CIRCE

Madeline Miller

CIRCE

Madeline Miller

Traducere din limba engleză de:
Ioana Filat

„O repovestire îndrăzneață și subversivă, de natură intimă, a vieții legendarei zeițe Circe.”

The New York Times

„Circe produce emoție atât prin calitatea scriiturii, cât și prin actualitate.”

The Sunday Times

„Un roman feminist convingător și captivant, o istorisire fascinantă.”

The Daily Telegraph

„Recomand cartea oricui și tuturor. E absolut surprinzătoare.”

booksandfelines.com

„Circe rămâne o lectură încântătoare de la început până la sfârșit, indiferent că ești pasionat de mitologia greacă sau că dorești, pur și simplu, să citești o poveste bine scrisă.”

bookreporter.com

„Madeline Miller creează în *Circe* o atmosferă fermecătoare, nu numai prin maniera în care încorporează în narațiunea ei elemente din *Odiseea* și din alte versiuni ale unor mituri, ci și prin zugrăvirea lumilor în care sălășluiesc oamenii și zeii.”

clairehuston.co.uk

„Am închis cartea cu sentimentul profund că Madeline Miller este asemenea lui Circe și Penelopei, precum străvechii țesători de pânză, dar și de cuvinte și de lumi. Apoi, privind în jurul meu, după ce am petrecut o vreme în compania celor două femei, țesătura care alcătuiește societatea de astăzi pare să poarte amprenta mâinilor lor.”

angie-ville.com

Lui Nathaniel

νόστος

Capitolul 1

Când m-am născut, nu exista un cuvânt care să denumească ceea ce eram de fapt. Îmi ziceau nimfă, crezând c-o să ajung ca mama, mătuşile mele şi sutele de verişoare. Cum întruchipam cele mai de jos dintre cele mai neînsemnate zeițe, aveam puteri atât de mărunte, încât de-abia ne trăgeam nemurirea din ele. Vorbeam cu peştii, făceam să crească florile, storceam stropi de ploaie din nori sau sare din valuri. Cuvântul *nimfă* cuprindea tot viitorul nostru, cât era de lung şi de lat. Pe limba noastră nu înseamnă doar zeiță, ci şi *mireasă.*

Mama era de-ale lor, aşadar, o naiadă, păzea fântânile şi râulețele. Tata a văzut-o odată în treacăt, când venise în vizită la tatăl ei, Oceanos. Pe atunci, Helios şi Oceanos stăteau adesea la masă când la unul, când la celălalt acasă. Erau veri de-o vârstă, deşi nu arătau deloc. Tata strălucea precum bronzul proaspăt turnat, pe când Oceanos avea din născare nişte ochi mereu umezi şi o barbă albă, care-i ajungea până la brâu. Însă cum erau amândoi titani, preferau să-şi țină tovărăşie unul altuia, în loc să stea laolaltă cu zeii aceia cu caş la gură de pe Olimp, care nici măcar nu văzuseră cu ochii lor naşterea lumii.

Palatul lui Oceanos, zidit temeinic în stâncă, reprezenta o adevărată minune. Sălile sale înalte şi arcuite erau poleite cu aur, iar pardoseala, după atâtea secole de tălpi zeieşti ce călcaseră pe suprafața ei, devenise lucioasă. Nu exista încăpere în care să nu răzbată susurul râului lui Oceanos, din care îşi trăgeau obârşia toate izvoarele cu apă dulce de pe pământ, cu undele sale atât de întunecate, încât nici nu-ți dădeai seama unde se termină râul şi unde începe albia. Pe mal creşteau iarbă şi flori gingaşe, cenuşii, dar şi puzderia de odrasle ale lui Oceanos, naiade, nimfe şi zei-râuri. Lucioşi ca vidrele, râdeau, chipurile luminoase radiind în penumbra din jur, îşi treceau unii altora pocale de aur şi se luau la trântă, jucându-se de-a dragostea. În mijlocul lor, punând în umbră frumusețile de crin din jur, şedea mama.

Avea părul de un castaniu cald şi fiecare şuviță în parte era aşa de strălucitoare, că părea luminată pe dinăuntru. Pesemne că a simțit privirea tatei, fierbinte ca palele unui rug aprins. O şi văd cum îşi aranjează rochia, să-i cadă mai bine pe umeri. Cum îşi înmoaie degetele scânteietoare în apă. De sute de ori am văzut-o ținându-se de sute de asemenea tertipuri. Iar tata îi cădea de fiecare dată în plasă. Credea că întreaga lume există doar ca să-i facă lui pe plac.

— Cine e? l-a întrebat tata pe Oceanos.

Oceanos avea deja de pe urma tatei destui nepoți cu ochi aurii şi se bucura să mai aibă pe-atât.

— Fiica mea, Perse. E a ta dac-o vrei.

A doua zi, tata a găsit-o lângă undele izvorului ei, în lumea de sus. Era o splendoare împodobită cu narcise înfoiate şi încinsă deasupra cu ramuri de stejar. Nu era nici urmă de nămol, nici picior de broască unsuroasă, doar pietre rotunde, curate, făcând loc ierbii. Până şi tata, care nu se dădea deloc în vânt după talentele subtile ale nimfelor, a căzut în admirație.

Mama ştia c-o să vină. O fi fost ea plăpândă, însă era şi vicleană, cu o minte ascuțită ca dinții unui țipar. Vedea prea bine pe ce cale poate să apuce una ca ea pentru a ajunge la putere şi îşi dădea seama că n-avea cum să răzbească până acolo născând copii din flori şi hârjonindu-se pe malul râului. Când l-a văzut în toată splendoarea lui, i-a râs în față. *Să mă culc cu tine? De unde până unde?*

Tata, desigur, ar fi putut s-o ia cu de-a sila. Însă Helios se fălea că femeile îi cădeau toate dornice la pat, fie roabe, fie zeițe. Doar avea atâtea altare fumegânde, încărcate cu ofrandele mamelor borțoase şi ale bastarzilor fără griji.

— Fie mă iei de soție, i-a zis ea, fie îți iei gândul. Iar dacă mă iei, ai grijă: pe coclauri n-ai decât să te culci ai câte fete pofteşti, dar să nu cumva să mi-o aduci pe vreuna acasă. Doar eu simt stăpână la tine-n palat.

Condiții, constrângeri. Erau o noutate pentru tata, iar zeii se dau în vânt după tot ce-i nou.

— Ne-am înțeles, a convenit el şi, ca să pecetluiască învoiala, i-a dăruit un colier lucrat de mâna lui, cu mărgele din cel mai rar chihlimbar.

Mai târziu, când m-am născut eu, i-a mai dăruit un şirag, oferindu-i apoi câte unul pentru fiecare dintre cei trei frați ai mei. Nici nu ştiu ce prețuia mama mai mult: mărgelele acelea strălucitoare sau invidia surorilor sale când o vedeau cu ele la gât. Cred că le-ar fi adunat mai departe, la nesfârşit, până când aveau să-i atârne de gât ca jugul pe grumazul boului, dacă n-ar fi oprit-o zeii cei mari. La vremea aceea aflaseră ce anume eram noi patru. N-ai decât să mai faci copii, au atenționat-o, dar nu cu el. Însă alți soți nu-i dăruiau mărgele de chihlimbar. A fost singura dată când am văzut-o plângând.

După ce m-am născut, m-a îmbăiat şi m-a înfăşat o mătuşă – nu vă spun cum o cheamă, povestea asta are şi-aşa destule mătuşi. O alta se îngrijea de mama, îi dădea buzele cu roşu şi îi aranja părul cu piepteni de fildeş. A treia s-a dus la uşă, să-i deschidă tatei.

— E fată, a strâmbat mama din nas. Însă pe tata nu-l deranja să aibă fiice, doar erau delicate şi aurii cum curge uleiul din măslinele presate întâia oară.

Muritorii şi zeii plăteau scump pentru şansa de a lăsa urmaşi cu sângele lor şi se vorbea că averea tatei rivaliza cu aceea a însuşi regelui zeilor. Şi-a pus mâna pe creştetul meu, binecuvântându-mă.

— O să fie o partidă bună cândva, a zis el.

— Pentru cine? s-a interesat mama.

Ar fi alinat-o gândul că putea să mă dea pe ceva mai bun.

Tata a chibzuit o vreme, trecându-şi degetele prin şuvițele mele şi cercetându-mi ochii şi linia pomeților.

— Pentru un prinț, de exemplu.

— Un prinț? a spus mama. Nu te referi cumva la un muritor?

Pe chip i se citea limpede dezgustul. Odată, când eram mică, l-am întrebat pe tata cum arată muritorii. „La formă sunt ca noi, presupun, însă tot aşa poți să zici şi că viermele are forma balenei."

Mama se exprimase mai simplu: *Ca nişte saci grosolani umpluți cu carne putredă.*

— Desigur c-o să se mărite cu un fiu al lui Zeus, a insistat mama.

Deja se vedea pe la ospețele de pe Olimp, stând la dreapta reginei Hera.

— Nu. Are părul pestriț ca linxul. Şi bărbia. E prea ascuțită ca să fie pe placul cuiva.

Mama nu l-a mai contrazis atunci. Ştia prea bine, ca toată lumea de altfel, că-i sare țandăra una-două dacă-l zgândări. *Oricât de aurită i-ar fi lumina, nu uita niciodată că te arde ca para focului.*

S-a ridicat. De-acum burta i se retrăsese, îşi recăpătase talia, iar obrajii îi erau proaspeți şi feciorelnici ca doi bujori. Cei din stirpea noastră se întremează iute, însă ea era şi mai şi, fiind una dintre fiicele lui Oceanos, care nasc cum îşi lasă peştoaicele icrele.

— Vino, a zis ea. Hai să facem ceva mai bun.

Am crescut repede. N-am stat în faşă decât câteva ore, după care, câteva clipe mai târziu, deja umblam de-a buşilea. A rămas o mătuşă cu mine, sperând să se pună bine cu mama, ea fiind cea care mi-a dat numele *Şoimița,* Circe, după ochii mei galbeni şi plânsetul meu ciudat, ascuțit, însă, când şi-a dat seama că mama nici nu se uita la slugărnicia ei, aşa cum nu băga de seamă nici pământul de sub picioare, s-a făcut nevăzută.

— Mamă, i-am atras atenția. Tuşa nu mai e.

Mama nu mi-a răspuns. Tata deja se dusese să-şi vadă de carul lui ceresc, iar ea îşi împletea flori în păr, gata să plece pe calea tainică a apelor la surorile ei de pe malurile înverzite. Aş fi putut să merg şi eu cu ea, dar aş fi stat toată ziua la picioarele mătuşilor mele, să le aud bârfind despre lucruri de care nu-mi păsa câtuşi de puțin şi nici măcar nu le înțelegeam. Aşa că am rămas acasă.

Sălile tatei erau întunecoase şi mute. Palatul său se învecina cu al lui Oceanos, îngropat fiind în stânca pământului, iar zidurile îi erau de obsidian lustruit. De ce nu? Ar fi putut să fie din orice, din marmură sângerie de Egipt sau balsam de Arabia, după simpla dorință a tatei. Însă îi plăcea felul în care obsidianul îi reflecta lumina şi cum se aprindeau pereții lucioşi când trecea pe lângă ei. Tata n-a reuşit niciodată să-şi închipuie cum ar arăta lumea fără el.

La vremea aceea puteam să fac ce pofteam: să aprind o torță şi să-i văd flăcările întunecate fugind după mine. Să mă întind pe podeaua netedă de pământ şi să-mi îngrop degetele în ea. Nu găseai nicio larvă sau râmă, deşi nici n-aveam cum să le duc dorul pe atunci. Numai noi eram vii în palatul acela.

Când s-a întors tata noaptea, pământul s-a scuturat ca o crupă de cal, iar găurile pe care le făcusem în podea s-au netezit. Într-o clipă s-a întors şi mama, mirosind a flori. A dat fuga să-l întâmpine, iar el a lăsat-o să i se agațe de gât, a primit pocalul cu vin şi s-a dus să se aşeze în jilțul cel mare de argint. M-am ținut după el. *Bun venit acasă, tată, bun venit acasă.*

Cât şi-a băut vinul, a jucat dame. Nimeni n-avea voie să joace cu el. Muta piesele de piatră, apoi tot el întorcea tabla şi le muta iar. Mama şi-a făcut glasul cât putea de mieros.

— Nu vii la culcare, dragostea mea?

Şi s-a întors încet în fața lui, să-i arate formele pline, de parcă s-ar fi răsucit pe o frigare. În momentul acela, cel mai adesea tata lăsa baltă jocul, însă nu tot timpul, iar atunci, spre încântarea mea, mama pleca trântind după ea uşa din lemn de mirt.

La picioarele tatei se întindea o lume de aur. Lumina se revărsa din toate părțile, din pielea lui galbenă, din ochii licăritori, din părul cu luciri de aramă. Carnea îi ardea ca un vas cu cărbuni şi mă dădeam cât mai aproape de el, până când mă oprea, ca o şopârlă pe pietre la amiază. Mătuşile povesteau că, dintre zeii mai puțin importanți, unii nici nu puteau să se uite la el, însă eu îi eram fiică, aşa că atâta mă zgâiam la chipul lui, că tot i-l mai vedeam în fața ochilor când întorceam privirea, arzând din podea, din pereții lucitori şi mesele încrustate, până şi din propria mea piele.

— Ce s-ar întâmpla dacă te-ar vedea vreun muritor în toată gloria ta? l-am întrebat.

— S-ar face scrum într-o clipă.

— Dar dacă muritorul m-ar vedea pe mine?

Tata a zâmbit. Am ascultat cum se mişcă piesele pe tablă, cu hârşâitul bine cunoscut al marmurei pe lemn.

— Muritorul acela s-ar socoti norocos.

— Nu ar arde?

— Sigur că nu.

— Dar am ochii tăi.

— Nu. Uite.

Şi şi-a lăsat privirea pe un buştean de lângă vatră. S-a luminat, s-a aprins în vâlvătăi, s-a făcut scrum şi s-a risipit la pământ.

— Aşa ceva e un fleac, pot să fac mult mai mult. Tu eşti în stare?

Toată noaptea m-am zgâit la buşteni. N-am reuşit.

S-a născut sora mea şi, curând după, fratele. Nu ştiu exact cât timp a trecut. Zilele zeieşti curg năvalnic precum apele unei cascade şi pe atunci nu deprinsesem să le număr ca muritorii. Ai fi crezut c-o să ne învețe tata; la urma urmei, el ştie bine când e răsăritul. Însă până şi el considera că frații mei erau gemeni. Desigur, de cum s-a născut frate-meu, cei doi au stat îmbârligați ca nurcile. Tata i-a binecuvântat pe amândoi cu o singură mână.

— Tu, i s-a adresat surorii mele, radioasa Pasifae. Te vei mărita cu un fiu al lui Zeus ce va rămâne în eternitate.

A grăit cu glasul profetic ce anunța viitorul. Când l-a auzit, mama a fost în culmea fericirii, închipuindu-şi în ce veşminte o să se împodobească pe la ospețele lui Zeus.

— Iar tu, i-a spus fratelui meu cu glasul lui obişnuit, răsunător şi limpede ca o dimineață de vară. Fiul e oglinda mamei sale.

Mama s-a bucurat să-l audă şi şi-a îngăduit atunci să-i dea un nume. I-a zis Perses, după numele ei.

Cei doi frați erau isteți şi şi-au dat seama iute cum stau lucrurile. Ce le mai plăcea să se strâmbe la mine de după lăbuțele lor de hermină! *Are ochii galbeni ca pişatul. Are glasul țipător ca al bufniței. O fi chemând-o Şoimița, dar mai bine-i spuneau Capra, aşa e de urâtă.*

Aşa încercau la început să mă-nțepe, nu le ieşea, însă se făceau tot mai tăioşi pe măsură ce treceau zilele. Am învățat să-i ocolesc, iar ei şi-au găsit curând un loc mai bun printre pruncii naiadelor şi ai zeilor-râuri din palatul lui Oceanos. Când mama a mers la surorile ei, s-au dus cu ea şi s-au făcut stăpâni peste verişoarele noastre cuminți, hipnotizându-le ca ştiuca pe plevuşti înainte să le hăpăie. Puneau la cale, în joacă, zeci de chinuri. Haide, Melia, o îndemnau ei. După moda olimpiană, trebuie să-ți tai părul până la ceafă. Cum o să atragi privirile viitorului tău soț dacă nu ne laşi să te tundem? Când Melia s-a văzut cu claia de păr retezată, ca țepii de arici, a izbucnit în plâns, iar ei au hohotit de-au răsunat caverne.

I-am lăsat să facă ce poftesc. Îmi plăceau mai mult sălile tăcute ale tatei şi stăteam cât puteam de mult la picioarele lui. Într-o zi, poate drept răsplată, s-a oferit să mă ia cu el într-o vizită la cireada de vaci cereşti. Era o mare cinste pentru mine, căci însemna că pot merge cu el în carul de aur şi să-i văd animalele pentru care-l pizmuiau toți zeii, cincizeci de juninci albe-albe, cu care-şi scălda ochii în mersul său zilnic deasupra pământului. M-am aplecat peste marginea carului bătut în pietre scumpe şi am privit cu admirație lumea care mi se perinda prin fața ochilor: pădurile de un verde bogat, munții colțoşi şi oceanul albastru. M-am uitat şi după muritori, însă eram prea departe ca să-i zăresc.

Cireada trăia pe insula înverzită Trinacria, păstorită de două surori vitrege de-ale mele. Când am sosit, surorile au venit într-un suflet la tata şi i s-au agățat de gât țipând. Dintre toate odraslele tatei, ele erau printre cele mai frumoase, cu pielea şi pletele lor de aur topit. Le chema Lampetia şi Faetusa. *Luminoasa şi Strălucitoarea.*

— Pe cine ai adus cu tine?

— Sigur e de-ale lui Perse, uite ce ochi are.

— Desigur! Lampetia – sau ea credeam că e – m-a mângâiat pe păr. Scumpa mea, să nu-ți faci nicio grijă cu ochii tăi. Deloc, deloc. Ai o mamă frumoasă foc, însă n-a avut niciodată puteri.

— Semăn cu voi la ochi.

— Ce dulce eşti! Nu, scumpa mea, ai noştri luminează ca focul, iar pletele, ca soarele pe ape.

— Faci foarte bine că ți-l împletești, a intervenit Faetusa. Șuvițele castanii n-arată deloc rău. Păcat că nu poți să-ți ascunzi așa și glasul.

— Ar putea să tacă pe vecie. Așa ar reuși, nu, soro?

—Într-adevăr. Au zâmbit amândouă. Mergem să vedem vacile?

Nu mai văzusem niciodată o vacă, de nicio rasă, însă nu conta: erau niște animale atât de frumoase, încât nici nu trebuia să le asemuiesc cu altceva. Aveau pielea curată ca petalele de crin și ochii blânzi, cu gene lungi. Coamele le erau aurite – de mâna surorilor mele –, iar când se aplecau să pască iarba, își arcuiau grumazurile ca niște dansatoare. Spinările le luceau netede în lumina apusului.

— Ah! am rostit. Pot să pun mâna?

— Nu, a rostit tata.

— Vrei să-ți spunem cum le cheamă? Ea e Chip-Alb, asta e Ochi-Sclipitori, iar aia e Scumpica. Aici le avem pe Drăguța, pe Frumușica, pe Corn-de-Aur și pe Scânteiuța. Apoi mai e Scumpica și...

— Ați amintit-o deja pe Scumpica, le-am întrerupt. Ați zis că ea e Scumpica.

Și le-am arătat-o pe vițeaua care rumega liniștită.

Surorile mele s-au uitat una la alta, apoi la tata, mutându-și privirea aurie. Însă el își admira distrat junincile.

— Sigur te înșeli, au ripostat ele. Tocmai am spus că asta e Scumpica. Iar asta e Steluța, asta e Scăpăruța, și...

— Ce-i asta? Drăguța a făcut o zgaibă? s-a mirat tata.

Surorile mele au început imediat să se agite.

— Ce zgaibă? Vai, nu se poate! Vai, Drăguțo, urât ne-ai făcut-o. Vai, ce blestemăție te-a rănit?

M-am aplecat să mă uit. Era o cojiță, mai mică decât unghia mea cea mai mică, însă tata s-a încruntat.

— Aveți grijă să n-o mai văd mâine.

Surorile mele au încuviințat repetat din capete, *desigur, desigur. Ne cerem iertare.*

Ne-am urcat iar în car și tata a luat hățurile cu capete argintate. Surorile i-au mai pupat de câteva ori mâinile, iar caii au țâșnit din loc, avântându-se cu noi pe cer. Prin lumina tot mai slabă, se zăreau deja primele constelații.

Mi-am amintit că tata îmi povestise odată că pe pământ trăiau nişte oameni numiți astronomi, care aveau sarcina de a-i studia răsăritul şi apusul. Ei se bucurau de cea mai mare cinste printre muritori şi locuiau în palate, ca sfetnici de regi, însă uneori tata mai zăbovea prins cu una sau cu alta şi le dejuca toate calculele, spre disperarea lor. Atunci, astronomii aceia erau târâți cu de-a sila la picioarele regilor lor şi ucişi pentru înşelăciune. Ajuns aici cu istorisirea, tata a zâmbit. Aşa şi meritau, a spus el. Helios Soarele nu ascultă de nimeni şi nimeni nu poate să ştie ce şi-a pus în gând să facă.

— Tată, am zis, oare am întârziat destul cât să-i omoare pe astronomi?

— Da, a răspuns el scuturând frâiele zornăitoare.

Caii s-au năpustit înainte şi lumea s-a topit sub noi, iar la marginea mării s-au ivit umbrele de fum ale nopții. Nu m-am uitat. Simțeam în piept un nod ca o cârpă stoarsă de tot. Mă gândeam la toți astronomii aceia. Mi i-am închipuit târându-se ca râmele, încovoiați fără vlagă. Iertare, țipau ei picați în genunchii lor ciolănoşi, n-am fost noi de vină, însuşi soarele a întârziat.

Soarele nu întârzie niciodată, se împotriveau regii de pe tronurile lor. Ceea ce susțineți e o blasfemie. Se cuvine să muriți. Şi securile se prăvăleau iute, retezându-i în două pe oamenii aceia care implorau milă.

— Tată, am zis. Mă simt ciudat.

— Ți-e foame, mi-a răspuns el. Ospățul ar fi trebuit să înceapă de-acum. Mare ruşine că ne-au ținut în loc surorile tale!

La cină am mâncat bine, şi totuşi senzația nu mi-a trecut. Pesemne că aveam o privire stranie, căci Perses şi Pasifae, întinşi pe divanul lor, s-au apucat să râdă pe înfundate.

— Ai înghițit o broască?

— Nu, am spus.

S-au pus şi mai tare pe râs, frecându-se unul de celălalt, cum stăteau îmbrățişați, ca doi şerpi lustruindu-şi solzii.

— Ei, cum ți s-au părut junincile tatei? m-a întrebat sora mea.

— Frumoase.

— Nu ştie! a râs Perses. Cunoşti pe cineva mai prost decât ea?

— Deloc, a chicotit sora mea.

Mai bine nu întrebam, însă eram dusă pe gânduri, parcă vedeam toate leşurile alea spintecate zăcând pe podeaua de marmură.

— Ce nu ştiu?

Soră-mea, cu fața ei de nurcă nevinovată…

— Că le fute, desigur. Aşa face altele noi. Se preschimbă în taur şi le însămânțează cu viței, iar pe cele bătrâne le pune la frigare. De-asta crede lumea că-s nemuritoare.

— Nu e adevărat.

S-au pus pe hohotit, arătându-mi cu degetul obrajii îmbujorați. Auzindu-i, mama a venit îndată la noi. Ce-i mai plăceau ştrengăriile fraților mei…

— Tocmai îi povesteam lui Circe despre vaci, i-a zis fratele meu. Habar n-avea.

Mama, cu râsul ei argintiu ca apele unui izvor şopotind în jos pe pietre:

— Neghioaba de Circe.

Aşa au trecut anii aceia. Mi-ar plăcea să spun că de fapt aşteptam prilejul potrivit să evadez, însă teamă mi-e c-aş fi plutit aşa până se sfârşea lumea, crezând că toate tainele acelea anoste reprezentau viața însăşi .

Capitolul 2

A început să umble vorba că un unchi urma să-şi primească pedeapsa. Nu-l văzusem niciodată, însă îi tot auzisem numele rostit sumbru, în şoaptă, de-ai mei. *Prometeu.* Cu mult timp în urmă, pe când oamenii tremurau în peşteri din cauza frigului, el sfidase porunca lui Zeus şi le dăruise acestora focul. Din flăcările sale izvorâseră toate lucrările şi binefacerile civilizației de care pizmaşul Zeus sperase că omenirea n-o să aibă parte vreodată. Ca răsplată pentru răzvrătire, l-a trimis pe Prometeu să trăiască în cel mai adânc hău subpământean, asta până-i găsea o pedeapsă pe potrivă. Iar acum Zeus a dat de ştire că a venit şi vremea asta.

Ceilalți unchi ai mei au dat fuga la palatul tatei, fâlfâindu-şi bărbile şi dând glas îngrijorărilor. Formau o gloată tare pestriță: zei-râuri cu muşchi noduroşi precum trunchiurile copacilor, zei-mări şiroind de spumă sărată, cu crabi atârnați în bărbi, moşuleți uscățivi cu carne de focă între dinți. De fapt, cei mai mulți nici nu-mi erau unchi, ci mai degrabă un soi de verişori mai în vârstă. Erau titani, ca tata şi ca bunicul, ca Prometeu, supraviețuitori ai războiului zeiesc care nu fuseseră nimiciți sau înlănțuiți şi căzuseră la pace cu trăsnetele lui Zeus.

Titanii se născuseră doar o dată, în zorii lumii. Atunci, stră-unchiul meu Cronos auzise o profeție cum că propriul său vlăstar avea să-l uzurpe într-o zi. Când Rhea, soția lui, a născut primul copil, i l-a smuls din brațe, jilav cum era, şi l-a înfulecat dintr-o înghițitură. Şi tot aşa i s-au mai născut patru urmaşi, pe care i-a tot hăpăit, până când, disperată, Rhea a înfăşat un pietroi şi i l-a dat să-l înghită. Cronos s-a lăsat păcălit, iar pruncul salvat, Zeus, a ajuns pe muntele Diete şi a crescut acolo în taină. Când s-a făcut mare, a ajuns într-adevăr să se răzvrătească, a smuls trăsnetul de pe bolta cerească şi i-a vârât tatălui său pe gât ierburi otrăvitoare. Astfel i-a vărsat afară pe frații şi pe surorile lui, care trăiau în burta lui Cronos. Toți s-au alăturat îndată fratelui lor, luându-şi numele de olimpieni, după piscul pe care şi-au aşezat tronurile.

Vechii zei s-au dezbinat şi au format tabere. Mulți şi-au unit puterile cu Cronos, însă tata şi bunicul i s-au alăturat lui Zeus. Unii au zis că Helios îl urâse dintotdeauna pe Cronos pentru mândria şi lăudăroşenia lui, pe când alții bârfeau că, având darul profeției, ştia deja cum o să se termine războiul. Cerul s-a sfâşiat de-atâtea bătălii: aerul fierbea şi zeii se încleştau până-şi smulgeau unii altora carnea de pe oase. Pământul a fost scăldat în atâtea şiroaie de sânge zeiesc clocotit, că unde au nimerit au crescut flori alese. Într-un final, Zeus s-a dovedit mai tare. Pe cei care i s-au împotrivit i-a pus în lanțuri, iar pe restul titanilor i-a deposedat de puterile lor, pe care le-a împărțit fraților şi surorilor lui şi pruncilor pe care-i făcuse. Unchiul Nereu, care cândva fusese stăpânul mărilor, a ajuns acum slugă la noul zeu, Poseidon. Unchiul Proteu şi-a pierdut palatul şi nevestele i-au fost luate ca sclave de iatac. Numai tata şi bunicul n-au suferit nicio pierdere şi nu şi-au ştirbit câtuşi de puțin rangurile.

Titanii au pufnit trufaşi. Adică trebuiau să se arate recunoscători? Helios şi Oceanos reuşiseră să-şi atragă de partea lor sorții războiului, toată lumea ştia asta. Zeus s-ar fi cuvenit să le încredințeze un potop de noi puteri şi îndatoriri, numai că se temea, căci deja erau la fel de puternici ca el. Se tot uitau la tata, aşteptându-l să protesteze, să-l vadă arzând ca para focului. Însă Helios s-a întors la sălile sale subpământene, departe de ochii cereşti ai lui Zeus.

Şi aşa au trecut veacuri. Pământul şi-a închis rănile şi s-a statornicit pacea. Însă nemulțumirile zeilor sunt eterne, cum le sunt şi trupurile, iar pe la ospățurile de seară unchii mei se strângeau laolaltă lângă tata. Îmi plăcea că-şi plecau ochii când îi vorbeau, că amuțeau absorbiți când se mişca el în jilț. Pocalele cu vin se tot goleau şi torțele tot păleau. A trecut destulă vreme de-acum, şuşoteau unchii mei. Ne-am recăpătat forțele. Gândeşte-te câte-ai putea să înfăptuieşti dacă ți-ai vărsa tot focul din tine. Eşti cel mai puternic dintre cei de viță veche, eşti mai presus până şi de Oceanos. Mai presus de însuşi Zeus, doar să ți-o doreşti.

Tata a zâmbit.

— Frații mei, a zis el, de ce vorbiți aşa? Nu ne bucurăm toți de fum şi de bucate alese? Zeus ăsta nu-i aşa de rău.

Dacă l-ar fi auzit, şi Zeus s-ar fi arătat mulţumit. Însă el nu putea să citească chipul tatei aşa de limpede ca mine. Cuvintele rămase nerostite acolo.

Zeus ăsta nu-i aşa de rău *până una-alta.*

Unchii mei i-au zâmbit şi ei frecându-şi mâinile. Şi s-au dus încovoiaţi, cu speranţa în sân, visând la câte n-o să mai facă ei când o să ajungă iarăşi titanii stăpâni.

Aceasta a fost prima lecţie pe care am învăţat-o. Pe sub chipul bine cunoscut şi paşnic al lumii se mai află unul care de-abia aşteaptă să sfâşie universul în două.

Acum, unchii mei se îmbulzeau îngroziţi în sala mare a tatei. Pedeapsa care se prăvălise pe capul lui Prometeu era un semn, ziceau ei. Zeus şi ai lui s-au ridicat în sfârşit împotriva noastră. Olimpienii n-o să fie în veci fericiţi până n-o să ne nimicească pe toţi. Mai bine ne alăturăm lui Prometeu, sau nu, mai bine ne arătăm împotrivă, să nu ne pice şi nouă în cap trăsnetul lui Zeus.

Eu stăteam, ca de obicei, la picioarele tatei. Stăteam tăcută, ca nu cumva să mă vadă şi să mă alunge de-acolo, însă pieptul îmi clocotea când mă gândeam copleşită la ce se putea întâmpla: să reînvie războiul. Cum ne-ar sfărâma sălile palatului cu trăsnetele. Atena, fiica războinică a lui Zeus, ne-ar vâna cu lancea ei cenuşie, alături de Ares, fratele ei la fel de ucigaş. Ne-ar pune pe toţi în lanţuri şi ne-ar azvârli în genunile înflăcărate de unde n-aveam cum să mai ieşim în vecii vecilor.

Din mijlocul lor, tata a glăsuit calm şi strălucitor:

— Haideţi, fraţilor, Prometeu îşi primeşte pedeapsa doar pentru că şi-a meritat-o pe deplin. Să nu plecăm acum urechea la uneltiri.

Însă unchii mei şi-au făcut griji mai departe. *Va fi pedepsit în văzul lumii. E o jignire, vor să ne dea o lecţie. Iată ce păţesc titanii care nu se supun.*

De-acum tata ardea cu o flacără puternică, albă.

— E doar mustrarea cuvenită trădătorului, atâta tot. Prometeu s-a abătut de la calea sa dintr-o dragoste prostească pentru muritori. Nu e nicio lecţie pentru titani. Nu pricepeţi?

Unchii mei au încuviinţat. Pe chipuri, dezamăgirea li se împletea cu uşurarea. Nu va curge sânge până una-alta.

Rar se întâmpla o asemenea grozăvie, să fie pedepsit un zeu, aşa că sălile vuiau de zvonuri. Prometeu nu putea fi ucis, însă existau destule cazne la fel de rele ca moartea. Ce vor fi oare: pumnale, săbii, mădulare smulse? Țepuşe încinse sau o roată de foc? Naiadele leşinau una în poala alteia. Zeii-râuri făceau pe țanțoşii, deşi erau vizibil tulburați. Nici nu vă închipuiți cât de tare se tem zeii de durere. Nimic nu le e mai străin şi nimic nu le trezeşte atâta jind să vadă totul cu ochii lor.

În ziua stabilită, uşile sălii de oaspeți a tatei s-au dat în lături. Din pereți străluceau torțe uriaşe, bătute în pietre scumpe lustruite, iar la lumina lor s-au strâns nimfele şi zeii de toate felurile. Zveltele driade au lunecat grațioase din păduri, iar colțuroasele oreade s-au dat iute jos de pe stânci. Era şi mama de față, cu surorile ei naiade; zeii-râuri, lați în umeri, stăteau îngrămădiți laolaltă cu nereidele albe ca peştii şi stăpânii lor de sare. Au venit chiar şi măreții titani: tata, desigur, şi Oceanos, însă şi mereu schimbătorul Proteu şi Nereu al Mărilor, mătuşa Selene, care-şi mână caii argintii pe cerul nopții, şi cele patru Vânturi, în frunte cu gerosul unchi Boreas. O mie de ochi lacomi. Nu mai lipseau decât Zeus şi olimpienii lui. Ne priveau cu dispreț întrunirile subpământene. Se zicea că deja stabiliseră caznele între ei, la propria adunare din ceruri.

Sarcina de a aplica pedeapsa căzuse în seama unei Furii, o zeiță infernală a răzbunării, care îşi are sălaşul printre morți. Familia mea se afla ca de obicei în frunte, aşa că stăteam chiar în fața mulțimii, cu ochii la uşă. În spatele meu, naiadele şi zeii-râuri îşi dădeau coate şuşotind. *Am auzit că au şerpi în loc de plete. Nu, au cozi de scorpion şi din ochi li se prelinge sânge.*

Nu era nimeni la uşă. Şi dintr-odată a apărut cineva. Avea chipul cenuşiu şi neîndurător, ca săpat în piatră vie, iar din spinare i se înălțau aripi întunecate, lipite una de cealaltă ca la vulturi. Dintre buze i se ivea din când în când limba despicată. Pe cap i se zvârcoleau şerpi verzui şi subțiri ca râmele, împletindu-se în părul ei ca nişte panglici vii.

— Am adus prizonierul.

Glasul i-a răsunat din tavan ca un schelălăit răguşit de dulău care-şi anunță prada. A intrat în sală cu paşi mari. În mâna dreaptă ținea un bici a cărui împletitură de curele şuiera slab când îl târa pe podea. Iar în stânga avea un lanț lung, de care-l trăgea pe Prometeu.

Acesta purta la ochi o legătură albă, groasă şi nişte zdrențe de tunică în jurul coapselor. Deşi era legat la mâini şi la picioare, nu se poticnea deloc. Am auzit-o pe o mătuşă zicând că legăturile fuseseră forjate de marele zeu al fierarilor, Hefaistos, astfel încât nici măcar Zeus nu era în stare să le rupă. Furia s-a înălțat bătând din aripile sale vultureşti şi a țintuit cătuşele sus, în zid. De ele atârna Prometeu, cu brațele încordate şi oasele ieşindu-i prin piele. Până şi eu, care nu prea cunoscusem nicio neplăcere în viață, am simțit cât de mult îl durea.

O să zică tata ceva, mi-am spus în sinea mea. Dacă nu el, vreun alt zeu. Nu se putea să nu-i arate un strop de recunoaştere, o vorbă bună, doar erau rude. Însă Prometeu atârna în tăcere şi singurătate deplină.

Furia nu s-a mai sinchisit să ne țină vreo lecție. Doar era zeița chinurilor şi înțelegea cât de grăitoare e violența. Biciul a pocnit ca nişte crengi de stejar frânte. Prometeu s-a cutremurat din umeri şi pe coaste i-a apărut o tăietură adâncă, lungă cât brațul meu. În jur au sfârâit icnetele, ca apa pe nişte pietre încinse. Furia a ridicat din nou biciul. Poc! Din spinare i s-a desprins o fâşie însângerată. S-a apucat să-i sape cu nădejde în carne, lovindu-l mereu cu biciul în acelaşi loc, decojindu-i carnea în fâşii lungi, brăzdându-i pielea iar şi iar. Nu se auzeau decât plesnetul biciului şi răsuflarea înăbuşită şi precipitată a lui Prometeu. Tendoanele gâtului i se reliefaseră. Cineva m-a împins din spate, încercând să vadă mai bine.

Rănile zeilor se vindecă repede, însă Furia ştia ce face şi se mişca şi mai iute. L-a tot lovit până când pielea bătucită a lui Prometeu s-a umplut de sânge. Înțelesesem deja că zeii mai şi sângerează, însă nu mai văzusem aşa ceva. Cum se număra printre cei mai puternici din stirpea noastră, picurii de sânge care i se prelingeau din carne erau aurii, mânjindu-i spinarea într-o splendoare cumplită.

Furia îl biciuia mai departe. Au trecut ceasuri întregi, poate zile. Însă nici măcar zeii nu pot privi la nesfârşit ducerea la îndeplinire a unei pedepse. Tot sângele şi chinurile acelea au devenit până la urmă anoste. Şi-au amintit de propriile plăceri, de ospețele la care mergeau să se veselească, de divanele moi, îmbrăcate în purpură, în care de-abia aşteptau să-şi cufunde trupurile. Aşa că au ieşit rând pe rând şi, cu o ultimă lovitură de bici, s-a dus şi Furia după ei. Doar merita să se ospăteze după atâta muncă.

Legătura se desprinsese de pe fața unchiului meu. Îşi ținea ochii închişi şi bărbia afundată în piept. Spinarea îi era sfârtecată. Auzisem de la unchii mei că Zeus îi oferise prilejul de a-l implora în genunchi să-i dea o pedeapsă mai uşoară. Refuzase.

Rămăsesem singură cu el. Aerul mustea de sânge zeiesc gros ca mierea. Pe picioare încă i se prelingeau râulețe de sânge topit. Simțeam că-mi zvâcnesc venele. Oare ştia de mine? M-am apropiat prudentă de el. Pieptul i se înălța şi i se lăsa cu un hârâit slab.

— Cinstite Prometeu.

În sala aceea răsunătoare, glasul îmi era aproape stins.

Şi-a ridicat capul spre mine. Când şi-a deschis ochii, am văzut că erau frumoşi, mari şi întunecați, cu gene lungi. Deşi avea obrajii netezi şi fără fir de păr, părea la fel de bătrân ca bunicul.

— Aş putea să-ți aduc nişte nectar, am zis.

S-a uitat lung la mine.

— Ți-aş rămâne recunoscător.

Avea un glas sonor, ca lemnul învechit. Nu i-l mai auzisem până atunci, nu strigase nici măcar o dată în caznele sale.

I-am întors spatele. Am luat-o răsuflând iute pe coridoare, spre sala de ospețe ticsită de zei care râdeau veseli. În cealaltă parte a încăperii, Furia închina un pocal uriaş, pe care era gravat chipul rânjit al unei gorgone. Nu ne oprise să vorbim cu Prometeu, dar nu-i bai, orice faptă de ocară ținea de îndatorirea ei. Mi-am închipuit cum îmi urlă numele, cu glasul ei infernal. Mi-am închipuit cum îmi zornăie cătuşele la mâini şi cum şfichiuieşte biciul în aer. Însă aici imaginația mi se împotmolea. Nu simțisem niciodată biciul pe piele. Nici nu ştiam ce culoare are sângele meu.

Tremuram în aşa hal, că a trebuit să țin pocalul cu ambele mâini. Ce puteam să zic dacă mă oprea cineva? Însă pe holuri era linişte când am făcut cale întoarsă.

În sala mare, Prometeu stătea tăcut în lanțuri. Închisese iar ochii şi rănile îi luceau la lumina torțelor. Am şovăit.

— Nu dorm, a zis el. Îmi întinzi tu pocalul?

M-am înroşit. Bineînțeles că nu putea să-l țină cu mâna lui. Am făcut câțiva paşi în față, aşa de aproape, că-i simțeam căldura umerilor încinşi. Podeaua era udă de cât sânge îi cursese. I-am dus pocalul la buze şi a băut. M-am uitat cum i se mişcă încet gâtlejul. Avea pielea frumoasă, de culoarea nucilor lustruite. Mirosea a muşchi verde îmbibat de ploaie.

— Eşti fiica lui Helios, aşa e? a zis după ce a terminat şi m-am dat mai în spate.

— Da.

Mă cam durea întrebarea. Dacă i-aş fi fost pe deplin fiică, n-ar mai fi trebuit să întrebe. Aş fi desăvârşită şi strălucitoare, scăldată în frumusețea pe care o revărsase tata asupra mea.

— Îți mulțumesc pentru bunătate.

Nu ştiam dacă sunt bună sau nu, simțeam că nu ştiu nimic. Îşi cântărea cuvintele, aproape şovăitor, şi totuşi înfăptuise o trădare atât de neruşinată. Nu reuşeam să înțeleg această nepotrivire profundă. *Să săvârşeşti fapte îndrăznețe nu înseamnă să ai purtări îndrăznețe.*

— Ți-e foame? l-am întrebat. Aş putea să-ți aduc ceva de mâncare.

— Nu cred că-mi va mai fi niciodată foame.

Nu părea deloc jalnic, cum ar fi fost pentru un muritor. Noi, zeii, mâncăm aşa cum dormim: pentru că e una dintre marile plăceri ale vieții, nu pentru că trebuie. Într-o zi putem să hotărâm să nu mai ascultăm de stomac dacă avem destulă putere. Şi nu mă îndoiam de puterile lui Prometeu. După ce stătusem atâtea ceasuri la picioarele tatei, învățasem să amuşinez puterea. Unii unchi de-abia dacă miroseau pe potriva scaunelor pe care şedeau, însă bunicul Oceanos răspândea un miros profund, ca mâlul bogat de râu, iar tata – o pală nimicitoare de foc proaspăt hrănit. Parfumul de muşchi verde al lui Prometeu se simțea în toată încăperea.

M-am uitat în jos, la pocal, luându-mi inima-n dinți.

— I-ai ajutat pe muritori, am zis. De aceea te-au pedepsit.
— Aşa este.
— Ai vrea să-mi spui cum sunt muritorii?
Era o întrebare copilărească, însă el a încuviinţat solemn din cap.
— Nu există un singur răspuns. Fiecare este altfel. Doar moartea îi leagă pe toţi laolaltă. Ştii cuvântul?
— Îl ştiu. Însă nu înţeleg.
— Zeii nu au cum să înţeleagă. Trupurile li se sfărâmă şi se fac una cu ţărâna. Sufletele li se preschimbă în fum rece şi-şi iau zborul spre lumea de jos. Acolo nu mănâncă şi nici nu beau nimic şi nu ştiu ce-i aceea căldura. Totul le scapă printre degete.
M-a trecut un fior.
— Cum îndură aşa ceva?
— Cum pot şi ei.
Torţele păleau de-acum şi umbrele ne împresurau ca o apă neagră.
— E adevărat c-ai refuzat să-ti ceri iertare? Si că n-ai fost prins, ci chiar tu, de bunăvoie, i-ai mărturisit lui Zeus ce-ai făcut?
— Aşa e.
— De ce?
Privirea îi era aţintită asupra mea.
— Poate îmi vei zice tu. De ce ar face un zeu aşa ceva?
Nu ştiam ce să răspund. Mie mi se părea nebunie curată să-ţi atragi pedeapsa cerească, însă nu-mi venea să i-o spun când îmi muiasem picioarele în sângele său.
— Zeii nu trebuie să fie toţi la fel, a continuat el.
Ce i-aş fi putut răspunde atunci, nu ştiu. De pe coridor s-a înălţat un strigăt din depărtare.
— E timpul să pleci. Lui Alecto nu-i place să mă lase prea mult singur. O năpădeşte răutatea ca buruienile şi trebuie să le taie cât mai curând.
Se exprimase tare ciudat, căci pe el urma de fapt să îl pedepsească. Însă mi-a plăcut, căci erau vorbe de taină. Pe dinafară păreau de piatră, însă ascundeau înăuntru sămânţa.
— Atunci mă duc, am zis. O să fii... bine?
— Cât se poate de bine. Cum te cheamă?
— Circe.

Oare chiar a surâs? Poate doar m-am simțit măgulită. Tremuram de-acum, după ce făcusem atâtea lucruri nemaiîncercate până atunci. I-am întors spatele şi am plecat, luând-o iar pe coridoarele de obsidian. În sala ospețelor, zeii beau şi hohoteau mai departe, tolăniți unii în poala altora. Am stat să mă uit la ei. Mă aşteptam să se mire vreunul c-am dispărut, însă nu băgase nimeni de seamă. De ce să fi băgat? Eram o nimica toată, o piatră. O odraslă de nimfă printre atâtea mii şi mii.

În mine se înălța o stare ciudată. Un soi de zumzăit în piept, ca albinele când vine dezghețul. M-am dus până la vistieria tatei, doldora de bogății sclipitoare: pocale de aur ca nişte capete de taur, coliere de lapislazuli şi chihlimbar, trepiede de argint şi castroane cioplite în cuarț, cu mânere ca nişte gâturi de lebădă. Preferatul meu era dintotdeauna un pumnal cu mâner de fildeş cioplit ca să înfățişeze un chip de leoaică. Un rege i-l dăduse tatei sperând să-l câştige de partea lui.

— Şi te-a câştigat? l-am întrebat odată pe tata.

— Nu, mi-a răspuns el.

Am luat pumnalul. La lumina lumânării din odaia mea, tăişul de bronz strălucea din plin, iar leoaica îşi arăta colții. Am întins palma moale şi perfect netedă. Era străină de cicatrice şi de răni supurânde, neatinsă în veci de orice semn de bătrânețe. Mi-am dat seama că nu mă temeam de durerea care mă aştepta. Altceva mă îngrozea: că tăişul n-o să pătrundă deloc. Că o să treacă prin mine ca printr-un vălătuc de fum.

Nu a trecut. Pielea mi s-a despicat la atingerea tăişului şi m-a săgetat o durere ca un fulger argintiu şi fierbinte. Sângele mi s-a prelins roşu, căci nu aveam puterea unchiului meu. Rana a picurat multă vreme, apoi carnea a început să se închege la loc. Am stat şi am privit, apoi mi-a venit în minte un gând nou. Mi-e ruşine să-l mărturisesc, pare atât de elementar, ca un prunc ce-şi descoperă propria mână. Însă doar asta eram şi eu pe atunci: un prunc.

Iată ce m-am gândit: că până atunci viața mea fusese doar negură şi adâncuri, însă nu eram una cu apa aceea neagră. Eram o făptură din ea.

Capitolul 3

Când m-am trezit, Prometeu dispăruse. Podeaua fusese spălată de sângele auriu. Gaura în care-i țintuiseră lanțurile se netezise. O verişoară naiadă mi-a dat de ştire că-l duseseră pe un pisc de stâncă din Caucaz şi-l lăsaseră încătuşat acolo. Un vultur primise poruncă să vină în miezul fiecărei zile ca să-i ciugulească ficatul şi să i-l mănânce pe loc, aşa, crud şi aburind cum era. Ce pedeapsă înfiorătoare, a zis ea înfățişându-mi încântată fiecare detaliu: pliscul însângerat, măruntaiele ferfenițite care se refăceau, pentru ca apoi să fie smulse iarăşi. *Îți închipui aşa ceva?*

Am închis ochii. Mai bine-i duceam o lance sau o altă armă, să aibă cu ce să se apere. Însă era o prostie. Nu voia nimic. Doar se predase singur.

Până la luna nouă deja nu se mai vorbea de pedeapsa aplicată lui Prometeu. O driadă înțepase o Grație cu un ac de păr. Unchiul Boreas şi Apollo Olimpianul se îndrăgostiseră amândoi de un tânăr muritor.

Am aşteptat până s-au oprit unchii mei din bârfit.

— Se mai ştie ceva de Prometeu?

S-au strâmbat de parcă le întinsesem un platou cu mâncare stricată.

— Ce să se mai ştie?

Mă durea palma unde mă tăiasem cu pumnalul, deşi fireşte că nu rămăsese niciun semn.

— Tată, Zeus o să-l elibereze vreodată pe Prometeu?

Tata era cu ochii la piesele lui de joc.

— Doar dacă primeşte ceva mai bun în schimb.

— Ce anume?

Tata n-a răspuns. Fiica nu-ştiu-cui se trezise preschimbată în pasăre. Boreas şi Apollo se dondăniseră pe tânărul îndrăgit până când acesta a murit. Boreas a zâmbit şiret pe divanul lui de ospăț. Torțele pâlpâiau în rafalele glasului său.

— Crezi că i l-aş fi lăsat lui Apollo? Nu merita aşa un boboc de băiat. I-am suflat flăcăului un disc în căpățână, de i-am arătat eu scârbei ăleia de pe Olimp.

Hohotele unchilor mei au stârnit haosul – delfini chițăind, foci lătrând şi valuri izbindu-se de stânci. Pe lângă noi a trecut un grup de nereide albe ca pântecele țiparilor, în drum spre palatele lor de sare.

Perses mi-a azvârlit o migdală în față.

— Ce-ai pățit de la o vreme?

— Poate s-a îndrăgostit, a zis Pasifae.

— Ha! a râs Perses. Tata nici n-are cui s-o dea. Crede-mă că s-a străduit.

Mama s-a uitat peste umărul ei delicat.

— Măcar nu mai trebuie să-i auzim glasul.

— Hai c-o fac eu să vorbească. Ia uitați-vă.

Perses m-a ciupit zdravăn de braț.

— Te-ai ospătat prea de tot, a râs sora mea de el.

Perses a roşit.

— E o ciudată, atâta tot. Ne ascunde ceva. M-a prins de încheietură. Ce ții acolo în mână tot timpul? Ține ceva. Deschideți-i palma.

Pasifae mi-a deschis pumnul deget cu deget, înțepându-mă cu unghiile ei lungi.

Şi-au plecat privirile ca să se uite. Sora mea a scuipat.

— Nimic.

Mama a mai plodit un băiat. Tata l-a binecuvântat, fără să mai profețească nimic, aşa că mama a căutat un loc numai bun unde să se descotorosească de el. De-acum mătuşile mele se învățaseră minte şi şi-au ținut mâinile la spate.

— Îl iau eu, am zis.

Mama a pufnit dezgustată, însă de-abia aştepta să-şi etaleze noul şirag de chihlimbar.

— Bine. Măcar eşti şi tu bună la ceva. N-aveți decât să croncăniți unul la altul.

Aietes, aşa îl numise tata. *Vulturul.* Îi simțeam pe brațe pielea caldă ca o piatră încinsă de soare şi catifelată ca o petală de floare. Nu mai văzusem prunc atât de liniştit. Mirosea a miere şi a flăcări proaspăt întețite. Mânca din mâna mea şi nu tresărea când îmi auzea glasul pierit. Nu voia decât să doarmă culcuşit la gâtul meu şi să-i spun poveşti. De câte ori era cu mine simțeam un val care-mi năpădea gâtlejul – aşa îl iubeam de tare, că uneori amuțeam de tot.

Şi el părea să mă iubească, mare minunăție. Circe a fost primul cuvânt pe care l-a rostit, urmat de *soră.* Mama ar fi fost geloasă dacă ar fi băgat de seamă. Perses şi Pasifae stăteau cu ochii pe noi, să vadă dacă începe gâlceava. Ce gâlceavă? Nici gând de-aşa ceva. Aietes i-a cerut voie tatei să plece din palat şi a găsit un țărm pustiu unde să stăm. Era o plajă micuță şi albicioasă, iar copacii erau pipernici ți ca tufelele, însă mie locul mi se părea un peisaj măreț şi sălbatic.

Cât ai clipi din ochi, s-a făcut mai înalt decât mine, însă tot braț la braț mergeam. Pasifae ne zicea disprețuitoare că părem doi îndrăgostiți, eram cumva de soiul zeilor ălora care se împerechează cu frații şi surorile lor? I-am răspuns că, odată ce-i trecuse prin cap aşa ceva, sigur ne-o luase ea înainte. Era o insultă grosolană, însă Aietes a râs, aşa că m-am simțit isteață ca Atena, sclipitoarea zeiță a înțelepciunii.

Mai târziu, lumea avea să spună că Aietes e ciudat din cauza mea. N-am cum să dovedesc neadevărul. Însă, din câte îmi amintesc, el era dinainte o ființă stranie, altfel decât toți zeii pe care-i ştiam. Încă de mic părea să înțeleagă tot ce le scăpa celorlalți. Ştia numele monştrilor ce trăiau în cele mai întunecate cotloane ale mării. Ştia că ierburile pe care Zeus i le turnase lui Cronos pe gât se numeau *pharmaka.* Cu ele puteai să faci minuni, iar unele creşteau din sângele zeiesc vărsat.

Continua să mă impresioneze.

— Cum de-ți ajung la ureche asemenea lucruri?

— Ascult.

Şi eu ascultasem, însă nu eram moştenitorul favorit al tatei. Aietes era chemat să ia parte de câte ori ținea sfat. Şi unchii mei începuseră să-l invite în palatele lor. Îl aşteptam în odaia mea să se întoarcă şi să mergem împreună pe țărmul acela pustiu, ca să stăm pe stânci, cu spuma mării la picioare. Îmi lăsam obrazul pe umărul lui şi-mi punea întrebări la care nu mă gândisem niciodată şi de-abia dacă puteam să le pricep; de pildă: *Cum îți simți propria zeitate?*

— Cum adică?

— Uite, hai să-ți spun cum mi-o simt pe a mea. Ca o coloană de apă care se revarsă la nesfârşit, prin care se vede tot, până la pietre. Acum tu.

Am încercat tot felul de răspunsuri: ca o suflare de vânt pe un perete de stâncă. Ca un pescăruş care ţipă în cuibul său.

A clătinat din cap.

— Nu. O spui doar pentru că m-ai auzit pe mine. Cum o simţi cu adevărat? Închide ochii şi gândeşte-te.

Am închis ochii. Dacă aş fi fost muritoare, mi-aş fi auzit bătăile inimii. Însă sângele zeilor de-abia dacă curge prin vene şi adevărul e că n-am auzit nimic. Însă nu-mi plăcea defel să-l dezamăgesc. Mi-am apăsat mâna pe piept şi, după o vreme, chiar mi s-a părut că simt ceva.

— O scoică, am zis.

— Aha! a făcut el vânturându-şi degetul în aer. O scoică sau o cochilie?

— O cochilie.

— Şi ce se află în cochilia aceea? Un melc?

— Nimic, am răspuns. Aer.

— Sunt două lucruri diferite. Nimicul e vidul, pustiul, în timp ce aerul e ceea ce umple tot restul. E suflarea, viaţa, spiritul, vorbele pe care le rostim.

Mare filosof frate-meu... Ştiţi câţi zei din ăştia mai sunt? Doar unul, din câţi am întâlnit eu. Deasupra noastră se întindea bolta albastră, însă eu parcă mă aflam din nou în vechea sală întunecoasă, cu lanţurile şi sângele ei.

— Am o taină, am zis.

Aietes a ridicat din sprâncene amuzat. Credea că glumesc. Doar nu ştiusem niciodată ceva ce nu ştia şi el.

— A fost înainte să te naşti tu.

Aietes nu s-a uitat la mine cât i-am povestit despre Prometeu. Considera că mintea îi funcţiona cel mai bine dacă nu-i abătea nimic atenţia. Avea ochii pierduţi în zare. Erau ageri ca vulturul după care-şi primise numele şi reuşeau să pătrundă în toate cotloanele lucrurilor, cum scobeşte apa o carenă găurită.

Când am isprăvit, a rămas tăcut vreme îndelungată.

— Prometeu era zeu al profeţiei, a spus el într-un sfârşit. Pesemne că a ştiut că va fi pedepsit şi cum anume. Şi totuşi a făcut-o.

Nu mă gândisem la faptul că, în chiar clipa în care a adus omenirii focul, Prometeu ştia că se îndreaptă spre vulturul acela şi spre veşnicia dezolantă a piscului de stâncă.

Cât se poate de bine, îmi răspunsese când l-am întrebat cum o să-i fie.

— Cine mai ştie?

— Nimeni.

— Eşti sigură? Avea un ton grăbit, pe care nu i-l mai auzisem. N-ai spus nimănui?

— Nu. Cui să mai spun? Cine m-ar fi crezut?

— Adevărat, a încuviințat el. Să nu mai spui nimănui. Să nu mai aduci niciodată vorba de asta, nici măcar cu mine. Norocul tău că n-a aflat tata.

— Crezi că s-ar mânia? Doar Prometeu îi e văr.

— Toți suntem veri între noi, a pufnit el, până şi olimpienii. Din cauza ta, lumea l-ar crede pe tata un neghiob care nu e-n stare să-şi stăpânească odraslele. Te-ar azvârli la ciori.

Mi s-a strâns stomacul de groază şi fratele meu a râs când a văzut ce față am făcut.

— Întocmai, a zis. Şi pentru ce? Prometeu şi-a primit oricum pedeapsa. Lasă-mă să-ți dau un sfat. Când mai vrei să sfidezi zeii aşa, măcar fă-o pentru un motiv mai bun. N-aş suporta să-mi văd sora făcută scrum pentru un fleac.

Pasifae a fost tocmită de soție. La asta şi țintise de mult, tot stând în poala tatei şi gângurind că de-abia aşteaptă să-i facă prunci unui soț puternic. Frate-meu Perses se învoise s-o ajute, tot închinând pe la mese pocale în cinstea nurilor ei.

— Minos, a zis tata de pe divanul său de ospăț. Fiul lui Zeus şi regele Cretei.

— Un muritor? a rostit mama ridicându-se în capul oaselor. Ai promis că va fi un zeu.

— Am spus că va fi un fiu al lui Zeus ce va rămâne în eternitate.

— Vorbărie de-a profeților, s-a strâmbat Perses. Moare sau nu?

Încăperea a fost străfulgerată de o limbă de foc arzătoare ca miezul vâlvătăilor.

— Ajunge! Minos va fi stăpân peste sufletele celorlalți muritori în viața de apoi. Numele îi va dăinui peste secole. Aşa rămâne.

Nici fratele, nici mama n-au mai îndrăznit să spună nimic. Aietes mi-a surprins privirea şi l-am auzit limpede, de parcă mi-ar fi vorbit: *Vezi? Nu e un motiv destul de bun.*

Mă aşteptam să-mi văd sora plângând neconsolată de această decădere. Însă am văzut-o zâmbind. Nu-mi dădeam seama ce înseamnă asta, eu îmi urmasem gândurile pe alt fir. Îmi simțeam pielea tot mai încinsă. Prezent aici, Minos va fi însoțit de familie, curteni, sfetnici, supuşi şi astronomi, paharnici, servitori şi slugi mărunte. Toate făpturile de dragul cărora renunțase Prometeu la veşnicie. Muritorii.

În ziua nunții, tata ne-a condus peste mare în carul său de aur. Ospățul se ținea în Creta, în marele palat al lui Minos din Cnossos. Pereții erau proaspăt tencuiți şi totul era împodobit cu flori colorate, iar tapiseriile sclipeau în cele mai bogate nuanțe de şofran. Nu veneau doar titanii. Minos era unul dintre fiii lui Zeus, aşa că toți lingăii din Olimp se înfățişau şi ei în semn de cinste. Lungile colonade s-au umplut îndată de zei în toată splendoarea lor, zornăind de podoabe şi uitându-se râzând în jur, să vadă cine mai fusese poftit. Grosul mulțimi i se strânsese în jurul tatei, nemuritori de toate soiurile îşi dădeau coate ca să-l felicite pentru strălucita alianță. Unchii mei păreau tare mulțumiți: Zeus nu ni s-ar mai fi împotrivit pe toată durata căsniciei.

Pe podiumul nupțial, Pasifae lucea ca un fruct pârguit. Avea pielea aurie şi pletele de culoarea soarelui oglindit în bronz lustruit. În jur i se strânseseră vreo sută de nimfe însuflețite, dând năvală tot mai disperate să-i spună cât de frumoasă e.

Eu am rămas mai în spate, departe de vânzoleală. Prin fața mi se perindau titani: mătuşa Selene, unchiul Nereu cu trena de alge, Mnemosina, mama amintirilor, cu cele nouă fiice sprintene. Îmi tot plimbam privirea prin mulțime, căutând.

I-am găsit, într-un final, la marginea sălii. O mulțime cernită de siluete îngrămădite unele în altele, cu capetele plecate. Prometeu îmi spusese că fiecare e altfel, însă nu vedeam decât o gloată nedesluşită, cu aceeaşi piele pământie şi asudată şi aceleaşi veşminte boțite. M-am dat mai aproape. Părul le cădea lins pe capete, iar carnea le atârna moale pe oase. Am încercat să-mi închipui cum ar fi să mă duc la ei şi să-mi pun mâna pe pielea aceea muribundă. M-au trecut fiorii numai când m-am gândit. La vremea aceea auzisem ce povesteau în şoaptă verişoarele mele, despre ce le făceau nimfelor pe care le prindeau singure. Toate siluirile şi chinurile la care le supuneau. Nu-mi venea deloc să cred. Păreau fără vlagă, ca pălăriile buretoase ale ciupercilor. Aveau grijă să-şi țină privirile în pământ, ferindu-le de toți zeii. La urma urmei, muritorii îşi aveau poveştile lor despre câte nu pățeau aceia dintre ei care se avântau printre zei. Dacă te uitai când nu trebuie sau puneai piciorul într-un loc nepotrivit, atrăgeai pe loc moartea şi năpasta asupra alor tăi zece generații la rând.

Părea un imens lanț al fricii, aşa mi-am zis. Zeus era sus de tot şi tata imediat sub el. Urmau frații, surorile şi odraslele lui Zeus, după aceea unchii mei şi, tot mai jos, trecând prin rangurile zeilor-râuri şi ale stăpânilor peste apele sărate, ale Furiilor, Vânturilor şi Grațiilor, ajungeai la fund, unde şedeam noi, nimfele şi muritorii laolaltă, şi ne uitam suspicioşi unii la alții.

Aietes m-a apucat de braț.

— Nu e cine ştie ce de capul lor, nu? Haide, i-am găsit pe olimpieni.

L-am urmat, simțind cum îmi zvâcneşte sângele în vene. Nu mai văzusem niciuna dintre zeitățile acelea care conduceau lumea de pe tronurile lor cereşti. Aietes m-a tras spre o fereastră ce dădea într-o curte însorită. Şi iată-i: Apollo, stăpân peste lira şi arcul lucitor. Geamăna lui, selenara Artemis, care se avânta fără milă la vânătoare. Hefaistos, fierarul zeilor, făuritorul lanțurilor ce-l imobilizaseră pe Prometeu. Posomorâtul Poseidon, care stăpâneşte valurile cu tridentul său, şi Demetra, stăpâna belşugului, care hrăneşte întreaga lume cu recoltele sale. M-am zgâit la ei, cum lunecau grațioşi, înveşmântați în puterile lor. Unde păşeau ei, şi aerul părea să se dea în lături.

— O vezi pe Atena? am şoptit.

Mereu îmi plăcuseră poveştile despre ea, războinica cu ochi cenuşii, zeița înțelepciunii, mai iute la minte decât fulgerul. Însă nu era de față. Aietes presupunea că poate mândria nu-i permitea să se amestece cu titanii din glod. Probabil era prea înțeleaptă ca să-şi prezinte omagiile la grămadă cu gloata. Sau poate că de fapt era de față, însă ascunsă până şi de ochii altor zeități. Era printre prea-puternicii Olimpului, prin urmare, îi era cu putință aşa ceva, să urmărească efluviile puterii şi să tragă cu urechea la tainele noastre.

Am simțit cum mi se încrețeşte pielea.

— Crezi că ascultă ce vorbim acum?

— Nu fi prostuță. A venit să-i vadă pe zeii cei mari. Uite că soseşte Minos.

Minos, regele Cretei, fiul lui Zeus, cu o muritoare. Un semizeu, cum li se spunea celor de felul lui, muritori, însă binecuvântați prin descendența lor cerească. Printre sfetnicii săi, numai el avea o statură impunătoare, părul des ca o perie sârmoasă şi pieptul lat ca o punte de corabie. La ochi îmi amintea de palatul din obsidian al tatei, cum luceau întunecat sub coroana de aur. Însă, când şi-a lăsat mâna pe brațul delicat al soră-mii, dintr-odată a început să semene cu un copac în miez de iarnă, golaş şi pipernicit.

Cred că şi-a dat seama şi el, căci s-a încruntat mânios, ceea ce a făcut-o pe sora mea să strălucească şi mai tare. Mi-am zis că o să fie fericită aici. Sau mai presus de toată lumea, ceea ce pentru ea era totuna.

Acolo, mi-a atras atenția Aietes, aplecându-se să-mi şoptească la ureche. Uite.

Mi-a arătat un muritor, un bărbat pe care nu-l observasem până atunci, stând mai într-o parte, nu chiar cot la cot cu mulțimea. Era tânăr, cu capul ras după moda egipteană şi chipul frumos modelat, cu pielea destinsă. Mi-a plăcut. Avea ochii limpezi, nu afumați din cauza vinului, ca ai celorlalți.

— Bineînțeles că-ți place, m-a persiflat Aietes. E Dedal, una dintre minunile lumii muritorilor, un meşter aproape pe potriva zeilor. Când o să fiu rege, o să mă impresor şi eu cu asemenea splendori.

— Ah? Şi când o să fii rege?

— Curând. Tata îmi va dărui un regat.

Am crezut că glumeşte.

— Pot să trăiesc şi eu acolo?

— Nu. Va trebui să-ți faci rost singură de regatul tău.

Mă luase de braț ca de obicei, însă dintr-odată totul mi s-a părut altfel, glasul îi urca şi îi cobora liber, de parcă eram două făpturi legate fiecare cu frânghia ei, şi nu una de alta.

— Când? am icnit răguşit.

— După nuntă. Tata are de gând să mă ducă drept acolo.

Mi-a zis-o ca şi cum era un fapt prea puțin interesant. Simțeam cum mă transform în stană de piatră. M-am agățat de el.

— Cum de nu mi-ai spus? Nu poți să mă laşi. Ce-o să mă fac? Nici nu ştii cum mi-a fost înainte...

Mi-a desprins mâinile de la gâtul lui.

— Nu-i nevoie să faci o scenă. Ştiai că aşa se va întâmpla. Nu pot să stau să putrezesc sub pământ, fără nimic al meu.

Dar cu mine cum rămâne? mi-a venit să-l întreb. Să stau să putrezesc?

Însă el îmi întorsese spatele ca să discute cu un unchi şi, de cum perechea de însurăței a trecut pragul iatacului, Aietes s-a urcat în carul tatei, care s-a făcut nevăzut într-o volbură aurie.

Peste câteva zile a plecat Perses. Nu s-a mirat nimeni, căci palatul tatei i se părea pustiu fără sora mea. A spus că o ia spre est, să trăiască printre persani. Seamănă cu mine la nume, a zis el prosteşte. Şi am mai auzit că ar creşte nişte făpturi numite demoni. Mi-ar plăcea să văd o asemenea creatură.

Tata s-a încruntat. Nu-l mai avea pe Perses la inimă din momentul în care îl luase peste picior când hotărâse în legătură cu Minos.

— Ei de ce au demoni şi noi nu avem?

Perses nu s-a sinchisit să-i răspundă. Urma să ia calea apelor, aşa că n-avea nevoie să-l ducă tata nicăieri. *Măcar nu va mai trebui să-ți aud glasul ăla, mi-a zis el la despărțire.*

În doar câteva zile, din viața mea se alesese praful. Eram un copil şi aşteptam cât îşi mâna tata carul şi mama tolănea pe malurile lui Oceanos. Zăceam în palatul pustiu, plictisită de-atâta singurătate, iar când n-am mai putut să îndur, am fugit pe țărmul părăsit pe care-l împărțisem cu Aietes. Acolo am regăsit stâncile pe care le atinsese Aietes cu degetele sale. Am mers pe nisipul răscolit de tălpile sale. Fireşte că nu putea să rămână. Doar era fiul ceresc al lui Helios, strălucitor şi radios, bine-grăitor şi inteligent, cu speranțe să pună mâna pe propriul său tron. Iar eu?

Mi-am amintit ochii săi când m-am rugat de el. Îl cunoşteam bine şi i-i citeam de minune când se uita la mine. *Nu e un motiv destul de bun.*

M-am aşezat pe stânci şi mi-am amintit poveştile pe care le ştiam cu nimfe care plângeau până se preschimbau în pietre, în păsări bocitoare, în lighioane necuvântătoare şi în copaci zvelți, închizându-şi pe vecie gândurile sub scoarță. Se părea că nu eram în stare nici măcar de aşa ceva. Viața mă întemnițase între pereți de granit. Mai bine aş fi vorbit cu muritorii aceia, mi-am zis. Aş fi putut să mă rog de ei să-mi găsesc soț. Doar eram fiica lui Helios, nu se putea să nu mă vrea vreun zdrențăros dintre ei. Orice era mai bun decât viața asta.

Şi chiar atunci am zărit barca.

Capitolul 4

Ştiam despre corăbii din lucrările de artă şi auzisem de ele din poveşti. Erau aurii şi imense, ca fiarele mării, cu balustrade sculptate în fildeş şi os de corn. Erau trase de delfini zâmbitori sau conduse de cincizeci de nereide cu plete negre şi chipuri argintii ca razele lunii.

Aceasta avea un catarg subțire ca un puiet. Pânza îi atârna strâmbă şi zdrențuită, peticită pe margini. Țin minte cum mi-a zvâcnit inima în gât când matelotul şi-a ridicat chipul ars de soare. Un muritor.

Omenirea se răspândea de-acum în toată lumea. Trecuseră ani buni de când fratele meu găsise țărmul acela ca să ne jucăm pe el. M-am ascuns şi am privit de pe mal cum cârmea omul acela, ferindu-se de stânci şi trăgând de năvoade. Nu aducea defel cu nobilii dichisiți de la curtea lui Minos. Avea părul lung, negru şi încâlcit din cauza valurilor care-l tot împroşcau. Hainele îi erau tocite şi gâtul jupuit. Pe brațe i se vedeau cicatrice, de la solzii de peşte în care se tăiase. Nu se mişca deloc cu o grație nepământeană, ci cu forță şi precizie, ca o carenă bine construită de corabie tăind valurile.

Îmi simțeam pulsul în urechi. Mi-am amintit iar poveştile cu nimfe siluite şi chinuite de muritori. Însă bărbatul acela avea chipul blând şi tânăr, iar mâinile cu care îşi trăgea prada din apă păreau doar agile, deloc aspre. Oricum îl aveam pe tata, Veghetorul, cum i se spunea, deasupra pe cer. Dacă eram în primejdie, mi-ar fi sărit în ajutor.

Tânărul se apropiase de țărm şi se uita țintă în apă, urmărind vreun peşte pe care nu-l vedeam. Am respirat adânc şi am păşit pe plajă.

— Salutare, muritorule.

Mâinile i-au tremurat pe năvoade, însă nu le-a scăpat.

— Salutare. Cărei zeițe am cinstea să mă adresez?

Glasul său îmi părea plăcut, blând ca vânturile văratice.

— Eu sunt Circe, m-am prezentat.

— Ah.

Nu a lăsat să i se citească nimic pe chip. Mult mai târziu mi-a mărturisit că nu auzise de mine şi se temea să nu mă jignească. A îngenuncheat pe scândurile aspre.

— Preacinstită doamnă. Am intrat cumva fără voie în apele tale?

— Nu, căci nu am nicio apă. Aceasta este o barcă?

Pe chip i s-au perindat mai multe expresii pe care n-am reuşit să le desluşesc.

— Da.

— Aş dori să navighez cu ea.

După ce a şovăit o clipă, a îndreptat barca spre țărm, însă nu ştiam să aştept. Am mers cu dificultate prin valuri şi m-am urcat singură. Simțeam prin sandale fierbințeala punții şi ambarcațiunea se mişca plăcut, unduindu-se încet, de parcă eram călare pe un şarpe.

— Dă-i înainte, am zis.

Eram atât de mândră, înveşmântată în demnitatea mea divină, de care nici nu ştiam de fapt. Iar el se ținea şi mai bățos. A tremurat când ni s-au atins mânecile. Îmi evita iute privirea de câte ori îi vorbeam. Şi mi-am dat seama cutremurată că îi ştiam purtările. Doar şi eu făcusem de sute de ori la fel – cu tata, cu bunicul şi cu toți preaputernicii zei cu care avusesem de-a face. *Marele lanț al fricii.*

— Ah, nu, i-am spus. Eu nu sunt aşa. De-abia dacă am vreo putere şi nu pot să-ți fac niciun rău. Nu-ți fie teamă.

— Îți mulțumesc, buna mea zeiță.

Însă mi-a zis-o cu atâta teamă, că am izbucnit în râs. Când mi-a auzit râsul, mai degrabă decât protestele, a părut mai uşurat. Clipele s-au scurs şi până la urmă am început să vorbim despre ce vedeam în jur: peştii care săreau din apă, o pasăre ce coborâse deasupra capetelor noastre. L-am întrebat cum se fac năvoadele şi mi-a povestit, tot mai încântat de subiect, căci se îngrijea foarte bine de ele. Când i am pomenit numele tatei, s-a uitat repede spre soare, tremurând mai abitir, însă când a trecut ziua şi a văzut că nu se abătuse nicio urgie pe capul lui, a îngenuncheat zicându-mi că pesemne i-am binecuvântat năvoadele, fiindcă nu le mai văzuse în viața lui aşa pline.

M-am uitat la pletele lui negre şi dese, lucind în lumina amurgului, şi la umerii săi puternici. La asta tânjesc toți zeii din palatele noastre: să li se închine oamenii. M-am gândit că fie nu se purtase el cum se cuvine, fie mai degrabă eu nu avusesem comportamentul adecvat. Nu voiam decât să-i văd din nou chipul.

— Ridică-te, te rog. Nu ți-am binecuvântat năvoadele, căci nu-mi stă în puteri. Sunt din stirpea naiadelor, stăpâne doar peste peştii de apă dulce, şi duc lipsă până şi de asemenea daruri mărunte.

— Oricum ar fi, aş putea să mă întorc? Te voi găsi aici? Căci de când sunt n-am mai văzut o minune ca tine.

Stătusem aproape de tata şi de lumina sa. Îl ținusem pe Aietes în brațe şi aveam pe pat un morman de pături groase de lână, țesute de mâini nemuritoare. Însă până în clipa aceea nu mai ştiusem ce-i aceea căldură.

— Da, i-am răspuns. Mă vei găsi aici.

Îl chema Glaucos şi a venit zi de zi. Mi-a adus pâine, din care nu mai mâncasem, brânză, din care mai mâncasem, şi măsline în care îmi plăcea să-l văd cum îşi înfige dinții. L-am întrebat de ai lui şi mi-a zis că tatăl său era bătrân şi acrit, îşi făcea mereu griji şi sânge rău când venea vorba de mâncare, mama lui făcea pe vremuri leacuri din plante, însă acum o răpusese truda, iar sora lui avea deja cinci copii şi era mereu bolnavă şi necăjită. Şi aveau să rămână fără căsuța în care locuiau dacă nu reuşeau să-i dea stăpânului darea pe care le-o impunea.

Nimeni nu-mi mai încredințase asemenea mărturisiri. I-am sorbit fiecare poveste ca o bulboană de apă trăgând valurile spre ea, deşi abia înțelegeam ce înseamnă sărăcia, truda şi groaza de a fi om. Nu-mi erau limpezi decât chipul lui Glaucos, fruntea frumoasă şi ochii serioşi, un pic umezi de atâtea necazuri, însă mereu zâmbitori când mă privea.

Îmi plăcea mult să-l urmăresc în momentele în care îşi îndeplinea îndatoririle zilnice, pe care le executa cu propriile mâini, nu folosindu-se de vreo putere străfulgerătoare: cum îşi dregea năvoadele rupte, cum curăța puntea bărcii, cum îşi scăpăra amnarul. Când făcea focul, se chinuia mai întâi să aprindă bucățele de muşchi uscat aranjate cu grijă, apoi crenguțe, tot clădind un foc din ce în ce mai înalt. Nici meşteşugul ăsta nu-l ştiam. Tata nu trebuia să se chinuiască deloc să aprindă focul.

Când m-a văzut cum mă uit, şi-a frecat stingherit mâinile bătătorite.

— Ştiu că mă crezi urât.

— Nu, mi-am spus. Palatul tatei e plin de nimfe strălucitoare şi de zei-râuri vânjoşi, şi totuşi prefer să mă uit mai degrabă la tine decât la ei.

Am clătinat din cap.

A oftat.

— Cred că e minunat să fii zeu şi să rămâi veşnic neatins de nimic.

— Fratele meu mi-a spus odată că e ca o apă.

— Da, îmi închipui, a zis el chibzuind. Ca şi cum dai pe dinafară, ca un pocal prea plin. Cine e fratele tău? E prima oară când aud de el.

— A plecat departe, să fie rege. Aietes, aşa îl cheamă. Mi se părea ciudat să-i rostesc numele după atâta timp. Aş fi plecat cu el, însă nu m-a vrut.

— Mi se pare un prost.

— Cum adică?

Glaucos şi-a ridicat ochii spre mine.

— Eşti o zeiță de aur, frumoasă şi bună la inimă. Dac-aş avea aşa o soră, n-aş lăsa-o să plece de lângă mine.

Ni se atingeau brațele când muncea lângă parapetul bărcii. Când şedeam, rochia mi se răsfrângea peste picioarele lui. Avea pielea caldă şi puțin aspră. Uneori mai scăpăm ceva pe jos ca să-l ridice el şi să-mi atingă mâna.

În ziua aceea a îngenuncheat pe plajă şi s-a pregătit să aprindă focul pentru prânz. Dintre toate lucrurile, încă îmi plăcea tare mult să-l privesc cum înfăptuieşte cu amnar şi cu iască această simplă minune a muritorilor. Părul îi atârna deasupra ochilor şi obrajii îi luceau la lumina flăcărilor. Mi-am amintit dintr-odată de unchiul meu care-i încredințase darul acela.

— L-am întâlnit odată, am întrerupt tăcerea.

Glaucos înfipsese un peşte într-o țepuşă şi îl rumenea la foc.

— Pe cine?

— Pe Prometeu. Când l-a pedepsit Zeus, i-am dus să bea nectar.

Şi-a ridicat privirea.

— Prometeu…

— Da. De obicei înțelegea mai iute. Aducătorul focului, i-am zis.

— E o poveste veche de peste zece generații.

— Mai mult de zece. Ai grijă cu peştele.

Țepuşa îi căzuse din mână şi peştele se înnegrea pe cărbuni. Nu l-a mai salvat. Stătea şi se uita țintă la mine.

— Bine, dar suntem de-o vârstă.

Îl păcălise chipul meu. Părea la fel de tânăr ca al lui.

— Nu, am râs eu. Nu suntem.

Dacă înainte şezuse într-o rână, genunchii atingându-ni-se, într-o clipă s-a şi săltat de lângă mine aşa de iute, că am simțit răcoare pe piele. Am rămas surprinsă.

— Ce contează toți anii aceia? Nu mi-au fost de niciun folos. Tu ştii la fel de multe despre lume ca mine.

I-am întins mâna, dar şi-a tras-o pe a lui cu repeziciune.

— Cum poți să zici aşa ceva? Câți ani ai? O sută? Două sute?

Mi-a venit să râd. Însă Glaucos îşi încordase grumazul şi făcuse ochii mari. Între noi fumega peştele. Nu-i spusesem mare lucru despre viața mea. Ce ar fi trebuit să-i povestesc? Aveam parte de aceleaşi cruzimi şi rânjete batjocoritoare pe la spate. Pe atunci, mama era şi mai țâfnoasă decât de obicei. Tata începuse să arate mai mult interes pentru jocul de dame decât pentru ea şi cine să-i simtă veninul dacă nu eu? Se strâmba toată când mă vedea. *Circe e insensibilă ca o stâncă. Circe n-are minte nici cât un petic de pământ sterp. Circe are lațele năclăite ca ale unui câine. M-am săturat până peste cap să-i mai aud glasul ăla spart. Dintre atâția copii, cum de am rămas tocmai cu ea pe cap? Nimeni n-o mai vrea.* Fie că o auzea, fie că nu, tata se făcea că plouă şi îşi muta pe tablă piesele de joc. Pe vremuri, m-aş fi furişat în odaia mea cu obrajii scăldați în lacrimi, însă de când apăruse Glaucos în viața mea, puteam trece uşor peste toate aceste răutăți.

— Îmi pare rău, am zis. A fost doar o glumă proastă. Nu l-am întâlnit niciodată. Aş fi vrut eu... Fii fără teamă. Suntem de-o seamă amândoi.

Încet-încet, s-a mai înmuiat. A oftat din greu.

— Ha, a rostit el. Îți închipui una ca asta? Chiar să fi trăit în vremurile acelea?

Şi-a terminat prânzul. A azvârlit resturile la pescăruşi, apoi i-a gonit până s-au ridicat în cercuri pe cer şi s-a întors să-mi zâmbească cu gura până la urechi, cu valurile argintii în spate şi umerii tresăltându-i pe sub tunică. Indiferent câte focuri a mai făcut în fața mea, n-am mai adus în veci vorba despre unchiul meu.

Într-o zi, barca lui Glaucos a întârziat. Nu a mai priponit-o la țărm, ci a rămas în picioare pe punte, părând tare încordat şi posomorât. Pe obraz avea o vânătaie întunecată ca un val de furtună. O lovitură de la tatăl lui.

— Ah! am rostit şi inima mi-a luat-o dintr-odată la goană. Trebuie să te odihneşti. Şezi lângă mine, să-ți aduc nişte apă.

— Nu, a răspuns cu un glas tăios pe care nu i-l mai auzisem. Azi nu, s-a terminat de-acum. Tata spune că m-am lăsat pe tânjală şi nu mai prindem mare lucru. O să murim de foame numai din vina mea.

— Vino totuşi să stai un pic. Lasă-mă să te ajut.

— N-ai ce să faci. Chiar tu mi-ai spus. Nu ai nicio putere.

L-am privit cum se îndepărtează pe valuri. Apoi mi-am ieşit cu totul din fire şi am dat fuga la palatul bunicului. Am luat-o pe coridoarele boltite, spre încăperile femeilor, pline de zăngănitul suveicilor şi al pocalelor, de zornăitul brățărilor ce atârnau la încheieturi. Am trecut de naiade, de musafirele nereide şi driade, îndreptându-mă spre podiumul pe care trona, aşezată pe un scăunel de stejar, bunica.

Tethys o chema, marea doică a apelor lumii, născută, aidoma soțului ei, în zorii veacurilor, din însăşi Mama Glie. Țoalele albastre ale mantiei i se revărsau la picioare, iar la gât purta, în chip de eşarfă, un şarpe de apă încolăcit. În față avea un război de țesut din aur la care lucra. Era bătrână la față, însă deloc zbârcită. Din pântecele ei mlădios se născuseră nenumărate fiice şi numeroşi fii, care încă-i aduceau urmaşi spre binecuvântare. Şi eu mă închinasem odată în fața ei. Îmi atinsese fruntea cu vârful degetelor. *Bun venit, copila mea.*

Acum am îngenuncheat iarăşi.

— Sunt Circe, fiica lui Perse. Trebuie să mă ajuți. Un muritor are nevoie să prindă peşte din mare. Eu nu pot să-l binecuvântez, însă tu ai acest dar.

— E de viță nobilă?

Doar la fire. E sărac în averi, însă bogat în calități şi îndrăzneț. Luceşte ca o stea.

— Ce-ți oferă muritorul acesta în schimb?

— Ce-mi oferă?

— Draga mea, a clătinat din cap bunica, muritorii trebuie să ofere întotdeauna ceva, fie cât de mărunt, fie şi doar nişte vin vărsat la izvorul tău, căci după aceea vor uita sigur să-şi mai arate recunoştința.

— Nu am niciun izvor şi nu-mi trebuie nicio recunoştință. Te rog. N-o să-l mai văd niciodată dacă nu mă ajuți.

S-a uitat la mine şi a oftat. Pesemne că auzise de sute de ori asemenea rugăminți. Zeii şi muritorii au un lucru în comun. Când suntem tineri, credem că nimeni pe lumea asta n-a mai simțit ceea ce simțim noi pentru prima oară.

— Îți voi face pe plac şi-i voi umple năvoadele. În schimb, vreau să-mi juri că nu te vei culca cu el. Ştii că tatăl tău caută să-ți găsească un soț mai răsărit decât un pescar sărăntoc.

— Jur!

A apărut tăind valurile, strigându-mă în gura mare. Vorbea de-a valma, nestăpânit. De-abia dacă pusese mâna pe năvoade. Se pomenise cu ditamai peştii peste el în barcă. Tatăl său se liniştise şi dările erau toate plătite, inclusiv pentru la anul. S-a lăsat în genunchi înaintea mea, cu fruntea plecată.

— Îți mulțumesc, zeiță.

L-am tras să se ridice.

— Nu te pleca mie. Bunica mea are puterea asta.

— Nu, a zis luându-mi mâinile într-ale lui. Este meritul tău. Tu ai înduplecat-o. Circe, minune, binecuvântare a vieții mele, m-ai salvat de la moarte.

Şi-a lipit obrajii calzi de mâinile mele. I-am simțit buzele atingându-mi uşor degetele.

— Tare mi-aş dori să fiu zeu, a şoptit el. Aşa aş putea să îți aduc mulțumirile ce ți se cuvin.

Aş fi vrut şi eu să fiu o zeiță adevărată, căci numai astlel aş fi putut să-i dăruiesc chiți pe tipsii de aur şi nu m-ar mai fi lăsat în veci singură.

Stăteam de vorbă zi de zi. Glaucos își făcea atâtea visuri, spera să aibă barca și căsuța lui când va deveni om în toată firea, în loc să locuiască la taică-său.

— Voi ține întotdeauna focul aprins în vatră în cinstea ta. Dacă-mi îngădui...

— Mai bine-ai păstra în cinstea mea un scaun. Ca să vin la tine să stăm de vorbă.

S-a înroșit și eu la fel. Pe atunci nu prea știam nimic. Nu pierdusem vremea niciodată cu verișorii mei, zeii aceia spătoși și nimfele mlădioase, când vorbeau despre iubire. Nu mă furișasem cu niciun pețitor în vreun cotlon retras. Nu știam destul nici cât să-mi dau seama ce anume doresc.

Dacă-i atingeam mâna, dacă-mi aplecam capul, întinzându-i buzele să le sărute, ce-ar fi fost atunci?

Mă privea țintă. Chipul îi era ca de nisip, pe ei i se întipăreau sute de expresii.

— Tatăl tău..., a spus poticnindu-se puțin, căci se tulbura de câte ori aducea vorba despre Helios. Îți va alege un soț?

— Da.

— Ce fel de soț?

Mi-a venit să plâng. Mi-am dorit să mă lipesc de el și să-i spun ce mult aș vrea să fie el alesul, însă ne despărțea jurământul pe care-l făcusem. Prin urmare, m-am silit să nu-i ascund adevărul că tata căuta numai prinți sau poate vreun rege din străinătăți.

Și-a lăsat ochii în jos, privindu-și mâinile.

— Desigur, a zis. Desigur. Doar îi ești foarte dragă.

Nu i-am îndreptat părerea greșită. În seara aceea, când m-am întors la palatul tatei, i-am îngenuncheat la picioare și l-am întrebat dacă muritorii pot deveni cumva zei.

— Helios s-a încruntat enervat la piesele sale.

— Știi că nu se poate decât dacă deja le e scris în stele. Nici măcar eu nu pot să schimb legile Moirelor.

N-am mai spus nimic. Gândurile mi-o luaseră razna. Dacă Glaucos rămânea muritor, avea să îmbătrânească, iar dacă îmbătrânea, urma să moară și într-o zi m-aș fi întors numai eu pe țărmul acela. Îmi spusese Prometeu, însă nu pricepusem. Ce nesăbuită fusesem... Ce proastă... Îngrozită, am dat din nou fuga la bunica.

— Bărbatul acela, am strigat aproape înecându-mă. Va muri.

Scaunul îi era din stejar acoperit cu țesături dintre cele mai moi. Între degete ținea un fir verde, ca bolovanii de râu. Tocmai îl înfăşură pe suveică.

— Vai, nepoată! Desigur. Doar e muritor. Pe toți îi aşteaptă moartea.

— Nu e drept. Nu se poate.

— Sunt două lucruri diferite, a replicat bunica.

Toate naiadele strălucitoare se întorseseră de la discuțiile lor, ca să ne asculte. Am stăruit.

— Trebuie să mă ajuți. Mărită zeiță, nu vrei să-l iei în palatul tău şi să-l preschimbi în nemuritor?

— Niciun zeu nu poate face atât de mult.

— Îl iubesc. Trebuie să existe o cale.

A oftat.

— Ştii câte nimfe n-au sperat la fel înaintea ta, spre marea lor dezamăgire?

Ce-mi păsa mie de nimfele acelea? Ele nu erau fiica lui Helios şi nu crescuseră ascultând poveşti despre desfacerea lumii.

— Oare nu există… nu ştiu cum să-i spun… vreun meşteug? Vreo învoială cu Moirele, vreun truc, vreo *pharmaka*…

Aşa spusese Aietes vorbind despre ierburile cu puteri miraculoase ce creşteau din picăturile de sânge vărsate de fi pe pământ.

Şarpele de mare s-a descolăcit de la gâtul bătrânei şi a şfichiuit limba neagră din botul ca un vârf de săgeată. Bunica şi-a coborât glasul, furioasă.

— Îndrăzneşti să aduci vorba despre asta?

— Am rămas mirată s-o văd atât de iute schimbată.

— Despre ce?

Însă de-acum se ridica, înfățişându-se cât era de înaltă.

— Copilă, am făcut tot ce e îngăduit pentru tine. Nu e cu putință mai mult. Pleacă de-aici şi să nu te mai aud vorbind despre asemenea uneltiri.

Îmi fierbea țeasta şi-mi simțeam gura pungă, de parcă băusem vin grosolan. Am luat-o înapoi printre rândurile de divane şi de scaune, pe lângă poalele naiadelor care şuşoteau între ele cu zâmbete răutăcioase. Îşi închipuie că, dacă e fiica soarelui, poate să răscolească lumea întreagă după cum are ea chef.

Discuția pe care o purtasem cu bunica mă răvăşise prea mult ca să mai simt vreo ruşine. Era adevărat. Nu doar că o să răscolesc întreaga lume, o s-o spintec, o să-i dau foc, o să fac orice, oricât de rău ar fi, ca să-l țin pe Glaucos lângă mine. Însă nu puteam să-mi scot deloc din minte cum se uitase bunica la mine când rostisem cuvântul acela, *pharmaka*... Nu prea văzusem o asemenea privire pe chipurile zeilor. Însă îl observasem pe Glaucos când îmi vorbise despre dări, năvoade goale şi tatăl său. Începeam să înțeleg ce înseamnă teama. Oare ce anume putea stârni frica zeilor? Ştiam deja răspunsul.

O putere mai mare decât a lor.

La urma urmelor, învățasem ceva de la mama. Mi-am aranjat părul în bucle strânse, mi-am pus cea mai frumoasă rochie şi cele mai strălucitoare sandale. M-am dus la ospățul tatei, unde se strângeau toți unchii, pe divanele lor purpurii. Le-am turnat vin, le-am zâmbit şi mi-am încolăcit brațele de gâtul lor. Unchiu' Proteu, am zis. Era zeul cu carne de focă între dinți. Eşti tare curajos şi ai luptat cu vitejie în război. N-ai vrea să-mi povesteşti despre bătăliile acelea şi unde anume v-ați luptat? Unchiu' Nereu, dar dumneata? Doar ai fost stăpânul mărilor înainte să te uzurpe Poseidon Olimpianul. Vreau tare mult să aflu ce isprăvi mărețe au săvârşit ai noştri, spune-mi unde s-a vărsat sângele în şiroaie.

I-am tras de limbă până mi-au povestit. Am aflat numele atâtor şi atâtor locuri semănate cu sângele zeilor şi unde se aflau acestea. Şi, într-un târziu, am auzit chiar de unul care se găsea nu departe de țărmul lui Glaucos.

Capitolul 5

— Haide, am zis. Venise arşiţa amiezii şi pământul ni se sfărâma sub picioare. Este foarte aproape. Un loc numai I ii i n să dormi şi să-ţi odihneşti oasele istovite.

M-a urmat ursuz. Mereu era cu arţag când se înălţa soarele sus pe boltă.

— Nu-mi place să-mi las barca atât de departe.

— Barca nu păţeşte nimic, îţi promit. Uite! Am ajuns. Nu a meritat să venim aici să vedem florile astea? Sunt tare frumoase, ca nişte clopoţei galben-stins.

L-am tras după mine prin lanul de flori. Adusesem apă şi un coş cu merinde. Ştiam că de deasupra ne veghează ochiul tatei. Dacă îşi abătea privirea spre noi, voiam ca toiul să pară un picnic nevinovat. Nu aveam de unde să ştiu ce-i spusese bunica.

L-am servit pe Glaucos şi l-am privit cum mănâncă. Oare cum ar arăta dac-ar fi zeu? m-am întrebat. Ceva mai departe creştea o pădure destul de deasă cât să ne ferească de ochii tatei. Când urma să se preschimbe, aveam să-l trag acolo şi să-i arăt că nu mai sunt în stăpânirea jurământului meu.

Am pus o pernă pe pământ.

— Întinde-te, i-am spus. Dormi. Nu ţi-ar plăcea să dormi un pic?

— Mă doare capul, s-a plâns el. Şi-mi intră soarele in ochi.

I-am dat părul de pe frunte şi m-am aşezat ca să-i fac umbră în calea soarelui. Atunci a oftat uşurat. Cum era mereu ostenit, într-o clipă i s-au şi închis ochii.

Am aplecat florile peste pielea lui. Haide, am zis în gând. Haide, *acum.*

El dormea mai departe, cum îl mai văzusem de zeci de ori. Când visasem la clipa aceea, îmi închipuisem că florile îl vor preschimba cu o simplă atingere. Că sângele lor nemuritor o să-i intre în vene, o să se înalţe de la pământ ca un zeu, o să-mi ia mâinile în ale sale şi o să-mi spună: *Acum îmi pot arăta recunoştinţa aşa cum ţi se cuvine.*

Am făcut iar florile să freamăte. Am cules câteva şi i le-am pus pe piept. Am suflat peste el, ca să-l învălui în parfumul şi polenul lor.

— Preschimbă-te, i-am şoptit. Trebuie să devii zeu. Preschimbă-te.

El dormea mai departe. Florile atârnau fără vlagă în jurul nostru, sfârşite şi gingaşe ca nişte aripi de fluturi. În stomac îmi picura un firicel de suc acru. Poate nu găsisem ce trebuia, mi-am zis. Mai bine aş fi venit în recunoaştere, dar nu mai avusesem răbdare. M-am ridicat şi am urcat pe deal, căutând vreun petic semănat cu flori roşii ca sângele, încărcate de seva puterii. Însă am văzut doar florile acelea obişnuite, care se găseau pe toate dealurile.

M-am prăbuşit lângă Glaucos şi am plâns. Neamul naiadelor poate vărsa lacrimi la nesfârşit şi chiar mi se părea că n-o să mai sfârşesc niciodată cu plânsul, atât de necăjită mă simțeam. Dădusem greş. Aietes se înşelase. Nu existau ierburi cu puteri miraculoase şi aveam să-l pierd pe vecie pe Glaucos, iar frumusețea lui blândă şi trecătoare se va veşteji şi se va pierde în țărână. Deasupra luneca tata, pe făgaşul său. În jurul nostru, florile acelea firave şi meschine fremătau pe tulpinile lor. Simțeam că le urăsc. Am apucat un mănunchi şi l-am smuls din rădăcini. Am smuls petalele. Am sfâşiat corolele. Crâmpeiele umede mi s-au lipit de mâiini şi m-au mânjit de sevă. Mirosul lor m-a învăluit, pur şi sălbatic, oțetit ca vinul vechi. Am mai sfârtecat o mână de flori, cu degetele lipicioase şi încinse. Simțeam în urechi un sunet sumbru, ca un stup.

Îmi vine greu să descriu ce s-a întâmplat mai departe.

Din adâncurile sângelui meu parcă s-a trezit o anume cunoaştere. Mi-a şoptit: puterea florilor acelora stă în seva lor, ea poate să preschimbe orice făptură în sinele său cel mai adevărat.

N am mai stat să-mi pun întrebări. Soarele începea să apună. Glaucos îşi desfăcuse buzele în vis, aşa că am luat o mână de flori şi le-am stors deasupra lui. Seva s-a prelins şi s-a strâns laolaltă. I-am picurat în gură un strop lăptos şi încă unul. O picătură rătăcită i-a nimerit pe buze şi i-am împins-o pe limbă cu degetul. A tuşit. Sinele tău cel mai adevărat, i-am zis. Aşa să fie.

M am ghemuit, pregătind încă o mână de flori. Dacă trebuie, o să-i storc în gură tot lanul. Însă, chiar când mi-am zis aşa, pe piele i s-a mişcat o umbră. Se făcea tot mai întunecată văzând cu ochii. Din maronie i-a devenit mov, ca o vânătaie tot mai întinsă, până când s-a făcut albastră ca marea. Mâinile i se umflau, la fel picioarele şi umerii. Din bărbie au început să-i răsară fire lungi de păr verzui-arămii. Pe piept, prin tunica despicată, am văzut cum îi apar băşicuțe. M-am uitat uimită. Erau scoici.

Glaucos, am şoptit. Brațul i se simțea ciudat sub degete, tare, gros şi oarecum rece. L-am scuturat. Trezeşte-te.

A deschis ochii. Cât a suflat o dată nu s-a clintit din loc. Apoi a sărit în picioare, măreț ca un talaz de furtună – un zeu al mării, aşa cum fusese întotdeauna. Circe, a strigat, m-am preschimbat!

N-am mai apucat să mergem în pădure, n-am mai apucat să-l trag spre mine pe muşchi. Plesnea de puterile cele noi şi pufnea ca un taur în aerul primăverii.

— Uite, a zis el întinzându-şi mâinile. Nicio julitură. Nicio cicatrice. Şi nu mă simt deloc obosit. Nu mi s-a mai întâmplat de când sunt să nu mă simt obosit! Aş putea să trec oceanul înot. Vreau să mă văd. Cum arăt?

— Ca un zeu, am spus.

M-a înşfăcat de brațe şi m-a rotit prin aer – dinții albi îi sticleau pe chipul albastru. Apoi s-a oprit, căci îi venise o idee.

— Acum pot să vin cu tine. Pot să vin în palatele zeilor. Vrei să mă iei?

Nu puteam să-l refuz. L-am dus la bunica. Îmi cam tremurau mâinile, însă îmi pregătisem minciunile. Adormise într-o poiană şi se trezise preschimbat astfel.

Poate că dorința mea de a-l preschimba într-un nemuritor a fost un soi de profeție. Se mai întâmplă când eşti vlăstarul tatei.

Nici nu m-a ascultat. Nici n-a intrat la bănuieli. Nimeni nu mă bănuise niciodată de nimic.

— Frate, a țipat ea îmbrățişându-l. Noul meu frate! E voia Moirelor. Eşti bine-venit aici până îți vei găsi palatul tău.

De-acum nu ne mai duceam pe țărm. Stăteam la palat, zi de zi, cu Zeul Glaucos. Ne aşezam pe malurile râului luminat ca-n amurg al bunicului şi îl prezentam mătuşilor, unchilor şi verişoarelor mele, turuind numele tuturor nimfelor, deşi până atunci aş fi zis că nici nu ştiam cum le cheamă. Iar ei s-au strâns în jurul lui şi l-au îmbiat să le spună cum anume se petrecuse schimbarea miraculoasă. El chiar se pricepea să depene povestea: proasta dispoziție în care se aflase, cum îl izbise somnul ca un bolovan în moalele capului şi cum îl săltaseră puterile de la pământ ca nişte talazuri – un dar venit chiar de la Moire. Îşi dezgolea în fața lor pieptul albastru, brăzdat de muşchi zeieşti, şi le întindea mâinile netede ca scoicile rostogolite de valuri.

— Vedeți cum am devenit cine eram cu adevărat!

Mă topeam când îi vedeam chipul în asemenea clipe, luminat de forță şi de fericire. Îmi creştea şi mie inima-n piept. Voiam tare mult să-i spun că eu îi făcusem darul acela, însă vedeam cât îl încânta să creadă că ajunsese zeu prin propriile puteri şi nu voiam să-i răpesc fericirea. Încă visam să mă culc cu el prin păduri întunecate, însă de-acum îmi făceam gânduri şi mai îndrăznețe: *căsnicie, soț.*

— Vino, i-am spus. Trebuie să-i cunoşti pe tata şi pe bunicul meu.

I-am ales chiar eu veşmintele, în culori care să-i pună în valoare pielea. L-am prevenit în privința etichetei pe care trebuia s-o urmeze şi am rămas mai în spate, să văd cum se prezintă. S-a descurcat bine, alegându-se cu laude. L-au dus în fața lui Nereu, bătrânul titan şi zeu al mării, care i l-a prezentat, la rândul său lui Poseidon, noul stăpân, iar împreună l-au ajutat să-şi modeleze noul palat de sub ape, încruslat cu aur şi comori purtate de valuri în urma naufragiilor.

Mergeam la el zi de zi. Pielea mă ustura de la apa sărată şi adesea Glaucos era prea prins cu laudele musafirilor săi şi nu-mi arunca decât un zâmbet fugar, dar nu mă supăram. Acum aveam destul timp, tot timpul din lume. Îmi făcea plăcere să şed la mesele acelea de argint şi să văd cum nimfele şi zeii se dau peste cap să-i câştige atenția. Pe vremuri ar fi rânjit batjocoritor şi l-ar fi făcut spintecă-mațe. Acum se rugau de el să le spună poveşti din viața de muritor, tot mai gogonate pe măsură ce le depăna: despre mama lui, încovoiată de spinare ca o băbătie, şi despre tatăl lui, care-l bătea în fiecare zi. Toți îşi duceau icnind mâna la inimă.

— E bine acum, a zis el. Am trimis un val să spulbere barca tatei, care a murit pe loc în momentul izbiturii. Pe mama am binecuvântat-o. Acum are alt soț şi o sclavă care s-o ajute la spălat. Mi-a înălțat un altar, care şi fumegă deja. Sătenii speră să le ofer ape bogate.

— Aşa vei face?

Nimfa care întrebase îşi ținea mâinile încleştate sub bărbie. Pe vremuri fusese o tovarăşă scumpă a lui Perses şi a soră-mii, cu chipul lucindu-i de răutate, însă acum, că vorbea cu Glaucos, până şi ea se preschimbase cu totul. Plesnea de pârguită ce era, ca o pară.

— Mai întâi să vedem ce-mi oferă.

Uneori, când era foarte mulțumit, în locul picioarelor îi creştea o coadă săltăreață şi aşa s-a întâmplat şi acum. M-am uitat cum mătură podeaua de marmură cu ea, în licăriri cenuşiu-pal, cu solzii ei suprapuşi abia irizați.

— Tatăl tău chiar e mort? l-am întrebat când a plecat toată lumea.

— Desigur. A meritat, la câte blasfemii a îndrugat.

Îşi lustruia un trident nou-nouț, primit în dar de la însuşi Poseidon. Ziua stătea tolănit pe divane şi bea din pocale mari cât țeasta lui. Râdea ca unchii mei, hohotind cu gura până la urechi. Nu era vreun amărât care domnea peste răcuşori, ci unul dintre zeii cei mai puternici ai mărilor, putând să cheme oricând balene în ajutor, să salveze corăbii de stâncile şi de bancurile de nisip ascunse sub ape şi să salte plutele matelotilor gata să se înece în valuri.

— Nimfa aceea rotundă la față şi frumoasă. Cum o cheamă?

Căzusem pe gânduri. Îmi închipuiam cum ar putea să-mi ceară mâna. Poate pe plajă. Pe țărmul unde ne-am văzut pentru prima oară în depărtare.

— Vorbeşti de Scylla?

— Da, Scylla, a zis el. Se unduieşte ca apa, nu-i aşa? Argintie ca un izvor curgând la vale. Circe, a zis el ridicând ochii să se uite în ai mei, n-am fost nicicând mai fericit ca acum.

I-am zâmbit şi eu. Nu-l vedeam decât pe băiatul pe care-l iubeam, strălucind în sfârşit în toată splendoarea lui. Toate onorururile cu care-l încărcau, toate altarele înălțate în numele lui, toți admiratorii care-l împresurau, toate le primeam eu în dar, pentru că el era al meu.

Am început s-o văd pe nimfa Scylla peste tot. Iat-o râzând la cine ştie ce glumă a lui Glaucos, iat-o ducându-şi mâna la gât şi scuturându-şi pletele. Era tare frumoasă, ce-i drept, o podoabă în palatele noastre. Nimfele şi zeii-râuri se uitau după ea, iar ei tare-i mai plăcea să-i ațâțe şi să le spulbere speranțele doar cu o privire. Când se mişca, zornăia din cauza sutelor de daruri cu care o încărcau: brățări de coral, şiraguri de perle atârnându-i la gât. S-a aşezat lângă mine şi mi le-a arătat, una câte una.

— Superbe, i-am zis aproape fără să mă uit.

Şi totuşi, la următorul ospăț, am văzut-o iar, cu podoabele îndoite, întreite, ar fi scufundat o barcă de pescar sub greutatea lor. Cred că de-acum era mânioasă că tot nu mă prinsesem. Ajunsese să-mi vâre sub nas perlele mari cât merele.

— Ai văzut minune mai mare ca astea?

Adevărul era că începusem să mă întreb dacă nu cumva e îndrăgostită de mine.

— Sunt foarte frumoase, am zis cu jumătate de gură.

N-a avut încotro. Şi-a luat inima-n dinți şi mi-a zis-o verde-nfață.

— Glaucos spune c-o să le culeagă pe toate din mare doar ca să-mi facă pe plac.

Ne aflam în sala lui Oceanos, iar aerul devenise lipicios de atâtea parfumuri. Am tresărit.

— Sunt de la Glaucos?

Vai, câtă bucurie pe ea!

— Toate sunt de la el. Adică n-ai auzit? Credeam că tu vei afla prima, doar sunteți atât de apropiați. Sau poate nu sunteți prieteni chiar aşa de buni cum ți-ai închipuit?

A aşteptat, fără să mă scape din ochi. Ştiam că se mai uitau şi alții, ținându-şi răsuflarea de emoție. În palatele noastre, asemenea certuri erau mai prețioase decât aurul.

Scylla a zâmbit.

— Glaucos m-a cerut de soție. Încă n-am hotărât ce să-i răspund. Ce anume mă sfătuieşti, Circe? Să-l iau de soț aşa, cu pielea lui albastră şi aripioarele de peşte?

Naiadele au izbucnit în râsete, ca şipotul a o mie de fântâni. Am fugit pe dată, să nu-mi vadă cumva lacrimile şi să le poarte şi pe acestea în chip de trofeu.

Tata era cu unchiul meu, zeul-râu Achelous, şi s-a încruntat când l-am întrerupt.

— Ce e?

— Vreau să mă mărit cu Glaucos. Îmi îngădui?

— Glaucos? a râs el. Deja are o aleasă. Şi nu cred că o să fii tu.

M-am cutremurat. Nici n-am mai stat să mă pieptăn sau să-mi schimb rochia. Fiecare clipă care se scurgea mi se părea un strop de sânge pierdut. Am dat fuga la palatul lui Glaucos. Plecase la alt zeu, aşa că am aşteptat tremurând, printre pocalele răsturnate şi pernele îmbibate în vin de la ultimul ospăț.

În sfârşit s-a întors. Cu un gest leneş din mână, a curățat toată mizeria, de-au lucit din nou podelele.

— Circe, a spus el când m-a văzut.

Atât, cum ai zice „picior”.

— Ai de gând să te însori cu Scylla?

L-am văzut cum se luminează dintr-odată la față.

— Nu-i aşa că-i cea mai minunată ființă pe care ai văzut-o vreodată? Are gleznele atât de micuțe şi de delicate, precum cea mai gingaşă căprioară din pădure. Zeii-râuri plesnesc de furie că pe mine mă place cel mai mult. Am auzit că însuşi Apollo e gelos.

Atunci mi-a părut rău că nu mă folosisem şi eu de toate şmecheriile celor din neamul meu ca să-mi preschimb părul, ochii şi buzele.

— Glaucos, am zis, este frumoasă, da, însă nu te merită. E crudă şi nu te iubeşte aşa cum ai putea fi iubit.

— Ce vrei să spui?

Mă privea încruntat, de parcă nu reuşea să-şi amintescă bine chipul meu. Am încercat să-mi imaginez ce-ar face sora mea. M-am apropiat de el şi mi-am plimbat degetele pe brațul lui.

— Vreau să spun că ştiu pe cineva care te-ar iubi mai mult.

— Pe cine? a întrebat.

Însă vedeam că pricepe de-acum. A ridicat mâinile, ca pentru a se apăra de mine. El, care era un zeu falnic.

— Mi-ai fost ca o soră.

— Aş putea să-ți fiu mai mult de-atât. Aş putea să-ți fiu totul pe lumea asta.

Şi mi-am lipit buzele de-ale lui.

M-a împins în lături. Se strâmba de-acum de mânie, dar şi de un soi de teamă. Aproape arăta ca pe vremuri.

— Te-am iubit chiar din ziua în care te-am văzut pe mare. Scylla face haz de aripioarele şi de barba ta verde, însă eu te-am prețuit încă de când aveai mâinile mânjite de mațele peştilor şi plângeai când te chinuia tatăl tău. Te-am ajutat când...

— Nu! a rostit spintecând aerul cu brațul. Nu vreau să mă gândesc la vremurile acelea. La vânătăile şi la durerile cu care mă alegeam ceas de ceas, cât de obosit eram mereu, cât de împovărat şi de slăbit din cauza grijilor. Acum stau la sfat cu tatăl tău. Nu trebuie să mai cerşesc resturi. Nimfele se topesc după mine şi pot să mi-o aleg pe cea mai bună dintre ele, adică pe Scylla.

Vorbele lui m-au lovit ca o ploaie de pietre, însă n-aveam de gând să renunț aşa uşor la el.

— Pot să fiu cea mai bună pentru tine, pot să-ți fiu pe plac, ți-o jur. N-o să găseşti alta mai credincioasă. Voi face orice.

Cred totuşi că mă iubea puțin. Căci nici n-am apucat să mă umilesc într-o mie de feluri, cum îmi stătea pe inimă, să-i aduc atâtea dovezi de pasiune câte strânsesem în suflet, să mă târăsc credincioasă în fața lui cum voiam, că am simțit cum mă învăluie cu puterea lui. Şi cu acelaşi gest leneş cu care strânsese pernele, m-a trimis înapoi în odăile mele.

Am plâns întinsă la pământ. Florile acelea îl preschimbaseră în sinele său adevărat – albastru, cu aripioare de peşte, deloc al meu. Am crezut că mor de durere, căci nu era amorțeala apăsătoare pe care o simțisem după plecarea lui Aietes, ci un tăiş ascuțit care-mi spinteca pieptul, însă fireşte că nu puteam să mor. Aveam să trăiesc, să îndur fiecare clipă arzătoare. Din pricina acestor suferințe alege neamul meu să-şi preschimbe carnea în pietre şi în copaci.

Scylla cea frumoasă, Scylla căprioara-cea-gingaşă, Scylla inimă-de-viperă. De ce făcuse una ca asta? Nu din dragoste, căci îi citisem dispreţul în ochi când vorbea despre aripioarele lui. Poate pentru că-i iubea pe fraţii mei, care mă dispreţuiau. Poate fiindcă tatăl ei era un râu de nimic şi mama ei o nimfă a mării cu chip de rechin şi o încânta să-i răpească ceva preţios fiicei soarelui.

Nu mai conta. Ştiam doar c-o urăsc, deoarece eram şi eu ca orice terchea-berchea jalnic, îndrăgostit de cineva care nu-l iubeşte deloc. Ce mi-am zis: dacă n-ar mai fi ea, altfel ar sta lucrurile.

Am plecat din palatul tatei. Era în răgazul de după ce se lasă soarele şi se înalță mătuşa mea palidă. Nu avea cine să mă vadă. Am cules florile care te preschimbau în făptura adevărată şi m-am dus cu ele în golfulețul unde se spunea că se scaldă Scylla în fiecare zi. Am rupt corolele şi le-am golit în ape, picătură cu picătură, seva albă. Astfel Scylla n-avea cum să-şi mai ascundă răutatea de viperă. O să iasă la iveală toată urâțenia ei. Genele o să i se îngroaşe, pletele o să-şi piardă luciul şi nasul o să-i crească precum un rât. O să răsune palatele de urletele ei furioase şi marii zei o să mă biciuiască, însă o să le-ndur pe toate cu bucurie, căci cu fiecare plesnet de bici pe piele o să-i dovedesc şi mai limpede lui Glaucos cât de mult îl iubesc.

Capitolul 6

În noaptea aceea n-a venit nicio Furie să mă ia în primire. Nici a doua zi dimineață și nici toată după-amiaza. La apus m-am dus s-o caut pe mama și am găsit-o în fața oglinzii.

— Unde este tata?

— A plecat la Oceanos. Acolo se ține ospățul. A strâmbat din nas, scoțându-și limba rozalie printre dinți: Ai picioarele mizerabile. Nu poți nici măcar să le speli?

Nu le-am mai spălat. Nu mai înduram să aștept nicio clipă. Dacă Scylla se dusese la ospăț, huzurind în poala lui Glaucos? Dacă se căsătoriseră deja? Dacă seva nu-și făcuse efectul?

Acum, când îmi amintesc câte griji mi-am făcut, mi se pare tare ciudat.

Sălile erau mai ticsite decât de obicei, îmbâcsite de parfumul uleiului de trandafir pe care toate nimfele îl credeau însemnul farmecului lor personal. Pe tata nu-l vedeam, dar mătușa Selene își făcea simțită prezența. Se afla chiar în centru, împresurată de o mulțime de chipuri ce o priveau de jos, ca o pasăre gata să îndoape pliscurile puișorilor ei.

— Trebuie să mă înțelegeți. M-am dus să mă uit doar pentru că apa fierbea atât de tare. M-am gândit că o fi vreo... întâlnire. Știți cum e Scylla.

Mi s-a tăiat răsuflarea. Verișoarele mele chicoteau și își aruncau priviri înțepătoare. Orice va fi, mi-am spus, nu te trăda deloc.

— Însă ea se zbătea tare ciudat, ca o pisică gata să se înece. Apoi... nici nu pot s-o zic.

Și-a dus mâna argintie la gură. Ce gest fermecător! Mătușa mea era absolut fermecătoare. Era măritată cu un păstor frumos, căzut pe veci într-un somn vrăjit și visând de-a pururi la ea.

— Un picior, a continuat ea. Un picior hidos. Ca de caracatiță, unsuros și fără niciun oscior. I-a ieșit din pântece, apoi i-a mai ieșit unul chiar lângă el, și încă unul, până când s-a ales cu douăsprezece picioare.

Degetele mă usturau ușor la vârfuri, unde se prelinsese seva.

— Și ăsta a fost doar începutul. Se zvârcolea și tremura cumplit. Pielea i s-a făcut cenușie și gâtul i s-a lungit. Din el au răsărit încă cinci capete, fiecare cu colții lui rânjiți.

Verişoarele mele au icnit de groază, însă abia dacă le auzeam, ca nişte valuri în depărtare. Nici nu puteam să-mi închipui grozăvia pe care o înfăţişa Selene. Să mă conving singură: *E opera mea.*

— Iar în tot acest timp, behăia şi urla, lătra ca o haită de câini sălbatici. M-am simţit uşurată când s-a scufundat în sfârşit sub valuri.

Când storsesem florile în golfuleţul Scyllei, nu mă gândisem cum o să primească vestea verişoarele mele, surorile şi mătuşile Scyllei, fraţii şi iubiţii ei. Dacă mi-ar fi trecut aşa ceva prin cap, aş fi zis că toţi o iubeau pe Scylla mai presus de orice şi, când aveau să vină Furiile să mă ia, ei ar fi cerut sus şi tare să mă vadă sângerând de durere. Însă acum, uitându-mă în jur, nu vedeam decât chipuri luminoase, ca nişte tăişuri proaspăt ascuţite. Se agăţau unii de alţii, ţipând de încântare. *Ce mi-ar fi plăcut să văd aşa ceva! Poţi să-ţi închipui?*

— Mai spune-ne o dată povestea, a strigat un unchi şi verişoarele mele l-au aprobat în cor.

Mătuşa mea a zâmbit. Buzele i se rotunjeau într-o semilună, cum arată chiar ea pe cer. A mai povestit o dată totul: despre picioare, gâturi şi colţi.

Glasurile verilor mei se înălţau întretăiate până în tavan.

Ştii că s-a culcat cu jumătate din palat.

Mă bucur că nu i-am cedat. Şi, mai presus de toate, vocea unui zeu-râu: *Sigur că latră. Dintotdeauna a fost o căţea!*

Hohotele ascuţite mi se agăţau de urechi ca nişte gheare. Am văzut un zeu-râu care plângea de fericire, deşi înainte jurase că o să lupte cu Glaucos ca s-o câştige pe Scylla. Sora ei scotea urlete câineşti. Până şi bunicii mei veniseră să asculte zâmbind la marginea mulţimii. Oceanos i-a şoptit ceva la ureche lui Tethys. Nu l-am auzit, însă stăteam de aproape o veşnicie cu ochii pe el, căci ştiam să-i citesc pe buze. *Ducă-se pe pustii!*

Un unchi de lângă mine striga *Mai zi o dată!* Însă mătuşa mea doar şi-a dat peste cap ochii ca două perle. Mirosea a caracatiţe şi, oricum, era timpul să înceapă ospăţul. Zeii s-au îndreptat alene spre divanele lor. S-a turnat în pocale şi s-a împărţit ambrozie. Buzele li s-au înroşit de la vin şi chipurile le străluceau ca podoabele. Râsetele lor răsunau în jurul meu.

Cunoşteam plăcerea aceea electrizantă, mi-am dat seama.

O mai văzusem într-o altă sală întunecată.

S-au deschis uşile şi a intrat Glaucos, cu tridentul în mână. Avea părul mai verde decât oricând, răsfirat ca o coamă de leu. Am văzut cum verişoarele mele se înveselesc dintr-odată şi le-am auzit şuierând de încântare. Altă distracție. O să-i dea de veste cum i s-a preschimbat iubita, o să-i crape fața ca un ou şi o să râdă de ce i se ivea de acolo.

Însă nici n-au apucat să deschidă gura, că a apărut tata, şi s-a dus hotărât la el, să-l tragă într-o parte.

Verişoarele mele au devenit brusc morocănoase. Helios ăsta era un urâcios, le strica toată distracția. În fine, o să-l tragă Perse de limbă mai târziu. Sau poate Selene. Au ridicat pocalele şi şi-au văzut de plăceri.

M-am dus după Glaucos. Nu ştiu cum de am îndrăznit, însă parcă mi se pusese o volbură cenuşie pe creier, ca nişte valuri spumegânde. Am stat la uşa odăii în care se retrăseseră tata şi Glaucos.

— Nu se poate preschimba înapoi? am auzit încet glasul lui Glaucos.

Orice zeu get-beget ştie din faşă răspunsul.

— Nu, a spus tata. Niciun zeu nu poate desface lucrarea Moirelor sau a altui zeu. Însă între zidurile acestea găseşti frumuseți cu sutele, una mai pârguită decât alta. Ai face bine să-ți îndrepți ochii într-acolo.

Am aşteptat. Tot mai speram că Glaucos o să se gândească la mine. Eram gata să mă mărit cu el cât ai zice peşte. Însă m-am trezit că mai sper şi altceva, deşi n-aş fi crezut aşa ceva în ziua dinainte: că o să-şi verse toată sarea din vene rugându-se să se întoarcă Scylla, că n-o să renunțe cu niciun chip la ea, la singura lui dragoste adevărată.

— Înțeleg, a spus Glaucos. E păcat, însă, cum spuneai, sunt altele ca ea pe lumea asta.

A răsunat un țiuit metalic. Îşi trecea degetele peste dinții tridentului.

— Mezina lui Nereu e frumoasă, a spus el. Cum o cheamă? Tetis?

Tatza a țâțâit din limbă.

— E prea sărătură pentru gusturile mele.

— Ei, a făcut Glaucos. Îți mulțumesc pentru preaînțeleptul tău sfat. Îl voi urma.

Au trecut pe lângă mine. Tata s-a aşezat în jilțul său de aur, lângă bunicul. Glaucos s-a dus la divanele de purpură. A ridicat ochii când un zeu-râu a spus ceva şi a râs. Aşa mi-a rămas chipul său în amintire, cu dinții sclipindu-i ca perlele în lumina torțelor şi pielea albăstrită.

În următorii ani, a ținut cont într-adevăr de sfatul tatei.

S-a culcat cu o mie de nimfe, aducând pe lume odrasle cu plete şi cozi verzui, îndrăgite de pescari, căci le umpleau adesea năvoadele. Uneori le vedeam hârjonindu-se ca delfinii în cele mai adânci talazuri. Nu veneau niciodată la mal.

Râul negru curgea între maluri. Florile palide îşi clătinau căpşoarele. Eu nu vedeam nimic din toate astea. Speranțele mi se veştejeau rând pe rând. N-aveam să-mi împart până la urmă nemurirea cu Glaucos. N-aveam să ne căsătorim nicicând. N-aveam să ne culcăm nicicând împreună prin păduri. Iubirea pe care o simțise pentru mine murise înecată.

Nimfele şi zeii lunecau pe lângă mine, bârfind alene în aerul parfumat, luminat de torțe. Aveau aceleaşi chipuri ca întotdeauna, însuflețite şi strălucitoare, însă dintr-odată mi s-au părut nişte străini. Şiragurile de podoabe le păcăneau ca nişte pliscuri de pasăre, iar buzele roşii li se căscau larg, încadrându-le râsetele. Şi Glaucos râdea undeva în mulțime, însă nu reuşeam să-i desluşesc glasul în larma aceea.

Zeii nu trebuie să fie toți la fel.

Începuse să-mi ardă fața. Nu mă durea neapărat, mă ustura şi nu-mi trecea deloc. Mi-am apăsat degetele pe obraji. De când nu mă mai gândisem la Prometeu? Mi-a apărut dintr-odată în minte: cu spinarea sfârtecată şi chipul neclintit, cu ochii săi negri şi atoateînvăluitori.

Prometeu nu plânsese sub ploaia de lovituri, deşi trupul îi fusese scăldat în sânge ca o statuie poleită în aur. Iar zeii stătuseră şi se uitaseră la el, cu atenția ascuțită ca briciul. Cât le-ar mai fi plăcut dacă le-ar fi încăput pe mână biciul Furiei.

Eu nu eram ca ei.

Chiar nu eşti? am auzit glasul profund şi răsunător al unchiului meu. *Atunci trebuie să te gândeşti, Circe. Ce n-ar face ei niciodată?*

Jilţul tatei era învelit în lână de miel de cel mai pur negru. Am îngenuncheat lângă gâturile lor aninate.

— Tată, am mărturisit, eu am preschimbat-o pe Scylla în monstru.

În jur, toate glasurile au amuţit. Nu ştiu dacă le atrăsesem atenţia şi celor aşezaţi pe divanele mai îndepărtate nici dacă Glaucos se uita la mine, însă toţi unchii mei, dezmeticiţi din vorbăria toropitoare, îşi îndreptaseră privirile spre mine. Simţeam o bucurie vie. Pentru prima oară în viaţa mea, voiam să le captez atenţia.

— L-am preschimbat pe Glaucos în zeu cu *pharmaka* rele, apoi am preschimbat-o pe Scylla. Eram geloasă că o iubeşte pe ea şi am vrut să fie urâtă. Am făcut-o din egoism şi amărăciune şi voi suporta consecinţele.

— *Pharmaka,* a spus tata.

— Da. Florile galbene care cresc din sângele vărsat de Cronos preschimbă orice făptură în sinele său cel mai advărat. Am smuls din rădăcină o sută de flori şi le-am vârât în scăldătoarea ei.

Mă aşteptasem să aducă cineva un bici, să cheme o Furie. Să-mi primesc locul în lanţuri pe stâncă, lângă unchiul meu. Însă tata şi-a turnat doar vin în pocal.

— Nu contează. Florile acelea nu mai au nicio putere.

Eu şi Zeus ne-am îngrijit de asta.

— M-am uitat la el.

— Tată, eu am făcut-o. Cu mâinile mele le-am rupt tulpinile, am mânjit cu seva lor buzele lui Glaucos şi el s-a preschimbat.

— Ai avut o premoniţie, cum se întâmplă cu toţi copiii mei, a spus cu glasul liniştit şi tare ca un zid de piatră. Lui Glaucos îi era scris să se preschimbe în clipa aceea. Ierburile n-au avut niciun efect.

— Nu, m-am opus eu, dar nu s-a întrerupt şi a ridicat vocea, acoperind-o pe a mea.

— Dacă muritorii pot ajunge zei atât de uşor, oare nu s-ar apuca toate zeiţele să-şi îndoape favoriţii cu aşa ceva? Şi nu s-ar preschimba jumătate din nimfe în monştri? Nu eşti prima fată geloasă din palatul ăsta.

Unchii mei râdeau pe sub mustăţi.

— Numai eu ştiu unde se află florile acelea.

— Nici vorbă, a zis unchiul Proteu. Eu ţi-am împărtăşit cunoştinţele astea. Crezi că te-aş fi învăţat ceva dacă ştiam că poţi să-mi foloseşti spusele ca să răneşti pe cineva?

— Şi dacă plantele acelea erau atât de puternice, a spus Nereu, mi s-ar fi preschimbat şi peştii din golful Scyllei. Însă sunt teferi şi nevătămaţi.

M-am înroşit la faţă.

— Nu, am dat eu deoparte mâna acoperită de alge a lui Nereu. Eu am preschimbat-o pe Scylla, iar acum trebuie să-mi îndur pedeapsa.

— Fiica mea, de-acum începi să-ţi dai în petic, au şfichiuit aerul vorbele tatei. Dacă s-ar afla pe lume puterea de care spui tu, crezi că ar nimeri chiar pe mâna cuiva de-alde tine?

Din spate s-au făcut auzite râsete înăbuşite, iar chipurile unchilor s-au umplut de o veselie neînfrânată. Însă, mai presus de toate, tata îmi vorbea de parcă mi-ar fi azvârlit un gunoi în faţă. De-alde tine. În oricare altă zi din viaţa mea m-aş fi făcut covrig şi m-aş fi pus pe bocit. Însă în acea zi dispreţul său a fost ca o scânteie pe iasca uscată. Am deschis gura fără să vreau:

— Te înşeli.

Se întorsese să-i vorbească bunicului. Acum şi-a întors încet privirea spre mine. Chipul a început să-i strălucească tot mai tare.

— Ce-ai spus?

— Spun că plantele acelea au puteri.

Dintr-odată s-a făcut alb. Alb ca miezul vâlvătăii, ca tăciunii cei mai curaţi şi mai fierbinţi. S-a ridicat, însă tot înălţându-se mai departe, de parcă voia să facă gaură în tavan, în scoarţa pămantului, fără să se oprească decât după ce ar fi scobit stelele. Apoi am simţit căldura cum mă învăluie cu un sunet de valuri nimicitoare, cum îmi pârjoleşte pielea, de mi-a stat răsuflarea în piept. Am icnit, însă nu mai aveam aer. Mi-l luase.

— Îndrăzneşti să mă contrazici? Tu, care nu eşti în stare să aprinzi nici măcar o flacără sau să strângi un strop de apă? Cea mai de jos, ştearsă şi nerespectată dintre odraslele mele, căreia nu-i găsesc soț nici dacă-l plătesc? Când te-ai născut, mi-a a fost milă de tine şi ți-am îngăduit să trăieşti cum ai chef, iar acum te-ai făcut neascultătoare şi mândră. Vrei să te urăsc şi mai mult?

Încă o clipă şi s-ar fi topit pietrele, iar verii mei din apă s-ar fi uscat până la os. Carnea îmi fierbea plesnită ca un fruct în cuptor, glasul mi-a pierit în gâtlej, pârjolit până s-a făcut pulbere. Simțeam o durere pe care nici nu mi-o închipuisem vreodată, o agonie dogoritoare, care-mi mistuia orice gând.

Am căzut în genunchi la picioarele tatei.

— Tată, am hârâit, iartă-mă. M-am înşelat când am crezut aşa ceva.

Încet-încet, căldura s-a potolit. Am zăcut prăbuşită pe mozaicul podelei, cu peştii şi fructele sale vineții. Eram pe jumătate oarbă. În loc de mâini aveam gheare topite. Zeii-râuri au clătinat din cap, scoțând sunete de apă scurgându-se pe pietre. *Helios, ce copii ciudați ai.*

Tata a oftat.

— E vina lui Perse. Cei dinaintea ei n-au avut nimic.

Nu m-am urnit de-acolo. Ceasurile s-au scurs unul după altul şi nimeni nu s-a uitat la mine şi nici nu mi-a zis pe nume. Au discutat de-ale lor, despre vinul şi despre bucatele lor fine. Torțele s-au stins şi divanele s-au golit. Tata s-a ridicat şi a păşit peste mine, stârnind o adiere uşoară, care mi-a spintecat pielea ca un cuțit. Crezusem că poate bunica o să-mi aline sufletul cu o vorbă bună sau o să-mi aducă balsam pentru calmarea arsurilor trupului, însă se dusese deja la culcare.

Poate o să pună să mă păzească, mi-am spus. Însă de ce? Nu reprezentam un pericol pentru nimeni.

Mă treceau valuri reci de durere, apoi calde, apoi iar reci. Tremuram din tot trupul şi aşa au trecut orele. Mădularele îmi erau carne vie înnegrită, iar spinarea mi se umpluse de băşici. Mi-era frică să-mi duc mâna la față. Se apropiau zorile, când se revărsau ai mei înăuntru, la masa de dimineață, sporovăind despre noile distracții ale zilei. O să strâmbe din buze când o să treacă pe lângă mine, cum zăceam acolo neputincioasă.

Centimetru cu centimetru, m-am ridicat încet de la podea. Mi se punea un nod în gât ca un tăciune aprins când mă gândeam că trebuie să mă întorc în palatul tatei. Nu puteam să mă duc acasă. Nu mai ştiam decât un singur loc pe lume: pădurile la care visasem de-atâtea ori. O să mă adăpostesc la umbra lor deasă, iar muşchiul lor moale o să-mi aline pielea distrusă. Am fixat bine imaginea în fața ochilor şi am luat-o şchiopătând într-acolo. Aerul sărat de pe plajă îmi împungea gâtlejul ca nişte ace şi fiecare adiere de vânt îmi răscolea chinuitor arsurile. Într-un sfârşit am simțit cum mă învăluie umbra şi m-am încovrigat pe muşchi. Plouase puțin şi pământul umed se simțea plăcut pe piele. De-atâtea ori mă închipuisem acolo în brațele lui Glaucos, însă toate lacrimile pe care le-aş fi putut vărsa pentru visul meu apus se topiseră în văpaie. Am închis ochii şi m-am lăsat doborâtă de durerea năprasnică şi ascuțită. Încet-încet, firea mea zeiască a început să lucreze. Am respirat mai uşor şi ochii mi s-au limpezit. Încă mă dureau mâinile şi picioarele, dar când mi-am trecut degetele peste ele, am dat de piele, nu de came arsă.

Soarele a apus, lucind din spatele copacilor. S-a lăsat noaptea cu stelele ei. Luna era întunecată, momentul în care mătuşa Selene îşi vizitează soțul în vis. La gândul ăsta, cred, m-am întremat destul cât să mă ridic, căci n-aş fi îndurat să poarte vorba mai departe: *Proasta chiar s-a dus să arunce o privire! De parcă încă-şi face iluzii că au vreun efect!*

Pielea mă furnica în aerul nopții. Iarba era uscată, culcată la pământ de arşița din miezul verii. Am găsit dealul şi l-am urcat opintindu-mă. La lumina stelelor, florile păreau mărunte, de un cenuşiu mort, fără vlagă. Am smuls o tulpină şi am rămas cu ea în mână. Stătea pleoştită, cu seva uscată. Ce-am crezut c-o să se întâmple? O să-mi strige sărind cât colo: *Tatăl tău se înşală. Tu i-ai preschimbat pe Scylla şi pe Glaucos. Nu eşti o sărmană pârlită, ci un nou Zeus pe pământ?*

Şi totuşi, cum stăteam îngenuncheată, mi-a ajuns ceva la urechi. Nu era un sunet, ci un soi de tăcere, un zumzet slab, ca intervalul dintre o notă şi următoarea dintr-un cântec. Am aşteptat să se piardă în aer, în ordinea restabilită de gândirea mea. Însă a continuat.

Atunci mi-a trecut prin minte un gând nebunesc, cum stăteam acolo, sub cerul liber. *O să mănânc ierburile astea. Aşa, orice zace cu adevărat în mine va ieşi la iveală şi gata.*

Le-am dus la gură. Însă mi-a pierit curajul. Oare ce eram cu adevărat? Până la urmă nu m-am îndurat să aflu.

Când m-a găsit unchiul Achelous, zorii stăteau să se reverse. Era atât de grăbit, încât făcuse spume în barbă.

— A sosit fratele tău. Te cheamă la el.

L-am urmat în palatul tatei, încă poticnindu-mă puțin. Am trecut pe lângă mesele lustruite, apoi pe lângă iatacul cu baldachin în care dormea mama. Aietes stătea lângă tabla de joc a tatei. Cu vârsta, se ascuțise la față, iar puful de pe bărbie i se preschimbase într-o barbă deasă ca un mănunchi de ferigi. Chiar şi pentru un zeu, se îmbrăca opulent, într-o mantie în nuanțe de indigo şi violet brodată cu fir de aur. Însă când s-a întors spre mine m-am cutremurat, simțind dintr-odată vechea dragoste dintre noi. Dacă n-ar fi fost tata de față, m-aş fi azvârlit în brațele lui.

— Frate, am spus. Mi-a fost dor de tine.

Aietes s-a încruntat.

— Ce-ai pățit la față?

Când mi-am dus mâna acolo am dat de piele cojită, dureroasă la atingere. M-am înroşit. Nu voiam să-i spun de față cu tata, care şedea în jilțul său arzător. Până şi lumina slabă pe care o răspândea de obicei îmi stârnea iar chinurile.

A intervenit tata, ca să nu mai trebuiască să-i răspund.

— Ei? Iată că a venit. Zi.

Am tremurat auzindu-i glasul nemulțumit, însă Aietes părea liniştit, de parcă mânia tatei era un obiect ca oricare altul din încăpere.

— Am venit, a spus el, pentru că am auzit cum s-au preschimbat Scylla şi Glaucos din voia lui Circe.

— Din voia Moirelor. Ştii prea bine că Circe nu are asemenea puteri.

— Te înşeli.

M-am uitat lung la el, aşteptând ca mânia tatei să se abată asupra lui. Însă fratele meu a vorbit mai departe:

— La mine în regat, în Colhida, am reuşit să înfăptuiesc asemenea lucruri, chiar mult mai mult de-atât. Am stors lapte din pământ, am fermecat simțurile oamenilor, am modelat războinici din țărână. Am chemat balauri şi i-am înhămat la car. Am rostit vrăji care învăluie bolta în beznă şi am pregătit la foc poțiuni care învie morții.

Dacă ar fi venit din gura altcuiva, asemenea declarații ar fi părut minciuni sfruntate. Însă fratele meu vorbea cu convingerea neclintită pe care i-o ştiam.

— *Pharmakeia,* astfel se numesc meşteşugurile acestea, căci au de-a face cu *pharmaka,* ierburile cu puterea de a preschimba lumea, fie cele răsărite din sângele zeilor, fie cele obişnuite, care cresc pe pământ. Nu oricine are darul de a extrage puterile şi nu doar eu îl am. Pasifae stăpâneşte în Creta prin puterea otrăvurilor sale, iar Perses cheamă la sine sufletele în Babilon şi le întrupează din nou. Circe e ultima şi dovada hotărâtoare.

Tata stătea cu privirea pierdută, de parcă s-ar fi uitat prin pământ şi mare, taman până-n Colhida. Poate era un joc al luminii din vatră, însă mi s-a părut că lumina îi păleşte o clipă pe chip.

— Să-ți fac o demonstrație?

Fratele meu a scos din mantie un borcănaş astupat cu ceară. Rupând pecetea, şi-a înmuiat degetul în lichidul din el. Dintr-odată am simțit un miros puternic, de verdeață cu iz de sare.

A poi şi-a lipit degetul mare de fața mea şi a rostit un cuvânt, prea încet ca să-l aud. Pe loc a început să mă furnice pielea, apoi, cum s-ar stinge un fitil de lumânare, durerea m-a lăsat. Când mi-am dus mâna la obraz, mi-am simțit pielea netedă, parcă un pic uleioasă.

— Nu e rea şmecheria, aşa e? a spus Aietes.

Tata nu i-a răspuns. Părea că amuțise, ce ciudățenie! Şi eu stăteam înmărmurită. Puterea de a vindeca pe altul la trup le aparținea doar zeilor importanți, nu celor ca noi.

Fratele meu a zâmbit, de parcă-mi citea gândurile.

— Şi am puteri mult mai mari de-atât. Se trag chiar din pământ, aşa că nu ţin seama de legile zeieşti obişnuite. S-a oprit o clipă, aşteptând ca vorbele să-şi facă efectul. Desigur, înţeleg că nu poţi să hotărăşti nimic chiar acum. Trebuie să te sfătuieşti cu cineva. Să ştii însă că mi-ar plăcea să-i fac lui Zeus o demonstraţie... şi mai uluitoare.

Şi ochii i-au sticlit ca nişte colţi de lup.

Atunci tata şi-a găsit încet-încet cuvintele. Pe chip avea mai departe amorţeala aceea, ca o mască. Cu o tresărire ciudată, am înţeles: *Se teme.*

— Trebuie să mă sfătuiesc cu cineva, precum ai spus. E ceva... nou. Până mă hotărăsc, veţi rămâne la palat. Amândoi.

— Aşa mi-am închipuit şi eu, a spus Aietes.

A înclinat din cap şi s-a întors să plece. M-am luat după el, simţind că mă furnică pielea de atâtea gânduri şi o speranţă tot mai vie, exaltată. Uşile din arbore de smirnă s-au închis după noi şi am rămas pe coridor. Aietes părea liniştit, de parcă nu el făcuse o minune şi-l lăsase pe tata fără glas. Îmi stăteau pe limbă o mie de întrebări, însă fratele meu mi-a luat-o înainte.

— Ce-ai făcut până acum? Ţi-a luat o veşnicie. Mi-am zis că poate până la urmă nu eşti deloc *pharmakis.*

Nu ştiam cuvântul acela. Pe atunci nimeni nu-l ştia.

—*Pharmakis,* am spus.

Vrăjitoare.

Vestea s-a întins ca puhoaiele primăvăratice. La prânz, copiii lui Oceanos au început să şuşotească între ei când m-au văzut şi mi s-au dat iute din cale. Dacă ni se atingeau braţele, se făceau albi la faţă, iar când i-am întins un pocal unui zeu-râu, mi-a evitat privirea. *Ah, nu, mulţumesc, nu mi-e sete.*

Aietes a râs.

— O să te obişnuieşti. Acum suntem amândoi singuri.

Însă nu părea deloc singur. Seară de seară şedea pe podiumul bunicului, cu tata şi unchii noştri. L-am urmărit cum bea nectar şi râde dezvelindu-şi dinţii. Expresiile i se perindau pe chip rapid, ca nişte bancuri de peşti; când se lumina, când se întuneca.

Am aşteptat să plece tata şi m-am dus să mă aşez pe scaunul de lângă Aietes. Tânjeam să stau aproape de el, pe divan, şi să mă sprijin de umărul lui, însă avea un aer atât de sever şi de ţeapăn, încât nici nu ştiam cum să-l ating.

— Îţi place regatul tău? Colhida?

— E cel mai frumos din lume. Am făcut exact cum mi-am propus, sora mea. Am strâns acolo toate minunile din lumea noastră.

Am zâmbit când mi-a spus „sora mea” şi a adus vorba de vechile noastre visuri.

— Cât mi-ar plăcea să-l văd…

Nu a zis nimic. Era un mag în stare să frângă colţii şerpilor şi să smulgă stejari din rădăcini. Nu avea nevoie de mine.

— Pe Dedal îl ai?

S-a strâmbat.

— Nu. Pasifae îl ţine închis. Poate mai târziu. Însă am o lună cu totul şi cu totul de aur şi şase balauri.

Nici nu trebuia să-l trag de limbă să-mi spună poveşti. Nu se putea stăpâni să nu-mi istorisească despre vrăjile şi farmecele pe care le făcea, despre jivinele pe care le chema la el şi despre ierburile pe care le reteza la lumina lunii şi le fierbea pentru a înfăptui minuni cu ele. Fiecare poveste era mai fantastică decât cea dinainte – trăsnete care-i ţâşneau din degete, miei rumeniţi şi renăscuţi din oasele arse.

— Ce anume ai rostit când mi-ai vindecat pielea?

— Un cuvânt încărcat de puteri.

— Nu vrei să mă înveţi şi pe mine?

— Vrăjitoria nu se învaţă. Fie o găseşti singură, fie nu.

Mi-am amintit zumzetul pe care-l auzisem când atinsesem florile, strania cunoaştere care îmi lunecase prin trup.

— De când ştii că eşti în stare de asemenea fapte?

— De când m-am născut, a spus. Însă a trebuit să aştept să scap de ochii tatei.

Petrecuserăm împreună atâţia ani şi nu-mi împărtăşise nimic. Am dat să-i cer socoteală: cum de nu mi-ai zis şi mie? Însă noul Aietes, în mantia lui viu colorată, îmi trezea neliniştea.

— Nu te-ai temut de mânia tatei?

— Deloc. Am avut atâta minte să nu-l umilesc de față cu toată lumea. A ridicat din sprâncene şi am roşit. În fine, acum de-abia aşteaptă să-şi facă o idee despre ce foloase ar putea trage de pe urma puterii noastre. Zeus îi dă bătăi de cap. Trebuie să ne înfățişeze în lumina justă: drept un pericol destul de serios ca să se gândească bine ce face, însă nu îndeajuns cât să fie silit să ia măsuri.

Fratele meu văzuse dintotdeauna ce se ascunde prin cotloanele lumii.

— Şi dacă olimpienii încearcă să-ți fure farmecele?

— Nu cred că vor reuşi, orice ar încerca, a zâmbit el. Cum spuneam, *pharmakeia* e dincolo de hotarele zeității.

M-am uitat în jos, la mâinile mele, încercând să-mi închipui cum țes o vrajă în stare să cutremure lumea. Însă siguranța de sine pe care o simțisem când picurasem sevă în gura lui Glaucos şi otrăvisem golfulețul Scyllei părea să fi dispărut. Poate dacă aş fi pus iar mâna pe florile acelea, mi-am zis. Însă nu mi se îngăduia să plec până nu vorbea tata cu Zeus.

— Şi... crezi că sunt si eu în stare de aceleaşi minuni ca tine?

— Nu. Dintre noi patru, eu sunt cel mai puternic. Însă se pare că ai o aplecare spre metamorfoză.

— Datorită florilor. Arată orice făptură aşa cum e cu adevărat.

Aietes şi-a întors spre mine privirea de filosof.

— Nu ți se pare prea la îndemână că înfățişarea lor adevărată s-a potrivit atât de bine cu dorințele tale?

M-am uitat lung la el.

— Eu n-am dorit s-o preschimb pe Scylla în monstru. Am vrut doar să înfățişez urâțenia care zăcea în ea.

— Şi crezi că asta zăcea în ea cu adevărat? O grozăvie duioasă cu şase capete?

Mă înțepa fața.

— De ce nu? N-ai cunoscut-o. Era foarte crudă din fire.

A râs.

— Ei, Circe. Era o pupăză sulemenită, de duzină, ca toate celelalte. Dacă vrei să mă convingi că în ea se ascundea unul dintre cei mai cumpliți monştri ai zilelor noastre, înseamnă că eşti mai neghioabă decât mi te închipuiam.

— Nu cred că poți să ştii vreodată ce anume se ascunde în altcineva.

Şi-a dat ochii peste cap, umplându-şi din nou pocalul.

— Eu unul consider că Scylla a scăpat de pedeapsa pe care i-ai pregătit-o.

— Ce vrei să spui?

— Gândeşte-te. Ce caută o nimfă urâtă la noi în palat? Mai are vreun rost viața ei?

Era ca pe vremuri, când el mă lua la întrebări şi eu nu ştiam ce să-i răspund.

— Nu ştiu.

— Ba sigur că ştii. De-asta ar fi fost o pedeapsă potrivită. Până şi cea mai frumoasă nimfă este lipsită, în mare măsură, de putere, iar una urâtă nu ar însemna nimic. Nu s-ar mânia şi nici nu ar face copii. Ar fi o povară în casa părinților ei şi o pată pe obrazul lumii. Ar trăi în umbră, în disprețul şi scârba tuturor. Însă un monstru îşi găseşte întotdeauna un loc pe lume. Se poate acoperi de glorie înşfăcând cu colții în dreapta şi-n stânga. N-o s-o iubească nimeni pentru asta, însă nici n-o să-i zică nimeni până unde are voie să se întindă. Aşadar, dacă ai rămas cumva cu vreo tristețe nesăbuită în suflet, nu-ți mai bate capul. Ba cred că se poate chiar să-i fi făcut viața mai bună.

Două nopți la rând, tata s-a închis cu unchii mei în sală. Am tot stat pe la uşile de mahon, însă nu mi-a ajuns nimic la ureche, nici măcar un murmur cât de mic. Când au ieşit, păreau toți încordați şi mohorâți. Tata s-a dus întins la carul său. Mantia de purpură îi lucea întunecat ca vinul, iar pe cap purta coroana luminoasă din raze de aur. Fără să se mai uite înapoi, s-a suit dintr-un salt pe cer şi şi-a mânat caii spre Olimp.

Am aşteptat să se întoarcă în palatul lui Oceanos. Nimeni nu lenevea pe malul râului şi nici nu se încârliga cu perechea amoroasă pe la umbră. Naiadele se împungeau roşii în obraji. Zeii-râuri îşi dădeau brânci. Pe podiumul său, bunicul se uita de sus la noi, cu pocalul golit în mână. Mama se lăuda în fața surorilor sale:

— Perses şi Pasifae au aflat primii, desigur. Mai e de mirare că Circe a rămas la coadă? Vreau să mai fac o sută, să-mi clădească o barcă zburătoare de argint, să plutesc prin nori. O să fim stăpânii Olimpului.

— Perse! i-a strigat bunica printre dinți din capătul sălii.

Numai Aietes nu părea să simtă surescitarea din jur.

Şedea senin pe divan şi bea din pocalul său făurit din aur. Eu m-am ținut mai în spate, plimbându-mă de colo până colo pe holurile lungi şi trecându-mi mâinile peste pereții de piatră mereu jilavi în prezența atâtor zei de apă. Mi-am plimbat privirea prin încăpere, să văd dacă venise Glaucos. Ceva din mine încă tânjea să-i vadă chipul, chiar şi atunci.

Când îl întrebasem pe Aietes dacă Glaucos se ospătează în rândul zeilor, a zâmbit larg.

— Îşi ascunde obrazul albastru de lume. Aşteaptă să uite toți cum a ajuns de fapt aşa cum e.

Mi s-a pus un nod în stomac. Nu m-am gândit că mărturisirea mea îi va răpi lui Glaucos toată fala. E prea târziu, mi-am zis. E prea târziu să mă gândesc la tot ce ar fi trebuit să ştiu deja. Făcusem atâtea greşeli, încât nici nu mai ştiam cum să le descâlcesc unele de altele, ca s-o dibuiesc pe prima. Oare a fost când am preschimbat-o pe Scylla, când l-am preschimbat pe Glaucos, când am jurat în fața bunicii? Când am intrat în vorbă cu Glaucos? Spre greața a stânjeneala mea, m-am gândit că probabil fusese şi mai înainte, când am tras prima oară aer în piept.

Acum tata s-a înființat pesemne în fața lui Zeus. Fratele meu era convins că olimpienii n-au ce să ne facă. Însă patru titani vrăjitori nu erau nimica toată. Dacă reizbucnea războiul? Tavanul marii săli avea să se despice deasupra noastră. Iar din lumină avea să se arate capul lui Zeus învăluind sala în întuneric şi apoi mâna sa întinsă avea să ne strivească între degete unul câte unul. Aietes avea să-şi cheme balaurii, măcar el putea să lupte. Eu ce puteam să fac? Să culeg flori?

Mama se îmbăia pe picioare. Două surori îi țineau vasul de argint şi a treia îi turna smirnă parfumată. Sunt proastă, mi-am zis. N-o să fie niciun război. Tata era maestru la asemenea tratative. Va găsi el o cale să-l îmbuneze pe Zeus.

Încăperea s-a luminat şi a sosit tata. Pe chip avea o expresie ca bronzul bătut cu ciocanul. L-am urmărit cu privirea cât a străbătut sala cu paşi mari, până la podiumul din față. Razele răspândite de coroana sa săgetau toate umbrele. Ne-a îmbrățişat pe toți cu privirea.

— Am discutat cu Zeus, a spus el. Am reuşit să cădem la învoială.

S-a auzit un oftat de uşurare din partea verilor mei, ca vântul într-un lan de grâu.

— A recunoscut că pe lume se mişcă acum ceva nou. Că aceste puteri nu seamănă cu nimic dinainte. A recunoscut că apar din cei patru copii ai mei cu nimfa Perse.

Sala a fremătat iar, de astă dată în semn de bucurie tot mai mare. Mama s-a lins pe buze, înclinându-şi bărbia de parcă deja se vedea cu coroana pe cap. Surorile ei s-au uitat una la alta, roase de invidie.

— Am căzut de acord, de asemenea, că puterile nu reprezintă o primejdie imediată. Perses trăieşte dincolo de hotarele noastre şi nu ne ameninţă cu nimic. Soţul lui Pasifae e fiul lui Zeus şi o să se îngrijească s-o ţină la locul ei. Aietes îşi poate vedea de regatul său atât timp cât se învoieşte să fie sub veghea noastră.

Fratele meu a încuviinţat solemn, însă i-am zărit ochii surâzători. *Pot să întind un văl pe toată bolta. Încercaţi numai să mă vegheaţi.*

— Mai mult, toţi au jurat că şi-au primit puterile fără să le dorească sau să le caute, fără vreun gând rău sau răzvrătit. Au descoperit magia ierburilor cu totul din întâmplare.

M-am uitat mirată la fratele meu, însă pe chip nu i se citea nimic.

— Toţi în afară de Circe. Eraţi de faţă când a mărturisit că şi-a căutat puterile fără nicio oprelişte. A fost prevenită să stea departe de ele, însă n-a ascultat.

Chipul rece al bunicii mă privea de pe scaunul ei sculptat în fildeş.

— Mi-a sfidat poruncile şi mi-a călcat în picioare autoritatea. Şi-a folosit otrăvurile împotriva celor din neamul ei şi a săvârşit şi alte înşelăciuni, a continuat tata aţintindu-şi asupra mea privirea dogoritoare. Ne-a făcut numele de ruşine. S-a arătat nerecunoscătoare pentru grija pe care i-am purtat-o. Am căzut la înţelegere cu Zeus că trebuie pedepsită. Va fi surghiunită pe o insulă pustie, unde nu poate face rău nimănui. Va pleca mâine.

M-au sfredelit o mie de ochi. Îmi venea să țip, să mă rog, să implor, însă mi se tăiase răsuflarea. Glasul, şi aşa subțire, pierise. Aietes o să-mi ia apărarea, mi-am zis. Însă când m-am întors spre el, doar mă privea, cum o făceau toți ceilalți.

— Încă ceva, s-a auzit din nou vocea tatei. Aşa cum am mai spus, este limpede că puterea asta nouă îşi are sorgintea în însoțirea mea cu Perse.

Chipul strălucind de triumf al mamei mi s-a ivit în fața ochilor ca din ceață.

— Iată ce ne-am înțeles amândoi: de acum înainte nu voi mai aduce pe lume niciun copil cu ea.

Mama s-a prăbuşit în poala surorilor sale. Suspinele i se izbeau cu ecouri de pereții din piatră.

Bunicul s-a ridicat încet în picioare. Şi-a frecat bărbia.

— Ei, a rostit el, e vremea să ne ospătăm.

Torțele ardeau precum stelele, iar tavanele înalte ale sălii se întindeau ca bolta cerească. Am privit pentru ultima oară la zeii şi la nimfele care se aşezau la locurile lor. Eram amețită. Ar trebui să-mi iau rămas-bun, îmi tot spuneam. Însă verişoarele mele curgeau pe lângă mine, departe, ca apa pe lângă o piatră de râu. Le auzeam în treacăt cum şuşoteau disprețuitor. M-am trezit că mi se face dor de Scylla. Măcar ea ar fi îndrăznit să-mi vorbească verde în față.

Trebuie să încerc s-o lămuresc pe bunica, mi-am zis. Însă şi ea mi-a întors spatele, iar şarpele de mare şi-a îngropat căpățâna la gâtul ei.

Mama tot mai bocea între surorile care-i stăteau la căpătâi. Când m-am apropiat, şi-a înălțat chipul, s-o vadă toată lumea ce frumos şi splendid ştie să jelească. *N-ai făcut destule de-acum?*

Mai rămăseseră unchii mei cu pletele de varec şi bărbile încâlcite, murate în spumă de mare. Însă când am dat să le îngenunchez la picioare, nu am mai fost deloc în stare s-o fac.

M-am dus în odaia mea. Strânge-ți lucrurile, mi-am zis. Strânge-ți lucrurile, mâine pleci. Însă brațele îmi atârnau fără vlagă. De unde să ştiu ce să iau cu mine? Nici nu prea ieşisem dintre pereții palatului.

M-am silit să găsesc o traistă în care să îndes haine, sandale, o perie de păr. M-am întrebat dacă să iau o tapiserie de pe perete. Înfățişa o petrecere de nuntă, opera unei mătuşi. Oare o să am o casă în care s-o întind? Nu ştiam. Nu ştiam nimic. O insulă pustie, spusese tata. Oare era o stâncă golaşă ițită din mare, un banc cu pietriş, un mărăciniş încâlcit? Traista era caraghioasă, doldora de tot felul de fleacuri aurite. Pumnalul, mi-am zis, pumnalul cu cap de leoaică. Însă în mâna mea părea acum tare micuț, bun doar să-ți împungi cu el mâncarea făcută bucățele la ospăț.

— Puteai să pățeşti ceva mai rău de-atât, ştii?

Aietes se ivise în prag. Pleca şi el. Deja îşi chemase balaurii.

— Am auzit că Zeus a dorit să te pedepsească drept pildă pentru toată lumea. Însă, desigur, tata nu i-a îngăduit să meargă aşa de departe.

Am simțit că mi se ridică firişoarele de păr de pe brațe.

— Doar nu i-ai zis de Prometeu, nu?

— De ce, a zâmbit el, pentru că a pomenit de „alte înşelăciuni”? Ştii cum e tata. E doar prudent, poate se mai află de vreo altă grozăvie a ta. Oricum, ce puteam să-i spun? Ce mare lucru ai făcut până la urmă? Ai turnat nişte nectar într-un pocal?

Am ridicat ochii.

— Mi-ai spus că tata o să mă azvârle la ciori pentru aşa ceva.

— Doar dacă faci prostia s-o recunoşti.

Mă ardea fața.

— Presupun că aş face bine să ascult de tine şi să nu recunosc niciodată nimic?

— Da. Aşa merg lucrurile, Circe. Eu îi zic tatei că am ajuns vrăjitor din întâmplare, el se face că mă crede, Zeus se face şi el că îl crede, şi tot aşa se orânduieşte lumea asta. E vina ta că ai mărturisit. Chiar nu pot să înțeleg de ce ai făcut aşa ceva.

Ce-i drept, n-avea cum să înțeleagă. El nici nu se născuse când l-au biciuit pe Prometeu.

— Ce voiam să-ți spun, a continuat Aietes. L-am cunoscut aseară, în sfârşit, pe Glaucos al tău. N-am văzut de când sunt aşa un fanfaron. Sper că data următoare o să alegi mai bine. Ai fost mereu prea încrezătoare din fire.

L-am privit cum stătea sprijinit de tocul uşii, cu mantia sa lungă şi ochii sclipitori ca de lup. Îmi zvâcnise inima în piept când îl văzusem, ca întotdeauna. Însă el era aşa cum îmi spusese odată, ca o coloană de apă rece şi neclintită, neatârnată de nimic.

— Îți mulțumesc pentru sfat, i-am zis.

A plecat şi am analizat din nou tapiseria. Mirele de pe ea avea ochii bulbucați, mireasa era înfofolită toată în văluri, iar rudele căscau ochii la ei din spate ca nişte nătângi. Nu-mi plăcuse niciodată lucrătura aceea. N-are decât să putrezească aici.

Capitolul 7

A doua zi dimineață am urcat în carul tatei şi ne-am avântat hurducându-ne pe cerul întunecat fără să scoatem o vorbă. Aerul gonea pe lângă noi şi noaptea se risipea cu fiecare învârtire a roților. Am aruncat o privire în jos, încercând să recunosc fluviile şi mările, văile umbrite, însă mergeam prea repede ca să-mi dau seama unde ne aflăm.

— Cum se cheamă insula?

Tata nu mi-a răspuns. Avea fălcile încordate şi buzele albite de mânie. Apropierea lui îmi răscolea vechile arsuri. Am închis ochii. Pe lângă noi se perindau meleaguri fără număr şi vântul îmi mângâia pielea. Mi-am închipuit cum mă arunc peste marginea de aur, în hăul de sub noi. Ar fi chiar plăcut, mi-am zis, până în clipa izbirii de pământ.

Ne-am lăsat la sol zdruncinându-ne. Când mi-am deschis ochii am văzut o colină înaltă, acoperită de iarbă deasă. Tata se uita drept în față. Brusc, mi-a venit să cad în genunchi şi să-l implor să mă ducă înapoi, dar m-am silit să cobor. De cum am pus piciorul pe pământ, tata s-a şi făcut nevăzut în carul său.

Am rămas singură în poiana aceea. Vântul îmi sufla tare pe obraji şi aerul era proaspăt şi înmiresmat. Nici nu puteam să mă bucur de el. Îmi simțeam capul greu şi începuse să mă doară gâtlejul. M-am clătinat pe picioare. De-acum Aietes era înapoi în Colhida şi îşi bea laptele cu miere de-acasă. Mătuşile mele râdeau pe țărmurile lor şi verişoarele îşi vedeau mai departe de jocuri. Tata era, desigur, hăt sus, în văzduh, revărsându-şi lumina asupra lumii. Toți anii pe care mi-i petrecusem cu ei erau ca o piatră azvârlită într-un iaz. Undele circulare se neteziseră de-acum cu totul.

Aveam totuşi un strop de mândrie. Dacă ei nu plângeau, nici eu n-o să plâng. Mi-am lipit palmele de ochi până mi s-au uscat. Apoi m-am silit să mă uit în jur.

Pe dealul din fața mea am văzut o casă cu prispă largă, pereți de piatră clădiți cu meşteşug şi uşi înalte, fasonate cât să intre pe ele un uriaş de înălțimea a doi oameni. Ceva mai în vale se afla o întindere împădurită şi dincolo de ea zărea marea.

Însă pădurea mi-a stârnit curiozitatea. Era bătrână, cu stejari, tei şi măslini noduroşi şi străpunsă ici-colo de chiparoşi drepți ca lăncile. Dintr-acolo venea mirosul de verdeață care se întindea până pe coasta dealului. Copacii se scuturau stufoşi în brizele mării şi păsările săgetau umbrele. Şi acum îmi aduc aminte cât m-am minunat atunci. Îmi petrecusem toată viața prin aceleaşi săli întunecoase sau păşisem pe acelaşi liman sărăcăcios, cu crânguri rare. Abundența aceea m-a luat pe nepregătite şi mi-a venit dintr-odată să mă azvârl în mijlocul ei ca o broscuță într-un iaz.

Am şovăit. Nu eram nimfă de pădure. Nu ştiam cum să-mi croiesc drum peste rădăcinile copacilor şi să mă avânt neatinsă prin mărăcinişuri. Nici nu ghiceam ce se ascunde prin umbrele acelea. Dacă erau doline pe-acolo? Dacă erau urşi şi lei?

Simțeam teamă şi am stat nemişcată timp îndelungat, aşteptând, de parcă trebuia să vină cineva să mă liniştească, să-mi zică da, poți să mergi, vei fi în siguranță. Carul tatei a lunecat deasupra mării şi a început să se lase în valuri. Umbrele pădurii s-au adâncit şi copacii păreau să se împletească.

E prea târziu să mai merg acum, mi-am spus. Mâine.

Uşile casei erau din scânduri late de stejar, încinse cu fier. Când le-am atins, s-au deschis fără împotrivire. Înăuntru mirosea a smirnă. Într-o sală mare se găseau destule mese şi bănci cât să dai un ospăț. Într-un capăt trona o vatră şi în celălalt se întindea un coridor care ducea la bucătărie şi la iatacuri. Era destul loc aici pentru vreo zece zeițe şi chiar mă aşteptam să găsesc nimfe şi verişoare. Însă nu, ăsta trebuia să-mi fie surghiunul. În deplină singurătate. Există pedeapsă mai rea, se gândiseră ai mei, decât să nu mai am parte de prezența lor zeiască?

Casa în sine chiar nu mi se părea o pedeapsă. Unde te uitai, dădeai de comori: cufere sculptate, carpete moi şi tapiserii cu fir de aur, paturi, scăunele, trepiede bogat ornate şi statuete de fildeş. Pervazurile erau din marmură albă, iar obloanele, din lemn de frasin. La bucătărie mi-am plimbat degetele peste tăişurile cuțitelor, bronz şi fier, dar şi sidef şi obsidian. Am găsit castroane de cuarț şi argint ciocănit. Deşi încăperile nu fuseseră locuite, nu se vedea nicăieri niciun fir de praf, iar mai târziu aveam să aflu că nici nu putea să pătrundă peste pragul de marmură. Oricât mergeam pe ea, podeaua se menținea curată şi mesele luceau. Cenuşa dispărea din vatră, vasele se spălau singure şi focul se hrănea de la sine peste noapte. În cămară erau urcioare cu ulei şi cu vin, castroane mereu pline cu brânză şi cu boabe de orz proaspete.

În odăile acelea pustii şi desăvârşite mă simțeam... nici nu ştiam cum. Dezamăgită. Ceva din mine tânjise totuşi, cred, după stânca din Caucaz şi vulturul care plonja să-mi mănânce ficatul. Însă Scylla nu era Zeus, iar eu nu eram Prometeu. Noi, nimfele, nu meritam atâta bătaie de cap.

Însă era mai mult de-atât. Tata ar fi putut să mă lase într-o cocioabă sau o căsuță de pescar, pe o plajă golaşă, să mă adăpostesc într-un cort. Mi-am amintit chipul său când vorbise despre hotărârea lui Zeus şi mânia limpede şi răsunăoare din glas. Îmi închipuisem că eu eram ținta, însă acum, după ce discutasem cu Aietes, am început să înțeleg mai bine. Armistițiul dintre zei rezista doar pentru că titanii şi olimpienii îşi vedeau de taberele lor. Zeus poruncise ca o urmaşă de sânge a lui Helios să fie chemată la ordine. Helios nu avea cum să i se împotrivească fățiş, însă putea să i-o întoarcă oarecum, să-i dea un semn de sfidare care să redreseze ordinea lucrurilor. *Până şi în surghiun ai noştri trăiesc mai bine decât regii. Vezi până unde se întind puterile noastre? Dcă ne ataci, olimpiene, ne vom înălța şi mai mult.*

Iată-mi noul cămin: un monument închinat mândriei tatălui meu.

Era deja trecut de apus. Am găsit amnarul şi l-am scăpărat peste iască, aşa cum îl văzusem de-atâtea ori pe Glaucos că face, fără ca eu să fi încercat până atunci. Nu mi-a ieşit de la început, iar când flăcările s-au aprins şi s-au întețit în sfârşit, am simțit o mulțumire cu totul nouă.

Mi-era foame, aşa că m-am dus în cămară, unde se găseau castroane pline vârf cu mâncare pentru o sută de oameni. Mi-am pus câteva linguri într-o farfurie şi m-am aşezat la una dintre mesele mari de stejar din sală. Îmi auzeam respirația. Dintr-odată mi-am dat seama că nu mai mâncasem niciodată singură. Chiar dacă nimeni nu-mi arunca nicio vorbă sau vreo privire, stătusem mereu la masă, cot la cot, cu unul dintre verii sau frații mei. Am frecat cu degetele lemnul fin. Am mormăit puțin şi-am ascultat cum vorbele-mi sunt înghițite de aer. Aşa o să-mi trec veacul, mi-am zis. Cu tot focul din vatră, pe la colțuri se strângeau umbrele. Afară începuseră să țipe păsările. Sau credeam că sunt păsări. Am simțit că mi se ridică părul la ceafă, amintindu-mi trunchiurile groase şi întunecate ale copacilor. M-am dus să trag obloanele şi să încui uşa. Mă obişnuisem să simt în juru-mi apăsarea întregului pământ, cu toate straturile sale de piatră, iar de deasupra puterea tatei. Pereții casei mi se păreau subțiri ca frunza. O labă i-ar fi sfâşiat cu ghearele dintr-o lovitură. Poate asta e taina care se ascunde în locul acesta, mi-am zis. Încă nu mi-am primit adevărata pedeapsă.

Încetează, mi-am spus. Am aprins mai multe lumânări lungi şi m-am silit să merg spre odaia mea. La lumina zilei păruse încăpătoare şi chiar îmi plăcuse, însă acum privirea nu-mi mai răzbătea în toate colțurile. Fulgii din salteaua patului murmurau când se îndesau unii în alții şi obloanele scârțâiau ca parâmele corăbiilor surprinse de furtună. Simțeam din toate părțile cum se umflă pustiul insulei în bezna lui.

Până în clipa aceea nici nu ştiusem că mi-e frică de-atâtea lucruri. Monştri marini gigantici şi fantomatici urcând târâş dealul, viermi noptatici strecurându-se din gropile lor şi lipindu-şi fețele oarbe de uşa mea. Zei cu copite de țapi gata să-şi facă toate poftele sălbatice, pirați trăgându-şi bărcile pe coasta insulei mele, cu grijă să-şi înăbuşe zgomotul vâslelor şi punându-mi la cale răpirea. Şi ce puteam să fac? *Pharmakis,* mă numise Aietes, *vrăjitoare,* numai că toată puterea îmi stătea în florile acelea de care mă despărțeau mări întregi. Dacă venea cineva, nu-mi rămânea decât să urlu, ceea ce sute de nimfe aflaseră deja că-i în zadar.

Frica mă năpădea în valuri, unul mai rece decât altul. Aerul liniştit mi se târa pe piele şi umbrele îşi întindeau braţele spre mine. Mă uitam în gol prin beznă, ciulind urechea să aud altceva decât zvâcnetul propriului meu sânge. Fiecare clipă era cât o noapte lungă, însă într-un sfârşit cerul a început să se adâncească şi să se lumineze pe la margini. Umbrele s-au retras încet şi s-a făcut dimineaţă. M-am ridicat şi am mai zăbovit pe marginea patului. Eram teafără. Când am ieşit din casă, n-am văzut nici urmă de picior pânditor, nici de coadă unduitoare şi nicio zgârietură de gheară pe uşă. Şi totuşi nu m-am simţit deloc caraghioasă. Simţeam că îndurasem o caznă cumplită.

Am mai aruncat o privire la pădurea aceea. Ieri – chiar se înlâmplase de-abia ieri? – mă aşteptasem să vină cineva să-mi spună că sunt în siguranţă. Dar cine putea să vină? Tata, Aietes? Asta însemna surghiunul: nu venea nimeni şi n-o să vină în veci. Gândul mi se părea înfricoşător, însă după lunga noapte de groază părea un fleac. Eliminasem cu sudori orice urmă de laşitate. Acum simţeam în loc o sclipire de exaltare. N-o să fiu ca o pasăre bună de împerecheat ţinută-n colivie, mi-am zis, prea pleoştită ca să zboare când îi deschizi uşiţa.

Am păşit în pădure şi mi-am început viaţa.

Am învățat să-mi împletesc părul ca să nu se agațe de toate ramurile şi să-mi leg poalele la genunchi ca să nu mă umplu de ciulini. Am învățat să recunosc feluritele soiuri de plante cățărătoare cu flori şi trandafiri în culori țipătoare, să dibuiesc libelulele lucitoare şi şerpii încolăciți. M-am cățărat pe crestele unde chiparoşii împungeau cerul ca nişte lănci negre şi am coborât spre livezile şi podgoriile unde creşteau struguri vineții în ciorchini îndesați precum coralul. Am mers pe dealuri, prin poienile zumzăitoare cu cimbru şi liliac, şi mi-am lăsat urmele pe nisipul galben al plajelor. Am cercetat toate intrândurile coastei şi toate peşterile, am descoperit golfurile liniştite şi țărmul unde corăbiile puteau arunca ancora. Am auzit urletele lupilor şi orăcăitul broaştelor afundate în mâl. Am mângâiat scorpionii maronii şi lucioşi care îndrăzneau să-mi arate cozile. De-abia dacă le simțeam ciupitura otrăvitoare. Mă îmbătasem cum nu mai fusesem niciodată, cu tot vinul şi nectarul din palatul tatei. Nu mă mir că m-am mişcat atât de încet, mi-am zis. Până atunci fusesem o țesătoare fără fir de lână, o corabie fără mare. Iar acum iată unde am ajuns să mă avânt.

Seara mă întorceam la casa mea. De-acum nu mă mai deranjau umbrele, căci îmi arătau că tata nu mai trăgea cu ochiul din cer şi că acum venea ceasul meu. Nu mă deranja nici pustiul. O mie de ani încercasem să umplu golul dintre mine şi ai mei. Pe lângă aşa ceva era un fleac să umplu încăperile casei. Am pus în vatră lemn de cedru şi fumul întunecat mi-a ținut tovărăşie. Am cântat, aşa cum nu mi se mai îngăduise niciodată, căci mama zicea că am un glas de pescăruş aproape înecat. Iar când mă apăsa singurătatea, când mă trezeam că mi se face dor de fratele meu sau de Glaucos cel de pe vremuri, aveam pădurea lângă mine. Şopârlele goneau pe crengi, păsările îşi fâlfâiau aripile. Când mă vedeau, florile parcă îşi întindeau spre mine căpşoarele ca nişte cățeluşi zvăpăiați, țopăind şi cerându-mi gălăgioase să le ating. Aproape mă sfiam de ele, însă zi după zi prindeam curaj, până când am ajuns să îngenunchez pe pământul umed, în fața unei tufe de spânz.

Florile delicate fremătau pe lujerii lor. Nu-mi trebuia niciun cuțit să le tai, mi-era de-ajuns vârful unghiei, lipicios de-acum de la stropii de sevă. Am pus florile într-un coşuleț acoperit cu pânză, pe care n-am dat-o deoparte decât când am ajuns acasă şi m-am ascuns în spatele obloanelor. Nu mă aşteptam să mă oprească nimeni, însă nici nu voiam să stârnesc pe careva.

M-am uitat la florile întinse pe masă. Păreau uscate. Nu aveam nici cea mai mică idee ce-ar trebui să fac cu ele. Să le mărunțesc? Să le fierb? Să le coc în cuptor? Pomada fratelui meu conținea ulei, însă habar n-aveam de care. Să fie bun cel de măsline din bucătărie? Cel mai probabil nu. Îmi trebuia ceva fabulos, cum era cel stors din sâmburi de fructe culese din livada Hesperidelor. Însă n-aveam cum să fac rost de aşa ceva. Am încolăcit pe deget o tulpină. S-a răsucit ca o râmă înecată.

Ei, mi-am zis, nu sta cu mâinile-n sân. Încearcă ceva. Fier-be-le. De ce nu?

Aveam un strop de mândrie, cum am mai zis, ceea ce m-a ajutat. Dac-aş fi avut mai multă de-atât m-ar fi omorât.

Haideți să vă spun ce nu este vrăjitoria: nu-i o putere zeiască ce-ți vine doar cu un gând sau cât ai clipi din ochi. Ea trebuie făurită şi lucrată, chibzuită şi cercetată, dezgropată, pusă la uscat, tocată şi măcinată, pregătită la foc, cântată şi descântată. Chiar dacă ai făcut toate astea, tot poți da greş, pe când zeii nu dau. Dacă ierburile nu sunt destul de proaspete, dacă atenția mi-e abătută de altceva, dacă n-am destulă voință, poțiunile mi se sleiesc şi râncezesc în mâini.

Dacă lucrurile ar fi urmat calea dreaptă, n-aş fi ajuns niciodată vrăjitoare. Zeii urăsc din fire munca. Cel mult ne îndeletnicim cu țesutul şi cu fierăritul, însă acestea sunt meşteşuguri deloc trudnice, căci puterile zeieşti înlătură orice neplăcere. Lâna nu se vopseşte în jgheaburi puturoase, învârtind linguroaie, ci cu un pocnet din degete. Nu trebuie să trudim extrăgând minereuri, căci metalele se smulg singure din peretele muntelui. N-ai de ce să-ți aspreşti degetele sau să-ți încordezi prea tare muşchii.

Vrăjitoria e toată numai trudă. Fiecare buruiană trebuie dibuită la locul ei, culeasă la vremea ei, smulsă din noroi, aleasă şi curăţată, spălată şi pregătită. Trebuie întoarsă pe toate părţile pentru a vedea unde-i este puterea. Zi după zi, cu multă răbdare, trebuie să-ţi arunci nereuşitele la gunoi şi s-o iei de la capăt. Atunci cum de nu m-a deranjat deloc? Cum de nu ne-a deranjat pe niciunul?

Nu pot să vorbesc în numele fraţilor şi al surorii mele, însă nu mi-e greu să vin cu un răspuns pentru mine. O sută de generaţii la rând mersesem prin lume dormind pe picioare, amorţită, leneşă şi fără nicio grabă. Nu lăsam nicio urmă, nu făceam nicio ispravă. Nici măcar cei care simţiseră un strop de iubire pentru mine nu se sinchisiseră să-mi rămână alături.

Apoi am învăţat că pot să fac lumea să se mlădieze după voinţa mea, cum se mlădiază arcul când slobozeşte săgeata. Aş fi trudit de-o mie de ori pe atât doar ca să ţin toată puterea asta în mâinile mele. Mi-am zis: pesemne că aşa s-a simţit şi Zeus când a înălţat trăsnetul pentru prima oară.

Desigur că la început toate fierturile mele au fost eşecuri. Poţiuni fără efect, pomezi care se fărâmiţau şi zăceau fără viaţă pe masă. Credeam că, dacă dădusem peste un soi de virnanţ folositor, restul îmi prindea şi mai bine, că un amestec din zece plante e mai bun decât unul din cinci, că, dacă mă pierd în gânduri, farmecul n-o să se piardă şi el, că pot să mă apuc de o poţiune, să mă răzgândesc în toiul muncii şi să mă apuc de alta. Nu ştiam nici măcar poveţele despre leacuri băbeşti pe care le învaţă orice muritor în poala mamei: că poţi să faci un soi de săpun din tulpini de cervană fierte, că tisa arsă în vatră scoate un fum gros şi înecăcios, că macii au somn în nervuri şi spânzul are moarte, pe când coada-şoricelului poate închide rănile. Toate aceste lucruri a trebuit să le învăţ muncind, pe dibuite, frigându-mi degetele şi fugind afară din norii puturoşi, ca să tuşesc în grădină.

Pe atunci credeam că, dacă îmi ieşea o vrajă anume, nu mai trebuia s-o învăț de la capăt. Însă nici măcar asta nu era adevărat. Oricât de des m-aş fi folosit de o iarbă, de câte ori o culegeam era altfel. Un trandafir îşi trăda secretele dacă îl măcinam, altul trebuia stors, iar al treilea opărit. Fiecare farmec însemna un munte pe care trebuia să mă cațăr iar şi iar. Şi nu puteam să iau cu mine decât convingerea că sunt în stare să reuşesc.

M-am opintit aşa mai departe. Trăsesem totuşi o învățătură în copilăria mea – că pot rezista. Încet-încet, am învățat să ascult: seva care curgea în plante, sângele care-mi curgea în vene. Am învățat să înțeleg ce vreau, să plivesc şi să adaug, să simt unde s-a strâns puterea şi să rostesc vorbele potrivite pentru a o duce la apogeu. Trăiam pentru clipa în care totul devenea în sfârşit limpede şi farmecul îşi cânta melodia pură doar pentru urechea mea.

N-am chemat balauri şi nici n-am făcut să apară şerpi. Primele farmece au fost prostioare, tot ce-mi trecea prin minte. Am început cu o ghindă, căci m-am gândit că dacă aleg o plantă verde în plină creştere, pe care o hrănesc cu apă, se poate să-mi găsesc ajutorul în sângele meu de naiadă. Zile în şir am frecat ghinda cu uleiuri şi alifii, îndemnând-o din din vorbe să încolțească. Am încercat să imit sunetele pe care le scosese Aietes când mi-a vindecat fața. Am încercat şi blesteme, şi rugăciuni, însă cu toate astea ghinda şi-a ținut trufaşă sămânța doar pentru ea. Am azvârlit-o pe fereastră, am luat alta şi m-am cocârjat lângă ea încă o jumătate de veşnicie. Am încercat farmecul când eram supărată, când eram liniştită, când eram fericită şi când eram distrată. Într-o bună zi mi-am spus că mai bine rămân fără nicio putere decât să mai încerc o dată farmecul acela. La ce-mi trebuia până la urmă o plăntuță de stejar? Era plină insula de ei. Ce-mi doream de fapt era o căpşună sălbatică, să-mi ung cu dulceața ei gâtlejul gingaş, şi aşa i-am zis şi măciuliei ăleia maronii.

S-a preschimbat atât de iute, încât mi s-a afundat degetele în carnea ei moale şi roşie. O clipă am rămas cu ochii la ea, după care am scos un chiot de triumf, de-am speriat păsările din copaci.

Am reînviat o floare ofilită. Am alungat cu totul muştele din casă. Am făcut cireşii să înflorească, deşi nu era anotimpul potrivit, şi am colorat focul într-un verde viu. Dacă ar fi fost cu mine, Aietes şi-ar fi înghițit barba văzând de ce chițibuşuri de bucătăreasă mă țin. Însă, cum nu ştiam nimic, nimic nu mi se părea mai prejos de mine.

Puterile mi se învolburau ca valurile. Am descoperit că aveam talent pentru năluci, puteam să plăsmuiesc firimituri din umbre, atrăgând şoriceii, să scot din valuri plevuşti palide țâşnind chiar sub ciocul vreunui cormoran. Am încercat ceva mai răsărit: un dihor cu care să sperii cârtițele, o bufniță care să alunge iepurii. Am învățat că plantele se culeg cel mai bine la lumina lunii, căci rouă şi bezna le îngroaşă seva. Am învățat care plante cresc bine în grădină şi care trebuie lăsate la locul lor în pădure. Am prins şerpi şi am învățat să le mulg colții. Puteam să storc un strop de venin dintr-o coadă de viespe. Am vindecat un copac muribund şi am ucis o viță otrăvitoare doar atingând-o cu mâna.

Însă Aietes avusese dreptate: talentul meu cel mai mare era metamorfoza şi într-acolo mi se întorceau mereu gândurile. Am zăbovit în fața unui trandafir până s-a preschimbat în iris. Dacă turnai o poțiune la rădăcina unui frasin se preschimba în stejar de stâncă. Mi-am schimbat lemnul de foc în cedru ca să-mi umplu cu parfumul său odăile, noapte de noapte. Am prins o albină şi am făcut-o broască, un scorpion şi l-am făcut şoarece.

Aici am descoperit în sfârşit până unde mi se întinde puterea. Oricât de tare mi-ar fi fost poțiunea şi oricât de bine mi-aş fi țesut vraja, broasca tot încerca să zboare şi şoarecele să înțepe. Doar trupul era preschimbat, nu şi mintea.

Atunci mi-am amintit de Scylla. Oare sinele ei de nimfă mai trăia în monstrul acela cu şase capete? Sau plantele crescute din sângele zeilor te preschimbau cu adevărat? Nu ştiam. M-am adresat văzduhului: Oriunde ai fi, sper că ți-ai găsit mulțumirea.

Bine, acum ştiu, desigur, că şi-o găsise.

M-am trezit într-o zi că răzbat în cele mai adânci desişuri ale pădurii. Îmi plăcea mult să cutreier insula, de la țărmurile cele mai joase până pe întinsurile cele mai înalte, în căutarea muşchilor, ferigilor şi a vițelor ascunse, pentru a le culege frunzele numai bune pentru vrăji. Era după-amiaza târziu şi aveam coşul doldora de plante. Când am ieşit de după un tufiş, m-am pomenit cu mistrețul în față.

Ştiam de ceva timp că pe insulă trăiesc porci sălbatici. Îi auzise guițând şi luându-se la trântă prin tufişuri. Găseam adesea câte un rododendron strivit sub copite sau un strat de lăstari smuls din rădăcini. Era însă prima oară când vedeam unul.

Era imens, chiar mai mare decât în închipuirile mele. Avea spinarea abruptă şi neagră precum coastele muntelui Cynthus şi umerii brăzdați de cicatricele ca nişte fulgere cu care se alesese în lupte. Doar cei mai curajoşi eroi înfruntă jivinele acestea, înarmați cu lănci şi ajutați de dulăi, de arcaşi şi de servitori, chiar şi de câțiva războinici. Eu aveam doar cuțitul pentru săpat şi coşul, nici măcar vreo poțiune vrăjită la îndemână.

A bătut din copită, cu spuma albă picurându-i din bot. Apoi şi-a plecat colții şi a scrâşnit din fălci. Parcă-mi spunea din ochii săi porceşti: *Pot să frâng o sută de flăcăi, să le bocească mamele leşurile acasă. O să-ți smulg mațele şi o să le mănânc la prânz.*

L-am pironit cu privirea

— Ia încearcă, am zis.

A stat şi s-a uitat lung la mine. Apoi s-a întors şi a dispărut în tufişuri. Vă spun, cu toate farmecele mele, de-abia atunci m-am simțit pentru prima oară o vrăjitoare adevărată.

Seara, stând la gura vetrei m-am gândit la toate zeițele care defilau țanțoşe cu păsări pe umeri sau țineau în poală câte un căprior, să-şi frece căpşorul de palmele lor. O să le fac pe toate de ruşine, mi-am zis. M-am cățărat până pe piscurile cele mai înalte şi am dat de o cărare singuratică: ici se vedea o floare strivită, colo pământul era un pic răscolit şi coaja vreunui copac era smulsă de gheare. Am pregătit o fiertură din şofrănel şi iasomie galbenă, iris şi rădăcină de chiparos dezgropată când e luna în înaltul cerului. Am vărsat câțiva stropi din ea, cântând: *Te conjur.*

A doua zi la amurg mi-a intrat fremătând pe uşă, cu umeri vânjoşi, tari ca piatra. S-a culcat lângă vatră şi mi-a lins gleznele cu limba ei aspră. Ziua îmi aducea iepuri şi peşti. Noaptea îmi lingea miere de pe degete şi-mi dormea la picioare. Uneori ne jucam, mă pândea din spate şi sărea să mă apuce de gât. Îi simțeam răsuflarea fierbinte, cu miros de mosc, şi apăsarea labelor din față pe umeri.

— Ia uite-aici, i-am zis arătându-i pumnalul pe care-l adusesem din palatul tatei, cel gravat cu chipul de leoaică. Ce neghiob l-a făcut? Habar n-are cum arătați.

Şi-a deschis botul imens, maroniu şi a căscat.

În odaie aveam o oglindă de bronz înaltă până-n tavan. Când treceam prin dreptul ei de-abia mă recunoşteam. Ochii mi se luminaseră, fața mi se ascuțise şi în spatele meu îmi dădea târcoale tovarăşa mea sălbatică, leoaica. Mai că-mi închipuiam ce-ar spune verişoarele mele dacă m-ar vedea – cu picioarele murdare de la grădinărit, cu poalele suflecate până la genunchi şi cântând cât mă ținea glasul subțirel.

Chiar îmi doream să vină. Voiam să le văd cum se uită la mine, cu ochii cât cepele, când merg printre vizuinile lupilor şi mă scald în mare alături de rechinii ieşiți la vânat. Puteam să preschimb un peşte în pasăre, puteam să mă iau la trântă cu leoaica mea şi să mă întind pe burta ei cu pletele curgându-mi libere pe umeri. Voiam să le aud cum chițăie şi icnesc cu răsuflarea tăiată: *Vai, s-a uitat la mine! Acum o să devin broască!*

Chiar mă temusem de nişte făpturi ca acestea? Chiar îmi pierdusem zece mii de ani furişându-mă ca un şoricel? Acum înțelegeam îndrăzneala lui Aietes şi cum de tronase în fața tatei ca un pisc măreț. Când îmi puneam magia la lucru, şi eu mă simțeam înaltă şi solidă ca un colos. M-am uitat cum trece de-a lungul cerului carul aprins tatei. Ei? Ce-ai să-mi zici? M-ai azvârlit tu la ciori, dar se pare că mi-e mai bine cu ele decât cu tine.

Nu mi-a răspuns nici mătuşa Lună, nişte laşi amândoi. Pielea îmi strălucea, dinții îmi stăteau încleştați. Leoaica mea îşi legăna coada.

Nu are nimeni curaj? Nu îndrăzneşte nimeni să dea ochii cu mine?

Aşa că vedeți, în felul meu, de-abia aşteptam să se întâmple ce s-a întâmplat mai târziu.

Capitolul 8

Era la apus, tata deja îşi cufundase pe jumătate chipul după copaci. Eu munceam în grădină, legam vițele mlădioase pe araci şi sădeam rozmarin şi omag. Cântam nu ştiu ce melodie fără cap şi fără coadă. Leoaica se întinsese pe iarbă, cu sânge pe bot de la cocoşul de munte pe care-l înfulecase.

Recunosc, a spus un glas, mă mir să văd cât de modest arăți după cât se făleşte lumea cu tine. Ai o grădină cu flori şi cosițe. Parc-ai fi o țărăncuță.

Tânărul stătea sprijinit de casă şi se uita la mine. Avea pletele răsfirate şi ciufulite şi chipul strălucitor ca un giuvaier. Deşi nu se oglindea nicio rază în ele, sandalele de aur îi luceau.

Ştiam cine e, sigur că ştiam. Puterile i se citeau negreşit pe chipul luminos şi ascuțit ca un tăiş ținut în teacă. Era olimpian, dintre fiii lui Zeus, care şi-l alesese drept sol. Zurbagiul care-şi râdea de zei, Hermes.

Am simțit că mă ia tremuratul, însă n-am vrut să mă vadă. Zeii cei mari te miros când ți-e frică, aşa cum adulmecă rechinii mirosul sângelui. Şi unii, şi alții te hăpăie îndată, cât ai clipi.

M-am ridicat.

— Ce te-ai aşteptat să găseşti?

— Ei, ştii tu. În mâini învârtea alene o nuieluşă. Ceva mai înfiorător. Aducând cu un balaur. O trupă de sfincşi dansatori. Sânge picurând din cer.

Eram învățată cu unchii mei cu umeri vânjoşi şi cu bărbile albe, nu cu frumusețea aceasta dezinvolt de desăvârşită. După el se inspiră sculptorii când îşi modelează blocurile de piatră.

— Asta se vorbeşte despre mine?

— Desigur. Zeus e convins că ne pregăteşti poțiuni ucigaşe, la fel şi fratele tău. Ştii cât se frământă de felul lui.

Mi-a zâmbit complice. De parcă mânia lui Zeus ar fi fost o glumă neînsemnată.

— Aşadar, ai venit ca iscoadă a lui Zeus?

— Prefer să mi se zică *sol.* Însă nu, în pricina asta tata poate să se descurce şi singur. Am venit aici pentru că fratele meu s-a supărat pe mine.

— Fratele tău?

— Da. Cred că ai auzit de el.

Şi-a scos din mantie o liră încrustată cu aur şi fildeş, care lucea ca razele la amurg.

— Mă tem că am furat-o. Şi am nevoie să mă adăpostesc undeva până trece furtuna. Speram să-ți fie milă de mine. Am vaga impresie că aici n-o să mă caute.

Mi s-a ridicat părul la ceafă. Oricine avea vreun strop de înțelepciune se temea de mânia zeului Apollo, mută ca razele soarelui şi ucigătoare precum ciuma. Mi-a venit să arunc o privire peste umăr, să văd dacă nu cumva străbătea deja cerul încoace, cu arcul său aurit gata să-mi săgeteze inima. Însă ceva din mine se săturase să se mai teamă şi să se mai cutremure, să se tot uite la ceruri întrebându-se ce mi se dă voie să fac şi ce nu.

— Intră, i-am zis eu poftindu-l înăuntru.

În copilărie tot ascultasem poveşti despre îndrăzneala lui Hermes: cum se ridicase din leagăn, prunc fiind, şi şterpelise cireada lui Apollo, cum îl răpusese pe Argus, fiara de pază, după ce-i adormise toți cei o mie de ochi, cum putea să stoarcă secrete şi din piatră seacă şi să-i cucerească până şi pe rivalii zeieşti, convingându-i să-i facă pe plac.

Totul era adevărat. Era în stare să te tragă spre el ca pe un fir învârtit pe deget. Să te încânte cu vorbe de duh până te stricai de râs. Nu prea ştiusem ce înseamnă adevărata inteligență – discuția mea cu Prometeu nu durase prea mult şi în toate celelalte palate ale lui Oceanos istețimea cu care se lăudau zeii era de fapt doar şiretenie şi ranchiună. Mintea lui Hermes se dovedea de o mie de ori mai ascuțită şi mai iute. Lucea ca lumina pe valuri, amețindu-te mai să te orbească. În seara aceea m-a distrat spunându-mi poveşti despre zeii cei mari şi nesăbuința lor. Cum s-a preschimbat deşănțatul Zeus în taur ca să ademenească o fecioară frumoasă. Cum a fost învins Ares, zeul războiului, de doi uriaşi care l-au ținut închis, timp de un an, într-un vas. Cum i-a întins Hefaistos o capcană soției sale, Afrodita, prinzând-o goală puşcă într-un năvod de aur, alături de amantul ei, Ares, în văzul tuturor zeilor. Şi tot aşa mi-a înşirat toate viciile caraghioase, încăierările la beție, ciondănelile şi păruielile lor meschine, pe acelaşi ton mieros şi zâmbăreț. M-am simțit atât de încinsă şi de amețită, încât parcă luasem vreo poțiune de-ale mele.

— N-o să te pedepsească pentru că ai venit aici şi mi-ai întrerupt surghiunul?

A zâmbit.

— Tata ştie că fac ce am chef. Şi oricum nu întrerup nimic. Doar tu eşti cea silită să rămână locului. Noi, restul, putem să mergem încoace şi-ncolo după cum ne e voia.

M-am mirat.

— Bine, dar am crezut... pedeapsa nu e mai degrabă să stau singură aici împotriva voinței mele?

— Asta depinde de cine vine pe la tine, nu? Oricum, surghiunul e surghiun. Zeus a dorit să te țină undeva ruptă de lume şi iată-te aici. Nu s-a gândit mai departe de-atât.

— De unde ştii toate astea?

— Am fost de față. E întotdeauna amuzant să te uiți cum duc Zeus şi Helios tratative. Sunt ca doi vulcani care încearcă să se hotărască: să izbucnească, sau nu?

Luptase în războiul cel mare, mi-am amintit eu. Văzuse cerul arzând şi răpusese un uriaş cu creştetul în nori. Cu tot glasul său fără griji, nu mi-era greu să-mi închipui scena.

— Ştii să cânți la instrumentul acela? Sau doar să-l furi?

Şi a dus degetele la strune. Notele au țâşnit în aer luminoase şi armonioase ca argintul. Le-a strâns pe toate atât de uşor într-o melodie, de parcă era un zeu al muzicii, încât întreaga încăpere părea să sălăşluiască în sunetul acela.

A ridicat privirea, cu focul oglindit pe chip.

— Cânți?

Era o altă calitate a lui. Îți stârnea cheful să-i mărturiseşti pe loc toate tainele.

— Doar pentru mine, i-am răspuns. Nu am o voce plăcută. Mi s-a spus că aduce cu țipetele pescăruşilor.

— Asta ți s-a zis? Nu eşti deloc pescăruş. Ai glas de muritoare.

Pesemne că pe chip mi se citea nedumerirea, căci a râs.

— Cei mai mulți zei au glasuri de tunet sau de stâncă. Trebuie să le vorbim blând urechilor omeneneşti, ca să nu le facem țăndări. Iar nouă ni se pare că muritorii vorbesc încet şi ascuțit.

Mi-am amintit deodată cât de blând mi s-a părut tonul lui Glaucos când mi-a vorbit pentru prima oară. O luasem drept un semn bun.

— Nu se întâmplă adesea, a zis el, însă uneori nimfele se nasc având glasuri omeneşti. Aşa şi cu tine.

— Cum de nu mi-a spus nimeni? Şi cum se poate una ca asta? Nu am nimic muritor în mine. Sunt titan şi atât.

— Cine poate descâlci legile obârşiei zeieşti? a ridicat Hermes din umeri. Şi dacă întrebi cum de nu ți-a zis nimeni, presupun că n-a ştiut nimeni. Eu stau laolaltă cu muritorii mai mult decât cei mai mulți zei şi m-am obişnuit să-i aud. Mie mi se pare doar o aromă aparte, ca mirodeniile în mâncare. Însă, dacă te vei afla vreodată printre oameni, o să observi: de tine n-o să se teamă la fel cum se tem de noi, ceilalți.

Una-două, îmi lămurise unul dintre cele mai mari mistere din viața mea. Mi-am ridicat degetele la gât, ca pentru a atinge ciudățenia ascunsă acolo. Un zeu cu glas de muritor. Mă simțeam cutremurată, deşi, cumva, mă încerca un sentiment de recunoştință.

— Cântă, i-am cerut.

Am început să cânt şi eu, iar lira mi-a urmat fără nicio strădanie glasul, cu un timbru înalt care-mi îndulcea notele. Când am terminat, flăcările se mistuiseră până la cărbuni şi luna îşi trăsese vălul. Ochii lui Hermes luceau ca două giuvaiere întunecate în lumină. Erau negri, unul dintre însemnele puterii cu obârşii adânci, din stirpea zeilor străvechi. Pentru prima oară, mi s-a părut tare ciudat că-i punem pe titani şi olimpieni în două tagme separate, căci Zeus sigur s-a născut din părinți titani şi chiar bunicul lui Hermes era titanul Atlas. Tuturor ne curge în vene acelaşi sânge.

— Ştii cum se numeşte insula aceasta? l-am întrebat.

— Aş fi un zeu al călătorilor tare nepriceput dacă n-aş şti toate locurile din lume.

— N-ai vrea să-mi spui şi mie?

— Se numeşte Aiaia, a spus el.

— Aiaia.

Am savurat sunetele. Erau moi şi se pliau încetişor, ca nişte aripi în aerul înserat.

— O cunoşti, a zis el.

Mă cerceta cu atenție.

— Desigur. Aici şi-a pus tatăl meu forțele în slujba lui Zeus şi şi-a dovedit credința. Chiar pe cerul de deasupra a răpus un titan uriaş, scăldând pământul în sânge.

— Ce coincidență că tatăl tău te-a trimis chiar aici, şi nu în altă parte.

Simțeam cum mă iscodeşte cu puterile sale, să-mi afle secretele. Pe vremuri m-aş fi repezit să-i întind îndată pocalul plin ochi cu răspunsuri, să-i ofer tot ce dorea de la mine. Însă nu mai eram cea de pe vremuri. Nu-i datoram nimic. O să se aleagă doar cu ceea ce am eu chef să-i ofer.

M-am ridicat şi am rămas în picioare dinaintea lui. Îmi simțeam limpede ochii galbeni ca două pietricele de râu.

— De unde ştii că tatăl tău se înşală în privința otrăvurilor preparate de mine? De unde ştii că n-o să te amețesc pe loc cu licorile mele?

— Nu ştiu.

— Şi totuşi îndrăzneşti să rămâi?

— Îndrăznesc orice, a spus el.

Şi aşa s-a făcut că am ajuns iubiți.

Hermes s-a întors adesea în următorii ani, pe la apus, purtat de aripile sale. Îmi aducea delicatese de-ale zeilor – vin furat chiar din pivnițele lui Zeus, cea mai dulce miere de pe muntele Iblei, unde albinele sorb doar din flori de cimbru şi de tei. Discuțiile noastre erau o plăcere, la fel şi însoțirile.

— Ai vrea să-mi porți copilul în pântece?

— Nu, nicicând, niciodată, am râs auzindu-l.

Nu s-a simțit jignit. Îi plăceau răspunsurile fără înconjur, căci cum să-l răneşti cu nimic până la sânge. M-a întrebat doar din curiozitate, căci îi stătea în fire să caute răspunsuri şi să vâneze slăbiciunile celorlalți. Voia să vadă dacă îmi căzuse cu tronc. Numai că asemenea dulcegării îmi erau străine de-acum. Nu lâncezeam visând la el zile în şir şi nu-i rosteam numele în pernă. Nu-mi era soț şi de-abia dacă-mi era prieten. Era un şarpe veninos, asemenea mie, şi astfel ne bucuram unul de altul.

Hermes îmi dădea de veste ce se mai întâmplase. În călătoriile sale, străbătea în zbor fiecare colțişor al lumii, umplându-şi mintea de bârfe cum se umplu poalele veşmintelor de noroi. Ştia la ale cui ospețe bea Glaucos. Ştia cât de sus țâşneşte laptele în fântânile Colhidei. Mi-a spus că Aietes e bine, umblând înveşmântat într-o mantie din piele de leopard vopsită. Îşi luase de soție o muritoare şi avea un prunc în faşă şi altul în pântecele femeii. Pasifae era încă stăpână în Creta prin puterea poțiunilor ei şi-i plodise până una-alta destui copii bărbatului ei cât să umple o corabie, şase moştenitori şi fiice. Perses se aținea la răsărit şi reînvia morții cu găleți de smântână şi sânge. Mama îşi ştersese de tot lacrimile şi îşi adăugase titlul de Mamă a Vrăjitorilor, fălindu-se cu asta pe la mătuşi. Râdeam împreună de toate acestea şi, când pleca, ştiam că le povesteşte şi lor despre mine: despre unghiile mele înnegrite de pământ, leoaica mea moscată, porcii care începuseră să-mi vină la uşă, aducându-mi trufe pentru un blid cu lături şi o mângâiere pe spinare. Şi, bineînțeles, cum sărisem pe el pe vremea când fusesem o fecioară sfioasă. Ei bine? Sfioasă nu fusesem deloc, însă restul era destul de adevărat.

L-am tot tras de limbă, unde se află Aiaia, cât de departe de Egipt, Etiopia şi celelalte locuri interesante. L-am întrebat în ce toane mai e tata, cum se numesc nepoții şi nepoatele mele şi ce noi imperii au înflorit în lume. Îmi răspundea de fiecare dată, însă când l-am întrebat cât de departe se află florile pe care i le dădusem lui Glaucos şi Scyllei, a râs de mine. *Crezi că voi ascuți pentru ea ghearele leoaicei?*

Am încercat să-mi iau un ton cât mai nepăsător.

— Ce mai face bătrânul titan Prometeu pe stânca lui? Cum o mai duce?

— Cum crezi? Zi de zi rămâne fără ficat.

— Încă? N-am înțeles niciodată de ce s-a mâniat Zeus pentru că i-a ajutat pe muritori.

— Spune-mi, mi-a zis el, cine dă ofrande mai bune: un om nenorocit sau unul fericit?

— Unul fericit, desigur.

— Greşit. Omul fericit e prea prins cu viața lui. Crede că nu datorează nimic nimănui. Dar dacă-l faci să tremure, dacă-i omori nevasta, îi schingiuieşti copiii, atunci o să se închine la tine. O să-şi țină familia flămândă o lună întreagă ca să-ți ia cel mai alb vițel dintre toți. Dacă-şi îngăduie, o să-ți ia o sută.

— Bine, dar, până la urmă, tot trebuie să-l răsplăteşti cu ceva. Altfel n-o să-ți mai închine nimic.

— Ei bine, o să te miri cât timp o duce aşa. Bineînțeles, într-un final, e mai bine să-i dai ceva. Atunci o să fie iar fericit şi poți s-o iei de la capăt.

— Deci aşa îşi petrec olimpienii zilele. Îşi storc mințile cum să-i facă nefericiți pe oameni.

— De ce-ai face atâta pe virtuoasa când tatăl tău e marele maestru în privința asta? Ar fi în stare să nimicească un sat întreg dacă ar şti că aşa pune mâna pe încă o vițea.

De câte ori nu mă mândrisem în sinea mea cu altarele încărcate ale tatei? Mi-am luat pocalul şi am băut, ca să nu-mi vadă obrajii îmbujorați.

— Îmi închipui că ai putea să mergi la Prometeu, am zis. Cu aripile tale. Să-i duci ceva să-l aline.

— De ce-aş face una ca asta?

— De dragul noutății, desigur. Ar fi prima faptă bună pe care ai face-o în viața ta desfrânată. Nu eşti curios cum te-ai simți?

A râs, însă nu l-am mai bătut la cap. Doar rămânea tot olimpian, fiul lui Zeus. Îmi îngăduia să întind coarda pentru că-l înveseleam, însă nu ştiam când se va termina cu veselia aceea. Poți să înveți o viperă să-ți mănânce din palme, însă nu şi cum s-o dezveți de plăcerea muşcatului.

Primăvara s-a preschimbat în vară. Într-o noapte, când zoboveam la un pocal de vin, l-am întrebat în sfârşit de Scylla.

— Ah, a făcut el şi ochii i s-au luminat. Chiar mă întrebam când o să ajungi şi la ea. Ce vrei să ştii?

Oare e nefericită? Însă ar fi râs de o întrebare atât de jalnică, pe bună dreptate de altfel. Vrăjitoria mea, insula, leoaica, toate erau urmarea preschimbării ei. N-ar fi fost deloc cinstit să regret acțiunea căreia îi datoram însăşi viața mea.

— N-am aflat ce s-a mai întâmplat cu ea după ce s-a scufundat în mare. Ştii unde e?

— Nu departe de aici, la mai puțin de o zi cu corabia muritorilor. A găsit o strâmtoare pe placul ei. Într-o parte e un vârtej care absoarbe corăbii, pești și tot ce trece pe-acolo. Pe cealaltă parte e un perete de piatră cu o peșteră unde să-și ascundă chipul. Toate corăbiile care se trag la adăpost de vârtej îi nimeresc drept în colți și așa se hrănește.

— Se hrănește...

— Da. Mănâncă mateloți. Câte șase odată, unul în fiecare gură, iar dacă vâslesc prea încet, înhață doisprezece. Unii încearcă să i se împotrivească, dar îți închipui cum o sfârșesc. Le auzi urletele de tare departe.

Am rămas înmărmurită în scaun. Mereu mi-o închipuisem înotând în adâncuri și sugând carnea rece a caracatițelor. Însă nu. Scylla își dorise întotdeauna să se scalde în lumina zilei. Își dorise întotdeauna să facă lumea să plângă. Iar acum era un monstru hulpav, tot numai colți și de neatins în nemurirea sa.

— N-are cine s-o oprească?

— Dacă și-ar dori, Zeus sau tatăl tău ar putea face asta. Care să fie însă motivul? Monștrii sunt binecuvântarea zeilor. Închipuie-ți câte rugăciuni li se adresează.

Mi se pusese un nod în gât. Bărbații pe care-i mâncase ea erau mateloți ca Glaucos pe vremuri, zdrențuiți, disperați, cuprinși de frică. Toți muriseră. Toți deveniseră fum rece, însemnați cu numele meu.

Hermes mă privea atent, cu capul înclinat ca o pasăre curioasă. Aștepta reacția mea. O să vărs lacrimi, dulci ca laptele fără caimac, sau o să fiu o harpie cu inima de piatră? Nu exista cale de mijloc. Un alt răspuns nu s-ar fi potrivit cu snoava amuzantă pe care voia s-o urzească.

Mi am lăsat mâna pe capul leoaicei, simțindu-i sub degete țeasta imensă și tare. Nu dormea niciodată când venea Hermes la mine. Ne veghea printre pleoapele întredeschise.

— Scylla nu s-a mulțumit niciodată doar cu un singur lucru am zis.

A zâmbit. O cățea cu inimă de piatră.

— Vreau să-ți spun ceva, a continuat el. Am auzit o profeție despre tine. Am aflat-o de la o prezicătoare care și-a lăsat templul și colindă pe câmpuri ghicindu-le oamenilor.

Mă învățasem cu meandrele minții sale, spre marea mea recunoștință.

— Iar tu treceai din întâmplare pe acolo chiar când vorbea mine?

— Firește că nu. I-am oferit o cupă de aur gravată și i-am cerut să-mi spună tot ce știe despre Circe, fiica lui Helios, vrăjitoarea de pe Aiaia.

— Și?

— A spus că un bărbat pe nume Odiseu, sânge din sângele meu, va sosi într-o zi pe insula ta.

— Continuă.

— Asta e tot.

— E cea mai proastă profeție pe care am auzit-o vreodată.

— Știu, a oftat Hermes. Cred că am dat cupa pe degeaba.

Nu visam la el, cum am mai zis. Nu-i împleteam numele de al meu. Noaptea ne culcam împreună și la miezul nopții dispărea iar eu mă trezeam și colindam pădurile. Leoaica pășea adesea lângă. Era plăcerea noastră cea mai adâncă să mergem prin aerul rece, simțind cum ni se freacă de picioare frunzele umede. Din când în când, mă opream să culeg o floare sau alta.

Însă pentru floarea râvnită am așteptat destul de mult. Am lăsat treacă o lună de la discuția mea cu Hermes și încă una. Nu voiam să stea cu ochii pe mine. Nu avea ce căuta aici. Floarea era a mea.

N-am luat cu mine nicio torță. Ochii îmi luceau în întuneric mai ceva decât ai bufnițelor. Am apucat prin penumbra copacilor, prin livezile liniștite, printre măslini și mărăcinișuri, peste nisipuri și pieptiș pe stânci. Nicio pasăre nu mișca și nicio jivină. Nu se auzeau decât aerul printre frunze și răsuflarea mea.

Și iat-o acolo, îngropată în clisa de frunze, săpând mai jos de ferigi și de ciuperci: o floricică cât unghia, albă ca laptele. Sângele de uriaș pe care-l vărsase tata din cer. Am smuls un lujer din încrengătură. Rădăcinile s-au agățat o clipă de pământ, apoi s-au lăsat trase. Erau negre și groase, mirosind a metal și a sare. Floarea nu avea niciun nume, din câte știam, așa că i-am zis *„mōli”,* adică *rădăcină* pe limba străveche a zeilor.

Ah, tată, oare-ai ştiut ce dar îmi faci? Căci floarea aceea atât de fragilă, încât ți se destrăma cu totul sub talpă, purta în ea *apotrope,* puterea neîmblânzită de a alunga răul. Desfăcătoarea blestemelor. Scut şi pavăză împotriva năpastei, cinstită ca o zeiță, căci era curată ca lacrima. Singurul lucru de pe lumea asi a căruia îi puteai acorda încrederea că nu te va trăda.

Zi de zi, insula înflorea tot mai mult. Grădina mi se cățărase pe casă şi-mi sufla parfumul ei pe ferestre. La vremea aceea lăsam obloanele ridicate. Făceam tot ce pofteam. Dacă m-ai fi întrebat, aş fi zis că-s fericită. Însă nu uitam nicio clipă.

Fum rece, însemnat cu numele meu.

Capitolul 9

Era dimineață. Soarele săltase deasupra copacilor şi mă ultim în grădină, tăind anemone pentru masă. Porcii îşi clefăiau lăturile. Un mistreț a prins arțag şi a început să se împingă grohăind în ceilalți, ca să-şi arate puterea. I-am prins privirea.

— Ieri te-am văzut cum faci bulbuci la izvor şi alaltăieri scroafa pătată te-a trimis la plimbare cu urechea muşcată şi pofta-n cui. Aşa că vezi cum te porți.

A pufnit cu râtul în țărână, apoi s-a predat cu burta la pământ.

— Când nu sunt cu tine stai mereu de vorbă cu porcii?

Hermes se ivise în mantia lui de călătorie şi pălăria cu boruri late trasă deasupra ochilor.

— Îmi place să gândesc dintr-o altă perspectivă, i-am răspuns. Ce te-aduce încoace pe lumină, ca zeii cinstiți?

— O corabie se îndreaptă spre insulă. Am crezut că ți-ar plăcea să afli.

M-am ridicat.

— Ce corabie?

A zâmbit. Ce-i mai plăcea să mă vadă descumpănită...

— Ce-mi dai dacă îți spun?

— Du-te de-aici, m-am răstit la el. Îmi place să te văd mai mult pe întuneric.

A dispărut râzând.

M-am silit să-mi petrec dimineața ca de obicei, căci Hermes putea să fie cu ochii pe mine, însă am simțit încordarea, nerăbdarea ca o coardă gata să plesnească. Îmi tot întorceam ochii spre zare fără să vreau. O corabie. O corabie cu musafiri care-l înveseleau pe Hermes. Cine oare?

Au sosit în toiul amiezii, înfiripându-se din oglinda strălucitoare a apei. Ambarcațiunea era de zece ori mai mare decât a lui Glaucos şi-mi dădeam seama de departe că-i o lucrătură minunată: elegantă, vopsită în culori vii, cu un acrostol uriaş la proră. Tăia încet valurile, împinsă de vâslaşii care dădeau neobosiți din lopeți. Văzându-i cum veneau, am tresărit. Erau muritori

Mateloții au aruncat ancora şi un singur ins a sărit peste bordul scund şi a luat-o prin apă spre țărm. A străbătut fâşia de plajă şi de copaci, până a dat de o cărare îngustă, bătăto rită de copitele porcilor, care se unduia pe coastă, printre tulpinile lungi ca sulița de acantă şi pâlcurile de lauri, pe lângă desişurile cu spini. Apoi nu l-am mai văzut, însă ştiam încotro duce cărarea. Am aşteptat.

A luat aminte la leoaică, însă doar o clipă. Ținându-şi umerii drepți, a îngenuncheat în fața mea pe iarba din poiană. Mi-am dat seama că-l cunosc. Îmbătrânise şi avea mai multe riduri pe chip, însă era el, cu țeasta tot rasă şi ochii limpezi. Dintre toți muritorii din lume, zeii nu aud niciodată decât de câțiva. Gândiți-vă cum vine asta. Până să aflăm noi cum îi cheamă, au şi murit. Numai stelele căzătoare cele mai luminoase ne trezesc interesul. Voi, cei vrednici şi atât, sunteți praf şi pulbere pentru noi.

— Cinstită stăpână, mi s-a adresat bărbatul. Îmi pare rău să-ți tulbur liniştea.

— Încă nu mi-ai tulburat-o, am zis. Te rog, ridică-te.

Dacă mi-a observat cumva glasul de muritoare, n-a dat niciun semn. S-a sculat – nu pot să spun cu grație, căci era prea solid pentru aşa ceva, dar cu o uşurință firească, precum o uşă care se balansează pe nişte balamale bine făurite.

— Mi-a întâlnit privirea fără să crâcnească. Era învățat cu zeii, mi mi dat seama. Şi cu vrăjitoarele.

— Ce-l aduce pe faimosul Dedal pe țărmurile mele?

— Sunt onorat că mă cunoşti. Avea glasul ferm ca vântul de apus, cald şi neschimbător. Am venit cu solie de la sora ta. Aşteaptă prunc şi i se apropie sorocul. Te roagă s-o ajuți la naştere.

M-am uitat bănuitoare la el.

— Sigur ai nimerit unde trebuie, solule? Eu şi sora mea nu ne-am avut niciodată la inimă.

— Nu a trimis după tine ca să-i dai dragoste.

Vântul sufla spre noi parfumul florilor de tei. Din spate venea putoarea mocirlei porcilor.

— Am auzit că sora mea a zămislit deja şase prunci, de fiecare dată cu mai multă uşurință. Nu are cum să moară când îşi aduce plozii pe lume, iar nou-născuții îi prind puteri din sângele ei. Aşadar, ce nevoie mai are de mine?

Şi-a întins iute mâinile întărite de muşchi.

— Iertare, stăpână, nu pot spune mai multe, însă m-a însărcinat să-ți atrag atenția că de n-o ajuți tu, nimeni altcineva nu poate. Meşteşugul ți-l caută ea, stăpână. Al tău şi numai al tău.

Deci Pasifae a auzit de puterile mele şi a hotărât că ar putea trage foloase de pe urma lor. Nu primisem niciodată vreun compliment din partea ei.

— Sora ta a primit permisiunea tatălui vostru să pleci în grabă. Ți-a ridicat surghiunul doar în privința asta.

M-am încruntat. Ciudat, tare ciudat mi se părea totul. Oare ce era atât de important încât i-a cerut ajutor tatei? Şi dacă ducea lipsă de magie, cum de nu-l chemase pe Perses? Aveam impresia că nu este decât un tertip, însă nu înțelegeam de ce-şi bate sora mea capul cu aşa ceva. Nu reprezentam o primejdie pentru ea.

Mă cam trăgea ața. Mă rodea curiozitatea, desigur, însă era mai mult de-atât. Constituia un bun prilej să-i arăt ce am ajuns. Dacă-mi întindea o capcană, de-acum n-avea cum mă prindă în ea.

— Ce mă bucur că mi se uşurează pedeapsa, am spus De-abia aştept să scap din temnița asta cumplită.

Colinele vălurite din jur pocneau de sevă primăvăratică.

Dedal nu a zâmbit.

— Mai este... ceva. Am primit poruncă să-ți spun că drumul nostru trece prin strâmtoare.

— Care strâmtoare?

Însă i-am citit răspunsul pe chip: cearcănele întunecate de sub ochi, jalea şi oboseala.

M-a luat un val de greață.

— Unde locuieşte Scylla.

A încuviințat.

— Ți-a poruncit şi ție să vii pe acolo?

— Da.

— Câți oameni ai pierdut?

— Doisprezece. Nu ne-am mişcat destul de iute.

Cum de uitasem cine este soră-mea? Nu putea să-ți ceară o favoare şi gata, trebuia să te mâne de la spate cu biciul. Parc-o vedeam cum se făleşte şi îi spune râzând lui Minod *Am auzit că Circe se topeşte de dragul muritorilor.*

Am urât-o mai mult ca oricând. Se purtase cu atâta cruzime... Mi-am închipuit cum mă duc hotărâtă în casă şi trântesc uşa după mine. *Nu ține, Pasifae. N-ai decât să-ți găseşti altă proastă.*

Însă aşa o să moară încă şase sau doisprezece oameni.

Am pufnit de necaz. De unde ştiam că o să trăiască dacă mă duceam? Nu ştiam nicio vrajă care să ne păzească de monştri. Iar Scylla o să turbeze când o să mă vadă. Aşa doar aş atrage şi mai multă mânie asupra lor.

Dedal mă urmărea cu fața umbrită. Departe peste umărul lui, carul tatei se cufunda încet în mare. În odăile colbuite din palatele lor, astronomii îi consemnau şi acum gloria în amurg, sperând să le iasă bine socotelile. Le tremurau genunchii lor osoşi de teama securii călăului.

Mi-am strâns hainele şi traista cu leacuri. Am închis uşa după mine. Nu-mi mai rămânea nimic de făcut. Leoaica se descurca şi singură.

— Sunt gata, am zis.

Corabia era construită într-un stil pe care nu-l ştiam. Părea zveltă şi avea borduri joase, aproape de apă. Coca era pictată frumos, înfățişând valuri repezi şi delfini arcuiți, iar la pupă o caracatiță îşi răsfira brațele ca nişte şerpi. În timp ce căpitanul se opintea să ridice ancora, m-am dus la proră, să cercetez galionul pe care-l văzusem mai înainte.

Era o fată într-o rochie de dans. Pe chip i se citeau uimirea şi încântarea, avea ochii mari şi buzele întredeschise, iar pletele îi atârnau răsfirate pe umeri. Mânuțele şi le ținea încleştate pe piept şi încremenise ridicată pe vârfurile picioarelor de parcă aştepta să înceapă muzica. Fiecare detaliu, zulufii, pliurile materialului, era înfățişat atât de limpede, încât mă aşteptam să păşească dintr-o clipă în alta prin aer. Şi totuşi, adevărata minune nu era asta. Lucrătura îți îngăduia să întrevezi, nu ştiu cum, ceva din sinele fetei. Istețimea ei cetătoare care i se citea în ochi, fruntea hotărâtă şi gingaşă. Entuziasmul şi inocența ei fireşti şi crude ca iarba.

Nu mai trebuia să întreb ale cui mâini o sculptaseră. Una dintre minunile lumii muritorilor, aşa îl numise fratele meu pe Dedal, însă era o minune a oricărei lumi. I-am studiat absorbită farmecele, descoperind mereu altul nou: gropița din bărbie, glezna osoasă, de ființă încă tânără.

Reprezenta o minune, însă şi un mesaj. Doar crescusem la picioarele tatei şi puteam să recunosc fala şi puterea. Un alt rege, dacă ar avea aşa o comoară, ar ține-o păzită în cea mai fortificată sală. Minos şi Pasifae o puseseră pe o corabie, în calea vântului, a valurilor sărate, piraților, algelor şi a monştrilor. Ca pentru a spune: *E un mărunțiş Mai avem o mie la fel, başca omul care ni le face.*

Bătaia tobei mi-a abătut atenția. Vâslaşii se aşezaseră la locurile lor pe bănci şi am simțit cum ne punem în mişcare. Apele golfului au început să alunece pe lângă noi. Insula mea se făcea tot mai mică.

Mi-am întors privirea spre oamenii care umpleau puntea. Am numărat treizeci şi opt. Cele cinci străji păşeau de colo până colo îmbrăcate cu mantii şi armuri de aur. Aveau nasurile borcănate şi sucite de câte ori şi le frânseseră. Mi-am amintit cum se strâmbase Aietes văzându-i: *Gealații lui Minos, împopoțonați ca nişte prinți.* Vâslaşii erau mândria măreței flote din Cnossos, nişte huidume în mâinile cărora lopețile păreau obiecte fine. În jurul lor se mişcau iute restul matelotilor, înălțând un acoperământ care să ne ferească de soare.

La nunta lui Minos cu Pasifae, gloata de muritori pe care-i zărisem mai că se pierduseră în depărtare, părând toți deopotrivă, ca frunzele în coroana unui copac. Însă aici, sub cer, fiecare chip se deosebea foarte limpede de celălalt. Unul era cărnos, altul delicat, cel de colo era bărbos, cu nasul încovoiat şi bărbia îngustă. Li se vedeau cicatricele, bătăturile, juliturile, ridurile de bătrânețe şi şuvițele năduşite. Unul îşi agățase o pânză udă la gât i a să-l apere de arşiță. Altul purta o brățară făurită de nişte mâini copilăreşti şi al treilea avea căpățâna ca de botgros. Mă lua amețeala când mă gândeam că nu formau decât o parte cât se poate de neînsemnată din întreaga omenire care se născuse pe lumea asta. Cum dăinuia o astfel de varietate nesfârşită de suflete şi de chipuri? Nu se smintea pământul?

— Îmi îngădui să-ți aduc un scaun? a zis Dedal.

M-am întors, uşurată să văd un singur chip în loc de atâtea. Nu se putea spune că Dedal era chipeş, însă avea trăsături plăcute, ferme.

— Prefer să rămân în picioare, am zis. I-am arătat galionul. E frumoasă.

A înclinat din cap, părând obişnuit cu laudele.

— Mulțumesc.

— Spune-mi ceva. De ce te ține sora mea sub pază?

Când păşiserăm pe punte, cea mai mare huidumă dintre străji, căpitanul, îl căutase iute prin haine.

— Ah, a surâs el. Minos şi Pasifae se tem că nu... le apreciez pe deplin ospitalitatea.

Mi am amintit ce spusese Aietes: Pasifae îl ține închis.

— Doar ai fi putut să scapi de ei pe drum.

— Aş putea să scap de ei oricând. Însă Pasifae are ceva ce-mi aparține pe care nu mă îndur să-l las în mâinile ei.

Am aşteptat să continue, însă Dedal nu a mai adăugat nimic. Îşi ținea mâinile pe parapet. Degetele sale înduraseră multe, fiind crestate de cicatrice albe, subțiri. De parcă şi le scufundase în aşchii de lemn sau în cioburi de sticlă.

— Ai văzut-o pe Scylla în strâmtoare? am întrerupt eu tăcerea.

— Nu prea bine. Peretele de stâncă era învăluit în brizanți şi în ceață şi ea s-a mişcat prea iute. Şase capete s-au repezit de două ori, cu colții lungi cât un picior de om.

Văzusem puntea pătată. Oricât o lustruiseră, sângele pătrunsese adânc în lemn. Asta mai rămăsese din douăsprezece vieți. Am simțit un nod de vinovăție în stomac, aşa cum voise şi Pasifae.

— Trebuie să ştii că eu am făcut-o, am zis. Eu am preschimbat-o pe Scylla în făptura de acum. De-asta m-au surghiunuit şi te-a pus sora mea s-o iei pe acolo.

M-am uitat să văd dacă se va arăta mirat, dezgustat sau chiar îngrozit. Însă el doar a încuviințat.

— Mi-a spus.

Desigur... Aşa îi plăcea ei să otrăvească lumea. Voia să ştie că vin ca răufăcătoare, nu ca salvatoare. Doar că de data asta era pe bună dreptate.

— Nu înțeleg ceva, am zis. Sora mea are purtări crude, însă rareori prosteşti. Cum de a riscat să te trimită chiar pe tine în misiunea asta?

— Mi-am câştigat singur locul aici. Nu mi se îngăduie să vorbesc mai mult, însă, când vom sosi în Creta, cred că vei înțelege şi singură. A şovăit: Ştii dacă putem să luptăm cumva cu ea? Cu Scylla?

Deasupra noastră, soarele a ars ultimele scame de nor. Oamenii gâfâiau chiar şi la adăpostul acoperământului.

— Nu ştiu, am spus. Voi încerca.

Am rămas în tăcere lângă fata încremenită în salt, cu marea despicându-se în fața noastră.

În seara aceea am poposit pe țărmul unor meleaguri verzi şi prospere. Oamenii stăteau în jurul focurilor, încordați şi tăcuți, năpădiți de groază. Le auzeam şoaptele şi clipocitul vinului trecut din mână-n mână. Niciunul nu voia să stea treaz, închipuindu-şi ce-i va aduce ziua de mâine.

Dedal îmi alesese un locşor unde-mi pregătise o pătură, însă am lăsat-o neatinsă. Nu înduram să mă impresor cu atâtea trupuri răsuflând neliniştite.

Mi se părea ciudat să păşesc pe alte pământuri decât ale mele. Unde mă aşteptam să dau peste un crâng, descopeream un hățiş cu căprioare. Unde credeam că sunt porci, şi-a rânjit un bursuc dinții la mine. Peisajul era mai întins decât insula mea, pădurea mai mică, iar florile păreau diferite. Am văzut un migdal amar şi un cireş înflorit. Mă furnicau mâinile, gata să le culeagă îmbelşugata putere. M-am aplecat să smulg un mac, doar ca să-i țin culoarea în mână. Simțeam cum îi zvâcnesc semințele negre. *Haide, fă-nefarmece.*

Nu le-am ascultat. Eram cu gândul la Scylla. Încercam să-mi alcătuiesc o imagine din toate câte auzisem despre ea: şase guri, şase capete, douăsprezece picioare. Însă cu cât mă străduiam mai mult, cu atât scăpăm din vedere mai multe. În schimb, îi vedeam chipul de demult, din odăile noastre, rotund şi surâzător. Încheietura mâinii i se arcuise ca un gât de lebădă. Bărbia i se înclinase delicat când îi şoptise soră-mii la ureche cine ştie ce bârfă măruntă. Lângă ele stătuse fratele meu, Perses, zâmbind arogant. Pe atunci se juca cu pletele Scyllei, răsucindu-le pe deget. Ea se întorcea şi-l plesnea peste umăr, de răsuna toată sala. Râdeau amândoi, căci oricum le plăcea să se afle mereu în centrul atenției. Țineam minte că mă întrebasem cum de nu o supăra pe sora mea tot spectacolul acela, căci nu lăsa pe nimeni să se apropie de Perses. Şi totuşi se uita zâmbind la ei.

Crezusem că în toții anii petrecuți în palatul tatei fusesem oarbă ca o cârtiță, însă acum îmi amintisem şi mai multe amănunte. Veşmântul verde pe care-l purta Scylla la ospețele însemnate, sandalele ei de argint cu lapislazuli la curea. Avea o agrafă de aur cu o pisică la capăt care-i susținea părul la ceafă. Pare-mi-se că era din... Teba. Teba din Egipt, un adorator de-acolo, nu ştiu ce zeu cu cap de fiară. Ce se alesese din zorzonul acela? Oare zăcea tot în iarbă, pe malul apei, alături de hainele aruncate pe jos?

Ajunsesem la o ridicătură mică, acoperită de un pâlc de plopi negri. Am luat-o printre trunchiurile lor brăzdate. Unul dintre ei fusese lovit de trăsnet nu demult, iar tulpina avea o rană înnegrită şi mustindă. Am atins cu degetul seva arsă. Îi simțeam forța şi îmi părea rău că nu mai adusesem cu mine o sticluță ca să i-o adun. Mi-a amintit de Dedal, cu spinarea lui dreaptă şi focul din oase.

Oare ce anume nu se îndurase să lase în urmă? Când îmi vorbise despre asta, îşi stăpânise chipul şi îşi alesese cu grijă cuvintele. Cineva iubit. Vreo slujnică frumuşica din palat sau poate vreun grăjdar chipeş. Sora mea mirosea asemenea intrigi amoroase cu un an înainte. Poate chiar îi trimisese cu poruncă la el în pat, în chip de cârlig de prins peştele. Însă, tot încercând să-mi închipui cum arătau la față, mi-am dat seama că nu pot să le dau crezare. Dedal nu mi se părea nici vreun proaspăt îndrăgostit, nici vreun iubit cu vechime, nedespărțit de nevastă cu anii. Nu puteam să mi-l închipui cu nimeni, ci doar unic şi solitar. Era vorba despre aur? Despre o invenție a lui?

Mi-am zis: dacă reuşesc să-l țin mâine în viață, poate că o să aflu.

Luna trecea pe deasupra capului şi aşa trecea şi noaptea. Am auzit iar glasul lui Dedal: *Are colții lungi cât un picior de om.* M-a trecut un fior rece. Ce-a fost în mintea mea să mă pun cu o asemenea făptură? O să-i smulgă lui Dedal beregata şi o să-şi înfigă colții în carnea mea. Ce-o să mai rămână din mine după ce termină? Cenuşă, fum? Nişte oase nemuritoare plimbate de curenți pe fundul mării?

Picioarele mă conduseseră spre țărm. Am urcat pe coasta rece şi cenuşie. Am ascultat murmurul valurilor şi țipetele păsărilor de noapte, însă, ca să fiu sinceră, mai ciuleam urechea după altceva: de-acum bine cunoscutul vâjâit din aer. Clipă de clipă speram ca Hermes să coboare lângă mine, senin, râzând şi împungându-mă. *Ei, vrăjitoare din Aiaia, ce te faci mâine?*

M-am gândit să-l implor să mă ajute, cu genunchii în nisip şi palmele întinse în sus. Sau poate o să-l dobor la pământ şi o să-i ofer plăcere, căci, mai presus de orice, adora să-l uimeşti. Parcă auzeam ce poveste o să toarne mai târziu. *Era aşa de disperată, că a sărit pe mine ca o mâță.* Mai bine s-ar culca cu soră-mea, mi-am zis. S-ar avea tare bine unul cu altul. M-am gândit pentru prima oară că poate deja o făcuse. Probabil că se culcau adesea împreună şi râdeau de cât de anostă sunt. Poate totul fusese ideea lui şi de-asta venise azi-dimineață, să mă ia peste picior şi să se umfle în pene. Mi-am repetat în minte întreaga discuție, cernând fiecare detaliu ca să-i smulg înțelesul. Vezi cât de iute te prosteşte? Asta-şi dorea cel mai tare: să semene îndoieli, să te facă să te întrebi şi să te frământi singură, urmându-i împleticit dansul neobosit. În beznă, spre perechea de aripi tăcute ce ar fi putut să plutească pe-aproape, am zis:

— Puțin îmi pasă dacă te culci cu ea. Ia-l şi pe Perses de iubit, doar e cel mai chipeş. Niciodată n-o să fiu geloasă pe cineva ca tine.

Poate mă asculta, poate nu. Nu conta. Oricum n-avea să vină. Era o farsă mai reuşită să vadă cât o să mă chinuiesc, să ma vadă blestemând şi zbătându-mă. Nici tata n-o să mă ajute. Ar putea Aietes, doar pentru plăcerea de a-şi încorda puterile, însă el se afla în celălalt capăt al lumii. N-aveam cum să ajung la el, aşa cum n-aveam nici cum să-mi iau zborul.

Eram şi mai însingurată decât sora mea, mi-am zis. Eu răspunsesem chemării ei, însă nimeni n-ar fi venit la chemarea mea. La gândul ăsta am mai prins curaj. La urma urmei, fusesem singură toată viața. Aietes şi Glaucos îmi întrerupseseră doar pentru un timp lunga singurătate. Îngenunchind, mi am înfipt degetele în nisip. Am simțit asprimea grăunților ce pătrundeau sub unghii. Atunci mi-a trecut prin minte o amintire. Tata învățându-l pe Glaucos legea noastră veche şi fără de speranță: niciun zeu nu poate desface lucrarea altuia.

Însă aceasta era lucrarea mea.

Luna a trecut pe deasupra noastră. Valurile şi-au lipit gurile de picioarele mele. Iarbă neagră, mi-am zis. Frasin, măslin şi brad argintiu. Măselariță cu scoarță arsă de corn şi *mōli,* ascunsă la fund. *Mōli* era bună să desfacă blestemele, să alunge gândul meu rău care o preschimbase atunci.

M-am scuturat de nisip şi am rămas în picioare, cu traista de leacuri atârnându-mi pe umăr. Când mergeam, sticluțele vibrau încetişor, ca nişte capre care-şi scuturau tălăngile. În juru-mi se învolburau mirosuri pe care le cunoşteam ca pe propria mea piele: de pământ, rădăcini afundate, sare şi sânge feros.

A doua zi dimineață, oamenii erau pământii la față şi tăcuți. Unul ungea furcheții ca să nu scârțâie şi altul freca puntea pătată, roşu la față, deşi nu ştiam dacă era de la soare sau de la durere. La pupa stătea al treilea, un ins cu o barbă neagră care se ruga turnând vin în valuri. Niciu nul nu se uita la mine. Doar eram sora lui Pasifae şi renunțaseră demult să spere la vreun ajutor din partea ei. Însă le simțeam încordarea apăsătoare, groaza care-i gâtuia tot mai tare clipă de clipă. Se apropia moartea.

Nu te gândi, mi-am spus. Dacă te ții tare, nu va muri niciunul azi.

Căpitanul străjilor avea ochii îngălbeniți pe chipul buhăit. Îl chema Polydamas şi era uriaş, însă, cum eram zeiță, îl ajungeam la statură.

— Îmi trebuie mantia ta, i-am zis. Dă-mi şi tunica.

A mijit ochii şi i-am citit în ei pornirea de a-mi zice po loc „nu”. Am ajuns să îi cunosc bine pe bărbații de felul lui, care se țineau cu dinții de puțina putere pe care o aveau şi nu vedeau în mine decât o femeie.

— De ce? a întrebat.

— Pentru că nu vreau ca tovarăşii tăi să moară. Presupui altceva?

Vorbele mi-au răsunat pe toată puntea şi treizeci şi şapte de perechi de ochi s-au uitat în sus. Căpitanul şi-a dat jos hainele şi mi le-a întins. Erau cele mai frumos lucrate de pe corabie, din lână prețioasă, cu fir alb şi un tiv de purpură viu colorat, care mătura puntea.

Dedal venise lângă mine.

— Aş putea să te ajut cu ceva?

L-am pus să-mi țină mantia. M-am dezbrăcat la adăpostul ei şi mi-am pus tunica. Mi-era largă la subsuori şi pe talie. Mirosul acru de carne omenească m-a învăluit pe loc.

— Vrei să mă ajuți cu mantia?

Dedal m-a acoperit cu ea şi a prins-o cu acul de aur în formă de caracatiță. Pânza atârna grea ca nişte pături, în falduri largi, alunecându-mi de pe umeri.

— Îmi pare rău, dar nu prea arăți ca un bărbat.

— Nici nu trebuie să semăn cu un bărbat, am zis. Trebuie să pară că aş fi fratele meu. Scylla l-a iubit pe vremuri. Poate încă-l iubeşte.

Mi-am muiat buzele în pomada pe care-o pregătisem: hiacint şi miere, flori de frasin şi omag strivite şi amestecate cu coji de nuci. Mai semănasem năluci pe plante şi pe animale, însă nicicând pe mine însămi şi dintr-odată am simțit o teamă strivitoare. M-am silit să nu mă gândesc. Frica de nereuşită era cea mai mare amenințare când venea vorba de farmece. În schimb, mi l-am închipuit pe Perses: chipul său adormit şi arogant, muşchii moi şi grumazul gros, mâinile trândave, cu degete lungi. Am chemat în minte fiecare trăsătură şi mi-am alipit-o cu gândul.

Când am deschis ochii, Dedal se uita uimit la mine.

— Pune-ți la vâsle cei mai neînfricați oameni, i-am zis. Glasul mi se schimbase. Devenise profund, plesnind de trufie zeiască. Nu trebuie să se oprească nicio clipă. Orice s-ar întâmpla.

A încuviințat. În mână avea o sabie şi am văzut că şi ceilalți oameni se înarmaseră cu lănci, pumnale şi ciomege.

— Nu, am zis, ridicând glasul ca să mă audă toată lumea. E nemuritoare. Armele nu vă ajută la nimic şi trebuie să aveți mâinile libere ca să purtați corabia mai departe pe apă.

Pe loc au zăngănit tăişurile vârâte în teci şi au zornăit lăncile culcate pe punte. Până şi Polydamas m-a ascultat, în tunica sa de împrumut. Mai că mi-a venit să râd. În viața mea nu mai avusesem parte de atâta supunere. Aşa era să trăieşti în pielea lui Perses? Însă deja zăream la orizont cum se iveşte strâmtoarea. M-am întors spre Dedal.

— Ascultă, i-am spus. Există posibilitatea ca farmecul să n-o păcălească şi Scylla să mă recunoască. Dacă se întâmplă aşa, ai grijă să nu stai lângă mine. Şi nici vreunul dintre oamenii tăi.

Mai întâi a apărut ceața. Ne-a învăluit umedă şi grea, ascunzându-ne stâncile şi apoi însuşi cerul. Nu vedeam mare lucru, iar în urechi se auzea doar vuietul vârtejului de apă. Desigur că din pricina vârtejului alesese Scylla strâmtoarea aceea. Pentru a nu fi trase spre el, corăbiile sunt silite să cârmească spre peretele opus. Şi aşa îi nimereau drept în colți.

Am înaintat prin aerul încărcat. Când am intrat în strâmtoare, sunetele au prins ecouri, izbindu-se de zidurile de piatră. Pielea mea, puntea, parapetul – toate erau umede de la stropii brizanților. Apa spumega şi o vâslă s-a frecat de piatră. A scos un sunet slab, însă oamenii au tresărit de parcă trăsnise. Deasupra noastră, îngropate în ceață, se aflau peştera şi Scylla.

Ne mişcam, sau cel puțin aşa credeam, dar în peisajul acela cenuşiu era dificil să-ți dai seama unde ai ajuns şi cât de iute. Vâslaşii tremurau de osteneală şi de teamă şi furcheții unşi scârțâiau oricum. Număram clipele. Sigur ajunseserăm sub ea. Pesemne că se târâse până la gura peşterii şi mirosise cea mai grasă pradă. Tunicile oamenilor erau leoarcă de sudoare Cei care nu vâsleau se ghemuiseră la adăpostul parâmelor, la rădăcina catargului şi oriunde altundeva găsiseră loc.

Mi-am încordat privirea în sus şi atunci a sosit.

Era cenuşie ca aerul, ca însăşi stânca. Întotdeauna îmi închipuisem că o să semene cu ceva anume: un şarpe, o caracatiță sau un rechin. Se dovedea a fi o prezență copleşitoare, un noian pe care cu greu îl puteam cuprinde cu mintea. Avea gâturile mai lungi decât catargele corabiei. Cele şase capete hidos de umflate, ca nişte bolovani de lavă topită, căscau gurile spre noi. Limbile negre se strecurau printre colții ascuțiți ca nişte săbii.

Îi fixa cu privirea pe oamenii pierduți în teama lor asudată. S-a tras tot mai aproape, alunecând pe pietre. M-a izbit o duhoare de reptilă, respingătoare ca vizuinile colcăitoare de sub pământ. Gâturile i se legănau în aer şi dintr-o gură am văzut cum i se prelinge un fir lucitor de salivă. Trupul nici nu i se vedea. Îl ascundea ceața, cu tot cu picioare, mădularele acelea hidoase, fără oscioare, pe care le descrisese Selene cu mult timp în urmă. Hermes îmi spusese că se țineau de pereții peşterii când Scylla se apleca să mănânce, precum se agață crabul pustnic în cârligele sale.

Gâturile începuseră să-i fremete şi să se tragă în spate, se pregătea de atac.

— Scylla! am strigat cu glasul de zeu.

A urlat. Era un sunet tăios, stârnind haosul, ca o mie de câini hămăind în cor. Câțiva vâslaşi au lăsat lopețile şi şi-au dus mâinile la urechi. Cu coada ochiului, l-am văzut pe Dedal cum îl împinge pe unul la o parte şi se aşază în locul lui. Nu aveam timp să-mi bat capul cu el.

— Scylla! am strigat iarăşi. Sunt Perses! Am navigat un an ca să te găsesc.

S-a uitat țintă la mine, cu găvanele ei moarte afundate în carnea cenuşie. Dintr-un gâtlej s-a auzit un soi de gâlgâit. Nu mai avea nicio coardă să grăiască.

— Cățeaua de soră-mea e surghiunită pentru ce ți-a făcut, însă merita o pedeapsă mai mare. Ce răzbunare îți doreşti? Spune-mi. Eu şi Pasifae o s-o ducem la îndeplinire.

Mă sileam să vorbesc rar. Clipele se scurgeau în ritmul vâslelor. Cei doisprezece ochi mă țintuiau. Îi vedeam la gură pete vechi de sânge şi între dinți îi atârnau fâşii de carne. Am simțit că mă îneacă sila.

— Am tot căutat un leac pentru tine. O licoare tare, cu care să te preschimbăm la loc. Ne e dor de tine, aşa cum erai pe vremuri.

Fratele meu n-ar fi vorbit niciodată aşa, însă nu părea să conteze. Mă asculta, tot încolăcindu-se şi descolăcindu-se pe stânci, ațintindu-se după corabie. De câte ori vâsliseră matelоții până acum? De zece ori? De o sută? Vedeam cum îşi frământă mintea înceată. Un zeu? Ce caută un zeu aici?

— Scylla, am continuat. Primeşti leacul nostru?

A sâsâit. Răsuflarea îi era urât mirositoare şi fierbinte Ca focul. Însă deja îşi pierduse interesul pentru mine. Îşi întorsese două capete să se uite la vâslaşi. Celelalte le-au urmat rând pe rând. Am văzut-o cum îşi încordează din nou gâturile.

— Uite, am țipat. Îl am aici!

Am ridicat în aer sticluța destupată. Nu s-a întors decât un cap, însă a fost de-ajuns. Mi-am luat elan şi am aruncat poțiunea. A nimerit în spatele colților şi i-am văzut gâtlejul fremătându-i când a înghițit-o. Am rostit farmecul ca să o preschimb la loc.

O clipă nu s-a întâmplat nimic. Apoi Scylla a urlat de ziceai c-o să despice lumea. Capetele i s-au sucit iute prin aer şi s-a repezit la mine. Am apucat doar să mă agăț de catarg. *Fugi,* i-am zis în sinea mea lui Dedal.

S-a izbit în pupa corabiei. Puntea a crăpat ca un lemn purtat de ape şi parapetul s-a despicat într-o parte. Aşchii de lemn zburau în toate părțile. Oamenii tremurau ca varga lângă mine şi, dacă nu m-aş fi ținut de catarg, aş fi căzut. Îl auzeam pe Dedal urlând porunci, însă nu-l vedeam. Scylla deja îşi trăgea înapoi gâturile ca nişte vipere şi ştiam că a doua oară n-o să dea greş. O să izbească puntea şi o să crape în două corabia, ca apoi să ne culeagă pe rând din ape.

Însă lovitura n-a mai venit. Capetele i s-au prăbuşit în valurile dinapoia corabiei. A zvâcnit toată, întinzându-se peste apă şi clămpănind din fălcile uriaşe ca un câine zbătându-se în lesă. Aveam mintea încețoşată, aşa că n-am înțeles chiar atunci: era priponită locului. Nu mai putea să se întindă pe picioarele prinse de pereții peşterii. Trecuserăm cu bine.

A părut să înțeleagă odată cu mine. A urlat mânioasă, izbind apa de la pupă cu capetele şi stârnind valuri uriaşe. Corabia s-a înclinat, luând apă peste parapetele joase din lături şi de la pupă. Oamenii se luptau cu parâmele, afundați cu picioarele în apă, însă s-au ținut bine şi ne-am îndepărtat tot mai mult clipă de clipă.

Scylla s-a tot izbit de stâncă, urlând de ciudă, până când s-a pierdut în ceață şi n-am mai văzut-o.

Mi am lipit fruntea de catarg. Hainele îmi alunecau de pe umeri. Mantia îmi spânzura de gât şi mă mânca pielea de căldură. Farmecul se risipise. Eram iarăşi eu.

— Zeiță.

Dedal îngenunchease. Ceilalți oameni se înşiraseră în spatele lui, şi ei în genunchi. Fețele cărnoase şi ostenite, cu cicatricele, bărbile şi arsurile lor, le erau pământii şi emoționate. Se umpluseră de julituri şi de cucuie când fuseseră azvârliți peste punte.

De-abia dacă-i vedeam. În fața ochilor o aveam pe Scylla, cu gurile ei hulpave şi ochii pustii. Nu mă recunoscuse, din câte mi se părea. Nu mai ştia nici de Perses, nici de nimeni. Doar priveliştea nouă a unui zeu o descumpănise o clipă. Avea mințile rătăcite.

— Stăpână, a zis Dedal. O să-ți înălțăm jertfe zi de zi, cât vom mai trăi. Ne-ai salvat de la moarte. Ne-ai scos cu bine din strâmtoare.

Ceilalți i-au ținut isonul, bâlbâind rugăciuni. Câțiva şi-au lipit fruntea de punte, cum fac oamenii din răsărit. Ploconelile acelea erau prețul pe care îl cereau ai mei pentru ajutorul pe care îl ofereau.

M-a năpădit năduful.

— Nesăbuiților, le-am zis. Eu am adus-o pe făptura aceea pe lume. Numai din mândrie şi amăgire deşartă. Şi voi îmi mulțumiți? V-au murit doisprezece oameni şi câte alte mii n-o să urmeze? Licoarea pe care i-am dat-o e cea mai puternică din câte am. Mă înțelegeți, muritorilor?

Vorbele îmi ardeau în aer şi lumina care mi se revărsa din ochi îi izbea nemiloasă.

— N-o să scap niciodată de ea. Nu poate fi preschimbată la loc, nici acum, nici în veci. Va rămâne ceea ce este. Se va ospăta cu ai voştri la nesfârşit. Aşa că ridicați-vă. Ridicați-vă şi apucați-vă vâslele şi să nu vă mai aud vorbindu-mi despre recunoştința voastră prostească. În caz contrar, o să vă căiți.

S-au dat înapoi tremurând, ca nişte biete ființe ce erau, şi s-au ridicat iute, furişându-se în toate părțile. Cerul se înseninase şi arşița țintuia aerul pe punte. Mi-am smuls mantia. Voiam să mă ardă soarele. Voiam să mă mistuie până la os.

Capitolul 10

Am stat trei zile în picioare la proră. N-am mai poposit pe nicio insulă. Vâslaşii lopătau în schimburi, dormind pe punte. Dedal a reparat parapetul, apoi li s-a alăturat în îndatoriri. Îşi dovedea constant amabilitatea, oferindu-mi mâncare şi vin, o pătură, însă fără să stea cu mine mai mult decât era necesar. Ce credeam c-o să se întâmple? Îmi vărsasem mânia pe el de parcă eram tata. Încă un lucru distrus.

Am sosit pe insula Creta în a şaptea zi, înainte de prânz. Soarele se oglindea în apă şi îşi proiecta razele spre pânza corabiei, luminând-o incandescent. În golf ancoraseră barje miceniene, vase de negoț feniciene, galere egiptene, hitiți, etiopieni şi hesperieni. Toți negustorii care străbăteau apele acestea râvneau să facă negoț cu bogatul oraş Cnossos, iar Minos o ştia prea bine. Îi primea în dane largi şi sigure, trimițându-şi emisarii să colecteze dări în schimbul cinstei de a se afla acolo. Hanurile şi bordelurile erau tot ale lui Minos, aşa că aurul şi podoabele îl îmbogățiseră.

Căpitanul a cârmit drept spre prima dană, mereu deschisă corăbiilor regale. Pe docuri domnea agitația: bărbați alergând, strigând, urcând lăzi pe punți. Polydamas i-a spus o vorbă căpitanului de port, apoi s-a întors spre noi.

— Trebuie să vii cu mine de îndată. Împreună cu meşterul.

Dedal mi-a făcut semn s-o iau înainte. L-am urmat pe Polydamas pe chei. În fața noastră, scările imense de calcar tremurau în arşița soarelui. Pe lângă noi treceau şuvoaie de oameni, deopotrivă slugi şi nobili, cu umerii goi înnegriți de soare. Deasupra, mărețul palat Cnossos lucea pe colina sa ca un stup. Am început să urcăm. Din spate auzeam răsuflarea lui Dedal şi din față pe a lui Polydamas. Treptele erau lustruite de picioarele grăbite care le urcaseră neîntrerupt atâția ani.

Într-un sfârşit am ajuns în capăt şi am trecut pragul palatului. Lumina orbitoare a dispărut dintr-odată şi am fost înconjurată de un întuneric rece. Dedal şi Polydamas au şovăit clipind. Cum n-aveam ochi de muritoare, ai mei s-au obişnuit imediat. Îndată am văzut cât de frumos era locul acela, chiar mai frumos decât ultima oară când fusesem aici. Palatul părea într-adevăr aidoma unui stup. Fiecare hol dădea spre o încăpere minunat împodobită, iar fiecare încăpere dădea spre alt hol. Ferestrele tăiate în ziduri lăsau să pătrundă înăuntru pătrate de lumină aurie strălucitoare. În toate părțile se desfăşurau fresce complicate: delfini, femei râzând, băieți culegând flori şi tauri lați în umeri agitându-şi coarnele. Afară, în foişoare de gresie, curgeau fântâni argintii şi servitorii dădeau zor pe lângă colonadele înroşite cu hematit. Deasupra fiecărei uşi atârna câte un labrys, securea cu două tăişuri a lui Minos. Mi-am amintit că îi dăruise lui Pasifae, la nuntă, un lănțişor cu pandantiv înfățişând un labrys. Ea îl ținuse în mâini de parcă era o râmă, iar când a început ceremonia nu mai purta la gât decât onixul şi chihlimbarul pe care le avusese înainte.

Polydamas ne-a condus pe coridoarele cotite, spre odăile reginei. Aici vedeai şi mai multă opulență, picturi bogate în ocru şi aramă albăstrie, însă ferestrele erau acoperite. În schimb, ardeau torțe aurii şi mangaluri. Luminatoarele decupate iscusit în tavane lăsau să pătrundă lumina fără să dezvăluie niciun crâmpei de cer – erau lucrarea lui Dedal bănuiam. Lui Pasifae nu-i plăcuse niciodată să fie iscodită de privirile tatei.

— Regina este înăuntru, a zis el bătând la uşă.

Am aşteptat în aerul nemişcat şi umbrit. Nu auzeam niciun sunet de după lemnul masiv, însă dintr-odată am simțit răsuflarea hârâită a lui Dedal lângă mine. Mi-a vorbit în şoaptă.

— Stăpână, mi s-a adresat, te-am jignit şi-mi pare rău. Dar şi mai rău îmi pare pentru ce vei găsi înăuntru. Mi-aş dori...

S-a deschis uşa. În fața noastră a apărut o slujnică cu pletele strânse în creştet, după moda cretană, răsuflând greu.

— Regina e în chinurile naşterii..., a început ea, însă a întrerupt-o din spate glasul surorii mele.

— Ei sunt?

Pasifae zăcea întinsă pe un divan de purpură, în centrul încăperii. Pielea îi lucea asudată şi burta îi era uimitor de umflată, întinzându-se ca o tumoare pe trupul ei subțirel. Uitasem cât de însuflețită şi de frumoasă era. Chiar şi în chinuri domina încăperea, absorbindu-i toată lumina, astfel încât lumea din jur era golită de culoare precum ciupercile. Dintre noi, frații, ea semăna cel mai mult cu tata.

Am intrat în cameră.

— Doisprezece morți, am spus. Doisprezece oameni, totul dintr-o glumă înfumurată de-ale tale.

Pasifae a zâmbit obraznic, ridicându-se în capul oaselor să mă întâmpine.

— Mi s-a părut cinstit să-i dau Scyllei un prilej să te înfrunte, nu ți se pare? Lasă-mă să ghicesc: ai încercat s-o preschimbi la loc. A râs citindu-mi chipul. Ah, am ştiut eu! Ai făurit un monstru şi acum îți pare nespus de rău. Vai, sărmanii muritori, i-am pus în primejdie!

Era la fel de crudă şi de capricioasă cum o ştiam. Cumva mă simțeam uşurată.

— Tu i-ai pus în primejdie, i-am reproşat.

— Însă tot tu n-ai reuşit să-i salvezi. Ia spune-mi, i-ai bocit când i-ai văzut murind?

M-am silit să-mi stăpânesc glasul.

— Nu te-ai gândit bine, am răspuns. Nu am văzut niciun om murind. Cei doisprezece au pierit la venire.

N-a descumpănit-o câtuşi de puțin.

— Nu contează. O să moară şi mai mulți pe corăbiile care trec pe acolo. S-a bătut uşor cu degetul în bărbie. Cât crezi că se strâng într-un an? O sută? O mie?

Îmi arăta dințişorii de nurcă, încercând să mă facă să mă pierd cu firea, ca naiadele acelea din palatul lui Oceanos. Însă n-avea cum să mă rănească mai rău decât mă rănisem singură.

— Aşa n-o să mă convingi deloc să te ajut, Pasifae.

— Să mă ajuți? Te rog. Doar eu te-am scos de pe bancul ăla de nisip care trece drept insulă. Am auzit că dormi în tovărăşia leilor şi a mistreților. Bine, pentru tine e un pas înainte. După Glaucos, calmarul.

— Dacă n-ai nevoie de mine, o să mă întorc bucuroasă la bancul meu de nisip.

— Ei, haide, soro, nu fi aşa acră, glumesc şi eu. Ia uite ce-ai crescut, ai reuşit să te strecori pe lângă Scylla! Am ştiut c-am făcut bine să te chem pe tine, şi nu pe lăudărosul ăla de Aietes. Nu mai face fața asta. Deja am pus nişte aur deoparte pentru familiile oamenilor pe care i-am pierdut.

— Aurul nu le redă viața.

— Se vede că nu eşti regină. Crede-mă, cele mai multe familii preferă aurul. Ei bine, mai ai vreo...

Însă n-a apucat să termine. A gemut şi şi-a înfipt unghiile în umărul unei slujnice îngenuncheate la picioarele ei. Până acum n-o observasem pe fată, însă am văzut că avea pielea brațului vânătă şi mânjită de sânge.

— Afară! am urlat. Afară toată lumea. Nu-i de voi aici.

M-am bucurat o clipă văzând cât de iute i-au luat-o ajutoarele la fugă.

M-am întors spre sora mea.

— Deci?

Încă se schimonosea de durere.

— Ce crezi? Au trecut atâtea zile şi nici măcar nu mişcă, trebuie scos cu cuțitul.

Şi-a desfăcut veşmintele, dezvelindu-şi pielea umflată. De-a lungul burții, de la stânga la dreapta, s-a mişcat o undă, apoi a luat-o înapoi.

Nu prea mă pricepeam la moşit. Nu ajutasem defel când născuse mama şi nici vreuna dintre verişoare. Mi-am amintit că auzisem totuşi câte ceva.

— Ai încercat să-l împingi afară stând în genunchi?

— Bineînțeles că am încercat! a strigat ea cuprinsă de un nou spasm. Doar am născut opt prunci! Taie-mi burta odată şi scoate blestemăția aia!

Am scos din traistă o poțiune contra durerii.

— Eşti proastă? Doar n-o să mă adormi ca pe un țânc. Dă-mi scoarța de salcie.

— Salcia e pentru dureri de cap, nu pentru intervenții chirurgicale.

— Dă-mi-o odată!

— I-am dat-o şi a golit îndată sticluța.

— Dedal, ia cuțitul, s-a răstit.

Uitasem că e cu noi. Stătea lângă uşă, perfect nemişcat.

— Pasifae, i-am zis, nu fi îndărătnică. Doar ai trimis după mme, aşa că pune-mă pe mine la treabă.

A hohotit cu un sunet sălbatic.

— Crezi că am încredere în tine la aşa ceva? Pe tine te țin pentru la urmă. Oricum, se potriveşte s-o facă Dedal, ştie el de ce. Nu-i aşa, meştere? Să-i spunem acum soră-mii sau să rămână surpriză?

— O voi face eu, mi-a zis Dedal. E însărcinarea mea.

S-a dus la masă şi a luat cuțitul. Tăişul îi era ascuțit de tăia firu-n două.

Pasifae l-a prins pe Dedal de mână.

— Nu uita! l-a atenționat. Nu uita ce-o să fac dacă îți trece prin cap să calci pe-alături.

A încuviințat blajin, deşi pentru prima oară i-am citit în privire un început de mânie.

Pasifae şi-a trecut unghia de-a curmezişul burții, în partea de jos, lăsând în urmă o dâră roşie.

— Aici, a indicat ea.

Încăperea era încinsă şi înăbuşitoare. Am simțit că mi se umezesc mâinile. Cum de reuşea Dedal să țină cuțitul fără să-i tremure mâna, nu ştiu. Vârful s-a înfipt în pielea surorii mele şi sângele a gâlgâit afară, roşu amestecat cu auriu. Dedal îşi încordase brațele şi fălcile de efort. I-a luat ceva, căci pielea nemuritoare a surorii mele i se împotrivea, însă Dedal a tăiat mai departe, cu cea mai mare atenție. Până la urmă, muşchii strălucitori s-au despicat şi carnea de sub ei s-a desfăcut. Deschisese o cale spre pântecele surorii mele.

— Tu acum, a spus ea uitându-se la mine. Avea glasul răguşit şi chinuit. Scoate-l de-acolo.

Sub ea, divanul era ud fleaşcă. Încăperea se umpluse de duhoarea sângelui ei zeiesc prea bogat. Burta nu-i mai fremăta de când începuse Dedal să o taie. Acum stătea încordată. De parcă aştepta ceva, m-am gândit.

M-am uitat la sora mea.

— Ce-ai acolo?

Pletele aurii îi erau năduşite.

— Ce crezi că am? Un prunc.

Mi-am dus mâinile la rana deschisă în carnea ei. Sângele zvâcnea fierbinte la atingere. Mi le-am vârât încet printre muşchi şi țesuturile umede. Sora mea a gemut înăbuşit.

Am cercetat carnea lunecoasă şi până la urmă am găsit-o: forma moale a unui braț.

Uşurare. Nici nu ştiu de ce anume mă temusem. Doar un prunc.

— L-am prins, am zis.

Mi-am mişcat încetişor degetele în sus, ca să-l apuc mai bine. Țin minte că mi-am spus că trebuie să-i găsesc capul, cu mare grijă. Nu voiam să i-l sucesc când îl trăgeam afară.

Dintr-odată am simțit în degete o durere ascuțită, care m-a lăsat atât de uluită, încât nici n-am țipat. Mi-au venit în minte tot felul de idei încâlcite: că Dedal scăpase prohibil scalpelul în ea, că Pasifae îşi rupsese un os în timpul travaliului şi mă înțepasem în el. Însă degetele mi-au fost strânse şi mai tare, şi mai dureros, ceva mi s-a afundat în mană, gata să mi-o taie.

Dinți. Erau dinți.

Atunei chiar că am urlat. Am încercat să-mi trag mâna, însă mă înşfăcase zdravăn cu fălcile. De groază, mi-am smucit cu putere mâna. Buzele rănii s-au desfăcut şi vietatea aceea a alunecat în față. Se zbătea ca un peşte în cârlig, împroşcându-ne cu mizerie.

Sora mea urla ascuțit. Vietatea se agățase de brațul meu ca o ancoră. Simțeam că-mi rupe degetul din încheietură. Am urlat din nou, cuprinsă de o durere sfâşietoare, şi m-am lăsat peste făptura aceea, chinuindu-mă s-o apuc de gât. Când am reuşit, m-am apăsat zdravăn, țintuind trupuşorul sub mine. Izbea cu călcâiele în piatră şi-şi răsucea capul dintr-o parte în alta. Într-un final, l-am văzut limpede: avea nasul lat şi turtit, lucind umed de lichidul din pântece. Chipul, lățos şi cărnos era încununat cu două cornițe ascuțite. Mai jos, corpul ca de broscoi se zvârcolea cu o putere nepământeană. Avea ochii negri, pironindu-mă cu privirea.

— Zeilor, ce e făptura asta? mi-am zis.

Vietatea a scos un horcăit şi a căscat gura. Mi-am retras repede mâna mutilată şi însângerată. Rămăsesem fără cele două degete de la capătul palmei şi fără vârful celui de-al treilea. Făptura molfăia, înghițindu-şi prada. Îşi tot sucea bărbia în strânsoarea mea, încercând să mă mai muşte o dată.

Lângă mine am simțit o umbră. Dedal, palid şi plin de sânge.

— Sunt aici.

— Cuțitul, am zis.

— Ce faci? Nu-l răni! Trebuie să trăiască.

Sora mea se zvârcolea pe divan, însă nu reuşea să se ridice cu muşchii spintecați.

— Cordonul, am continuat.

Se întindea mai departe, gros ca un zgârci, între făptură şi pântecele surorii mele. Dedal a început să-l reteze cu mişcări scurte. Am îngenuncheat într-o baltă de sânge. Mâinile îmi erau numai durere, sfâşiere şi sânge.

— Adu-mi o pătură, am spus. Un sac.

Dedal a adus o păturică de lână şi a întins-o pe podea, lângă mine. Am tras făptura până în mijlocul ei, deşi mi-a fost greu cu degetele rupte. Se zvârcolea neîncetat, gemând mânioasă, de două ori gata să se smulgă din strânsoare, căci şi în clipele acelea părea să prindă puteri. Însă Dedal a apucat colțurile şi le-a strâns deasupra, iar atunci mi-am retras iute mâinile. Făptura se agita inutil, fiindcă nu reuşea să se prindă de pliuri. I-am luat lui Dedal pătura şi am ridicat-o de pe podea.

— O cuşcă, a zis el, gâfâind. Ne trebuie o cuşcă.

— Fă rost de una. Îl țin eu.

A plecat în fugă. Făptura se răsucea în sac precum un şarpe. Îi vedeam trăsăturile întipărite în material, capul mare, vârfurile coarnelor.

Dedal s-a întors cu o colivie în care zburătăceau cintezoi. Însă era destul de solidă şi de încăpătoare. Am îndesat pătura înăuntru şi Dedal a trântit uşița, apoi a azvârlit altă pătură deasupra.

M-am uitat la sora mea. Era plină de sânge, cu burta măcelărită. Picuri cădeau pe covorul umed de sub ea. Ochii îi aruncau priviri feroce.

— Nu i-ați făcut niciun rău?

M-am uitat lung la ea.

— Ai înnebunit? A încercat să-mi mănânce mâna! Zi-mi cum de a venit pe lume o pocitanie ca asta.

— Coase-mă.

— Nu! Ori îmi zici, ori te las să-ți verşi tot sângele din tine.

— Cățea ce eşti.

Însă deja gâfâia. Durerea o sleise de tot. Până şi sora mea îşi avea sfârşitul, un loc în care nu se îndura să ajungă. Ne-am împuns reciproc din priviri.

— Ei, Dedal, a murmurat ea într-un târziu. A venit şi clipa ta. Zi-i surorii mele din vina cui există pe lume această făptură.

Dedal s-a uitat la mine cu chipul obosit şi stropit de sânge.

— A mea, a recunoscut el. Din pricina mea trăieşte fiara aceasta.

Din colivie s-a auzit un molfăit îngălat. Cintezoii amuțiseră înspăimântați.

— Zeii au trimis un taur alb ca neaua să binecuvânteze regatul lui Minos. Regina prețuia făptura şi dorea s-o vadă mai de aproape, însă fugea de cum te apropiai de ea. Aşa că am făurit o vacă goală pe dinăuntru, în care putea să şadă regina. I-am meşterit roți ca s-o putem împinge până pe plaja unde dormea animalul. Am crezut că o să fie doar... Nu am...

— Ei, haide, a pufnit sora mea. Se sfârşeşte lumea până termini tu dacă te bâlbâi aşa. Am futut taurul sacru, bine? Acum scoate ața aia.

I-am cusut pântecele surorii mele. Au venit câțiva oşteni şi, având grijă să-şi golească fețele de orice expresie, au dus cuşca într-o cămară din adâncurile palatului.

— Nu se apropie nimeni de el fără să-mi ceară voie, a strigat sora mea după ei. Şi dați-i să mănânce!

Slujnicele tăcute au strâns covorul ud şi au scos divanul distrus de parcă ar fi făcut asta în fiecare zi. Au ars tămâie şi violete parfumate ca să acopere duhoarea şi apoi au ridicat-o pe sora mea, ducând-o spre baie.

— O să te pedepsească zeii, îi spusesem în timp ce o coseam.

Însă ea doar răsese în culmea veseliei.

— Nu ştii? mă întrebase. Zeii îşi adoră monştrii.

Am tresărit când am auzit-o.

— Ai discutat cu Hermes?

— Hermes? Ce legătură are el? N-am nevoie să-mi zică vreun olimpian ce văd limpede cu ochii mei. Toată lumea ştie. A zâmbit insolent. În afară de tine, ca de obicei.

M-am dezmeticit când am simțit pe cineva lângă mine. Dedal. Pentru prima oară de când sosise pe insula mea, eram iarăşi singuri. Pe frunte avea stropi maronii. Brațele îi erau mânjite până la coate.

— Îmi îngădui să-ți bandajez degetele?

— Nu. Mulțumesc. O să se vindece de la sine.

— Stăpână... A şovăit. Îți rămân îndatorat cât o să trăiesc. Dacă nu veneai, aş fi fost eu în locul tău.

Îşi ținea umerii încordați, de parcă se aştepta să-l lovesc. Când îmi mulțumise ultima oară, îmi vărsasem năduful pe el. Însă acum înțelegeam mai bine lucrurile – şi el ştia ce înseamnă să făureşti monştri.

— Mă bucur că nu ai fost tu, am zis. Degetele tale nu cresc la loc.

— Făptura aceea poate fi ucisă? a întrebat coborând glasul.

Mi-am amintit cum țipase sora mea să avem grijă.

— Nu ştiu. Pasifae pare să creadă că da. Însă şi aşa, este vlăstarul taurului alb. Probabil îl păzeşte vreun zeu sau poate oricine îl vatămă se alege cu un blestem. Trebuie să mă gândesc.

S-a frecat în creştet şi am văzut cum îi piere speranța unei soluții simple.

— Atunci trebuie să meşteresc o cuşcă mai mare. Aceea n-o să țină mult.

A plecat. Sângele mi se uscase pe obraji şi brațele îmi erau unsuroase de la făptura aceea puturoasă. Mă simțeam tulburată şi îngrețoşată de atâta sânge necurat. Dacă aş fi chemat slujnicele, m-ar fi condus la baie, însă ştiam că nu ar fi de-ajuns. De ce zămislise sora mea împotriva firii o asemenea pocitanie? Şi de ce mă chemase pe mine? Cele mai multe naiade ar fi fugit, însă poate s-ar fi învoit vreo nereidă, căci ele erau învățate cu monştrii. Sau Perses. De ce nu-l chemase pe el?

Nu găseam niciun răspuns. Mintea îmi era vlăguită şi amorțită, nu mă ajuta deloc, la fel ca degetele lipsă. Însă un lucru mi-era limpede: trebuie să fac ceva. Nu puteam să stau cu mâinile în sân cât trimiteau ei o grozăvie ca asta în lume. Mi-a venit ideea să caut odaia de lucru a surorii mele. Poate o să găsesc acolo ceva ce m-ar putea ajuta, un antidot, vreo licoare destul de puternică să desfacă blestemul acesta.

N u se afla prea departe. Se ajungea acolo de pe un hol care pornea din iatacul ei, după o perdea. Nu mai văzusem camera de lucru a vreunei alte vrăjitoare, iar când m-am apucat să răscolesc rafturile, mă aşteptam să găsesc cine ştie ce, zeci de hidoşenii, ficați de monştri de mare, colți de balauri, piele jupuită de pe uriaşi. Însă n-am văzut decât ierburi, şi încă ierburi obişnuite: otrăvuri, maci, câteva rădăcini vindecăoare. Ştiam prea bine că sora mea e-n stare să facă multe cu ele, căci avusese întotdeauna o voință puternică. Însă era leneşă, găsisem dovada. Leacurile acelea erau învechite şi fără putere, ca frunzele moarte. Le culesese la întâmplare, pe unele boboci, pe altele deja veştejite, şi le tăiase cu un cuțit oarecare în orice moment al zilei.

Atunci am înțeles ceva. Sora mea era o zeiță mai puternică decât mine, însă eu eram o vrăjitoare mai puternică decât ea. Gunoaiele ei fărâmicioase nu mi-erau de niciun ajutor. Iar propriile mele ierburi din Aiaia n-o să-mi ajungă, chiar dacă erau eficiente. Monstrul ținea de Creta şi, dacă se putea face ceva, tot Creta trebuia să mă îndrume.

Am traversat sălile şi coridoarele ce duceau spre centrul palatului. Acolo văzusem nişte scări care nu se îndreptau spre port, ci mai spre uscat, spre grădinile şi foişoarele largi şi viu colorate care dădeau, la rândul lor, spre câmpiile din depărtare.

Pretutindeni, bărbați şi femei măturau dalele, culegeau fructe, cărau coşuri cu orz. Şi-au ținut pios ochii în pământ când am trecut pe lângă ei. Cred că, după traiul alături de Minos şi de Pasifae, se învățaseră să nu bage în seamă privelişti mai însângerate decât mine. Am trecut pe lângă casele mărginaşe ale țăranilor şi ale ciobanilor, pe lângă livezi şi cirezile ieşite la păscut. Dealurile erau înverzite şi atât de poleite de soare, încât păreau să răspândească lumină, însă nu m-am oprit să admir peisajul. Priveam doar spre zarea conturată în negru care se profila pe cer.

I se spune muntele Diete. Aici nu se avântă nici urşi, nici lupi, nici lei, ci doar caprele sfinte, cu coarnele lor mari răsucite ca nişte cochilii. Şi în cel mai călduros anotimp pădurile de aici rămân întunecate şi răcoroase. Se zice că zeița vânătorii, Artemis, cutreieră noaptea colinele cu arcul ei strălucitor şi că însuşi Zeus s-a născut într-una dintre peşterile sale umbrite, stând ascuns de tatăl său hulpav.

Acolo se găsesc ierburi care nu cresc niciunde altundeva. Aşa de rare, că puține dintre ele şi-au primit nume. Le simțeam umflându-se prin cotloanele unde creşteau şi suflând fuioare de magie. O floricică galbenă cu miezul verde. Un liliac încovoiat care făcea flori cafenii. Şi, mai presus de celelalte, crestatul oregano cretan, floarea-regină a tămăduitoarelor.

Nu mergeam ca muritorii, ci ca zeii, aşa că am parcurs leghe în şir cu mare iuțeală. Când am ajuns la dealurile de la poale şi am început să mă cațăr, soarele era la apus. Crengile se împleteau deasupra mea. Umbra mi s-a ridicat în față ca o apă, furnicându-mi pielea. Tot muntele părea să zumzăie sub mine. Chiar şi trudită şi mânjită de sânge cum eram, tot am simțit un strop de euforie. Am urmat muşchiul şi muşuroaiele tot mai sus şi, la rădăcina unui plop alb, am găsit un strat de oregano înflorit. Puterea plantelor se împletea în frunze, aşa că mi le-am apăsat pe degetele frânte. Farmecul s-a îndeplinit cu un singur cuvânt; până dimineață, mâna avea să-mi fie iar întreagă. Am cules câteva rădăcini şi semințe, să am în traistă, şi am pornit mai departe. Duhoarea şi apăsarea sângelui încă se agățau de mine, aşa că am găsit în sfârşit un iezer cu ape reci şi limpezi hrănit cu gheață topită. M-am bucurat de frisonul înghețat pe care mi-l dădea apa. Am urmat micile ritualuri de purificare cunoscute oricărui zeu. Cu prundiş m-am curățat de murdărie.

După ce m-am îmbăiat, am zăbovit pe marginea apei, sub frunzişul argintat, şi m-am gândit la întrebarea lui Dedal. *Făptura aceea poate fi ucisă?*

Printre zei există câțiva cu darul profeției, în stare să privească prin pâclă şi să zărească viitorii sorți. Nu totul se poate prezice. Cei mai mulți zei şi muritori au firul vieților dezlegat, încâlcit aici, domol colo, fără să urmeze o cale deja scrisă. Însă mai sunt şi aceia care-şi poartă soarta ca un ştreang de gât, cu vieți întinse drept ca scândurile, oricât ar încerca s-o dea cotită. Aici, profeții noştri pot să vadă limpede.

Tata are, de pildă, darul previziunii şi toată viața auzisem că odraslele sale l-au moştenit în această privință. Nu-mi trecuse niciodată prin minte să mi-l încerc. Fusesem învățată în copilărie că nu posed niciuna dintre puterile sale. Însă acum am atins apa cu degetul şi am zis: *Arată-mi.*

S-a închegat o imagine delicată şi palidă, ca din fuioare de ceață. O torță sălta pe nişte coridoare lungi, scoțând fum. un fir se desfăşura de-a lungul unui culoar de piatră. Făptura a urlat, arătându-şi colții nefireşti. Era cât un stat de om şi purta zdrențe putrezite. Un muritor cu sabia în mână a sărit din umbră şi l-a lovit de moarte.

Pâcla s-a risipit şi iezerul s-a limpezit la loc. Îmi primisem răspunsul, însă nu era cel sperat. Creatura aceea, deşi muritoare, nu putea fi ucisă în timpul prunciei, nici de mâna mea, sau de a lui Dedal. O aştepta o soartă anume peste mulți ani şi trebuia să şi-o trăiască. Până atunci nu puteam decât să o ținem închisă. Era treaba lui Dedal, însă poate aveam cum să-l ajut şi eu. M-am plimbat printre copacii umbroşi, gândindu-mă la făptura aceea şi la ce slăbiciuni ar putea avea Mi-am amintit cum mă pironise hulpav cu ochii săi negri. Foamea vorace cu care se luptase să-mi apuce mâna. Cât de greu i-am putea potoli poftele? Dacă n-aş fi fost zeiță, mi s-ar fi cățărat pe braț, mistuindu-mă centimetru cu centimetru.

O idee nu-mi dădea deloc pace. Ar fi nevoie de toate ierburile tainice de pe Diete, legate cu cele mai puternice buruieni, rădăcină de laur şi ramuri de lozie, molură şi cucută, omag, spânz. Îmi trebuia şi restul de *mōli* pe care-l mai aveam. M-am strecurat neabătut printre copaci, vânând pe rând fiecare ingredient. Dacă ieşise cumva şi Artemis la plimbare în noaptea aceea, nu mi s-a pus în cale.

M-am întors la iezer cu frunzele şi cu rădăcinile culese şi le-am pisat pe pietre. Pomada am strecurat-o într-o sticluță şi am turnat puțină apă. Valurile încă purtau sângele pe care-l spălaseră de pe mâinile mele, al meu şi al surorii mele. De parcă ştiuse, poțiunea s-a învolburat înroşindu-se. În noaptea aceea nu am dormit deloc. Am rămas pe Diete până când cerul s-a făcut cenuşiu, după care m-am îndreptat spre Cnossos. Când am ajuns la palat, soarele strălucea deasupra ogoarelor. Am trecut pe lângă o curte care-mi atrăsese privirile cu o zi în urmă şi m-am oprit s-o cercetez mai îndeaproape. În mijlocul ei se afla o scenă circulară de dans, mărginită de lauri şi de stejari care o fereau de bătaia soarelui. Crezusem că podeaua era de piatră, însă acum am văzut că era de lemn, dintr-o mie de scânduri atât de netede şi de bine lăcuite, încât păreau să se închege într-o bucată. Pe ele fusese pictată o spirală ce se desfăcea din centru în afară, ca o creastă de val răsucită. O altă lucrare a lui Dedal, cu siguranță. Pe scenă dansa o fată. Nu se auzea nicio muzică, şi totuşi picioarele țineau ritmul perfect, fiecare pas urmând bătaia unei tobe mute. Tânăra însăşi se mişca precum un val, cu grație însă şi cu o hotărâre neabătută. Pe cap îi lucea coronița de prințesă. Aş fi recunoscut-o oriunde. Era fata de la prora corabiei lui Dedal.

Când m-a văzut, a făcut ochii mari, cum o înfățişa şi statuia aceea. Şi-a plecat fruntea.

— Mătuşă Circe, a spus ea. Mă bucur să te cunosc. Eu sunt Ariadna.

Recunoşteam ici-colo crâmpeie din Pasifae, însă doar dacă mă uitam bine: bărbia, claviculele delicate.

— Eşti pricepută, i-am zis.

— Mulțumesc, mi-a zâmbit ea. Părinții mei te caută.

— Cu siguranță. Însă trebuie să-l găsesc pe Dedal.

A încuviințat, de parcă erau o mie ca mine care-l căutau pe el, nu pe ai ei.

— Te duc eu. Însă trebuie să avem grijă. Străjile stau cu ochii în patru.

Şi-a strecurat mâna în a mea, caldă şi puțin umedă de la efort. M-a dus prin vreo zece culoare înguste şi retrase, mişcându-se fără să facă zgomot. Într-un târziu am ajuns la o uşă de bronz. A bătut de şase ori, ritmat.

— Nu pot să mă joc acum, Ariadna. Sunt ocupat.

— Am adus-o pe cinstita Circe.

Uşa s-a deschis şi a apărut Dedal, plin de funingine şi de pete. În spate se întindea un atelier pe jumătate deschis spre aerul liber. Am văzut statui încă înveşmântate, mecanisme şi instrumente pe care nu le-am recunoscut. În spate fumega o topitorie şi metalul lucea turnat într-un tipar. Pe o masă zăcea întinsă o spinare de peşte cu un tăiş ciudat, zimțat, lângă ea.

Am fost pe muntele Diete, am zis. Am zărit viitorul creaturii. Poate să moară, însă nu acum. Va sosi un muritor căruia îi e sortit să o nimicească. Nu ştiu cât mai este până atunci. În viziunea mea, creatura se făcuse mare.

Am văzut cum înțelege încet-încet. Câte zile mai trebuia să se păzească tot timpul. A tras aer în piept.

— Va trebui să o ținem închisă.

— Da. Am pregătit un farmec care să ne ajute. Flămânzeşte... M-am oprit, simțind-o pe Ariadna în spatele meu. Flămânzeşte după carnea pe care ai văzut că o mănâncă. Îi stă în fire. Nu pot să-i iau cu totul foamea aceea, însă o pot limita.

— Orice, a spus Dedal. Îți rămân recunoscător.

— Nu-mi vorbi încă de recunoştință. Trei anotimpuri din an, farmecul o să-i țină foamea în frâu. Însă la vremea recoltelor se va întoarce şi atunci trebuie hrănită.

Dedal s-a uitat o clipă la Ariadna, care stătea în spatele meu.

— Înțeleg, a spus.

— În restul timpului va fi primejdioasă, însă doar ca orice fiară.

A încuviințat, însă vedeam că e cu gândul la anotimpul recoltelor, când trebuia să hrănească bestia. S-a uitat la formele din spatele lui, în care metalul topit se înroşise.

— Mâine-dimineață voi termina cuşca.

Bun, am zis. Cât mai devreme posibil. Voi face atunci vraja.

Când s-a închis uşa, Ariadna mă aştepta.

— Ați vorbit despre pruncul care s-a născut, nu? Trebuie ținut închis până îl va omorî cineva?

— Da.

— Slugile spun că e un monstru şi tata m-a repezit când l-am întrebat despre el. Însă îmi e frate oricum, nu-i aşa?

Am şovăit.

— Ştiu despre mama şi taurul alb, a zis.

Copiii lui Pasifae nu puteau să-şi păstreze prea mult timp inocența.

— Presupun că într-un fel sunteți frați vitregi, am zis. Acum haide. Du-mă la rege şi la regină.

Grifoni regali delicați se înfoiau pe pereți. Prin feretre se revărsa soarele. Sora mea stătea întinsă pe divanul ei de argint, strălucind de sănătate. Lângă ea, pe un jilț de alabastru, se aşezase Minos, îmbătrânit şi buhăit, ca o mortăciune plutind pe valuri. Ochii i s-au agățat de mine aşa cum vânează prădătorii peştii din apă.

— Pe unde ai umblat? Trebuie să se ocupe cineva de monstru. De-asta te-am chemat aici!

— Am născocit o poțiune, am răspuns. Ca să-l mutăm în siguranță în noua cuşcă.

— O poțiune? îl vreau mort, ucis!

— Scumpule, te-au apucat istericalele, sau ce? a rostit Pasifae. Nici n-ai ascultat ce idee i-a venit surorii mele. Continuă, Circe, te rog.

Şi-a sprijinit bărbia în mână, privindu-mă teatral.

— Voi lega foamea făpturii trei anotimpuri din an.

— Asta e tot?

— Minos, o jigneşti pe Circe. Mi se pare un farmec minunat, soro. Fiul meu chiar ne cam dă dureri de cap cu lăcomia lui, nu-i aşa? Ne-a hăpăit deja mai toți prizonierii.

— Vreau ca făptura aia să moară. Am hotărât deja.

— Nu poate fi ucisă, i-am zis lui Minos. Nu acum. Are o soartă a ei, cândva în viitor.

— O soartă! a zis sora mea bătând din palme încântată. Ah, povesteşte-ne! O să scape cumva din cuşcă şi o să mănânce vreun cunoscut?

Minos a pălit, deşi a încercat să nu se vadă.

— Ai grijă! mi-a atras el atenția. Aveți grijă şi tu şi meşterul! Vreau să fie ferecat bine.

— Da, a zis şi sora mea. Ai grijă! Nici nu vreau să mă gândesc ce s-ar întâmpla dacă ar scăpa. Soțul meu e fiul lui Zeus, însă are carne de muritor. Adevărul e... Şi si-a coborât glasul, şoptindu-mi: Cred că se teme de făptura aceea.

O văzusem de zeci de ori pe sora mea cum înşfacă vreun nesăbuit în gheare. Puţini au ripostat ca Minos. A străpuns aerul cu un deget.

— O auzi? Mă ameninţă făţiş. E vina ta şi a familiei tale de mincinoşi. Tatăl vostru mi-a dat-o de parcă era vreo comoară, dar de-ai şti câte mi-a făcut...

— Ei, zi-i şi ei! Cred că Circe s-ar bucura să afle. Doar e vrăjitoare. Dar sutele de fete care au murit cu tine gâfâind deasupra lor?

Am simţit-o pe Ariadna înlemnind lângă mine. Mai bine n-ar fi fost de faţă.

Ura din ochii lui Minos părea o vietate care-l poseda.

— Harpie mârşavă! Au murit pentru că le-ai vrăjit tu! Naşti numai rele! Mai bine-ţi smulgeam fiara din pântecele ăla blestemat înainte să vină pe lume!

— Însă n-ai îndrăznit, nu-i aşa? Ştii cât de topit este tatăl Zeus după asemenea făpturi, dragul de el. Altfel cum şi-ar mai câştiga bastarzii lui renumele de eroi? A înclinat din cap. Dacă mă gândesc mai bine, n-ar fi trebuit să-ţi vină şi ţie cheful să pui mâna pe sabie? Ah, am uitat. Nu-ţi place să ucizi decât tinere servitoare. Soro, chiar ţi-ar prinde bine să înveţi vraja asta. Nu-ţi trebuie decât...

Minos se ridicase din jilţ.

— Îţi interzic să mai vorbeşti!

Sora mea a râs, cu cel mai dulce şi argintiu şipotit de izvor. Era un gest calculat, ca toate purtările ei. Minos a spumegat mai departe, însă eu am stat cu ochii pe Pasifae. Nu mă gândisem prea mult la însoţirea ei cu taurul, crezând că fusese doar un capriciu deşănţat, dar ea nu se lăsa deloc stăpânită de pofte, ci îi stăpânea pe alţii cu ele. Oare când îi citisem ultima oară pe chip vreo emoţie adevărată? Acum mi-am amintit când strigase pe patul de naştere, cu faţa încordată de voinţă, că monstrul trebuie să trăiască. De ce? Nu era de dragoste, nu simţea niciun strop. Aşadar, făptura juca un rol anume în ceea ce-şi propusese.

Ceasurile petrecute alături de Hermes şi veştile pe care el le adusese din lume m-au ajutat să aflu răspunsul. Când Pasifae se măritase cu Minos, Creta fusese cel mai bogat şi mai faimos dintre regatele noastre. Însă de atunci, zi de zi, se înălțau tot mai multe împărății puternice, în Micene şi Troia, în Anatolia şi Babilon. Şi tot de atunci un frate învăța să readucă morții la viață, celălalt să îmblânzească balauri, iar sora ei o preschimbase pe Scylla. De Pasifae nu se mai vorbea deloc. Acum, dintr-o lovitură, făcuse ca steaua ei să strălucească din nou. Povestea despre regina Cretei, făuritoarea şi născătoarea măreţului taur care se hrăneşte cu carne vie, va face înconjurul lumii.

Iar zeii vor asista pasivi. Gândiți-vă numai la numeroasele rugăciuni care îi vor fi adresate.

— E tare amuzant, a zis Pasifae. Ți-a trebuit cam mult timp să-ți dai seama. Credeai că mor de plăcerea străduințelor tale? Că mor în culmea extazului? Crede-mă...

M-am întors spre Ariadna, care stătea lângă mine mută ca aerul.

— Vino, i-am zis. Am terminat cu ei.

Ne am întors la scena de dans. Laurii şi stejarii îşi răsfirau frunzele verzi deasupra noastră.

— La momentul vrăjii, a zis Ariadna, fratele meu nu va mai fi monstrul care e acum.

— Aşa sper, am zis.

O clipă s-a lăsat tăcerea. Ariadna s-a uitat la mine ținându-şi mâinile împreunate pe piept, de parcă ascundea vreo taină acolo.

— Mai rămâi puțin?

M-am uitat cum dansa, cu brațele arcuite ca nişte aripi cu picioarele ei tinere şi puternice îndrăgostite de propriile mişcări. Aşa ajung muritorii faimoşi, mă gândeam. Prin muncă şi sârguință, îngrijindu-se de meşteşugul lor ca de o grădină, până când strălucesc sub soare. Însă zeii se nasc din sânge ceresc şi din nectar, cu degetele deja plesnindu-le de talente magnifice. Prin urmare, îşi găsesc faima dovedind că pot să facă prăpăd: să nimicească oraşe, să pornească războaie, să semene molime şi monştri. În urma fumului care se ridică gingaş şi aromat de pe altarele noastre rămâne doar cenuşa.

Picioarele vioi ale Ariadnei o purtau într-o parte şi-n alta a scenei. Fiecare pas era desăvârşit, ca un dar pe care şi-l făcea sieşi, primindu-l cu un zâmbet. Mi-a venit să o apuc zdravăn de umeri. Orice-ai face, voiam să-i zic, nu cumva să fii din cale-afară de fericită. Nu vei face decât să turbezi din cauza mâniei.

Nu i-am spus însă nimic. Am lăsat-o să danseze.

Capitolul 11

Când soarele a atins câmpiile îndepărtate, au venit străjile s-o ia pe Ariadna. Prinţesa trebuie să se înfăţişeze în faţa părinţilor ei, au spus. Au dus-o de acolo şi pe mine m-au condus în camera mea. Era micuţă, chiar lângă odăile slugilor. Se voia a fi o insultă, desigur, însă mi-au plăcut pereţii odihnitori, fără fresce, şi fereastra îngustă, prin care nu se vedea decât o fâşie din soarele necruţător. Avea parte şi de linişte, de vreme ce toţi servitorii se strecurau, ştiind cine se afla acolo: *sora vrăjitoare.* Îmi lăsau mâncare cât lipseam şi veneau să ia tava doar după ce ieşeam din nou.

Am dormit şi a doua zi dimineaţă Dedal a bătut la uşă. Când i-am deschis, mi-a zâmbit şi m-am trezit că-i zâmbesc şi eu. Măcar pentru atâta lucru îi eram recunoscătoare făpturii aceleia: ne pierise orice stinghereală. L-am urmat în josul unei scări, spre coridoarele răsucite care se întindeau sub palat. Am trecut pe lângă grânare şi magazii cu şiruri întregi de *pithoi,* imensele amfore de lut în care se ţineau uleiul, vinul şi orzul pe care palatul le avea din belşug.

— Ştii cumva ce s-a ales de taurul alb?

— Nu. A dispărut când a început să se umfle pântecele lui Pasifae. Preoţii au spus că a fost ultima binecuvântare a taurului. Chiar azi am auzit pe cineva spunând că monstrul este un dar de la zei, că aduce belşug. A clătinat din cap. Nu sunt proşti, ci doar prinşi la mijloc între doi scorpioni.

— Ariadna e altfel, am zis.

A încuviinţat.

— Am mari speranţe în privinţa ei. Ai auzit cum au hotărât să-i spună arătării? Minotaurul. Zece corăbii vor pleca la prânz să dea lumii de veste. Încă zece vor ridica ancora mâine.

— Ingenios. Minos îl recunoaşte drept al său şi, în loc să fie un încornorat, se bucură de glorie alături de sora mea. Astfel devine măreţul rege care zămisleşte monştri şi le dă numele lui.

— Întocmai, a mormăit Dedal.

Ajuseserăm la marea pivniţă care găzduia noua cuşcă a făpturii. Era cât puntea unei corăbii şi lungă doar pe jumătate, făurită dintr-un metal argintiu-cenuşiu. Mi-am pus mâinile pe gratiile netede şi groase ca nişte copăcei. Miroseau a fier, însă restul mi-era necunoscut.

— E un material nou, mi-a explicat Dedal. Se mânuieşte mai greu, dar e mai rezistent. Chiar şi aşa, n-o să țină făptura la nesfârşit înăuntru. Deja a prins puteri nepământene, deşi de-abia s-a născut. Însă aşa câştig puțin timp să meşteresc ceva mai trainic.

Din spate ne urmau străjile, cărând vechea cuşcă pe nişte prăjini, pentru a se ține la distanță de ea. Au lăsat-o zăngănind pe podeaua noii cuşti şi nici nu s-au potolit de tot ecourile, că au şi dispărut.

Am îngenuncheat lângă Minotaur. Se făcuse dolofan şi stătea înghesuit între barele metalice. Spălat acum de lichidele de la naştere şi uscat, se vedea cu atât mai bine deosebirea dintre prunc şi taur, de parcă un nebun retezase capul unui bou şi-l cususe pe umerii unui copilaş. Puțea a carne învechită şi oasele lungi de pe fundul cuştii zornăiau M-a apucat un val de greață. *Unul dintre prizonierii Cretei.*

Făptura mă urmărea cu ochii larg deschişi. S-a ridicat şi a amuşinat întinzându-şi botul în față. A scos un geamăt ascuțit, de bucurie. Mă ținea minte. Cum miroseam şi ce gust avea carnea mea. A deschis botul turtit, ca un boboc cerând de mâncare. *Mai vreau.*

M-am folosit de prilej şi am rostit cuvintele cu puteri vrăjite, turnându-i poțiunea pe gât printre barele cuştii. Făptura s-a retras înecându-se, însă deja ochii i se schimbau. Mânia care se citea în ei se risipea. Mi-am întins mâna, privindu-l cu atenție. L-am auzit pe Dedal trăgând aer în piept. Însă creatura n-a sărit să mă muşte. Mădularele încordate i se destinseseră. Am mai aşteptat o clipă, apoi am deschis cuşca.

— Totul e bine, am murmurat, vorbind cu mine, cu Dedal şi cu făptura, nici nu ştiam exact cu cine.

Mi-am întins încet mâna spre Minotaur, care s-a înfiorat. Când l-am atins pe braț, a pufăit nedumerit, însă nimic mai mult.

— Vino, i-am şoptit şi m-a ascultat. A făcut câțiva paşi, târşâindu-şi picioarele.

S-a uitat la mine întrebător, aproape drăgălaş.

„Fratele meu”, aşa îi spusese Ariadna. Însă făptura nu era menită traiului în sânul familiei. Reprezenta triumful surorii mele, întruparea ambiției sale, biciul cu care-l plesnea pe Minos. Drept mulțumire pentru toate astea, n-o să se aleagă cu niciun tovarăş şi nicio pereche iubită. N-o să vadă nicicând soarele, n-o să păşească nicicând liber. Pe lumea aceasta nu-i rămâneau decât ura, bezna şi colții.

M-am agățat de cuşca veche şi m-am dat înapoi. M-a urmărit când mă îndepărtam, cu capul înclinat a curiozitate. Când am închis uşița cuştii, a ciulit urechile auzind sunetul metalic. În momentul în care va veni vremea recoltei, va urla de furie. Va trage de gratii, să le smulgă cu totul.

Dedal a răsuflat uşurat.

— Cum ai reuşit?

— E pe jumătate jivină, am zis. Toate animalele de pe Aiaia sunt blânde.

— Farmecul se poate desface?

— Nu va putea nimeni s-o facă.

Am încuiat cuşca. Făptura a stat tot timpul cu ochii pe noi. A scos un sunet slab şi şi-a frecat cu o mână obrazul păros. Apoi am închis uşa de lemn a încăperii şi nu l-am mai văzut.

— Dar cheia?

— Am hotărât s-o arunc. Când va trebui să-l mutăm, o să tai barele.

Ne-am întors pe culoarele subpământene întortocheate şi am ajuns la coridoarele de sus. Pe holul pictat cu fresce sufla briza. Nobili arătoşi treceau din toate părțile, şoptindu-şi taine. Oare ştiau ce trăieşte sub ei? Probabil că da.

— Diseară e ospăț, a spus Dedal.

— Eu nu vin, am zis. Am terminat-o cu Curtea cretană.

— Aşadar, pleci curând?

— În privința asta sunt la mila regelui şi a reginei. Ale lor sunt corăbiile. Însă nu cred că mai stau mult. Presupun că lui Minos i-ar plăcea să aibă cu o vrăjitoare mai puțin în Creta. O să mă bucur când o să ajung acasă.

Era adevărat, şi totuşi, pe coridoarele acelea împodobite, gândul întoarcerii pe Aiaia mi se părea ciudat. Colinele, țărmul, casa de piatră cu grădina mea, toate păreau tare departe.

— Diseară trebuie să mă arăt la față, a continuat Dedal. Sper că mă voi putea retrage înainte de masă. A şovăit. Zeiță, ştiu că îndrăznesc prea mult, însă ai dori să-mi faci cinstea de a cina cu mine?

Îmi spusese să vin când luna se va ridica bine pe cer. Odăile sale se aflau la celălalt capăt al palatului față de cele ale surorii mele. Întâmplător sau voit, nu ştiam. Era înveşmântat într-o mantie mai fină decât purtase până atunci, însă era desculț. M-a condus la o masă şi mi-a turnat un vin întunecat ca dudele. Întinsese tăvi pline ochi cu fructe şi brânză albă sărată.

— Cum a fost ospățul?

— Mă bucur că am scăpat, a zis cu acreală. Au chemat un aed să le cânte povestea glorioasei naşteri a omului-taur. Se pare că ar fi căzut de pe un astru.

Dintr-o odaie lăuntrică a ieşit în fugă un băiat. Pe atunci nu prea ştiam să deosebesc vârstele muritorilor, dar cred că avea vreo patru ani. Părul negru i se bucla într-o claie ciufulită pe la urechi şi mădularele îi erau încă plinuțe, ca ale țâncilor. Avea cel mai drăgălaş chip pe care-l văzusem vreodată, până şi în rândurile zeilor.

— Fiul meu, mi l-a prezentat Dedal.

M-am uitat lung. Nici nu-mi trecuse prin minte că taina lui Dedal ar putea fi un copil. Băiatul a îngenuncheat, ca un paj micuț.

— Preacinstită stăpână, a zis el cu glasul subțire. Fii bine venită în casa tatălui meu!

— Îți mulțumesc, i-am răspuns. Eşti băiat cuminte, îl asculți pe tatăl tău?

— Ah, da, a încuviințat el serios.

— Să nu-l crezi, a râs Dedal. Pare dulce ca mierea, însă îşi face de cap.

Băiatul i-a zâmbit tatălui. Era o glumă veche de-ale lor.

A rămas o vreme cu noi, sporovăind despre munca tatălui său şi despre cum îl ajuta şi el. A adus cleştii preferați şi mi-a arătat cu mişcări pricepute cum îi ține în foc fără să se ardă. Am încuviințat, însă cu ochii la tată. Chipul lui Dedal se îndulcise ca un fruct pârguit, iar privirea îi strălucea. Nu mă gândisem niciodată să devin mamă, dar, uitându-mă la el un moment, mi-am închipuit cum ar fi. De parcă mă uitam într-o fântână şi vedeam luciul apei jos de tot.

Sora mea desigur că i-ar fi citit dragostea pe chip într-o clipă.

Dedal şi-a lăsat mâna pe umărul fiului său.

— Icar, i-a zis, e vremea să te duci la culcare. Du-te după doică.

— Vii să mă săruți de noapte bună?

— Desigur.

Ne-am uitat după el, cum i se frecau călcâiele de poalele prea lungi ale tunicii.

— E un copil frumos, i-am spus.

— Seamănă la chip cu mama lui. S-a prăpădit la naştere, mi-a răspuns Dedal la întrebarea încă nerostită. A fost o femeie vrednică, deşi n-am apucat s-o cunosc bine. Sora ta ne-a pus la cale căsnicia.

Aşadar, nu mă înşelasem. Sora mea chiar întinsese cârligul cu momeala, însă prinsese peştele altfel.

— Îmi pare rău.

— E greu, recunosc, a înclinat el din cap. Am încercat cât pot să-i fiu şi tată, şi mamă, însă ştiu că simte o lipsă. De câte ori trecem pe lângă o femeie, mă întreabă dacă nu mă însor cu ea.

— Şi nu te însori?

A rămas o clipă tăcut.

— Nu cred. Pasifae mă munceşte şi-aşa destul şi nu m-aş fi însurat deloc dacă nu ar fi stăruit ea. Ştiu că aş fi un soț tare rău, căci cel mai bine îmi e când îmi țin mâinile prinse cu munca şi mă întorc acasă târziu şi murdar.

— Vrăjitoria şi născocirea lucrurilor seamănă în privința asta. Nici eu nu cred că aş fi o soție bună. Nu că mi s-ar îngrămădi pretendenții la uşă... Se pare că îți găseşti greu pe cineva când eşti o vrăjitoare căzută în dizgrație

— Cred că sora ta ți-a pus şi ea bețe-n roate, a zâmbit el.

Îmi era uşor să-i vorbesc deschis. Avea chipul ca un iezer liniştit, gata să înghită în adâncuri, la loc sigur, tot ce i încredințai.

— Ştii cum să faci să ții făptura închisă când va creşte?

— M-am gândit, a încuviințat el. Ai văzut ce stup se întinde sub palat. Are zeci de magazii nefolosite, căci în vremurile astea aurul, nu grânele, e averea Cretei. Cred că o să le preschimb într-un soi de labirint. O să-l închid la ambele capete şi o să las făptura să rătăcească înăuntru cât pofteşte. Odăile sunt săpate în stâncă, aşa că n-are cum să iasă.

Era o idee bună. Astfel, creatura o să aibă mai mult loc să se mişte decât într-o cuşcă îngustă.

— Va fi o minune, am zis. O cuşcă ce poate rezista unui mostru în toată firea. Va trebui să-i dai un nume pe măsură.

— Sunt sigur că Minos o să vină cu o propunere care are de a face cu el însuşi.

— Îmi pare rău că nu pot să rămân să te ajut.

— M-ai ajutat mai mult decât merit, a spus Dedal privindu-mă în ochi.

Cineva şi-a dres glasul. În uşă stătea o doică.

— Fiul dumitale, stăpâne.

— Ah, a făcut Dedal. Mă scuzi.

Nu-mi găseam deloc astâmpărul pe scaun. M-am plimbat prin încăpere. Mă aşteptasem să găsesc aici mai multe dintre minunile lui, statuete şi podoabe prin toate colțurile, însă odaia era simplă, cu mobilă din lemn neîmpodobit. Totuşi, când m-am uitat mai bine, am văzut însemnul lui Dedal. Lucea de lăcuit ce era, iar lemnul era catifelat ca petalele unei flori. Când mi-am trecut mâna peste un scaun, nici nu i-am dibuit îmbinările.

În acel moment s-a întors Dedal.

— Sărutarea de noapte bună, m-a lămurit el.

— Ce copil fericit...

Dedal s-a aşezat şi a luat o gură de vin.

— Până una-alta. E prea mic să ştie că e prizonier. Cicatricele albe de pe mâini i se înroşiseră. Colivia de aur e tot colivie.

— Şi unde te-ai duce dac-ai putea să scapi de-aici?

— Oriunde aş fi bine-venit. Însă, dacă ar fi după mine, în Egipt. Acolo se clădesc minunății pe lângă care Cnossosul pare o mocirlă. Am învățat limba de la nişte negustori de-ai lor de pe docuri. Cred că ne-ar primi bine acolo.

M-am uitat la chipul său bun. Nu era bun pentru că ar fi fost chipeş, ci pentru că era el însuşi, ca un metal ales, călit şi bătut ca să reziste. Înfruntaserăm doi monştri cot la cot şi nici nu crâcnise. Vino pe Aiaia, mi-a venit să-i spun. Însă ştiam că n-are ce să facă acolo.

Aşa că i-am zis:

— Sper să ajungi în Egipt într-o bună zi.

După ce ne-am ridicat de la masă, am ieşit pe coridoarele întunecate şi m-am îndreptat spre odaia mea. Petrecusem o seară plăcută, însă mă simțeam tulburată, cu mintea ca nămolul de râu scormonit din albie. Îl tot auzeam pe Dedal vorbind despre libertatea lui. În glas i se citea jindul, dar şi amăreala. Măcar eu îmi meritasem exilul, însă Dedal era nevinovat. Se afla aici doar în chip de trofeu închinat vanității surorii mele şi a lui Minos. Mi-am amintit ochii săi când îmi vorbise despre Icar, dragostea lui curată şi luminoasă. Pentru sora mea, el era o simplă unealtă, o sabie care-i atârna deasupra capului şi-l făcea sclavul ei. Mi-am amintit cât de încântată păruse când îi poruncise să-i spintece burta. La fel se uitase şi la mine când îi trecusem pragul.

Fusesem atât de absorbită de Minotaur, încât nu înțelesesem ce triumf reprezentau toate acestea pentru Pasifae. Nu doar monstrul şi faima cea nouă, ci şi tot ceea ce se lega de ele: Dedal, pe care-l silise să-i fie complice, Minos cel temă tor şi umilit şi întreaga Cretă căzută pradă fricilor sale. Şi eu eram un triumf al ei. Ar fi putut să-i cheme pe alții, însă pe mine îi plăcuse dintotdeauna să mă chinuiască, aşa cum ar biciui un câine. Ştiuse că o să-i fiu de ajutor, că o să rânesc supusă după ea, că o să-l apăr pe Dedal şi că o să am grijă ca monstrul să fie închis în siguranță. Iar Pasifae doar râdea de pe divanul de aur. *Îți place ce animăluț mi-am luat? Îl lovesc, şi lotuşi vine fuga la mine când fluier!*

Îmi ardea stomacul. Am întors spatele temniței mele. Am trecut nevăzută, cu paşi zeieşti, pe lângă străjile pe jumătate adormite şi pe lângă slugile de noapte. Am ajuns la uşa odăii surorii mele şi am păşit înăuntru. Am rămas în picioare lângă pat. Sora mea era singură. Nu se încredea decât în ea însăşi când dormea. Simțisem farmecele când trecusem pragul, însă nu aveau cum să mă oprească.

— De ce m-ai chemat? am întrebat-o poruncitor. Să aud că mi-o spui în față.

— A deschis îndată ochii, trezindu-se brusc, de parcă mă aşteptase.

— A fost un dar, desigur. Cine s-ar mai fi bucurat ca tine să mă vadă sângerând atât de mult?

— Pot să dau o mie de nume.

A zâmbit pisiceşte. Oricum se distra mai bine când putea să se joace cu un şoricel viu.

— Mare păcat că nu poți s-o legi şi pe Scylla cu farmecul tău nou-nouț. Însă desigur că ți-ar trebui sângele mamei ei. Nu cred că rechinul ăla de Krataiis o să-ți încredințeze aşa ceva.

Deja îmi trecuse prin cap. Pasifae ştiuse dintotdeauna undee să te împungă cu lancea.

— Ai vrut să mă umileşti, am zis.

A căscat, arătându-şi limba rozalie între dinții albi.

— M-am gândit, a replicat ea, să-i dau fiului meu numele Asterion. Îți place? înstelatul, adică.

— Nici că se poate nume mai frumos pentru un canibal.

— Nu fi patetică. N-are cum să fie canibal. Doar nu mai există niciun Minotaur ca să-l mănânce. Apoi şi-a înclinat bărbia, încruntându-se puțin. Deşi mă întreb dacă centaurii nu sunt cam la fel. Sigur sunt cumva înrudiți, nu ți se pare?

Nu voiam să mă las dusă cu vorba.

— Ai fi putut să-l chemi pe Perses.

— Perses..., a rostit dând din mână.

Nu am înțeles ce voia să spună cu asta.

— Sau pe Aietes.

S-a ridicat în capul oaselor, dezvelindu-se. Era dezbrăcată, purta doar un colier din pătrate de aur bătut. Fiecare pătrat purta o gravură: un soare, o albină, o secure, culmile masive ale lui Diete.

— Vai, sper să stăm aşa de poveşti toată noaptea, a zis ea. O să-ți împletesc părul şi o să râdem de pețitorii noştri. Cred că Dedal nu te-ar refuza, a adăugat coborând glasul.

Mânia mi s-a revărsat peste maluri.

— Nu sunt cățeaua ta, Pasifae, nici o ursoaică pe care s-o momeşti din vizuină. Am venit în sprijinul tău, deşi avem o anume istorie şi ai trimis nişte oameni la moarte. Te-am ajutat la naşterea monstrului tău. Am făcut tot ce trebuia să faci tu, iar în schimb, îți râzi disprețuitoare de mine. Odată în viața ta denaturată, spune adevărul. M-ai adus aici ca să mă faci de râs.

— Dar nu trebuie să fac nimic în privința asta. Te faci şi singură de râs.

Însă era o simplă ripostă, nu adevărul. Am aşteptat.

— Mă amuză, a continuat ea, că, până şi după atâta amar de timp, tot te aştepți să-ți primeşti răsplata doar pentru că te-ai dovedit obedientă. Credeam că o să te înveți minte în palatul tatei. Nimeni nu se chircea şi chițăia ca tine, şi totuşi marele Helios te-a călcat şi mai uşor în picioare, pentru că deja i te ploconiseşi.

Se lăsase în față, cu pletele aurii desfăcute, împodobind cearşafurile din jur.

— Hai să-ți zic un adevăr despre Helios şi despre ceilalți Nu le pasă deloc dacă eşti bună. De-abia le pasă dacă eşti rea. Ei nu ascultă decât de putere. Nu ajunge dacă eşti preferata vreunui unchi sau dacă îi faci vreunui zeu plăcerile în pat. Nu ajunge nici măcar să fii frumoasă, căci dacă te duci şi le îngenunchezi la picioare zicându-le „Am fost cuminte, vrei să mă ajuți?”, ei se încruntă la tine. Vai, scumpa mea, nu e cu putință. Vai, draga mea, trebuie să înveți să trălieşti aşa. L-ai rugat şi pe Helios? Ştii că nu-i ies din cuvânt.

A scuipat pe podea.

— Se servesc cu ce vor şi-ți impun în schimb nişte limite. Am văzut de o mie de ori cum te strivesc. Doar şi eu te-am strivit. Şi de fiecare dată mi-am zis: gata, s-a zis cu ea, o să plângă până se face stană de piatră sau vreo pasăre croncănitoare, apoi o să ne lase în pace, ducă-se odată. Şi totuşi, a doua i veneai înapoi. Toți s-au mirat când te-ai dovedit a fi vrăjitoare, însă eu o ştiam de mult. Dădeai tu apă la şoricei, dar vedeam că nu te laşi făcută una cu pământul. Îi urai la fel de tare ca mine. Cred că de acolo ni se trag puterile.

Vorbele ei mi se prăvăleau în cap ca o cascadă. Nici nu apucam să le pricep prea bine. Îi ura pe-ai noştri? Mie mi se păruse întotdeauna însăşi întruchiparea lor în spirit, un monument strălucitor închinat cruzimii şi vanităţii celor de un sânge cu noi. Însă avea dreptate: nimfelor le era îngăduit să lucreze doar folosindu-se de puterile altora. Ele nu puteau ridica pretenţii la aşa ceva.

— Dacă ceea ce spui este adevărat, de ce te-ai purtat atât de crud cu mine? Eu şi Aietes eram singuri, am fi putut să fim prieteni.

— Prieteni..., a rânjit Pasifae – buzele îi erau de un roşu desăvârşit, numai celelalte nimfe trebuiau să-l imite cu rujuri. În palatele acelea nu există prieteni. Iar lui Aietes nu i-a plăcut în viaţa lui de vreo femeie.

— Nu e adevărat.

— De ce, îţi închipui că te-a plăcut pe tine? a râs sora mea. Te suporta pentru că erai o maimuţică îmblânzită şi băteai din palme când zicea el ceva.

— Tu şi Perses eraţi la fel.

— Habar n-ai cum e Perses. Ştii câte a trebuit să fac pentru a-l mulţumi?

Nu mai voiam s-o ascult. Avea chipul neprefăcut, aşa cum nu i-l mai văzusem niciodată, şi vorbele tăioase de parcă şi le ascuţise ani de-a rândul până să prindă forma aceea.

— Apoi tata m-a dat plocon măgarului de Minos. Mă rog, puteam să-mi fac treaba cu el, drept care n-am stat pe gânduri. Acum l-am aranjat, însă mi-a luat ceva timp şi n-am de gând să mai fiu vreodată ce am fost pe vremuri. Aşa că spune-mi, soro, pe cine ar fi trebuit să chem? Vreun zeu care de-abia aştepta să-şi arate dispreţul şi să mă facă să cerşesc firimituri? Sau vreo nimfă care să se fâţâie aiurea pe mare încoace? A râs iar. Amândoi ar fi fugit mâncând pământul de cum ar fi zărit vreun colţişor de lighioană. Ei nu îndură deloc durerea. Nu sunt ca noi.

Ce-mi spunea mă cutremura, de parcă până atunci avusese mâinile goale şi dintr-odată îmi arătase un cuţit. M-a năpădit un val de greaţă. M-am tras în spate.

— Eu nu sunt ca tine.

O clipă, am văzut-o mirată. Apoi expresia i s-a şters de pe chip ca un val care scaldă nisipul.

— Nu, a zis ea. Nu eşti. Semeni cu tata, o proastă pedantă, care-şi închide ochii de cum nu înțelege ceva. Ia zi-mi, ce crezi că s-ar întâmpla dacă n-aş făuri monştri şi otrăvuri? Lui Minos nu-i trebuie regină, ci doar o momâie surâzătoare pe care s-o țină închisă într-o urnă, să-i plodească odrasle până crapă. S-ar bucura să mă țină în lanțuri la nesfârşit şi, dacă i-ar sufla numai un cuvânt tatălui său, i s-ar împlini dorința. Însă nu. Ştie ce i-aş face mai întâi.

Mi-am amintit ce spusese tata despre Minos: *O să se in grijească s-o țină la locul ei.*

— Şi totuşi, tata nu i-ar îngădui atâtea lui Minos.

Râsul ei mi-a zgâriat timpanele.

— Tata m-ar pune-n lanțuri cu mâinile lui dacă şi-ar putea păstra neprețuita lui alianță. Chiar tu eşti dovada. Zeus are groază de vrăji şi-şi dorea să jertfească pe cineva. Tata te-a ales pe tine pentru că prețuieşti cel mai puțin. Iar acum eşti prizonieră pe insula aia şi n-o să pleci de acolo în veci. Ar fi trebuit să ştiu că n-o să-mi fi bună la nimic. Ieşi. Ieşi şi să nu te mai văd vreodată.

Am luat-o înapoi pe coridoare. Eram confuză şi aveam pielea de găină, gata să mi se desprindă de pe carne. Fiecare sunet, fiecare atingere, pietrele de sub picioare, susurul fântânilor prin fereastră, toate îmi copleşeau simțurile cu duşmănia lor. Aerul greu mă pişcă precum valurile mării. Mă simțeam străină în lumea aceea.

Când silueta s-a desprins din penumbra uşii mele, eram prea amorțită să țip. Mi-am dus mâna la traista cu poțiuni, însă în acel moment lumina torțelor i-a dezvăluit de departe chipul acoperit cu o glugă.

Mi-a vorbit atât de încet, încât doar un zeu l-ar fi auzit.

— Te-am aşteptat. Doar o vorbă vreau să-ți spun, apoi plec. Mi-a luat o clipă să înțeleg. Nu-l crezusem atât de îndrăzneț însă sigur că era. Artist, creator, inventator – nu existase altul mai bun decât el. Nimic nu se naşte din timiditate.

Oare ce aş fi zis dacă ar fi venit mai devreme? Nu ştiu. Însă în clipa aceea vocea îi era ca un balsam pe pielea dureroasă.

Tânjeam după mâinile lui, după tot trupul lui, deşi era muritor şi va rămâne de-a pururi îndepărtat şi la un pas de moarte.

— Rămâi, i-am zis.

N-am aprins nicio lumânare. După arşiţa din timpul zilei, în odaie se făcuse o căldură înăbuşitoare. Patul era învăluit în umbre. Nu se auzeau nici broaşte, nici cântec de pasăre. Parcă am fi găsit inima încremenită a lumii. Numai noi mişcam.

După aceea am rămas întinşi unul lângă altul, cu briza nopţii mângâindu-ne trupurile. M-am gândit să-i povestesc despre cearta cu Pasifae, însă nu voiam s-o aduc pe soră-mea cu noi în odaie. Afară, stelele se vedeau ca prin văl şi lumina unei torţe a traversat curtea. La început am crezut că mi se pare mie – un tremur slab care a scuturat odaia.

— Simţi?

— Loviturile nu sunt niciodată prea puternice, a încuviinţat Dedal. Se crapă puţin tencuiala. De la o vreme sunt din ce în ce mai dese.

— Nu va deteriora cuşca.

— Nu. Doar dacă izbiturile s-ar înteţi foarte tare. O clipă s-a lăsat linştea. I-am auzit încet glasul prin întuneric. Atunci când va veni vremea recoltei, a continuat el, şi făptura se va face mare. Cât de rău o să fie?

— Chiar şi cincisprezece oameni într-o lună.

L-am auzit trăgând aer în piept.

— Mă apasă clipă de clipă. Toate vieţile astea... Am ajutat la naşterea creaturii, iar acum nu pot s-o distrug.

Ştiam prea bine apăsarea aceea. Îşi ţinea mâna lângă a mea. Avea pielea bătătorită, însă deloc aspră. Pe întuneric îmi plimbasem degetele pe ea, în căutarea peticelor netede aproape şterse, de piele cicatrizată.

— Cum înduri totul? m-a întrebat.

Ochii îmi împrăştiau o lumină slabă, care-mi îngăduia să-i văd chipul. M-am mirat când mi-am dat seama că aştepta să-i răspund. Că îşi închipuia că am un răspund. Mi-am amintit o altă încăpere întunecată, cu un alt prizonier. Şi el fusese tot meşter. Civilizaţia se clădise pe temeliile cunoaşterii sale. Adânc îngropate în mine, ca nişte rădăcini, cuvintele lui Prometeu aşteptaseră amar de vremi să le dau glas:

— Îndurăm cât se poate de bine.

Minos se zgârcea cu corăbiile sale, iar acum, că monstrul era închis, m-a pus să aştept până i-a convenit lui.

— Am un negustor care trece pe lângă Aiaia. Ridică ancora peste câteva zile. Poţi să pleci atunci.

N-am mai văzut-o deloc pe sora mea, decât de departe, când era purtată pe sus pe la picnicuri şi alte plăceri. N-am mai văzut-o nici pe Ariadna, deşi am căutat-o pe scena de dans. Am întrebat o strajă dacă poate să mă ducă la ea. Nu m-am înşelat, chiar mi-a zâmbit obraznic.

— Regina nu îngăduie.

Pasifae şi răzbunările ei meschine... I-am simţit ciupitura pe obraz, însă nu voiam să-i fac bucuria de a afla cât mă duruse. M-am plimbat prin curţile palatului, pe sub colonade, pe alei şi pe câmpuri. I-am urmărit pe muritori trecând, cu chipurile lor interesante, neîmblânzite. Dedal îmi bătea în taină la uşă noapte de noapte. Nu ne rămânea prea mult timp împreună, o ştiam amândoi, ceea ce ne sporea şi mai mult plăcerea.

Străjile au venit în a patra zi după revărsatul zorilor. Dedal pelcase deja, căci îi plăcea să fie acasă când se trezea Icar. Bărbaţii au luat poziţie în faţa mea, ţepeni şi ameninţători în mantiile lor de purpură, de parcă puteam s-o rup la fugă pe lângă ei şi să zburd liberă pe dealuri. I-am urmat pe holurile pictate şi în josul scărilor. În vânzoleala de pe chei mă aştepta Dedal.

— O să te pedepsească Pasifae, i-am zis.

— Şi-aşa mă pedepseşte destul. S-a dat deoparte, pentru ca oamenii să încarce pe corabie cele opt oi pe care Minos le trimisese în semn de mulţumire. Văd că regele s-a arătat generos, aşa cum îl ştiu. Mi-a indicat cu privirea două lăzi uriaşe deja cărate pe punte. Ştiu că-ţi place să-ţi faci mereu de lucru. E creaţia mea.

— Mulţumesc. Mă simt onorată.

— Îţi suntem îndatoraţi. Eu îţi sunt foarte îndatorat.

Simţeam o arsură în adâncul gâtlejului, însă ştiam că stau cu ochii pe noi. Nu voiam să-i fac viaţa şi mai grea.

— Vrei să-i spui Ariadnei rămas-bun din partea mea?

— Îi voi transmite.

Am păşit pe punte şi mi-am ridicat mâna în semn de salut. A ridicat-o şi el pe a lui. Nu mă amăgisem cu speranțe deşarte. Eu eram zeiță, el muritor şi amândoi eram prizonieri. Însă mi-am întipărit chipul său în minte, ca pecetea pe ceară, ca să-l iau cu mine.

N-am deschis lăzile decât după ce am scăpat de ochii oamenilor. Mai bine aş fi făcut-o înainte, ca să-i mulțumesc cu ei se cuvine lui Dedal. Într-o ladă se găseau sculuri de tot felul, lână nevopsită, in. Iar în cealaltă, cel mai frumos război de țesut pe care-l văzusem vreodată, fasonat din cedru lustruit.

Îl am şi acum. Îl țin lângă vatră şi a ajuns pomenit în cântări. Poate nu-i de mirare, fiindcă poeții se dau în vânt după asemenea simetrii: vrăjitoarea Circe cea pricepută la torsul vrăjilor şi al firelor deopotrivă, precum şi la țesutul farmecelor şi al pânzeturilor. De ce le-aş strica tocmai eu hexametrii uşuratici? Însă minunea din țesăturile mele se datorează războiului de țesut şi muritorului care l-a făurit. Până şi după atâtea secole se ține bine în încheieturi, iar când trec suveici prin urzeală, în aer se simte mirosul de cedru.

După plecarea mea, Dedal şi-a clădit într-adevăr marele Labirint, cu ziduri în stare să zăgăzuiască mânia Minotaurului. Recoltă după recoltă, culoarele întortocheate s-au acoperit de un covor tot mai gros de oase. Dacă trăgeai cu urechea, ziceau slugile palatului, auzeai cum se mişcă făptura tropotind de colo până colo. Iar Dedal nu s-a oprit deloc din muncă. A uns cu ceară galbenă două rame de lemn şi a lipit de ele penele pe care le strânsese de la păsările marine cu aripi uriaşe şi albe care se hrănesc pe țărmurile Cretei. Pe una şi-a legat-o de propriile brațe, iar pe a doua, de brațele fiului său. S-au suit amândoi pe cea mai înaltă coastă de țărm din Cnossos şi au sărit.

Briza mării i-a prins şi i-a purtat prin aer. Au apucat-o spre răsărit, spre soarele care se înălța şi spre Africa. Icar a chiuit, căci la vremea aceea era de-acum flăcău şi se vedea liber pentru prima oară. Tatăl său a râs văzându-l cum plonjează şi se răsuceşte prin aer. Băiatul s-a înălțat şi mai sus, amețit de cerul întins, simțind pe umeri căldura neîngrădită a razelor de soare. Nu a ascultat strigătele tatălui, care încerca să-l prevină. Nu a băgat de seamă ceara care se topea. Aripile i-au căzut, apoi s-a prăbuşit în valuri şi s-a înecat.

Am jelit moartea scumpului băiat, dar şi mai tare l-am plâns pe Dedal, plutind dârz mai departe cu aripile sale şi purtându-şi disperarea după el. Hermes mi-a povestit totul, desigur, bându-mi vinul şi încălzindu-şi picioarele în fața vetrei. Am închis ochii să regăsesc imaginea chipului lui Dedal pe care mi-o întipărisem în minte. Atunci mi-am dorit să fi zămislit un prunc împreună, să-i fie mângâiere. Însă era un gând tineresc, prostesc: doar copiii nu sunt saci de grâne, să-i muți unul în locul altuia.

Dedal n-a mai trăit mult după moartea fiului său. Mădularele i s-au făcut cenuşii şi şi-au pierdut vlaga, iar întreaga putere i s-a preschimbat în fum. N-aveam niciun drept să-l numesc al meu, ştiam prea bine. Însă, în singurătatea vieții, se întâmplă rareori ca un suflet să coboare lângă al tău, aşa cum, o dată pe an, stelele ating uşor pământul. Pentru mine, Dedal a fost una dintre constelațiile acestea.

Capitolul 12

Am urmat calea cea lungă spre Aiaia, ocolind-o astfel pe Scylla. Ne-au trebuit unsprezece zile ca să ajungem la destinație. Bolta cerului se arcuia deasupra noastră senină şi luminoasă. M-am uitat la valurile orbitoare şi la soarele dogoritor. Nu m-a tulburat nimeni. Când treceam, mateloții îşi fereau privirile şi i-am văzut cum aruncă în mare o parâmă pe care o atinsesem. Nu puteam să-i condamn. Doar trăiau în Cnossos şi deja aflaseră prea multe despre vrăjitorie.

Când am ancorat pe țărmul insulei, oamenii mi-au cărat respectuoşi războiul de țesut la deal, prin pădure, şi mi l-au aşezat lângă vatră. Mi-au mânat până sus cele opt oi. Le-am oferit vin şi mâncare, însă n-au primit. S-au întors în grabă la corabia lor şi s-au opintit la vâsle, nerăbdători să se înapoieze la casele lor. Am rămas pe plajă şi i-am urmat cu privirea până s-au pierdut în zare.

Din prag, leoaica îmi arunca priviri furioase. Plesnea din coadă de parcă-mi zicea: *Sper să nu mai avem parte de-aşa ceva.*

— Cred că n-o să mai avem, i-am zis.

După foişoarele însorite şi întinse din Cnossos, casa mi s-a părut strâmtă ca o vizuină. M-am plimbat prin odăile curate simțind nemişcarea, lipăitul tălpilor mele. Am atins obiectele pe toate fețele, toate dulapurile şi blidele. Le-am regăsit exact cum le lăsasem. Cum vor fi mereu.

Am ieşit în grădină. Am plivit aceleaşi buruieni care creşteau întotdeauna şi am sădit ierburile pe care le strânsesem de pe muntele Diete. Arătau ciudat departe de ascunzătorile lor argintate de lună, înghesuite printre straturile mele de flori lucioase şi colorate. Păreau să zumzăie mai stins şi culorile le păliseră. Nu mă gândisem că poate puterile lor mi aveau să reziste transplantării.

În toți anii petrecuți pe Aiaia, prizonieratul nu mă iritase niciodată. După palatul tatei, insula mi se păruse cea mai sălbatică şi mai amețitoare dintre libertăți. Țărmurile, piscurile, toată insula se întindea departe, până-n zare, plină vârf cu magie. Însă când m-am uitat la florile acelea fragile, am simțit pentru prima oară povara surghiunului. Dacă mureau, nu mai aveam cum să culeg altele. N-aveam să mai păşesc niciodată pe coastele zumzăitoare ale lui Diete. Nu mai puteam să iau apă din iezerul său argintat. Toate ținuturile de care-mi povestise Hermes, Arabia, Assur, Egipt, erau pierdute pe vecie.

N-o să mai pleci în veci, îmi spusese sora mea.

În semn de sfidare, m-am adâncit cu totul în viața dinainte. Am făcut tot ce aveam chef de cum îmi trecea prin cap. Am cântat în gura mare pe plaje, mi-am replantat grădina. Am chemat porcii la mine şi i-am scărmănat pe spinările cu peri tari şi deşi, am pieptănat oile şi am poftit lupii să se întindă gâfâind la mine pe podea. Leoaica şi-a dat peste cap ochii galbeni, dar a fost cuminte, căci le porunceam tututor animalelor mele să se tolereze unele pe altele.

Noapte de noapte, mergeam să dezgrop ierburi şi rădăcini. Făceam orice farmec îmi imaginam, doar pentru plăcerea de a-i simți urzeala în mâini. Dimineața tăiam flori pentru bucătărie. Seara, după cină, mă aşezam în fața războiului de țesut al lui Dedal. Mi-a luat ceva să înțeleg cum funcționează, căci nu semăna cu nicio unealtă pentru țesut pe care o ştiam din palatele zeilor. Avea un scăunel şi trăgeai de băteală în jos, nu în sus. Dacă l-ar fi văzut bunica, şi-ar fi dat pe el şarpele de mare, căci țesea o pânză mai fină decât cea mai frumoasă lucrătură a ei. Dedal ghicise bine că o să-mi placă să-l mânuiesc, simplitatea şi meşteşugul lucrării, mirosul lemnului, şuşotitul suveicii, câtă plăcere îmi făcea să văd cum se lipeşte fiecare băteală de cea dinainte. Semăna puțin cu urzitul farmecelor, căci trebuia să ai mâini harnice şi o minte ascuțită şi liberă. Însă cel mai mult îmi plăcea să prepar vopseluri nu să țes la război. Am căutat să obțin cele mai frumoase culori, culegând rădăcină de roibă şi şofran, cărămiziul cârmâz şi murexul marin ca vinul roşu, precum şi pulberea de alaun care să le prindă bine de lână. Le-am stors, le-am bătut, le-am pus la muiat în cazane clocotitoare uriaşe, până când lichidele acelea puturoase au spumegat în culori vii ca ale florilor rubiniu, galben-şofran şi purpura profundă cu care se înveşmântează prinții. Dacă aş fi avut talentele Atenei, aş fi putut să țes o vastă tapiserie înfățişând-o pe Iris, zeița curcubeului, împrăştiindu-şi culorile din cer.

Însă nu eram Atena. Mă mulțumeam cu eşarfe simple, mantii şi pături întinse ca nişte podoabe pe scaunele mele. Într-una mi-am înfăşurat leoaica şi i-am zis Regina Feniciei. A stat cuminte, întorcându-şi capul într-o parte şi-n cealaltă, ca pentru a-mi arăta cât de aurie şi de lucioasă îi e blana pe lângă purpura aceea.

N-o să vezi niciodată Fenicia.

M-am ridicat din scaun şi m-am silit să mă plimb pe insulă şi să admir toate schimbările care se înşirau ceas de ceas: păianjenii de apă care păşeau pe oglinda iazului, bolovanii înverziți şi neteziți de curenții râului, albinele care zburau aproape de pământ, încărcate de polen. Golfurile gemeau de peşti, păstăile plesneau de semințe. Maghiranul sălbatic şi crinii cretani au dus-o foarte bine până la urmă. Vezi? i-am zis surorii mele.

Însă mi-a răspuns Dedal. *Colivia de aur e tot colivie.*

Primăvara s-a preschimbat în vară şi vara în înmiresmata toamnă. Acum dimineaţa se lăsa ceaţa, iar noaptea se stârnea uneori furtuna. Curând venea şi iarna, cu propria ei frumuseţe, frunzele verzi de spânz strălucind în ruginiul din jur, chiparoşii înalţi şi negri pe cerul metalic. Nu era niciodată cu adevărat frig, cum se făcea în creierii muntelui Diete, însă mă bucuram să am mantiile mele noi când mă căţăram pe stânci şi stăteam în bătaia vântului. Însă, oricâte prăzi aş fi vânat şi oricâte plăceri aş fi descoperit, vorbele surorii mele mă urmăreau mereu batjocoritoare, pătrunzându-mi adânc în trup, până în măduvă şi în sânge.

— Te înşeli în privinţa vrăjitoriei, i-am zis. Nu se trage din ură. Mi-am făcut prima vrajă din dragostea pe care i-o purtam lui Glaucos.

Parcă-i auzeam lângă mine glasul de nurcă: *însă ai făcut-o ca să-l sfidezi pe tata, ca să-i sfidezi pe toţi cei care te dispreţuiseră şi voiau să te ţină departe de dorinţele tale.*

Văzusem cum se uitase tata când aflase în sfârşit ce devenisem. Se gândea că mai bine m-ar fi strivit ca pe o gâză, când eram în leagăn.

Întocmai. Iată-i cum au pus cep pântecelui mamei. Chiar n-ai băgat de seamă cât de uşor îi joacă pe degete pe tata şi pe mătuşile noastre?

Băgasem de seamă. Părea mai presus de frumuseţea ei şi de orice viclenii de iatac pe care le ştia.

— E isteaţă.

Isteaţă? a râs Pasifae. Mereu ai subestimat-o. Nu m-aş mira de ar avea şi ea sânge de vrăjitoare. Nu de la Helios ne-am moştenii farmecele.

Si eu mă întrebasem.

Acum îţi pare rău că ai dispreţuit-o. Toată ziua lingeai picioarele tatei, sperând c-o să uite de ea.

Mergeam de colo până colo pe pietre. De o sută de generații păşeam pe pământul acesta, şi totuşi, în sinea mea rămăsesem un copil. Furia şi jalea, dorința zadarnică, pofta, autocompătimirea: toate sunt emoții bine cunoscute zeilor. Dar vinovăția şi ruşinea, regretul, nehotărârea, acestea sunt ca nişte țări străine pentru neamul nostru, trebuie învățate piatră cu piatră. Nu-mi scoteam din cap chipul surorii mele, expresia goală şi năucă pe care o avusese când i-am zis că n-o să fiu niciodată ca ea. Ce sperase? Că o să ne trimitem răvaşe în ciocurile păsărilor de mare? Că o să facem schimb de vrăji şi o să ne luptăm cu zeii? Că o să fim, în felul nostru, în sfârşit surori?

Am încercat să-mi închipui totul: cum am sta aplecate una lângă alta peste ierburile noastre şi râsul ei când mai născocea vreo vorbă de duh. Atunci mi-am dorit, ah, atâtea şi atâtea lucruri cu neputință. Să fi aflat mai devreme ce era. Să fi crescut împreună în altă parte, nu în sălile acelea strălucitoare. Aşa aş fi putut să-i îndulcesc otrăvurile, s-o scap de silnicii şi s-o învăț să culeagă cele mai bune ierburi.

Ha! a făcut ea. *N-o să mă-nvețe pe mine neghiobii ce să fac. Eşti slabă şi oarbă, iar partea cea mai rea este că alegi să fii aşa. Tot ție o să-ți pară rău până la urmă.*

Mi-era mereu mai uşor când îmi vorbea cu ură.

— Nu sunt slabă. Şi n-o să-mi pară niciodată rău că nu sunt ca tine. Mă auzi?

Nu mi-a răspuns nimeni, fireşte. Doar aerul îmi înghițea vorbele.

S-a întors Hermes. De-acum nu mai credeam că uneltise cu Pasifae. Doar îi stătea în fire să-şi pună lacăt gurii şi să râdă de necunoaşterea celorlalți. S-a tolănit pe scaunul meu de argint.

— Ei, cum ți s-a părut Creta? Am auzit că ai avut parte de ceva aventuri.

L-am ospătat cu mâncare şi cu vin, iar peste noapte l-am primit în patul meu. Era chipeş cum îl ştiam, dornic şi jucăuş în însoțire. Însă acum simțeam un soi de dezgust când îl priveam. Când râdeam cu poftă, când mi se acrea de glumele lui. Când m-a atins cu mâinile, am simțit un soi de înstrăinare ciudată. Erau desăvârşite şi fără nicio tăietură.

Desigur, ezitarea mea îi stârnea interesul. Orice provocare era un joc pentru el şi orice joc, o plăcere. Dacă l-aş fi iubit, s-ar fi făcut nevăzut, însă dezgustul îl mâna înapoi neîncetat. Se străduia din greu să mă prindă în plasă. Îmi aducea daruri şi veşti şi, fără să-l întreb, mi-a dezvăluit întreaga poveste a Minotaurului.

După plecarea mea, mi-a zis, Androgeus, fiul cel mai mare al lui Pasifae şi al lui Minos, se dusese pe continent, unde funese ucis în apropiere de Atena. La vremea aceea, cretanii începuseră să se frământe, căci de fiecare dată când sosea timpul recoltei trebuiau să-şi piardă fiii şi fiicele şi ameninţau să se răscoale. Minos s-a folosit de prilej şi i-a cerut regelui Menei, drept tribut pentru fiul său, să-i trimită şapte flăcăi şi şapte fecioare, să le dea monstrului său de mâncare, că de nu, preaputernica flotă cretană avea să pornească războiul. Înspăimântat, regele se învoise şi unul dintre flăcăii aleşi a fost însuşi fiul său, Tezeu.

Prinţul acesta era muritorul pe care-l văzusem în oglinda iezerului. Însă vedenia mea nu-mi arătase toată povestea: Tezeu fusese cât pe ce să moară dacă n-ar fi fost prinţesa Ariadna. Tânăra s-a îndrăgostit de el şi, ca să-l scape, i-a adus pe furiş o sabie şi l-a învăţat drumul prin Labirint, aşa cum însuşi Dedal îi arătase ei. Şi totuşi, când a ieşit din Labirint cu mâinile pline de sângele monstrului, Ariadna a plâns, şi nu de bucurie.

— Am auzit, mi-a spus Hermes, că simţea o dragoste nefirească pentru făptura aceea. Mergea adesea la ea şi-i vorbea blând printre gratii, oferindu-i delicatese. Odată a venit prea aproape şi şi-a înfipt colţii în umărul fetei. A scăpat şi Dedal i-a cusut rana bine, însă tot i-a rămas o cicatrice în formă de coroniţă.

Mi-am amintit chipul Ariadnei când spusese *fratele meu.*

— Au pedepsit-o pentru că l-a ajutat pe Tezeu?

— Nu. A fugit cu el după ce a murit făptura. Tezeu voia s-o ia de nevastă, însă fratele meu a hotărât că o vrea el. Ştii că se dă în vânt după cei cu darul dănţuitului. I-a zis lui Tezeu s-o lase pe o insulă, de unde o să vină el s-o ia.

Ştiam despre ce frate vorbeşte. Dionis, stăpân peste iederă şi peste viţa-de-vie. Năvalnicul fiu al lui Zeus, numit de muritori Izbăvitorul, căci scapă de grijile lor. Măcar cu Dionisos, mi-am zis, o să poată să danseze seară de seară.

Hermes a clătinat din cap.

— A ajuns prea târziu. A căzut pradă somnului şi a ucis-o Artemis.

Vorbise cu atâta nonşalanţă, încât o clipă am crezut că n-am auzit bine.

— Cum? A murit?

— Chiar eu am condus-o în lumea de jos.

Fata aceea sprinţară şi încrezătoare.

— Din ce pricină?

— Artemis nu m-a lămurit deloc. Ştii cât de arţăgoasă e. Probabil din cine ştie ce jignire fără noimă, a spus el ridicând din umeri.

Vrăjile mele nu aveau cum să ţină piept vreunui olimpian ştiam prea bine. Însă în clipa aceea aş fi vrut să încerc. Să-mi adun toate farmecele, să-mi impun voinţa asupra spiritelor pământului, a jivinelor şi a păsărilor şi să le asmut în capul lui Artemis, până ar fi aflat şi ea ce-nseamnă să te vâneze cineva.

— Ei, haide, a încercat Hermes să glumească. Dacă plângi de câte ori moare câte un muritor, într-o lună o să te îneci.

— Ieşi, m-am oţărât la el.

Icar, Dedal, Ariadna. Toţi plecaseră spre câmpiile întunecatete, unde mâinile nu puneau în mişcare decât aerul şi picioarele nu mai atingeau deloc pământul. Dacă aş fi fost lângă ei... Însă ce-aş fi putut să schimb? Hermes avusese dreptate. Muritorii mureau clipă de clipă, naufragiaţi sau înjunghiaţi, răpuşi de jivine sau de oameni nemiloşi, de boli, de nepăsare şi de vârsta înaintată. Asta le era soarta, aşa cum îmi spusese şi Prometeu, povestea pe care o împărtăşeau toţi. Oricât de aprins şi-ar fi trăit viaţa, oricât de tare ar fi strălucit, oricâte minuni ar fi săvârşit, toţi ajungeau pulbere şi fum. Pe de altă parte, toţi aceşti zei meschini şi neisprăviţi o să tragă în ei aerul şi lumina până când o să se stingă toate stelele.

Hermes s-a întors, ca de obicei, şi i-am permis să rămână. Când îl vedeam strălucind, ţărmurile mele nu mai păreau atât de înguste şi surghiunul nu mi se mai părea atât de apăsător.

— Zi-mi ultimele veşti, i-am cerut. Spune-mi despre Creta. Cum a răspuns Pasifae la moartea Minotaurului?

— Se zvoneşte că a înnebunit. Acum jeleşte şi se înveşmântează doar în negru.

— Mu te lăsa prostit. E nebună doar când îi convine ei.

— Se spune că l-ar fi blestemat pe Tezeu, care de atunci are de-a face numai cu năpaste. Ai auzit cum i-a murit tatăl?

Puțin îmi păsa de Tezeu, eu de sora mea voiam să aud. Hermes pesemne s-a veselit servindu-mi tot felul de poveşti. Cum că l-a alungat pe Minos din patul ei şi că nu-şi mai găsea bucuria decât în fiica sa mezină, Fedra. Cum că rătăcea pe coastele muntelui Diete răscolindu-l în căutare de noi otrăvuri. Am strâns fiecare frântură de ştire ca un balaur păzind o comoară. Căutam ceva, mi-am dat seama însă nu ştiam ce anume.

Ca orice povestitor bun, Hermes ştia că trebuie să păstrezi ce-i mai bun pentru la urmă. Într-o seară mi-a istorisit ce farsă îi jucase Pasifae lui Minos pe la începutul căsniciei lor. Minos obişnuia să dea poruncă să îi fie adusă în iatac orice fată îi plăcea, totul sub ochii soției sale. Aşa că l-a blestemat să i se preschimbe sămânța în şerpi şi în scorpioni. De câte ori se culca cu vreo femeie, aceştia o muşcau de moarte pe dinăuntru.

Mi-am amintit cum se certaseră. O sută de fete, zisese Pasifae. Pesemne fuseseră paharnice, sclave, fiice de neguțători, orice fată al cărei tată nu îndrăznea să se opună regelui. Toate pieriseră doar dintr-o plăcere măruntă, răzbunătoare.

I-am zis lui Hermes să plece şi am tras obloanele, aşa cum nu făceam niciodată. Ai fi zis că urzeam cine ştie ce farmece, însă nici n-am pus mâna pe ierburi. Mă simțeam bucuroasă şi cu inima uşoară. Povestea aceea fusese atât de urâtă, fantastică şi dezgustătoare, încât parcă mă vindecase de fierbințeli. Eram eu prizonieră pe insula aceasta, însă măcar nu trebuia să-mi împart lumea cu de-alde Pasifae.

— S-a sfârşit, am zis eu foindu-mă încolo şi-ncoace pe lângă leoaica mea. Nu mă voi mai gândi niciodată la ei. De-acum i-am alungat şi gata.

Felina şi-a lăsat obrazul pe labele încrucişate şi a părut că se cufundă în gânduri. O fi ştiut probabil ceva ce nu ştiam eu.

Capitolul 13

Era primăvară şi mersesem pe coasta de răsărit, să culeg primele căpşuni. Acolo, briza mării bătea tare şi dulceața fructelor se îmbina mereu cu puțină sare. Când au început să guițe porcii, am ridicat privirea. O corabie plutea spre insulă prin lumina piezişă a după-amiezii. Deşi curentul i se împotrivea, nu-i stăvilea înaintarea şi nici n-o țintuia în loc. Vâslaşii o purtau drept înainte, ca o săgeată bine slobozită.

Mi s-a strâns stomacul. Hermes nu mă prevenise deloc şi nu ştiam ce vrea să însemne asta. Era o ambarcațiune în stil micenian, cu un galion atât de uriaş, încât pesemne schimba pescajul corabiei. Pe cocă fumegau doi ochi desenați cu tuşe groase, negre. La nări mi-a ajuns un miros slab, ciudat, purtat de vânt. Am şovăit o clipă, apoi mi-am şters mâinile şi am coborât pe plajă.

Corabia ajunsese deja aproape de țărm, prora proiectând pe valuri o umbră ascuțită ca un ac. Pe punte se aflau vreo treizeci de oameni. Mai târziu, desigur, o mie au pretins că au fost şi ei de față ori şi-au născocit spițele, afirmând că se trag din cineva de acolo. Cei mai măreți eroi ai generației lor, aşa s-a zis despre echipajul acela. Îndrăzneți şi neclintiți, învingători într-o sută de aventuri uluitoare. Şi chiar arătau pe potrivă: ca nişte prinți înalți şi spătoşi, cu plete dese şi mantii bogate, hrăniți cu tot ce-aveau regatele lor mai bun. Îşi purtau armele aşa cum oamenii de rând îşi poartă straiele. Pesemne că se luaseră încă din leagăn la trântă cu urşii şi răpuseseră uriaşi.

Însă pe deasupra parapetelor le vedeam chipurile încordate şi îngrijorate. Mirosul s-a întețit şi aerul a devenit apăsător, de parcă spânzuraseră o povară de catargul mare. Când m-au văzut, n-au scos niciun sunet şi nu mi-au făcut niciun semn de salut.

Ancora s-a lăsat pleoscăind, apoi şi podețul. Deasupra se roteau țipând pescăruşii. Doi oameni au coborât umăr la umăr, cu capetele plecate. Un bărbat spătos şi vânjos, cu pletele negre fluturând în bătaia vântului. Şi, spre mirarea mea, o femeie înaltă şi înveşmântată în negru, o mantie lungă acoperindu-i spatele. Perechea s-a îndreptat spre mine cu paşi grațioşi şi neşovăitori, de parcă-mi erau musafiri obişnuiți. Mi-au îngenuncheat la picioare şi femeia şi-a înălțat mâinile cu degetele lungi, fără podoabe. Vălul îi era aranjat astfel încât să nu i se vadă nici măcar un fir de păr de sub el. Îşi ținea bărbia plecată, ascunzându-şi chipul.

— Zeiță, a zis ea, vrăjitoare din Aiaia. Am venit să-ți cerem ajutorul. Îmi vorbea cu glas scăzut, însă limpede, cumva melodios, de parcă se pricepea să cânte. Am fugit de rele cumplite şi, pentru a scăpa, am săvârşit rele la fel de cumplite. Suntem întinați.

O simțeam. Aerul acela bolnav devenise şi mai apăsator, lăsându-se peste tot, uleios şi greu. Miasma, aşa i se zicea. Viciere. Se înălța din crime nepurificate, din fapte comise împotriva zeilor şi din vărsarea de sânge profană. Mă urmărise şi pe mine după naşterea Minotaurului, până când m-am purificat în apele lui Diete. Însă mirosul acesta era mai puternic: precum o molimă pătrunzătoare şi puturoasă.

— Ai vrea să ne ajuți? a întrebat ea.

— Ajută-ne, măreață zeiță, suntem la mila ta, s-a rugat şi bărbatul.

Nu mă implorau să le fac vrăji, ci cel mai vechi ritual al stirpei noastre: *katharsis*. Curățarea prin fum şi rugăciune, apă şi sânge. Nu aveam voie să-i iau la întrebări, să le poruncesc să-mi spună ce fărădelegi săvârşiseră, dacă despre asta era vorba. Nu puteam să zic decât da sau nu.

Bărbatul nu era la fel de înfrânat ca perechea lui. Atunci când vorbise, îşi săltase puțin bărbia şi-i zărisem chipul. Era tânăr, mai tânăr chiar decât îmi închipuisem. Barba îi creştea încă în tuleie. Avea pielea înroşită de vânt şi de soare, însă cu un luciu sănătos. Era frumos – ca un zeu, ar spune poeții. Însă cel mai mult m-a izbit îndârjirea sa de muritor, aerul îndrăzneț cu care-şi ținea gâtul apăsat de poveri.

— Ridicați-vă, le-am zis. Şi veniți cu mine. O să v-ajut cum pot.

★

I-am condus pe cărările porcilor. Bărbatul o ținea pe femeie de braț, grijuliu, ca pentru a o susține, deşi ea nu se poticnea deloc. De fapt, era mai sigură pe picioare decât el. Îşi ținea mai departe chipul plecat, cu băgare de seamă.

I-am poftit în casă. După ce au ocolit scaunele, au îngenuncheat tăcuți pe dalele de piatră. Dedal le-ar fi putut sculpta o statuie minunată: *Pietate.*

M-am dus la uşa din spate şi porcii au venit fuga la mine. Mi-am lăsat mâna pe unul, un porcuşor care nu împlinise nici jumătate de an, curat şi nepătat. Dacă aş fi fost preot, l-aş fi amețit cu leacuri, să nu se zbată de teamă, stricând ritualul. S-a lăsat moale în mâinile mele, ca un prunc adormit. L-am spălat, i-am legat panglicile sacre, i-am împletit o ghirlandă şi i-am pus-o la gât, iar el a stat tăcut, de parcă visa ce urmează şi se învoia.

Am pus vasul de aur pe podea şi am luat cuțitul mare din bronz. Nu aveam un altar, dar nici nu aveam nevoie, căci templul meu se găsea oriunde mă aflam. Gâtul animalului s-a despicat lesne sub tăiş. Atunci s-a zbătut, însă doar o clipă. L-am ținut bine până i-au încremenit picioarele şi şuvoiul roşu s-a scurs în castron. Am cântat imnurile, apoi i-am spălat pe cei doi străini, pe mâini şi pe față, în apă sfințită, arzând ierburi parfumate. Am simțit cum li se ridică povara. Aerul s-a curățat şi izul uleios s-a risipit. S-au rugat cât am dus sângele afară, să-l îngrop la rădăcina zbârcită a unui copac. Porcuşorul urma să-l tai mai târziu şi să li-l gătesc la masă.

— S-a săvârşit, le-am zis când m-am întors.

— Bărbatul şi-a dus la buze poalele mantiei mele.

— Mărită zeiță.

Însă eu mă uitam la femeie. Voiam să-i văd chipul dezvelit în sfârşit, după ce şi-l păzise cu atâta grijă.

— A ridicat privirea. Ochii îi luceau ca două torțe. Şi-a săltat vălul, dezvăluindu-şi părul ca soarele pe colinele Cretei. Era semizeu, îmbinarea aceea puternică de omenesc şi zeiesc. Şi, mai mult de-atât, era din neamul meu. Doar o urmaşă directă a lui Helios ar fi avut înfățişarea aceasta aurie.

— Îmi pare rău că te-am înşelat, mi-a spus. Însă nu aş fi îndurat să mă alungi. Toată viața mi-am dorit să te cunosc.

Avea ceva al ei greu de descris, un soi de ardoare, o căldură care ți se urca la cap. Mă aşteptasem să fie frumoasă, căci păşea ca o regină între zei, însă avea o frumusețe stranie, nu ca mama sau sora mea. Luate în parte, trăsăturile sale nu păreau cine ştie ce, nasul îi era prea ascuțit, bărbia, prea puternică. Însă laolaltă alcătuiau un tot ca miezul unei flăcări. Nu-ți mai luai privirea de la ea.

Stătea cu ochii agățați de mine, gata parcă să mă jupoaie.

— Tu şi tata ați fost apropiați în copilărie. Nu ştiam ce răvaşe ți-ar fi putut trimite despre fiica sa neascultătoare.

Avea atâta forță şi siguranță în ea... Ar fi trebuit s-o recunosc de cum am văzut-o, măcar după postură.

— Eşti copila lui Aietes, am zis, încercând să-mi amintesc cum îmi spusese Hermes că o cheamă. Medeea, nu?

— Iar tu eşti mătuşa Circe.

Chiar semăna cu tatăl ei. Fruntea înaltă şi privirea sfredelitoare şi neclintită. N-am mai spus nimic, ci m-am ridicat si m-am dus la bucătărie. Am pus pe o tipsie farfurii şi pâine, brânză şi măsline, pocale cu vin. După datină, gazda avea datoria de a le pune musafirilor masa, abia apoi să dea satisfacție propriei curiozități.

— Împrospătați-vă forțele, le-am zis. Avem destulă vreme să ne lămurim.

Medeea l-a servit mai întâi pe bărbat, alegându-i cele mai fragede dumicături şi îndemnându-l să guste. El a mâncat flămând tot ce i-a oferit ea şi, când le-am reumplut tava, a înfulecat tot, mestecând neîntrerupt. Ea n-a prea mâncat. Stătea cu ochii în pământ, din nou tăinuiți.

Într-un târziu, bărbatul şi-a împins deoparte farfuria.

— Mă numesc Iason. Sunt prințul moştenitor al regatului Iolcos. Tatăl meu a fost un rege virtuos, însă prea milos, aşa că unchiul meu i-a uzurpat tronul când eram copil. S-a învoit să mi-l dea înapoi când voi creşte dacă-i dovedesc vrednicia: o lână de aur păzită de un vrăjitor din Colhida.

Credeam că e prinț pursânge. Învățase să vorbească întocmai, rostogolindu-şi vorbele ca pe bolovani, absorbit de amănuntele propriei legende. Am încercat să mi-l închipui o clipă îngenunchind în fața lui Aietes, printre fântânile de lapte şi balaurii încolăciți. Fratelui meu pesemne că i s-a părut un ins anost, nu mai zic arogant.

— Mărita Hera şi măritul Zeus mi-au binecuvântat misiunea. M-au călăuzit spre corabie şi m-au ajutat să-mi strâng tovarăşii. Când am ajuns în Colhida, i-am oferit regelui Aietes o avere pe potriva lânii, însă m-a refuzat. Mi-a spus că mi-o dă doar dacă fac ceva pentru el. Să pun în jug doi tauri, cu care să ar şi să semăn un ogor mare într-o singură zi. Fireşte, n-am avut nimic împotrivă şi am acceptat imediat. Însă...

— Însă era o sarcină cu neputință de realizat, şi-a strecurat Medeea glasul între vorbele sale, lesne ca pe apă. Doar un şiretlic menit să-l țină departe de lână. Tata n-avea deloc de gând să renunțe la ea, căci e o comoară de poveste, plină de puteri. Niciun muritor, oricât de vajnic şi de viteaz ar fi – şi s-a întors spre Iason, lăsându-şi mâna pe a lui –, n-ar fi pulut să izbândească în sarcinile acelea fără ajutorul cuiva. Taurii erau lucrarea fermecată a tatei, făuriți din bronz tăios aidoma cu țitului şi azvârlind flăcări pe nări. Şi dacă reuşea să-i pună în jug, semințele erau altă capcană. Din ele ar fi răsărit o oaste de luptători gata să-l ucidă.

Se uita înflăcărată la chipul lui Iason. Am grăit, mai mult ca s-o fac să se dezmeticească:

— Aşa că ai născocit un vicleşug.

Lui Iason nu i-a picat deloc bine. Doar devenise erou în măreața epocă de aur. Vicleşugurile erau pentru laşi, pentru cei lipsiți de vână, care nu puteau face dovada adevăratului curaj. Medeea a grăit iute, pentru a-i şterge încruntătura.

— Iubitul meu mi-ar fi refuzat orice ajutor. Însă am stăruit, căci nu înduram să-l văd în primejdie.

S-a îmbunat. Era o poveste mai plăcută: prințesa care-i leşina la picioare, lepădându-se de tatăl ei crud. Venind la el noaptea, în taină, doar chipul femeii luminând în întuneric. Cine o putea refuza?

Însă Medeea şi-a ascuns iarăşi fața. A grăit cu glas scăzut, spre mâinile împreunate:

— Mă pricep puțin la meşteşugul pe care-l ştiți tu şi tata. Am făurit o poțiune simplă, care să ocrotească pielea lui Iason de focul taurilor.

Acum, că ştiam cine e, purtarea ei umilă mi se părea caraghioasă, ca un vultur măreț chircindu-se să încapă într-un cuib de rândunică. O poțiune simplă? Nu-mi închipuisem că vreun muritor putea face vreo vrajă, darămite un farmec atât de puternic. Însă Iason a început din nou să vorbească, rostogolindu-şi bolovanii, înjugând taurii, arând şi semănând câmpul.

Când au răsărit luptătorii, a zis, ştia cum să-i supună căci Medeea îi dezvăluise taina. Trebuia să azvârle o piatră în mijlocul lor, apoi, înfuriați, luptătorii aveau să se ia la bătaie.

Aşa a şi făcut, însă Aietes tot n-a vrut să se despartă de lână. A spus că Iason trebuie să învingă mai întâi balaurul nemuritor care o păzea. Medeea a mai pregătit o poțiune care l-a adormit. Iason a fugit la corabie cu comoara şi cu Medeea – onoarea nu i-ar fi îngăduit să lase o fată nevinovată pe mâna unui tiran atât de mârşav.

Deja îşi închipuia cum le va istorisi povestea curtenilor şi nobililor uimiți şi domnițelor gata să leşine. Nu-i mulțumise Medeei pentru ajutor, de-abia dacă se uita la ea. De parcă i se cuvenea din născare să-l salveze de fiecare dată o semizeiță.

Pesemne că Medeea mi-a simțit nemulțumirea, căci a grăit.

— Este cu adevărat un om demn de încredere, fiindcă m-a luat de soție pe corabie chiar în noaptea aceea, urmăriți fiind de armatele tatei. Când îşi va recăpăta tronul în Iolocos, o să-i fiu regină.

Oare mi s-a năzărit mie, ori Iason a pălit nițel la față când a zis asta? S-a lăsat tăcerea.

— Dar sângele pe care vi l-am spălat de pe mâini?

— Da, a spus ea încet. Ajung şi aici. Tata s-a mâniat. A venit după noi, atrăgându-şi cu vrăji vânturile, să-i sufle în pânze, iar dimineaţa deja se apropiase mult. Ştiam că n-am cum să-i ţin piept cu vrăjile mele. Corabia noastră, oricât de binecuvântată ar fi fost, nu putea naviga mai rapid. Aveam o singură speranţă: frăţiorul meu, pe care-l luasem i ii noi. Era moştenitorul tatei şi voiam să-l dau la schimb, ca prizonier, pentru a scăpa teferi. Însă, când l-am văzut pe tata la prora corabiei sale, strigându-ne blesteme peste ape, am ştiut că n-o să meargă. I se citea pe faţă mânia ucigaşă. Doar nimicirea noastră putea să-l mulţumească. A rostit farmece, ridicându-şi sceptrul ca să le abată asupra capetelor noastre. Am simţit cum mă cuprinde o frică cumplită. Nu pentru mine, ci pentru Iason cel nevinovat şi echipajul său.

S-a uitat la Iason, însă acesta îşi întorsese faţa spre foc.

— În clipa aceea... nici nu pot să descriu. M-a apucat un soi de nebunie. L-am înşfăcat pe Iason şi i-am poruncit să-l omoare pe fratele meu. Apoi am tăiat trupul bucăţi şi le-am aruncat în valuri. Oricât de pornit ar fi fost tata, ştiam că trebuie să se oprească să-l înmormânteze cum se cuvine. Când mi-am revenit din nebunie, marea era pustie. Am crezut că visasem, până mi-am văzut mâinile pline de sângele fratelui meu.

Mi le-a întins, parcă drept dovadă. Erau curate. Eu i le spălasem.

Iason se făcuse cenuşiu la faţă ca plumbul brut.

— Bărbate, l-a făcut ea atent. Iason a tresărit, deşi nu vorbise tare. Nu mai ai vin în pocal. Pot să ţi-l umplu?

Şi s-a ridicat, luând pocalul, să-l umple din carafa plină ochi. Iason nu s-a uitat şi nici eu n-aş fi băgat de seamă dacă n-aş fi fost vrăjitoare: praful pe care l-a presărat în vin, vorba şoptită.

— Poftim, dragostea mea, i-a zis Medeea.

Îşi luase un glas de mamă care-şi îmbunează fiul. Iason a luat vinul şi a băut. Când i-a căzut capul pe spate şi era să scape pocalul din mâini, i l-a prins. L-a pus cu grijă pe masă şi s-a aşezat la locul ei.

— Tu înţelegi, mi-a spus ea. Este prea dificil pentru el. Se învinovăţeşte.

— Nu a fost nicio nebunie.

— Nu. M-a sfredelit cu ochii ei aurii. Deşi unii spun că îndrăgostiţii sunt nişte nebuni.

— Dacă aş fi ştiut, n-aş mai fi înfăptuit ritualul.

— Nici tu, nici alții, a încuviințat Medeea. Probabil de-asta nu e voie să-i descoşi pe cei ce-ți vin rugându-se în genunchi. Câți dintre noi ar fi iertați dacă s-ar şti ce-avem cu adevărat pe inimă?

Şi-a scos mantia neagră şi a întins-o pe scaunul de lângă ea. Pe dedesubt purta o rochie albastră ca un lazurit, încinsă cu o cureluşă de argint.

— Nu simți nicio remuşcare?

— Ca să fii mulțumită, presupun că aş putea plânge frecându-mi ochii, însă aleg să nu trăiesc în prefăcătorie. Tata ar fi nimicit corabia dacă nu făceam ceva. Fratele meu era oştean. Şi-a jertfit viața ca să câştigăm războiul.

— Numai că nu şi-a jertfit viața. L-ai ucis.

— I-am dat o poțiune ca să nu se chinuiască. Cei mai mulți oameni nu se aleg nici cu atâta lucru.

— Era sânge din sângele tău.

Privirea îi ardea ca o cometă pe cerul nopții.

— Oare o viață este mai prețioasă decât alta? N-am gândit niciodată aşa.

— Nu trebuia să moară. Puteai să te predai odată cu lâna. Să te întorci la tatăl tău.

Cum s-a schimbat atunci la față... Chiar că aducea cu o cometă care îşi schimbă direcția spre pământ şi transformă câmpiile în cenuşă.

— Aşa aş fi fost silită să fiu martoră la cum tata îi sfâşie pe Iason şi pe matelotii săi, smulgându-le mădularele, ca apoi să mă oropsească şi pe mine. Mă ierți că nu mi se pare că aveam de ales.

A văzut cum mă uitam la ea.

— Nu mă crezi?

— Ai spus o mulțime de lucruri pe care nu le recunosc la fratele meu.

— Atunci îngăduie-mi să-ți fac cunoştință cu el. Ştii care e îndeletnicirea preferată a tatei? Adesea ne vin oameni pe insulă, pentru a-şi dovedi puterea în luptă cu vrăjitorul cel rău. Tatei îi place să-i arunce pe căpitanii corăbiilor printre balaurii săi şi să se uite cum o iau la fugă. Pe mateloți îi înrobeşte, le răpeşte mințile, astfel încât nu mai au nicio voință. L-am văzut pe tata înroşind un fier şi lipindu-l de brațele unuia doar ca să-şi distreze musafirii. Sclavul stă şi arde de viu până-i dă drumul tata. M-am întrebat dacă sunt doar carne goală pe dinăuntru sau dacă înțeleg ce li se întâmplă şi urlă în sinea lor. Dacă mă prinde tata, o să aflu, căci asta o să-mi facă şi mie.

Nu-mi vorbea cu glasul mieros pe care şi-l lua cu Iason Nici nu mai scânteia sigură pe sine. Fiecare cuvânt îi era întunecat ca un cap de secure, greu şi neabătut, şi, cu fiecare lovitură, simțeam că mă golesc de sânge.

— Doar nu şi-ar răni propriul copil.

A pufnit.

— Pentru el nu sunt un copil. Sunt averea lui, de care se foloseşte ca de luptătorii răsăriți din semințe sau de taurul ce aruncă flăcări pe nări. Ca de mama, de care s-a descotorosit de cum i-a născut un moştenitor. Poate ar fi fost altfel dacă nu aş fi avut puterile vrăjitoreşti. Însă la zece ani deja îmblânzeam vipere, ucideam miei cu un singur cuvânt şi reînviam cu încă unul. M-a pedepsit pentru asta. Zicea că aşa nu mai poate să mă vândă, însă de fapt nu voia să-i împărtăşesc soțului meu tainele lui.

Parcă o auzeam pe Pasifae şoptindu-mi la ureche: *Lui Aietes nu i-a plăcut în viața lui de vreo femeie.*

— Dorința lui cea mare era să mă dea vreunui zeu-vrăjitor ca el, la schimb pe cine ştie ce otrăvuri rare. Nu a găsit pe nimeni în afară de fratele său, Perses, aşa că m-a oferit lui. Înalț noapte de noapte rugi de mulțumire că nu m-a vrut fiara aia. Are deja în chip de nevastă o zeiță sumeriană pe care o ține în lanțuri.

Mi-am amintit ce-mi povestise Hermes: *Perses şi palatul său plin de cadavre.* Cum îmi spusese Pasifae: *Ştii câte lucruri a trebuit să fac pentru a-l mulțumi?*

— Ce ciudat, am zis cu glas pierit – îmi dădeam şi eu seama. Aietes l-a urât întotdeauna pe Perses.

— Nu mai e cazul. Sunt prieteni la cataramă, iar când vine Perses nu discută decât despre trezirea morților şi dărâmarea Olimpului.

Mă simțeam amorțită, pustiită ca un câmp în timpul iernei.

— Iason ştie toate astea?

— Sigur că nu ştie, ai înnebunit? De câte ori s-ar uita la mine, s-ar gândi Ia otrăvuri şi la piele pârlită. Bărbații îşi doresc soții proaspete şi pline de sevă ca iarba crudă.

Nu-l văzuse pe Iason tresărind? Sau nu voise să-l vadă? „Deja se teme de tine."

S-a ridicat, iar rochia i-a lucit în culoarea talazurilor.

— Tata e încă pe urmele noastre. Trebuie să plecăm de îndată şi s-o luăm spre Iolcos. Cu oştirea de acolo nici măcar el nu se poate pune, căci zeița Hera luptă de partea lor. Va fi silit să se întoarcă acasă. Apoi Iason o să fie rege, iar eu regină la dreapta lui.

Avea chipul îmbujorat. Rostea fiecare cuvânt de parcă era o piatră cu care-şi clădea viitorul. Deşi mie mi se părea pentru prima oară o ființă agățată de buza prăpastiei, care simțea disperată că-i alunecă ghearele. Era tânără, mai tânără decât Glaucos când îl cunoscusem.

M-am uitat la Iason, cum dormea cu gura căscată.

— Eşti sigură că l-ai câştigat?

— Vrei să-mi spui că nu mă iubeşte? m-a întrebat, ascuțindu-şi dintr-odată glasul.

— E încă pe jumătate copil şi muritor de rând. Nu-ți poate înțelege nici trecutul, nici vrăjitoria.

— Nici nu trebuie să le înțeleagă. Acum suntem căsătoriți. O să-i ofer urmaşi şi o să uite de toate astea, cum uiți de un vis urât. O să-i fiu soție bună şi o vom duce de minune împreună.

Mi-am lăsat degetele pe brațul ei. Pielea îi era rece de parcă mersese cale lungă prin vânt.

— Nepoată, mă tem că nu vezi totul foarte limpede. S-ar putea ca la sosirea în Iolcos să nu găseşti ceea ce ai sperat.

Şi-a tras brațul, încruntându-se.

— Ce vrei să zici? De ce nu? Doar sunt prințesă, vrednică de Iason.

— Eşti o străină.

Brusc, am văzut totul aievea. Nobilii bătăioşi care-l aşteptau pe Iason să se întoarcă acasă, căutând fiecare să-şi mărite fata cu proaspătul erou, pentru a-şi atrage un crâmpei din gloria lui. Doar în privința Medeei aveau să cadă la învoială.

— Te vor duşmăni. Mai rău, te vor bănui de rele, căci eşti fiică de vrăjitor şi tu însăți o vrăjitoare. Ai trăit doar în Colhida, nu ştii cât de tare se tem muritorii de *pharmakeia.* Vor căuta să-ți pună bețe în roate una-două. Nu va mai conta că l-ai ajutat pe lason. Vor uita de povestea asta sau se vor folosi de ea drept dovadă a naturii tale nefireşti.

Se uita la mine cu ochii mari, însă nu m-am oprit. Vorbele mi se rostogoleau din gură, aprinzându-se în aer.

— Nu vei găsi adăpost acolo, nici pace. Totuşi, vei putea scăpa de tatăl tău. N-am cum să-i şterg cruzimile, însă mă pot îngriji să nu te mai urmeze. Odată mi-a zis că vrăjitoria nu se învață. Se înşela. Şi-a ascuns de tine cunoştințele dar eu o să-ți ofer tot ce ştiu. Când va veni, îl vom alunga împreună.

A rămas multă vreme tăcută.

— Dar lason?

— Lasă-l să fie erou. Tu eşti altceva.

— Ce anume?

Deja îmi închipuiam cum stăm laolaltă, aplecate peste florile violet de omag şi peste rădăcinile negre de *mōli.* Aveam s-o salvez de trecutul ei întinat.

— O vrăjitoare, am zis. Cu puteri nemărginite. Care nu trebuie să dea socoteală nimănui, doar sieşi.

— Aşa deci. Ca tine? O sărmană surghiunită, însingurată? (A văzut cât de cutremurată eram.) Ce, îți închipui că, dacă-ți iei pisici şi porci drept tovarăşi, prosteşti pe careva? De-abia dacă mă ştii de o după-amiază şi deja eşti disperată să mii ții lângă tine. Pretinzi că vrei să mă ajuți, însă pe cine ajuți de fapt? „Vai, nepoată scumpă! Vom fi prietene atât de bune, făcându-ne vrăjile cot la cot. O să te țin aproape, ca să-mi umplu zilele pustii, căci nu am niciun copil." A strâmbat din buze. N-o să mă condamn singură la o moarte vie ca asta.

Eram neliniştită, aşa crezusem. Eram doar neliniştită atunci şi puțin tristă. Însă ea mă lăsase goală-goluță, iar acum mă vedeam prin ochii ei: o hoaşcă acrită, uitată de toată lumea, un păianjen care pune la cale să sugă viața din ea.

Cu obrajii urzicați, m-am ridicat să o înfrunt.

— Mai bine decât să fiu măritată cu Iason. Eşti oarbă dacă nu vezi că e slab ca o trestie sfrijită. Deja tremură de frica ta. Şi sunteți căsătoriți de numai trei zile? Peste un an ce va face? E condus doar de dragostea de sine, tu i-ai fost doar o unealtă la îndemână. În Iolcos, bunăstarea ta o să depindă de bunăvoința lui. Cât crezi c-o să țină până vor veni compatrioții săi să i se plângă că tot tărâmul e blestemat de uciderea fratelui tău?

Stătea cu pumnii încleştați.

— Nimeni n-o să afle de moartea fratelui meu. I-am pus pe mateloți să-mi jure că vor păstra tăcerea.

— Nu poți ține ascunsă o asemenea taină. Dacă n-ai fi doar o copilă, ai înțelege. De cum n-o să mai fie lângă tine, să-i auzi, oamenii vor începe să bârfească. Într-o singură zi o să afle tot regatul şi o să-l scuture pe fricosul tău Iason până cedează. „Mărite rege, nu a fost vina ta că a murit băiatul. A fost vina hapsânei, a vrăjitoarei venetice. Şi-a vârât cuțitul în carne din carnea ei, oare ce rele şi mai cumplite ne coace chiar acum? Alung-o de aici, curăță pământul de ea şi ia-ți alta mai bună în loc."

— Iason n-ar pleca nicicând urechea la asemenea clevetiri! I-am oferit pe tavă lâna de aur! Mă iubeşte!

Stătea țintuită de indignare, luminoasă şi sfidătoare. Cu toate loviturile mele de ciocan, se ținea mai tare ca oricând, pe semne că aşa mă privise şi bunica mea când îmi spusese: „Sunt două lucruri diferite".

— Medeea, am zis. Ascultă-mă. Eşti tânără şi Iolcos o să te îmbătrânească. Acolo n-o să fii deloc în siguranță.

— În fiecare zi îmbătrânesc, a zis ea. Nu pot să-mi irosesc ani în şir ca tine. Cât despre siguranță, nu-mi trebuie. Înseamnă tot lanțuri. N-au decât să mă atace dacă poftesc. N-o să mi-l răpească pe Iason. Am şi eu puteri şi o să le folosesc.

De câte ori îi rostea numele, în ochi îi săgeta o dragoste înverşunată. Îl prinsese în gheare şi n-avea să-i mai dea drumul decât mort.

— Şi dacă încerci să mă ții aici, mi-a spus hotărâtă, o să mă lupt şi cu tine.

Aşa va face, m-am gândit. Chiar dacă eram zeiță, iar ea muritoare. O să se ia în piept cu lumea întreagă.

Iason a mişcat. Farmecul se risipea.

— Nepoată, n-o să te țin aici împotriva voinței tale. Însă dacă vreodată...

— Nu, m-a întrerupt Medeea. Nu mai vreau nimic de la tine.

L-a condus apoi pe Iason spre țărm. N-au poposit să se odihnească sau să mai mănânce şi nici n-au aşteptat răsăritul. Au ridicat ancora şi au plutit pe întuneric, doar cu luna învălurită şi cu ochii aurii şi neclintiți ai Medeei luminându-le calea. M-am ascuns între copaci, ca să nu mă vadă cum îi urmăresc şi să mă disprețuiască şi mai tare. Însă nici n-ar fi trebuit să-mi bat capul. Nepoata mea nu s-a uitat deloc înapoi.

Nisipul plajei era rece şi pielea îmi părea pătată în lumina stelelor. Valurile dădeau zor să le şteargă urmele. Am închis ochii şi m-am lăsat învăluită de briză şi de mirosul de sare şi de ierburi de mare. Deasupra capului simțeam constelațiile rotindu-se pe făgaşele lor îndepărtate. Am stat mult timp aşa şi am aşteptat, ciulind urechea şi înaintând cu mintea prin valuri. N-am auzit nimic, niciun sunet de vâslă, niciun plesnet de pânză, niciun glas adus de vânt, însă am ştiut când a sosit. Am deschis ochii.

Coca ascuțită ca un cioc a corabiei tăia valurile golfului meu. El stătea la proră, cu chipul auriu profilat pe cerul din zori. În mine s-a înălțat o plăcere atât de veche şi de ascuțită, încât părea durere. Fratele meu.

Când a ridicat mâna, corabia s-a oprit şi a rămas perfect nemişcată în valuri.

— Circe, a strigat el peste apele care ne despărțeau. Glasul îi răsuna în aer ca un talger de bronz. Fiica mea a venit aici.

— Da, am zis. A venit.

Chipul i-a strălucit de mulțumire. Când era doar un țânc, mi se păruse că are căpşorul delicat ca sticla. Îmi plimbam degetele peste oscioarele lui în timp ce dormea.

— Ştiam eu. E disperată. A încercat să mă lege cu vrăji, însă s-a legat singură. Fratricidul ei o va urmări câte zile va avea.

— Plâng moartea fiului tău.

— Va plăti. Trimite-o la mine.

Pădurile mele amuțiseră. Toate animalele înmărmuriseră încovoiate la pământ. În pruncie, îi plăcuse să-şi lase capul pe umărul meu şi să admire pescăruşii care plonjau în apă pentru a prinde peşti. Avea un râs luminos ca soarele dimineții.

— L-am cunoscut pe Dedal, i-am spus.

— Dedal? s-a încruntat Aietes. E mort de mult. Unde e Medeea? Adu-o aici.

— A plecat.

Nici dacă aş fi preschimbat marea în piatră nu cred c-ar fi fost mai uluit. Pe chip i-au încolţit suspiciunea şi mânia.

— Ai lăsat-o să plece?

— N-a vrut să rămână.

— N-a *vrut?* E o ucigaşă şi o trădătoare! Era de datoria ta s-o reţii aici până soseam eu!

Nu-l mai văzusem niciodată atât de mânios. De fapt, nu-l văzusem deloc mânios. Chiar şi aşa, chipul îi era frumos ca talazurile de furtună. Încă puteam să-i cer îndurare. Puteam să-i spun că m-a păcălit. Doar eram sora lui neghioabă, care se încredea prea uşor în ceilalţi şi nu vedea ce se ascunde prin cotloanele lumii. Apoi o să vină la ţărm şi o să... Însă nu reuşeam să-mi închipui ce ar fi putut urma. În spatele lui Aietes, vâslaşii rămăseseră aşezaţi pe bănci. Priveau drept în faţă. Nu se mişcaseră deloc, nici măcar ca să alunge vreo muscă sau să se scarpine. Chipurile le erau adormite şi goale, iar braţele, pline de cicatrice şi de răni care prinseseră crustă. Arsuri vechi.

Îl pierdusem pe fratele meu cu mult timp în urmă.

Aerul şuiera între noi ca un bici.

— Ar trebui să te pedepsesc, mi-a strigat.

— În Colhida n-ai decât să faci ce pofteşti. Însă aici eşti în Aiaia.

Luat din nou prin surprindere, Aietes a strâmbat dlti buze.

— Nu te-ai fi putut împotrivi. Până la urmă, tot pun eu mâna pe ea.

— Se prea poate. Însă nu cred c-o să-ţi fie deloc uşor. Îţi seamănă, Aietes, stejar din stejar. Trebuie să trăiască ştiind prea bine asta şi la fel, se pare, şi tu.

A rânjit, apoi s-a întors şi a ridicat braţul. Mateloţii s-au mişcat toţi ca unul. Vâslele au lovit apa, purtându-mi fratele departe de mine.

Capitolul 14

Începuseră să cadă ploile iernatice. Leoaica fătase, iar puii neîndemânatici se poticneau în jurul vetrei. Nu-mi venea să zâmbesc. Unde păşeam, parcă stârneam ecouri din pământ. Deasupra, cerul îşi întindea palmele goale.

L-am aşteptat pe Hermes, să-l întreb ce s-a ales de Medeea şi de Iason, însă mereu părea să ştie când am nevoie de el, aşa că nu s-a arătat. Am încercat să țes, însă gândurile îmi distrăgeau atenția. Acum, că Medeea dăduse un nume singurătății mele, parcă atârna peste tot, agățată de obiecte ca o pânză de păianjen, n-aveam cum să n-o văd. M-am plimbat pe plajă şi pe cărările din pădure, încercând să mă dezbar de ea. Mi-am tot cernut şi răscernut amintirile cu Aietes, toate ceasurile în care stătuserăm lipiți unul de celălalt. Şi mi s-a făcut din nou greață: clipă de clipă, toată viața mea fusesem o proastă.

L-am ajutat pe Prometeu, am ținut să-mi amintesc singură. Însă până şi mie mi se părea jalnic. Cât o să mă mai agăț de minutele acelea amărâte, de parcă încercam să mă acopăr cu o pătură roasă? Nu conta ceea ce făcusem atunci. Prometeu suferea pe stânca lui, iar eu mă aflam aici.

Zilele treceau încet, ca petalele unui trandafir ce se scutura. M-am agățat de războiul de țesut din cedru şi m-am silit să-i trag mireasma în piept. Am încercat să simt sub degete cicatiricele lui Dedal, însă amintirile mele erau ca de aer, se ştergeau dintr-o suflare. O să vină cineva, mi-am zis. Dintre toate corăbiile şi toți oamenii din lume, tot trebuie să vină cineva. M-am zgâit în zare până mi s-a împăienjenit privirile sperând să văd nişte pescari, nişte corăbii cu mărfuri, măcar vreun vas naufragiat. Nimic.

Mi-am îngropat fața în blana leoaicei. Cu siguranță trebuia să existe vreo şmecherie zeiască pentru a trece mai iute ceasurile. Să lunece nevăzute pe lângă mine, să dorm ani la râmnd să mă trezesc într-o lume nouă. Am închis ochii. Prin fereastră auzeam zumzăitul albinelor ce roiau în grădină. Coada leoaicei plesnea dalele de piatră. O veşnicie mai încolo, când am deschis ochii, umbrele nici măcar nu se urniseră din loc.

Stătea deasupra mea, încruntată. Cu pletele şi ochii ei ne gri, brațele pline şi capul perfect bombat ca pieptul privi ghetorii. Pielea îi răspândea un miros bine cunoscut. Ulei de trandafir şi râul-bunicului.

— Am venit să te slujesc, a zis ea.

Picotisem pe un scaun. M-am uitat la ea cu ochii cârpiți de somn, crezând c-o fi vreo nălucă, vreo halucinație cauzată de singurătate.

— Cum?

A strâmbat din nas. Se părea că după o singură frază isprăvise cu modestia.

— Sunt Alke, s-a prezentat ea. Nu suntem pe Aiaia? Nu eşti fiica lui Helios?

— Ba da.

— Am fost osândită să-ți fiu slujnică.

Simțeam că visez. M-am ridicat încet.

— Cine te-a pedepsit? N-am auzit aşa ceva. Zi, ce putere te-a trimis încoace?

Naiadele îşi arată emoțiile aşa cum se unduieşte apa. Nu ştiu ce-şi închipuise c-o să se întâmple, însă nu asta.

— Zeii cei mari m-au trimis.

— Zeus?

— Nu. Tata.

— Cine e tatăl tău?

Mi-a zis numele unui stăpân de râu mărunt din Peloponez. Auzisem de el, poate chiar îl întâlnisem, însă nu fusese niciodată oaspetele tatei.

— Cum de te-a trimis la mine?

M-a privit de parcă nu mai văzuse pe nimeni aşa greu de cap ca mine.

— Eşti fiica lui Helios.

Cum de uitasem traiul zeilor mărunți? Cum se agățau cu disperare de orice câştig? Deşi căzusem în dizgrație, prin vene îmi curgea încă sângele soarelui, ceea ce însemna că sunt o stăpână vrednică de respect. Într-adevăr, pentru cineva de rangul tatălui ei, căderea mea era un semn de încurajare, căci picasem destul de jos cât să ajungă el la mine, cu un pic de îndrăzneală.

— De ce ai fost pedepsită?

— M-am îndrăgostit de un muritor. Un păstor nobil. Tatei nu i-a plăcut deloc, aşa că trebuie să îndur un an de penitenţă.

M-am uitat gânditoare la ea. Stătea dreaptă, fără să plece privirea. Nu părea să se teamă nici de mine, nici de lupii şi de leii mei. Iar tatăl ei o înfiera.

— Ia loc, i-am spus. Fii bine venită.

S-a aşezat, însă îşi ţinea buzele strânse de parcă muşcase dintr-o măslină necoaptă. Se uita cu dezgust în jur. Când i-am oferit de mâncare, a întors capul ca un prunc mofluz.

Când am încercat să-i vorbesc, şi-a încrucişat braţele pe piept, ţuguind din buze. Nu şi le deschidea decât ca să se plângă: de mirosul vopselelor care clocoteau pe plită, de părul de leu de pe covoare, până şi de războiul de ţesut al lui Dedal. Şi deşi tot stăruia că a venit să-mi slujească, nu s-a oferit să ridice nici măcar un blid de pe masă.

Nu-i nevoie să te mai miri, mi-am zis. Doar e nimfă, altfel zis, „fântână seacă”.

— Du-te acasă atunci, i-am spus, dacă eşti atât de nefericită. Îţi ridic pedeapsa.

— Nu mă poţi scuti de pedeapsă. Zeii cei mari mi-au dat poruncă. Voi rămâne aici vreme de un an.

În loc să fie mâhnită, cum ar fi trebuit, Alke zâmbea obraznic. Se înfoia victorioasă ca în faţa publicului. M-am uitat la ea. Când spusese că o surghiuniseră zeii, nu păruse deloc mânioasă şi nici îndurerată. Considera fireşti poruncile lor, precum mişcările sferelor cereşti. Deşi fiica unui tată preaputernic, şi eu eram tot o nimfă surghiunită, însă nemăritată şi murdară pe mâini, cu părul pieptănat într-un mod ciudat. Se gândea probabil că prezentam o ţintă uşoară. Aşa că îşi pusese în minte să se lupte cu mine.

„Eşti o prostuţă. Nu suntem duşmance şi dacă te strâmbi la mine nu înseamnă că eşti puternică. Te-au convins că...” Deşi toate acestea îmi stăteau pe limbă, am renunţat să le exprim cu voce tare. Ar fi fost ca şi cum i-aş fi vorbit în persană. Nu m-ar fi înţeles nici într-o mie de ani. Şi nu mai aveam chef să dau lecţii nimănui.

M-am aplecat spre Alke şi i-am vorbit pe limba ei.

— Uite cum o să facem. Nici n-o să te aud. Nici n-o să-mi ajungă la nas mirosul ăsta de trandafiri şi n-o să-ți găsesc nici măcar un fir de păr prin casă. O să-ți faci rost singură de mâncare şi o să-ți porți singură de grijă şi dacă-mi mai tulburi liniştea o clipă, o să te preschimb într-o râmă oarbă şi o să te azvârl în mare, să te mănânce peştii.

Şi-a şters zâmbetul de pe buze. S-a albit la față şi a fugit cu mâinile la gură. După aceea m-a lăsat în pace, aşa cum îi poruncisem. Însă deja se dusese vestea printre zei că puteai să-ți trimiți fiicele năbădăioase pe Aiaia. A sosit o driadă care fugise de soțul care îi fusese hotărât. Au urmat două oreade cu chipuri de piatră, surghiunite de pe munții lor. De-acum de câte ori încercam să fac vreun farmec, n-auzeam decât clinchete de brățări. Când lucram la război, le vedeam cu coada ochiului cum se perindă pe lângă mine. Şuşoteau şi foşneau prin toate ungherele. Zăream mereu chipul cuiva aplecat peste apă când mă duceam să mă scald în iezer. Pe oriunde treceam, mă bălăceam în chicotelile lor. N-aveam de gând să mai trăiesc vreodată aşa. Nu pe Aiaia.

M-am dus în poiană şi l-am chemat pe Hermes. A venit zâmbind.

— Ei bine? Îți plac noile slujnice?

— Deloc. Du-te la tata şi vezi cum aş putea scăpa de ele.

Mă temeam că n-o să-i convină să-mi fie mesager, însă îl amuza prea tare ca să refuze. Când s-a întors, mi-a zis:

— Ce te-ai aşteptat să se întâmple? Tatăl tău e încântat, spune că se cuvine ca o fiică din sângele său să fie slujită de zeitățile inferioare. Va îndemna şi mai mulți tați să-şi trimită fiicele încoace.

— Nu. Nu mai primesc pe nimeni. Spune-i asta tatei.

— Cei osândiți nu pot pune nicio condiție.

M-am urzicat la față, însă bineînțeles că nu m-am trădat.

— Zi-i tatei că dacă tinerele astea nu pleacă o să fac ceva îngrozitor. O să le preschimb în şobolani.

— Nu cred că i-ar surâde deloc lui Zeus. Nu te-au surghiunuit deja pentru că te-ai întors împotriva neamului tău? Vezi să nu te pedepsească şi mai rău.

— Ai putea să vorbeşti în numele meu. Să încerci să-l convingi.

Ochii negri i-au scăpărat.

— Mă tem că sunt un simplu mesager.

— Te rog. Chiar nu le vreau aici. Nu mă țin de glume.

— Nu, nu te ții. Eşti foarte anostă. Pune-ți imaginația la treabă. Trebuie să fie bune la ceva. Ia-le cu tine în pat.

— E absurd. Ar fugi mâncând pământul.

— Aşa fac toate nimfele. Să-ți dezvălui un secret: nu sunt deloc iuți de picior.

La un ospăț de pe Olimp, gluma ar fi stârnit un cor de hohote. Hermes a aşteptat, rânjind ca un țap. Însă nu-mi stârnea decât o furie rece, orbitoare.

— Am sfârşit-o cu tine, i-am zis. Am sfârşit-o de mult. Să nu te mai văd pe-aici.

Ca şi cum n-ar fi însemnat nimic, a rânjit şi mai larg. S-a făcut nevăzut şi nu s-a mai întors. Nu că m-ar fi ascultat câtuşi de puțin. Şi el o sfârşise cu mine, când în ochii săi mă făcusem vinovată de un păcat de neiertat: monotonia. Îmi şi închipuiam cum duce vorba despre mine: acritura aia arțăgoasă duhnind a porci. Uneori îl simțeam aproape, ascuns privirii, cum se duce la nimfele mele pe dealuri, de mi se întorceau râzând îmbujorate, în culmea încântării că marele olimpian le arătase un strop de bunăvoință. Hermes părea să-şi închipuie c-o să înnebunesc de gelozie şi de singurătate şi că o să le preschimb cu adevărat în şobolani. Un secol întreg venise la mine pe insulă şi niciodată nu-i păsase decât de propriile distracții.

Nimfele au rămas. Când îşi ispăşeau pedeapsa ca slujnice, altele le luau locul. Uneori erau patru, alteori şase-şapte. Tremurau când treceam pe lângă ele şi se ploconeau zicându-mi stăpână, însă nu vorbeau serios. Eram pusă la respect. Ajungea o vorbă sau o toană de-ale tatei şi se alegea praful de toată puterea cu care mă făleam. Mai mult, orice zeu-râu avea dreptul să-mi trimită pe insulă fiicele neascultătoare şi nu puteam să-l opresc.

Nimfele treceau grațioase pe lângă mine. În casă pluteau râsete înăbuşite. Măcar n-aveam de-a face cu frații lor, care s-ar fi fudulit şi bătut între ei şi mi-ar fi vânat lupii. Însă bine înțeles că nu era niciun pericol să se întâmple aşa ceva. Fiii nu erau pedepsiți niciodată.

Stăteam la gura vetrei şi mă uitam pe fereastră cum se rotesc stelele. Mă simţeam rece. Rece ca o grădină iarna, cu frigul pătrunzând adânc în pământ. Îmi făceam farmecele. Cântam, munceam la război, mă îngrijeam de animale, însă parcă întreaga lume devenise măruntă ca furnicile. Insula se descurcase întotdeauna fără munca mea. Înflorea de la sine, orice aş fi făcut. Oile se înmulţeau şi umblau slobode. Se plimbau pe pajişti, împingându-i din calea lor, cu boturile lor turtite pe puii de lup. Leoaica mea stătea în casă, la foc. La bot avea petice de blană albă. Nepoţii ei aveau de-acum nepoţi şi, când mergea, îi tremurau coapsele. Cred că trăise alături de mine mai bine de un secol, câştigând ani buni de viaţă stând aproape de ticăitul inimii mele zeieşti. Mie mi se păruse doar un deceniu. M-am gândit că vom avea încă pe-atât, însă, într-o dimineaţă, când m-am trezit, am găsit-o rece lângă mine în pat. M-am uitat la coastele ei înţepenite, buimacă, nevenindu-mi a crede. Când am scuturat-o, din blană a zburat o muscă. I-am desfăcut fălcile şi i-am vârât ierburi pe gât, intonând un farmec şi încă unul. Dar a zăcut mai departe, cu toate forţele ei aurii de pe vremuri ajunse acum fumurii. Poate Aietes sau Medeea ar fi izbutit s-o învie. Eu n-am putut.

I-am ridicat singură rugul funerar. Din cedru, tisă şi frasin de munte tăiat de mine, împroşcând în jur sevă când îmi înfigeam toporişca în lemn. Nu puteam s-o iau în braţe, aşa că am făcut o sanie din pânza de purpură pe care i-o înfăşurasem la gât. Am tras-o în ea pe hol, pe dalele de piatră tocite sub pernuţele labelor ei uriaşe. Am suit-o în vârful rugului şi l-am aprins. Era o zi fără vânt, aşa că flăcările se înteţeau încet. De-abia la sfârşitul după-amiezii i s-a înnegrit blana şi trupul galben şi lung i s-a prefăcut în cenuşă. Pentru prima oară, lumea rece de jos a muritorilor mi s-a părut o alinare. Măcar ceva din ei dăinuia mai departe. Pe ea o pierdusem cu totul.

M-am uitat la flăcări până s-au stins şi m-am dus în casă. În piept mă rodea o durere. Mi-am lipit mâinile de ea, de scobituri şi de oasele tari. Când m-am aşezat la războiul de ţesut m-am simţit în sfârşit făptura care spusese Medeea că sunt: bătrână, singură şi părăsită, lipsită de viaţă şi cenuşie ca pietrele.

Pe atunci cântam adesea, căci aşa îmi ţineam cel mai bine de urât. În dimineaţa aceea alesesem un vechi imn închinat agriculturii. Îmi plăcea cum mi se modelează pe buze înşiruirile liniştitoare de plante şi recolte, de câmpuri şi coteţe, cirezi şi turme, cu stelele care se roteau deasupra lor. Cântul îmi plutea în voie, iar eu amestecam în oala cu vopsea în clocot. Văzusem o vulpe şi voiam să obţin întocmai culoarea blănii sale. Lichidul spumega, şofran amestecat cu roibă. Nimfele mele fugiseră de duhoare, însă mie îmi plăcea cum mă ustura gâtlejul şi îmi lăcrimau ochii.

Chiar cântecul meu le-a atras atenţia, glasul meu plutind în jos pe cărări, până pe plajă. L-au urmat printre copaci au zărit fumul care ieşea pe coş.

S-a auzit un glas de bărbat strigând.

— E cineva acolo?

Ţin minte cât de uluită am fost. *Musafiri.* M-am întors atât de repede, că am împroşcat cu vopsea şi m-am ars cu o picătură pe mână. Am şters-o iute, dând zor să ajung la uşă.

Erau douăzeci cu totul, cu pielea asprită de vânt şi lucind de la arşiţă. În palme aveau bătături groase şi pe braţe, cicatrice vechi, ca nişte bube. După ce stătusem atâta vreme doar printre nimfe catifelate şi aidoma, fiecare cusur îmi stârnea plăcerea: ridurile de la ochi, juliturile de pe picioare, degetele rupte din încheieturi. Le priveam fermecată straiele destrămate şi chipurile bătucite. Nu erau nici eroi, nici tovarăşi de regi. Trebuiau să-şi câştige traiul din greu, ca Glaucos pe vremuri: pescuind la năvod, cărând tot felul de mărfuri, vânând ca să aibă ce mânca. M-am simţit încălzită pe dinăuntru. Mă furnicau degetele, parcă gata să apuce acul şi aţa. Iată că aveam ce petici şi drege.

Un bărbat a păşit în faţă. Era înalt, cu părul sur şi zvelt la trup. Destui din spate încă-şi ţineau mâinile pe mânerele săbiilor. Era înţelept. Insulele erau primejdioase. Puteai să dai peste monştri la fel de des ca peste prieteni.

— Stăpână, suntem flămânzi şi ne-am rătăcit pe mare, a zis el. Tragem nădejde că o zeiţă ca tine o să ne sară-n ajutor la nevoie.

Am zâmbit. Îmi simţeam faţa ciudat după atâta amar de timp.

— Sunteţi bine-veniţi. Cât se poate de bine-veniţi. Poftiţi înăuntru.

Am dat afară lupii şi leii. Nu toţi bărbaţii erau dârji ca Dedal şi mateloţii aceia păreau deja prea încercaţi. I-am condus la mese şi am fugit la bucătărie, să le aduc tipsii cu smochine linte şi peşte la cuptor, brânză în saramură şi pâine. Bărbaţii se tot uitaseră la porcii mei când veniseră în casă, dându-şi coate şi vorbind tare între ei că ar fi fost bine să omor unul. Însă când le-am pus în faţă peştele şi fructele, erau atât de flămânzi, încât nu s-au mai plâns, n-au mai avut răbdare nici măcar să se spele pe mâini sau să-şi pună săbiile deoparte. S-au năpustit împingându-se unii în alţii, mânjindu-şi bărbile de grăsime şi de vin. Le-am mai adus peşte şi brânză. De câte ori treceam, îşi plecau capetele înaintea mea. *Stăpână. Domniţă. Mulţumirile noastre.*

Zâmbeam fără încetare. Muritorii erau atât de plăpânzi, încât trezeau bunătatea şi îndurarea în alţii. Ei ştiau să preţuiască prietenia şi dărnicia. De-ar veni şi mai mulţi, mi-am zis. Aş hrăni cu plăcere o corabie pe zi. Două corăbii. Trei. Poate aşa o să-mi vin încet-încet în fire.

Nimfele trăgeau cu ochiul din bucătărie, făcând ochii mari. M-am grăbit să le alung, ca nu cumva să le bage în seamă. Erau oamenii mei, musafirii mei, pe care-i primeam cum voiam să-i primesc şi mă bucuram să-i servesc singură cu tot ce aveau nevoie. Am aşezat castroane cu apă pe masă, să se spele pe degete. Când un cuţit a căzut pe podea, m-am aplecat şi l-am ridicat. Când căpitanul şi-a golit pocalul, i l-am umplut din carafa plină ochi. A închinat în cinstea mea.

— Mulţumesc, dulceaţă.

Dulceaţă. O clipă am rămas descumpănită. La început mă numiseră zeiţă şi crezusem că aşa mă văd. Însă nu se uitau deloc picaţi în veneraţie sau pioşi, mi-am dat atunci seama. Fusese doar un titlu linguşitor dat unei femei de rând. Mi-am amintit ce-mi spusese Hermes cu mult timp în urmă: „Ai glas de muritoare. De tine n-o să se teamă la fel cum se tem de noi, ceilalţi”.

Şi chiar nu se temeau. De fapt credeau că sunt asemenea lor. Am rămas fermecată de idee. Oare ce fel de muritoare aş fi? O negustoare de leacuri ambiţioasă, o văduvă trăind pe picioarele ei? Nu, nu văduvă, căci nu voiam un trecut sumbru. Poate eram preoteasă. Însă nu slujeam niciun zeu.

Şi Dedal a venit aici pe vremuri, i-am zis bărbatului. I-am închinat un mic altar.

A încuviinţat. Mă dezamăgea nepăsarea lui. De parcă văzuse peste tot altare închinate eroilor morţi. Bine, poate că văzuse. De unde să ştiu eu?

Pe măsură ce-şi astâmpărau foamea, bărbaţii îşi ridicau nasurile din farfurii. Îi vedeam cum încep să se uite în jur, la argintul de pe blide, la pocalele de aur, la tapiserii. Pentru nimfele mele era ceva firesc, însă bărbaţilor le sticleau ochii, tot mirându-se şi căutând alte şi alte minunăţii. Mi-am amintit că am cufere pline de plăpumi din puf, să le fac tuturor culcuşuri pe podea. Le-aş fi întins zicând: „Au fost lucrate pentru zei”, iar ei ar fi rămas muţi de uimire.

— Stăpână, a zis iar conducătorul. Când se întoarce soţul tău acasă? Am vrea să închinăm, la cât de bine ne-ai primit în casa voastră.

— Ah, dar n-am soţ, am râs.

— Desigur, mi-a zâmbit el. Eşti prea tânără ca să fii măritată. Atunci se cuvine să-i mulţumim tatălui tău.

Afară se lăsase noaptea şi în încăpere era o lumină caldă, plăcută.

— Tatăl meu locuieşte departe de aici, am spus.

Am aşteptat să mă întrebe cine e. Un lampagiu, ar fi bună gluma. Am zâmbit singură.

— Atunci mai este, poate, altă gazdă, ca să-i mulţumim? Vreun unchi sau frate?

— Dacă doriţi să-i mulţumiţi gazdei, mulţumiţi-mi mie. E doar casa mea.

Când mi-am terminat vorba, aerul încăperii s-a schimbat dintr-odată.

Am ridicat carafa.

— S-a golit, am zis. Să vă mai aduc.

Mi-am auzit răsuflarea când m-am întors. Simţeam cele douăzeci de trupuri umplând tot spaţiul din spatele meu.

La bucătărie am luat o poţiune în mână. Eşti caraghioasă, mi-am zis. S-au mirat să găsească o femeie singură, atâta tot. Însă degetele mi se mişcau parcă de la sine. Am destupat un borcănaş, am turnat conţinutul în vin şi am adăugat miere şi zer ca să acopăr gustul. Am ieşit cu carafa în mână.

Douăzeci de priviri îmi urmăreau fiecare mişcare.

— Poftiți, am zis. Cel mai bun vin l-am păstrat la sfârşit. Trebuie să beți din el. E din cea mai de soi podgorie din Creta.

Au zâmbit, mulțumiți de belşugul cu care-i răsfățăm. M-am uitat cum îşi umplu pocalele. I-am văzut cum beau. Pesemne că aveau burțile ca nişte butoaie. Farfuriile erau goale, linse. Bărbații au început să discute între ei, aplecați, cu glasuri scăzute.

Vocea îmi suna prea tare de-acum.

— Ei, v-am ospătat bine. Vreți să-mi spuneți cum vă cheamă pe fiecare?

Au ridicat ochii, furişându-şi privirile, iute ca dihorii, spre conducătorul lor, care s-a sculat în scrâşnetul banchetei pe piatră.

— Zi-ne mai întâi numele tău.

În glas i se simțea ceva anume. Mi-a venit să rostesc chiar în clipa aceea farmecul care i-ar fi adormit pe toți. Însă, chiar şi după atâția ani, ceva din mine spunea doar ce i se poruncea să spună.

— Circe, i-am răspuns.

Numele nu a însemnat nimic pentru ei. A căzut pe podea ca un bolovan. Banchetele au scrâşnit în acelaşi timp. Toți bărbații se ridicau, fără să mă scape din ochi. Şi tot nu am zis nimic. Tot mi-am spus că sigur mă înşel. Doar le dădusem să mănânce. Îmi mulțumiseră. Erau musafirii mei. Căpitanul s-a îndreptat spre mine. Era mai înalt şi truda de zi cu zi îi dezvoltase musculatura. Mi-am zis... nu ştiu. Că eram prostuță. Că o să se întâmple altceva. Că băusem prea mult din vinul meu şi că-mi trezea toate fricile astea. Că o să vină tata. Tata! Nu voiam să fiu neghioabă şi să fac tărăboi din nimica toată. Parcă-l şi auzeam pe Hermes povestind mai târziu. Mereu cu istericalele ei.

Căpitanul era de-acum aproape. Îi simțeam căldura pielii. Fața îi era brăzdată şi crăpată ca o albie veche de pârâu. Tot aşteptam să-mi adreseze o vorbă oarecare, să-mi ofere mulțumiri, să mă întrebe ceva. Undeva în palatul ei, sora mea râdea de mine. *Toată viața ai fost o mieluşea. Să vezi ce rău o să-ți pară acum. Da, tată, da, tată. Să vezi dacă te ajută cu ecou Mi-am dus limba la buze.*

— Aş putea...

Bărbatul m-a împins tare în zid. M-am izbit cu capul de pietrele colțuroase şi am văzut scântei. Am deschis gura să strig farmecul, însă şi-a vârât brațul în traheea mea, gâtuindu-mă până am amuțit. Nu puteam să vorbesc. Nu pu team să respir. M-am luptat, însă era mai puternic decât mă aşteptasem sau poate eram eu mai slabă. M-a uimit să-l simt dintr-odată îndesat în mine, cât era de greu, cu pielea unsuroasă lipită de a mea. Eram încă buimacă, nevenindu-mi să cred. Cu dreapta mi-a smuls veşmintele, cu gesturi pricepute. Cu stânga se apăsa în gâtlejul meu. Deşi spusesem că nu mai e nimeni pe insulă, învățase că mai bine nu se încumetă. Sau poate nu-i plăceau țipetele.

Nu ştiu ce făceau oamenii săi. Poate priveau. Dacă ar mai fi fost în viață, leoaica ar fi spart uşa şi mi-ar fi sărit în ajutor, însă acum era cenuşă în vânt. Auzeam porcii guițând afară. Țin minte că m-am gândit, goală pe piatra aspră: la urma urmei, sunt nimfă. Aşa ceva ni se-ntâmplă cel mai adesea celor din stirpea noastră.

O muritoare ar fi leşinat, însă eu am rămas trează până la capăt. Într-un târziu, l-am simțit pe bărbat tremurând şi brațul i s-a înmuiat. Gâtlejul îmi era strivit ca un buştean putred. Nu reuşeam să mă mişc. O picătură de sudoare i s-a prelins din păr pe pieptul meu gol. I-am auzit pe oamenii lui vorbind. A murit? zicea unul. Sper că nu e moartă, că urmez eu la rând. De după umărul căpitanului s-a ivit un chip. Are ochii deschişi.

Căpitanul s-a dat în spate şi a scuipat pe podea. Picătura vâscoasă tremura pe piatră. Stropul de sudoare luneca mai departe, săpându-şi brazda unsuroasă. O scroafă a țipat în curte. Am înghițit spasmodic. Mi-a trosnit gâtlejul. Atunci am simțit că se sapă un gol în mine. Farmecul adormitor pe care voisem să-l rostesc se veştejise, nu mai era bun de nimic, nici dacă aş fi vrut să încerc să-l repet. Însă nu voiam. Mi-am ridicat ochii spre chipul zbârcit al bărbatului. Ierburile acelea mai aveau o întrebuințare, o ştiam prea bine. Am tras aer în piept şi mi-am rostit cuvântul.

Căpitanul mă privea buimac, incapabil să înțeleagă ce i ne întâmplă.

— Ce...

Nu şi-a dus vorba până la capăt. Pieptul i s-a umflat şi pielea a început să îi plesnească. Auzeam cum i se sfâşie carnea jilavă şi cum îi trosnesc oasele frânte. Nasul i s-a borcănat şi picioarele i s-au micşorat ca o muscă înghițită de un păianjen. A căzut în patru labe. A început să urle, iar oamenii săi l-au urmat în cor. Şi au ținut-o aşa multă vreme.

Până la urmă, chiar am omorât nişte porci în seara aceea.

Capitolul 15

Am ridicat băncile răsturnate şi am frecat podelele stropite. Am strâns farfuriile şi le-am dus la bucătărie. M-am spălat în valuri, frecându-mi pielea cu nisip până mi-a dat sângele. Găsisem picătura de scuipat şi am curățat-o şi pe ea. Nu a avut niciun efect. Cum mă mişcam, cum îi simțeam degetele întipărite în piele.

Lupii şi leii se furişaseră înapoi în casă ca nişte umbre în întuneric. S-au întins cu boturile lipite de podea. Într-un târziu, când n-am mai avut ce curăța, m-am aşezat în fața vetrei. De-acum nu mai tremuram. Nici nu mai mişcam. Carnea parcă mi se sleise. Pielea o acoperea ca o mortăciune, gumoasă şi respingătoare.

Era penumbra de dinaintea răsăritului, când telegarii argintii ai lunii merg la grajdurile lor. Carul mătuşii Selene fusese plin toată noaptea, luminând puternic cerul. Sub chipul ei strălucitor târâsem până la corabie leşurile hidoase, scăpărasem amnarul şi mă uitasem cum se înalță flăcările. Pesemne că mătuşa îl înştiințase deja pe Helios. Trebuia să apară tata de-acum, marele patriarh ultragiat de jignirea adusă copilei sale. O să trosnească tavanul când o să se împingă în el cu umerii. Sărmană copilă, sărmană fiică surghiunită! Nu trebuia să-i îngădui lui Zeus să te trimită aici.

Încăperea s-a făcut cenuşie, apoi galbenă. A început să bată briza, însă prea slab ca să îndepărteze duhoarea de carne arsă. Tata nu vorbise în viața lui aşa, doar ştiam. Însă nu se putea să nu vină, măcar să-mi aducă reproşuri. Doar nu eram Zeus, să mi se permită să nimicesc douăzeci de oameni cât ai bate din palme. Am ridicat glasul spre dunga luminoasă a carului tatei ce se înălța pe cer. Ai auzit ce-am făcut?

Umbrele s-au mişcat de-a lungul podelei. Lumina mi-a ajuns încet la picioare, mi-a atins poalele rochiei. Clipele s-au prelungit peste măsură. N-a venit nimeni.

De fapt, poate era de mirare că nu se întâmplase mai devreme. Unchii mei mă tot pipăiseră din priviri când le turnam vin. Îmi căutaseră carnea cu mâinile. O ciupitură, o mângâiere, o mână strecurându-se pe sub mâneca rochiei. Toți aveau neveste, nu le ardea să se căsătorească. Unul dintre ei m-ar fi prins până la urmă şi apoi l-ar fi plătit bine pe tata. Onoarea tuturor ar fi fost restabilită.

Lumina ajunsese la războiul de țesut şi în aer se înălța parfumul de cedru. Amintirea mâinilor cu cicatrice albe ale lui Dedal şi a plăcerii pe care mi-o găsisem în ele mi-a aprina creierul ca o sârmă înroşită în foc. Mi-am vârât unghiile în încheietura mâinii. Avem oracole peste tot pe meleagurile noastre. Sanctuare în care preotese trag în piept fumul sfânt şi grăiesc adevărurile pe care le descoperă în el. Deasupra uşilor lor e săpat în piatră: *Cunoaşte-te pe tine însuți.* Însă eu îmi fusesem o străină preschimbată în piatră din cine ştie ce motiv necunoscut.

Dedal îmi povestise despre nobilii cretani care-l tocmiseră pe vremuri să le extindă locuințele. Îşi aducea uneltele şi se apuca să spargă ziduri şi să scoată duşumele. Dacă întâlnea însă vreo problemă ascunsă care trebuia soluționată, se încruntau la el. Nu face parte din învoiala noastră!

Bineînțeles că nu, zicea el, era dosită în fundație, dar acum a ieşit la iveală. Vezi bârna crăpată? Vezi gândacii care rod podeaua? Vezi cum se afundă piatra în mlaştină?

Însă nobilii se enervau şi mai rău. *Până să te-apuci să sapi, totul era bine! Nu te plătim! Astupă totul şi tencuieşte la loc. A rezistat atâta amar de vreme, o să mai reziste mult şi bine.*

Aşa că acoperea hiba la loc şi peste un anotimp se prăbuşea casa. Atunci tot ei veneau la Dedal, să-i ceară banii înapoi.

— I-am atenționat, mi-a mărturisit el odată. Le-am tot repetat. Când pereții sunt putrezi, nu există decât un singur leac.

Vânătaia mov de pe gât începea să se înverzească pe margini. Când am apăsat-o cu degetele am simțit aşchii de durere.

Dărâmă tot, mi-am zis. Dărâmă tot şi reconstruieşte.

Au continuat să sosească, deşi nu ştiu de ce. Vreo nouă hotărâre a Moirelor, vreo schimbare în ruta negoţului şi a corăbiilor pe mare. Vreun miros plutind prin aer: *Aici sunt nimfe care trăiesc singure.* Corăbiile soseau pe insula mea de parcă le trăgea aţa încoace. Oamenii săreau în apă şi îşi croiau drum până la ţărm, privind mulţumiţi în jur. *Apă dulce, vânat, peşte, fructe. Parcă am văzut foc de vatră înălţându-se printre copaci. Oare se aude cineva cântând?*

Aş fi putut să învălui insula într-o vrajă înşelătoare, ca să nu mai vină, căci îmi stătea în puteri. Să îmbrac malurile blânde într-o vedenie cu stânci şi vârtejuri hulpave, cu ţărmuri colţuroase, de nestrăbătut. Ar pluti mai departe şi n-ar mai trebui să dau ochii cu ei, cu nimeni, niciodată. Nu, mi-am zis. E prea târziu de-acum. M-au găsit. Mai bine să vadă ce sunt. Să înveţe că lumea nu e aşa cum cum cred ei. Au urcat pe cărări. Au păşit pe aleea pietruită a grădinii mele. Toţi cu aceeaşi poveste disperată: se pierduseră, erau osteniţi, nu mai aveau merinde. Mi-ar rămâne recunoscători dacă i-aş ajuta.

Pe câţiva, atât de puţini încât îi număr pe degete, i-am lăsat să plece. Ei nu voiau să mă înfulece la masă. Erau bărbaţi cinstiţi care chiar se rătăciseră, cărora le dădeam să mănânce iar dacă printre ei se afla vreunul chipeş, poate îl luam în pat. Nu dintr-o dorinţă adevărată, cât de mică ar fi fost ea, ci mai mult dintr-un soi de mânie, pe care o întorceam asupra mea ca pe un cuţit. O făceam ca să-mi demonstrez că pielea încă-mi aparţinea. Şi chiar îmi plăcea răspunsul pe care-l primeam?

— Plecaţi! mă răsteam la ei.

Îmi îngenuncheau la picioare pe nisipurile mele galbene.

— Zeiţă, îmi ziceau, măcar spune-ne numele tău, ca să-ţi trimitem rugi de mulţumire.

Nu-mi trebuiau rugile lor şi nici să-mi ştiu numele rostit de buzele lor. Voiam să se ducă şi să mă lase în pace. Voiam să mă spăl bine în mare, până când îmi dădea sângele.

Nu-mi doream decât să sosească următorul echipaj, să văd iar cum li se sfâşie carnea.

Aveau întotdeauna un conducător. Nu era cel mai voinic dintre ei şi nici nu trebuia să fie căpitanul, însă de el ascultau mereu când îşi dezlănţuiau cruzimea. Avea ochii reci şi trupul încordat ca un arc. Ca un şarpe, ar spune poeţii, însă eu mă pricepeam la şerpi mai bine decât ei. Prefer să am de-a face cu o aspidă cinstită, care mă atacă doar dacă am tulburat-o, nu înainte.

Nu-mi mai dădeam animalele afară când soseau oamenii. Le lăsam să tândălească unde aveau chef, prin grădină, pe sub mese. Mă bucuram să văd oamenii mergând printre ele tremurând de frica colţilor şi a blândeţii lor nefireşti. Nu mă prefăceam că sunt muritoare. Îmi arătam una-două ochii galbeni licăritori. Nimic nu conta. Eram singură, eram femeie şi era de-ajuns.

Le întindeam bucatele în faţă, cărnuri şi brânzeturi, fructe şi peşte. Le puneam şi cea mai mare carafă de vin pe care o aveam, din bronz, plină ochi. Gâlgâiau şi molfăiau, îşi umpleau gurile cu bucăţi de oaie din care picura seul. Sorbeau lacomi din vin, mânjindu-se la gură şi făcând bălţi roşii pe masă. De buze le rămâneau lipite resturi de orz şi de ierburi. S-a golit carafa, îmi ziceau. Umple-o. Toarnă mai multă miere, vinul ăsta îţi lasă un gust amar.

Desigur, ziceam.

Începeau să-şi potolească foamea, apoi curiozitatea îi împingea să privească în jur. Dalele de marmură, tipsiile sau veşmintele mele fine le atrăgeau atenţia. Zâmbeau pe sub mustăţi. Dacă îndrăzneam să le arăt toate astea, îşi închipuiau lesne ce ţineam ascuns în spate.

— Stăpână, spunea liderul. Să nu-mi zici că o frumuseţe ca tine trăieşte singură singurică.

— Ah, ba da, îi răspundeam. Sunt destul de singură.

Atunci zâmbea. Nu se putea stăpâni. Nu simţea niciodată nici pic de frică. De ce să simtă? Deja băgase de seamă că la uşă nu atârna nicio mantie bărbătească, niciun arc vânătoresc, niciun toiag ciobănesc. Nici urmă de fraţi, taţi sau fii. Asupra lor nu s-ar fi abătut nicio răzbunare. Dacă cineva m-ar fi preţuit, nu mi s-ar fi îngăduit să trăiesc singură.

— Îmi pare rău să aud aşa ceva, zicea.

Banca scrâşnea şi bărbatul se ridica. Oamenii se uitau cu ochi strălucitori. De-abia aşteptau să mă vadă înlemnind trăgându-mă înapoi şi rugându-mă să nu-mi facă rău.

Cel mai mult îmi plăcea când îi vedeam că se încruntă încercând să înțeleagă de ce nu mă tem deloc. Le simțeam în trupuri ierburile ca pe nişte strune aşteptând să le ciupesc. Le savuram confuzia şi teama ce încolțise deja în ei. Apoi îi jumuleam zdravăn.

Pe conducător îl lăsam la urmă, ca să fie martor. Se retrăgea îngrozit. Te rog. Cruță-mă. Cruță-mă. Cruță-mă.

Nu, îi ziceam. Ah, nu.

Când terminam, nu-mi rămânea decât să-i mân spre țarc. Când îmi ridicam toiagul de frasin, o luau la fugă. Poarta se închidea după ei şi se împingeau în pari, cu ochii porceşti încă uzi de lacrimile omeneşti.

Nimfele mele nu suflau o vorbă, deşi bănuiam că se uitau uneori, crăpând uşa.

— Stăpână Circe, soseşte încă o corabie. Să mergem în odaia noastră?

— Vă rog. Scoateți-mi însă vin înainte să plecați.

Şi aşa îmi vedeam de o sarcină sau alta, țeseam, munceam, aruncam lăturile la porci, străbăteam insula în lung şi în lat. Mă mişcăm cu spatele drept, de parcă aş fi cărat un vas imens, plin ochi. Lichidul întunecat dinăuntru se vălurea când mergeam, mereu gata să dea pe afară, dar fără să se reverse vreodată. Doar dacă mă opream şi mă întindeam undeva simțeam că începe să picure.

Nouă, nimfelor, ni se zicea mirese, însă lumea nu ne vedea de fapt aşa. Reprezentam un ospăț nesfârşit, întins pe masă, frumos şi întremător. Şi nu eram deloc iuți de picior.

Şipcile cocinii trosneau de vechi şi ponosite ce erau. Uneori se întâmpla să cedeze lemnul şi să scape vreun porc. Cel mai adesea, se azvârlea de pe coasta țărmului. Păsările de mare erau tare mulțumite, căci păreau să străbată jumătate din lume ca să se ospăteze cu ciolanele acelea pline de grăsime. Stăteam şi mă uitam cum smulg fâşii de carne şi tendoane. Crâmpeiul roz de piele de la coadă atârna în cioc precum o râmă. Dacă ar fi fost om, oare mi-ar fi fost milă de el? Nu era însă om.

Când treceam iar pe lângă țarc, prietenii săi mă priveau rugător. Gemeau şi guițau, lăsându-şi râturile în pământ.

Ne pure rău, ne pare rău.

Vă pare rău că trăiţi în captivitate, ziceam. Vă pare rău că m-aţi crezut slabă, numai că v-aţi înşelat.

Pe pat, leii îşi culcau capetele pe pântecele meu. Îi dădeam la o parte şi o luam iar din loc.

M-a întrebat odată de ce tocmai porci. Stăteam în faţa vetrei, pe scaunele noastre obişnuite. Lui îi plăcea cel îmbrăcat în piele de vacă, cu încrustaţii de argint. Uneori îşi trecea absent degetele peste gravuri.

— De ce nu? am zis.

Mi-a zâmbit neprefăcut.

— Sincer, chiar aş vrea să ştiu.

Ştiam că e sincer. Nu era un om pios, însă cel mai mult adora explorarea lucrurilor ascunse.

Răspunsurile erau în mine. Le simţeam îngropate adânc, precum bulbii de anul trecut, îngrăşându-se în beznă. Rădăcinile li se împleteau cu clipele acelea în care stătusem lipită de zid, când nu mai avusesem leii lângă mine, farmecele îmi rămăseseră ferecate înăuntru şi porcii guiţaseră în curte.

După ce prefăceam un echipaj, îi urmăream pe oameni cum bâjbâie şi plâng prin cocină, cum se împleticesc îngroziţi. Nu le plăcea nimic, nici carnea lor dolofană, nici copitele delicat despicate, nici burduhanele umflate, târându-se în noroi. Era o umilinţă, o decădere. Jinduiau după mâinile lor după membrele acelea cu care bărbaţii obişnuiau să îmblânzească lumea.

Ei, hai, le ziceam, nu e aşa de rău. Mai bine v-aţi bucura de binefacerile traiului porcesc. Porcii sunt alunecoşi de la nămol şi iuţi, nu-i prinzi aşa uşor. Sunt aproape de pământ, astfel că îi dobori cu dificultate. Nu seamănă cu câinii, să aibă nevoie de dragoste. Pot s-o ducă bine oriunde din orice resturi sau gunoaie. Par neghiobi şi anoşti, ceea ce slăbeşte vigilenţa duşmanilor, însă de fapt sunt isteţi. Ei ţin minte cum arăţi la faţă.

Nu mă ascultau deloc. Adevărul e că bărbaţii sunt groaznici ca porci.

Mi-am ridicat pocalul.

— Uneori, i-am zis, trebuie să te mulţumeşti cu gândul că nu le ştii pe toate.

Nu i-a picat bine răspunsul, deşi era tare sucit de felul lui: cumva, aşa îi plăcea cel mai mult să-i răspunzi. Îl văzusem cum scotea adevărul din oameni cum ar desface o stridie, cum îţi pătrundea în piept cu o privire sau cu o vorbă strecurată la vremea potrivită. Rar se întâmpla să nu cedeze ceva iscodirilor sale. Până la urmă, cred că asta i-a plăcut cel mai mult la mine: că nu i-am cedat.

M-am lăsat însă dusă de val şi am mers prea departe cu povestea.

O corabie, au strigat nimfele. Foarte peticită, cu ochi pe cocă.

Asta mi-a atras atenţia. Piraţii de rând nu-şi iroseau aurul pe vopsele. Nu m-am dus să arunc o privire. Aşteptarea făcea parte din plăcere. Clipa în care băteau la uşă şi mă ridicam de la ierburile mele şi deschideam larg. De-acum nu mai erau bărbaţi evlavioşi, nu mai văzusem aşa ceva de mult timp. Farmecul îmi stătea pe limbă, lustruit ca o piatră de râu.

Am mai pus o mână de rădăcini în poţiunea pe care o preparam. Licoarea lucea de la *mōli*.

S-a scurs după-amiaza şi corăbierii tot n-au apărut. Nimfele mele mi-au dat de ştire că îşi făcuseră tabăra pe ţărm şi aprinseseră focuri. A mai trecut o zi şi, într-un târziu, în a treia am auzit bătaia în uşă.

Corabia lor pictată se dovedise a fi singura frumuseţe pe care o aveau. Chipurile le erau zbârcite ca ale bătrânilor, iar ochii lipsiţi de expresie erau roşii. Tremurau de frica farmecelor mele.

— Lăsaţi-mă să ghicesc, am spus. V-aţi rătăcit. Sunteţi flămânzi, osteniţi şi trişti?

Au mâncat bine. Au băut şi mai vârtos. Grăsimea le îngroşa ici-colo trupurile, însă muşchii de sub ea le erau tari ca trunchiurile copacilor. Aveau cicatrice lungi, neregulate şi adânci. Pesemne că avuseseră parte de vremuri bune, însă apoi dăduseră peste cineva care nu le îndurase tâlhăriile.

Erau prădători, nu aveam nicio îndoială. Îmi numărau din ochi comorile, rânjind când ajungeau cu socoteala la sfârşit.

N-am mai aşteptat să se scoale şi să mă atace. Mi-am ridicat toiagul şi am rostit cuvântul. S-au dus plângând în ţarcul lor, la fel ca ceilalţi.

Nimfele tocmai mă ajutau să ridic băncile răsturnate şi să şterg bălțile de vin când una dintre ele s-a uitat pe fereastră.

— Stăpână, mai vine unul pe cărare.

Chiar mi se păruseră prea puțini pentru o corabie. Probabil că unii dintre bărbați rămăseseră pe plajă şi trimiseseră pe cineva în căutarea tovarăşilor lor. Nimfele au mai pus vin pe masă şi s-au retras pe furiş.

Am deschis uşa când a bătut. Soarele după-amiezii îi poleia perii roşcați ai bărbii îngrijite şi părul uşor încărunțit. La şold avea o sabie de bronz. Nu era aşa de înalt, însă am văzut că era puternic, cu încheieturile călite.

— Stăpână, mi-a zis, echipajul meu s-a adăpostit aici la tine. Sper să-mi îngădui şi mie.

Mi-am pus pe chip un zâmbet luminos ca tatăl meu.

— Eşti la fel de bine-venit ca prietenii tăi.

L-am urmărit în timp ce turnam vin în pocale. Tot un tâlhar, mi-am zis. Însă doar şi-a plimbat ochii în treacăt peste bogățiile din casă. În schimb, s-a uitat lung la un scaun încă răsturnat la podea. S-a aplecat şi l-a îndreptat.

— Mulțumesc, i-am zis. Pisicile mele. Mereu răstoarnă câte ceva.

— Desigur, a încuviințat.

I-am adus mâncare şi vin şi l-am condus în fața vetrei. A luat pocalul şi s-a aşezat în scaunul de argint pe care i l-am arătat. Când s-a aplecat, l-am văzut strâmbându-se un pic, de parcă l-ar fi jenat nişte răni proaspete. Pe pulpa mosculoasă avea o cicatrice zimțată, care se întindea de la călcâi pe coapsă, însă era veche şi ştearsă. Mi-a făcut semn cu pocalul.

— N-am mai văzut un asemenea război de țesut, a spus el. E cumva din acelea meşterite la răsărit?

O mie dintr-ai lui se perindaseră prin încăperea aceea. Îmi trecuseră la catastif orice firişor de aur sau de argint, însă nici măcar unul nu observase gherghefu l.

Am şovăit doar o frântură de secundă.

— Egiptean.

— Ah. Sunt cei mai buni meşteri dintre toţi, nu-i aşa? A fost isteţ cine a folosit încă o bârnă în locul greutăţilor. E mult mai eficace să tragi de suveică în jos. Mi-ar plăcea mult să-l am desenat. Avea un glas răsunător, cald, ce te trăgea ca valurile mării. Soţia mea ar fi încântată. Pe vremuri o enervau la culme greutăţile alea. Tot zicea că ar fi bine să inventeze cineva ceva mai bun. Dar, vai, n-am apucat să-i meşteresc nimic. Unul dintre multele mele cusururi de soţ.

Soţia mea. Cuvintele m-au izbit neplăcut. Dacă vreunul dintre mateloţii dinainte avusese vreo nevastă, mie nu-mi pomenise de ea. Bărbatul mi-a zâmbit, privindu-mă cu ochii lui negri. Ţinea pocalul puţin ridicat, de parcă intenţiona să bea.

— Deşi, ce-i drept, când ţese, cel mai mult îi place că lumea din jur crede că nu aude nimic. Aşa culege cele mai preţioase veşti. Poate să-ţi spună cine se căsătoreşte, cine e grea şi cine are de gând să înceapă vreo sfadă.

— Soţia ta pare o femeie inteligentă.

— Chiar este. Nu ştiu de ce m-a luat de bărbat, însă, cum îmi convine, încerc să nu-i atrag atenţia.

Spre mirarea mea, m-a pufnit râsul. Ce bărbat mai vorbeşte aşa? Eu nu întâlnisem niciunul. Însă totodată mai că-mi dădea sentimentul că îl ştiu de undeva.

— Unde îţi e soţia acum? Pe corabie?

— Acasă, slavă zeilor. N-aş pune-o să străbată mările cu toţi ţopârlanii. Ea ţine casa mai bine decât orice regent.

Acum îmi stârnise o curiozitate aprinsă. Mateloţii de rând nu vorbeau despre regenţi şi nu păreau atât de în lagrul lor cu gravuri de argint la îndemână. El se sprijinea de braţul scaunului de parcă s-ar fi tolănit în pat.

— Zici că matrozii tăi sunt ţopârlani? Mie mi s-au părut nişte bărbaţi ca toţi ceilalţi.

— Eşti amabilă, însă mă tem că adesea se poartă ca nişte fiare, a oftat el. E vina mea. Sunt căpitan, ar trebui să-i ţin în frâu. Însă ne-am luptat în război şi ştii că până şi cei mai vrednici bărbaţi ajung să-şi păteze onoarea. Iar despre ei, oricât i-aş iubi, nu se poate spune că sunt cei mai vrednici.

Îmi vorbea de parcă-mi destăinuia ceva ce se aştepta să înţeleg. Însă tot ce ştiam despre război învăţasem din poveştile despre titani ale tatei. Am băut din vin.

— Războiul mi s-a părut întotdeauna o nesăbuință din partea oamenilor. Orice ar câştiga de pe urma lui, nici nu apucă să se bucure bine, că şi mor în câțiva ani. Cel mai probabil înainte să izbândească.

— E vorba şi de glorie aici. Însă m-aş fi bucurat dacă ai fi putut să stai de vorbă cu căpetenia noastră. Ne-ai fi scăpat de o mulțime de necazuri.

— Pentru ce v-ați războit?

— Să văd dacă-mi amintesc tot pomelnicul. A numărat pe degete. Din răzbunare. Poftă trupească. Trufie. Lăcomie. Pentru putere. Ce-am uitat? A, da, vanitate şi pizmă.

— Pare o zi obişnuită din lumea zeilor.

A râs ridicând mâna.

— E apanajul tău zeiesc să zici asta, stăpână. Eu sunt doar recunoscător că mulți dintre zeii aceştia au luptat de partea noastră.

Apanajul tău zeiesc. Atunci ştia că sunt zeiță. Deşi nu părea deloc uimit. Parcă eram o vecină de gardul căreia se sprijinea ca să discute despre câte coşuri de smochine culese.

— Zeii au luptat cot la cot cu muritorii? Cine?

— Hera, Poseidon, Afrodita. Şi Atena, desigur.

M-am încruntat. Eu nu auzisem nimic. Însă de-acum nu mai aveam cum să aud. Hermes nu mai venea de mult la mine, nimfele nu plecau urechea la veştile din lumea oamenilor, iar bărbații care stăteau la masa mea se gândeau doar la poftele lor. Zilele mi se întindeau doar până unde răzbăteam cu privirea şi puteam să ating cu degetele.

— Nu te teme, a spus el, n-o să-ți încarc urechile cu întreaga poveste, însă de aceea sunt oamenii mei atât de jigăriți. Am luptat zece ani pe țărmurile Troiei, iar acum de-abia aşteaptă să ajungă acasă, la vatră.

— Zece ani? Troia e pesemne o cetate bine întărită.

— Ah, a fost o construcție solidă, dar războiul a durat atât de mult din cauza slăbiciunii noastre, nu datorită puterii cetății.

Am rămas surprinsă. Nu pentru adevărul spuselor, ci deoarece recunoştea. Tonul său sec şi dezaprobator mă dezarma.

— A trecut mult timp de când n-ați mai fost acasă.

— Şi mai mult de-acum. Au trecut doi ani de când am ridicat ancora din Troia. Călătoria spre casă s-a dovedit mai grea decât aş fi crezut.

— Atunci nu mai trebuie să-ți bați capul cu războiul de țesut, am zis. Pe semne că soția ta a renunțat să te mai aştepte şi a inventat singură unul mai bun.

A rămas la fel de prietenos ca înainte, însă l-am văzut nițel schimbat la față.

— Cel mai probabil ai dreptate. Nu m-aş mira nici să fi sporit îndoit pământurile noastre.

— Şi unde se află aceste pământuri de care zici?

— Lângă Argos. Vaci, orz, ştii tu.

— Şi tatăl meu are o cireadă. Se dă în vânt după pieile albe şi curate.

— E greu să obții asemenea vaci. Pesemne că e un crescător bun.

— Ah, da. E singura lui grijă.

Nu îl scăpăm din ochi o clipă. Avea mâinile late şi bătătorite. Gesticula ținând pocalul în mână, agitându-şi vinul, însă fără să-l verse. Şi fără să ducă deloc pocalul la gură.

— Îmi pare rău, am zis, că vinul meu nu-ți e pe plac.

S-a uitat în jos, parcă mirat să vadă că încă ține pocalul.

— Îmi cer scuze. M-am simțit atât de bine cu gazda mea, încât am uitat. S-a ciocănit uşor în tâmplă. Oamenii mei îmi spun că mi-aş uita şi capul dacă nu mi-ar sta înfipt pe umeri. Unde spuneai că s-au dus?

Îmi venea să râd. Nu-mi găseam astâmpărul, însă i-am vorbit la fel de liniştit cum îmi vorbea el mie:

— Sunt în grădina din spate. E destulă umbră unde te poți relaxa.

— Mărturisesc că mă minunez. Cu mine nu stau niciodată aşa de liniştiți. Pesemne că i-ai impresionat.

Am auzit un zumzet, ca înainte să se lege o vrajă. Avea privirea ascuțită ca un tăiş de sabie. Până aici fusese doar prologul. Ne-am ridicat de parcă jucam într-o piesă de teatru.

— Nu ai băut deloc, am zis. Eşti isteț. Însă tot eu sunt vrăjitoarea şi te afli în casa mea.

— Sper că vom rezolva rațional această problemă.

Lăsase pocalul. Nu şi-a tras sabia din teacă, însă îşi ținea mâna pe mâner.

— Nu mă sperie nici armele, nici priveliştea sângelui meu.

— Atunci eşti mai curajoasă decât cei mai mulți dintre zei. Odată am văzut-o pe Afrodita lăsându-şi fiul să moară pe câmpul de luptă doar pentru că se julise puțin.

— Vrăjitoarele nu-s aşa delicate.

Mânerul spadei îi era ciuntit după zece ani de lupte şi trupul brăzdat de cicatrice îi era încordat, gata de atac. Picioarele scurte îi erau vânjoase. M-a furnicat pielea. Era chipeş, mi-am dat seama atunci.

— Ce ai în săculețul acela pe care îl ții aproape de ta talie? l-am întrebat.

— O iarbă pe care am găsit-o.

— Cu rădăcini negre. Flori albe.

— Întocmai.

— Muritorii nu pot să culeagă *mōli.*

— Nu, a zis el simplu. Nu pot.

— Cine atunci? Nu, lasă, ştiu.

Mi-am amintit de câte ori mă privise Hermes culegând ierburi şi mă trăsese de limbă despre farmecele mele.

— Dacă aveai *mōli* la tine, de ce n-ai băut? Pesemne ți-a spus că n-o să te atingă niciun farmec al meu.

— Aşa este. Însă tot mai am un strop de prudență în mine de care mi-e tare greu să mă dezbar. Zeul Potlogar, deşi îi port recunoştință, nu e renumit pentru seriozitate. I-ar sta fire să te ajute de fapt pe tine să mă preschimbi în porc.

— Mereu eşti aşa bănuitor?

— Ce pot să zic? Lumea-i un loc urât, în care trebuie să ne ducem traiul.

— Cred că eşti Odiseu. Cobori chiar din spița Potlogarului de care spuneai.

N-a tresărit când i-am dezvăluit acea informație neobişnuită. Era un om învățat cu zeii.

— Iar tu eşti zeița Circe, fiica soarelui.

Să-mi aud ntimele din gura lui mi-a trezit un sentiment anume, un soi de înfrigurare. Chiar te trăgea ca valurile mării, mi-am zis. Când deschideai ochii, țărmul deja dispăruse.

— Cei mai mulți oameni nu ştiu cine sunt de fapt.

— Cei mai mulți oameni, din câte știu, sunt nişte nătărăi. Recunosc, aproape m-ai făcut să mă trădez. Tatăl tău văcar?

Îmi zâmbea îmbiindu-mă să râd cu el, de parcă eram doi poznaşi.

— Eşti rege? Nobil?

— Prinț.

— Bine atunci, prințe Odiseu, suntem la ananghie. Tu ai *mōli*, eu îi am pe oamenii tăi. Nu pot să-ți fac nimic, însă, dacă mă ataci, ei n-o să mai fie niciodată ce-au fost.

— De asta mă şi temeam. Şi, fireşte, tatăl tău Helios e tare răzbunător. Cred că nu mi-ar plăcea să-l văd mânios.

Helios nu mi-ar sări niciodată în apărare, însă Odiseu nu trebuia să ştie asta.

— Vreau să înțelegi că oamenii tăi m-ar fi jefuit.

— Îmi cer iertare. Sunt tineri şi nesăbuiți şi am fost prea îngăduitor cu ei.

Îşi mai ceruse scuze. L-am privit cercetător. Îmi amintea puțin de Dedal. Părea la fel de neclintit şi de isteț. Însă, cu toată dezinvoltura lui, îl simțeam frământat în taină, aşa cum Dedal nu fusese niciodată. Voiam să se arate aşa cum e.

— Poate reuşim să găsim o altă cale.

Îşi ținea mai departe mâna pe spadă, însă îmi vorbea de parcă discutam ce vom mânca la cină.

— Ce propui?

— Ştii că Hermes mi-a profețit odată despre tine.

— Ah. Ce anume?

— Că ți-e sortit să ajungi în odăile mele.

— Şi?

— Atât. Nimic mai mult.

A ridicat din sprânceană.

— Mă tem că e cea mai plictisitoare profeție pe care am auzit-o vreodată.

Am râs. Mă simțeam ca un şoim pândind pe un pisc. Mă țineam bine cu ghearele de stâncă, însă eram cu mintea în cer.

— Propun un armistițiu, i-am zis. Un soi de încercare.

— Ce fel de încercare?

S-a aplecat un pic în față. Am ajuns să-i ştiu bine gestul acesta. Nici măcar el nu putea să se ascundă de tot. Dacă vedea o încercare, îi ieşea grăbit în întâmpinare. Pielea îi mirosea a trudă şi a mare. Strânsese poveşti timp de zece ani. Mă simțeam dornică şi flămândă ca o ursoaică primăvara.

— Am auzit că mulți îşi pun speranța în dragoste.

S-a mirat să mă audă şi, oho, mi-a plăcut să-l văd o clipă aşa, înainte să mascheze.

— Stăpână, doar un neghiob ar refuza o asemenea cinste. Însă la fel de adevărat mi se pare că doar un neghiob ar primi. Sunt muritor. Cum aş lăsa iarba deoparte ca să mă întind pe pat lângă tine? Ai putea să mă farmeci. Doar dacă, bineînțeles, mi-ai jura pe râul morților că n-o să-mi faci niciun rău.

Dacă jura pe râul Styx, nici Zeus însuşi n-ar putea să-şi calce cuvântul.

— Eşti prevăzător.

— Se pare că amândoi suntem.

Nu. Eu nu eram prevăzătoare, ci nesăbuită. Mă aruncam cu capul înainte. Simțeam că el era tot un soi de cuțit. Un altfel de cuțit, însă tot cuțit se numea. Nu-mi păsa. Mi-am zis: înfige tăişul. Pentru unele lucruri merită să sângerezi.

— O să-ți jur cum doreşti, i-am spus.

Capitolul 16

Mai târziu, cu mulți ani mai târziu, am auzit un cântec despre cum ne-am întâlnit. Băiatul care îl cânta era tare stângaci, când nimerind notele, când nu, însă versurile melodioase nu se lăsau aşa uşor slutite. Nu m-am mirat să aud cum mă înfățişa: vrăjitoarea cea mândră predându-se de teama sabiei eroului şi cerând îndurare în genunchi. Mie mi se pare că poeților le place să le umilească pe femei. De parcă povestea n-ar fi veridică dacă ele n-ar vărsa lacrimi.

Ne-am culcat împreună în patul meu mare, de aur. Îmi dorisem să-l văd destins, pradă plăcerii, patimii, dezgolit. Nu l-am văzut însă dezgolit nicio clipă. Am reuşit să ne încredem cât de cât unul în celălalt.

— De fapt, nu sunt din Argos, a zis. Stăteam la lumina flăcărilor pâlpâitoare, care azvârleau umbre lungi pe cearşafuri. Insula mea se numeşte Itaca. Pământul e tare ca piatra şi nu e bun pentru vite. Trăim din creşterea caprelor şi a livezilor de măslini.

— Dar războiul? Tot o născocire este?

— Războiul chiar a avut loc.

Nu-şi găsea astâmpărul. Părea gata să pareze o lance azvârlită de cineva din umbră. Însă începea să-şi arate oboseala, aşa cum se văd pietrele când se retrage apa la reflux. După datina ospeției, nu se cuvenea să-l descos înainte să-i dau să mănânce, ca să prindă puteri, însă nu mai contau asemenea ritualuri.

— Spuneai că ai avut o călătorie dificilă.

— Am plecat din Troia cu douăsprezece corăbii. În lumina galbenă, chipul îi aducea cu un scut vechi, greu înrercat şi crestat. Numai noi am mai rămas.

N-am putut să nu mă cutremur. Unsprezece corăbii însemnau mai bine de cinci sute de oameni pierduți.

— Cum de s-a abătut o asemenea năpastă pe capul vostru? Mi-a înşirat întreaga poveste de parcă-mi spunea o rețetă pentru prepararea cărnii. Furtunile care-i suflaseră spre celălalt capăt al lumii. Ținuturile pline de canibali şi de sălbatici răzbunători sau de sibariți care i-au amețit cu licori, ca să le adoarmă voința. Fuseseră atacați prin surprindere de ciclopul Polifem, un uriaş crud cu un singur ochi, un fiu al lui Poseidon. Mâncase şase dintre oameni, sugându-le şi măduva oaselor. Odiseu trebuise să-l orbească pentru a scăpa, iar acum Poseidon îi hăituia pe valuri ca să se răzbune.

Nu mă miram că şchiopăta şi că încărunțise. *E un om care a dat piept cu monştri.*

— Iar acum, Atena, care mă îndrumase întotdeauna, mi-a întors spatele.

Nu m-a surprins să-i aud numele. Fiica isteață a lui Zeus cinstea mai presus de orice viclenia şi dibăcia. El se număra printre bărbații pe care chiar îi prețuia.

— Ce anume a supărat-o?

Nu ştiam dacă îmi va răspunde, însă a tras prelung aer piept.

Războiul naşte tot felul de păcate şi n-am fost eu ultimul care să le înfăptuiască. Când îi ceream iertare, mi-o oferea de fiecare dată. Asta până când am prădat cetatea. S-au dărâmat temple, s-a vărsat sânge pe altare.

Era cel mai cumplit sacrilegiu – să pătezi cu sânge odoarele zeilor.

— Şi eu am luat parte la asemenea fapte, ca toți ceilalți, de altfel, însă, pe când ei au rămas să-i înalțe rugi, eu n-am mai zăbovit. Nu mai aveam… răbdare.

— Doar luptaseşi zece ani, am zis. E de înțeles.

— Eşti amabilă, dar cred că ştim amândoi că nu este aşa. Cum m-am urcat pe punte, talazurile mării s-au înălțat amenințătoare. Cerul s-a întunecat ca fierul. Am încercat să fac cale întoarsă cu flota, însă a fost prea târziu. Furtuna ei ne-a tot sucit şi învârtit până ne-am îndepărtat mult de Troia. Şi-a frecat degetele, de parcă l-ar fi durut. Acum, când îi vorbesc, nu-mi mai răspunde.

Numai nenorociri. Şi totuşi păşise în casa unei vrăjitoare, ostenit şi îndurerat după atâtea pierderi omeneşti. Stătuse în fața vetrei fără să se trădeze deloc, tot numai farmec şi zâmbet. Cât de hotărât fusese, cât de îndârjit în vigilența lui. Însă niciun bărbat nu rezistă la nesfârşit. Truda îi învinețea chipul. Glasul îi era răguşit. Crezusem că el era un cuțit, însă acum am văzut că fusese tăiat până la os. Mi-a trezit o durere în piept. Când îl luasem în patul meu, fusese un soi de sfidare, dar acum mi-a pâlpâit înăuntru un sentiment mult mai vechi. Iată-l în fața mea, cu rănile deschise. Iată că acum am ce petici şi ce drege.

Mi-am cercetat gândul, parcă ținându-l în palmă. Când sosise primul echipaj, fusesem disperată, gata să mă gudur pe lângă oricine mi-ar fi zâmbit cât de puțin. Acum eram o vrăjitoare decăzută, dovedindu-mi puterile umplând o cocină după alta. Dintr-odată mi-am amintit de capcanele pe care mi le întindea Hermes în vremuri trecute. O să fiu dulce ca laptele sau o harpie? Un pescăruş prostuț sau un monstru mârşav?

Însă nu se putea să fie acestea singurele alegeri.

I-am luat mâinile în ale mele şi l-am tras din pat.

— Odiseu, fiul lui Laerte, ai trecut prin atâtea necazuri. Te-ai ofilit ca frunzele iarna. Însă poți să poposeşti aici.

Uşurarea care i s-a citit în ochi mi-a încălzit pielea. Le-am poruncit nimfelor mele să se îngrijească de ce are nevoie: să-i pregătească o baie, să-i spele trupul obosit şi să-i aducă veşminte noi. După aceea l-am invitat să ia loc la masa pe care i-o încărcaserăm cu mâncăruri. Însă nu a vrut să se aşeze.

— Iartă-mă, a spus uitându-se în ochii mei, dar nu pot să mănânc.

Ştiam ce vrea. Nu s-a vânzolit şi nici nu s-a milogit, ci a aşteptat să mă hotărăsc.

În jur, aerul părea muiat în aur.

— Vino, i-am zis.

Am ieşit din casă şi m-am îndreptat spre cocină. Când am atins poarta, aceasta s-a deschis larg. Porcii s-au pus pe guițat, însă le-a mai trecut groaza când l-au văzut pe Odiseu în spatele meu. I-am uns pe râturi cu ulei, rostind un farmec. Sau scuturat şi s-au ridicat în picioare, preschimbați în oameni. S-au dus într-un suflet la el, plângând şi strângându-i mâinile. Şi el a plâns, fără suspine, însă cu multe lacrimi, până când barba i s-a udat. Părea un tată alături de fiii săi neascultători. Câți ani avuseseră oare când Odiseu plecase spre Troia? Cei mai mulți fuseseră doar nişte băietani. Eu stăteam mai la o parte, ca o păstoriță cu ochii la turma ei.

— Bun venit, le-am zis când li s-au mai potolit lacrimile. Trageți corabia pe plajă şi chemați-vă fârtații. Sunteți toți bi-ne-veniți.

În seara aceea au mâncat bine, au râs şi au ridicat pocalele. Păreau întineriți şi primeniți de uşurare. Nici Odiseu nu mai părea ostenit. Îl priveam de la războiul de țesut, curioasă să-l văd în alt chip: comandantul cu oamenii săi. Se pricepea la fel de bine şi la asta, făcea haz de năzdrăvăniile lor, îi mustra cu blândețe, liniştitor în seninătatea sa. Ei îi zumzăiau în jur ca albinele în jurul stupului.

Când tăvile s-au golit şi oamenii au început să picotească pe bănci, le-am dat pături, zicându-le să se culcuşească unde le vine mai comod. Câțiva s-au întins prin odăile libere, iar cei mai mulți s-au dus afară, să doarmă sub stelele văratice.

A rămas doar Odiseu. L-am condus la scaunul de argint din fața vetrei şi i-am turnat vin. Mă privea binevoitor aplecându-se iar în față, parcă nerăbdător să afle ce-i mai pregăteam.

— Războiul de țesut pe care l-ai admirat, i-am zis. E lucrarea meşterului Dedal. Ai auzit de el?

Spre mulțumirea mea, l-am văzut mirat şi încântat.

— De aceea e aşa o minunăție. Îmi îngădui?

Am înclinat din cap şi s-a dus îndată la el. Şi-a trecut mâna peste bârnele sale, de jos până sus. Îl atingea cu venerație, ca un preot stând în fața altarului.

— Cum a ajuns în posesia ta?

— L-am primit în dar.

I-am citit bănuielile şi curiozitatea aprinsă în ochi, însă n-a mai stăruit.

— Când eram copil, toți tovarăşii mei se jucau de-a Heracle luptându-se cu tot felul de monştri. Eu visam că eram Dedal. Mi se părea o iscusință mai mare să te uiți la câteva bucăți grosolane de lemn şi fier şi să-ți închipui minunății. Am rămas dezamăgit când mi-am dat seama că n-am deloc talent. Mereu mă tăiam la degete până la os.

Mi-am amintit cicatricele albe de pe mâinile lui Dedal. Însă m-am abținut.

Şi-a lăsat mâna pe bârna laterală, ca pe creştetul unui câine îndrăgit.

— Îmi îngădui să te privesc în timp ce țeşi la el?

Nu eram obişnuită să stea cineva atât de aproape de mine când muncesc. Firul părea să se îngroaşe şi să mi se încâlcească între degete. Odiseu îmi urmărea fiecare mişcare. M-a întrebat la ce foloseşte fiecare piesă şi cum se deosebeşte de alte războaie de țesut. I-am răspuns cum m-am priceput, deşi până la urmă a trebuit să recunosc că nu aveam cu ce să-l compar.

— Este singurul război la care am țesut vreodată.

— Închipuie-ți ce fericire. Ca şi cum toată viața ai bea vin în loc de apă. Ca şi cum Ahile ți-ar fi mesager.

Numele nu-mi era cunoscut.

Şi-a rotunjit cuvintele ca aezii: Ahile, prințul din Ftia, cel mai iute dintre greci, cel mai bun dintre războinicii ahei de la Troia. Frumos, strălucit, fiul înspăimântătoarei nereide Tetis, cea grațioasă şi ucigaşă ca marea însăşi. Troienii i se prăbuşiseră la picioare ca iarba secerată şi însuşi mărețul prinț Hector îşi găsise pieirea în vârful lăncii sale cu mâner de frasin.

— Nu l-ai avut deloc la inimă, i-am zis.

Pe chip i s-a citit o clipă încântarea.

— L-am respectat pentru ceea ce era. Însă nu a fost un bun oştean, oricâți oameni putea învinge în luptă. Avea mai multe idei nepotrivite despre loialitate şi onoare. Ne chinuiam zi de zi să-l înjugăm la țelul nostru, ca să n-o ia razna. Apoi jumătatea lui bună a murit şi a devenit şi mai capricios. Însă, cum spuneam, era fiu de zeiță şi se țineau profețiile de el ca ierburile de mare. Avea pe cap atât de multe probleme, încât n-am cum să le înțeleg vreodată.

Nu era o minciună, însă nici adevărul. Şi-o alesese pe Atena drept ocrotitoare. Mersese laolaltă cu aceia care puteau să sfărâme întreaga lume ca pe ouă.

— Care era jumătatea lui bună?

— Iubitul său, Patrocle. Pe mine nu prea mă plăcea, însă aşa se-ntâmplă cu toţi cei vrednici. Ahile aproape a înnebunit după moartea lui.

De-acum mă întorsesem cu spatele la războiul de ţesut. Voiam să-i văd chipul când vorbea. Prin ferestre, cerul întunecat începea să împrumute culoarea cenuşii. O lupoaică a oftat cu botul pe labe. L-am văzut pe Odiseu şovăind în sfârşit.

— Cinstită Circe, a zis el. Vrăjitoare de aur din Aiaia. Te-ai îndurat de noi la nevoie. Corabia noastră e ţăndări. Oamenii sunt într-o stare jalnică. Mi-e ruşine să-ţi cer mai mult, însă cred că nu am de ales. Aş fi fericit să sper că am putea să stăm o lună aici. E oare prea mult?

O izbucnire de bucurie, ca mierea prelingându-se pe gâtlej. Însă nu mi-am trădat-o pe chip.

— O lună nu mi se pare prea mult.

În timpul zilei muncea pe corabie. Seara, cât cinau oamenii săi, stăteam în faţa focului, iar noaptea venea în patul meu. Avea umerii laţi, sculptaţi în ceasurile în care luptase în război. Mi-am trecut mâna peste cicatricele sale zimţate. Mi-am găsit destulă plăcere aşa, însă de fapt plăcerea cea mai mare urma când stăteam împreună pe întuneric şi-mi povestea despre Troia, înfăţişându-mi războiul cu fiecare aruncare de lance. Mândrul Agamemnon, conducătorul oştirii, slab ca fierul prost călit. Menelau, fratele său, a cărui soţie, Elena, fusese răpită, ducând la izbucnirea războiului. Aiax cel curajos şi netot, ca un munte la trup. Diomede, mâna dreaptă cea crudă a lui Odiseu. Apoi troienii: chipeşul Paris, hoţul vesel care-i furase inima Elenei. Tatăl său, Priam cel cu barbă albă, regele Troiei, iubit de zei pentru blândeţea sa. Hecuba, regina sa cu suflet de războinică, din pântecele căreia se născuseră atâtea vlăstare nobile. Hector, fiul cel mare, nobilul moştenitor şi pavăza măreţei sale cetăţi.

Şi Odiseu, mi-am zis. Cochilia răsucită. Mereu cotea şi nu vedeai ce te aşteaptă.

Am început să înțeleg ce-mi spusese despre slăbiciunea oștirii sale. Nu mușchii li se muiaseră, ci disciplina. Nu se mai strânseseră nicicând împreună bărbați mai trufași, mai certăreți și mai inflexibili, toți convinși că fără ei războiul era ca pierdut.

— Știi cine câștigă de fapt războaiele? m-a întrebat într-o noapte.

Stăteam întinși pe covoarele de la piciorul patului. Clipă de clipă, se întrema tot mai mult. Acum ochii îi luceau luminați de furtuna din lăuntrul său. Când vorbea, era apărător, aed și șarlatan pândind la colț de stradă, își pleda cauza, te distra, dădea deoparte vălul lumii ca să-ți arate tainele. Nu ținea doar de cuvinte, deși era destul de dibaci. Ținea de tot ce însemna el: chipul, gesturile, tonurile pe care și le lua glasul său lunecos. Aș zice că parcă țesuse o vrajă, însă nicio vrajă nu se înălța până într-acolo. Era numai și numai darul său.

— Căpeteniile se laudă că ele le câștigă, desigur, și chiar pun mâna pe aur. Însă mereu te cheamă în cortul lor și te pun să le înfățișezi tot ce faci în loc să te lase să faci ceva. În cânturi se zice c-ar câștiga eroii. Și ei sunt o parte însemnată. Când Ahile își pune coiful și își croiește drum pe câmpul de luptă, înroșindu-l în urma lui, oamenii de rând simt cum prind curaj. Se gândesc câte povești o să se depene mai liirziu și jinduiesc să fie parte din ele. *Am luptat cot la cot cu Ahile. Am înălțat scutul alături de Aiax. Am simțit șfichiul lăncilor lor.* Și oștenii aceștia sunt, bineînțeles, o altă parte din tot, căci, deși sunt slabi și schimbători, dacă le strângi puterile laolaltă, te vor duce la victorie. Însă mai este nevoie de o mână care să îmbine toate aceste piese pentru a alcătui întregul. O minte care să îndrume spre țel și să nu crâcnească atunci când vine vorba de cerințele războiului.

— Iar aici intri tu în rol, am zis. Ceea ce înseamnă că, până la urmă, semeni cu Dedal. Doar că tu nu lucrezi cu lemnul, ci cu oamenii.

Cum m-a privit atunci! O privire ca vinul cel mai curat, neîndoit cu apă.

— După moartea lui Ahile, Agamemnon m-a numit cel mai bun dintre greci. Și alți bărbați au luptat cu vitejie, însă s-au dat în lături când a venit vorba despre ce reprezintă cu adevărat războiul. Numai eu am îndurat să mă gândesc ce trebuie să facem.

Pieptul gol îi era împânzit de cicatrice. L-am ciocănit uşor cu degetele, ca pentru a asculta ce se ascunde în el.

— Ce anume?

— Le promiţi iscoadelor c-o să le cruţi, ca să-ţi toarne poveştile, apoi le omori. Îţi baţi oamenii dacă se răzvrătesc. Îi convingi pe eroi să renunţe la hachiţele lor. Ţii moralul ridicat cu orice preţ. Când marele erou Filoctet a ajuns neputincios din pricina unei răni supurânde, oamenii şi-au pierdut curajul. Aşa că l-am lăsat singur pe o insulă, zicându-le că el mi-a cerut să-l părăsesc. Aiax şi Agamemnon s-ar fi bătut până la moarte la porţile ferecate ale Troiei, însă eu am născocit vicleşugul cu calul uriaş şi am urzit povestea care i-a convins pe troieni să-l tragă în cetate. M-am ghemuit în burta de lemn cu oameni aleşi pe sprânceană, iar de l-a apucat pe vreunul tremuratul de groază sau de încordare, eu i-am vârât cuţitul în beregată. Când troienii au adormit în sfârşit, am dat iama în ei ca vulpile într-un coteţ.

Nu puteai glăsui asemenea cânturi pe la curţile nobililor, nefiind poveşti din măreaţa epocă de aur. Şi totuşi, venind din gura lui, nu păreau ruşinoase, ci drepte, inspirate şi de un pragmatism înţelept.

— De ce-ai mai plecat la război dacă ştiai cum sunt ceilalţi regi?

Şi-a frecat obrazul.

— Pentru că am jurat odată ceva, prosteşte. Am încercat să scap. Fiul meu avea un an şi încă mă simţeam proaspăt însurăţel. Puteam să-mi câştig şi altfel gloria, mi-am zis, şi când a venit să mă ia trimisul lui Agamemnon, m-am prefăcut nebun. Am ieşit gol pe câmp iarna şi m-am apucat să-l ar. El mi-a luat fiul şi l-a pus pe pământ, în calea plugului Fireşte că m-am oprit şi aşa m-a luat şi pe mine, alături de ceilalţi.

Ce paradox amar, mi-am spus: pentru a-şi păstra fiul, a trebuit să-l piardă.

— Cred că te-ai mâniat.

A ridicat mâinile în semn de neputinţă.

— Lumea este nedreaptă. Uite ce-a păţit Palamede, sfetnicul lui Agamemnon. Şi-a făcut datoria în război, însă a căzut într-un puţ în timpul unui rond de noapte. Cineva înfipsese pe fundul puţului nişte pari ascuţiţi. A fost o mare pierdere.

Îi sticleau ochii. Dacă bunul Patrocle ar fi fost de față, poate ar fi zis: Tu nu eşti deloc un erou adevărat. Nu eşti nici Heracle, nici Iason. Nu le vorbeşti oamenilor cinstit, din Inimă. Nu înfăptuieşti nicio ispravă nobilă la lumina soarelui.

Însă îl cunoscusem pe Iason. Şi ştiam ce fel de isprăvi poți să înfăptuieşti în văzul soarelui. N-am zis nimic.

Zilele treceau, iar nopțile odată cu ele. În casă mi se îngrămădeau vreo patruzeci de bărbați, aşa că, pentru prima oară, m-am trezit cu totul împresurată de muritori şi de carnea lor. Trupurile lor firave cereau o atenție necurmată, mâncare şi băutură, somn şi odihnă, curățarea membrelor şi a secrețiilor. Câtă răbdare au muritorii, m-am gândit, să îndure totul şi să treacă mai departe ceas de ceas. În a cincea zi, Odiseu şi-a înfipt, din greşeală, priboiul în degetul mare. L-am uns cu balsamuri şi i-am făcut farmece ca să nu se infecteze, însă i a trebuit oricum o jumătate de lună să se vindece. Îi tot citeam durerea pe chip. Îl durea neîncetat. Şi era doar o neplăcere printre multe altele: avea gâtul țeapăn, stomacul ars de acidul gastric şi rănile vechi îl chinuiau. Îmi treceam mâinile peste crestăturile cicatricelor, alinându-l cum puteam. M-am oferit să-i şterg cu totul cicatricele. A clătinat din cap.

— Cum o să mai ştiu că sunt eu?

În sinea mea, m-am bucurat. I se potriveau. Odiseu Pătimitul, aşa îl chema, iar numele îi era cusut în piele. Cine-l vedea trebuia să-l salute zicând: Iată un om trecut prin lume. Iată un căpitan care are ce istorisi.

Aş fi putut să-i depăn şi eu poveşti în ceasurile acelea. Despre Scylla, Glaucos, Aietes şi Minotaur. Peretele de piatră care-mi zgâriase spinarea. Podeaua udă de sânge a sălii mele în care se oglindea luna. Leşurile pe care le târâsem pe rând la vale şi le arsesem cu tot cu corabia lor. Sunetul cărnii sfâşiate şi reînchegate şi cum, dacă vrei să preschimbi un om poți să opreşti metamorfoza înainte să se încheie, iar atunci făptura aceea monstruoasă, pe jumătate om, pe jumătate jivină, o să moară pe loc.

M-ar fi ascultat atent, cercetându-mă, cântărindu-mă şi catalogându-mă cu mintea sa neobosită. Oricât mă prefăceam că pot ascunde ce gândesc la fel de bine ca el, ştiam că nu e adevărat. Mi-ar fi citit totul până la os. Mi-ar fi cules toate slăbiciunile şi le-ar fi adăugat la colecția sa, alături de ale lui Ahile şi Aiax. O ținea la el cum îşi țin alții cuțitele.

Mi-am privit trupul gol la lumina focului şi am încercat să-mi închipui cum ar arăta istoria mea înscrisă pe el: fulgerul din palmă, mâna cu degete lipsă, miile de tăieturi pe carie mi le făcusem în munca de vrăjitoare, brazdele topite în zgârci de focul tatei, pielea feței ca o lumânare pe jumătate arsă. Şi acelea erau doar lucrurile care lăsaseră semne.

Nimeni nu-mi va fi recunoscătoare. Ce spusese Aietes că e o nimfă urâtă? O pată pe fața lumii.

Pântecele neted îmi strălucea, avea culoarea mierii lucind la soare. L-am tras pe Odiseu peste mine. Eram o vrăjitoare de aur fără niciun trecut al ei.

Am început să-i cunosc cât de cât oamenii, inimile schimbătoare despre care-mi povestise, hârburile sparte. Polites era mai bine-crescut decât ceilalți, Euriloh era încăpățânat şi ursuz. Uscățivul Elpenor avea un râs ca un țipăt de bufniță. Îmi aminteau de puii de lup, uitau orice griji când se vedeau cu burta plină. Îşi plecau privirile când treceam pe lângă ei, de parcă voiau să vadă dacă mai au mâini.

Îşi petreceau toate zilele cu jocuri. Se întreceau alergând pe dealuri şi pe plajă. Mereu veneau în fugă, gâfâind, la Odiseu. Vrei să ne fii arbitru la întrecerile de tras cu arcul? La azvârlit discul? De aruncat lancea?

Uneori el accepta bucuros, însă alteori se răstea la ei sau îi lovea. Nu era aşa de blajin şi netulburat cum se credea. Să trăieşti alături de el era ca şi cum ai sta cu marea în față. Zi de zi prindea altă culoare, alte culmi încununate de spumă, dar avea mereu aceeaşi forță fără astâmpăr, care trăgea spre zări. Când s-a rupt parapetul corabiei, l-a lovit cu picioarele şi a azvârlit bucățile în mare. A doua zi şi-a luat toporul şi s-a dus mohorât în pădure, iar când Euriloh s-a oferit să-l ajute, a rânjit amenințător. Încă se stăpânea bine, arătându-se aşa cum pesemne păruse zi de zi pe vremea în care îl ținuse în frâu pe Ahile. Îi era greu să se abțină şi după aceea devenea arțăgos şi îi sărea țandăra din orice. Oamenii se retrăgeau temători şi le citeam nedumerirea pe chipuri. Cum îmi spusese odată Dedal: *Până şi cel mai bun fier ajunge să se sfărâme dacă-l bați prea mult.*

Eu eram lunecoasă ca uleiul, liniştită ca apa netulburată de vânt. Îl alinam stârnindu-i cheful de vorbă, punându-l să-mi spună poveşti din călătoriile sale prin ținuturi cu oameni străini. Mi-a povestit despre oştirile lui Memnon, fiul Aurorei, despre regele Etiopiei şi despre amazoane, cu scuturile lor în formă de semilună. Auzise că în Egipt unii faraoni erau de fapt femei în haine de bărbați. În India, aşa auzise, viețuiau nişte furnici mari cât vulpile, care dezgroapă comori din dune. Iar departe, în nord, trăia un popor care nu credea că râul lui Oceanos înconjoară lumea, ci un şarpe uriaş ca o cingătoare groasă cât o corabie, mereu flămând. Nu-şi găsea niciodată astâmpărul, căci poftele sale îl mânau tot înainte, devorând totul încet-încet, iar într-o zi, când avea să termine de mâncat întreaga lume, urma să se înghită pe sine.

Însă, oricât de departe s-ar fi aventurat, se întorcea mereu la Itaca. La livezile de măslini şi la capre, la slugile credincioase şi la minunații câini de vânătoare pe care-i crescuse chiar el. La părinții săi nobili, bătrâna doică şi prima vânătoare de mistreți, de pe urma căreia se alesese cu cicatricea lungă pe care i-o văzusem la picior. De-acum fiul său, Telemah, cobora pesemne cu turmele de la munte. *O să se pricea pă el. Eu m-am priceput de mic. Orice prinț trebuie să-şi cunoască pământurile şi cum altfel le înveți mai bine decât păstorind capre?* Nu spunea niciodată: Dar dacă merg acasă şi găsesc totul făcut scrum? Însă vedeam cum îl frământă gândul acesta, crescându-i parcă aidoma unui al doilea trup, care se hrănea pe întuneric.

Deja se făcuse toamnă, lumina se împuțina şi iarba trosnea sub picioare. Luna era aproape pe sfârşite. Stăteam întinşi pe pat.

— Cred că trebuie să plecăm foarte curând de-aici, să nu ne prindă iarna.

Fereastra era deschisă şi simțeam adierea vântului. Era tot un vicleşug de-ale lui, să-ți întindă o frază ca pe o tavă, să vadă ce pui pe ea. Însă, spre mirarea mea, a continuat:

— Eu aş mai rămâne. Dacă mă vrei. Doar până la primăvară. Voi pleca de-ndată ce vom putea să călătorim pe mare N-o să întârziem deloc.

Ultima frază nu mi-o zisese mie, ci cuiva cu care se certa în sinea lui. Poate oamenilor lui, poate nevestei, puțin îmi păsa. Nu m-am întors spre el, ca să nu vadă că mă bucuram.

— Te vreau, am zis.

După aceea parcă s-a schimbat, a scăpat de un soi de încordare pe care nu i-o ştiusem. A doua zi a luat-o fredonând la vale spre țărm, împreună cu mateloții săi. Au tras corabia într-o peşteră adăpostită. Au priponit-o bine, au strâns pânzele şi au pus în ordine echipamentul, să îl ferească de furtunile iernatice.

Uneori îl vedeam că mă urmăreşte. Pe chip i se vedea că şi-a pus ceva în minte şi se apuca să mă descoasă pe ocolite. Despre insulă, despre tata, războiul de țesut, despre trecutul meu, vrăjitoria mea. Ajunsesem să-i cunosc bine expresia aceea: o avea şi când zărea vreun rac cu trei cleşti sau încerca să deslușească mareele încâlcite din golful de la răsărit al Aiaiei. Lumea era plină de mistere, iar eu reprezentam o enigmă printre alte milioane. Nu-i răspundeam şi, deşi se prefăcea nemulțumit, am început să înțeleg că-i stârnea un soi de plăcere ciudată. O uşă care nu se deschidea când bătea era în sine o noutate şi un soi de uşurare. Toată lumea i se mărturisea lui. Iar el mi se mărturisea mie.

Unele poveşti mi le-a spus pe lumină. Altele au venit doar după ce s-au mistuit flăcările şi doar umbrele îi mai ştiau chipul.

— S-a întâmplat după povestea cu ciclopii, mi-a zis el. În sfârşit am avut parte de un strop de noroc. Am nimerit pe Insula Vânturilor. O ştii?

— La regele Eol, am zis.

Era unul dintre protejații lui Zeus, având însărcinarea de a ține sub control suflările de vânt care cârmesc corăbiile prin toată lumea.

— A fost atât de mulțumit de mine, încât ne-a iuțit înaintarea pe mare. Mi-a dat o traistă mare ce conținea toate vântui ile potrivnice, astfel încât ele să nu ne facă necazuri. Nouă zile şi nouă nopți am plutit lin pe valuri. N-am dormit nici măcar un ceas, căci păzeam traista. Le spusesem oamenilor mei ce era, însă... A clătinat din cap. Ei credeau că era o comoară pe care nu voiam s-o împart cu ei. Îşi pierduseră de mult în valuri prada cu care se aleseseră din Troia. Nu voiau să se întoarcem acasă cu mâinile goale. Ei bine..., a zis el trăgând aer în piept, îți închipui ce s-a întâmplat.

Îmi închipuiam. Oamenii săi erau acum mai zurbagii şi ori-când, bucuroşi să lenevească o iarnă întreagă. Noaptea le plăcea să arunce la țintă cu drojdia de vin. Ținta era vreun tocător de lemn, însă nu nimereau deloc, căci deşertaseră carafe cu duiumul. Masa se păta ca la măcelărie şi se aşteptau ca nimfele mele să curețe după ei. Când le-am zis că trebuie să strângă singuri mizeria, s-au uitat chiorâş unii la alții şi, dacă n-aş fi fost cine eram, s-ar fi obrăznicit. Şi-au amintit însă de râturi.

— Într-un târziu, când n-am mai putut să lupt împotriva somnului, a zis Odiseu, am adormit. N-am simțit când mi au luat traista din mână. M-a trezit urletul vânturilor. Au țâşnit valvârtej din traistă şi ne-au suflat înapoi, de parcă nici nu plecaserăm. Aşa s-au şters toate leghele. Ei îşi închipulie că plâng după tovarăşii lor morți şi chiar îi plâng. Însă uneori abia mă stăpânesc să nu-i omor cu mâna mea. Au riduri de-acum, însă nici pic de minte. I-am luat la război înainte să treacă la faptele care-l statornicesc pe bărbat. Nu aveau neveste la plecare. Nu aveau copii. N-avuseseră parte nici de recolte sărace, ca să se descurce cu ce găseau pe fundul hambarelor, nici de ani buni, în care să învețe să pună de-o parte. Nu şi-au văzut părinții îmbătrânind şi cedând în fața greutăților. Nu i-au văzut murind. Mă tem că le-am răpit nu doar tinerețea, ci şi înaintarea în vârstă.

Şi-a frecat încheieturile degetelor. În tinerețe fusese arcaş iar mâinile se resimt cel mai mult de la truda de a întinde coarda, de a potrivi săgeata şi de a trage cu arcul. Îşi lăsase arcul acasă când plecase la război, însă durerea îl urmase. Odată îmi spusese că, dacă ar fi avut arcul cu el, ar fi ajuns cel mai bun arcaş din cele două armate.

— De ce nu l-ai luat?

A fost o chestiune de politică, mă lămurise el. Arcul fusese arma lui Paris. Paris, hoțul de neveste cel frumuşel.

— Printre eroi, era văzut ca un laş. Niciun arcaş n-ar fi primit renumele de cel mai bun dintre greci, indiferent cât de dibaci ar fi fost.

— Eroii sunt nişte proşti.

— Aici îți dau dreptate, a râs el.

Avea ochii închişi. A rămas atâta vreme tăcut, încât am crezut că a adormit. Apoi mi-a spus:

— De-ai fi văzut ce aproape eram de Itaca… Simțeam în nari mirosul peştilor prăjiți de pescarii de pe plajă.

Am început să-i cer mici favoruri. N-ar vrea să omoare un căprior pentru cină? N-ar vrea să prindă câțiva pești? Mi se destrăma cocina, n-ar vrea să dreagă câțiva stâlpi? Îmi făcea mare plăcere să-l văd cum intră pe ușă cu năvoadele pline și cu coșurile încărcate de fructe din livezile mele. A legat alături de mine vițele pe araci. Discutam ce vânturi bat și că Elpenor prinsese obiceiul să doarmă pe acoperiș și dacă să-l lăsăm sau nu.

— Nătărăul, a zis Odiseu. O să-și frângă gâtul.

— O să-i spun că nu-l las decât când e treaz.

— Adică niciodată, a pufnit el.

Știam că mă amăgesc prostește. Și de-ar fi rămas după trecerea primăverii, un asemenea bărbat n-avea cum să fie fericit închis pe țărmurile mele înguste. Și chiar dacă aș fi găsit o cale să fie mulțumit, tot existau neajunsuri, căci era muritor și deloc tânăr. Fii recunoscătoare, mi-am zis. Cu Dedal n-ai putut să stai nici măcar o iarnă.

Nu mă simțeam recunoscătoare. Am aflat ce mâncăruri îi plac cel mai mult și zâmbeam când îl vedeam bucurându-se de ele. Seara stăteam împreună lângă foc și discutam despre ce se mai petrecuse în ziua aceea.

— Ce crezi despre stejarul cel mare lovit de trăsnet? L-am întrebat. Crezi că a putrezit pe dinăuntru?

— O să mă uit, a spus el. Dacă e putred, poate fi doborât ușor. O să mă îngrijesc de asta mâine, înainte de prânz.

L-a tăiat, iar restul zilei și l-a petrecut retezând murii.

— Crescuseră prea mult. De fapt, îți trebuie niște capre. Patru capre i-ar rade într-o lună. Și așa ar rămâne.

— De unde să fac rost de capre?

Și iar cuvântul acela, *Itaca,* precum un farmec spulberat.

— Nu contează, am zis. O să preschimb câteva oi și cu asta am dres-o.

La masă, nimfele mele începuseră să zăbovească pe lângă bărbați, pentru a-i conduce în paturile lor pe cei care le plăceau. Și asta mă bucura. Pe vremuri îi spusesem lui Dedal că n-o să mă mărit niciodată, pentru că am mâinile murdare și-mi place prea mult munca mea. Însă și el avea mainile la fel de murdare.

Păi, unde îți închipui tu, Circe, că a învățat să se îngrijească atât de bine de casă?

Soția mea, zicea el mereu când vorbea de ea. *Soția mea, soția mea.* Purta cuvintele acelea ca pe un scut în spatele căruia se apăra. Ca oamenii de la țară care nu rostesc niciodată numele zeului morții, de teamă să nu vină să le ia pe cine au mai scump.

Penelopa, aşa o chema. Când dormea el, îi silabiseam nu mele uneori. Era o sfidare sau poate o dovadă. Vezi? Nu apare. Nu are puterile pe care crezi tu că le are.

Am amânat cât am putut, însă până la urmă ea era zgaibă pe care trebuia s-o zgândăresc. Am aşteptat să i se schimbe respirația, în semn că era destul de treaz ca să vorbim.

— Ce fel de persoană este?

Mi-a zis că era blândă, că la poruncile ei blajine bărbații săreau să-i facă pe plac mai iute decât dacă s-ar fi răstit la ei. O înotătoare foarte bună. Floarea ei preferată era şofranul şi-şi prindea în păr prima floare din anotimp, să-i poarte noroc. Reuşea cumva să vorbească despre ea de parcă s-ar fi aflat în odaia de lângă noi, nu despărțiți de doisprezece ani şi de atâtea mări îndepărtate.

Era verişoara Elenei. De o mie de ori mai isteață şi mai înțeleaptă, dar şi Elena era isteață în felul ei, doar că nestatornică. Deja îi auzisem poveştile despre Elena, regina Spartei, fiica muritoare a lui Zeus, cea mai frumoasă femeie din lume. Paris, prințul Troiei, o răpise de lângă soțul ei, Menelau, provocând astfel războiul.

— A plecat cu Paris de bunăvoie, sau a silit-o? l-am întrebat.

— Cine ştie? Am stat zece ani cu corturile la ea la poartă şi nu am auzit să fi încercat să fugă vreodată. Însă de cum a pătruns Menelau în cetate, făcând prăpăd, s-a azvârlit goală pe el, jurându-se că a fost un chin şi nu-şi doreşte decât soțul înapoi. N-o să spună niciodată tot adevărul. E sucită ca un şarpe şi se gândeşte mereu la propriul ei câştig.

Şi tu eşti cam la fel, mi-am zis.

— Soția mea însă e statornică. Statornică în toate. Până şi înțelepții mai rătăcesc calea, dar ea nu. E o stea neclintită, un arc măiestrit. S-a lăsat tăcerea. Îl simțeam cum se afundă în amintirile sale. Nu vorbeşte cu un anume subînțeles sau cu o singură intenție, şi totuşi e neschimbătoare. Se cunoaşte pe sine.

Cuvintele îmi pătrundeau în carne ca tăişul neted al unui cuțit bine ascuțit. Ştiusem că o iubeşte de când îmi povestise cum stătea la războiul de țesut. Însă rămăsese cu mine luni la rând şi mă lăsasem amăgită. Acum înțelegeam mai bine: toate nopțile pe care le petrecuse în patul meu țineau doar de filosofia călătoriei. Când eşti în Egipt, i te închini lui Isis, când eşti în Anatolia, îi jertfeşti un miel lui Cibele. Nu încalcă defel credința în Atena, care te aşteaptă acasă.

Însă, gândindu-mă mai bine, mi-am dat seama că adevărul nu era întreg. Mi-am amintit câte ceasuri petrecuse în război dibăcind toanele ca de sticlă ale regilor, gata se spargă în capul tuturor, țâfnele prinților, armonizând laolaltă atâția războinici mândri. Era totuna cu a îmblânzi taurii care scoteau foc pe nări ai lui Aietes, slujindu-se doar de propriile vicleşuguri. Însă acasă, în Itaca, nu mai avea parte de niciun erou arțăgos, niciun sfat de război, niciun atac de noapte, nicio stratagemă disperată pe care trebuia s-o născocească pentru a-şi salva oamenii. Cum putea un asemenea bărbat să se întoarcă acasă, la vatra şi la măslinele lui? Armonia casnică pe care o împărtăşeam era un soi de repetiție, mi-am dat seama. Când şedea lângă vatră şi când lucra în grădina mea, încerca să-şi amintească cum se face. Cum intră toporişca în lemn în loc de carne. Cum o se potrivească din nou cu Penelopa ca două piese şlefuite de mâna lui Dedal.

Dormea lângă mine. Din când în când, răsuflarea îi rămânea prinsă o clipă în gâtlej. *Tic.*

Pasifae m-ar fi sfătuit să fac o poțiune de dragoste cu care să-l leg de mine. Aietes m-ar fi povățuit să-i fur mințile. Mi-am închipuit fața lui lipsită de orice gând în afară de ce i-aş fi insuflat eu. Mi-ar sta la genunchi, uitându-se în sus la mine, cu o privire prostească, adoratoare şi pustie.

Au început ploile de iarnă şi toată insula mirosea a pământ. Iubeam anotimpul acela, nisipurile reci, florile de spânz alb. Odiseu se îndesise la trup şi nu se mai crispa de durere când se mişca. Furiile îi trecuseră aproape de tot. Am încercat să mă bucur. Aşa e când îți vezi grădina bine îngrijită mi-am zis. Când te uiți la mieii nou-fătați cum se ridică împleticindu-se pe picioare.

Bărbații rămâneau pe lângă casă, încălzindu-se cu vin. Ca să-i distreze, Odiseu le spunea poveşti eroice cu Ahile, Aiax şi Diomede, reînviindu-i în aerul amurgului, ca să-şi înfăptuiască iar isprăvile glorioase. Oamenii îl ascultau absorbiți, cu chipuri uimite. *Nu uitați,* îşi şopteau exaltați. *Şi noi am păşit printre ei. Am dat piept cu Hector. Fiii noştri vor duce mai departe legenda.*

Odiseu le zâmbea ca un tată îngăduitor, însă mai târziu, noaptea, pufnea batjocoritor.

— N-ar fi putut să dea piept cu Hector nici dacă prindeau aripi. Dacă aveai vreun strop de minte, fugeai de cum îl vedeai.

— Chiar şi tu?

— Bineînțeles. Aiax de-abia se putea pune cu el şi numai Ahile l-ar fi putut înfrânge. Sunt un luptător destul de bun, dar ştiu cât mă țin puterile.

Îl credeam. Atâția închideau ochii şi urzeau născociri despre cine ştie ce forțe râvnite. Însă el îşi întocmise o hartă şi un catastif precis, în care trecuse fiecare piatră şi deluşor cu un ochi limpede. Îşi măsura darurile foarte amănunțit.

— L-am cunoscut pe Hector, mi-a zis. Războiul abia începuse şi încă ne prefăceam c-o să semnăm armistițiul. Şedea lângă tatăl său, Priam, pe un scăunel şubred, însă părea să şadă pe tron. Nu lucea ca aurul. Nu era lustruit şi desăvârşit. Însă era dintr-o bucată, ca un bloc de marmură tăiat din mină. Soția sa, Andromaca, ne-a turnat vin. Mai târziu am auzit că i-a născut un fiu, Astianax, *Comandantul cetății.* Însă Hector îi zicea Scamandrius, după râul care curgea lângă Troia.

Glasul îi era schimbat.

— Ce-a pățit?

— Ce pătesc toți fiii în război. Ahile l-a omorât pe Hector şi mai târziu, când fiul lui Ahile, Neoptolemos, a pătruns în palat, l-a luat pe pruncul Astianax şi i-a crăpat capul. A fost o grozăvie, ca tot ceea ce făcea Neoptolemos, însă nu a avut de ales. Pruncul ar fi crescut cu sabia în inimă. Cea mai înaltă datorie a fiilor este să-şi răzbune tații. Dacă ar fi trăit, şi-ar fi găsit aliați şi ar fi venit după noi.

Din lună mai rămăsese doar un ciob agățat la fereastra noastră. Odiseu a rămas tăcut, desfăşurându-şi gândurile.

— Ciudat cât de mult mă alină ideea asta. Că fiul meu ar porni pe mare dacă voi fi ucis. Îi va vâna pe aceia care mi-au făcut de hac. Le va zice în față: „Ați îndrăznit să vărsați sângele lui Odiseu, aşa că l-am vărsat şi eu pe al vostru.

Încăperea încremenise. Era târziu şi bufnițele plecaseră demult prin copacii lor.

— Cum era fiul tău?

Şi-a frecat rădăcina degetului mare, unde se împunsese cu priboiul.

— I-am zis Telemah, după meşteşugul meu de arcaş. (Numele însemna *Luptător din depărtare.*) Însă, ca într-o farsă, în ziua în care s-a născut a urlat neîncetat, de parcă deja trăia pe câmpul de luptă. Femeile au încercat toate trucurile pe care le ştiau: l-au legănat, au mers cu el în brațe, l-au legat bine în faşă, i-au dat să sugă degetul mare înmuiat în vin. Moaşa a zis că n-a mai văzut prunc aşa înverşunat. Până şi bătrâna mea doică îşi ducea mâinile la urechi. Soția mea se făcuse pământie de teamă să nu fie bolnav. Dați-mi-l mie, le am zis. L-am ridicat în brațe şi m-am uitat la chipul lui înroşit „Iubitul meu fiu”, am zis. „Ai dreptate, lumea e un loc crud şi îngrozitor, merită să urli la ea. Însă acum eşti în siguranță şi trebuie şi noi să dormim. N-ai vrea să ne laşi să ne bucm.mi un pic de linişte?” Şi atunci s-a potolit. A tăcut pur şi simplu în mâinile mele. După aceea a fost cel mai cuminte copil din lume. Mereu zâmbea şi râdea când se oprea cineva să vorbească cu el. Slujnicele născoceau tot felul de motive ca să vină să-l ciupească de obrăjorii rotunzi. „Straşnic rege va ajunge într-o bună zi!”, ziceau ele. „Blând ca vântul de la apus, oho!”

Şi-a tot depănat amintirile. Prima oară când a muşcat Telemah din pâine, primul cuvânt, cât de mult îi plăceau caprele şi să se ascundă sub scaune, chicotind ca să fie uşor de găsit. Avea mai multe poveşti cu fiul lui într-un an decât tata cu mine într-o eternitate, mi-am zis.

— Ştiu că mama lui o să se îngrijească să mă păstreze în minte, însă la vârsta lui eu deja mergeam la prima vânătoare. Omorâsem un mistreț cu mâinile mele. Sper doar să mai am ce să-l învăț când o să mă întorc acasă. Să-mi semene măcar puțin.

L-am alinat cu vreo vorbă în doi peri, sunt sigură. O să-ți semene. Orice băiat îşi doreşte un tată, o să te aştepte. Însă mă gândeam din nou cât de necurmat se scurge viața muritorilor. Clipele tot treceau cât stăteam noi de vorbă. Pruncul acela dulce nu mai era. Fiul lui înainta în vârstă creştea, se ascuțea, devenind bărbat. Odiseu pierduse deja treisprezece ani din viața lui şi câți mai urmau?

Mă trezeam gândindu-mă adesea la băiatul acela care veghea cu ochi liniştiți. Mă întrebam dacă ştie ce aşteptări are tatăl său de la el şi dacă se simte împovărat. Mi-l închipuiam stând zi de zi pe coasta țărmului şi rugându-se să vadă o corabie. Mi-l închipuiam mergând ostenit la culcare, cu o mâhnire surdă, ascunsă în suflet seară de seară, ghemuindu-se în pat aşa cum se culcuşise pe vremuri în mâinile tatălui său.

Mi-am făcut şi eu mâinile căuş în beznă. Nu cunoşteam o mie de vicleşuguri şi nu eram o stea neclintită, însă, pentru prima oară, am simțit ceva adăpostit acolo. O speranță, o răsuflare vie care încă putea să crească între noi.

Capitolul 17

Copacii începeau să înmugurească. Marea era încă zbuciumată, însă curând valurile aveau să se liniştească şi să se facă primăvară, când trebuia să ridice Odiseu ancora. Urma să gonească pe mare, ferindu-se de furtuni şi de mâna uriaşă a lui Poseidon, privind doar către casă. Iar pe insula mea avea să se aştearnă iarăşi tăcerea.

Noapte de noapte stăteam întinsă lângă el în lumina lunii. Mai stai măcar un anotimp, îmi închipuiam cum îi zic. Doar până se termină vara, căci atunci bat cele mai puternice vânturi. Ar rămâne mirat. I-aş citi dezamăgirea în ochi. Vrăjitoarele de aur nu se roagă de nimeni. Atunci am lăsat insula să se roage în locul meu, să-l înduplece cu frumusețea ei grăitoare. Cu fiecare zi ce trecea, stâncile se dezbărau de frig şi de îngheț, iar mugurii se umflau tot mai tare. Mâncam afară, pe iarba verde. Mergeam pe nisipul încălzit de soare şi ne scăldam în golful însorit. L-am dus la umbra unui măr, ca să-l urmeze mireasma în somn. I-am întins în față toate minunile de pe Aiaia, ca pe un covor, şi l-am văzut cum începe să şovăie.

Şi oamenii lui l-au văzut. Trăiseră treisprezece ani alătde el şi, cu toate că erau mai prejos decât el şi nu prea aveau cum să-i înțeleagă gândurile întortocheate, au simțit o schimbare aşa cum dulăii simt toanele stăpânului după miros. Zi de zi se frământau tot mai mult. Itaca, repetau ei în gura mare de câte ori aveau ocazia. Regina Penelopa. Telemah. Euriloh se plimba de colo până colo prin casă, uitându-se mânios în jur. L-am văzut şuşotind cu ceilalți. Când treceam pe lângă ei, tăceau şi se uitau în pământ. Câte unii se fofilau pe lângă Odiseu. Mă aşteptam să-i alunge, însă el stătea şi se uita în gol peste umerii lor, în aerul prăfuit din amurg. Mai bine îi lăsam porci cum îi făcusem, mi-am zis.

Poeții numesc somnul Fratele Morții. Celor mai mulți, întunecatele ceasuri le amintesc încremenirea care-i aşteaptă când li se termină zilele. Însă somnul lui Odiseu era precum viața lui, agitat, un mormăit care-mi făcea lupii să ciulească urechile. Îl priveam în lumina gri-perlată din zori: tremurul feței, încordarea umerilor. Răsucea cearşafurile de parcă erau adversari cu care se lua la trântă. Petrecuse cu mine un an întreg de zile paşnice, însă noapte de noapte mergea la război.

Obloanele erau ridicate. Pesemne că a plouat peste noapte, mi-am zis. Aerul care pătrundea înăuntru părea curat, foarte limpede. Fiecare sunet – ciripitul păsărilor, freamătul frunzelor, susurul valurilor – vibra în aer ca un clopoțel. M-am îmbrăcat şi am ieşit, să admir splendoarea. Oamenii lui încă dormeau. Elpenor era sus, pe acoperiş, înfăşurat într-una dintre cele mai bune pături de-ale mele. Vântul adia pe lângă mine cu note de liră şi până şi propria mea răsuflare părea să fluiere melodios. De pe o creangă a picat un strop de rouă. Când s-a lovit de pământ, parcă a răsunat un clopot.

Am simțit că mi se usucă gâtlejul.

A ieşit din pâlcul de lauri. Fiecare trăsătură a trupului îi era frumoasă şi de o grație desăvârşită. Pe pletele negre şi răsfirate purta o cunună. De umăr îi atârna un arc lucitor, cu vârfuri îmbrăcate în aur, sculptat din lemn de măslin.

— Circe, a zis Apollo, iar glasul îi suna cel mai melodios dintre toate.

Doar ale lui erau toate cântecele de pe lumea aceasta.

A ridicat grațios o mână.

— Fratele meu m-a prevenit în privința glasului tău. Cred că ar fi cel mai bine să vorbeşti cât mai puțin.

În voce nu i se simțea nici urmă de răutate. Deşi poate că aşa suna răutatea în timbrul acela desăvârşit.

— Pe insula mea nu-mi spune nimeni să tac.

S-a strâmbat.

— Hermes a avut dreptate: eşti îndărătnică. Îi aduc o profeție lui Odiseu.

Am simțit că mă încordez. Enigmele olimpienilor erau mereu cu dublu tăiş.

— E înăuntru.

— Da, ştiu.

Vântul m-a plesnit peste față. N-am mai apucat să țip. Mi s-a vârât printre buze, îndesându-mi-se până-n pântece, de parcă-mi turnase pe gât tot cerul. Am icnit sufocată, însă în gâtlej îmi curgea mai departe şuvoiul umflat, tăindu-mi răsuflarea şi înecându-mă în puterea aceea străină. Apollo se uita la mine cu chipul lui plăcut.

Poiana de pe insulă s-a şters. Pe un țărm cu coaste stâncoase stătea Odiseu. În depărtare se vedeau capre şi livezi de măslini. Am văzut o casă cu săli încăpătoare şi curte pietruită, cu arme străvechi ce luceau pe pereți. *Itaca.*

Apoi l-am văzut pe Odiseu pe alt țărm. Nisip întunecat şi un cer care nu cunoscuse nicicând lumina tatei. În zare se înălțau plopi umbriți şi sălciile plângătoare îşi înmuiau frunzele în apa neagră. Nu cânta nicio pasăre, nu mişca nicio jivină. Am ştiut de-ndată ce loc era acela, deşi nu fusesem niciodată acolo. O peşteră imensă se căsca în apropie, iar la gura ei stătea un bătrân orb. I-am auzit numele în numele în minte: *Tiresias.*

M-am azvârlit jos, pe pământul îngrijit al grădinii mele. Am smuls pe bâjbâite rădăcinile de *mōli*, îndesându-mi câteva în gură, cu țărâna încă atârnând de ele. Vântul a încetat dintr-o dată, la fel de iute cum se pornise. Am tuşit, tremurând din tot trupul. Pe limbă aveam gust de noroi şi de cenuşă. M-am luptat să mă ridic în genunchi.

— Îndrăzneşti să mă înjoseşti pe insula mea? Am sânge de titan. O să fie război. Tatăl meu...

— Chiar tatăl tău a venit cu propunerea. Supuşii mei trebuie să aibă darul profeției în sânge. Ar trebui să te simți onorată. Ai purtat în tine o viziune a lui Apollo.

Glasul îi era un imn. Pe chipul frumos nu i se citea decât o uşoară nedumerire. Îmi venea să-l sfâşii cu unghiile. Zeii aceştia şi legile lor fără noimă... Mereu găseau un motiv să te pună să le cazi în genunchi.

— Nu îi voi spune lui Odiseu.

— Nu mă priveşte pe mine. Profeția a fost încredințată.

Şi cu asta a dispărut. Mi-am lipit fruntea de trunchiul zbârcit al unui măslin. Pieptul îmi tresălta. Tremuram înfuriată de o asemenea ocară. De câte ori trebuia să mă învăț minte? Fiecare clipă de pace era o minciună, căci depindea doar de cheful zeilor. Orice aş fi făcut şi oricât de mult aş fi trăit, era de ajuns ca oricând li se năzărea să se poarte cu mine aşa cum doreau.

Cerul nu se albăstrise de tot. Odiseu încă dormea. L-am trezit şi l-am condus în sala de mese. Nu i-am zis profeţia. Cât l-am privit cum mănâncă, mi-am întors furia pe toate părţile, de parcă pipăiam un vârf de pumnal. Voiam să-l ştiu cât mai ascuţit, căci ştiam ce urmează. În viziunea aceea, el se întorsese în Itaca. Îmi pierdusem şi ultimele cât de mici speranţe.

Am pus pe masă cele mai bune bucate, am destupat cel mai vechi vin. Însă nici nu i-au tihnit. Părea distrat. Toată ziua s-a întors să se uite pe fereastră, de parcă aştepta pe cineva. Am vorbit cuviincios unul cu celălalt, dar simţeam că de-abia aşteaptă să mănânce oamenii săi şi să se ducă la culcare. Când a tăcut şi ultimul glas, pradă somnului, a îngenuncheat.

— Zeiţă, a spus el.

Nu-mi spunea niciodată aşa şi atunci am înţeles. Am în ţeles cu adevărat. Poate că şi la el venise vreo zeitate. Poate că o visase pe Penelopa. Idila noastră se sfârşise. M-am uitat în jos la părul lui împănat cu fire sure. Îşi ţinea umerii drepţi şi ochii în pământ. M-a apucat o mânie surdă. Măcar putea să mă privească în faţă.

— Ce este, muritorule?

Grăisem prea tare. Leii au tresărit în somn.

— Trebuie să plec. Am zăbovit prea mult. Oamenii mei nu mai au răbdare.

— Atunci pleacă. Îţi sunt gazdă, nu temnicieră.

Chiar s-a uitat la mine în clipa aceea.

— Ştiu, stăpână. Îţi port o recunoştinţă nemărginită.

Avea ochii căprui şi calzi ca pământul verii. Grăia simplu fără pic de meşteşug, ceea ce desigur că era un meşteşug în sine. Întotdeauna ştia să se înfăţişeze cât mai cu folos. M-am simţit cumva răzbunată când i-am zis:

— Am pentru tine o veste de la zei.

— O veste, a zis el prudent.

— Vei ajunge acasă, spun ei. Însă mai întâi îţi porucesc să vorbeşti cu profetul Tiresias în casa morţii.

Niciun om zdravăn la cap n-ar fi putut să audă asta fără să-l apuce tremuratul. Înlemnise şi se făcuse palid.

— De ce?

— Zeii ştiu cel mai bine şi nu au crezut de cuviinţă să-mi destăinuie motivele.

— N-o să se termine niciodată?

Avea glasul răguşit. Chipul îi părea o rană redeschisă. Toată furia mi s-a topit. Nu era adversarul meu şi oricum îl aştepta un drum greu. Ce rost avea să ne rănim unul pe altul?

I-am atins pieptul, în care-i bătea brava inimă de căpitan.

— Vino, i-am zis. Nu te las la greu.

L-am dus în odaia mea şi i-am împărtăşit din cunoaşterea care crescuse în mine în ziua aceea, iute şi neîntrerupt, ca bulboanele unui pârâu.

— Vânturile te vor purta pe mări până la marginea lumii celor vii. Acolo se află un mal cu un crâng de plopi negri şi ape încremenite, negre, în care atârnă sălcii. E intrarea spre lumea morților. Sapă o groapă, îți voi arăta cât de mare. Umple-o cu sângele unei oi şi al unui berbec negru şi fă libații în jurul gropii. Umbrele flămânde vor veni grămadă. Vor jindui la viața aceea aburindă după ce au stat atât de mult în întuneric.

Ținea ochii închişi. Poate îşi închipuia cum năvălesc sufletele afară din ungherele lor cenuşii. Pe unele avea să le recunoască. Ahile şi Patrocle, Aiax şi Hector. Troienii pe care-i omorâse, grecii şi mateloții săi, încă cerând să li se facă dreptate. Însă nu asta era partea cea mai grea. Va vedea şi suflete pe care nu se aştepta să le întâlnească: cei care muriseră acasă în lipsa lui. Poate părinții săi sau Telemah. Poate chiar însăşi Penelopa.

— Trebuie să păzeşti sângele de ele până soseşte Tiresias. Va sorbi cu nesaț şi-ți va împărtăşi din înțelepciunea sa. Apoi te vei întoarce aici pentru încă o zi, căci s-ar putea să-ți mai fiu de ajutor.

A încuviințat. Avea buzele cenuşii. Mi-am pus mâna pe obrazul lui.

— Dormi, i-am zis. O să-ți prindă bine.

— Nu pot.

Îl înțelegeam. Se pregătea sufleteşte, strângându-şi curajul pentru o nouă bătălie. Am stat întinşi unul lângă altul, veghind pe tăcute ceasuri lungi în noapte. În zori l-am ajutat chiar eu să se îmbrace. I-am prins mantia pe umeri. L-am încins cu cureaua şi i-am întins sabia. Când am deschis uşa casei, l-am găsit pe Elpenor lățit pe dalele de piatră. În sfârşit, căzuse de pe acoperişul meu. Ne-am uitat lung la buzele lui albăstrite şi la gâtul sucit într-un fel hidos.

— Deja se întâmplă, a zis Odiseu cu un glas mohorât, resemnat.

Ştiam ce vrea să spună. Moirele îl prinseseră din nou în jug.

— O să rămână aici. Nu ai timp acum de înmormântare.

Am cărat leşul până la un pat şi l-am învelit într-un cearşaf. Am adus merinde pentru drum şi oile de care avea nevoie pentru ritual. Corabia era deja pregătită, oamenii lui întinseseră pânzele cu zile în urmă. Acum au încărcat-o şi au împins-o în valuri. Marea spumega rece şi aerul era încărcat de stropi. Vor trebui să lupte pentru fiecare leghe, iar seara or să aibă umerii numai noduri. Mai bine le-aş fi dat nişte pomezi pentru asta, mi-am zis. Însă era prea târziu.

Am urmărit cum se opinteşte corabia la orizont, apoi m-am întors şi am tras cearşaful de pe leşul lui Elpcnni Singurele cadavre pe care le mai văzusem erau acelea care zăcuseră pe podeaua mea, atât de frânte, încât nici nu un mai vedea că fuseseră oameni. I-am atins pieptul. Era tare şi rece. Auzisem că după moarte fețele par întinerite, însă, cum Elpenor râsese mult şi scânteia vieții i se stinsese, chipul destins îi era brăzdat de riduri. L-am spălat şi l-am uns cu uleiuri grijulie, de parcă mai putea să-mi simtă degetele. În tot acest timp, am cântat o melodie care să-i țină tovărăşie suflelului cât aştepta să treacă marele râu, spre lumea morților. L-am învelit la loc în linţoliu, am rostit un farmec care să-l ferească de putreziciune şi am închis uşa după mine.

În grădină, frunzele verzi erau atât de crude, încât luceau ca tăişurile cuțitelor. Mi-am vârât degetele în pământ, răsucindu-l. Vara cea umedă îşi strângea sevele şi nu peste mult timp trebuia să leg vițele pe araci. Anul trecut mă ajutase Odiseu. Am atins cu grijă gândul acela ca pe o vânătătaie, să văd cât de tare mă doare. Când n-o să-l mai am lângă mine oare o să ajung ca Ahile jelindu-l pe Patrocle, iubitul său pierdut? Am încercat să-mi închipui cum gonesc dintr-o parte în alta a plajelor, smulgându-mi părul din cap şi strângând la piept vreun crâmpei de tunică veche rămasă de la el. Cum țip de durere că mi-am pierdut jumătate din suflet.

N-am reuşit. Să ştiu acest lucru mi-a stârnit o nouă durere însă poate că aşa trebuia să se întâmple. Zeii şi muritorii din poveşti nu rămâneau prea mult timp împreună.

În seara aceea am stat la bucătărie, tăind flori de omag. De-acum Odiseu stătea față în față cu morții săi. Când plecase îi strecurasem în mână o sticluță, rugându-l să-mi aducă puțin sânge din groapa pe care avea să o sape. Umbrele urmau să-i insufle prezența lor rece şi-mi dorisem să simt puterea aceea cenuşie şi nepământeană. Acum regretam că-l rugasem. Doar Perses şi Aietes ar fi făcut aşa ceva, pentru că le curgea doar vrăjitorie prin vene şi nici pic de căldură.

Mi-am văzut cu atenție de munca mea, mişcându-mi degetele riguros, conştientă de fiecare senzație. Ierburile mă urmăreau de pe rafturi. Şiruri întregi de leacuri pe care le alesesem cu mâinile mele. Îmi plăcea să le văd acolo, în castronaşele şi sticluțele lor: salvie şi trandafir, voronic, cicoare, laur sălbatic, *mōli* în sticluța bine astupată. Şi, cel mai la urmă, păstrat în cutiuța lui de cedru, silfion măcinat cu pelin, poțunea pe care o luasem lună de lună de când mă culcasem prima oară cu Hermes. Lună de lună, în afară de ultima.

Am aşteptat pe plajă cu nimfele mele, urmărind cum trage corabia în golf. Oamenii au venit prin apă la țărm, tăcuți. Erau încovoiați de parcă ar fi cărat pietre în spinare şi arătau bătrâni şi bolnavi. Am cercetat chipul lui Odiseu. Era livid, n-am reuşit să citesc nimic pe el. Hainele le erau rupte şi decolorate. Păreau nişte peşti prinşi sub pojghița de gheață a iernii.

Am păşit în față, luminându-i cu ochii mei.

— Bine-ați venit! le-am strigat. Bine v-ați întors, inimi de aur. Bărbați de fier! Sunteți eroi de legendă. Ați îndeplinit mia dintre muncile lui Heracle: ați văzut casa morții şi ați supraviețuit. Haideți, v-am întins pături pe iarba moale. Aveți vin şi mâncare. Odihniți-vă şi înzdrăveniți-vă!

S-au mişcat încet, ca nişte bătrânei, însă s-au aşezat. Aveau la îndemână tăvi cu friptură şi vin rubiniu. I-am servit şi le-am turnat de băut până când au prins bujori în obraji. Soarele bătea mistuind ceața rece a morții.

L-am tras pe Odiseu deoparte, într-un desiş.

— Povesteşte-mi, i-am zis.

— Sunt în viață. E cea mai bună veste dintre toate. Fiul şi soția mea trăiesc. La fel şi tatăl meu.

Nu şi mama. Am aşteptat.

A rămas cu privirea la genunchii săi brăzdați de cicatrice.

— Agamemnori era acolo. Soția lui îşi luase un iubit când s-a întors acasă, l-a ciopârțit în baie, ca pe un bou. L-am văzut pe Ahile şi pe Patrocle, dar şi pe Aiax, cu rana pe care şi-a făcut-o singur. M-au pizmuit că sunt în viață, însă măcar nu mai trebuie să se războiască.

— Nici tu nu va mai trebui. Vei ajunge în Itaca. Am văzut.

— Voi ajunge, însă Tiresias mi-a spus că o să-mi găsesc casa asediată. Bărbați care-mi mănâncă merindele şi-mi uzurpă rangul. Trebuie să-i ucid cumva. Însă, tot păşind pe uscat, voi muri de dorul mării. Zeii se dau în vânt după asemenea ghicitori.

Grăise cu un glas mai amar ca oricând.

— Nu trebuie să te gândeşti la asta. O să te chinuieşti Gândeşte-te mai bine la calea care ți se întinde în față, ducându-te la soția şi la fiul tău.

— Calea mea... Tiresias mi-a înfățişat-o. Trebuie să trec pe lângă Trinacria.

Numele suna ca o săgeată înfiptă în țintă. De câți ani nu mai auzisem numele insulei? Mi-am amintit pe dată: strălucitoarele mele surori, Drăguța, Frumuşica şi restul, legănându-se ca nişte crini în amurgul aurit.

— Dacă nu voi tulbura junincile, voi ajunge acasă cu oamenii mei. Însă dacă e vreuna rănită, tatăl tău o să-şi verse mânia asupra noastră. N-o să mai văd Itaca ani mulți şi o să-mi moară toți matelotii.

— Atunci n-o să opreşti. Nici măcar n-o să arunci ancora pe țărm.

— N-o să opresc.

Însă nu era atât de simplu, amândoi ştiam. Moirele te ademeneau şi te păcăleau. Îți puneau în cale piedici care te atrăgeau în uneltirile lor. Se foloseau de orice: de vânturi, de valuri, de slăbiciunile oamenilor.

— Dacă eşuați, i-am zis, nu te îndepărta de țărm. Nu te duce să admiri cirezile. Nu ştii cât de tare o să-ți ispitească foamea. Față de vaci, sunt ca zeii față de muritori.

— O să rezist.

Nu pentru voința lui mă temeam. Însă ce rost avea să-i spun, să-i pândesc la uşă ca o bufniță prevestitoare de moarte? Doar îşi cunoştea prea bine oamenii. În minte mi s-a înfățişat atunci un gând nou. Îmi aminteam rutele pe care mi le schițase Hermes cu atâta timp în urmă. Mi le-am desenat în minte. Dacă trecea pe lângă Trinacria, atunci...

Am închis ochii. Încă o pedeapsă de la zei. Pe capul lui, dar şi al meu.

— Ce este?

Am deschis ochii.

— Ascultă-mă, i-am zis. Trebuie să ştii mai multe lucruri.

I-am descris călătoria. I-am înfățişat pe rând primejdiile de care trebuia să se ferească, bancurile de nisip, insulele sălbaticilor, Sirenele, păsările cu cap de femeie care-i ademenesc pe bărbați cu cântece până-şi găsesc moartea. Într-un târziu, n-am mai putut să amân.

— O să treci şi pe lângă Scylla în călătoria ta. O ştii?

O ştia. L-am văzut cum se cutremură. Şase oameni sau doisprezece.

— Trebuie să ne apărăm cumva de ea, mi-a spus. Trebuie să existe vreo armă cu care s-o înfrunt.

Asta îmi plăcea cel mai mult la el, printre altele: că lupta întotdeauna pentru o şansă. M-am întors, să nu-mi vadă fața când i-am răspuns:

— Nu. Nu există. Nici măcar pentru un muritor ca tine. Am dat piept cu ea, acum multă vreme, şi am scăpat doar datorită magiei şi zeității mele. Însă cu Sirenele chiar poți să-ți foloseşti vicleşugurile. Astupă cu ceară urechile oamenilor şi pe ale tale lasă-le libere. Dacă te legi de catarg, ai putea să ajungi primul muritor care le-a ascultat cântând şi a trăit să ducă povestea mai departe. N-ar fi o istorie numai bună pentru soția şi fiul tău?

— Ar fi.

Însă avea glasul slăbit ca un tăiş bont. Nu aveam ce să fac. De-acum nu mai era în mâinile mele.

L-am cărat pe Elpenor la rugul funerar. Am îndeplinit ritualurile, i-am cântat isprăvile din război, i-am trecut numele în catastiful celor care-şi trăiseră viaţa. Nimfele mele l-au bocit şi bărbaţii l-au plâns şi ei. Numai Odiseu şi cu mine am stat tăcuţi, fără să vărsăm o lacrimă. După aceea am încărcat bine corabia cu merinde din cămările mele. Mateloţii s-au dus la parâme şi la vâsle. Erau însufleţiţi, îşi aruncau priviri între ei, târşâindu-şi picioarele pe punte. Eu mă simţeam pustiită, scobită ca plaja sub chila unei corăbii.

Odiseu, fiul lui Laerte, marele călător, prinţul uneltililor, al vicleşugurilor şi a o mie de dezlegări. Mi-a arătat cicatricele sale şi, în schimb, mi-a îngăduit să mă prefac că eu nu am niciuna.

S-a urcat pe corabie şi, când s-a întors să-mi arunce o ultimă privire, eu deja plecasem.

Capitolul 18

Cum ar înfăţişa cânturile scena aceasta? Zeiţa pe promontoriul ei singuratic, cu iubitul îndepărtându-i-se în zare. Cu ochii înlăcrimaţi, însă de nepătruns, întorşi înăuntru, spre gândurile sale tainice. Jivinele i se strâng lângă poalele mantiei. Teii înfloresc. Şi, într-un final, chiar înainte ca el să dispară dincolo de orizont, ea îşi ridică mâna şi o duce la pântece.

Au început să-mi fiarbă intestinele de cum a ridicat el ancora. Eu, care nu fusesem niciodată bolnavă, acum nu mai scăpăm de greaţă. Am vărsat până mi-am sfâşiat gâtlejul, cu stomacul zomăindu-mi ca o nucă veche, cu buzele crăpate. De parcă trupul meu îşi propusese să dea afară tot ce mâncase într-un secol.

Nimfele mele îşi frângeau mâinile şi se agăţau una de alta. Nu mai văzuseră una ca asta. Pe cele din neamul meu, sarcina ne face să strălucim şi să ne umflăm ca nişte boboci. Au crezut că m-a otrăvit cineva sau m-a blestemat cu vreo prefacere groaznică, de mi se întorcea trupul pe dos. Când au încercat să mă ajute, le-am împins în lături. Pruncul pe care-l purtam in pântece avea să fie semizeu după nume, însă era un cuvânt înşelător. Urma să moştenească din sângele meu câteva calilăţi bune, frumuseţe sau iuţeală, tărie sau farmec. Însă tot restul venea de la tatăl său, căci firea muritoare se transmite mai adesea decât aceea zeiască. Carnea îi va fi supusă aceloraşi o mie de beteşuguri şi necazuri care ameninţă orice om. Nu mă încredeam în niciun zeu, în nimeni dintre ai mei, ci doar în mine însămi să ocrotesc o fiinţă atât de plăpândă.

— Plecaţi chiar acum, le-am zis cu noul meu glas gros. Nu-mi pasă cum, anunţaţi-vă taţii şi mergeţi. Ce am acum mă priveşte doar pe mine.

N-am aflat niciodată ce părere şi-au făcut auzindu-mă. Greața revenise şi abia mai vedeam din cauza lacrimilor. Când am reuşit să-mi regăsesc casa, nimfele se făcuseră nevăzute. Îmi închipui că tații lor s-au învoit temându-se să nu se molipsească de la sarcina mea cu un muritor. Era ciudat să nu le am lângă mine, însă n-am mai apucat să mă gândesc la asta şi nici să-l jelesc pe Odiseu. Greața nu ceda. Mă muncea ceas de ceas. Nu înțelegeam de ce-mi dă atâtea bătăi de cap. Poate că sângele muritor se lupta cu al meu sau poate chiar eram blestemată, vreo imprecație rătăcită a lui Aietes. Îmi tot dăduse târcoale, nimerindu-mă în sfârşit. Însă focul interior nu se domolea cu niciun contrafarmec, nici măcar cu *mōli*. Nu-i nicio taină la mijloc, mi-am zis. Oare n-ai ținut întotdeauna înadins să alegi cea mai grea cale, orice ai face?

Ştiam prea bine că nu puteam să mă apăr de corabieri în halul în care eram. M-am târât până la borcănaşele mele cu ierburi şi am făcut vraja pe care o născocisem cu multă vreme în urmă: o nălucă ce preschimba insula într-o stâncă ostilă înaintea oricărei corăbii care trecea prin apropiere. După aceea, gâfâind, m-am întins pe podea. Speram să-mi regăsesc liniştea.

Liniştea... Aş fi râs dacă nu mi-ar fi fost atât de rău. Izul acru al brânzei din bucătărie, duhoarea sărată a algelor purtată de briză, pământul întesat de râme după ploaie, trandafirii ofilindu-se în boscheți. Toate îmi stârneau fierea. Au urmat durerile de cap, ca nişte arici-de-mare vârându-mi-se în ochi. Pesemne că aşa s-a simțit şi Zeus înainte să-i țâşnească Atena din țeastă, mi-am zis. M-am târât în odaia mea şi am zăcut în întuneric, la adăpostul obloanelor, visând la plăcerea de a-mi spinteca gâtul şi de a o sfârşi cu toate.

Şi totuşi, oricât de ciudat ar părea, nici în culmea nefericirii nu mă simțeam cu totul nenorocită. Eram învățată cu o suferință informă şi opacă, întinzându-se din zare în zare. Aceasta de acum îşi avea țărmurile, adâncimea, țelul şi forma ei proprii. Nu era lipsită de speranță, căci avea să se sfârşească şi să-mi aducă un prunc. Fiul meu. Căci, prin vrăji sau prin darul profeției, ştiam deja că asta era.

A tot crescut, din ce în ce mai fragil. Nu mă mai bucurasem niciodată atât de mult de carnea mea nemuritoare, care-l împresura ca o armură groasă. Am fost în culmea fericirii când l-am simţit prima oară lovindu-mă cu picioarele şi i-am vorbit clipă de clipă, când îmi pisam ierburile, când îi croiam hăinuţe şi-i împleteam leagănul din trestie. Mi-l închipuiam mergând alături de mine, ca prunc, băietan şi bărbatul din viitor. Aveam să-i arăt toate minunile pe care i le strânsesem, insula şi cerul ei, fructele şi oile, valurile şi leii. Solitudinea desăvârşită care nu se va mai preschimba niciodată în singurătate.

Mi-am dus mâna la pântece. *Tatăl tău a zis odată că-şi doreşte mai mulţi copii, însă nu de aceea exişti. Tu eşti doar pentru mine.*

Odiseu îmi spusese că pe Penelopa o apucaseră pe nesimţite durerile facerii; crezuse că o durea burta de la prea multe pere. Ale mele au picat ca un trăsnet din cer. Ţin minte că m-am dus de-a buşilea din grădină în casă, încovoiată de spasmele sfâşietoare. Pregătisem deja poţiunea din salcie. Am luat o gură, apoi am dat-o pe gât şi până la urmă am ajuns să ling gura sticluţei.

Nu prea ştiam nimic despre naştere, etapele şi evoluţia ei.

Umbrele s-au schimbat, însă totul se topea într-o clipă fără sfârşit, o durere care mă măcina ca o piatră de moară. Am ţipat şi m-am împins în ea ceasuri întregi, însă pruncul nu a ieşit. Moaşele cunoşteau tot felul de trucuri prin care ajutau copilul să se mişte, dar eu nu le ştiam. Puteam totuşi să înţeleg un singur lucru: dacă îmi lua prea mult, fiul meu murea.

Am tot ținut-o aşa. Pradă chinurilor, am răsturnat o masă. După aceea am găsit odaia distrusă de parcă dăduseră urşii iama în ea, cu tapiseriile smulse de pe pereți, obloanele făcute aşchii şi farfuriile sparte. Nu țin minte nimic. Mintea mi se împleticea printre o mie de grozăvii. Oare copilaşul era deja mort? Sau, ca sora mea, zămislisem un monstru? Durerea necurmată părea doar să-mi întărească temerile. Dacă pruncul era teafăr şi normal, n-ar fi trebuit să se nască deja?

Am închis ochii. Mi-am vârât mâna înăuntru şi am bâjbâit după creştetul rotund al copilului meu. Nu avea nici coarne nici alte grozăvii, din câte-mi dădeam seama. Doar că se înțepenise la deschiderea dinăuntru, strâns bine între muşchi şi oase.

M-am rugat Ilitiei, zeița naşterilor. Ea avea puterea să slăbească strânsoarea pântecelui şi să aducă pruncul pe lume. Se zicea că veghează la naşterea fiecărui zeu sau semizeu. Ajută-mă, i-am strigat. Însă n-a venit. Animalele scânceau prin colțuri şi am început să-mi amintesc ce-şi şopteau verişoarele mele prin palatul lui Oceanos acum o veşnicie. Dacă un zeu nu-şi dorea să ți se nască pruncul, putea s-o țină pe Ilitia departe de tine.

Gândul mi s-a înstăpânit în minte. Cineva o împiedica o vină la mine. Cineva îndrăznea să se pună cu fiul meu. Gândul mi-a insuflat tăria de care aveam nevoie. Mi-am rânjit dinții în întuneric şi m-am dus de-a buşilea la bucătărie. Am luai un cuțit şi am târât o oglindă mare de bronz, punânduml în față, căci nu-l mai aveam pe Dedal să m-ajute. M-am spijinit de peretele de marmură, printre picioarele de masă rupte. Răceala pietrei m-a mai liniştit. Pruncul nu era Minotaur ci muritor. Trebuia să am grijă să nu tai prea adânc.

Mă temusem că o să mă pierd cu totul de durere, însă de-abia dacă am simțit-o. Se auzea un sunet hârşâit, ca două pietre frecate una de alta – propria mea răsuflare, din câte mi-am dat seama. Straturile de carne s-au despicat şi l-ami văzut în sfârşit: cu membrele îndoite, ca un melc în cochilie. M-am uitat lung la el, temându-mă să-l mişc de-acolo. Dacă era deja mort? Dacă nu era şi-l omoram eu când îl atingeam? Însă l-am tras în față şi, când pielea i-a ieşit la aer, a început să urle. Am urlat şi eu odată cu el, căci în viața mea nu mai auzisem sunet mai dulce. Mi l-am pus la piept. Pietrele de sub noi păreau puf. El tremura ca varga, îndesându-şi în pielea mea chipul umed şi luminos. Am tăiat cordonul, fără să-i dau drumul din brațe.

Vezi? i-am zis. Nu avem nevoie de nimeni. În chip de răspuns, a scos un orăcăit de brotac şi a închis ochii. Fiul meu, Telegonus.

Nu m-am deprins uşor să fiu mamă. Am înfruntat viața aceasta ca oştenii care dau piept cu duşmanii, oțelindu-mă şi pregătindu-mă de încleştare, cu sabia gata să pareze loviturile. Însă, oricât m-am pregătit, n-a fost de-ajuns. În lunile petrecute alături de Odiseu, crezusem că am învățat destule şmecherii din viața de muritor. Trei mese pe zi, secrețiile, scăldatul şi curățatul. Tăiasem douăzeci de scutece de pânză, crezându-mă înțeleaptă. Însă ce ştiam eu despre pruncii muritori? Pe Aietes l -am ținut în brațe mai puțin de o lună. Cele douăzeci de cârpe mi-au ajuns doar în prima zi.

Slavă zeilor că nu trebuia să dorm! Clipă de clipă trebuia să spăl, să fierb, să curăţ, să frec şi să pun la muiat. Însă cum să fac toate astea, când în orice moment avea şi el nevoie de ceva, de hrană, de schimburi şi de somn? Ultimul îl crezusem dintotdeauna cea mai firească îndeletnicire a muritorilor, ca respiratul de uşoară, şi totuşi lui nu-i reuşea deloc. Oricât l-aş fi înfăşat, l-aş fi legănat şi i-aş fi cântat, tot urla, sughiţa şi tremura până fugeau leii de el, până ce mă temeam că-şi va face singur rău. Am croit o eşarfă în care să-l port, lipit la inimă. I-am dat ierburi liniştitoare, am ars răşini aromate, am chemat păsările să ne cânte la ferestre. Nimic nu mă ajuta, doar umblatul – să merg prin casă, să merg pe dealuri, să merg pe ţărm. Atunci se istovea în sfârşit, închidea ochii şi adormea. Însă când mă opream şi încercam să-l las jos, se trezea îndată. Şi dacă mergeam fără oprire, tot se trezea una-două şi se punea iar pe urlat. Avea în el un ocean de jale ale cărui şuvoaie se potoleau doar în câteva clipe, căci n-avea fund să se deşerte cu totul. De câte ori nu m-am gândit atunci la pruncul zâmbitor al lui Odiseu? Am încercat şi eu tertipul acela, başca altele. Am ridicat în aer trupuşorul moale al fiului meu şi i-am promis că e în siguranţă. S-a pus pe urlat şi mai abitir. Blândeţea prinţului Telemah pe semne că se trăgea de la Penelopa, mi-am zis eu. Eu mă alesesem cu pruncul pe care-l meritam.

Au fost totuşi şi clipe în care ne găseam liniştea. Când adormea în sfârşit, când îmi sugea la piept, când le zâmbea păsărilor zburând din copac. Mă uitam la el simţind o dragoste atât de ascuţită, încât parcă mă spinteca. Mi-am înşirat tot ce aş fi în stare să fac pentru el. Să-mi opăresc pielea. Să-mi scot ochii. Să-mi tocesc tălpile până la os de la atâta mers, doar să-l fac pe el fericit şi sănătos.

Nu era fericit. O clipă, doar o clipă mi-aş fi dorit să nu-i simt în braţe furia umedă. Însă n-am avut parte de-aşa ceva. Ura soarele. Ura vântul. Ura băile. Ura să fie înfăşat în pânzeturi, ura să fie în pielea goală, ura să stea întins pe burtă şi pe spate. Ura toată lumea asta mare şi tot ce se afla în ea, pe mine cel mai mult, din câte mi se părea.

Mi-am amintit de toate ceasurile în care lucrasem la farmecele mele, cântasem, țesusem la război. Îmi lipseau ca un mădular smuls. Mi-am zis că mi-era dor chiar şi să prefac bărbați în porci, fiindcă măcar la aşa ceva mă pricepeam. Îmi venea să-l azvârl cât colo, însă am mărşăluit mai departe cu el în bezna care-l împresura, încolo şi-ncoace înaintea valurilor, jinduind cu fiecare pas după viața mea dinainte. Cât urla el am zis acrită în aerul nopții:

— Măcar aşa nu-mi fac griji că e mort.

Mi-am dus mâna la gură, căci zeul lumii de jos ia orice mărunțiş drept invitație. I-am strâns la piept fetişoara înverşunată. Lacrimile îi năpădiseră ochii, avea părul vâlvoi şi pe obraz, o mică zgârietură. Cum se alesese cu ea? Ce ticălos îndrăznise să-i facă rău? M-a năpădit tot ce auzisem despre pruncii muritori: că mureau din nimica toată, din orice, pentru că le era prea frig, prea foame, pentru că-i culcai aşa, şi nu altfel. Îi simțeam fiecare răsuflare în pieptul costeliv, cât de îndoielnic era că făptura aceasta plăpândă, care nu reuşea nici măcar să-şi ridice bine capul, putea să supraviețuiască în lumea asta aspră. Însă va supraviețui. Va supraviețui, chiar de-aş fi nevoită să mă iau la trântă şi cu zeul cel ascuns.

M-am uitat țintă în întuneric. Am ascultat ca lupii, ciulind urechea la orice primejdie. Am rețesut vraja amăgitoare care-mi făcea insula să pară un pâlc de stânci sălbatice. Însă nu mi-a trecut frica. Uneori, din cauza disperării, muritorii nu iau seamala nimic. Dacă ar trage oricum pe stânci, i-ar auzi urletele şi ar veni încoace. Dacă-mi uitasem vicleşugurile şi nu mai reuşeam să-i fac să bea? Mi-am amintit ce-mi povestise Odiseu că le fac oştenii pruncilor. Astianax şi toți fiii Troiei, striviți şi înfipți în țepuşe, făcuți bucăți, călcați de copitele cailor, omorâți ca să nu scape cu viață şi să crească puternici, venind într-o bună zi să se răzbune.

Toată viața aşteptasem să mă răzbească năpasta. Nici nu mă îndoisem de asta, căci aveam dorințe, sfidări şi puteri mai presus decât credeau alții că merit, iar asemenea lucruri îşi atrăgeau trăsnetele. Jalea mă pârjolise de atâtea ori, însă fără să-mi mistuie pielea. Nebunia din acele zile mi se trăgea dintr-o nouă certitudine: că în sfârşit găsisem ceva de care zeii se puteau folosi împotriva mea.

★

M-am luptat mai departe şi băiețelul meu a tot crescut. Atât pot să zic. S-a liniştit atunci şi m-am liniştit şi eu, sau poate a fost invers. Nu mai stăteam atât de mult cu ochii pe el şi nici nu mă mai mustram singură. A zâmbit pentru prima oară şi a început să doarmă în leagăn. O dimineață întreagă n-a mai urlat deloc şi am reuşit să-mi văd de grădină. Ce prunc isteț, mi-am zis. M-ai pus la încercare, nu-i aşa? Când mi-a auzit glasul, s-a uitat în sus la mine din iarbă şi a zâmbit iar.

Firea lui muritoare mă urmărea tot timpul, ca bătaia ritmică a unei alte inimi. Acum, că se putea ridica în fund, întinzând mâna să apuce orice, toate obiectele obişnuite din casă şi-au dezvelit colții tăinuiți. Oalele care clocoteau pe foc puteau să sară de la locul lor, gata să-i opărească degetele. Cuțilele alunecau de pe masă şi cădeau mai să-i taie capul. Dacă-l lăsam undeva, apărea o viespe zumzăind sau vreun scorpion se furişa iute pe picioare din cine ştie ce cotlon ascuns, înălțând coada. Scânteile din foc păreau mereu să zboare arcuit prin aer spre carnea lui fragedă. Reuşeam să abat fiecare primejdie, căci eram mereu la un pas de el, însă mă temeam tot mai mult să închid ochii şi să-l las fie şi o clipă singur. Grămada de lemne se năruia peste el. O lupoaică până atunci blândă dădea să-l muşte. Mă trezeam cu o viperă înălțată în coadă deasupra leagănului, cu fălcile căscate.

Ca să vedeți cât îmi suciseră mințile dragostea, teama şi nesomnul, mi-a luat mult să-mi dau seama că insectele înțepătoare n-aveau cum să năvălească în batalioane şi zece oale prăvălite erau prea mult într-o singură dimineață, oricât aş fi fost de stângace din cauza oboselii. Să-mi amintesc că Ilitia nu apărase lângă mine în chinurile prelungite ale naşterii. Să mă întreb dacă, văzându-se învins, zeul vinovat nu-şi reluase încercările.

L-am înfăşurat pe Telegonus în eşarfă la piept şi m-am dus la iezerul ce se întindea pe la jumătatea piscului. Aici trăiau broaşte, plevuşcă şi insecte de apă. Trestia se încâlcea în pâlcuri. Nu ştiu de ce căutam apa în clipa aceea. Poate era o pornire uitată a sângelui meu de naiadă.

Am atins cu degetul oglinda iezerului.

— Caută vreun zeu să-i facă rău fiului meu?

Lacul s-a încrețit şi în apă mi s-a înfățişat Telegonus. Zăcea înfăşurat într-un lințoliu de lână, cenuşiu şi fără viață. M-am dat înapoi icnind, iar viziunea s-a făcut țăndări. O vreme am putut doar să respir cu obrazul lipit de căpşorul copilului. La ceafă, firele subțiri de păr i se roseseră de cât se foise în pătuț.

Mi-am dus iar mâna tremurătoare la apă.

— Cine?

Apa mi-a arătat doar cerul de deasupra.

— Te rog, am implorat.

Însă n-am primit niciun răspuns şi-am simțit cum îmi urcă groaza în sus pe gâtlej. Îmi închipuisem că ne amenința vreo nimfă sau vreun zeu-râu. Şmecheriile cu gâze, flăcări şi animale erau culmea puterilor unei zeități inferioare. Mă întrebasem dacă nu era chiar mama, cuprinsă de pizmă că eu puteam să fac prunci şi ea nu mai putea. Însă zeul acela reuşea să se ascundă de viziunile mele. În toată lumea nu existau decât câteva asemenea zeități. Tata. Bunicul, poate. Zeus şi câțiva dintre marii olimpieni.

L-am strâns pe Telegonus bine la piept. *Mōli* te păzea de vrăji, nu de tridente, nu de trăsnete. Asemenea puteri m-ar fi doborât la pământ ca pe un spic de grâu.

Am închis ochii şi m-am luptat cu teama care mă sufoca. Trebuia să am mintea trează şi ascuțită. Trebuia să-mi amintesc toate şmecheriile pe care le folosiseră zeitățile mărunte împotriva celor superioare de la începuturile lumii încoace. Oare nu-mi povestise Odiseu că mama lui Ahile, o nimfă a mării, reuşise să se tocmească cu Zeus? Însă nu-mi spusese cum reuşise. Iar fiul ei tot murise până la urmă.

Îmi simțeam răsuflarea tăindu-mi pieptul precum zimții unui ferăstrău. Trebuie să aflu cine e, mi-am zis. Asta în primul rând. Nu mă pot păzi de umbre. Vreau să ştiu cu ce anume trebuie să dau piept şi să mă lupt.

Ajunsă acasă, am făcut focul, deşi nu trebuia neapărat Era o noapte caldă, de sfârşit de vară şi început de toamnă însă îmi doream să simt mirosul de cedru şi izul ierburilor pe care le presărasem în flăcări. Simțeam o furnicătura pe piele. Altădată aş fi zis că se trage de la schimbarea vremii, însă acum părea ceva paralizant. Mi s-a ridicat părul la ceafă. M-am tot plimbat dintr-o parte în alta pe podeaua de piatră, cu Telegonus la piept, până când a adormit în sfârşit, ostenit de atâta plâns. Asta aşteptasem. L-am aşezat în leagăn şi l-am tras lângă foc, punându-mi leii şi lupii de pază în jur. Nu aveau cum să oprească un zeu, însă cele mai multe zeităţi sunt fricoase. Ghearele şi colţii s-ar putea să-mi dea un răgaz.

Am rămas în picioare lângă vatră, cu toiagul în mână. În aer plutea tăcerea.

— Tu, care încerci să-mi omori pruncul, arată-te. Aată-te şi vorbeşte-mi în faţă. Sau te ţii de omoruri doar din umbră?

Încăperea încremenise. Auzeam doar răsuflarea lui Telegonus şi sângele curgându-mi năvalnic prin vene.

— Nu-mi trebuie umbre, a spintecat un glas aerul. Şi nu mă iscodeşte pe mine cineva de-alde tine ce ţel urmăresc.

Pe dată s-a înfipt în cameră, înaltă, dreaptă şi neaşteptat de albă, o gheară de fulger pe cerul din miez de noapte. Coiful cu păr de cal îi atingea tavanul. Armura de oglinzi îi împrăştia scântei. În mână avea o lance lungă şi subţire, cu tăişul ascuţit muiat în lumina focului. Era numai convingere arzătoare şi înaintea ei toate târâturile şi scursorile murdare ale lumii trebuiau să se dea temătoare înapoi. Copila isteaţă şi cea mai iubită a lui Zeus, Atena.

— Voia mea se va face oricum. Nu există circumstanţe atenuante, s-a auzit iarăşi glasul ca metalul retezat.

Mă mai aflasem în prezenţa marilor zei: tata şi bunicul, Hermes şi Apollo. Însă ea mă sfredelea cu privirea ca nimeni altcineva. Odiseu îmi spusese odată că era ca un tăiş ascuţit atât de fin şi de delicat, încât nici nu-ţi dădeai seama că te-a tăiat şi-ţi vărsai sângele pe podea cu fiecare bătaie a inimii.

A întins mâna neprihănită.

— Dă-mi pruncul.

Toată căldura din odaie dispăruse. Până şi focul ce trosnea lângă mine părea doar un tablou pe perete.

— Nu.

În ochi i se îmbinau argintul şi cenuşiul granitului.

— Îndrăzneşti să mi te împotriveşti?

Aerul se învârtoşase. Simțeam că mă sufoc. Pe piept îşi purta faimosul aegis, platoşa de piele tivită cu fir de aur. Se spunea că e croită din pielea unui titan pe care o jupuise şi o tăbăcise cu mâna ei. Ochii săi scânteietori parcă îmi făgăduiau: tot aşa o să te port şi pe tine dacă nu mi te supui implorându-mi îndurarea. Limba mi s-a veştejit în gură şi am simțit că încep să tremur. Însă un lucru ştiam sigur pe lumea asta: zeii nu cunosc îndurarea. Mi-am prins pielea cu degetele şi m-am ciupit zdravăn. Durerea ascuțită m-a mai întărit.

— Îndrăznesc, am spus. Deşi nu mi se pare o luptă dreaptă să te pui împotriva unei nimfe neînarmate.

— Dă-mi-l de bunăvoie şi nu va trebui să ne luptăm. O să mă îngrijesc iute de ce trebuie făcut. Nu va suferi deloc.

Nu asculta ce-ți zice duşmanul, îmi spusese Odiseu odată. Uită-te la el. Aşa vei afla tot ce trebuie să ştii.

M-am uitat. Era înarmată până-n dinți, în armură din cap până-n picioare, cu coif, lance, aegis şi apărători pentru pulpe. O privelişte de groază: zeița războiului, gata de încleştare.

De ce oare se apăra de mine, care nici nu mă pricepeam să lupt, cu toată panoplia ei? Poate se temea de altceva, ceva ce o făcea să se simtă dezarmată şi slabă.

M-am lăsat purtată de instinct, de sutele de ceasuri petrecute în palatul tatei şi cu Odiseu *polymetis,* bărbatul cu atâtea vicleşuguri la îndemână.

— Mărită zeiță, toată viața am auzit poveşti despre cât de puternică eşti. Aşa că nu pot să nu mă întreb. Doreşti moartea pruncului meu de destul timp, şi totuşi e în viață. Cum se poate una ca asta?

Începuse să se umfle ca o şerpoaică, însă am stăruit.

— De fapt, cred că nu ți se îngăduie. Că te împiedică ceva. Moirele, care-şi au propriile țeluri, nu te lasă să-l omori cu mâna ta.

Când am pomenit de Moire, i-au lucit ochii. Era zeița dezbaterilor, născută din mintea ascuțită şi neobosită a lui Zeus. Dacă îi interzicea cineva ceva, fie şi cele trei zeițe cenuşii, nu avea de gând să se supună şi gata, ci se apuca să desfacă îngrădirea cu pricina până la atomii ei esențiali, încercând să-şi croiască drum dincolo de ea.

— De-aia ai muncit atâta atunci. Cu albine şi oale răsturnate, am zis uitându-mă gânditoare la ea. Asemenea mărunțişuri sigur că te-au atins în mândria ta de războinică.

Mâna i-a lucit albă pe mânerul lăncii.

— Nu s-a schimbat nimic. Pruncul trebuie să moară.

— Şi va muri cu siguranță când va împlini o sută de ani.

— Cât crezi că o să-mi ții piept cu vrăjitoriile tale?

— Cât va trebui.

— Te pripeşti, a zis ea păşind spre mine – creasta din păr de cal a hârşâit frecându-se de tavan. Ți-ai uitat rangul, nimfă. Sunt fiica lui Zeus. Poate că nu pot să-l lovesc de-a dreptul pe fiul tău, însă Moirele nu spun nimic despre ce aş putea să-ți fac ție.

Şi-a înşirat cuvintele cu rigoarea cu care ar fi alcătuit un mozaic din pietre. Până şi printre zei era Atena faimoasă pentru mânia ei. Cei care o sfidau erau preschimbați în pietre şi păianjeni, îşi pierdeau mințile, erau înhățați de vârtejuri, blestemați şi vânați până la capătul lumii. Iar dacă nu mă mai avea pe mine lângă el, Telegonus...

— Da, a zâmbit ea rece. Începi să pricepi cum stau de fapt lucrurile.

A înălțat lancea de pe podea. Acum nu mai lucea, ci curgea ca o beznă lichidă în mâna ei. M-am dat în spate, punându-mă în fața împletiturii leagănului, chinuindu-mă să-mi adun gândurile.

— E adevărat că ai putea să-mi faci rău, am spus. Însă şi eu am tată şi familie. Nu le surâd pedepsele azvârlite cu nepăsare asupra celor de-un sânge cu noi. S-ar mânia. Se poate chiar să simtă nevoia să treacă la fapte.

Lancea a atârnat mai departe deasupra podelei, însă nu a îndreptat-o spre mine.

— Dacă va fi război, titano, tot Olimpul va ieşi câştigător.

— Dacă Zeus ar fi dorit să fie război, ne-ar fi trăsnit cu mult timp în urmă. Însă se stăpâneşte. Ce-o să creadă dacă-i strici pacea cu greu câştigată?

I-am citit în ochi cum mişcă piesele pe tablă, socotind pietrele de o parte şi de cealaltă.

— Ameninţările tale nu reprezintă nimic pentru mine. Sperasem că putem avea o discuţie rezonabilă.

— Nu e deloc rezonabil să încerci să-mi omori pruncul. Te-ai mâniat pe Odiseu, însă el nici măcar nu ştie de existenţa băiatului. Nu-l pedepseşti deloc dacă-l ucizi pe Telegonus.

— Sunt doar bănuieli deşarte, vrăjitoareo.

Dacă n-ar fi fost în joc viaţa fiului meu, poate aş fi râs când i-am înţeles privirea. Era ea isteaţă, însă nu se pricepea deloc să-şi ascundă trăirile. De ce ar fi făcut-o? Cine ar fi îndrăznit să lovească în mărita Atena pentru că gândea ceva anume? Odiseu îmi spusese că se mâniase pe el, dar el nu înţelegea adevărata fire a zeilor. Nu era supărată. Absenţa ei era doar şmecheria aceea veche de care-mi povestise Hermes: dacă-i întorceai spatele muritorului ocrotit, îl apuca disperarea. Apoi puteai să revii în toată splendoarea ta şi să te bucuri de ploconirile sale.

— Dacă nu vrei să loveşti în Odiseu, de ce cauţi să-mi omori fiul?

—Nu te priveşte pe tine. Am văzut ce urmează şi-ţi spun că pruncul nu poate să trăiască. Dacă trăieşte, o să-ţi pară rău câte zile vei mai avea. Simţi duioşie pentru copil şi nu-ţi găsesc vină din atâta lucru. Nu-ţi lăsa însă mintea tulburată de iubirea exagerată de mamă. Gândeşte-te, fiica a lui Helios. Nu e mai înţelept să mi-l dai acum, când de-abia a sosit pe lume, iar trupul său şi dragostea ta încă nu şi au atins apogeul? Şi-a înmuiat glasul: Închipuie-ţi cât de greu o să-ţi fie peste un an, doi sau zece, când o să ajungi să-l iubeşti din toată inima. Mai bine îl trimitem acum, cu binişorul, spre casa sufletelor. Mai bine ajungi să porţi în pântece un alt copilaş, ca să începi să uiţi de el, cu atâtea bucurii noi. Nicio mamă n-ar trebui să-şi vadă copilul murind. Însă, dacă trebuie să se întâmple, dacă nu există o altă cale, se poate să existe o răsplată.

— Răsplată?

— Desigur. Mă lumina cu chipul ei ca miezul unei forje. Doar nu crezi că ți-aş cere o jertfă fără să-ți ofer nicio răsplată. Vei câştiga ocrotirea mea, Pallas Atena. Bunăvoința mea eternă. O să-i înalț un monument pe insula asta. După o vreme, îți voi trimite un alt bărbat vrednic, să-ți facă alt fiu. Îi voi binecuvânta naşterea şi voi ocroti pruncul de toate relele. Va fi un muritor de frunte, temut în bătălii, sfetnic înțelept şi cinstit de toți. Va avea urmaşi şi-ți va îndeplini toate speranțele de mamă. Mă voi îngriji chiar eu de toate astea.

Era cea mai generoasă recompensă din toată lumea, la fel de rară ca merele de aur ale Hesperidelor: un olimpian care jură să-ți fie prieten. Aşa nu ți-ar mai lipsi nimic niciodată şi te-ai bucura de toate plăcerile lumii. Nu ai mai avea nicio teamă.

I-am cercetat privirea cenuşie şi strălucitoare, ochii precum două giuvaiere răsucite să prindă lumina din jur. Îmi zâmbea cu mâna întinsă, gata parcă să o strângă pe a mea. Când pomenise de prunci, mai că nu gângurise, ca pentru a-şi adormi propria odraslă. Însă Atena nu avea nicio odraslă şi nici nu va avea vreodată. Nu iubea decât rațiunea. Care nu e acelaşi lucru cu înțelepciunea.

Copiii nu sunt saci de grâne, să-i muți unul în locul altuia.

— O să uit că mă crezi doar o iapă bună de împerecheat cu cine ai tu chef. Adevărata taină este de ce dai atâta însemnătate morții fiului meu. Ce anume va face el, astfel încât preaputernica Atena e în stare să plătească atât de scump ca să nu se întâmple?

Într-o clipă i-a pierit toată blândețea. Şi-a retras brusc mâna.

— Atunci mi te pui împotrivă. Doar cu buruienile şi zeitatea ta neînsemnată.

Puterea ei mă apăsa, dar îl aveam pe Telegonus şi nu-l dădeam pentru nimic în lume.

— Da, am spus.

Şi-a răsfrânt buzele, dezvelindu-şi dinții albi.

— Nu poți să stai tot timpul cu ochii pe el. O să-l iau până la urmă.

A dispărut. Însă am zis-o oricum, spre marea odaie goală şi urechile visătoare ale fiului meu:

— Nu ştii de câte lucruri sunt în stare.

Capitolul 19

Tot restul nopții m-am plimbat de colo până colo prin odaie, repetându-mi cuvintele Atenei. Când va creşte mare, fiul meu va face ceva care-i stârnea teama, ceva care o va afecta profund. Dar ce? Un lucru pe care şi eu voi ajunge să-l regret, cum spusese ea. I-am întors vorbele pe toate părțile, însă n-am găsit niciun răspuns. Într-un târziu, m-am silit să nu mă mai gândesc la asta. Nu câştigam nimic dacă mă chinuiam să descâlcesc enigmele Moirelor. Conta doar că o să mai avem de-a face cu Atena.

Mă fălisem că nu ştie de câte lucruri sunt în stare, însă de fapt nici eu nu ştiam. Nu puteam s-o omor şi nu puteam s-o preschimb. Nu puteam să fugim de ea şi nici să ne ascundem. Nicio vrajă amăgitoare nu ne putea feri de ochii ei sfredelitori. Nu peste mult timp, Telegonus avea să meargă pe picioarele lui şi să alerge, iar atunci cum mai puteam să-l ştiu în siguranță? Groaza mă învăluia uşor-uşor. Dacă nu reuşeam să născocesc ceva, atunci avea să se îndeplinească viziunea din iezer, trupuşorul său cenuşiu şi rece în lințoliu.

Îmi amintesc doar frânturi din zilele următoare. Am răscolit insula cu dinții încleştați, dezgropând flori şi pisâns frunze, cercetând fiecare pană, piatră şi rădăcină, în speranța că m-ar putea ajuta vreuna. Zăceau în grămezi gata să se năruie în casă, iar aerul din bucătărie s-a umplut de praf. Am tocat şi am fiert, cu ochii holbați ca o gloabă călărită din cale-afară. În timp ce lucram, îl țineam pe Telegonus legat de mine, căci mă temeam să-l las singur. Nu-i plăcea deloc să stea atât de strâns şi se punea pe urlat, împingându-se în pieptul meu cu pumnişorii săi durdulii.

Oriunde mergeam, simțeam în aer fierbințeala fieroasă a pielii Atenei. Nu-mi dădeam seama dacă îşi bate joc de mine sau dacă mi se năzărea, însă mă mâna din urmă ca o țepuşă. La disperare, am încercat să-mi amintesc toate poveştile cu olimpieni decăzuți pe care mi le spuseseră unchii mei. M-am gândit s-o chem pe bunica în ajutor, pe nimfele mării, pe tata, să mă azvârl la picioarele lor. Însă şi dacă le-ar fi surâs să-mi sară în ajutor, n-ar fi îndrăznit să se împotrivească mâniei Atenei. Poate Aietes s-ar fi încumetat, însă acum mă ura. Iar Pasifae? Nici nu merita s-o rog.

Nu ştiu ce anotimp era şi ce oră din zi. Îmi vedeam doar mâinile lucrând neobosite, cuţitele mânjite, ierburile pisate şi făcute terci pe masă, floarea de *mōli* pe care o tot fierbeam. Telegonus adormise cu capul dat pe spate şi cu obrajii încă roşii de mânie. M-am oprit să răsuflu şi să mă liniştesc. Ploapele mă zgâriau când clipeam. Pereţii nu mai păreau din piatră, ci moi ca o pânză şi curbaţi. Reuşisem în sfârşit să-mi smulg o idee din minte, însă îmi trebuia ceva: un însemn din casa lui Hades. Morţii au păşit pe unde cei mai mulţi zei nu pot să meargă, aşadar, cu posibilitatea să ne subjuge pe cei din neamul nostru, pe când cei vii nu au această putere. Însă n-aveam cum să fac rost de un asemenea însemn. Niciun zeu, în afară de aceia care stăpânesc peste suflete, nu are voie să păşească în lumea morţilor. Mi-am irosit ceasuri întregi făcând planuri fără rost: cum să mituiesc vreo zeitate infernală să-mi culeagă un buchet de asfodele gri sau să-mi umple o sticluţă din valurile Styxului. Ori cum să-mi construiesc o plută, pe care să navighez până la marginea lumii morţilor, unde, folosindu-mă de vicleşugul lui Odiseu, să le momesc pe stafii şi să prind câteva fuioare de fum. Atunci mi-am amintit de sticluţa pe care mi-o umpluse Odiseu cu sânge din groapa pe care o săpase. Umbrele îl atinseseră cu buzele lor flămânde, deci putea să mai duhnească de la răsuflarea lor. Am luat sticluţa din cutia ei şi am ţinut-o la lumină. Am turnat o picătură şi am lucrat la ea toată ziua, distilând-o ca să-i intensific parfumul slab. L-am amestecat cu *mōli* ca să-l întăresc şi să-l modelez. Inima îmi bătea când de speranţă, când de disperare: o să meargă, n-o să meargă. Am aşteptat să adoarmă Telegonus, căci nu puteam să-mi ascut cum trebuie atenţia cât mi se zbătea el la piept. În noaptea aceea am făcut două vrăji. Una se folosea de picătura de sânge cu *mōli*, iar cealaltă de frânturi din toate regiunile insulei, de la piscurile stâncoase la deserturile de sare. Am lucrat cu înverşunare şi, când s-a înălţat soarele pe cer, aveam în mâini două sticle astupate.

Pieptul îmi tresălta de osteneală, dar nu-mi venea să mai aştept nicio clipă. Cu Telegonus legat bine la piept, m-am căţărat pe piscul cel mai înalt, o fâşie golaşă de stâncii sub bolta întinsă. Mi-am proptit bine picioarele de piatră.

— Atena vrea să-mi omoare pruncul, aşa că o să-l apăr, am strigat. Priviţi cât de puternică e Circe, vrăjitoarea din Aiaia.

Am turnat pe stâncă poțiunea cu sângele. A sfârâit ca bronzul topit în apă. În aer s-a înălțat un nor de fum alb, care a crescut tot mai mult. S-a îngroşat ca o pătură arcuită deasupra insulei, prinzându-ne sub ea. Un strat de moarte vie. Dacă venea Atena, se va vedea silită să facă stânga-mprejur, ca un rechin ce pătrunde în apă dulce.

Cel de-al doilea farmec l-am urzit pe sub primul. Era o vrajă care se întrețesea cu însăşi insula noastră, cu fiecare pasăre, jivină şi grăunte de nisip, cu fiecare frunză, piatră şi picătură de apă. Pe ele şi pe toate generațiile pe care avea să le nască le-am însemnat cu numele lui Telegonus. Dacă Atena reuşea să răzbească vreodată prin fum, insula avea să se ridice la luptă ca să-l apere, jivinele şi păsările, crengile şi pietrele, rădăcinile din pământ. Atunci puteam să ținem piept împreună.

Am rămas pe loc, aşteptând să primesc un răspuns: un trăsnet sfârâitor. Lancea cenuşie a Atenei țintuindu-mă de stâncă drept în inimă. Mă auzeam cum gâfâi încet. Farmecele acelea mă apăsau ca un jug pe umeri. Erau prea mărețe pentru a rezista singure. Va trebui să le port cu mine ceas de ceas, să le întăresc cu voința mea şi să le înnoiesc lună de lună. Îmi va lua trei zile. Una în care să strâng iarăşi toate frânturile de insulă, plajă, crâng şi poiană, solz, pană şi blană. Încă o zi să le amestec. Şi o a treia în care să mă concentrez ca să smulg duhoarea de moarte din stropii de sânge pe care-i strânsesem. Iar în toată vremea asta, Telegonus urma să mi se zbată urlând la piept, iar farmecele aveau să-mi macine umerii. Însă nu conta nimic. Am zis că voi face orice pentru el. Nu-mi rămânea decât să aduc dovada şi să țin întreaga boltă pe umerii mei.

Toată dimineața am aşteptat încordată, dar n-am primit niciun răspuns. Reuşisem, mi-am dat seama în sfârşit. Eram liberi. Nu scăpaserăm doar de Atena, ci şi de toți ceilalți. Cu toate farmecele care mă apăsau, mă simțeam uşoară ca fulgul. Pentru prima oară, Aiaia ne aparținea. Am îngenuncheat beată de fericire şi mi-am dezlegat din eşarfă fiul agitat. L-am lăsat liber pe pământ.

— Eşti în siguranță. De-acum putem fi în sfârşit fericiți.

Ce nesăbuită eram. Trebuia să plătesc pentru toate zilele în care îl ținusem strâns de frică. A zburdat clătinându-se de la un capăt la celălalt al insulei, refuzând să mai şadă sau să se oprească vreo clipă. O închisesem pe Atena pe dinafară, însă pe insulă mai existau nenumărate primejdii obişnuite: pietre, maluri râpoase, făpturi cu țepi şi ace pe care trebuia să i le smulg din mâini. De câte ori încercam să-l prind, fugea de mine, ferindu-se sfidător, îndreptându-se spre vreo prăpastie sau alta. Părea mânios pe lume. Pe piatra pe care nu reuşea s-o azvârle destul de departe, pe propriile sale picioare, care nu alergau destul de iute. Voia să se cațăre în copaci ca leii, dintr-un singur salt, iar când nu reuşea, lovea trunchiurile cu pumnişorii.

Încercam să-l iau în brațe şi să-i zic: *Ai răbdare, o să prinzi puteri cu vremea.* Însă el se trăgea să scape de mine urlând şi nimic nu-l alina, căci nu era dintre copiii care uită uşor ceva dacă le fluturi cine ştie ce fleac lucitor. Încercam să-l alin cu ierburi şi cu vin fiert cu mirodenii, chiar şi cu puțiuni de somn, însă n-au avut niciun efect. Nu-l liniştea du cât marea. Vântul care bătea neastâmpărat ca el, valurile în plină mişcare. Stătea în valurile de la mal cu mânuța în mâna mea şi-mi arăta cu degetul. Zarea, i-am zis eu cum se cheamă. Cerul liber. Valurile, mareele, curenții. Îşi şoptea apoi cuvintele pentru sine toată ziua, iar dacă încercam să-l trag de acolo şi să-i arăt altceva, fructe sau flori, vreun farmec mărunt, țâşnea de lângă mine, strâmbându-se. *Nu!*

Cel mai greu era în zilele în care trebuia să remodelez cele două farmece. Când îl voiam lângă mine, fugea, însă cum mă apucam de lucru, începea să bată cu picioarele în podea, plângând să-l bag în seamă. Te duc mâine la mare, il făgăduiam. Dar ce-i păsa lui? Întorcea toată casa cu fundu-n sus ca să-mi atragă privirile. La vremea aceea crescuse şi nu mai puteam să-l țin înfofolit la piept, iar cu el crescuse şi prăpădul pe care era în stare să-l facă. A răsturnat o masă plină de farfurii, s-a cățărat pe rafturi şi mi-a făcut țăndări sticluțele. Puneam lupii să-l păzească, dar nu reuşeau să-i țină piept şi fugeau în grădină. Simțeam o groază tot mai mare. O să se sfârşească vraja până să apuc eu s-o urzesc la loc şi o să apară Atena în culmea furiei.

Ştiu cum eram pe atunci: frământată, schimbătoare, deloc un arc măiestrit. În vremea aceea mi-am descoperit toate năravurile. Tot egoismul, toate slăbiciunile. Într-o zi, când trebuia să mă ocup de farmece, Telegonus a luat un vas mare de sticlă şi l-a făcut țăndări. Am dat fuga să-l iau în brațe, să mătur şi să spăl bine după el, însă m-a lovit cu mâinile şi cu picioarele, de parcă îi răpisem cel mai bun prieten. Până la urmă a trebuit să-l duc într-un iatac şi să-l închid acolo. S-a pus pe urlat şi, după bufnetele pe care le auzeam, părea să se dea cu capul de perete. Am curățat bine şi am încercat să lucrez, însă deja simțeam că îmi plesneşte capul. Îmi tot ziceam că, dacă-l las să fiarbă în suc propriu, sigur o să obosească şi o să adoarmă. Însă Telegonus nu s-a potolit deloc, ci se zbuciuma şi mai sălbatic, pe măsură ce se lungeau umbrele. Trecea ziua şi nu isprăvisem cu farmecul. Mi-ar fi uşor să spun că mi-au luat-o mâinile înainte, dar n-a fost aşa. Eram furioasă, ardeam de mânie.

Mereu îmi jurasem că n-o să-i fac niciun farmec. Numai Aietes ar fi fost în stare de aşa ceva, să-şi impună voința asupra lui. Însă în clipa aceea am luat macul, leacurile de somn şi tot ce mai aveam şi le-am dat pe toate în clocot. M-am dus în odaie. Lovea cu piciorul oblonul făcut bucăți pe care-l smulsese de la fereastră. Haide, i-am zis. Bea de-aici.

A băut şi şi-a văzut mai departe de prăpăd. Acum nu-mi mai păsa. Mai că-l priveam cu plăcere. O să se-nvețe minte. O să înțeleagă cine e mama lui. Am rostit cuvântul.

S-a prăbuşit ca un bolovan răsturnat. Capul i s-a izbit de podea atât de zgomotos, încât am icnit şi am dat fuga la el. Crezusem că o să fie ca şi cum îl fura somnul, că o să-şi închidă încet ochii şi o să adoarmă. Dar se încordase din tot trupul, încremenise în plină mişcare, cu degetele răşchirate ca nişte gheare şi gura căscată. I-am simțit pielea rece sub degete. Medeea spusese că nu ştie dacă sclavii din palatul tatălui ei îşi dau seama ce se întâmplă cu ei. Eu ştiam, îi simțeam buimăceala şi groaza din spatele ochilor goi.

Am țipat îngrozită şi farmecul s-a risipit. S-a muiat tot, apoi a fugit împleticindu-se pe picioare, holbându-se înnebunit la mine ca o fiară încolțită. Am plâns. Simțeam o ruşine fierbinte ca sângele. Îmi pare rău, i-am zis. M-a lăsat să mă apropii de el şi să-l iau în brațe. Am atins încet cucuiul care îi ieşise în locul unde se lovise. Am rostit un cuvânt ca să-i treacă mai repede.

În încăpere se lăsase deja întunericul. Soarele apusese. L-am ținut în poală cât am îndrăznit, şoptindu-i şi cântându-i încet. Apoi l-am dus la bucătărie şi i-am dat să mănânce. A hăpăit tot, agățându-se de mine, şi a prins puteri. S-a dat jos din brațele mele şi a început iar să alerge i le colo până colo, să trântească uşi, să tragă de pe rafturi tot ce putea. M-a apucat o oboseală aşa de cruntă, că-mi venea să intru în pământ. Şi cu fiecare clipă care trecea, farmecul împotriva Atenei se dezlega.

Mă privea insistent peste umăr. De parcă mă sfida să-i fac ceva, să-l vrăjesc, să-l lovesc, nici eu nu ştiam ce. Însă atunci m-am întins după vasul mare de lut cu miere la care jinduia tot timpul. Uite, i-am zis. Ia-l.

A venit în fugă şi l-a dat de-a dura până l-a făcut bucăți. Apoi s-a bălăcit în bălțile lipicioase şi a luat-o la goană, lăsând în urmă dâre dulci, pe care le-au lins lupii. Astfel am reuşit să-mi isprăvesc farmecele. Mi-a luat mult să-l îmbăiez şi să-l culc, însă în sfârşit l-am văzut întins frumos, sub păturile din petice. M-a ținut de mână, îndoindu-şi degețelele calde ca să le lipească de ale mele. Mă rodeau vinovăția şi ruşinea. Ar trebui să mă urască, mi-am zis. Ar trebui să fugă de acasă. Însă numai pe mine mă avea. Răsuflarea a devenit apăsătoare şi picioarele i s-au înmuiat.

— De ce nu poți să fii mai liniştit? i-am şoptit. De ce trebuie să fii atât de năzuros?

Drept răspuns, mi-a apărut ca prin ceață în fața ochilor palatul tatei: podeaua stearpă de pământ, luciul negru al obsidianului. Sunetul pieselor mutate pe tablă şi pietrele aurii ale tatei lângă mine. Stătusem întinsă, tăcută şi cuminte, însă îmi aminteam foamea care mă mistuia clipa de clipă: să mă urc în poala tatei, să mă ridic, să alerg, să urlu, să înhaț piesele de pe tablă şi să le azvârl în pereți. Să mă zgâiesc la buşteni până izbucneau în flăcări, să-l scutur ca să-mi zică toate tainele, cum ai scutura fructele dintr-un pom. Însă, dacă aş fi făcut până şi un singur lucru din toate acelea, nu s-ar fi îndurat deloc de mine. M-ar fi făcut scrum.

Lumina lunii se aşternuse pe fruntea fiului meu. Am văzut petele pe care nu reuşisem să le şterg cu cârpa înmuiată. De ce-ar fi liniştit? Eu nu fusesem niciodată aşa şi nici la tatăl lui, la vremea când l-am cunoscut. Deosebirea era că el nu se temea nicidecum că o să se ardă.

În lungile zile care au urmat m-am agățat de gândul acela ca de o bârnă plutind pe valuri care m-ar fi salvat de la înec. Si chiar m-a ajutat puțin. Iar când Telegonus se uita țintă la mine, mânios şi sfidător, ridicându-se cu totul împotriva mea, mi-aduceam aminte şi reuşeam să răsuflu.

Trăisem o mie de ani, însă nu mi s-au părut atât de lungi precum copilăria lui. Mă rugasem să vorbească de mic, însă m-am căit, pentru că nu făcea decât să dea glas zbuciumului din el. *Nu, nu, nu,* țipa smulgându-se din mâinile mele. Apoi, peste o clipă, mi se urca în poală strigându-mi *Mamă* până mă dureau urechile. Sunt aici, îi ziceam, uite-mă, aici sunt. Însă tot nu eram destul de aproape. Puteam să merg cu el toată ziua şi să ne jucăm împreună după pofta lui, însă Dacă îmi abăteam chiar şi o clipă atenția de la el, spumega de furie, plângea în gura mare şi nu-mi mai dădea drumul. Atunci mi se făcea dor de nimfele mele, de oricine, numai să pot să-l iau de braț şi să-i spun: Ce-l apucă aşa? Însă apoi mă bucuram că nu avusese cine să vadă ce-i făcusem în primele luni, când îl potopisem cu groaza mea. Bineînțeles că era năbădăios acum.

Haide, încercam eu să-l înduplec. Hai să ne distrăm. O să-ți arăt nişte farmece. Vrei să-ți preschimb mura asta? Însă el o azvârlea cât colo şi alerga spre mare. Noapte de noapte, când dormea, stăteam la căpătâiul lui şi-mi făgăduiam: mâine o să mă port mai bine. Uneori chiar îmi reuşea. Câteodată alergam râzând până pe plajă şi stătea cuminte în poala mea cât ne uitam la valuri. Tot mai dădea din picioare şi mă ciupea neastâmpărat de brațe. Însă îşi culca obrazul la sânul meu, astfel încât simțeam cum i se ridică şi coboară pieptul când respiră. Simțeam că am o răbdare nemărginită. N-ai decât să țipi cât vrei, îi ziceam în sinea mea. O să suport şi gata.

Era numai voință, ceas de ceas, voință curată. Tot ca un fel de vrajă, doar că mă vrăjeam pe mine însămi. El era un râu vast, revărsându-se peste maluri, iar eu trebuia să-mi sap mereu canale, să le am oricând la îndemână când trebuia să-i îndrept în siguranță şuvoaiele umflate. Am început să-i zic povestioare banale, cu un iepure care-şi caută de mâncare şi cum o găseşte, cu un copilaş care aşteaptă până i se întorcea mama. Mi-a cerut să-i mai spun şi altele, aşa că i-am vorbit mai departe. Speram ca astfel de istorisiri mângâietoare să-i aline sufletul bătăios şi poate că aşa s-a şi întâmplat. Într-una din zile mi-am dat seama că trecuse o lună întreagă de când se azvârlise la pământ ultima oară. A mai trecut o lună şi cam pe atunci s-a întâmplat să se pună ultima oară pe urlat. Aş vrea să-mi aduc aminte când a fost. Nu, mai degrabă îmi doresc să fi ştiut din vreme când o să se întâmple, ca să pot să privesc spre zarea aceea în zilele în care îmi pierd orice speranță.

Mintea îi înmugurea gânduri şi cuvinte ca din aer. Avea şase ani. Fruntea i se netezise şi se uita cum muncesc în grădină, chinuindu-mă să ciopârțesc vreo rădăcină.

— Mamă, mi-a zis punându-mi mâna pe umăr, ia încearcă să tai aici. A scos un cuțitaş pe care începuse să-l poarte la el şi rădăcina i-a cedat imediat. Vezi? a zis el i al se poate de serios. E uşor.

Încă iubea marea. Ştia fiecare scoică şi peştişor. Şi-a făcut o plută din buşteni şi a ieşit în golf. Făcea bulbuci în bălțile rămase de la reflux şi se uita cum se împrăştie racii.

— Ia uite la ăsta, zicea, trăgându-mă de mână într-acolo, N-am văzut unu' mai mare, n-am văzut unu' mai mic. Ăsta e cel mai colorat, ăsta e cel mai negru. Racul ăsta a rămas fără un cleşte şi celălalt se face mare ca să-i ia locul. Nu e isteț?

Iar mi-am dorit să mai fie cineva cu noi pe insulă. Însă nu ca să am cui să mă plâng, ci ca să-l prețuim împreună. I-aş zice: Uite-l, îți vine să crezi? Am răzbătut printre stânci şi prin vânturi. Nu m-am purtat cum trebuie cu el, însă tot a ajuns o dulce minune a lumii.

S-a strâmbat, căci a văzut că mi s-au umezit ochii.

— Mamă, mi-a spus, racul e bine. Ți-am zis, deja îi creşte cleştele la loc. Acum vino să te uiți la ăsta. Are pete ca nişte ochi. Oare poate să vadă cu ele?

Seara nu mai voia să-i zic poveşti, căci şi le născocea singur. Cred că şi-a turnat în ele toată zburdălnicia, deoarece plăsmuirile îi erau pline de făpturi uluitoare: grifoni, leviatani şi himere care veneau să-i mănânce din palmă, cu care mergea în tot felul de aventuri sau pe care le învingea prin stratageme inteligente. Poate că orice copil care creşte doar cu o mamă lângă el are imaginația la fel de bogată. Nu ştiu, însă părea cu totul absorbit când invoca asemenea viziuni. Zi de zi, se făcea parcă şi mai mare, opt ani, zece, doisprezece. Ochii i-au devenit serioşi şi membrele lungi si puternice. Îşi luase obiceiul să bată cu degetul în masă în timp ce ținea cuvântări moralizatoare, ca un moşuleț. Cel mai mult îi plăceau poveştile în care curajul şi virtutea erau răsplătite. Şi de aceea niciodată nu trebuie, întotdeauna trebuie, de aceea trebuie negreşit să...

Îmi plăceau mult convingerile lui, lumea lui, în care faptele bune se deosebeau uşor şi limpede de acelea rele, în care greşelile aveau consecințe şi monştrii erau învinşi. Nu semăna cu lumea pe care o ştiam eu, însă voiam să trăiesc în ea atât timp cât îmi îngăduia.

Era într-una dintre nopțile acelea de vară, cu porcii scurmând încet pământul sub fereastra noastră. Avea treisprezece ani. I-am zis râzând:

— Ştii mai multe poveşti decât tatăl tău.

L-am văzut că şovăie, de parcă eram vreo pasăre rară pe care se temea să n-o sperie şi să zboare de lângă el. Mă mai întrebase de tatăl lui, însă mereu îi răspunsesem „Nu încă”.

— Haide, i-am spus zâmbindu-i. Îți voi răspunde. A venit vremea.

— Cine era?

— Un prinț venit pe insulă. Cunoştea o mie şi una de vicleşuguri.

— Cum arăta?

Crezusem că amintirile cu Odiseu vor avea un gust amar însă mi-a făcut plăcere să i-l descriu.

— Era brunet, cu ochii negri şi barba puțin roşcată. Avea mâinile mari şi picioarele scurte şi puternice. Se mişca mereu mai iute decât te aşteptai.

— De ce a plecat?

Era o întrebare ca un puiet de stejar, mi-am zis. Deasupra era o plăntuță simplă, verde, însă sub pământ se înfigea rădăcina mare, răsfirată adânc. Am tras aer în piept.

— Când a plecat, nu ştia că te port în pântece. Avea acasă o soție şi un fiu. Însă nu era numai asta. Zeii şi muritorii nu pot fi fericiți prea mult timp împreună. A fost nevoit să plece şi a procedat foarte bine.

Chipul îi era concentrat, gânditor.

— Câți ani avea?

— Puțin peste patruzeci.

L-am văzut socotind.

— Deci n-are nici şaizeci acum. E încă în viață?

Era tare ciudat să-mi închipui: Odiseu mergând pe țărmul Itacăi, trăgând adânc aerul în piept. Nu mai apucasem să visez cu ochii deschişi de când se născuse Telegonus însă imaginea care-mi apăruse în minte mi se părea limpede şi bună.

— Cred că da. Era foarte în putere. La minte, vreau să spun.

Acum, că deschisesem larg porțile, a vrut să știe tot ce îmi aminteam despre Odiseu, neamul său, regatul, soția, fiul, îndeletnicirile din copilărie, onorurile cu care se acoperise în război. Încă nu uitasem poveştile. Se păstraseră la fel de vii ca atunci când îmi fuseseră spuse, sutele de uneltiri şi încercări prin care trecuse. Şi totuşi, s-a întâmplat ceva ciudat când am început să i le istorisesc lui Telegonus. M-am trezit că şovăi, că omit întâmplări, că schimb fapte. Când îl vedeam pe fiul meu uitându-se la mine, violențele care nu mă deranjaseră înainte acum îmi săreau în ochi. Aventurile de dinainte mi se păreau acum sângeroase şi hâde. Până şi Odiseu însuşi mi se părea schimbat, nepăsător în loc să fie neclintit. În puținele dăți când lăsam o poveste aşa cum era, îl vedeam pe fiul meu încruntându-se. N-ai zis-o tu cum trebuie, îmi spunea. Tata n-ar fi făcut niciodată una ca asta.

Ai dreptate, îi spuneam. Tatăl tău a lăsat să plece iscoada troiană cu căciula din blană de nevăstuică şi s-a întors cu bine la familia lui. Tatăl tău se ținea mereu de cuvânt.

Telegonus se lumina la față.

— Ştiam eu că era om de onoare. Mai zi-mi ce alte fapte nobile a săvârşit.

Şi îi mai urzeam o minciună. Oare Odiseu m-ar fi mustrat? Nu ştiam şi nici nu-mi păsa. Aş fi făcut altele mai rele, mult mai rele, doar ca să-mi văd fiul fericit.

Pe atunci, mă mai întrebam din când în când ce i-aş zice lui Telegonus dacă m-ar întreba vreodată despre mine. Cum aş putea lustrui poveştile cu Aietes, Pasifae, Scylla, porcii. Până la urmă, nici n-a trebuit să încerc. Nu m-a întrebat niciodată.

A început să stea ceasuri lungi departe de mine, pe insulă. Când se întorcea, era roşu la față şi din cale-afară de vorbăreț. Mădularele i se tot lungeau şi îi auzeam glasul schimbat, răguşit. Mai povesteşte-mi despre tata, îmi zicea. Unde e Itaca? Cum e acolo? Cât de departe e de aici? Ce primejdii pândesc pe drum?

Era toamnă şi fierbeam sirop din fructe, să avem la iarnă. Puteam să fac pomii să înflorească din nou oricând, însă începuseră să-mi placă bolboroseala apei dulci, culorile de giuvaier cristalin şi borcanele în care-mi păstram recolta bogată de peste an.

— Mamă! mi-a strigat el intrând în casă. O corabie are nevoie de ajutor. Sunt lângă țărmul nostru, pe jumătate scufundați. O să se ducă la fund dacă nu trag la mal!

Nu erau primii corăbieri pe care-i vedea. Treceau adesea pe lângă insula noastră. Însă erau primii pe care voia să-i ajute. M-am lăsat târâtă până pe coastă. Era adevărat. Corabia se înclinase pe-o parte şi lua apă.

— Vezi? Nu vrei să renunți la vrajă, doar de data asta? Sunt sigur că se vor arăta foarte recunoscători.

De unde ştii? îmi venea să-i spun. Adesea oamenii aflați la mare ananghie urăsc cel mai mult să se arate recunoscători şi sunt gata să te atace doar ca să se simtă iar întremați.

— Te rog. Dacă e cineva ca tata?

— Nimeni nu e ca tatăl tău.

— O să se scufunde, mamă. O să se înece! Nu putem să stăm şi să ne uităm cu mâinile-n sân. Trebuie să facem ceva!

Părea îndurerat. Ochii îi luceau de lacrimi.

— Te rog, mamă. Nu pot îndura să-i văd murind.

— Numai de data asta, am zis. O singură dată.

Le auzeam strigătele purtate de vânt. *Țărm, un țărm!* Au întors vasul şi au luat-o căznit spre noi. L-am pus să-mi promită că o să stea ascuns cât urcau ei pe cărare spre casă. Trebuia stea în odaia lui până când isprăveau cu vinul şi să plece iar la cel mai mic semn al meu. S-a învoit cu tot ce i-am cerut, căci s-ar fi învoit să facă orice. M-am dus la bucătărie şi mi-am pregătit vechea poțiune. Simțeam că mă aflu în două odăi odată. Stăteam şi-mi amestecam ierburile, cum mai făcusem de o sută de ori, reînvățând vechile mişcări din degete. Şi mai era fiul meu, care țopăia dezlănțuit. *De unde sunt, ți-ai dat seama? De care stânci crezi că s-au izbit? Putem să-i ajutăm să-şi dreagă coca?*

Nu ştiu ce i-am răspuns. Sângele mi se închegase în vene. Încercam să-mi amintesc purtarea stăpânită pe care o avusesem pe vremuri. *Poftiți înăuntru, desigur că vă voi ajuta. Nu mai doriți nişte vin?*

Deşi îi aşteptam, am tresărit când s-a auzit bătaia în uşă. Am deschis şi m-am trezit cu ei în față: zdrențuiți, flămânzi, disperați ca întotdeauna. Oare căpitanul nu aducea cu un şarpe încolăcit? Nu-mi dădeam seama. Dintr-odată m-a înecat greața. Îmi venea să le trântesc uşa în nas, dar era prea târziu de-acum. Mă văzuseră şi fiul meu stătea lipit de perete, ascultând tot ce se întâmpla. Îl prevenisem că se putea să fie nevoie să-i vrăjesc. Încuviințase. Desigur, mamă, înțeleg. Însă habar n-avea. Nu auzise niciodată trosnetul coastelor remodelându-se şi carnea sfâşiindu-se umedă de la locul ei.

S-au aşezat pe bănci. Au mâncat şi au băut vin. Însă eu mă uitam mai departe la căpitan. Avea o privire pofticioasă. Şi-o tot plimba prin încăpere şi pe trupul meu. S-a ridicat.

— Stăpână, a zis el. Cum te numeşti? Pe cine să cinstim pentru masa aceasta?

Atunci aş fi făcut-o, i-aş fi despărțit cu de-a sila de ei înşişi, însă Telegonus deja ieşea în sală. Purta mantie şi sabie la brâu. Stătea drept şi impunător ca un bărbat. Avea cincisprezece ani.

— Vă aflați în casa zeiței Circe, fiica lui Helios, şi a fiului ei pe nume Telegonus. Am văzut că vă scufundați cu corabia şi v-am îngăduit să veniți pe insula noastră, deşi de obicei muritorii nu pot să păşească pe ea. Vă vom ajuta bucuroşi cu tot ce aveți nevoie cât rămâneți cu noi.

Glasul nu-i era deloc răguşit, ci tare ca şipcile lăcuite. Avea ochii negri ai tatălui său, însă cu picuri galbeni strălucitori. Bărbații s-au uitat uimiți la el. M-am uitat şi eu. M-am gândit la Odiseu, despărțit de Telemah atâția ani, cât de uimit a fost când l-a văzut dintr-odată mare.

Căpitanul a îngenuncheat.

— Zeiță, mărite stăpân. Pesemne că binecuvântatele Moire ne-au adus încoace.

Telegonus i-a făcut semn bărbatului să se ridice. S-a aşezat în capul mesei şi i-a servit cu mâncare de pe tipsii. Bărbații abia dacă s-au atins de ea. Se întindeau spre el ca vița spre soare, cu chipurile fascinate, întrecându-se care dintre ei să-i istorisească poveşti. Mă uitam întrebându-mă unde tăinuise darul acela atâta timp. Însă nici eu nu făcusem ni ciovrajă până nu avusesem plante cu care să lucrez.

L-am lăsat să coboare pe ţărm cu ei şi să-i ajute să-şi dreagă corabia. Nu-mi făceam cine ştie ce griji. Avea să-l ocrotească vraja pe care o aruncasem asupra jivinelor insulei, însă şi mai şi propria lui vrajă, căci bărbaţii păreau nişte făpturi pradă farmecelor. Era mai tânăr decât toţi, şi totuşi încuviinţau la fiecare cuvinţel pe care-l rostea. Le-a ară tatunde se află cele mai bune crânguri şi ce copaci pot să taie. Le-a arătat pârâurile şi locurile umbrite. Au rămas trei zile, cât şi-au peticit coca spartă şi s-au hrănit din cămările noastre. În tot timpul acesta, nu i-a părăsit decât când dormeau. Stăpâne, îi ziceau ei când îi vorbeau, cerându-i solemn părerea, de parcă era vreun meşter tâmplar de nouăzeci de ani, nu un băietan care nu mai văzuse o cocă de corabie în viaţa lui. *Stăpâne Telegonus, ce crezi, o să reziste?*

A cercetat gaura astupată.

— Îndeajuns, cred. E bine clădită.

S-au luminat la faţă şi, când au pornit pe mare, au rămas agăţaţi de parapet, strigându-i mulţumiri şi rugi. Cât a zărit corabia, a rămas vesel. Apoi i-a pierit toată bucuria.

Mulţi ani la rând, mărturisesc, am crezut că ar putea fi vrăjitor. Încercasem să-i ţin lecţii despre ierburile mele, cum se numeau şi ce proprietăţi aveau. Făceam vrăji mărunte cu el de faţă, sperând să-i trezească vreuna curiozitatea. Însă n-a arătat niciodată nici cel mai mic interes. Acum am înţeles de ce. Vrăjitoria preschimbă lumea. El nu-şi dorea decât să i se alăture.

Am încercat să spun ceva. Nu mai ştiu ce. Dar se şi întorsese cu spatele, îndreptându-se spre pădure.

A stat afară toată iarna, apoi toată primăvara şi vara. De cum se crăpa de ziuă şi până la apus nu-l vedeam deloc. L-am întrebat de câteva ori unde se ducea şi a făcut un gest vag spre plajă. Nu l-am bătut la cap. Era prins cu ceva, dând fuga gâfâind încolo şi-ncoace şi întorcându-se roşu la faţă, cu tunica plină de ciulini. Am văzut cum i se întăresc umerii şi i se lăţeşte bărbia.

— Peştera aia de pe plajă, mi-a zis el. Unde şi-a ţinut tata corabia. Mi-o dai mie?

— Tot ce vezi aici e al tău.

— Însă poate să fie numai a mea? Îmi promiţi că n-o să intri niciodată acolo?

Mi-am amintit cât de mult ținusem şi eu la tainele mele în tinerețe.

— Îți promit.

De atunci m-am tot întrebat dacă nu mă vrăjea şi pe mine ca pe mateloții aceia. Căci pe atunci eram ca o vacă bine hrănită, placidă şi credincioasă. Lasă-l în pace, mi-am spus. E fericit, creşte mare. Ce rău ar putea să pățească aici?

— Mamă, mi-a zis.

Era chiar în zori, razele palide încălzeau frunzele. Pliveam buruienile, îngenuncheată în grădină. De obicei nu se trezea atât de devreme, însă era ziua lui. Împlinea şaisprezece ani.

— Ți-am făcut pere îndulcite cu miere, i-am spus.

— A ridicat mâna, să-mi arate poama pe jumătate mâncată, lucind de suc.

— Le-am găsit, mulțumesc. Vreau să-ți arăt ceva.

M-am şters de pământ şi l-am urmat pe cărarea din pădure, spre peşteră. Înăuntru era o barcă mică, asemănătoare cu a lui Glaucos.

— A cui e? l-am întrebat. Unde sunt oamenii?

A clătinat din cap. Era roşu în obraji şi îi străluceau ochii.

— Ea mea, mamă. Mi-a venit ideea înainte să sosească oamenii, dar după ce i-am văzut, m-am mişcat mult mai iute. Mi-au dat din uneltele lor şi m-au învățat cum să-mi fac altele. Cum ți se pare?

Acum, că mă uitam mai bine, vedeam că pânza era cusută din cearşafurile mele şi şipcile erau aspre şi pline de aşchii. Eram furioasă, însă pe de altă parte plesneam şi de mândrie, minunându-mă. Fiul meu o construise de unul singur, doar cu nişte unelte simple şi cu voința sa.

— E foarte bine lucrată, am zis.

A zâmbit larg.

— Este, nu-i aşa? El mi-a spus să păstrez taina. Însă nu voiam să ți-o ascund. M-am gândit...

S-a oprit când mi-a văzut fața.

— Cine ți-a zis?

— E-n regulă, mamă, nu vrea să-mi facă niciun rău. M-a ajutat. Mi-a mărturisit că pe vremuri venea des pe aici, că sunteți prieteni vechi.

Prieteni vechi. Cum de nu văzusem primejdia? Acum mi-am amintit ce bucuros părea Telegonus când se întorcea seara acasă. Şi nimfele mele se întorceau cu aceeaşi expresie pe chip. Atena nu putea să pătrundă prin vraja pe care o urzisem, căci nu avea nicio putere în lumea morților. Însă el mergea peste tot. Când nu dădea cu zarul, conducea chiar el sufletele până la porțile lui Hades. Zeul care-şi vâra nasul peste tot, zeul schimbării.

— Hermes nu mi-e deloc prieten. Spune-mi tot ce ați vorbit. Acum.

S-a înroşit la față, cuprins de jenă.

— A zis că poate să mă ajute şi m-a ajutat. Că trebuie să trec repede la fapte. Dacă vreau să smulg coaja de pe o rană, mi-a spus, cel mai bine e să mă mişc iute. N-o să-mi ia nici o jumătate de lună. La primăvară o să fiu deja înapoi. I-am făcut proba în golf şi e trainică.

Mi-a vorbit cu atâta exaltare, încât de-abia am reuşit să-l urmăresc.

— Cum adică? Ce n-o să-ți ia nici o jumătate de lună?

— Călătoria spre Itaca. Hermes e convins că poate să mă călăuzească astfel încât să ocolim monştrii, aşa că n-ai de ce să te temi. Dacă plec odată cu mareea de la amiază, voi ajunge la cea mai apropiată insulă înainte să se întunece.

Amuțisem de parcă îmi smulsese limba din gură.

Mi-a pus mâna pe umăr.

— Nu trebuie să-ți faci griji. Voi fi în siguranță. Hermes îmi e strămoş, din sângele tatei. Nu m-ar trăda niciodată. Mamă, tu mă auzi?

Mă cerceta neliniştit pe sub şuvițele de păr.

Mi-a înghețat sângele în vene când l-am văzut atât de copilăros. Oare şi eu fusesem aşa o copilă?

— E un zeu al minciunilor, am spus. Doar nătărăii se încred în el.

A roşit, însă pe chip îi apăruse o expresie sfidătoare.

— Ştiu cine este. Nu mă încred în el şi atât. O să am arcul cu mine. Şi oricum a început să mă învețe să arunc cu lancea. Mi-a arătat un băț care avea legat la un capăt un cuțit vechi de bucătărie al meu. Pesemne că mi-a citit groaza pe chip, căci a urmat: însă n-o să am nevoie de ea. În Itaca se ajunge în câteva zile şi apoi o să fiu în siguranță lângă tata.

Stătea aplecat în față, cu im aer serios. Credea că-mi răspunsese la toate obiecțiile. Era mândru de el şi bucuros de planurile pe care tocmai şi le făurise. Cât de uşor îi veneau pe limbă vorbe ca *în siguranță, tata.* Am simțit că mă cuprinde pe loc o furie lucidă.

— De ce-ți închipui că o să te primească în Itaca cu brațele deschise? Nu ştii decât poveşti despre tatăl tău. Ştii că are un fiu. Crezi că lui Telemah o să-i convină să se treuească cu un frate bastard?

S-a strâmbat puțin când a auzit de bastard, însă mi-a răspuns curajos:

— Nu cred că s-ar supăra. Nu mă duc să-i iau regatul nici moştenirea şi o să-l lămuresc în privința asta. O fă stau toată iarna şi aşa o să avem timp să ne cunoaştem.

— Aşadar, te-ai hotărât. Ai făcut planul cu Hermes şi acum nu mai aştepți decât să-ți urez eu vânt din pupă.

S-a uitat nesigur la mine.

— Ce zice Hermes atotştiutorul despre sora lui, care te vrea mort? Ți-a zis că o să mori ucis de cum o să părăseşti insula?

Mai că a oftat.

— Mamă, a trecut mult timp de-atunci. Sigur a uitat.

— Să uite? Glasul meu zgâria parcă pereții peşterii. Eşti neghiob? Atena nu uită. O să te hăpăie dintr-o înghițitură cum vânează bufnița un şoricel prostuț.

Pălise la față, însă nu s-a lăsat, ca un viteaz ce era.

— O să încerc oricum.

— Ba nu. Îți interzic.

S-a uitat uimit la mine. Nu-i mai interzisesem nimic până atunci.

— Bine, dar trebuie să plec spre Itaca. Mi-am construit barca. Sunt pregătit.

Am păşit mai aproape.

— Hai să te lămuresc eu cum trebuie. Dacă pleci, o să mori. Aşa că nu mergi nicăieri. Şi dacă încerci, o să-ți dau foc la barcă, până rămâne doar scrumul din ea.

Fața îi înlemnise de uimire. I-am întors spatele şi am plecat.

Nu a plecat pe mare în ziua aceea. Eu am dat târcoale mânioasă prin bucătărie, iar el a rămas în pădurile lui. S-a întors acasă de-abia la amurg. S-a apucat să scotocească prin cufere, adunându-şi gălăgios pături şi aşternuturi. Venise doar să-mi arate că nu vrea să mai stea sub acoperişul meu.

— Vrei să te tratez ca pe un bărbat, însă te porți ca un țânc. Toată viața te-am ocrotit aici. Nu înțelegi primejdiile care te pasc în lumea mare. Nu poți să te prefaci că Atena nici nu există.

Era pregătit ca iasca gata să se aprindă de la scânteia amnarului.

— Ai dreptate. Nu cunosc deloc lumea. Cum aş putea s-o cunosc? Nu mă scapi o clipă din ochi.

— Atena s-a arătat chiar acolo, în fața vetrei, şi mi-a poruncit să te dau pe mâna ei ca să te ucidă.

— Ştiu. Mi-ai povestit de o sută de ori. Şi totuşi n-a mai încercat nimic de atunci, nu-i aşa? Doar sunt în viață, nu?

— Datorită farmecelor pe care le urzesc şi le port mereu cu mine! am răspuns ridicându-mă să-l înfrunt. Ştii câte a trebuit să fac să le întăresc, câte ceasuri m-am frământat cu ele şi cât le-am încercat, să fiu sigură că Atena nu poate să pătrundă până la noi?

— Oricum îți place să faci aşa ceva.

— Îmi place? am izbucnit într-un râs hârşâit. Îmi place să-mi văd de munca mea, de care nici n-am mai apucat să mă ocup de când te-ai născut tu!

— Atunci du-te şi fă-ți farmecele! Fă-le şi lasă-mă să plec! Recunoaşte că nici nu ştii dacă Atena mai e supărată. Ai încercat să vorbeşti ai ea? Au trecut şaisprezece ani de-atunci!

O zicea de parcă erau şaisprezece secole. Nici nu-şi închipuia cât de vastă e viața zeilor, cât de nemilos ajungi când vezi cum se ridică şi se prăbuşesc în jur generații de oameni. Era tânăr şi muritor. O după-amiază anostă i se părea lungă cât un an.

Simțeam cum mă aprind la față, cum mă încing tot ma mult.

— Îți închipui că toți zeii sunt ca mine. Că poți să-i ignori când ai chef şi să te porți de parcă ți-ar fi slugi, cu dorințe pe care le alungi ca pe muşte. Însă ei pot să te strivească doar din plăcere, din pizmă.

— Frică şi zei, frică şi zei! Numai despre asta vorbeşti Numai despre asta mi-ai vorbit întotdeauna. Şi totuşi în lumea asta există mii şi mii de bărbați şi de femei care trăiesc până la adânci bătrâneți. Unii sunt chiar fericiți, mamă. Nu se agață cu atâta disperare de un țărm adăpostit. Eu vreau să fiu unul dintre ei. De ce nu poți să înțelegi?

Aerul începuse să sfârâie în jurul meu.

— Tu nu poți să înțelegi. Am zis că nu pleci nicăieri şi am încheiat discuția.

— Aşa deci? O să rămân aici toată viața? Până mor? Fără să încerc măcar să plec?

— Dacă aşa trebuie, da.

— Nu! a zis, lovind cu pumnul masa dintre noi. Nu voi face aşa ceva! Nu am pentru ce să trăiesc aici. Chiar dacă mai soseşte vreo corabie şi mă rog de tine să o laşi să arunce ancora, ce dacă? Mă bucur câteva zile şi apoi pleacă, iar eu rămân prizonier aici. Dacă asta e viață, mai bine mă omoară Atena, ai auzit? Măcar aşa aş ajunge să văd şi altceva decât numai insula asta!

Mi s-a întunecat vederea.

— Nu-mi pasă ce ți se pare ție *mai bine.* Dacă eşti prea netot ca să ții la viața ta, atunci o să țin eu. Mă voi folosi de vrăji.

Pentru prima oară, l-am văzut descumpănit.

— Cum adică?

— Adică nici măcar n-ai şti ce-ai pierdut. Nici măcar nu ți-ar trece prin minte să pleci.

S-a dat un pas înapoi.

— Nu. N-o să-ți mai beau din vin. N-o să mă mai ating de ce-mi dai tu.

Simțeam în gură gust de venin. Era o plăcere să-l văd în sfârşit înspăimântat.

— Crezi că poți să mă opreşti aşa? Niciodată nu ai înțeles cât de puternică sunt.

N-o să uit toată viața cum m-a privit. Ca un om care tocmai a văzut cum se ridică vălul şi cum arată cu adevărat lumea.

A deschis uşa cu un gest smucit şi a fugit în beznă.

Am rămas locului multă vreme, ca un copac pârjolit de trăsnete până la rădăcină. Apoi m-am dus jos pe țărm. Aerul se răcise, dar nisipul încă păstra în el arşița zilei. Mi-am amintit câte ceasuri stătusem cu el în brațe acolo, pielea lui lipită de a mea. Îmi dorisem să păşească liber prin lume, teafăr şi neînfricat, iar acum mi se îndeplinise dorința. Nici măcar nu-şi închipuia că poate să stea vreo zeiță neclintită cu lancea îndreptată spre inima lui.

Nu-i povestisem despre pruncia sa, cât de înverşunată şi de grea fusese. Nu-i povestisem despre cruzimea zeilor, nici despre cruzimea tatălui său. Mai bine i-aş fi povestit, mi-am zis. De şaisprezece ani țineam bolta pe umerii mei, iar el nici nu băgase de seamă. Mai bine l-aş fi luat cu de-a sila să culegem plantele care-i salvau viața. Mai bine l-aş fi pus să stea lângă plită cât rosteam cuvintele cu puteri vrăjite. Ar trebui să înțeleagă câte îndurasem în tăcere şi câte făcusem ca să-l ştiu în siguranță.

Însă ce-ar fi fost apoi? Acum se ascundea de mine printre copaci. În minte îmi apăruseră atât de lesne farmecele care mi-ar fi îngăduit să-i retez dorințele, cum ai tăia putregaiul de pe o poamă.

Am scrâşnit din dinți. Îmi venea să spumeg de furie, să-mi smulg carnea de pe mine şi să plâng. Îmi venea să-l blestem pe Hermes pentru toate jumătățile de adevăr şi pentru ispitele sale – însă Hermes nici nu conta de fapt. Văzusem chipul lui Telegonus când se uita pe vremuri în mare, şioptind cuvântul *zare.*

Am închis ochii. Cunoşteam aşa de bine țărmul, că nici nu trebuia să văd unde pun piciorul. Când era mic, îmi număram toate lucrurile pe care aş fi fost în stare să le fac pentru a-l şti în siguranță. Nu era un joc aşa de greu, căci răspunsul era mereu acelaşi. Orice.

Odiseu îmi povestise odată despre un rege care avea o rană de nevindecat, nici cu doctori, nici cu tot timpul din lume. Când s-a dus la oracol, acesta i-a zis: doar omuI care îl rănise putea să-l vindece şi doar cu lancea cu care îi făcuse rana. Aşa că regele s-a dus şchiopătând până la celălalt capăt al lumii, unde şi-a găsit duşmanul şi acesta l-a vindecat.

Îmi doream să fie Odiseu lângă mine, ca să-l întreb cum l-a convins regele pe omul acela să-l ajute, când tocmai el îi făcuse o rană atât de adâncă?

Mi-am primit răspunsul dintr-o altă poveste. Cu mult timp în urmă, îl întrebasem pe Odiseu în pat:

— Ce făceai când Ahile şi Agamemnon nu voiau să te asculte?

Zâmbise în lumina focului.

— E simplu. Pui la cale un plan în care chiar asta se întâmplă.

Capitolul 20

L-am găsit în livada de măslini. Păturile i se încolăciseră în jur de parcă şi în vise mă înfrunta.

— Fiule, am zis. Cuvântul a răsunat tare în aerul nemişcat. Încă nu se crăpase de ziuă, dar simțeam că nu mai e mult pană se pun în mişcare roțile carului tatei. Telegonus.

A deschis ochii şi a ridicat iute mâinile, să se apere de mine. Am simțit o durere ca un vârf de pumnal.

— Am venit să-ți spun că poți să pleci şi o să te ajut. Însă nu se poate fără nişte condiții.

Oare ştia cât mă costau cuvintele acelea? Nu cred că avea cum. Tinerețea are darul de a nu simți cât de mult le datorează altora. I-am citit deja bucuria pe chip. A sărit să mă îmbrățişeze, lipindu-şi fața de gâtul meu. Am închis ochii. Mirosea a frunze verzi şi a sevă. Şaisprezece ani trăseserăm în piept doar mirosurile celuilalt.

— Să mai aştepți două zile până la plecare, i-am zis. Şi în aceste zile să faci trei lucruri.

A încuviințat însuflețit.

— Orice.

Acum, că pierdusem, se arăta maleabil. Măcar ştia să câştige elegant. L-am condus acasă şi i-am umplut brațele cu ierburi şi cu sticluțe. Le-am cărat împreună până la peştera lui. Acolo, pe punte, m-am apucat să tai şi să pisez, amestecându-mi pomezile. Spre surprinderea mea, m-a urmărit. De obicei îşi vedea de-ale lui când făceam farmece.

— La ce e bună?

— Te apără.

— De ce anume?

— De tot ce îmi trece prin minte. De tot ce ți-ar putea trimite Atena pe cap: furtuni, leviatani, o spărtură în carenă.

— Leviatani?

M-am bucurat să-l văd ceva mai palid.

— O să le țină departe. Dacă Atena vrea să te atace pe mare, va trebui s-o facă ea însăşi şi nu cred că poate. Moirele i-au legat mâinile. Trebuie să rămâi tot timpul în barcă şi, de cum ajungi în Itaca, du-te la tatăl tău şi roagă-l să pună o vorbi bună pentru tine când vorbeşte cu Atena. E ocrotitoarea lui şi s-ar putea să-l asculte. Jură-mi.

— Aşa o să fac, a zis el cu chipul solemn în penumbră.

Am turnat poțiunile peste fiecare şipcă aspră şi centimetru de pânză, rostindu-mi farmecele.

— Aş putea să încerc şi eu? a zis el.

I-am întins un rest de poțiune. A udat un colț de punte rostind cuvintele pe care mă auzise că le spun.

A împuns lemnul cu degetul.

— A mers?

— Nu, am zis.

— De unde ştii ce să spui?

— Rostesc ceea ce are înțeles pentru mine.

Chipul i s-a încordat de efort, de parcă se opintea să suie un bolovan pe deal. S-a uitat țintă la şipci, rostind alte şi alte cuvinte. Puntea a rămas neschimbată. S-a uitat spre mine a reproş.

— E greu.

Cu toate grijile pe care le aveam, am râs.

— Ai crezut altceva? Ascultă-mă. Când te-ai apucat să construieşti barca doar n-ai ridicat toporul o dată şi te-ai aşteptat să termini cu treaba. Ai muncit zi de zi. Aşa şi cu vrăjitoria. Trudesc de secole şi tot n-o stăpânesc cum trebuie.

— Însă nu-i doar asta. Mai e şi faptul că nu sunt vrăjitor ca tine.

Mi-am amintit de tata. Când preschimbase buşteanul din vatră în scrum, acum o veşnicie, zicându-mi: *Aşa ceva e un fleac. Pot să fac mult mai mult.*

— Se prea poate să nu fii vrăjitor, i-am zis. Însă eşti altceva. Ceva ce încă n-ai aflat. De aceea pleci.

Zâmbetul lui îmi amintea de al Ariadnei, cald ca iarba verii.

— Da, a spus el.

L-am dus la un colț de plajă umbrit. Cât şi-a terminat perele, i-am înfățişat drumul pe mare cu pietre, schițându-i popasurile şi primejdiile. Nu va trece pe lângă Scylla. Se putea ajunge şi altfel în Itaca. Odiseu nu reuşise s-o ia pe acolo din pricina răzbunătorului Poseidon.

— Dacă te ajută Hermes, bine, însă nu trebuie să mergi niciodată pe mâna lui. Tot ce spune e ca scris în vânt. Şi trebuie să te fereşti mereu de Atena. S-ar putea să-ți apară preschimbată. O fecioară frumoasă, poate. Nu trebuie să te laşi păcălit oricât de mult te-ar ispiti.

— Mamă, a zis el roşind. Eu pe tata îl caut. Nu mă gândesc la altceva.

N-am mai spus nimic. În zilele acelea ne-am purtat cu mai multă blândețe decât oricând, chiar şi înainte de cearta noastră. Seara stăteam împreună în fața vetrei. Un leu se pusese peste piciorul lui. Era de-abia toamnă, însă nopțile erau deja reci. L-am servit cu mâncarea lui preferată, peşte umplut cu ierburi şi brânză rumenită. Cât a mâncat, m-a lăsat să-l povățuiesc.

— Penelopa, i-am zis. Cinsteşte-o în fel şi chip. Îngenunchează-i la picioare, adu-i laude şi daruri, o să-ți dau câteva tocmai bune. E înțelegătoare, dar nicio femeie nu se bucură când se trezeşte la picioare cu odraslele din flori ale bărbatului ei. Cât despre Telemah, stai cu ochii în patru. El are de pierdut cel mai mult de pe urma ta. O mulțime de bastarzi au devenit regi la vremea lor, iar el o să ştie asta. Nu te încrede în el. Nu-i întoarce spatele. O să fie isteț şi iute, căci tatăl lui l-a învățat meşteşugul armelor.

— Sunt un arcaş bun.

— Ai țintit în trunchiuri de stejar şi ai vânat fazani. Nu eşti războinic.

A tras aer în piept.

— Oricum, dacă încearcă ceva, o să mă păzească puterile tale.

M-am uitat îngrozită la el.

— Nu fi neghiob. N-am cum să te păzesc cu nicio putere după ce pleci de aici. Dacă te bizui pe aşa ceva, o să mori.

Mi-a pus mâna pe braț.

— Mamă, vreau doar să spun că el e muritor. Eu sunt pe jumătate din sângele tău şi ți-am moştenit şiretlicurile.

Ce şiretlicuri? îmi venea să-l scutur bine. Un strop de farmec? Darul de a-i încânta pe muritori? Când îi vedeam chipul plin de speranțe îndrăznețe, mă simțeam bătrână. Tinerețea îi îmbobocise şi i se pârguise de-acum. Buclele negre îi atârnau în ochi şi glasul i se îngroşase. Băieții şi fetele vor ofta după el, dar eu nu vedeam decât sutele de puncte vulnerabile de pe trupul lui de la care ar putea să-şi găsească sfârşitul. Gâtul său dezgolit mi se părea obscen în lumina focului.

Şi-a sprijinit capul de-al meu.

— N-o să pățesc nimic, îți promit.

Ba nu poți să-mi promiți, îmi venea să-i strig. Nu ştii nimic. Însă a cui era vina? Îi tăinuisem fața lumii sub văl. Îi zugrăvisem istoria în culori vii şi tari şi se îndrăgostise de meşteşugul meu. Iar acum era prea târziu s-o iau de la capăt şi să schimb foaia. Dacă îmbătrânisem, de ce nu devienisem înțeleaptă? Ar trebui să ştiu de-acum că n-are rost să urli când pasărea deja a zburat din cuib.

I-am zis că trebuie să facem trei lucruri. Însă ultimul trebuia să-l fac singură. Nu m-a descusut. Vreun farmec, credea el. Vreo iarbă pe care şi-a pus în gând s-o dezgroape. Am aşteptat până s-a culcat şi m-am dus pe malul mării, la lumina stelelor.

Valurile îmi lunecau pe picioare şi-mi răsuceau poalele rochiei. Eram lângă peştera unde aştepta barca lui Telegonus. Peste câteva ceasuri avea să urce în ea, să salte bolovanul care-i slujea de ancoră şi să întindă pânzele din petice cusute grosolan. Era un băiat bun, aşa că o să-mi facă cu mâna atâta vreme cât voi privi în depărtare. Apoi o să se întoarcă şi o să-şi încordeze privirile să vadă insulița stâncoasă care se întindea la capătul speranțelor sale.

Îmi aminteam palatul bunicului, curenții negri ai lui Oceanos, marele râu ce încinge întregul pământ. Orice zeu cu sânge de naiadă putea să se vâre în valurile sale, lăsându-se purtat tot înainte, prin tuneluri săpate în stâncă şi prin o mie de afluenți, până când ajungea acolo unde şuvoaiele curg chiar pe sub fundul mării.

Pe vremuri mergeam acolo cu Aietes. Când se întâlneau cele două ape, nu se amestecau deloc, ci alcătuiau un soi de membrană vâscoasă ca o meduză. Prin ea se zăreau scânteile fosforescente din oceanul întunecat şi, dacă-ți apăsai palma, simțeai undele adânci de pe cealaltă parte, izbitor de reci. Când ridicam mâinile, degetele ne furnicau şi aveau gust de sare.

— Priveşte, îmi spusese Aietes.

Îmi arătase ceva care se mişca în întunecimea aceea nemărginită. O umbră cenuşiu-pal ce luneca înainte, mare cât o corabie. Se lăsase peste noi, cu aripile sale fantomatice bătând fără sunet în negrul din jur. Nu se auzea decât hârşâitul cozii sale târându-se pe nisipul de pe fund.

Trygon, aşa îl numise fratele meu. Era cel mai masiv din neamul său, un zeu în toate puterile. Tata Uranus, creatorul lumii, se zice că l-ar fi pus acolo la loc sigur, căci otrava din coada făpturii era cea mai puternică din univers. Un muritor ar fi fost ucis pe loc doar dacă s-ar fi atins de el, iar un zeu superior s-ar fi chinuit o veşnicie. Dar un zeu mai mărunt? Nouă ce ne-ar fi făcut?

Ne-am uitat lung la chipul lui straniu şi străin şi la botul turtit şi tăios. I-am urmărit burta cu branhii albe plutind deasupra noastră. Aietes făcuse ochii mari.

— Gândeşte-te ce armă s-ar putea făuri din el.

Ştiam că eram pe punctul de a-mi încălca surghiunul. De aceea aşteptasem să se facă noapte şi să se tragă norii peste ochii mătuşii mele. Dacă izbuteam, m-aş fi întors dimineaţa, înainte să-mi bage cineva de seamă absenţa. Şi dacă nu reuşeam, ce pedeapsă ar mai fi fost pe măsură?

Am păşit în valuri. Mi-au învăluit picioarele, pântecele, mi-au învăluit chipul. Nu trebuia să folosesc bolovani pe post de greutăţi ca muritorii, luptând să nu plutesc la suprafaţă. Am coborât lin treptele săpate în fundul mării. Deasupra mea mareele se mişcau necurmat, însă mă afundasem prea mult ca să le mai simt. Ochii îmi luminau calea. Nisipul se înălţa în jur şi printre picioare mi-a ţâşnit un calcan. Nu s-a mai apropiat nicio altă fiinţă. Îmi miroseau sângele de naiadă sau poate otrăvurile intrate în piele după atâţia ani de vrăjitorii. M-am întrebat dacă n-aş fi făcut mai bine să încerc să le vorbesc nimfelor mării şi să le cer ajutorul. Însă nu cred că le-ar fi surâs treaba pentru care venisem.

M-am adâncit şi mai mult, scufundându-mă în stânjenii de apă neagră. Nu eram în elementul meu în ea şi o ştiam. Frigul îmi pătrundea până la os, iar sarea îmi rodea faţa. Simţeam povara mării ca nişte munţi pe umeri. Însă avusesem mereu darul răbdării, aşa că nu m-am lăsat. În depărtare zăream formele mătăhăloase ale balenelor şi ale calmarilor imenşi plutind prin apă. Am strâns bine cuţitul cu tăişul de bronz cât se putea de ascuţit, dar nici ei nu s-au apropiat de mine.

În sfârşit am păşit pe fundul cel mai de jos al mării. Nisipul era aşa de rece, că-mi ardea tălpile. Aici domnea tăcerea şi apa era încremenită. Singurele lumini veneau de la dârele luminescente plutitoare. Era un zeu înțelept dacă-şi punea musafirii să vină tocmai până aici, în locul acesta neprimitor, unde trăia doar el singur.

— Mărite stăpân al adâncurilor, am strigat. Am venit din lume să ne întrecem în luptă.

N-am auzit niciun sunet. În jur nu exista decât întinderea oarbă de sare. Apoi bezna s-a despicat şi a sosit el. Imens mai era, alb-cenuşiu, întipărit în adâncuri ca imaginea soarelui după ce ți-ai luat ochii de la el. Aripile mute îi unduiau, iar din vârfurile lor curgeau curenți ca nişte râulețe. Avea ochii înguşti, cu pupile subțiri, ca de pisică, şi gura o cută golită de sânge. M-am uitat uimită. Când pusesem piciorul în apă, îmi spusesem că urma să dau piept doar cu un nou Minotaur, cu un alt olimpian pe care trebuia să-l întrec în istețime. Însă acum, când îl vedeam cât e de mare şi de cadaveric, m-am înfiorat. Ființa aceasta era mai bătrână decât toate pământurile din lume, avea vârsta primei picături de sare. Până şi tata părea un copil pe lângă ea. Să i te împotriveşti ar fi fost ca şi cum încercai să zăgăzuieşti marea. M-a năpădit o groază rece. Toată viața mă temusem că o să mă trezesc cu o grozăvie pe cap. De-acum nu mai trebuia să aştept. O aveam în față.

Pentru ce vrei să ne întrecem?

Toți zeii cei mari au puterea să grăiască prin gânduri, însă, când am auzit făptura vorbindu-mi în minte, m-am scurs pe picioare.

— Am venit să-ți câştig coada otrăvită.

Şi de ce ți-ai dori o asemenea putere?

— Atena, fiica lui Zeus, caută să curme viața fiului meu. Nu-l pot apăra cu puterea mea, însă a ta mi-ar fi de folos.

M-a privit cu ochii săi care nu clipeau. *Ştiu cine eşti, fiica soarelui. Tot ce atinge marea îmi ajunge într-un târziu la cunoştință, aici, în adâncuri. Îți ştiu gustul. Îți ştiu toată familia după gust. Şi fratele tău a venit odată, încercând să pună mâna pe puterea mea. A plecat cu ea goală, ca toți ceilalți. Cu cineva ca mine nu te poți lupta.*

M-a trecut disperarea în valuri, fiindcă ştiam că spune adevărul. Toţi monştrii din adâncuri aveau trupurile acoperite de cicatricele rămase în urma luptelor cu fraţii leviatani. El însă nu. Era neted peste tot, căci nimeni nu îndrăznea să se pună cu puterea sa străveche. Până şi Aietes trebuise să-şi recunoască mărginirea.

— Oricum ar fi, am spus, trebuie să încerc. De dragul fiului meu.

Nu este cu putinţă.

Vorbea la fel de plat cum arăta. Clipă de clipă, simţeam că mi se scurge voinţa, suptă de răceala necurmată a valurilor şi de privirea sa fixă. M-am silit să vorbesc.

— Nu îndur să aud aşa ceva, am continuat. Fiul meu trebuie să trăiască.

Singurul trebuie din viaţa muritorilor este moartea.

— Dacă nu vrei să te întreci cu mine, poate vrei ceva în schimb. Un dar anume. Să îndeplinesc o sarcină.

Gura subţire i s-a deschis cu un hohot mut.

Ce mi-aş putea dori de la tine?

Nimic, ştiam. M-a scrutat cu ochii săi palizi, pisiceşti.

Am aceeaşi lege ca întotdeauna. Dacă râvneşti la coada mea trebuie mai întâi să-i înduri otrava. Acesta este preţul. Suferinţa veşnică pentru a câştiga câţiva ani de viaţă pentru fiul tău muritor. Chiar merită să plăteşti atât de scump?

Mi-am amintit cum naşterea lui Telegonus aproape că mă răpusese. Mi-am închipuit cum ar fi să trăiesc cu durerea aceea la nesfârşit, fără leac, fără balsam, fără alinare.

— Aşa i-ai propus şi fratelui meu?

Aşa le propun tuturor. El nu s-a învoit. Nimeni nu se învoieşte vreodată.

Mi-am mai venit în puteri când am auzit.

— Care sunt celelalte condiţii?

Când nu mai ai nevoie de puterea ei, azvârle-o în valuri, ca s-o primesc înapoi.

— Doar atât? Juri?

Doreşti să mă legi cu jurământ, copilă?

— Doresc să ştiu că-ţi vei respecta învoiala.

Mi-o voi respecta.

Curenţii se mişcau în jurul nostru. Dacă o fac, Telegonus va trăi. Nimic altceva nu conta.

— Sunt gata, am zis. Loveşte-mă.

Nu. Trebuie să pui chiar tu mâna pe venin.

Apele mă sorbeau. Bezna mă făcea să-mi pierd curajul. Nisipul nu era neted, ci amestecat cu oscioare. Tot ce-şi găsea moartea în mare odihnea până la urmă aici. Pielea mi s-a zbârcit furnicându-mă, de parcă s-ar fi descuamat. Zeii nu ştiau ce-i mila, aflasem încă de la început. M-am silit să păşesc în faţă. Piciorul mi s-a prins în ceva. O cutie toracică. Mi l-am tras. Dacă mă opream acum, nu mă mai urneam în veci.

M-am apropiat de capătul unde coada i se lipea de pielea cenuşie. Carnea de deasupra arăta bolnăvicios de moale, ca putrezită. Coada ca un ac îi hârşâia slab frecându-se de fundul mării. De aproape îi vedeam muchia zimţată şi-i simţeam puterea, un iz dulce şi greu, sufocant. Oare o să reuşesc să ies din adâncuri după ce-i absorbeam veninul? Sau o să zac pur şi simplu aici, agăţată de coada lui, pe când fiul îmi moare în lumea de sus?

Nu mai zăbovi, mi-am zis. Însă nu reuşeam să mă clintesc deloc. Trupul meu, cu bunul său simţ înnăscut, se împotrivea autodistrugerii. Picioarele mi s-au încordat, gata s-o ia la fugă, s-o zbughească înapoi la adăpostul uscatului.

Ca Aietes înaintea mea şi toţi cei care mai râvniseră puterea lui Trygon.

Bezna şi curenţii întunecaţi mă înconjurau, Mi-am zugrăvit în faţa ochilor chipul luminos al lui Telegonus. Am întins mâna.

Mi-am trecut degetele prin golul apei, fără să atingă nimic. Făptura îmi plutea iar în faţă, privindu-mă cu ochii săi inexpresivi.

S-a sfârşit.

Mintea mi se întunecase precum apa aceea. Parcă făcuserăm un salt în timp.

— Nu înţeleg.

Ai fi atins otrava. E de-ajuns atât.

Îmi simţeam mintea rătăcită.

— Cum e cu putinţă?

Sunt bătrân de când lumea şi pun orice condiţii îmi sunt pe plac. Tu eşti prima care le-a îndeplinit.

S-a ridicat din nisip. L-am simţit cum îmi atinge în treacăt părul cu aripa, iar când s-a oprit, aveam iar în faţă capătul unde rădăcina cozii i se înfigea în trup.

Taie. Începe mai sus, în carne, altfel o să picure veninul.

Glasul îi era liniştit, de parcă îmi spunea să tai o felie dintr-o poamă. Mă simţeam ameţită, încă zguduită. I-am cercetat pielea nevătămată şi gingaşă ca dosul încheieturii. Nici nu-mi închipuiam cum aş putea s-o tai, aşa cum n-aş fi putut să spintec nici beregata unui prunc.

— Nu poţi îngădui una ca asta, am zis. Trebuie să fie un vicleşug. Aş putea să nenorocesc o lume întreagă cu o asemenea putere. Aş putea să-l ameninţ pe Zeus.

Lumea de care vorbeşti nu are nicio însemnătate pentru mine. Ai câştigat, ia-ţi răsplata. Taie.

Glasul nu-i era nici aspru, nici blând, însă parcă m-a biciuit. Apa mă apăsa cu adâncurile sale întinse, topindu-se în noaptea lor fără sfârşit. Carnea lui moale, netedă şi cenuşie, aştepta s-o tai. Şi tot nu m-am urnit.

Erai gata să te lupţi cu mine pentru ea. Nu o primeşti dacă ţi-o dau de bunăvoie?

Mi s-a întors stomacul pe dos.

— Te rog. Nu mă sili să fac aşa ceva.

Să te silesc? Copilă, doar tu ai venit la mine.

Nici nu simţeam mânerul cuţitului în mână. Nu simţeam nimic. Fiul meu părea îndepărtat precum cerul. Am ridicat tăişul şi l-am înfipt în pielea făpturii. S-a rupt ca florile, zdrenţuindu-se lesne. Sângele zeiesc auriu a început să curgă din rană, plutindu-mi peste mâini. Ţin minte că mi-am zis: fără îndoială, m-am gândit bine la ce fac acum. Oricâte farmece aş făuri, oricâte lănci aş vrăji, o să-mi petrec restul zilelor privind cum sângerează făptura aceasta.

Am tăiat şi ultima fâşie de piele şi am rămas cu coada în mână. Părea uşoară ca fulgul şi, dacă o priveai de-aproape, aproape irizată.

— Îţi mulţumesc, i-am zis, însă glasul mi-era pierit.

Simţeam mişcarea curenţilor. Grăunţele de nisip şuşoteau între ele. El îşi ridica aripile. Norişorii de sânge aurit licăreau în bezna din jur. Sub tălpi aveam oasele strânse într-o mie de ani. Mi-am zis: Nu mai îndur lumea asta nici măcar o clipă.

Atunci, fă-ţi alta, copilă.

A lunecat în beznă, târând după el o panglică de aur.

Mi-a luat mult să fac cale întoarsă cu moartea aceea în mână. N-am văzut nici măcar o vietate. Dacă înainte le păream urâcioasă, acum fugeau de mine. Când am ieşit din valuri pe plajă, aproape că se revărsau zorii şi nu mai aveam când să-mi trag sufletul. M-am dus în peşteră şi am găsit toiagul pe care Telegonus îl folosise drept lance. Cu degete încă tremurânde, am dezlegat sfoara cu care era legat cuțitul în vârf.

M-am uitat o clipă la parul strâmb, întrebându-mă dacă să-i găsesc altă coadă pentru lancea lui. Însă odată ce apucase să se învețe cu el, mi se părea mai sigur să-l las aşa curbat cum era.

Am ținut cu grijă coada de la rădăcină. Se acoperise de o secreție străvezie. Am legat-o de capătul bățului cu fire vrăjite şi am vârât-o într-o teacă de piele fermecată cu *mōli* ca să țină otrava înăuntru.

Telegonus dormea, cu chipul destins şi obrajii puțin îmbujorați. Am stat să-l privesc până s-a trezit. A tresărit uitându-se chiorâş la mine.

— Ce ai acolo?

Ceva care o să te apere. Nu atinge decât coada. Zgârietura e mortală pentru oameni şi o tortură pentru zei. Ține-o mereu în teacă. E doar pentru Atena sau vreo primejdie de moarte. După aceea trebuie să se întoarcă la mine.

Era neînfricat, cum îl ştiam dintotdeauna. A întins mâna şi a luat, fără să şovăie, lancea de coadă.

— E mai uşoară decât bronzul. Ce este?

— Coada lui Trygon.

Mereu îi plăcuseră cel mai mult poveştile cu monştri. S-a uitat uimit la mine.

— I-ai smuls coada?

— Nu. Mi-a dat-o cu un preț anume. Mi-am amintit de sângele auriu care întina adâncurile oceanului. Ia-o cu tine acum, ca să trăieşti.

A îngenuncheat în fața mea, cu ochii în pământ.

— Mamă. Zeiță...

Mi-am lipit degetele de buzele lui.

— Nu. L-am ridicat în picioare. Era cât mine de înalt. Nu începe acum. Nu ți se potriveşte deloc şi nici mie.

Mi-a zâmbit. Ne-am aşezat la masă şi am mâncat ce gătisem pentru dimineață, după care am pregătit barca de plecare încărcând-o cu merinde şi cu daruri, trăgând-o apoi până la marginea apei. Se înveselea tot mai tare la față, păşind de parcă prinsese aripi. M-a lăsat să-l îmbrățişez pentru ultima oară.

— Îi voi transmite lui Odiseu salutările tale, mi-a zis. O să mă-ntorc încărcat cu atâtea poveşti, mamă, că n-o să-ți vină să crezi ceea ce vei auzi. O să-ți aduc atâtea daruri, că nici n-o să vezi puntea de ele.

Am încuviințat. I-am atins chipul cu degetele şi a ieşit cu barca în larg, făcându-mi într-adevăr cu mâna până când nu l-am mai văzut.

Capitolul 21

Furtunile de iarnă au sosit devreme în anul acela. A plouat cu stropi înțepători, care de-abia păreau să ude pământul. A urmat un vânt pustiitor, care a smuls frunzele din copaci într-o singură zi.

Nu mai fusesem singură pe insula mea de... nici nu puteam să socotesc. Un secol? Două? Îmi spusesem că, odată ce pleca Telegonus, urma să fac tot ceea ce lăsasem deoparte şaisprezece ani. Voi lucra la farmecele mele de dimineață până seara, voi dezgropa rădăcini uitând să mănânc, voi culege tulpini de răchită şi voi împleti mormane de coşuri. Voi trăi în pace, trecându-mi zilele pe nesimțite. Voi avea timp să mă odihnesc.

În loc de asta, m-am plimbat de-a lungul țărmului, uitându-mă în zare, de parcă puteam să-mi silesc ochii să vadă tocmai până-n Itaca. Am numărat clipele, măsurându-le în paralel cu periplul lui Telegonus. Acum pesemne că poposeşte să facă rost de apă de băut. Acum tocmai zăreşte insula. Deja a luat-o spre palat şi a îngenuncheat. Odiseu... ce a făcut? Când a plecat, nu-i spusesem că sunt însărcinată. Abia dacă îi adresasem câteva cuvinte. Ce-ar zice dacă ar afla că am făcut un prunc împreună?

Va fi bine, mă linişteam singură. E un băiat cu care poți să te mândreşti. Odiseu avea să-i vadă limpede calitățile, aşa cum observase şi războiul de țesut al lui Dedal. Îl va lua sub aripa lui şi îl va învăța toate meşteşugurile bărbaților muritori, să se lupte cu sabia, să tragă cu arcul, să vâneze, să vorbească în fața obştii. Telegonus va şedea la ospețe vrăjindu-i pe localnici, sub privirile admirative ale tatălui său. Chiar şi Penelopa va fi cucerită, până şi Telemah. Poate îşi va găsi un loc la Curtea lor şi se va împărți între cele două insule, clădindu-şi o viață frumoasă.

Ce altceva o să mai fie, Circe? O să călărească grifoni şi o să devină toți nemuritori?

În aer mirosea a îngheț și din cer au coborât unu-doi fulgi de nea. De mii și mii de ori străbătusem coastele Aiaiei. Plopii albi și negri împletindu-și brațele golașe. Cornii și merii cu poamele scuturate la pământ, uscându-se. Feniculul înalt până-n talie, stâncile din mare albite de sare uscată. Deasupra capetelor, cormoranii care se lăsau să atingă apa, răspunzând chemării valurilor. Muritorilor le place să spună că asemenea minuni ale naturii sunt neschimbătoare și eterne, însă adevărul era că insula se schimba neîncetat, curgând la nesfârșit dintr-o generație în alta. Trecuseră mai bine de trei secole de când venisem aici. Stejarul care-mi scârțâia deasupra capului fusese un puiet pe vremuri. Plaja se dezgolea și se îngropa în valuri, schimbându-și forma șerpuitoare cu fiecare iarnă. Până și coastele stâncoase erau altfel, sculptate de ploaie și de vânt, de ghearele a nenumărate șopârle care mișunau pe ele, de semințele care nimeriseră acolo și încolțiseră prin crăpături. Totul se contopea în răsuflarea naturii, care se ridica și cobora în ritmul ei. Totul în afară de mine.

Șaisprezece ani la rând îmi alungasem gândul. Îmi fusese ușor, doar îl aveam pe Telegonus, cu pruncia lui dezlănțuită și cu amenințările Atenei, cu furiile și începutul tinereții sale, cu toată debandada măruntă, de zi cu zi, pe care o lăsa în urmă: tunicile ce trebuiau spălate, mesele ce trebuiau întinse, cearșafurile ce trebuiau schimbate. Însă acum, că plecase, începeam să întrezăresc adevărul. Chiar dacă Telegonus supraviețuia încercărilor Atenei și ajungea teafăr în Itaca și înapoi, tot aveam să-l pierd. Într-un naufragiu sau din cauza vreunei boli, într-un atac sau război. Cel mult puteam să sper că-i voi vedea trupul cedând mădular cu mădular. Să-i văd cum i se încovoiază umerii, cum îi tremură picioarele, cum i se scobește pântecele. Iar într-un târziu va trebui să stau deasupra leșului său cu păr albit și să privesc cum îl mistuie flăcările. Colinele și copacii din fața mea, râmele și leii, pietrele și bobocii gingași, războiul de țesut al lui Dedal, toate îmi jucau în fața ochilor ca într-un vis gata să se destrame. Sub ele e afla locul în care locuiam de fapt, o veșnicie rece, plină de o jale necurmată.

O lupoaică începuse să urle.

— Liniște, i-am zis.

Însă nu a încetat. Glasul i se izbea zornăitor de pereți și-mi zgâria timpanele. Adormisem în fața focului, cu capul pe dalele de piatră. M-am ridicat în capul oaselor, amețită, cu țesătura păturii întipărită în piele. Prin ferestre pătrundea lumina iernatică, slabă și rece. Îmi intra usturător în ochi și așternea umbre adânci pe pământ. Voiam să mă culc la loc. Însă lupoaica tot scâncea și urla, așa că până la urmă m-am sculat cu greu. M-am dus la ușă și i-am deschis-o larg. Poftim!

Lupoaica a trecut pe lângă mine și a luat-o la goană prin poiană. M-am uitat cum fugea. Îi ziceam Arcturos. Cele mai multe animale nu aveau nume, dar ea fusese preferata lui Telegonus. A luat-o la deal, spre coasta de deasupra țărmului. Am urmat-o, lăsând ușa deschisă. Nu-mi pusesem mantia, iar vântul sufla puternic, mai să mă doboare când urcam spre vârful pe care stătea Arcturos. Era în toiul iernii, când marea este agitată. Niciun matelot n-ar ieși în larg decât dacă n-ar avea încotro. M-am uitat uimită, zicându-mi că sigur mă înșel. Însă iat-o: o barcă. A lui Telegonus.

Am luat-o la fugă înapoi, coborând printre copaci și tufele spinoase. În gâtlej mi se luptau groaza și bucuria. S-a întors. S-a întors prea repede. Pesemne că s-a întâmplat vreo nenorocire. A murit. S-a schimbat.

S-a ciocnit de mine în pâlcul de lauri. L-am înșfăcat și l-am tras în brațele mele, vârându-mi fața în umărul lui. Mirosea a sare și părea mai lat în spate decât îl știam. M-am agățat de el, vlăguită de ușurare.

— Te-ai întors.

Nu mi-a răspuns. Am ridicat capul și l-am privit în față. Arăta palid, învinețit și nedormit. Respira numai nefericire. M-a săgetat îngrijorarea.

— Ce ai? Ce s-a întâmplat?

— Mamă. Trebuie să-ți spun ceva.

Părea că se sufocă. Arcturos i s-a lipit de genunchi, însă nici n-a atins-o. Era rece și țeapăn din cap până-n picioare. Și eu mă răcisem pe loc.

— Spune-mi, i-am zis.

Însă nu-și găsea cuvintele. La viața lui urzise atâtea povești, însă aceea îi stătea în gât, ca metalul în stâncă. L-am luat de mână.

— Orice ar fi, o să te ajut.

— Nu! a strigat el smucindu-se din strânsoarea mea. Nu vorbi aşa! Mai întâi lasă-mă să-ți spun.

Era cenuşiu la față de parcă înghițise otravă. Vânturile băteau mai departe, răsucindu-ne veşmintele. Nu simțeam decât golul de câteva degete dintre noi.

— Era plecat când am ajuns. Tata. A înghițit în sec. M-am dus la palat şi mi-au zis că e plecat la vânătoare. N-am rămas acolo. M-am întors la barcă, aşa cum m-ai povățuit.

Am încuviințat. Mă temeam să nu se prăbuşească dacă spun ceva.

— Seara făceam câțiva paşi pe țărm. Mereu luam lancea cu mine. Nu-mi plăcea s-o las în barcă. Nu voiam...

A făcut o grimasă.

— La apus a tras barca la mal. Era o ambarcațiune mică. Semăna cu a mea, dar era încărcată de comori. Sclipeau când barca se legăna pe valuri. Armuri, cred, nişte arme, vase. Căpitanul a aruncat ancora şi a sărit de la proră.

S-a uitat în ochii mei.

— Am ştiut. Chiar şi de la distanță. Era mai scund decât îl crezusem. Era gros în umeri ca un urs. Părul îi încărunțise de tot. Putea să fie un matelot oarecare. Nu ştiu cum de l-am recunoscut. Era de parcă... de parcă ochii mei se aşteptaseră să vadă figura aceea de la bun început.

Ştiam cum e. Aşa simțisem şi eu când mă uitasem prima oară la el, ținându-l în brațe.

— L-am strigat, însă deja o luase spre mine. Am îngenuncheat. Am crezut...

Îşi ținea pumnul înfipt în piept, de parcă voia să pătrundă prin carne. S-a stăpânit.

— Am crezut că şi el m-a recunoscut. Însă el striga la mine. Mi-a zis că nu pot să-l jecmănesc şi să-i prad pământurile. O să-mi arate el mie.

Îmi închipuiam cât de zguduit fusese Telegonus. Nimeni nu-l învinuise vreodată de ceva.

— A venit în fugă spre mine. I-am spus că se înşală. Că primisem învoire de la fiul său, prințul. Însă s-a înfuriat şi mai tare. Eu conduc aici, mi-a zis.

Vântul ne biciuia şi pielea i se făcuse aspră, de găină. Am încercat să-l iau în brațe, dar parcă îmbrățişam un stejar.

— Stătea deasupra mea, cu fața plină de riduri şi pete de sare. Pe braț avea un bandaj îmbibat cu sânge. La brâu purta un cuțit.

Avea privirea pierdută, de parcă îngenunchease iar pe plaja aceea. Mi-am amintit brațele pline de cicatrice ale lui Odiseu înțesate de o sută de tăieturi puțin adânci. Ii plăcea lupta corp la corp. Mai bine să te nimerească pe brațe, spunea el, decât în mațe. Cum zâmbea în întunericul odăii mele. *Toți eroii aceia. Să vezi ce fețe fac în momentul în care mă văd repezindu-mă la ei.*

Mi-a zis să las lancea. I-am răspuns că nu pot, însă el îmi tot striga s-o arunc. Apoi a dat să mă înşface.

Întreaga scenă mi-a înmugurit în minte: Odiseu spătos ca un urs, cu picioarele sale vânoase, repezindu-se la fiul meu, căruia nici nu-i mijiseră tuleiele. Mi-au răsărit în minte toate poveştile pe care i le ascunsesem. Cum îl bătuse Odiseu pe răzvrătitul Tersit până ce acesta leşinase. Toate dățile când îndărătnicul Euriloh se alesese cu ochii învinețiți şi nasul umflat. Odiseu avea o răbdare nemărginită cu capriciile lui Agamemnon, însă cu cei mai prejos decât el putea fi aspru ca furtunile iernatice. Neştiința de care se izbea în jur îl obosea. Atâtea voințe încăpățânate pe care trebuia să le înhame continuu la țelul său, atâtea inimi nesăbuite pe care trebuia să le abată zi de zi de la propriile speranțe şi să le mâne spre ale sale. Nu te ține gura să tot convingi una-două pe toată lumea. Trebuia s-o mai ia şi pe scurtătură, aşa că o găsea de nenumărate ori. Poate chiar îi făcea un soi de plăcere să strivească vreun suflet amărât care îşi manifesta nemulțumirea şi îndrăznea să se pună în calea celui mai bun dintre greci.

Şi ce-ar fi văzut cel mai bun dintre greci când s-ar fi uitat la fiul meu? Un om blajin şi neînfricat. Un tânăr care nu se plecase în viața lui în fața voinței altcuiva.

Mă simțeam ca o frânghie prea întinsă, încordată mai să se rupă.

— Ce s-a întâmplat?

Am fugit spre palat. Ei i-ar fi putut spune că nu voiam să fac niciun rău. Însă el a fost atât de iute de picior, mamă…

Picioarele lui Odiseu erau înşelător de scurte. Numai Ahile era mai rapid. Câştigase toate cursele de alergare de la Troia. Odată reuşise să-l doboare pe Aiax la trântă.

A apucat lancea şi m-a tras înapoi. Teaca de piele a zburat cât colo. Mă temeam să-i dau drumul. Mă temeam să…

Telegonus era în fața mea, viu şi nevătămat, însă am simțit un val tardiv de panică. Lipsise numai puțin. Dacă i s-ar fi răsucit lancea în mână, atingându-l...

Apoi am ştiut. Am ştiut imediat. După chipul lui ca un câmp pârjolit. După glasul răguşit de jale.

— I-am strigat să aibă grijă. I-am zis, mamă: vezi să nu o atingi. Însă mi-a smuls-o din mână. Abia dacă s-a zgâriat cu vârful pe obraz.

Coada lui Trygon. Moartea pe care i-o dădusem pe mână.

Chipul i s-a... Înmuiat pur şi simplu. A căzut. Am încercat să şterg otrava, dar nici măcar nu era rănit. O să te duc la mama, i-am zis, o să te ajute. I se albiseră buzele. L-am ținut în brațe. Sunt fiul tău, Telegonus, născut din zeița Circe. M-a auzit. Cred că m-a auzit. S-a uitat la mine, apoi... a murit.

Amuțisem. Totul se lămurea în sfârşit. Disperarea adâncă a Atenei, cât de încordată fusese când îmi spusese că o să îmi pară rău dacă Telegonus trăieşte. Se temea că o să-i facă rău cuiva drag. Şi cine îi era cel mai drag Atenei pe lumea asta?

Mi-am dus mâna la gură.

— Odiseu.

S-a dat în spate când i-a auzit numele, de parcă fusese blestemat.

— Am încercat să-l previn. Am încercat...

Glasul i-a pierit.

Bărbatul cu care mă culcasem în atâtea nopți murise de arma trimisă de mine, în brațele fiului meu. Moirele îşi băteau joc de mine, de Atena, de noi toți. Gluma asta amară le plăcea lor cel mai mult: cei care se luptă cu profețiile şi le leagă şi mai strâns de gât. Capcana strălucitoare se încheiase şi bietul meu fiu, care nu făcuse niciodată rău nimănui, a rămas prins în ea. Se întorsese acasă pe mare cu vinovăția strivindu-i inima în atâtea ceasuri pustii.

Mâinile îmi amorțiseră, însă m-am silit să mi le mişc. L-am apucat de umeri.

— Ascultă, i-am zis. Ascultă-mă. Nu poți să te învinovățeşti. Aşa ți-a fost menit să faci acum multă vreme, într-o sută de feluri. Odiseu mi-a zis odată că-i e sortit să moară din cauza mării. Am crezut că însemna naufragiu, nici nu m-am gândit că poate fi altceva. Am fost oarbă.

— Mai bine o lăsai pe Atena să mă ucidă.

Umerii i se prăbuşiseră şi glasul îi era sec.

— Nu! am strigat scuturându-l, de parcă aşa puteam să-i alung gândul cel rău. N-aş fi putut niciodată. Niciodată. Nici dacă aş fi ştiut de-atunci. Mă asculți? Glasul îmi răguşise de disperare. Ştii poveştile. Oedip, Paris. Părinții lor au încercat să-i omoare, însă ei au trăit oricum, ca să-şi îndeplinească destinul. Mereu ai păşit pe calea aceasta. Trebuie să-ți găseşti mângâiere gândind aşa.

— Mângâiere? s-a mirat el ridicând ochii. E mort, mamă. Tatăl meu e mort.

Era greşeala mea veche, să-i sar în ajutor de îndată, fără să mai stau pe gânduri.

— Vai, fiule! Ce chin cumplit! Şi eu simt la fel.

A plâns. Umărul mi s-a udat, lipit de fața lui. Sub crengile golaşe, l-am jelit amândoi pe bărbatul pe care eu, nu şi fiul nostru, ajunsesem să-l cunosc. Mâinile late de plugar ale lui Odiseu. Glasul său ironic, înfățişând în detaliu nebuniile înfăptuite de zei şi de muritori deopotrivă. Ochii săi care vedeau totul, însă nu trădau mai nimic. Toate pieriseră. Nu ne fusese uşor împreună, dar ne purtaserăm bine unul cu celălalt. Îşi pusese încrederea în mine şi eu în el când nu mai aveam pe cine altcineva să ne bizuim. Era pe jumătate fiul meu.

După nu prea mult timp, s-a retras. Lacrimile i se mai răriseră, deşi ştiam că vor curge iar.

— Sperasem...

S-a întrerupt, însă era limpede ce voia să spună. Ce speră întotdeauna copiii? Să-şi facă părinții să strălucească de mândrie. Ştiam cât de dureros era să-ți moară speranța aceea.

Mi-am pus mâna pe obrazul lui Telegonus.

— Umbrele din lumea de jos deprind faptele celor vii. N-o să-ți poarte ranchiună. O să audă de tine. O să fie mândru

Copacii se scuturau în jur. Vântul îşi schimbase direcția. Unchiul meu Boreas îşi sufla frigul peste lume.

— Lumea de jos... Nu m-am gândit la asta. O să fie acolo. Când o să mor, o să pot să-l văd. O să pot să-i cer iertare o să ne petrecem timpul împreună. Nu va fi aşa?

Glasul i se însufleţise de speranţă. Îl vedeam cum îşi închipuie totul: marele căpitan venind spre el prin lanul de asfodele. Telegonus se va lăsa în genunchii săi de fum, ia Odiseu îi va face semn să se ridice. Îşi vor găsi locul împreună în casa morţilor. Cot la cot, iar eu n-aveam cum să ajung la ei.

Jalea mi se căţăra pe gâtlej, gata să mă înghită. Însă eram în stare să pun mâna pe otravă şi să-mi pierd toată vlag.i Chiar nu puteam rosti câteva vorbe, ca să-i ofer un strop de alinare?

— Aşa va fi, am zis.

Pieptul îi tresălta, însă de-acum începea să se liniştească. Şi-a şters obrajii mânjiţi de lacrimi.

— Înţelegi de ce a trebuit să-i iau cu mine. Nu puteam să-i las acolo după tot ce-am făcut. Mi-au cerut să vină încoa. Sunt tare osteniţi şi îndoliaţi şi ei.

Şi eu eram ostenită, lipsită de somn.

— Despre cine vorbeşti?

— Despre regină. Şi despre Telemah. Aşteaptă în barcă.

Crengile s-au înclinat în jurul meu.

— I-ai adus aici?

A clipit când mi-a citit asprimea din voce.

— Desigur. Ei m-au rugat. Nu le-a mai rămas nimic în Itaca.

— Nu le-a mai rămas nimic? Telemah e rege acum, iar Penelopa e regina văduvă. De ce-ar pleca?

S-a încruntat.

— Mi-au zis că au nevoie de ajutor. Cum să le pun la îndoială vorbele?

— Cum să nu le pui la îndoială?

Îmi zvâcnea sângele în gâtlej. L-am auzit pe Odiseu de parcă stătea lângă mine. Fiul meu îi va vâna pe aceia care mi-au făcut de hac. Le va zice în faţă: Aţi îndrăznit să vărsaţi sângele lui Odiseu, aşa că vi l-am vărsat şi eu pe al vostru.

— Telemah a jurat să te omoare!

S-a uitat lung la mine. La câte poveşti despre fii răzbunători auzise, tot se mai mira.

— Nu, a şoptit el. Dacă asta ar fi vrut, ar fi putut s-o facă pe drum.

— Asta nu dovedeşte nimic, am zis cu glas aspru. Tatăl său ştia o mie de şiretlicuri, iar primul era să se prefacă prietenul tău. Probabil şi-a pus în gând să încerce să ne facă rău amândurora. Poate că vrea să te văd cum decazi.

Cu câteva clipe înainte stătuserăm îmbrățişați. Însă acum făcuse un pas în spate.

— Vorbeşti despre fratele meu, m-a atenționat.

Când a pronunțat cuvântul frate, mi-am amintit de Ariadna întinzând mâinile spre Minotaur şi de cicatricea de pe gâtul ei.

— Şi eu am frați, i-am răspuns. Ştii ce mi-ar face dacă m-ar avea la mână cu ceva?

Stăteam pe mormântul tatălui său, şi totuşi ne certam ca pe vremuri. Zei şi frică, frică şi zei.

— Pe lumea asta, e singura rudă de sânge rămasă din partea tatălui meu. Nu o să-i întorc spatele. Răsufla din greu, aspru. Nu pot să dreg ce-am făcut, dar atâta lucru cred că-mi este permis. Dacă nu vrei să ne primeşti, o să plec. O să mergem în altă parte.

Era în stare, nu mă îndoiam. Du-i departe de aici. Am simțit că mă cuprinde iar vechea mânie care îşi jura să dea foc întregii lumi, numai să scape el teafăr. Datorită ei dădusem piept cu Atena şi ținusem pe umeri bolta cerului.

Păşisem în adâncurile întunecate. Îmi făcea cumva plăcere să simt focul acela izbucnind în mine. În minte îmi năvăleau imagini nimicitoare: pământul azvârlit în beznă, insule înecate în mare, duşmanii mei preschimbați, târându-se la picioarele mele. Însă acum, când îmi zugrăveam asemenea fantasme, chipul fiului meu nu le dădea voie să prindă radăcini. Dacă dădeam foc lumii, şi el avea să ardă odată cu ea.

Am tras adânc în piept aerul sărat. Nu-mi trebuiau încă asemenea puteri. Penelopa şi Telemah ar putea da dovadă de ingeniozitate, însă Atena era mai presus decât ei şi doar îi ținusem piept şaisprezece ani. Au întrecut măsura dacă şi-au pus în gând să-l lovească aici. Farmecele care-l ocroteau pe Telegonus pe insulă nu se risipiseră. Lupoaica nu desprindea de el. Leii îl vegheau de pe stânci. Şi mai eram şi eu, mama lui vrăjitoare.

— Haide atunci, i-am zis. Să le arătăm Aiaia.

Aşteptau pe punte. În spatele lor, pe cerul rece, strălucea cercul palid al soarelui, umbrindu-le chipurile. M-am întrebat dacă aşa plănuiseră. Odiseu îmi zisese odată că într-un duel conta cel mai mult să te întorci după soare, astfel încât lumina să împungă ochii duşmanului. Însă, cum eram din neamul lui Helios, nu mă orbea nicio lumină. I-am văzut limpede. Penelopa şi Telemah. Oare ce vor face? m-am întrebat aproape înveselită. Vor îngenunchea? Cum o saluți cum se cuvine pe zeița cu care soțul tău a făcut un copil? Şi dacă de la acel copil i s-a tras moartea?

Penelopa şi-a înclinat capul.

— Ne onorezi, zeiță. Îți mulțumim că ne adăposteşti.

Glasul îi era dulce ca mierea şi chipul liniştit ca apa stătută. Prea bine, mi-am zis. Atunci facem cum vrei tu. Ştiu să-ți țin isonul.

— E o onoare să te am ca oaspete, i-am zis. Bine-ai venit.

Telemah purta un cuțit la brâu, din acelea cu care bărbații spintecau animalele. Mi-a zvâcnit sângele în vene. Inteligent. Sabia şi lancea sunt arme de război. Însă un vechi cuțit de vânătoare cu mânerul gata să se desprindă nu trezeşte nicio bănuială.

— Şi tu, Telemah, am zis.

A tresărit puțin când şi-a auzit numele. Crezusem că va semăna cu fiul meu, plesnind de tinerețe şi de farmec scânteietor. Însă era uscățiv, cu chipul serios. Avea de-acum vreo treizeci de ani. Arăta mai bătrân de-atât.

— Ți-a povestit fiul tău cum a murit tatăl meu? a întrebat.

Tatăl meu. Vorbele rămăseseră agățate în aer ca o sfidare. M-am mirat să-l văd atât de îndrăzneț. La cum arăta, nu m-aş fi aşteptat.

— Da, am răspuns. Moartea lui mă îndurerează. Tatăl tău a ajuns faimos în cânturi.

Chipul lui Telemah s-a încordat. Mânie, m-am gândit, că îndrăznisem să aduc un epitaf tatălui său. Bine. Voiam să fie mânios. Aşa va greşi sigur.

— Veniți, le-am zis.

upii ne-au înconjurat tăcuți. Eu am luat-o în față. Voiam să răsuflu un pic înainte ca ei doi să pună stăpânire pe casa mea. Să chibzuiesc puțin. Telegonus le căra traistele, chiar stăruise. Nu aduseseră cu ei cine ştie ce lucruri, nu păreau să aibă veşminte pe potriva unei familii regale, dar Itaca nu era Cnossos. Îl auzeam pe Telegonus cum le arată locurile înşelătoare, rădăcinile şi pietrele lunecoase. Îi simțeam vinovăția întesând aerul, ca o pâclă iernatică. Cu ei alături, măcar părea să-şi mai uite disperarea. Pe plajă îmi şoptise luându-mă de braț: *E tare vlăguită, cred că n-a mâncat deloc.*

Vezi ce slabă e? Nu lăsa animalele lângă ea. Nu trebuie decât ceva simplu de mâncare. Poți să faci o supă de carne?

Mă simțeam desprinsă de pământ. Odiseu murise, iar Penelopa venise pe insulă şi acum trebuia să-i fac supă. După ce-i rostisem numele de atâtea ori, iată că venise la mine. Din răzbunare, mi-am zis. Asta trebuie să fie. Ce altceva ar fi putut să-i mâne încoace?

Au ajuns la uşa casei mele. Încă vorbeam mieros una cu cealaltă: *intrați, mulțumim, vreți să mâncați?, eşti prea bună.* I-am servit: supă de carne, fireşte, tipsii cu pâine şi cu brânză, vin. Telegonus le umplea farfuriile şi se îngrijea să aibă pocalele pline. Era tot crispat de la amabilitatea lui vinovată. Băiatul meu, care tronase cu atâta meşteşug ca gazdă asupra unui echipaj întreg, se clătina pe picioare cerşind ca un câine o fărâmă de iertare. De-acum se întunecase şi aprinsesem lumânările. Flăcările pâlpâiau de la răsuflările noastre.

— Cinstită Penelopa, a spus el, vezi războiul de care ți-am zis? Îmi pare rău că a trebuit să-l laşi pe al tău, însă poți să-l foloseşti pe acesta când doreşti. Dacă se învoieşte mama.

În alte împrejurări aş fi râs. Există o vorbă veche: dacă la războiul alteia, e ca şi cum te culci cu bărbatul ei. Am pândit-o pe Penelopa, să văd dacă tresare.

— Mă bucur să văd o asemenea minune. Odiseu mi-a povestit adesea despre el.

Odiseu. Numele acela dezgolit în încăpere. Dacă ea nu crâcnea, nici eu nu voi crâcni.

— Atunci, am spus eu, pesemne că Odiseu ți-a pomenit că e lucrarea lui Dedal însuşi? Eu una n-am fost niciodată o țesătoare vrednică de un asemenea dar, însă tu eşti faimoasă pentru meşteşugul tău. Sper că-l vei încerca.

— Eşti prea bună. Mă tem că ceea ce ai auzit spunându-se despre mine este exagerat.

Şi am ținut-o tot aşa, fără lacrimi, fără reproşuri. Am fost atentă la cuțitul lui Teîemah, însă îl purta de parcă nici nu ştia că-l are la cingătoare. Nu a deschis gura, iar mama lui nu a zis mare lucru. Fiul meu s-a căznit mai departe să umple tăcerea, însă îi vedeam jalea sporind clipă de clipă. Ochii săi şi-au pierdut strălucirea. Din când în când, corpul îi era cuprins de un tremur slab.

— Sunteți istoviți, am zis. Vă conduc în camerele în care veți dormi.

Nu era o întrebare. S-au ridicat, Telegonus clătinându-se uşor pe picioare. I-am condus pe Penelopa şi pe Telemah la odăile lor, le-am adus apă să se spele şi am văzut cum se închide uşa după ei. M-am dus apoi la fiul meu şi m-am aşezat lângă el pe pat.

— Pot să-ți dau o poțiune de somn, i-am zis.

— O să dorm, m-a refuzat el clătinând din cap.

Disperarea şi oboseala îl făceau docil. M-a lăsat să-l iau de mână şi să-i pun capul pe umărul meu. Nu puteam să nu mă bucur puțin, căci rar îmi îngăduia să-i fiu atât de aproape. L-am mângâiat pe părul puțin mai deschis la culoare decât al tatălui său. L-am simțit tremurând iar.

— Dormi, i-am murmurat, însă deja adormise.

I-am aşezat încet capul pe pernă, l-am învelit cu pătura şi am țesut o vrajă ca să înăbuş zgomotele şi să înmoi lumina din odaie. Arcturos gâfâia la capătul patului.

— Unde-ți sunt fârtații? am întrebat-o. În locul tău, i-aş chema încoace.

M-a privit cu ochii ei palizi. *Eu sunt de-ajuns.*

Am închis uşa după mine şi am păşit prin umbrele noptatice ale casei. Până la urmă nu-mi dădusem leii afară, învățam întotdeauna destule din felul în care reacționau oamenii nevoiți să stea lângă ei. Penelopa şi Telemah nu şovăiseră deloc. Poate că-i prevenise fiul meu. Sau poate îi pomenise Odiseu? La gândul ăsta m-a trecut un fior straniu. Am tras cu urechea, de parcă mă aşteptam să aud venind un răspuns din odăile lor. Casa încremenise. Dormeau sau îşi urzeau gândurile în tăcere.

Când am păşit în sală, l-am găsit pe Telemah acolo. Stătea în mijlocul încăperii, încordat ca un arc. Cuțitul îi lucea la brâu.

Aşa deci, mi-am zis. Începe. Ei bine, eu voi impune condițiile. Am luat-o pe lângă el, spre vatră. Mi-am turnai vin în pocal şi m-am aşezat pe scaunul meu. Telemah m-a urmărit din ochi tot timpul. Bine. Pielea îmi scăpăra parcă de puteri, precum cerul înainte de furtună.

— Ştiu că ți-ai pus în gând să-mi ucizi fiul.

Doar limbile focului din vatră se mişcau.

— De unde ştii?

— Pentru că eşti prinț şi fiul lui Odiseu. Pentru că respecți legile zeilor şi ale oamenilor. Pentru că tatăl tău e mort, iar fiul meu e pricina. Poate te gândeşti să-ți încerci mâna şi cu mine. Sau voiai doar să văd totul?

Ochii îmi luminau, aruncând şi ei umbre.

— Stăpână, nu v-am pus nici ție, nici fiului tău vreun gând rău.

— Cât de bun eşti... M-am liniştit.

Nu avea muşchi de războinic, îndesați şi oțeliți. Nu-i vedeam nicio cicatrice sau bătătură. Însă era prinț micenian, călit şi maleabil, învățat să se lupte încă din leagăn. Penelopa pesemne că s-a îngrijit să-l crească aşa cum trebuie.

— Cum aş putea să-ți dovedesc? m-a întrebat.

Îşi bătea joc de mine, mi-am zis.

— Nu ai cum. Ştiu că fiul are datoria să-şi răzbune tatăl ucis.

— Nu neg acest lucru, a spus el privindu-mă la fel de neclintit. Însă răzbunarea e întemeiată doar dacă a fost ucis voit.

Am ridicat din sprânceană.

— Şi crezi că n-a fost aşa? Ai intrat totuşi în casa mea purtând la brâu un cuțit.

S-a uitat în jos de parcă se mira să-l vadă.

— E pentru cioplit.

— Da, am zis. Îmi închipui.

Şi-a scos cuțitul de la cingătoare, l-a pus pe masă şi l-a împins spre mine. S-a auzit un hârşâit ascuțit şi tremurat.

— Eram pe plajă când a murit tatăl meu, a continuat Telemah. Auzisem strigătele şi mă temeam să nu se işte vreo înfruntare. Odiseu nu fusese prea... prietenos în ultimii ani. Am ajuns prea târziu, însă am văzut cum s-a sfârşit. Îi smulsese sulița. Nu a murit de mâna lui Telegonus.

— Cei mai mulți bărbați nu caută motive să ierte moartea tatălui lor.

— Nu pot să vorbesc în numele lor. Ar fi nedrept să-i caut vină fiului tău.

Era ciudat să-i aud cuvântul acela pe buze. Tatăl său se dăduse în vânt să-l rostească. Zâmbetul ironic, mâinile ridicate. Ce pot să spun? Lumea este nedreaptă. L-am scrutat pe bărbatul din fața mea. În ciuda mâniei mele, nu părea constrâns de nimic. Nu avea deloc purtări sclivisite de curtean. Se mişca simplu, chiar stângaci. Avea severitatea unei corăbii greu încercate în furtuni.

— Ai face bine să pricepi că, dacă încerci să-i faci vreun rău fiului meu, vei da oricum greş.

Şi-a aruncat ochii asupra leilor tolăniți lângă noi.

— Cred că pricep destul de bine.

Nu mă aşteptasem să-l aud glumind sec, însă nu am râs.

— I-ai zis fiului meu că nu ți-a mai rămas nimic în Itaca. Amândoi ştim că te aşteaptă tronul. De ce nu te-ai încoronat?

— Nu mai sunt bine-venit în Itaca.

— De ce?

— Pentru că mi-am văzut tatăl răpus, a răspuns el fără să şovăie. Fiindcă nu ți-am ucis fiul pe loc. Şi pentru că, mai târziu, când s-a mistuit rugul funerar, nu am vărsat nicio lacrimă.

Îmi vorbise pe un ton potolit, însă vorbele îi dogoreau ca tăciunii. Mi-am amintit cum se schimbase la față când pomenisem de cinstea cuvenită lui Odiseu.

— Nu-ți jeleşti tatăl?

— Ba da. Îl jelesc pe tatăl de care mi-a povestit toată lumea, deşi eu nu l-am cunoscut niciodată.

L-am privit printre gene.

— Mai bine zis?

— Nu sunt un povestitor prea bun.

— Nu-ți cer să-mi spui o poveste. Ai venit pe insula mea. Îmi datorezi adevărul.

După o clipă, a încuviințat.

— Ți-l voi spune.

Cum mă aşezasem pe scaunul de lemn, el l-a ales pe cel de argint. Unde stătea şi tatăl său pe vremuri. Mai înainte de orice altceva, asta îmi atrăsese atenția la Odiseu: cum se tolănise în el ca în pat. Telemah stătea țeapăn ca un tânăr discipol pus să recite o poezie. I-am oferit vin. M-a refuzat.

Când Odiseu nu s-a mai întors de la război, a continuat el, au început să sosească pețitori, să ceară mâna Penelopei. Vlăstarele celor mai înfloritoare familii din Itaca şi tot felul de feciori temerari de pe insulele vecine care-şi căutau neveste şi, dacă se poate, un tron.

— I-a refuzat pe toți, însă au rămas la palat ani la rând, mâncând din cămările noastre şi poruncindu-i mamei i aleagă pe unul dintre ei. Le-a tot zis să plece, însă nu s-au dat duşi. În glas încă îi ardea mânia. Şi-au dat seama că un băietan şi o femeie singură nu au puterea să li se opună Când îi mustram, nu făceau altceva decât să râdă.

Şi eu avusesem de-a face cu asemenea inşi. Însă îi mânasem în cocină.

Apoi se întorsese Odiseu. La zece ani după ce plecase cu corăbiile din Troia şi la şapte ani după ce părăsise Aiaia.

— A venit îmbrăcat cu haine de cerşetor, arătându-se doar câtorva dintre noi. Am pus la cale un prilej propice: o întrecere în curaj a pețitorilor. Oricine reuşea să întindă arcul măritului Odiseu câştiga mâna mamei. Rând pe rând pețitorii şi-au încercat puterile şi nu au izbândit. Într-un târziu a păşit şi tata în față. Dintr-o mişcare, a pus săgeata în arc şi a slobozit-o în gâtlejul celui mai rău dintre ei. Atâta vreme mă temusem de bărbații aceia, iar el i-a secerat de îndată ca pe iarbă. I-a omorât pe toți.

Războinicul călit de douăzeci de ani de lupte. Cel mai bun dintre greci după Ahile, mânuindu-şi din nou arcul. Fiind băieți cu caş la gură, prea bine hrăniți şi răsfățați, fireşte că n-avuseseră cum să-i reziste. Era o poveste pe cinste: pețitorii leneşi şi cruzi asaltând-o pe soția credincioasă, gata să-l uzurpe pe moştenitorul loial. Îşi meritaseră pedeapsa după toate legile zeilor şi ale muritorilor, iar Odiseu se înființase ca Moartea întruchipată spre a-i osândi, eroul oropsit care repune lumea pe făgaşul ei drept. Până şi Telegonus ar fi admirat un asemenea muritor. Însă pe mine cumva întreaga viziune mă îngrețoşa: Odiseu bălăcindu-se prin sângele ce umplea sălile la care visase atâta amar de vreme.

— A doua zi au sosit tații pețitorilor. Toți erau de pe insulă. Nicanor, care avea cele mai mari turme de capre. Agaton, cu toiagul său sculptat din lemn de pin. Eupites, care mă lăsa pe vremuri să culeg pere din livada lui. El a grăit: Fiii noştri erau oaspeți în casa ta şi i-ai ucis. Dorim să fim despăgubiți. Fiii voştri erau nişte nemernici, a zis tata. La un semn de-ai lui, bunicul şi-a azvârlit lancea. Țeasta lui Eupites s-a despicat, creierii împrăştiindu-i-se în țărână. Tata ne-a poruncit să-i omorâm pe ceilalți, însă atunci a coborât Atena lângă noi.

Aşadar, Atena se întorsese în sfârşit la el.

A declarat vrajba încheiată. Pețitorii plătiseră de-acum şi nu se va mai vărsa niciun strop de sânge. Însă a doua zi au început să sosească tații oştenilor săi. „Unde sunt fiii noştri?”, l-au luat la întrebări. „Am aşteptat douăzeci de ani să ne vină acasă din Troia.”

Ştiam ce poveşti ar fi trebuit să le zică Odiseu. Pe fiul tău l-a mâncat un ciclop. Pe al tău l-a înghițit Scylla. Pe fiul tău l-au sfâşiat în bucăți canibalii. Iar al tău s-a îmbătat şi a căzut de pe un acoperiş. Nişte uriaşi i-au scufundat corabia în timp ce fugeam eu de-acolo.

— Tatăl tău a plecat de pe insula mea cu un echipaj întreg. N-a supraviețuit niciunul?

— Nu ştii? a zis el şovăind.

— Ce anume?

Însă nici nu mi-am terminat fraza, că mi s-a uscat gura ca nisipurile galbene dinAiaia. Prinsă cu copilăria sălbatică a lui Telegonus, nu apucasem să-mi fac griji pentru ceva ce nu-mi stătea în puteri. Însă acum mi-am amintit limpede profeția lui Tiresias, de parcă tocmai o auzisem de la Odiseu.

— Junincile, am zis. Au mâncat junincile.

— Da, a încuviințat Telemah.

Un an întreg trăiseră alături de mine bărbații aceia nesăbuiți şi pofticioşi. Îi hrănisem, îi îngrijisem, cu bolile şi cicatricile lor, îi privisem cu plăcere cum se înzdrăvenesc şi acum pieriseră de parcă nici nu existaseră vreodată.

— Zi-mi cum s-a întâmplat.

— Când treceau cu corabia pe lângă Trinacria, a izbucnit o furtună care i-a silit să tragă la țărm. Tata a vegheat zile în şir, însă furtuna nu se potolea, aşa că până la urmă tot a trebuit să doarmă.

Vechea poveste.

— Cât a dormit el, bărbații au omorât câteva vaci şi două nimfe care păzesc insula i-au văzut şi s-au dus la...

Iar a şovăit. L-am văzut chibzuind dacă să zică *tatăl tău.*

— Stăpânul Helios. Când tata a ridicat iar pânzele, i-a făcut bucăți corabia. Toți matelotii s-au înecat.

Le şi vedeam pe surorile mele vitrege, cu pletele lor lungi, aurii şi ochii pictați, lăsându-se în genunchii lor drăgălaşi. *Vai, tată, nu e vina noastră. Pedepseşte-i.* De parcă trebuia să te rogi de el. Helios şi mânia lui nemărginită.

Îl simțeam pe Telemah cum mă priveşte. M-am silit să ridic pocalul şi să beau.

— Continuă. Au sosit tații lor.

— Au sosit tații şi, când au aflat că fiii lor muriseră, au cerut partea din comorile pe care le câştigaseră luptând la Troia. Odiseu le-a zis că se află pe fundul mării, însă ei nu s-au lăsat. Tot veneau la el şi tata se mânia din ce în ce mai tare. I-a tras lui Nicanor câteva toiege pe spinare. L-a doborât la podea pe Cleitos. „Vrei să ştii adevărul despre fiul tău? Era tare neghiob şi lăudăros. Foarte lacom şi prost. Nu s-a supus zeilor.”

M-am cutremurat să aud vorbe atât de aspre puse pe seama lui Odiseu. Cumva mi-a venit să-l contrazic, să-i spun că nu-l recunosc. Însă de câte ori nu-l auzisem lăudând asemenea tactici? Deosebirea era că Telemah mi-o zicea fără zorzoane. Puteam să mi-l închipui pe Odiseu oftând cu mâinile goale întinse. Asta e datoria comandantului. Asta e nebunia umanității. Nu e parte din tragedia vieții că pe unii oameni trebuie să-i altoieşti ca pe măgari ca să-şi bage mințile-n cap?

— După aceea n-au mai venit, dar tata tot îşi făcea gânduri negre. Era încredințat că vor să-l uzurpe. Voia să punem străji prin tot palatul, zi şi noapte. Zicea să dresăm câini şi să săpăm şanțuri, ca să-i prindem pe mişei pe întuneric. A schițat planuri pentru o palisadă uriaşă. De parcă eram tabără de război. Ar fi trebuit să intervin. Însă... speram că o să-i treacă.

— Dar mama ta? Ce gândea?

— Nu pretind că aş şti ce gândeşte mama.

Glasul i se încordase dintr-odată. Mi-am amintit că nu schimbaseră o vorbă toată seara.

— Doar ea te-a crescut. Nu se poate să nu bănuieşti ceva.

— Nimeni nu bănuieşte ce are mama de gând până nu şi-a pus gândul în faptă.

Acum nu i-am simțit doar încordarea, ci şi amărăciunea. Am aşteptat. Începusem să înțeleg că tăcerea îl îmbia mai mult decât vorba.

— Pe vremuri ne încredeam întru totul unul în celălalt, a continuat el. Hotărâm împreună seară de seară ce strategii să folosim împotriva pețitorilor, dacă să coboare sau nu, dacă să le vorbească arțăgos sau paşnic, dacă să scot vinul cel bun, dacă putem face față unei înfruntări. Când eram copil, petreceam toată ziua împreună. Mă lua să înotăm şi după aceea stăteam sub un copac şi ne uitam cum îşi văd oamenii din Itaca de treburile lor. Cunoştea trecutul fiecărui bărbat şi al fiecărei femei care treceau pe lângă noi şi îmi povestea despre ei, căci avea convingerea că trebuie să-i înțelegi pe oameni ca să-i conduci.

Telemah se uita în gol. La lumina focului am observat abia acum că are nasul un pic strâmb. Şi-l rupsese demult.

— De câte ori îmi făceam griji că tata nu a scăpat teafăr şi nevătămat, ea clătina din cap. „Să nu te temi niciodată pentru el. E prea isteț să se lase ucis, căci ştie toate ascunzişurile inimii omeneşti şi cum să se folosească de ele spre propriul câştig. O să scape cu viață din război şi o să se întoarcă acasă”. Aşa mă mângâia, căci tot ce spunea mama se adeverea.

Un arc măiestrit, o numise Odiseu. O stea neclintită. O femeie care se cunoaşte pe sine.

— Odată am întrebat-o cum de reuşeşte, cum de înțelege atât de limpede lumea. Mi-a zis că trebuie să stai nemişcat şi să nu-ți trădezi nicio emoție, lăsându-i pe ceilalți să ți se dezvăluie. A încercat să-mi arate cum se face, dar tot izbucnit în râs. „Eşti tăinuit ca un taur ascuns pe o plajă!”, mi-a zis.

Era adevărat că Telemah nu avea nicio taină. Durerea i se citea limpede şi amănunțit pe chip. Mi-era milă de el, însă, cinstit vorbind, îl şi invidiam. Eu şi Telegonus nu fuseserăm niciodată atât de apropiați şi nu ştiam cum e să pierzi aşa ceva.

— Apoi tata s-a întors acasă şi totul s-a şters dintr-o dată. Era ca o furtună de vară luminând cerul spălăcit. Când se afla lângă tine, orice altceva pălea.

Îi cunoşteam vicleşugul acela. Doar i-l văzusem zi de zi un an întreg.

— M-am dus la ea când l-a bătut pe Nicanor. „Mă tem că merge prea departe”, i-am zis. Nici nu voia să-şi ia ochii de la războiul de țesut. Răspundea doar că trebuie să-i mai dăm nişte timp.

— Trecerea timpului a fost cu folos?

— Nu. Când a murit bunicul, tata l-a învinuit pe Nicanor, numai zeii ştiu de ce. L-a săgetat cu arcul său mare şi i-a azvârlit leşul pe plajă, să-l ciugulească păsările. La vremea aceea nu mai vorbea decât despre uneltiri. Credea că oamenii insulei strâng arme ca să se ridice împotriva lui şi că slugile pun la cale să-l trădeze. Noaptea se plimba nervos de colo până colo, dând-o înainte cu străji şi iscoade, cu măsuri şi contramăsuri.

— Chiar existau trădători?

— O revoltă în Itaca? a clătinat el din cap. N-avem timp de-aşa ceva. Rebeliunile au loc în ținuturile prospere sau în acelea atât de asuprite, că oamenii nu au de ales. De-acum eram furios. I-am zis că nimeni nu unelteşte şi nu uneltise niciodată şi că mai bine le-ar zice oamenilor câteva vorbe bune în loc să se gândească toată ziua cum ar putea să-i ucidă. Mi-a zâmbit şi mi-a spus: „Ştiai că Abile avea şaptesprezece ani când a plecat la război? Si nu era cel mai tânăr ostaş de la Troia. Băieți de treisprezece-paisprezece ani au luptat toți cu onoare pe câmpul de bătălie. Curajul, din câte am aflat, nu ține de vârstă, ci de caracterul pe care şi l-a clădit omul".

Nu încerca neapărat să-l imite pe tatăl său. Însă ritmul frazelor reuşea să surprindă tonul blajin şi ademenitor al lui Odiseu, de parcă-ți făcea o mărturisire.

— Voia să-mi spună că m-am făcut de ruşine, desigur. Că eram laş. Că ar fi trebuit să mă bat singur cu pețitorii. Nu împlinisem deja cincisprezece ani când au început să vină? Ar fi trebuit să fiu în stare să mânuiesc arcul, nu doar să-i întind coarda. La Troia n-aş fi rezistat nici măcar o zi.

Parcă vedeam întreaga scenă: fumul înălțându-se din foc, izul de bronz vechi, mirosul de măsline tescuite. Şi Odiseu înfăşurându-şi cu măiestrie fiul în vălurile ruşinii.

— I-am zis că acum suntem în Itaca. Războiul se sfârşise. Toată lumea ştia, în afară de el. S-a înfuriat. Şi-a şters zâmbetul de pe față. Mi-a zis: „Eşti un trădător. Îți doreşti să mor ca să-mi iei tronul. Poate chiar ți-ai pus în gând să faci cumva să-mi găsesc mai iute moartea?"

Telemah vorbea pe un ton liniştit, aproape fără să trădeze nicio emoție, însă degetele i se albiseră strângând brațul scaunului.

— I-am răspuns că el ne face de ruşine casa. Putea să se fălească mult şi bine cu războiul, însă ne adusese acasă doar moarte. N-o să mai aibă niciodată mâinile curate şi nici eu, căci îl urmasem în lacul lui de sânge şi toată viața o să-mi pară rău. Cu asta am sfârşit-o. Nu m-a mai primit la sfat. Nu m-a mai lăsat în sala mare. L-am auzit strigându-i mamei că alăptase o viperă.

În odaie s-a lăsat liniştea. Simțeam cum căldura flăcărilor se risipeşte şi piere în aerul iernatic.

— De fapt, cred că mă voia trădător. Măcar aşa putea să-şi înțeleagă fiul.

În timp ce vorbea, îl cercetasem ca să descopăr emfaza tatălui său, acele viclenii proprii lui Odiseu, cum sunt mareele parte din ocean. Pauzele şi zâmbetele, tonul sec şi gesturile zeflemitoare, toate îndreptate spre ascultătorul său pentru a-l convinge, pentru a-l împunge şi, mai ales, pentru a-l îmbuna. Nu văzusem nimic din toate astea. Telemah nu se apăra deloc de lovituri.

— După aceea m-am dus la mama, însă el pusese străji la uşă, ca să nu pot să intru, iar când i-am strigat de afară mi-a zis să am răbdare şi să nu-l întărât şi mai rău. Doar bătrâna mea doică, Euricleea, care îi fusese şi lui doică, mai vorbea cu mine. Am stat lângă foc, mestecând încet peştele. El n-a fost întotdeauna aşa, îmi tot repeta. De parcă schimba cu ceva lucrurile. Bărbatul acesta clocotind de furie era tatăl cu care mă alesesem. Ea a murit puțin mai târziu, însă pe tata nici nu l-a interesat cum îi arde rugul. Se săturase să trăiască în cenuşă, a zis el. A plecat pe mare cu un schif şi s-a întors peste o lună, cu cingători şi pocale de aur, armură nouă şi hainele stropite de sânge. Niciodată nu-l văzusem mai fericit. Însă nu l-a ținut mult. A doua zi dimineață deja se plângea în gura mare de fumul din sală şi de slugile prea stângace.

Îl văzusem în asemenea toane. Orice cusur cât de mic al lumii îl înfuria, toată risipa, prostia şi delăsarea omenească, dar şi toate supărările pe care i le isca natura, muşcăturile gâzelor, lemnul care se îndoia cum nu trebuie şi mărăcinii în care-şi rupea mantia. Când trăise alături de mine, îi netezisem calea, scăpându-l de toate acele lucruri şi învelindu-l bine în vraja şi prezența mea zeiască. Poate de aceea fusese atât de fericit. Crezusem că am trăit împreună o idilă. Mai bine i-aş fi zis iluzie.

— După aceea a plecat lună de lună să prade şi să jefuiască. Ne-au parvenit veşti aproape de necrezut. Îşi luase o altă soție, regina nu ştiu cărui regat de pe continent. Domnea mulțumit peste ținuturile acelea bogate în cirezi de vite şi lanuri de orz. Pe cap purta o coroană de aur, ținea ospețe până în zori, mâncând câte un mistreț întreg la masă şi hohotind cu poftă. Avea un alt fiu de-acum.

Avea ochii lui Odiseu. Aceeaşi formă şi culoare, chiar şi căutătura sfredelitoare. Însă expresia de pe chipul său era alta; privirea lui Odiseu era tot timpul mieroasă. Telemah nu ieşea din sine.

— Exista ceva adevăr în poveştile acelea?

A ridicat din umeri.

— Cine ştie? Poate chiar el iscase zvonurile ca să ne rănească. I-am trimis vorbă mamei că trebuie să mă îngrijesc mai bine de capre şi m-am dus să trăiesc într-o colibă părăsită de pe deal. Tata n-avea decât să uneltească şi să se mânie cât pofteşte, măcar aşa nu trebuia să-l văd. Mama n-avea de ales decât să se hrănească dintr-o bucăţică de brânză toată ziua şi să-şi strice ochii la războiul de ţesut până i se împăienjeneau, măcar aşa nu trebuia s-o văd nici pe ea.

Buştenii din foc se mistuiseră. Rămăşiţele luceau albe, presărate cu solzi de cenuşă.

— Fiul tău a nimerit în toată nenorocirea asta. Luminos ca soarele la răsărit şi dulce ca o poamă coaptă. Avea la el lancea aceea caraghioasă şi daruri pentru toată lumea, castroane de argint, mantii şi aur. Era chipeş la faţă şi scăpăra de speranţe ca focul. Îmi venea să-l scutur de umeri. Mi-am zis: când se întoarce tata, o să-l înveţe pe băiatul acesta că viaţa nu e un cânt de-ale aezilor. Şi chim aşa s-a întâmplat.

Luna se ridicase de la fereastră şi încăperea se învăluise în umbre. Telemah îşi ţinea mâinile pe genunchi.

— Încercai să-l ajuţi, am zis. De aceea te-ai dus pe plajă.

Îşi ţinea ochii aţintiţi asupra cenuşii din vatră.

— Din câte s-a văzut, n-a mai avut nevoie de ajutorul meu.

Pe vremuri mi-l închipuiam adesea pe Telemah. În chip de băiat liniştit, care veghează aşteptându-l pe Odiseu, ca tânăr înflăcărat, pornit peste uscat şi mare să se răzbune. Însă acum, că era bărbat, avea un glas monoton şi golit de viaţă. Aducea cu mesagerii care goneau cale lungă ca să le ducă regilor veştile. Îşi rostesc gâfâind soliile şi cad la pământ, de unde nu se mai ridică.

Fără să mă gândesc, m-am întins şi mi-am pus mâna pe braţul lui.

— Nu sunteţi din acelaşi sânge. Nu-l lăsa să te târască după el.

S-a uitat o clipă în jos, la degetele mele, apoi în sus, la chipul meu.

— Ți-e milă de mine. Să nu-ti fie. Tata a mințit adesea, însă a avut dreptate când mi-a spus că simt laş. L-am lăsat să-şi dea în petic an de an, să bată turbat slugile, să strige la mama, să ne preschimbe casa în cenuşă. Mi-a cerut să-l ajut să-i omoare pe pețitori şi l-am ascultat. Apoi m-a pus să-i omor pe toți cei care-i ajutaseră şi iar l-am ascultat. Apoi mi-a poruncit să strâng toate sclavele care se culcaseră cu vreunul dintre ei şi să le pun să spele podelele de sânge, iar după ce terminau, să le omor şi pe ele.

M-am cutremurat când l-am auzit.

— Fetele acelea nu au avut de ales. Odiseu ar fi ştiut-o.

— Odiseu m-a pus să le tranşez ca pe animale, a replicat el uitându-se în ochii mei. Nu mă crezi?

Mi-am amintit atunci nu una, ci mai bine de zece poveşti. Mereu îi plăcuse să se răzbune. Mereu îi urâse pe cei care-l trădaseră, din câte credea el.

— I-ai dat ascultare?

— Le-am spânzurat. Am găsit douăsprezece frânghii pe care le-am înnodat cu un laț la capăt. Rostea fiecare cuvânt de parcă îşi implânta un cuțit în carne. Nu mai văzusem niciodată cum se face, însă mi-am amintit că în toate poveştile pe care le ştiam din copilărie femeile se spânzură întotdeauna. Mi s-a părut cumva mai cuviincios. Mai bine îmi foloseam sabia. N-am văzut morți mai urâte şi mai chinuitoare decât ale lor. O să le văd atârnate în ştreang cât o să trăiesc. Noapte bună, stăpână Circe.

Şi-a luat cuțitul de pe masă şi s-a dus la culcare.

Furtuna se potolise şi cerul nopții era iarăşi senin. Am ieşit să mă plimb, ca să simt adierea proaspătă a vântului pe piele şi pământul fărâmițându-mi-se moale sub tălpi şi ca să-mi alung imaginea hâdă a trupurilor zvârcolinde. Deasupra capului plutea mătuşa mea, însă nu-mi mai făceam griji din pricina ei. Îi plăcea să-i privească pe îndrăgostiți, iar eu nu mai eram de mult una dintre ei. Poate nu fusesem niciodată.

Parcă vedeam chipul lui Odiseu în timp ce-i omora rând pe rând pe pețitori. Îl văzusem tăind lemne. Le despica iute, dintr-o mişcare. Pesemne că i-au murit la picioare, mânjindu-l până la genunchi cu sângele lor. Iar el, distant, însemna pe răboj: încă unul.

Focul a urmat când a rămas în picioare printre leşurile măcelărite, nemişcate şi a simţit mai departe furia fierbându-i nemistuită în el. Aşa că şi-a tot hrănit-o, cum pui lemne pe foc. Bărbaţii care-i ajutaseră pe peţitori, sclavele care se culcaseră cu ei, taţii care îndrăzniseră să se pună cu el. Ar fi continuat aşa dacă n-ar fi intervenit Atena.

Dar eu? Câtă vreme mi-aş fi umplut cocina dacă n-ar fi venit Odiseu? Mi-am amintit de seara în care mă întreba despre porci.

— Cum hotărăşti care om merită pedepsit şi care nu? Cum poţi să judeci sigur care inimă e stricată şi care e bună? Dacă faci vreo greşeală?

În seara aceea, vinul şi focul mă încălziseră şi sclipirea ochilor lui mă ademenise.

— Haide să luăm, i-am răspuns, un echipaj de corăbieri. Unii dintre ei sunt, negreşit, mai răi decât alţii. Unii violează şi pradă într-o veselie, pe când alţii sunt proaspăt sosiţi şi nici nu le-au mijit tuleiele. Unii nu-şi închipuie că ar putea să jefuiască pe cineva decât dacă le mor familiile de foame. Unii se ruşinează după aceea, alţii o fac doar fiindcă aşa le porunceşte căpitanul şi pentru că se pot ascunde în mulţimea celorlalţi bărbaţi.

— Atunci, a întrebat din nou Odiseu, pe care îi preschimbi şi pe care îi laşi să plece?

— Îi preschimb pe toţi. Doar au venit la mine în casă. De ce mi-ar păsa ce-are fiecare în inimă?

Zâmbise închinând pocalul în cinstea mea.

— Stăpână, în privinţa aceasta gândim la fel.

O bufniţă mi-a trecut fâlfâind deasupra capului. Am auzit cum fojgăie desişul şi plesneşte pliscul. Murise un şoarece într-o clipă de neatenţie. Mă bucuram că Telemah nu ştie probabil despre discuţia aceea dintre mine şi tatăl său. Pe atunci mă fălisem, făcusem pe nemiloasa. Mă simţisem de neatins, numai colţi şi putere. De-abia dacă-mi mai aminteam cum era.

Lui Odiseu îi plăcuse cel mai mult să se dea drept un om ca oricare altul, numai că nu mai era niciunul ca el, iar acum, că murise, nu mai rămăsese niciunul. Toți eroii sunt nişte nătărăi, îi plăcea să spună. Prin asta înțelegea toți eroii în afară de mine. Aşa că, dacă greşea, cine l-ar putea corecta? Stătuse pe plajă şi îl considerase pe Telegonus pirat. Stătuse în propria sală şi-l învinuise pe Telemah de trădare. Doi copii avusese şi pe niciunul nu izbutise să-l vadă limpede. Însă poate că niciun părinte nu-şi poate vedea copilul cu adevărat. Când ne uităm, nu ne vedem decât propriile greşeli oglindite în el.

Acum ajunsesem în crângul de chiparoşi. Crengile păreau negre în întuneric şi acele lor mi-au atins în treacăt obrazul, astfel încât le-am simțit seva lipicioasă. Lui Odiseu îi plăcuse aici. Mi-am amintit cum îşi trecea mâna peste un trunchi. Asta îmi plăcuse tare mult la el, printre altele, că admira lumea ca pe un giuvaier, întorcând-o pe toate fețele la lumină. O corabie bine clădită, un copac bine crescut, o poveste bine istorisită, toate erau plăceri pentru el.

Nu mai era nimeni ca el, şi totuşi mai exista cineva pe potriva lui care dormea acum în casa mea. Telemah nu era primejdios, însă ea? Oare se gândea să se răzbune despicându-i beregata fiului meu? Orice ar încerca, nu putea să-mi străpungă farmecele. Nici măcar Odiseu nu reuşise vreodată să se fofileze pe lângă vrăjile mele cu vorbăria lui. În schimb, se fofilase cu vorbăria sa pe lângă vrăjitoare.

Pe iarbă se strângea rouă. Picioarele îmi licăreau argintii, răcorite de atingerea ei. Telemah era acum în pat, cu ochii la întunecimea aceasta, zărind firicelele de lumină care zdrențuiau marginea de răsărit. M-am gândit la chipul său când îmi povestise cum le-a spânzurat pe sclave, cum îşi ținuse amintirea aceea lipită de piele ca un fier înroşit. Ar fi trebuit să-i mărturisesc mai multe, m-am gândit. Aş fi putut să-i spun că nu era primul om care ajunsese să ucidă de dragul lui Odiseu. Pe vremuri, o oaste întreagă îşi închinase lăncile acestei sarcini. De-abia dacă îl cunoşteam pe Telemah, însă nu cred că l-ar fi alinat cu ceva. Parcă îi şi vedeam chipul trist. *Mă ierți dacă nu înalț rugi de mulțumire că fac parte dintr-un lung şir de ticăloşi.*

Dintre toți fiii din lume, pe el nu l-aş fi crezut deloc fiul lui Odiseu. Era rece ca un sol, aproape din topor. Îşi arata deschis toate rănile. Când îl atinsesem, pe chip îi apăruse o emoție pe care nu prea reuşeam s-o numesc. Mirare muiată într-un soi de dezgust. Dar nu avea de ce să se teama N-aveam de gând să-l mai ating.

Acesta a fost gândul care m-a purtat spre casă.

Am urmărit răsăritul soarelui de la războiul meu de țesut. Am aşezat pe masă pâine, brânză şi fructe, iar când l-am auzit pe fiul meu că se trezeşte, m-am dus la uşa lui. Spre uşurarea mea, nu mai părea atât de posac, deşi nu-i trecuse povara gândului: tatăl meu a murit.

Avea să se trezească multă vreme cu gândul ăsta, ştiam prea bine.

— Am stat de vorbă cu Telemah, i-am zis. Ai avut dreptate în privința lui.

A ridicat din sprâncene. Oare credea că nu sunt capabilă să văd ceva cât se poate de limpede? Sau că nu pot s-o recunosc?

— Mă bucur că gândeşti aşa, a zis.

— Vino. Am pregătit masa de dimineață. Şi cred că se trezeşte şi Telemah. Nu vrei să-l laşi singur cu leii, nu?

— Tu nu vii?

— Am de făcut nişte vrăji.

De fapt, nu aveam. M-am dus în odaia mea şi i-am ascultat cum discută despre barcă, mâncare şi furtuna care abia trecuse. Se întremau cu lucruri obişnuite. Telegonus i-a propus să meargă să adăpostească barca în peşteră. Telemah s-a învoit. Pe piatră au răsunat două perechi de picioare şi s-a auzit uşa închizându-se. Ieri aş fi crezut că înnebunesc dacă-i las să plece împreună. Azi aveam impresia că-i fac un dar fiului meu. Am simțit o împunsătură de stânjeneală: Telemah şi Telegonus. Ştiam ce părere îşi făcuseră când auziseră că îi dădusem fiului meu acest nume, ca un câine care zgârie la o uşă pe care nu e lăsat să intre. Voiam să-i lămuresc că nu-mi închipuisem niciodată că ei doi aveau să se cunoască şi că îmi numisem fiul astfel doar pentru mine. Născut tare departe, asta însemna. Din tatăl său, da, însă şi din mine. Din mama şi Oceanos, din Minotaur, Pasifae şi Aietes. Născut pentru mine, pe insula mea Aiaia.

N-aveam de gând să mă scuz.

Ieri îi cerusem înapoi lancea, iar acum stătea sprijinită de peretele odăii mele. Am scos teaca de piele. Coada lui Trygon părea şi mai stranie pe uscat, fantomatică şi aspră. Am răsucit-o, ca să văd cum lucesc în lumină mărgeluțele de venin strânse pe fiecare dinte înspicat. Trebuie să i-o trimit înapoi, mi-am zis. Nu încă.

Altcineva se trezea ceva mai încolo. M-am gândit la bărbații şi la femeile care-şi divulgaseră secretele de-a lungul anilor şi cum le adunase Penelopa cu grijă. Am pus lancea la loc în teaca de piele şi am deschis obloanele. Era o dimineață frumoasă şi vântul începea să vestească sosirea primăverii.

S-a auzit o bătaie în uşă, aşa cum mă aşteptasem să se întâmple.

— E descuiată, am zis.

A apărut în pragul uşii mele, într-o mantie spălăcită, peste o rochie cenuşie, de parcă s-ar fi înfăşurat în mătase de păianjen.

— Am venit să-ți spun că mi-e ruşine. Ieri nu ți-am zis cât de recunoscătoare îți sunt, aşa cum s-ar fi cuvenit. Nu doar pentru ospitalitatea pe care ne-o arăți acum. Ci şi pentru ospitalitatea pe care i-ai arătat-o soțului meu.

Nu-mi dădeam seama din tonul ei blajin dacă era o replică înțepătoare sau nu. Dacă da, presupun că avea tot dreptul.

— Mi-a povestit cât de mult l-ai ajutat în călătoria sa, a continuat Penelopa. Nu ar fi supraviețuit fără sfaturile tale.

— Mă lauzi prea mult. Era un bărbat înțelept.

— Uneori, a admis ea.

Avea ochii de culoarea frasinului de munte.

— Ştii că, după ce a plecat de la tine, a ajuns pe țărmul altei nimfe? Calipso. S-a îndrăgostit de el, sperând să-i fie soț nemuritor. Şapte ani l-a ținut pe insula ei, înveşmântându-l în pânzeturi zeieşti şi hrănindu-l cu delicatese.

— Nu i-a mulțumit deloc pentru toate astea.

— Nu. A refuzat-o şi s-a rugat zeilor să-l scape de acolo. Până la urmă au silit-o să-l lase să plece.

Nu cred că m-am înşelat când i-am simțit un strop de mulțumire în glas.

— Când a sosit fiul tău, m-am gândit că poate e al ei. Apoi i-am văzut țesătura mantiei. Mi-am amintit de războiul de țesut al lui Dedal.

Ciudat cât de multe ştia despre mine. Însă şi eu ştiam destule despre ea.

— Calipso l-a răsfățat din plin, iar tu i-ai preschimbat oamenii în porci. Şi totuşi pe tine te-a preferat. Ți se pare ciudat?

— Nu.

Aproape că a zâmbit.

— Întocmai.

— Nu a ştiut de prunc.

— Ştiu. Nu mi-ar fi ascuns niciodată aşa ceva.

Cu asta chiar m-a înțepat.

— Am discutat cu fiul tău ieri-seară, i-am zis.

— Da?

Parcă i-am simțit o clipă ceva în glas.

— M-a lămurit de ce a trebuit să plecați din Itaca. Mi-a părut rău să aud.

— Fiul tău a fost amabil când ne-a luat cu el. Dăduse cu ochii de coada lui Trygon. E ca veninul de albină, care înțeapă o singură dată? Sau ca acela de şarpe?

— Poate să otrăvească de o mie de ori şi mai bine. Nu se sfârşeşte niciodată. Trebuia să țină piept unui zeu.

— Telegonus ne-a istorisit că l-ai înfruntat pe însuşi măritul stăpân al pisicilor-de-mare.

— Aşa am făcut.

A încuviințat, ca pentru a-şi întări ceva în sinea ei.

— Ne-a spus că l-ai păzit şi mai bine. Că ai vrăjit toată insula, astfel încât aici nu poate pătrunde niciun zeu, nici măcar olimpienii.

— Doar zeii morților pot să pătrundă.

— Ce noroc, a zis ea, că poți să invoci asemenea vrăji ocrotitoare...

Dinspre plajă s-au auzit strigăte îndepărtate: fiii noştri mutau barca.

— Mi-e jenă să te rog una ca asta, însă când am plecat nu am luat cu mine nicio mantie neagră. Ai vreuna pe care aş putea-o purta? Aş vrea să țin doliu.

Am privit-o cum îmi stătea în prag, lucind de viață, ca luna pe cerul tomnatic. Mă privea cu ochii ei cenuşii şi liniştiți. Se zice de obicei că femeile sunt făpturi delicate, precum florile sau ouăle, nu ştiu, ca orice se poate sparge într-o clipă de neatenție. Dacă aş fi crezut vreodată aşa ceva, de-acum n-o mai credeam.

— Nu, am răspuns. Însă am ață şi război de țesut. Vino.

Capitolul 22

Şi-a trecut uşor degetele peste bârne şi a mângâiat firele bătelii ca o crescătoare de cai care ştie să-şi preţuiască animalele. Nu a pus nicio întrebare. Părea să pătrundă mersul războiului de ţesut printr-o simplă atingere. Razele ce se revărsau prin fereastră luceau pe mâinile ei de parcă doreau să-i lumineze munca. A scos cu grijă tapiseria mea neterminată şi a întins aţa neagră. Se mişca sigur, fără nimic de prisos. Era înotătoare, din câte-mi spusese Odiseu, tăind lesne apa cu braţele sale lungi, spre destinaţia aleasă.

Cerul se schimbase. Norii atârnau atât de aproape de pământ, încât păreau să atingă ferestrele, şi am auzit căzând primii stropi mari. Telemah şi Telegonus au năvălit pe uşă uzi de pe urma mutării bărcii. Când Telegonus a văzut-o pe Penelopa la război, a venit într-un suflet la ea, deja admirându-i lucrătura fină. Însă eu m-am uitat la Telemah. Chipul i s-a asprit şi s-a întors iute spre fereastră.

Am întins masa de prânz şi am mâncat aproape în tăcere. Ploaia s-a mai potolit. Nu înduram să stau închisă în casă toată după-amiaza, aşa că mi-am scos fiul la o plimbare pe ţărm. Nisipul era tare şi ud şi urmele noastre păreau tăiate cu un cuţit. L-am luat de braţ, mirându-mă când m-a lăsat să-l ţin aşa. I se liniştise tremuratul de ieri, însă ştiam că o să-i revină.

Era doar puţin trecut de amiază, şi totuşi aerul mi se părea întunecat şi înceţoşat, ca un văl tras pe ochi. Mă zgândărea discuţia cu Penelopa. Atunci mă simţisem inteligentă şi vioaie, dar acum, că mi-o repetam în minte, mi-am dat seama că nu-mi spusese mare lucru. Voisem s-o trag de limbă, însă mă trezisem că-i arăt războiul meu de ţesut.

În schimb, se fofilase cu vorbăria sa pe lângă vrăjitoare.

— Cui i-a venit ideea să veniţi aici? l-am întrebat.

S-a încruntat, luat din scurt.

— Contează?

— Sunt curioasă.

— Nu-mi amintesc.

Telegonus nu s-a uitat în ochii mei.

— N-a fost ideea ta.

— Nu, a şovăit el. Eu am propus Sparta.

Era la mintea cocoşului. Tatăl Penelopei trăia în Sparta. Verişoara ei era regină. Ca văduvă, ar primi-o bine.

— Deci n-ai pomenit de Aiaia.

— Nu. Mi s-a părut...

S-a întrerupt. Lipsit de tact, desigur.

— Atunci cine a adus vorba?

— Poate că regina. Țin minte că a zis că preferă să nu mergem în Sparta. Că ar avea nevoie de timp.

Îşi alegea cu grijă cuvintele. Am simțit furnicături sub piele.

— Timp pentru ce?

— Nu a spus.

Penelopa, țesătoarea care te atrăgea între ițe, chiar în urzeala ei de taină. Treceam prin desişuri, la deal, pe sub crengile negre şi ude.

— E ciudat. A crezut că familia ei n-ar fi primit-o? S-a certat cu Elena? Ți-a vorbit de duşmani?

— Nu ştiu. Nu. Desigur că nu mi-a spus nimic de niciun duşman.

— Telemah ce-a zis?

— Nu era de față.

— S-a mirat când a aflat că veniți aici?

— Mamă.

— Zi-mi doar ce ți-a spus. Întocmai ce-ți aminteşti.

Se oprise pe cărare.

— Credeam că nu-i mai bănuieşti de nimic.

— De răzbunare, nu. Însă mai am întrebări.

A tras adânc aer în piept.

— Nu îmi amintesc exact. Nici vorbele ei, nici altceva Totul e ca o ceață cenuşie care încă nu a dispărut.

Pe chip i se ivise iar durerea. Nu i-am mai zis nimic, dar mergând, mă tot întorceam la gândul acela, încercând să descâlcesc cum ai desface un nod. Ascundea o taină pe sub mătasea aceea de păianjen. Nu dorise să meargă în Sparta în schimb, se dusese pe insula ibovnicei bărbatului ei. Şi voia timp. Pentru ce?

De-acum ajunseserăm acasă. Penelopa lucra la război. Telemah stătea în picioare la fereastră. Îşi ținea mâinile rigide pe lângă trup şi aerul încăperii era apăsător. Oare se certaseră? Am cercetat chipul Penelopei, însă era aplecat asupra ițelor şi nu trăda nimic. Nu striga şi nu plângea nimeni dar aş fi preferat aşa ceva decât tăcerea aceasta încordată.

Telegonus şi-a dres glasul.

— Mi-e sete. Mai doreşte cineva un pocal?

L-am urmărit cum destupă balerca şi toarnă vin. Fiul meu cu inimă vitează. Chiar şi copleşit de jale căuta să ne poarte pe umeri şi să ne ducă de pe o clipă pe alta. Totuşi nu prea avea ce să facă. După-amiaza s-a scurs în tăcere. La fel şi cina. De cum a sfârşit de mâncat, Penelopa s-a ridicat de la masă.

— Sunt obosită, a zis.

Telegonus a mai rămas puțin, însă, când a răsărit luna el deja căsca în pumn. L-am trimis la culcare cu Arcturos. Mă aşteptam să se ducă şi Telemah, dar, când m-am întors era tot unde-l ştiam.

— Cred că ştii poveşti despre tata, mi-a spus. Mi-ar plăcea să le aud.

Mă tot miram de îndrăzneala lui. Toată ziua stătuse retras, evitându-mi privirile, rezervat şi aproape nevăzut. Ca apoi, dintr-odată, să se proțăpească în fața mea de parcă ar fi crescut acolo de cincizeci de ani. Până şi Odiseu i-ar fi admirat tertipul.

— Pesemne ştii deja tot ce o să-ți povestesc.

— Nu, a răspuns el şi cuvântul a răsunat o clipă în încăpere. I-a istorisit mamei poveştile sale, însă, când îl întrebam eu, îmi zicea să discut cu un aed.

Un răspuns crud. Mă întrebam ce motive avusese. Oare fusese doar ranchiună? Dacă îşi pusese altceva în minte, n-aveam cum să mai aflăm. Tot ce înfăptuise în viață răspundea acum pentru el.

Mi-am luat pocalul şi m-am dus lângă vatră. Se întorsese furtuna. Sufla zdravăn, învelind casa în vânturi şi şiroaie. Penelopa şi Telegonus erau aproape, în odăile lor, dar, cu toate umbrele care ne împresuraseră, păreau la celălalt capăt al lumii. De astă dată m-am aşezat pe scaunul de argint. Incrustațiile îmi răcoreau încheieturile şi pieile de vacă alunecau un pic sub mine.

— Ce doreşti să auzi?

— Orice, a zis el. Tot ceea ce ştii.

Nici nu mi-a trecut prin cap să-i aduc la cunoştință versiunile pe care i le istorisisem lui Telegonus, cu sfârşiturile lor fericite şi rănile care nu omorau pe nimeni. Nu era copilul meu, nu era deloc copil, ci bărbat în toată firea, dorind să-şi capete moştenirea.

I-am încredințat-o. Uciderea lui Palamede şi abandonarea lui Filoctet. Cum l-a păcălit Odiseu pe Ahile, scoțându-l din ascunzătoare şi luându-l la război, cum s-a strecurat Odiseu prin beznă în tabăra regelui Rhesus, unul dintre aliații Troiei, şi le-a spintecat beregatele oamenilor în timp ce dormeau. Cum a născocit calul, a cucerit Troia şi l-a văzut pe Astianax aruncat de pe zidurile cetății. Apoi furtunoasa călătorie spre casă, cu canibalii, pirații şi monştrii ei. Poveştile erau chiar mai sângeroase decât îmi aminteam că sunt şi mai şovăiam din când în când. Cu toate astea, Telemah a primit fiecare lovitură fără să crâcnească. Stătea tăcut, fără să-şi ia ochii de la mine.

Pe ciclop l-am lăsat la urmă, nu ştiu de ce. Poate pentru că-mi aminteam atât de limpede cuvintele lui Odiseu. În timp ce vorbeam, parcă-l auzeam şoptind şi pe el încetişor odată cu mine. Trăseseră osteniți la mal şi găsiseră o peşteră mare, plină de merinde. Odiseu s-a gândit că puteau s-o jefuiască sau să se roage de localnici să-i primească în ospeție. Au început să se ospăteze cu bucatele găsite. Stăpânul peşterii, uriaşul Polifem, păstorul cu un singur ochi, s-a întors cu turma lui şi i-a luat ca din oală. A rostogolit un bolovan mare în dreptul intrării, blocându-i în peşteră, apoi a înşfăcat unbărbat şi l-a sfâşiat cu dinții. A tot înfulecat om după om, până s-a săturat şi l-a apucat râgâitul, scoțând din gâtlej bucățele de mădulare. Cu toată grozăvia aceea, Odiseu l-a amețit pe monstru cu vin şi cu vorbe prietenoase. I-a zis că îl cheamă *Outis,* adică *Nmeni.* Când făptura s-a scufundat în sfârşit într-un somn greu, Odiseu a ascuțit un par, l-a încins în foc şi i l-a înfipt în ochi. Ciclopul a urlat şi s-a zvârcolit, însă era orb şi nu putea să-i prindă pe Odiseu şi pe matelotii săi. Au reuşit să scape când ciclopul şi-a scos oile la păscut, căci oamenii s-au agățat de burțile mioarelor. Monstrul mânios şi-a chemat în ajulor fârtații cu un ochi, însă aceştia nu au venit, căci el urla: „Nimeni m-a orbit! Nimeni scapă!" Odiseu şi oamenii lui au ajuns la corăbii, iar când s-a văzut teafăr ceva mai departe, Odiseu s-a întors să strige peste valuri: „Dacă vrei să ştii cine te-a orbit, mă cheamă Odiseu. Sunt fiul lui Laerte şi prințul Itacăi.

Vorbele păreau să stârnească ecouri în liniştea din jur. Telemah a rămas tăcut, parcă aşteptând să se destrame şi ultimul sunet.

— A fost o viață aspră, a întrerupt Telemah tăcerea într-un târziu.

— Mulți oameni sunt mai nenorociți decât el.

— Nu, a continuat vehement, făcându-mă să tresar. Nu vreau să spun că a dus o viață nefericită, ci că le-a făcut celorlalți viața un chin. Ce căutau oamenii săi la peştera aceea? Voia el să pună mâna pe şi mai multe bogății. Iar mânia lui Poseidon, pentru care l-a căinat toată lumea? Singur şi-a atras-o asupra lui. Pentru că nu s-a îndurat să-l lase pe ciclop şi să plece fără să se laude cu viclenia lui.

Vorbele îi țâşneau pe gură ca un şuvoi nezăgăzuit.

— Atâția ani de suferințe şi de rătăciri... De ce? Dintr-o mândrie de-o clipă. Voia mai bine să-l blesteme zeii decât să fie Nimeni. Dacă s-ar fi întors acasă după război, n-ar mai fi venit pețitorii. Mama n-ar mai fi suferit niciun necaz. Şi nici eu. De atâtea ori ne-a zis ce dor i-a fost de casă şi de noi. Însă erau numai minciuni. Când s-a întors în Itaca, nu şi-a găsit deloc mulțumirea. Stătea mereu cu ochii în zare. Odată ce ne-a regăsit, şi-a dorit altceva. Ce este asta dacă nu o viață nefericită? Când ademeneşti lumea la tine, iar apoi îi întorci spatele?

Am vrut să-i spun că nu e adevărat. Însă de câte ori nu stătusem cu el în pat şi nu suferisem ştiind că se gândeşte la Penelopa? Eu alesesem să trăiesc aşa. Telemah nu avusese privilegiul acesta.

— Mai am să-ți spun o poveste, am zis. Înainte să se întoarcă acasă, zeii i-au poruncit tatălui tău să meargă în lumea morților, să discute cu profetul Tiresias. Acolo s-a întâlnit cu multe suflete pe care le ştia din viață: Aiax, Agamemnon şi Ahile, pe vremuri cel mai bun dintre greci, care a ales să moară de tânăr ca să rămână faimos pe vecie. Tatăl tău i-a vorbit eroului cu căldură, l-a lăudat şi l-a asigurat de cinstea de care se bucură printre oameni. Însă Ahile l-a mustrat. A recunoscut că regretă faptul că a fost atât de mândru şi îşi doreşte să fi dus un trai mai liniştit şi fericit.

— Aşadar, asta îmi rămâne să sper? Că într-o zi o să-mi văd tatăl în lumea morților şi o să-mi spună că-i pare rău?

Unii dintre noi nu se aleg nici cu atât. Însă am păstrat tăcerea. Avea tot dreptul să fie furios şi nu se cădea să-i răpesc eu furia. Grădina foşnea, căci leii dădeau târcoale prin frunziş.

Cerul se înseninase. După ce stătuseră atâta vreme printre nori, stelele păreau să strălucească, atârnate ca nişte felinare în beznă. Dacă am trage cu urechea, le-am auzi clinchetul slab al lanțurilor răsucite în bătaia brizei.

— Crezi că tata a zis adevărul? Că oamenii vrednici nu l-au plăcut niciodată?

— Cred că a spus doar ceea ce-i convenea, fără legătură cu adevărul. Doar mama ta l-a plăcut.

Mi-a întâlnit privirea.

— Şi tu l-ai plăcut.

— Eu nu pretind că sunt vrednică.

— L-ai plăcut totuşi. În ciuda tuturor.

Părea să mă sfideze cu vorbele sale. M-am trezit că-mi aleg cu grijă cuvintele.

— Nu l-am văzut când s-a purtat cel mai rău. Şi chiar şi când s-a purtat cel mai bine, tot nu era uşor să trăieşti alături de el. Însă mi-a fost prieten într-o vreme în care aveam nevoie de cineva apropiat.

— E ciudat să te gândeşti că o zeiță are nevoie de prieteni.

— Toate făpturile cu minte au nevoie de aşa ceva.

— Cred că tot el a tras spuza pe turta lui.

— Nu uita că i-am preschimbat oamenii în porci.

Nu a zâmbit. Era ca un arc încordat.

— Toți zeii şi muritorii care l-au ajutat... Se vorbeşte că ştia atâtea vicleşuguri... De fapt, cel mai bine se pricepea să tot ia de la alții.

— Destui oameni s-ar bucura să aibă un asemenea dar, am replicat.

— Nu şi eu, a zis lăsând pocalul pe masă. Nu te mai tulbur, cinstită Circe. Îți sunt recunoscător că mi-ai împărtăşit poveştile aşa cum s-au întâmplat cu adevărat. Puțini s-au obosit să-mi facă pe plac.

Nu i-am mai spus nimic. Ceva mă înțepa ca un ghimpe ridicându-mi părul la ceafă.

— De ce ați venit? l-am întrebat.

— Ți-am mai zis, a răspuns el clipind. A trebuit să plecăm din Itaca.

— Am înțeles. Dar de ce ați venit aici?

— Cred că a fost ideea mamei, a şoptit el, de parcă se dezmeticise dintr-un vis.

— De ce?

S-a îmbujorat.

— Repet, nu-mi mai face nicio mărturisire.

Nimeni nu bănuieşte ce are mama de gând până nu şi-a pus gândul în faptă.

Mi-a întors spatele şi a păşit în întunericul din hol. Peste o clipă am auzit cum închide încet uşa odăii sale.

Aerul rece parcă a năvălit atunci prin crăpăturile din pereți, țintuindu-mă în scaun. Fusesem o proastă. Ar fi trebuit s-o atârn peste malul râpos chiar în prima zi şi s-o scutur până-mi zicea adevărul. Acum mi-am amintit cu câtă grijă mă iscodise în legătură cu vraja care ținea piept zeilor. Nici măcar olimpienii.

Nu m-am dus în odaia ei, smulgându-i uşa din țâțâni. M-am perpelit la fereastră. Pervazul îmi trosnea sub degete. Mai erau destule ceasuri până în zori, însă ce însemnau orele pentru mine? Am privit cum pălesc stelele afară şi începe să se schițeze insula, fir cu fir, în lumină. Aerul se schimbase din nou şi cerul se acoperise cu un văl. Încă o furtună. Crengile chiparoşilor spintecau aerul.

I-am auzit cum se trezesc. Mai întâi Telegonus, fiul meu, apoi Penelopa şi la sfârşit Telemah, care se dusese târziu la culcare. Au venit în sală pe rând şi i-am simțit cum şovăie o clipă văzându-mă la fereastră, cum se opresc iepurii când zăresc umbra şoimului. Masa era goală, nu le pusesem nimic de mâncare pentru dimineață. Fiul meu a dat fuga la bucătărie, să aducă farfurii. Îmi plăcea să le simt pe spinare privirile mute. Telegonus i-a poftit să mănânce, cerându-şi parcă scuze cu mâhnire. Îmi închipuiam ce priviri pline de tâlc le aruncă: îmi cer iertare pentru mama. Aşa e ea uneori.

— Telegonus, am zis, cocina trebuie reparată şi o să vină furtuna. Te vei ocupa de treaba asta.

— Aşa o să fac, a zis el dregându-şi glasul.

— Poate să te ajute fratele tău.

S-au privit în tăcere.

— N-am nimic împotrivă, a zis Telemah blajin.

Am mai auzit câteva clipe farfuriile şi banchetele. Într-un târziu au ieşit închizând uşa după ei.

M-am întors.

— Mă iei de proastă. O neghioabă pe care o duci de nas cum ai chef. Cât de drăguță ai fost să mă întrebi de vraja mea. Zi-mi care zeu te urmăreşte. A cui mânie mi-ai adus-o pe cap.

Şedea la războiul meu. În poală ținea lână neagră netoarsă. Pe podea avea un fus şi o furcă de tors din fildeş cu vârfurile îmbrăcate în argint.

— Fiul meu nu ştie, a răspuns ea. Nu este vina lui.

— Mi se pare limpede. Văd şi eu păianjenul pândind pe pânză.

— Mărturisesc că am făcut aşa cum ai zis. Am făcut-o cu bună ştiinţă. Aş putea să pretind că, ştiind că eşti zeiţă şi vrăjitoare, am crezut că n-o să-ţi fac atâtea necazuri, însă aş minţi. Îi cunosc destul de bine pe zei.

M-am mâniat s-o văd atât de liniştită.

— Asta e tot? Ştiu ce am făcut şi o să recunosc cu neruşinare? Ieri-seară, fiul tău mi-a spus că tatăl său nu ştia de cât să ia de la alţii şi să provoace numai suferinţă. Oare ce ar zice despre tine?

Cu asta am lovit-o. Am văzut-o cum îşi ascunde cu greu emoţia.

— Mă crezi vreo vrăjitoare blajină, însă pesemne că n-ai ascultat ce ţi-a povestit soţul tău despre mine. Eşti de două zile pe insula mea. De câte ori mi-ai mâncat mâncarea, Penelopa? Câte pocale din vinul meu ai băut?

— A pălit. Pielea i s-a făcut un pic cenuşie la marginea frunţii, ca atunci când se crapă de ziuă.

— Grăieşte sau o să-mi încerc puterea pe tine.

— Cred că deja ţi-ai încercat-o, a zis ea cu un glas aspru şi rece ca piatra. Ţi-am adus primejdia pe insulă. Însă tu mi-ai adus-o mie întâi pe insula mea.

— Nu eu l-am trimis pe fiul meu la tine.

— Nu vorbesc de fiul tău, cred că-ţi dai seama. Vorbesc despre suliţa pe care i-ai dat-o, cu veninul care mi-a ucis soţul.

Iată că adevărul ieşise la lumină.

— Îi plâng moartea.

— Ai mai spus asta.

— Dacă aştepţi să-mi cer iertare, n-o să ai parte de ea. Nici dacă aş putea să dau soarele înapoi nu aş face-o. Dacă n-ar fi murit Odiseu, cred că ar fi murit fiul meu. Şi aş da orice pe lumea asta la schimb pe viaţa lui.

Pe chip i s-a citit o clipă ceva. I-aş fi zis mânie dacă n-ar fi îndreptat-o spre sine.

— Bine atunci. Ai făcut schimbul şi iată cu ce te-ai ales: fiul tău e în viaţă şi suntem toţi aici.

— Atunci ţi se pare un soi de răzbunare. Să-mi aduci un zeu pe cap.

— Mi se pare o răsplată pe potrivă.

Ar fi fost o arcaşă bună, mi-am zis. Ochii ei reci n-aveau cum să rateze ţinta.

— Nu ai niciun drept să te tocmeşti cu mine, cinstită Penelopa. Suntem pe Aiaia.

— Atunci n-o să mă tocmesc. Ce ai prefera, să mă rog în genunchi de tine? Desigur, doar eşti zeiță.

A îngenuncheat lângă război şi a ridicat palmele, lăsându-şi ochii în podea.

— Fiică a lui Helios, chipeşă Circe, Stăpână peste Jivine şi Vrăjitoare din Aiaia, lasă-mă să mă adăpostesc pe insula ta de temut, căci n-am nici soț, nici casă şi nu pot să-mi găsesc ocrotire nicăieri altundeva pe lumea aceasta. Îți voi oferi sânge an de an dacă vei pleca urechea la mine.

— Ridică-te.

Nu s-a urnit din loc. Mi se părea obscen s-o văd aşa.

Soțul meu mi-a vorbit cu căldură despre tine. Mai mult decât mi-ar fi plăcut, mărturisesc. Dintre toți zeii şi monştrii cu care s-a întâlnit, doar pe tine i-ar fi plăcut să te revadă.

— Ți-am zis să te ridici.

S-a ridicat.

— Îmi vei povesti totul şi pe urmă voi hotărî ce urmează.

Ne-am înfruntat din priviri în odaia umbrită. Aerul părea străbătut de fulgere.

— Ai stat de vorbă cu fiul meu, a continuat. Pesemne că ți-a lăsat de înțeles că tatăl său şi-a pierdut sufletul în război. Că s-a întors acasă schimbat, prea pătruns de moarte şi de jale ca să mai trăiască o viață obişnuită. Blestemul oştenilor. Aşa este?

— Ceva de genul ăsta.

— Fiul meu ne întrece pe mine şi pe tatăl său. Însă nu vede totul.

— Tu vezi?

— Sunt din Sparta. Acolo ştim cum se poartă un vechi oştean. Cum îi tremură mâinile, cum se trezeşte din somn zvâcnind. Cum îşi varsă vinul de câte ori aude trâmbițele. Soțul meu avea brațe puternice, ca ale unui fierar, iar când sunau trâmbițele se ducea primul în port, să cerceteze zările. Războiul nu i-a frânt spiritul, ci i-a arătat cine e cu adevărat. La Troia şi-a aflat în sfârşit un țel pe potriva talentelor sale. Trebuia mereu să urzească şi să potrivească lucrurile, să se ferească de vreo nenorocire nouă.

— A încercat să scape de război.

— Ah, povestea aceea veche. Nebunia, plugul. Şi aceea a fost tot o urzeală. Se legase cu jurământ în fața zeilor, aşadar ştia că n-are cum să scape. Se aşteptase să-l prindă. Grecii aveau să râdă de el, crezând că toate vicleşugurile sale sunt la fel de străvezii.

Mă încruntasem.

— Mie nu mi-a arătat defel că aşa ar fi stat lucrurile.

— Sunt sigură. Soțul meu mințea la fel de uşor cum respira, şi pe tine, şi pe sine însuşi. Nu făcea nimic cu o singură intenție.

— Acelaşi lucru l-a spus şi despre tine.

Voisem s-o rănesc, însă ea doar a încuviințat.

— Ne credeam două minți luminate. Când ne-am căsătorit, ne-am făcut o mie de planuri împreună, cum să stoarcem câştig şi din piatră seacă. Apoi a venit războiul. Mi-a spus că Agamemnon era cel mai rău comandant pe care-l văzuse vreodată, însă credea că poate să-şi clădească renumele prin el. Şi aşa a făcut. A izbutit să cucerească Troia şi să remodeleze jumătate de lume cu intrigile lui. Iar eu am tras sfori aici. Ca să împerechez cutare capre cu altele, să sporesc recoltele, să le zic pescarilor unde să-şi arunce năvoadele cu mai mult spor. În Itaca, acestea erau grijile noastre cele mai mari. Să-i fi văzut chipul după ce s-a întors acasă. I-a ucis pe pețitori şi apoi ce i-a mai rămas? Peşte şi capre. O soție încărunțită, nu vreo zeiță, şi un fiu pe care nu-l înțelegea deloc.

Glasul ei umplea toată încăperea, înțepător ca mireasma de chiparos strivit.

— Nu mai stătea la sfat cu alți războinici, nu mai avea nicio oştire de învins sau de condus. Oamenii pe care-i avusese pe vremuri nu mai erau, căci jumătate dintre ei fuseseră mateloții săi, jumătate – pețitorii mei. Şi zi de zi păreau să ne ajungă ştiri despre ce fapte glorioase îndeplineau alții departe de noi. Menelau îşi clădise un palat nou de aur. Diomede cucerise un regat din Italia. Până şi Enea, veneticul din Troia, întemeiase o cetate. Soțul meu i-a trimis vorbă lui Oreste, fiul lui Agamemnon, oferindu-se să-i fie sfetnic. Oreste i-a răspuns că are destui sfetnici şi oricum nu vrea să tulbure liniştea unui erou atât de măreț. Le-a tot trimis apoi vorbă altor fii, al lui Nestor, al lui Idomeneu şi ai altora ca ei, însă toți i-au răspuns la fel. Nu-l voia niciunul. Ştii ce mi-am zis? Că îi trebuie puțin timp. Că o să-şi amintească în curând plăcerile unui cămin modest. Plăcerea de a mă avea pe mine alături. Şi vom începe din nou să ne facem planuri împreună, a zis ea strâmbând din buze cu un soi de dezgust de sine. Însă el nu-şi dorea o asemenea viață. Se ducea şi dădea târcoale pe plajă. Îl priveam de la fereastra mea amintindu-mi o poveste pe care mi-o zisese cândva, cu un şarpe mare în care credeau popoarele de la miazănoapte, care jinduie să înghită întreaga lume.

Îmi aminteam şi eu povestea. Până la urmă, şarpele s-a înghițit pe sine.

— Iar în timp ce se plimba de colo până colo, vorbea cu aerul care îl învăluia, poleindu-i pielea în argint strălucitor.

Argint.

— Atena.

— Cine altcineva? a zâmbit ea rece şi amar. De câte ori se liniştea, venea la el. Îi şoptea la ureche, țâşnea dintre nori până la el, umplându-i mintea cu visuri despre toate aventurile de care n-avea parte.

Atena, neobosita zeiță care-şi urzea neîncetat intrigile. Luptase să-şi aducă eroul acasă, să-l vadă la loc de cinste printre ceilalți oameni, spre gloria ei şi a lui. Să-l audă mărturisind poveşti despre izbânzile sale şi despre câți troieni au secerat împreună. Însă mi-am amintit privirea ei hulpavă când îmi vorbise despre el: o bufniță cu prada în gheare. Eroul ei favorit nu avea în veci voie să-şi vadă de căminul său anost. Trebuia să trăiască în iureşul aventurii, strălucitor şi oțelit, mereu luptând şi căutând ceva, mereu încântând-o cu vreo istețime nemaivăzută, cu vreo stratagema strălucită înjghebată pe loc.

Copacii se zvârcoleau în cerul întunecat. În lumina aceea stranie, trăsăturile osoase ale Penelopei păreau la fel de bine cizelate ca ale statuilor lui Dedal. Mă întrebasem cum de nu se arătase mult mai geloasă pe mine. Acum am înțeles Nu eu eram zeița care-i furase soțul.

— Zeii se joacă de-a părinții, am zis, însă de fapt sunt nişte copii care bat din palme şi strigă că mai vor.

— Iar acum, că Odiseu al ei e mort, ce ar mai putea vrea? a întrebat ea.

Ultimele pietre s-au potrivit la locul lor şi am desluşit în sfârşit întregul mozaic. Zeii nu renunță în veci la comorile lor. Atena avea de gând să pună mâna pe ceea ce mai rămăsese din Odiseu. Sânge din sângele său.

— Pe Telemah?

— Da.

Spre mirarea mea, mi s-a pus un nod în gât.

— El ştie?

— Nu cred. Greu de presupus.

Ținea încă în mâini lâna încâlcită şi urât mirositoare. Furia îmi pârjolea pântecele. Îmi pusese fiul în primejdie. Pesemne că Atena deja plănuia să se răzbune pe Telegonus, iar ea ințețise şi mai tare flăcările. Însă, cinstit vorbind, nu mă mai mâniam ca pe vremuri. Dintre toți zeii pe care ar fi putut să mi-i aducă la uşă, măcar pe acesta puteam să-l înfrunt cel mai uşor. Atena nu putea să ne urască mai mult decât ne ura deja.

— Chiar crezi că poți să-l ascunzi de ochii ei?

— Ştiu că nu pot.

— Atunci ce anume cauți?

Îşi trăsese mai bine mantia pe umeri, ca o pasăre învelindu-se în aripi.

— Când eram tânără, am tras cu urechea la cuvintele vraciului de la palat. Spunea că leacurile pe care le vindea erau doar praf în ochi şi că cele mai multe beteşuguri se vindecă de la sine dacă le laşi destulă vreme în pace. Mă dădeam în vânt să descopăr asemenea taine, căci, ştiindu-le, mă simțeam cinică şi înțeleaptă. Mi-am făcut o întreagă filosofie din asta. Întotdeauna m-am priceput să aştept. Am supraviețuit războiului şi pețitorilor. Am aşteptat să termine Odiseu cu călătoriile sale. Mi-am zis că, dacă am destulă răbdare, va înceta şi cu frământările, şi cu Atena. Nu se poate să-l iubească doar pe el, dintre toți muritorii din lume. Însă se părea că aşa stăteau lucrurile. Iar cât am aşteptat, Telemah a îndurat ani în şir furiile tatălui său. A suferit, iar eu n-am vrut să văd ce se întâmplă.

Mi-am amintit ce-mi spusese odată Odiseu despre ea. Că nu-şi pierdea niciodată controlul, că nu făcea nicio greşeală. Atunci fusesem geloasă. Acum însă mi-am zis: ce povară! Ce povară hidoasă trebuie să porți în spinare.

— Totuşi, în lume există şi leacuri adevărate. Tu eşti dovada vie. Te-ai avântat în beznă de dragul fiului tău. I-ai sfidat pe zei. Mă gândesc câți ani din viață mi-am irosit cu lăudărosul acela. Am plătit pentru asta, după dreptate, însă şi Telemah a plătit din pricina mea. E un fiu vrednic, întotdeauna a fost. Vreau doar un mic răgaz înainte să-l pierd, înainte să fim azvârliți iar în iureşul valurilor. Vrei să mi-l oferi, Circe din Aiaia?

Nu şi-a încercat pe mine puterea ochilor cenuşii. Dacă ar fi făcut-o, aş fi refuzat-o. A aşteptat. Chiar îi şedea bine să aştepte. Părea la locul ei în încăpere, ca o podoabă în coroana ei.

— E iarnă, am zis. De-acum nu mai pleacă nicio corabie pe mare. Aiaia o să vă mai tolereze o vreme.

Capitolul 23

Fiii noştri se întorseseră de la muncile lor bătuți de vânturi, însă cu hainele uscate. Trăsnetele şi ploaia nu se abătuseră încoace din larg. Cât au mâncat ceilalți, m-am dus pe piscul cel mai înalt şi am simțit vraja deasupra mea. Se întindea din golf în golf, de la nisipurile galbene la stâncile colțuroase. O simțeam şi în sângele meu, povara de fier pe care o purtasem atâta amar de vreme. Atena o punea de bună seamă la încercare. Îi dădea târcoale de pe margine, căutând o fisură. Însă avea să țină.

Când m-am întors, Penelopa şedea tot la războiul de țesut.

— Se pare că vremea s-a schimbat, a zis ea privind peste umăr. De-acum marea s-a liniştit destul de mult. Telegonus, ai vrea să înveți să înoți?

Numai la asta nu mă aşteptam după discuția noastră. Însă nici n-am apucat să mă împotrivesc. Telegonus s-a însuflețit atât de tare, încât era să-şi răstoarne pocalul. Când au plecat prin grădină, l-am auzit cum îi descrie plantele mele. De când ştia el de carpen sau de cucută? Şi totuşi i le-a arătat pe amândouă, înşirându-i însuşirile fiecăreia.

Telemah venise în tăcere lângă mine.

— Parcă ar fi mamă şi fiu, a zis el.

Şi eu mă gândisem întocmai, însă am simțit un zvâcnet de furie când l-am auzit zicând-o cu glas tare. Am ieşit în grădină fără să-i răspund. M-am lăsat în genunchi pe straturile de plante şi m-am apucat să smulg buruienile.

Spre mirarea mea, m-a urmat.

— Nu am nimic împotrivă să-l ajut pe fiul tău, dar, cinstit acum, cocina pe care ne-ai pus s-o dregem zace nefolosită de multă vreme. Nu vrei să-mi dai de făcut ceva cu adevărat folositor?

M-am ridicat pe călcâie, cercetându-l.

— Cei de spiță regească nu se roagă de obicei să fie puşi la muncă.

— Se pare că am un răgaz de la supuşii mei. Ai o insulă frumoasă, dar o să înnebunesc dacă trebuie să stau aici cu mâinile-n sân zile în şir.

— Ce ştii să faci?

— Lucruri obişnuite. Să pescuiesc şi să trag cu arcul, să îngrijesc capre, deşi tu n-ai aşa ceva. Să cioplesc şi să clădesc. Aş putea să repar barca fiului tău.

— E ceva în neregulă cu ea?

— Cârma se mişcă greu şi nesigur, pânza e prea scurtă şi catargul prea lung. Riscă să se scufunde la orice talaz.

— Mie nu mi s-a părut aşa de rea.

— Nu vreau să spun că nu a fost impresionant pentru o primă încercare. Însă mă mir tare mult că nu ne-am scufundat venind încoace.

— E vrăjită împotriva scufundării. De când te pricepi să construieşti ambarcațiuni?

— Sunt din Itaca.

— Ce-ar trebui să mai ştiu?

Şi-a luat brusc o expresie serioasă, de parcă-mi punea un diagnostic.

— Oile au lâna atât de încâlcită, încât la primăvară s-ar putea să nu le mai poți tunde cum trebuie. Trei mese din sală se clatină pe picioare şi dalele de piatră din aleea grădinii se afundă în pământ. Sub streşini ai cel puțin doua cuiburi de pasăre.

Mă simțeam pe jumătate amuzată, pe jumătate jignită.

— Doar atât?

— Nu am făcut o examinare amănunțită.

— Mâine-dimineață poți să dregi barca cu Telegonus. Până una-alta, o să ne îngrijim mai întâi de oi.

Avea dreptate. Lâna era încâlcită şi, după iama aceea ploioasă, animalele se înnămoliseră aproape până la gât. Am adus peria şi un vas mare, plin cu o poțiune de-ale mele.

L-a cercetat.

— La ce e bună?
— Curăță noroiul fără să jupoaie lâna.
S-a apucat de treabă cu spor şi cu pricepere. Oile mele erau blânde, însă şi el ştia cum să le ia cu binişorul şi să le liniştească. Le mâna lesne încolo şi-ncoace doar cu o mână pe spinare.
— Ai mai făcut aşa ceva, i-am zis.
— Desigur. Licoarea asta curăță foarte bine. Ce este?
— Magie. Ciulin, pelinită, țelină, sulf.
— Ah.
Acum lucram cu cuțitul şi m-am apucat să tai ciulinii din lână. M-a întrebat despre rasa animalelor şi cum le împerecheam. Voia să ştie dacă blândețea lor se datora vreunei vrăji sau puterii mele. Când avea mâinile ocupate, nu mai era deloc țeapăn şi stângaci. Nu peste multă vreme a început să-mi povestească pățanii din vremea când păstorea caprele şi m-a făcut să râd. Nici n-am băgat de seamă când s-a lăsat soarele în mare şi, când au apărut Penelopa şi Telegonus lângă noi, am tresărit. Cât ne-am ridicat şi ne-am şters pe mâini de noroi, am simțit-o pe Penelopa privindu-ne țintă.
— Haideți, am spus. Pesemne că sunteți flămânzi.

În seara aceea, Penelopa s-a ridicat iarăşi devreme de la cină. M-am întrebat dacă voia să-mi dea de înțeles ceva, însă părea destul de obosită. Era încă în doliu, mi-am amintit. De fapt, toți eram. Însă fiul meu se simțea mai bine după înot sau poate din pricina atențiilor Penelopei. Vântul îi înroşise obrajii şi avea chef de vorbă. Nu despre tatăl său, căci îl durea încă prea tare, ci despre prima lui iubire: poveştile eroice. Se pare că prin Itaca trecuse un aed care ştia asemenea istorii şi Telegonus voia să audă ce ştia Telemah de la el. Telemah a început să-i povestească despre Belerofon şi Perseu, despre Tantal şi Atalanta. Se aşezase iar pe scaunul de lemn, iar eu, pe cel de argint. Telegonus stătea pe podoa sprijinit de un lup. Uitându-mă când la unul, când la celălalt, m-a cuprins un sentiment straniu, aproape ameţitor, de parcă nu era totul aievea. Chiar trecuseră de-abia două zile de când veniseră? Mi se părea mult mai mult. Nu eram învățată să am atâta lume în jur şi să port atâtea discuţii. Fiul meu l-a rugat să-i mai zică o poveste şi încă una, iar Telemah s-a înduplecat. Vântul îi răvăşise părul cât munciserăm afară şi obrazul îi era scăldat în lumina focului. Atâtea trăsături îl făceau să arate mai în vârstă, însă arcuirea aceea gingaşă a feței îi dădea un aer aproape copilăresc. Nu era un povestitor bun, cum recunoscuse, de altfel, dar îți făcea cumva plăcere să-l asculți cum descrie serios cai zburători şi merele aur. În odaie se încălzise şi vinul era bun. Pielea mi se facuse moale precum ceara. M-am aplecat în față.

— Zi-mi, aedul acela v-a vorbit vreodată despre Pasifae, o regină Cretei?

— Mama Minotaurului! a exclamat Telemah. Desigur. E mereu pomenită în povestea lui Tezeu.

— Ştie cineva ce s-a întâmplat cu ea după moartea lui Minos? E nemuritoare, oare mai domneşte?

Telemah s-a încruntat, dar nu de nemulțumire. Îşi luase aceeaşi expresie când îmi cercetase licoarea de curățat oile. L-am văzut cum descâlceşte în minte spițele stirpei, spre obârşie. Pasifae era fiica soarelui, din câte se zicea. Am văzut când a înțeles.

— Nu, a răspuns el. Neamul lor nu mai domneşte. Acum e rege un anume Leucus, care l-a uzurpat pe nepotul ei, Idomeneu. În povestea pe care am auzit-o se spunea că s-a întors în palatele zeilor după ce a murit Minos şi că trăieşte acolo la loc de cinste.

— Al cui palat, mai exact?

— Nu ştiu. Aedul nu mi-a spus.

Ameţită cum eram, am lăsat deoparte orice prudenţă.

— Pesemne că al lui Oceanos. Bunicul nostru. Va fi spaima nimfelor, ca pe vremuri. Am fost de faţă la naşterea Minotaurului. I-am ajutat să-l închidă în cuşcă.

— Telegonus a rămas cu gura căscată.

— Eşti rudă cu regina Pasifae? Şi l-ai văzut pe Minotaur? De ce nu mi-ai zis niciodată?

— Nu m-ai întrebat.

— Mamă! Trebuie să-mi povesteşti totul. L-ai cunoscut pe Minos? Şi pe Dedal?

— Cum crezi că m-am ales cu războiul de ţesut de la el?

— Nu ştiu! Am crezut că e, ştii tu...

Şi a fluturat din mână.

Telemah mă privea atent.

— Nu, am zis. L-am cunoscut.

— Ce mi-ai mai ascuns? m-a luat Telegonus la rost. Minotaurul, Trygon, cine ştie câte şi mai câte? Himera? Leul din Nemeea? Cerber şi Scylla?

Am zâmbit când l-am văzut indignându-se, aşa că lovitura a picat pe nepusă masă. Unde-i auzise fiul meu numele? De la Hermes? în Itaca? Nu mai conta. Simţeam un vârf de lance rece răsucindu-mi-se în măruntaie. Ce-a fost în mintea mea? Trecutul meu nu era un joc, o poveste plină de peripeţii, epava hidoasă adusă de furtuni să putrezească pe ţărm. Era la fel de rea ca a lui Odiseu.

— Mai mult de-atât n-o să-ţi zic. Să nu mă mai întrebi.

Şi cu asta m-am ridicat şi am plecat, să nu le mai văd chipurile uluite. Ajunsă în odaia mea, m-am întins pe pat. Nu aveam niciun lup sau leu cu mine, rămăseseră lângă fiul meu. Undeva deasupra noastră veghea Atena, cu ochii ei scăpărători. Îşi ţinea lancea ridicată, gata să-mi zărească vreo slăbiciune şi să mi-o străpungă.

— O să aştepţi mult şi bine, am zis în penumbra odăii Şi, cu toate că nu credeam c-o să adorm, am căzut într-un somn greu.

M-am trezit determinată şi cu mintea limpede. În seara trecută fusesem obosită şi băusem mai mult decât de obicei, dar acum mă simțeam iarăşi neclintită. Am întins masa de dimineață. Când a venit Telegonus, l-am văzut că mă priveşte cruciş, aştep-tându-se să răbufnesc. Însă am fost drăguță. N-ar trebui să se mire atât, mi-am zis. Pot să fiu agreabilă.

Telemah s-a arătat reținut, însă după masă s-a dus cu fratele său să repare barca.

— Îmi îngădui să mai țes la războiul tău?

Penelopa purta altă rochie. Era mai bine lucrată şi albită până prinsese culoarea untului. Îi punea frumos în lumină pielea mai brună.

— Da.

M-am gândit să merg la bucătărie, dar adesea tocam ierburi la masa lungă de lângă vatră şi nu vedeam motivul pentru care ar fi trebuit să mă retrag. Am adus cuțite, castroane şi tot ce aveam nevoie. Farmecele care-l ocroteau pe Telegonus nu trebuiau înnoite decât peste o jumătate de lună, aşa că am lucrat doar pentru plăcerea mea, uscând şi pisând plante şi distilând tincturi pentru mai târziu.

Credeam că n-o să stăm deloc de vorbă. Dacă ar fi fost în locul nostru, Odiseu poate s-ar fi ascuns mai departe trăgând de sforile celuilalt, doar ca să se amuze. Însă după ce stătuserăm atâta singure, cred că amândouă ajunseserăm să prețuim discuția deschisă.

Razele se strecurau pieziş pe fereastră, strângându-se la picio-arele noastre goale. Am întrebat-o despre Elena şi mi-a povestit întâmplări din vremea în care copilăriseră împreună, scăldându-se în râurile Spartei şi jucându-se la curtea unchiului său Tindareu. Am discutat despre țesut şi cele mai bune rase de oi. I-am mulțumit că se oferise să-l învețe pe Telegonus să înoate. Chiar îi făcea plăcere, mi-a zis. Îi amintea de vărul ei Castor, care era la fel de însuflețit şi de vesel. Avea darul de a face lumea să se simtă în largul ei.

— Odiseu atrăgea lumea spre el, a spus Penelopa. Telegonus aleargă în întâmpinarea ei, modelând-o din mers, cum îşi scobeşte râul albia.

Mă bucuram dincolo de orice cuvinte s-o aud cum îl laudă.

— Să-l fi văzut în pruncie. Nu ştiu făptură mai sălbatică. Deşi, cinstit acum, eu am fost mai sălbatică decât el. Nu mi se părea deloc greu să fii mamă, dar asta până am născut.

— Aşa era şi Hermiona, pruncul Elenei. O jumătate de deceniu a plâns şi a urlat, dar apoi s-a îmblânzit cu totul. Mi-am făcut griji că Telemah nu plânge destul. Că a învățat prea repede să se poarte. Mereu m-am întrebat dacă al doilea copil ar fi fost altfel. Însă când s-a întors Odiseu acasă, se părea că deja o sfârşisem cu asta.

Vorbea simplu, direct. În cânturi se zicea că e credincioasă. Devotată, cinstită şi prevăzătoare. Din vorbele acelea, părea o ființă apatică şi ştearsă, însă nu era deloc aşa. Ar fi putut să-şi ia alt soț şi în lipsa lui Odiseu să mai facă un prunc, să-şi uşureze viața. Însă îl iubise cu înverşunare şi nu îndurase pe nimeni altcineva.

Am luat un mănunchi de coada-şoricelului atârnat de o bârnă din tavan.

— La ce e bun?

Balsamuri de oblojit rănile. Coada-şoricelului opreşte sângerarea.

— Pot să mă uit? N-am mai văzut nicio vrăjitoare la lucru.

M-am bucurat la fel ca mai înainte, când îl lăudase pe Telegonus. I-am făcut loc la masă. Mă măgulea s-o am ea privitoare, căci îmi punea întrebări chibzuite când îi ziceam numele ingredientelor şi la ce folosesc. A vrut să vadă cu ce ierburi îi preschimbasem pe bărbați în porci. I-am presărat în mână frunzele uscate.

— N-o să mă preschimb singură în purcea, nu?

— Ar trebui să le înghiți şi să rosteşti cuvintele cu puteri vrăjite. Doar plantele crescute din sângele zeiesc vărsat îşi arată vraja fără să rosteşti niciun farmec. Şi cred că trebuie să fii vrăjitoare.

— Şi zeiță.

— Nu, am zis. Nepoata mea era muritoare şi putea să facă farmece la fel de bine ca mine.

— Nepoata ta... Te referi la Medeea?

Mi s-a părut ciudat să-i aud numele rostit după a la la vreme.

— O cunoşti?

— Numai din cântecele aezilor şi din spectacolele jucate la curțile regilor.

— Aş vrea să aud povestea.

Afară, copacii foşneau, iar eu am stat s-o ascult. Medeea reuşise într-adevăr să scape de Aietes. Ajunsese în Iolcos cu Iason şi îi născuse doi fii, însă vrăjile ei îl îngrozeau şi supuşii săi o dispreţuiau. După o vreme, el a vrut să-şi ia altă soţie, o prinţesă bună şi îndrăgită de acasă. Medeea l-a lăudat pentru înţelepciunea lui şi i-a trimis miresei, ca daruri de nuntă, o coroană şi o mantie lucrate chiar de ea. Când şi le-a pus, fata a ars pe loc de vie. Apoi Medeea şi-a târât copiii la un altar, jurând că Iason n-o să-i aibă niciodată, şi le a spintecat beregatele. Ultima oară fusese văzută chemând un car tras de balauri, care s-o ducă înapoi în Colhida.

Aezii schimbaseră mult povestea, era limpede, însă parcă vedeam aievea chipul însufleţit şi cercetător al Medeei. Chiar o credeam în stare să pună întreaga lume pe foc decât să piardă.

— Am prevenit-o că va avea o căsnicie plină de necazuri. Nu-mi place deloc să aud că am avut dreptate.

— Mai nimănui nu-i place, a zis Penelopa încet.

Poate se gândea la pruncii ucişi. Şi eu mă gândeam la ei. Şi la carul cu balauri care era, desigur, al fratelui meu. Nu-mi venea să cred că putea să se întoarcă la el după tot ce se întâmplase între ei. Însă mi se părea şi că are noimă. Aietes îşi dorea moştenitor şi nimeni nu-i semăna mai mult decât Medeea. Crescuse cu cruzimile lui drept lecţii şi, până la urmă, părea că nu învăţase să se modeleze altfel.

Am turnat miere peste codiţa-şoricelului şi am adăugat ceară, ca să leg cu ea balsamul. Aerul era dulce-înţepător de la ierburi.

— Cum ajungi vrăjitoare dacă nu trebuie să fii zeiţă? a întrebat Penelopa.

— Nu ştiu sigur. Pe vremuri credeam că se moşteneşte prin sânge, însă Telegonus nu poate să facă niciun farmec. De-acum cred că e mai mult vorba de voinţă.

A încuviinţat. Nu mai avea nevoie de lămuriri. Amândouă ştiam ce-i aceea voinţă.

După-masă, Penelopa şi Telegonus s-au dus iar în golf. După purtarea mea aspră de aseară, mă aşteptasem ca Telemah să mă evite. Însă a venit la mine când îmi vedeam de ierburi.

— M-am gândit să mă apuc să lucrez la mese.

L-am urmărit în timp ce pisam frunze de spânz. Avea la el o ață cu care măsura şi un pocal pe care-l însemnase şi-l umpluse cu apă până la linia desenată.

— Ce faci?

— Vreau să văd dacă podeaua e dreaptă. De fapt, picioarele sunt de vină. Nu au chiar aceeaşi lungime. O să le potrivesc.

M-am uitat cum le şlefuieşte, tot măsurându-le cu ața. L-am întrebat cum îşi spărsese nasul.

— Am înotat cu ochii închişi. M-am învățat însă minte.

Când a terminat, a ieşit să se ocupe de dalele de piatră ce formau aleea. L-am urmat, apucându-mă să plivesc grădina, deşi nici nu prea era nevoie. Am discutat despre albine; întotdeauna îmi dorisem să am mai multe pe insulă. M-a întrebat dacă pot să le îmblânzesc ca pe alte vietăți

— Nu. Le afum, cum se face de obicei.

— Am văzut un stup care pare prea plin. Dacă vrei, la primăvară pot să-l despart în două.

Am zis că vreau şi m-am uitat cum netezeşte movilițele de pământ.

— Acolo se varsă apa de pe acoperiş, am zis. Pietrele or să se afunde iarăşi după prima ploaie.

— Aşa merg lucrurile. Le dregi, se strică şi iar le dregi.

— Eşti răbdător din fire.

— Tata mi-a zis că aşa ceva este plictisitor. Tunsul oilor, curățatul vetrei, scoaterea sâmburilor din măsline… Curiozitatea îl mâna să ştie cum se fac toate acestea, însă nu-i convenea să se îngrijească de ele din obligație.

Era adevărat. Odiseu se dădea în vânt după sarcini pe care nu trebuia să le îndeplinească decât o dată: să cucerească un oraş, să înfrângă un monstru, să se strecoare într-o cetate de nepătruns.

— Poate o moşteneşti pe mama ta.

Nu a ridicat privirea, dar mi s-a părut încordat.

— Ce mai face? Ştiu că vorbiți.

— Îți duce dorul.

— Ştie unde să mă găsească.

Pe chip i se citea limpede şi deschis mânia. M-am gândit că avea un soi de inocență. Nu în sensul pe care-l dau poeții cuvântului: o virtute care, la sfârşitul poveştii, fie se năruie, fie se întăreşte plătind scump pentru ea. Nu vreau să zic nici că ar fi fost nesăbuit sau credul, ci că era alcătuit doar din sine însuşi, fără impuritățile care ne înfundă pe noi, ceilalți. Gândea, simțea şi făcea totul în linie dreaptă. Nu mă miram că tatăl său rămăsese uluit când îl văzuse. El ar fi căutat mereu tâlcul ascuns al lucrurilor, cuțitul dosit în beznă. Însă Telemah îşi arăta tăişul la lumina zilei.

A fost o perioadă ciudată. Atena ne atârna deasupra capetelor ca un topor, dar stătuse aşa timp de şaisprezece ani. De-acum nu mă mai pierdeam cu firea din atâta lucru. Zi de zi, Telegonus mergea cu fratele lui pe insulă. Penelopa torcea sau țesea, iar eu îmi prelucram ierburile. Deja îi zisesem fiului meu între patru ochi o parte din ce aflasem despre Odiseu în Itaca, despre firea sa tot mai arțăgoasă, despre bănuielile şi furiile sale, şi vedeam că înțelege cu fiecare zi mai bine. Încă jelea, dar nu se mai simțea atât de vinovat şi chipul i se înveselise iar. Prezența Penelopei şi a lui Telemah îl ajuta şi mai mult. Se bucura de atenția lor cum mi se hârjoneau leii când dădeau de un petic însorit. Mă mustra sufletul când vedeam cât de mult îşi dorise în anii trecuți o familie.

Penelopa şi Telemah tot nu-şi vorbeau. Ceas de ceas şi masă de masă, între ei domnea o încordare apăsătoare. Mi se părea absurd că nu puteau să-şi mărturisească greşelile şi mâhnirile şi să facă pace. Însă erau ca două ouă care se temeau să fie sparte.

După-amiaza, Telemah îşi găsea mereu ceva de făcut prin apropiere şi discutam până la apusul soarelui. Când intram să întind farfuriile pentru cină, venea după mine. Dacă putea să mă ajute cu ceva, mă ajuta. Dacă nu, se aşeza în fața vetrei şi cioplea bucățele de lemn: un taur, o pasăre, chit săltând din valuri. Îşi mişca mâinile migălos şi grijuliu, fără niciun gest de prisos, fapt pentru care îl admiram. Nu era vrăjitor, dar i s-ar fi potrivit după fire. Îi ziceam că podeaua o să se curețe singură, însă el mătura întotdeauna rumeguşul şi aşchiile după ce termina.

Părea ciudat să am mereu pe cineva lângă mine. Eu şi Telegonus ne văzuserăm de obicei fiecare de treburile lui, iar nimfele mele fuseseră mai degrabă ca nişte umbre... mi se strecurau pe la coada ochiului. Şi din atâta lucru, ştiindu-le prin apropiere, ajungeau să mă obosească şi să-mi tot abată una-două atenția, până când nu mai înduram şi trebuia să cutreier insula de una singură. Însă Telemah era reținut, sigur pe sine şi liniştit, astfel încât devenise un tovarăş plăcut şi deloc sâcâitor. Cel mai mult îmi amintea, mi-am dat seama, de leoaica mea. Aveau amândoi aceleaşi aer demn şi drept, aceeaşi privire liniştită, în care se citea o voioşie tainică. Până şi aceeaşi grație care-i ținea meu cu picioarele pe pământ, în căutarea propriilor țeluri lăsându-mă să mi le caut pe ale mele.

— Ce-i aşa de amuzant? m-a întrebat la un moment dat.

Am clătinat din cap.

Era poate a şasea zi de când sosiseră. Cioplea un măslin, modelându-i trunchiul răsucit şi însemnându-i fiecare nod şi scorbură cu vârful cuțitului.

— Nu ți-e dor de Itaca? l-am întrebat la rândul meu.

S-a gândit puțin.

— Mi-e dor de cunoscuți. Şi-mi pare rău că nu-mi văd caprele dând iezi. Cred că n-aş fi fost un rege rău.

— Telemah cel Drept.

— Aşa îți zic dacă eşti atât de plicticos şi nu găsesc un nume mai bun, a zâmbit el.

— Şi eu cred că ai fi un rege bun. Încă poți ajunge, cine ştie? Oamenii uită repede. Ai putea să te întorci gloros, moştenitorul pe care-l aşteaptă de mult, vrednicia de care dai dovadă aducând cu sine belşugul.

— Pare o poveste frumoasă. Însă ce-aş face în toate odăile acelea în care şi-au petrecut timpul odată pețitorii şi tata? Fiecare pas ar fi o amintire pe care nu mi-aş dori-o deloc.

— Pesemne că ți-e greu să stai cu Telegonus.

— De ce să-mi fie greu? s-a încruntat el.

— Pentru că seamănă atât de mult cu tatăl tău.

— Despre ce vorbeşti? a râs el. Telegonus e bucățică ruptă din tine. Nu-ți seamănă doar la față. Dă din mâini ca tine, merge ca tine. Vorbeşte ca tine, aveți acelaşi glas.

— După cum vorbeşti, parcă ar fi un blestem.

— Nu e defel un blestem.

Privirile ni s-au întâlnit. Undeva departe, mâinile mele curățau rodii pentru masă. Am crestat metodic coaja, dezvelind pulpa subțire şi albicioasă. În ea luceau semințele roşii şi zemoase, în găoacele lor ca de ceară. Buzele îmi ardeau însetate. Când eram cu el, aveam grijă ce fac. Era o noutate să observ cum mi se modelează expresiile pe chip, cum mi se încheagă vorbele pe limbă. Îmi petrecusem aproape toată viața avântându-mă în vâltoare până la coate, luând-o încoace sau încolo, împrăştiată şi nestăpânită. Trăirea cea nouă mă cuprindea încet, ca un soi de picoteală nedesluşită, aproape de letargie. Nu era prima oară când mă privea cu tâlc. Însă ce mai conta? Era fratele fiului meu. Îmi împărțisem patul cu tatăl său. Îi era îndatorat Atenei. Chiar dacă el nu-şi dădea seama, ştiam eu prea bine.

Anotimpul se schimbase. Cerul îşi deschisese palmele şi pământul se înălțase să-l îmbrățişeze. Lumina se revărsa potop, poleindu-ne în aur. Marea rămăsese doar puțin în urmă. Dimineața, la masă, Telegonus şi-a bătut fratele pe spate.

— Peste câteva zile putem să ieşim cu barca în golf.

Am simțit ochii Penelopei privindu-mă. *Până unde se întinde vraja?*

Nu ştiam. Până dincolo de brizanți, însă nu puteam arăta exact valul.

— Nu uita, Telegonus, am zis, că la final există înlotdeauna o furtună puternică. Aşteaptă până trece.

Parcă drept răspuns, s-a auzit o bătaie în uşă.

— Lupii nu au urlat, a şoptit Telegonus în tăcerea care s-a lăsat.

— Nu.

N-am mai prevenit-o pe Penelopa din ochi. Dacă nu ghicise deja, era neghioabă. M-am învăluit în firea mea zeiască ca într-o armură rece, şi m-am dus să deschid.

— Aceiaşi ochi negri şi acelaşi chip frumos şi desăvârşit. L-am auzit pe fiul meu icnind şi am simțit cum înlemneau toți în spate.

— Fiică a lui Helios. Îmi îngădui să intru?

— Nu.

A ridicat din sprânceană.

— Am o solie pentru unul dintre oaspeții tăi.

Am simțit cum mă împunge frica în coaste, însă i-am răspuns sec.

— Te aud şi de aici.

— Prea bine.

Pielea i-a strălucit. Înfățişarea atrăgătoare şi zâmbetul îi dispăruse. Acum era solul ceresc al zeilor, preaputernic şi implacabil.

— Telemah, prinț al Itacăi, vin cu solie de la mărita zeiță Atena, care doreşte să-ți vorbească. Îi solicită vrăjitoarei Circe să coboare vraja care o împiedică să vină pe insulă.

— *Solicită,* am zis. Interesant că a ales cuvântul acesta când chiar ea a încercat să-mi omoare fiul. De unde să ştiu că nu şi-a pus în gând să încerce din nou?

— Nu mai este interesată de fiul tău. Hermes a renunțat la fala de dinainte şi a vorbit iar cu glas dezinvolt: Dacă alegi să te porți prosteşte – sunt chiar cuvintele ei, desigur se oferă să jure că va fi ocrotit. Nu îl doreşte decât pe Telemah. E vremea să-şi ia moştenirea în primire. S-a uitat pe lângă mine la masă. M-ai auzit, prințe?

Telemah îşi plecase ochii.

— Am auzit. Primesc cu umilință solia şi solul. Numai că sunt oaspete pe insula aceasta. Trebuie să ştiu mai întâi ce are de spus gazda mea.

Hermes a înclinat un pic din cap, cu ochi iscoditori.

— Ei bine, gazdă?

O simțeam pe Penelopa în spate, înălțându-se ca o lună tomnatică. Îmi ceruse un răgaz să se împace cu Telemah şi încă nu o făcuse. Îmi închipuiam cât de amar se căia în sinea ei.

— Mă învoiesc, am zis. Însă nu-mi va fi uşor să descâlcesc vraja. Poate veni peste trei zile.

— Vrei să-i transmit fiicei lui Zeus că trebuie să aştepte trei zile?

— Sunt aici de o jumătate de lună. Dacă se grăbeşte, putea să te trimită mai devreme. Poți să-i spui exact cuvintele mele.

Ochii i-au sclipit amuzați. Odată mă hrănisem din privirea aceea, pe vremea când mueam de foame şi crezusem că firimiturile pe care mi le azvârlea constituiau un adevărat ospăț.

— Aşa voi face cu siguranță.

Am tras în piept golul care se căscase după el. Penelopa m-a privit în ochi.

— Mulțumesc, mi-a zis. Apoi s-a întors spre Telemah. Fiule – era prima oară când o auzeam vorbindu-i în față. Ai aşteptat prea mult din pricina mea. Vrei să ne plimbăm împreună?

Capitolul 24

I-am urmărit în timp ce coborau pe cărarea ce ducea către țărm. Telemah părea buimac, însă era firesc. Tocmai aflase că e alesul Atenei şi, totodată, că o să cadă la pace cu mama lui. Aş fi vrut să-i spun ceva înainte să plece, dar nu-mi găsisem cuvintele.

Telegonus mi-a dat un cot.

— Ce voia să zică Hermes cu „moştenirea lui Telemah"?

Am clătinat din cap. Chiar în dimineața aceea văzusem primii boboci ai primăverii. Atena îşi alesese bine momentul. Venea tocmai când putea să-l trimită pe Telemah pe mare.

— Mă mir că-ți ia trei zile să desfaci farmecul. Nu poți să foloseşti nişte... cum se numeşte? *Mōli*?

M-am întors spre el.

— Ştii că farmecele ascultă de voința mea. Dacă aş renunța la el, s-ar prăbuşi într-o clipă. Aşa că nu, nu-mi ia trei zile.

S-a încruntat.

— L-ai mințit pe Hermes? N-o să se mânie Atena când va afla?

Încă mă mai speriam când îl vedeam atât de nevinovat.

— N-am de gând să-i spun. Telegonus, sunt zei. Dacă nu-ți ții vicleşugurile pentru tine, o să pierzi totul.

— Ai făcut-o ca să le dai răgaz Penelopei şi lui Telemah să discute.

Era el tânăr, dar nu prost.

— Cam aşa ceva.

A ciocănit cu degetul în obloane. Leii nici n-au mişcat, ştiau ce larmă face când e neliniştit.

— O să-i mai vedem vreodată dacă pleacă?

— Cred că o să-i revezi.

Fie că a observat schimbarea, fie că nu, n-a zis nimic. Simțeam că-mi tresaltă uşor pieptul. Trecuse atâta vreme de când nu mai vorbisem cu Hermes, că uitasem cât de greu e să-i înfrunți privirea aceea vicleană şi atotvăzătoare.

— Crezi că Atena o să încerce să mă omoare? a întrebat Telegonus.

— Va trebui să jure înainte să vină şi aşa o să se lege de mâini şi de picioare. Însă o să am oricum lancea.

Mi-am silit mâinile să-şi vadă de muncile zilnice, de farfurii, spălat şi plivit. Când a început să se însereze, am pregătit un coş cu mâncare şi l-am trimis pe Telegonus după Penelopa şi Telemah.

— Nu zăbovi lângă ei. Trebuie să stea singuri.

— Nu sunt un ţânc nătâng, a zis el înroşindu-se.

— Ştiu că nu eşti, am spus trăgând aer în piept.

M-am foit de colo până colo cât a fost el plecat. Nu ştiam de ce mă simţeam atât de dureros de încordată. Doar ştiusem că o să plece. Ştiusem de la bun început.

Penelopa s-a întors când s-a înălţat luna pe cer.

— Îţi sunt recunoscătoare, mi-a spus. Viaţa nu e aşa de simplă ca un război de ţesut. Ceea ce ai ţesut nu poate fi deşirat dintr-o mişcare. Însă cred că m-am apucat de-acum. E nedrept dacă-ţi mărturisesc că m-am bucurat când l-ai amânat pe Hermes?

— Şi eu trebuie să-ţi mărturisesc ceva. Nu-mi pare rău s-o ţin pe Atena trei zile pe ghimpi.

— Îţi mulţumesc, a zâmbit ea. Încă o dată.

Telegonus stătea lângă vatră, lipind pene de cozile săgeților, însă de-abia dacă terminase câteva. Era la fel de frământat ca mine. Se uita pe fereastră, la aleea din grădină, de parcă aştepta să apară Hermes. Am curățat mesele deja curățate. Mi-am mutat oalele cu ierburi când aici, când dincolo. Mantia neagră de doliu a Penelopei atârna de războiul de țesut, aproape terminată. Aş fi putut să mă aşez şi să lucrez o vreme, însă s-ar fi văzut pe pânză că nu erau mâinile ei.

— O să ies, i-am zis lui Telegonus.

Şi am plecat înainte să-mi răspundă.

Picioarele m-au purtat spre o vâlcea pe care o ştiam, printre stejari şi măslini. Crengile făceau o umbră plăcută şi iarba era moale. Puteai să asculți păsările de noapte cântând deasupra capului.

Stătea pe un copac prăbuşit, o siluetă în întuneric.

— Îți tulbur cumva liniştea?

— Nu, a spus.

M-am aşezat lângă el. Simțeam sub picioare iarba rece şi un pic umedă. Bufnițele țipau în depărtare, încă flămânde după penuria iernii.

— Mi-a spus mama ce ai făcut pentru noi. Şi acum, şi înainte. Mulțumesc.

— Mă bucur dacă v-am fost de ajutor.

A încuviințat abia schițat.

— Mi-a luat-o cu trei leghe înainte, ca de obicei.

Deasupra noastră, ramurile se clătinau, tăind luna în aşchii.

— Eşti pregătit s-o înfrunți pe zeița cu ochii cenuşii?

— E cineva pregătit?

— Măcar ai mai văzut-o. Când a oprit războiul dintre tatăl tău şi rudele pețitorilor.

— Am văzut-o adesea. Venea la mine când eram copil. Niciodată cu adevărata ei înfățișare. Băgăm de seamă că unii oameni aveau ceva anume. Știi. Străina care-mi dădea sfaturi amănunțite. Vechiul prieten de familie căruia îi lucesc ochii în întuneric. Aerul mirosea a măsline îmbibate de ulei și a fier. Când îi rosteam numele, cerul lucea puternic, precum argintul lustruit. Toate lucrurile anoste din viață, pielița ruptă de la unghia degetului mare, batjocura pețitorilor, toate dispăreau. Mă făcea să mă simt ca un erou din cânturi, gata să îmblânzească tauri care scuipă flăcări pe nări și să însămânțeze colți de balauri.

O bufniță s-a învârtit în jurul meu bătând din aripi. În liniștea aceea, dorul din glas îi răsuna ca un clopot.

— După ce s-a întors tata, n-am mai văzut-o deloc. Am așteptat multă vreme. Am ucis berbeci în cinstea ei. Am cercetat amănunțit pe oricine îmi apărea în cale. Păstorul acela nu a rămas ciudat de mult lângă mine? Matelotul acela nu era prea curios să audă ce cred?

A râs încet.

— Îți dai seama că nimeni nu se dădea în vânt după mine. Mă zgâiam mereu la ei, apoi le întorceam dezamăgit spatele.

— Știi ce are de gând cu tine?

— Cine știe ce vor zeii?

Am simțit-o ca pe o mustrare. Era vechea prăpastie de netrecut, căscată între muritori și zeități.

— Cu siguranță vei avea putere și bogății. Pesemne că vei avea ocazia să devii Telemah cel Drept.

Stătea cu ochii la umbrele pădurii. De-abia dacă se uitase la mine de când venisem. Legătura care se crease între noi se risipise ca fumul în vânt. Se gândea la Atena, privea spre viitorul său. Știusem că așa va fi, însă m-am mirat că mă durea atât de tare să văd cât de iute se întâmplă totul.

— Ar trebui să iei barca, desigur, am zis. E vrăjită împotriva dezastrelor pe mare, după cum știi. Veți putea pleca de cum sunteți gata. Telegonus n-o să se supere.

A rămas atâta vreme tăcut, încât am crezut că nu m-a auzit.

— Ești generoasă. Îți mulțumesc. Așa o să-ți recapeți insula.

Auzeam fiecare trosnet din desișuri. Auzeam marea pe țărmul din depărtare, sunetul răsuflării noastre dispărând în vălurirea ei necurmată.

— Da, am spus. Aşa e.

În zilele care au urmat, treceam pe lângă el de parcă era o masă din sala mea. Penelopa mă țintuia cu privirea, dar nu vorbeam nici cu ea. Stăteau mult împreună, dregând firele rupte dintre ei. Nu voiam să-i văd. M-am dus cu Telegonus pe țărm, să-mi arate cum înoată. Umerii săi vânjoşi îşi croiau perfect calea prin valuri. Nu părea de şaisprezece ani, ci bărbat în toată firea. Odraslele zeilor capătă forță mai iute decât cele ale muritorilor. O să le ducă dorul după plecare, ştiam, însă o să-i găsesc altceva de făcut. O să-l ajut să uite. O să i zic: unii oameni sunt precum constelațiile care nu se lasă la pământ decât un anotimp.

Le întindeam cina, îmi luam mantia şi mergeam prin beznă. Căutam cele mai înalte piscuri, desişurile unde nu mă putea urma niciun muritor. Chiar şi aşa, tot râdeam de mine. Care dintre ei crezi c-o să te urmărească? Tot răscoleam în minte poveştile pe care i le ascunsesem lui Odiseu despre Aietes, Scylla şi ceilalți. Nu dorisem ca istoria mea să-i fie doar prilej de distracție şi de rumegat pentru istețimea sa neobosită. Însă cine altcineva le-ar fi putut asculta cu hidoşeniile şi greşelile lor? Pierdusem şansa de a vorbi, iar acum era prea târziu.

M-am dus la culcare. Până în zori am visat la lancea în vârful căreia stătea înfiptă coada lui Trygon.

În dimineața celei de-a treia zile, Penelopa m-a atins pe mânecă. Sfârşise mantia neagră. Când o purta, părea mai trasă la față.

— Ştiu că-ți cer mult, însă vrei să fii de față când vorbim cu ea?

— Da. Şi Telegonus va fi prezent la discuție. Vreau să isprăvim cât mai repede. M-am săturat de jocuri.

Vorbele mi se păreau aspre. Am luat-o cu paşi mari spre pisc. Stâncile se înnegriseră după ce turnasem poțiuni pe ele şaisprezece ani la rând. M-am aplecat şi am frecat cu degetul petele scobite. De-atâtea ori venisem aici. Îmi petrecusem atâtea ceasuri. Am închis ochii şi am simțit vraja deasupra mea, delicată ca sticla. Am lăsat-o să cadă.

S-a auzit un plesnet uşor, ca o coardă de arc eliberată din încordarea ei. Am aşteptat ca vechea povară să-mi pice de pe umeri, însă m-a străbătut un fel de sfârşeală. Am întins mâna să mă sprijin de ceva, dar nu am reuşit. M-am clătinat tremurând pe picioare. N-aveam vreme să-mi trădez slăbiciunea. Eram descoperiți. Venea Atena, săgetând aerul spre insula mea, ca un vultur repezindu-se din cer. M-am silit să cobor muntele. Mă poticneam în toate rădăcinile şi-mi suceam gleznele de toți bolovanii. Răsuflarea mi se tăiase aproape de tot. Am deschis uşa. Trei chipuri m-au privit tresărind. Telegonus s-a ridicat în picioare.

— Mamă?

Am trecut iute pe lângă el. Cerul se deschisese deja şi fiecare clipă devenise primejdioasă. Nu-mi trebuia decât lancea. Am apucat-o de coada ei strâmbă şi i-am simțit mirosul dulceag de otravă. Parcă mi s-a mai limpezit un pic mintea. Nici măcar Atena nu ar risca atât de mult.

M-am dus cu ea în sală şi mi-am luat locul lângă vatră. Au venit şi ei nesiguri lângă mine. N-am mai apucat să-i previn. Strălucirea ei a fulgerat încăperea şi aerul s-a făcut argintiu. Platoşa îi lucea de parcă ar fi fost încă pe jumătate topită. Creasta coifului se înălța țepoasă deasupra noastră.

Mă sfredelea cu privirea. Avea glasul întunecat ca metalele în mină.

— Ți-am spus că o să-ți pară rău dacă trăieşte.

— Te-ai înşelat, am zis.

— Mereu ai fost obraznică, titanidă.

Dintr-odată, parcă pentru a mă jigni cu interesul ei aprins, s-a întors spre Telemah, care îngenunchease lângă Penelopa.

— Fiu al lui Odiseu, a zis ea cu glas măgulitor. Zeus a prorocit că la apus se va înălța un nou imperiu. Într-acolo a fugit Enea, cu restul troienilor săi, pe când mie îmi revin grecii, ca putere pe potrivă, care să le țină piept. Pământul e roditor şi bogat, înțesat cu vietăți de câmpie şi pădure, în copaci atârnă poame de toate soiurile. Acolo vei întemeia un oraş prosper, vei clădi ziduri trainice şi vei da legi cate să țină piept sălbăticiilor. Din stirpea ta va creşte un popor măreț, care va domni de-a lungul epocilor. Am strâns oameni vrednici din ținuturile noastre şi le-am dat o corabie. Sosesc astăzi, pentru a te purta spre viitorul tău.

Scânteile viziunii sale aurite aprinseseră întreaga odaie. Şi Telemah ardea. Umerii îi păreau mai largi, brațele îi plesneau de forță. Până şi glasul i se îngroşase.

— Zeiță înțeleaptă cu ochi cenuşii. Dintre toți muritorii, m-ai cinstit pe mine. Niciun om nu merită o asemenea onoare.

Zâmbetul viperin al Atenei a umplut încăperea.

— Corabia va sosi să te ia la apus. Pregăteşte-te.

Acum se cuvenea să se ridice. Să se mândrească cu gloria pe care i-o dăruise ea, ridicând-o ca pe un stindard. Însă el a rămas mai departe în genunchi.

— Mă tem că nu sunt demn de darurile tale.

M-am încruntat. De ce se înjosea? Nu era deloc înțelept. Mai bine-i mulțumea şi gata, până nu se supăra din nimica toată.

În glasul Atenei se simțea o notă de nerăbdare.

— Îți cunosc slăbiciunile, a zis ea. Nu vor conta, căci voi fi cu tine, întărindu-ți brațul de lăncier. Pe vremuri te-am călăuzit spre victorie în lupta cu pețitorii. Te voi călăuzi iarăşi.

— M-ai vegheat mereu, a zis Telemah. Îți mulțumesc pentru tot. Însă nu pot să primesc.

Aerul a încremenit.

— Ce vrei să spui? s-a mâniat zeița.

— Am chibzuit trei zile şi am decis. Nu mi-am descoperit nicio dorință să mă lupt cu troieni sau să clădesc imperii. Intenționez să trăiesc o altfel de viață.

Mi se uscase gâtlejul. Ce făcea nătângul? Ultimul om care o refuzase pe Atena fusese Paris, prințul Troiei. O preferase pe zeița Afrodita, însă acum era mort, iar cetatea lui – scrum.

Ochii Atenei sfredeleau aerul.

— Nu ai nicio dorință? Ce înseamnă asta? Ți-a oferit un alt zeu ceva mai bun?

— Nu.

— Atunci?

A privit-o în ochi fără să crâcnească.

— Nu îmi doresc o asemenea viață.

— Penelopa, a şfichiuit ea aerul. Vorbeşte cu fiul tău.

Penelopa îşi plecase fața aproape de podea.

— Am vorbit, zeiță. Este cât se poate de hotărât. Ştii că şi tatăl său era încăpățânat din fire.

— Când venea vorba de înfăptuirile sale, a zis Atena şi fiecare cuvânt îi trosnea ca un gât de porumbel frânt. De iscusința sa. Cum de a decăzut atât de mult? S-a întors iar spre Telemah. Nu-ți voi mai face a doua oară darul acesta. Dacă te încăpățânezi, dacă mă refuzi, nu vei mai avea parte de niciun strop din gloria mea. Nu voi mai veni la tine niciodată, oricât te-ai ruga de mine.

— Înțeleg, a spus el.

Era atât de liniştit, încât Atena părea şi mai furioasă.

— N-o să apari în niciun cânt. În nicio poveste. Mă înțelegi? Vei trăi neştiut de nimeni. Numele nu-ți va rămâne deloc în istorie. Vei fi un nimeni.

Cuvintele îi erau ca nişte ciocane izbind în nicovală. O să se înduplece, mi-am zis. Desigur. Doar toți muritorii jinduiesc după faima pe care i-o descrisese ea. E singura lor şansă la nemurire.

— Aleg această soartă.

Pe chipul rece şi frumos al Atenei s-a întipărit limpede uluiala. De câte ori în veşnicia ei fusese refuzată? Nici nu putea să priceapă. Arăta ca un vultur care se repezise să prindă iepurele şi se trezise înglodat în noroi.

— Eşti neghiob. Consideră-te norocos că nu te omor pe loc. Te cruț din dragoste pentru tatăl tău, însă nu te voi mai ocroti de-acum.

Gloria care-l învăluise s-a risipit cu totul. Fără ea părea pipernicit, pământiu şi încovoiat ca scoarța măslinilor. Eram la fel de uluită ca Atena. Ce făcuse? Eram atât de absorbită, încât n-am văzut decât prea târziu calea ce ni se întindea în față.

— Telegonus, a spus Atena. Şi-a întors iute privirea argintie spre el. Glasul i se schimbase iar, din fier în filigran. Ai auzit ce i-am propus fratelui tău. Acum îți propun ție. Vrei să pleci pe mare şi să fii pavăza mea în Italia?

Parcă alunecasem peste buza unei prăpăstii. Cădeam în hău şi n-aveam de ce să mă agăț.

— Fiule, am țipat. Nu vorbi.

Atena s-a întors spre mine iute ca o săgeată slobozită.

— Îndrăzneşti să mă înfrunți din nou? Ce mai vrei de la mine, vrăjitoare? Am jurat că nu-i voi face niciun rău. Îi ofer un dar pentru care oamenii şi-ar vinde şi sufletul. Îl vei ține priponit lângă tine, ca pe o mârțoagă deşelată?

— Nu îl vrei pe el, i-am zis. Doar l-a omorât pe Odiseu.

— Odiseu s-a omorât singur, a spus ea spintecând aerul ca tăişul unei coase. A rătăcit calea.

— A rătăcit calea din pricina ta.

Ochii îi fumegau de furie. I-am citit în privire – se gândurile cum mi-ar sfâşia beregata cu vârful lăncii.

— Aş fi făcut din el un zeu, a continuat. Egalul meu adevărat. S-a dovedit însă prea slab.

Pentru un zeu, era singura scuză posibilă. Am rânjit, tăind aerul cu vârful lăncii mele.

— Nu vei pune mâna pe fiul meu. Nu te las să mi-l iei. O să mă lupt cu tine.

— Mamă, s-a auzit glasul blând de lângă mine. Îmi îngădui să vorbesc?

Simţeam că mă frâng. Ştiam ce-o să văd când o să mă uit la el, speranţa însufleţită din ochii lui. Voia să plece. Întotdeauna îşi dorise să plece, de când îl ţinusem în braţe la naştere. Îi îngăduisem Penelopei să rămână pe insula mea ca să nu-şi piardă fiul. Acum urma să-l pierd pe al meu.

— La asta am visat, a spus el. Lanuri de aur întinzându-se până-n zare. Livezi, râuri strălucitoare, turme bogate. Credeam că văd Itaca.

Încerca să-mi vorbească blând, să-şi ţină în frâu bucuria care-l potopise. Mi-am amintit de Icar, care murise când se văzuse liber. Telegonus ar muri dacă s-ar vedea prizonier. Nu la trup şi nici în ani. Însă toată dulceaţa i s-ar ofili şi i s-ar scutura.

M-a luat de mână. Era un gest desprins din jocul aezilor. Însă nu eram acum într-un soi de cânt? Tot repetaserăm refrenul acesta.

— Ştiu prea bine, însă m-ai învăţat să fiu prudent. O să reuşesc, mamă.

Eram un gol cenuşiu în aer. Ce puteam să zic? Unul dintre noi tot trebuia să jelească. N-o să-l las pe el.

— Fiul meu, am spus, tu hotărăşti.

Bucuria i s-a revărsat ca un val. Am refuzat să mai privesc scena, astfel că le-am întors spatele. Atena o să se bucure, mi-am zis. Se vedea în sfârşit răzbunată.

— Să fii gata când vine corabia, a spus ea. Soseşte după-amiază. Alta nu mai trimit.

★

Lumina a pălit, preschimbându-se la loc în razele obişnuite de soare. Penelopa şi Telemah au plecat pe furiş. Telegonus m-a îmbrățişat, aşa cum nu mai făcuse din copilărie. Aşa cum poate nu mai făcuse niciodată. Nu uita asta, mi-am zis.

Umerii lui lați, oasele arcuite ale spinării, căldura răsuflării. Însă eram cu mintea pârjolită şi împrăştiată.

— Mamă? Chiar nu poți să te bucuri pentru mine?

Nu, îmi venea să-i strig. Nu, nu pot. De ce trebuie să bucur? Nu ajunge că te-am lăsat să pleci? Însă nu voiam să mă vadă aşa la plecare, să-şi vadă mama urlând şi bocindu-l de parcă era mort, deşi mai avea în el atâția ani şi atâtea speranțe.

— Mă bucur pentru tine, m-am silit să-i răspund.

L-am dus în odaia lui. L-am ajutat să-şi strângă lucrurile şi să-şi umple cuferele cu leacuri de toate felurile, pentru răni şi dureri de cap, pentru vărsat şi nesomn, chiar şi pentru naşteri, deşi l-am văzut că roşeşte.

— O să întemeiezi o dinastie, i-am zis. De obicei îți trebuie urmaşi ca să izbândeşti.

l-am dat cele mai groase veşminte pe care le aveam, deşi era primăvară şi urma curând vara. I-am spus s-o ia pe Arcturos care-l iubise de când era pui. I-am dat amulete, l-am învelit cu farmece. L-am acoperit de comori, aur, argint şi broderii meşteşugite, căci noii regi o duc cel mai bine când dăruiesc minuni.

De-acum se dezmeticise.

— Dacă dau greş?

M-am gândit la tărâmul pe care-l descrisese Atena. Colinele vălurite, încărcate de poame grele şi lanuri de grâu, cetatea scânteietoare pe care urma s-o clădească. Avea să troneze ca judecător în jilțul său, în cea mai însorită sală, iar bărbații şi femeile vor veni de departe ca să-i îngenuncheze la picioare. Va fi un conducător bun, mi-am zis. Drept şi Iu bitor. Nu se va mistui ca tatăl său. Nu cunoscuse niciodată setea de glorie, ci doar de viață.

— Nu vei da greş, l-am încurajat.

— Nu crezi că şi-a pus în gând să-mi facă vreun rău?

Acum îşi făcea griji, când era prea târziu. Avea doar şaisprezece ani, sosit de curând pe lume.

— Nu, am spus. Nu cred. Te prețuiește pentru sângele tău, iar cu timpul va ajunge să te prețuiască și pentru cine ești cu adevărat. Pe ea te poți bizui mai mult decât pe Hermes, deși niciun zeu nu e demn de încredere. Să nu uiți niciodată să te bazezi pe propriile forțe.

— Așa voi face. Nu ești mânioasă? a întrebat căutându-mi privirea.

— Nu.

Nu fusesem niciodată mânioasă, ci doar înfricoșată și mâhnită. Zeii se puteau folosi de el ca să lovească în mine.

S-a auzit o bătaie în ușă. Am deschis. Telemah ținea în mâini ceva înfășurat într-o țesătură de lână.

— Îmi pare rău că vă întrerup, a spus el, cu grijă să nu-mi întâlnească privirea. I-a întins pachetul fiului meu: Pentru tine.

Telegonus a desfăcut pânza. Era o vargă lustruită, îngustată și crestată la capete. Coardele arcului erau strânse colac lângă ea. Telegonus a mângâiat mânerul îmbrăcat în piele.

— E frumos.

— A fost al tatei, a zis Telemah.

Telegonus a ridicat ochii uluit. Pe chip i-am văzut o umbră de tristețe.

— Frate, nu pot. Și așa ți-am luat cetatea.

— Nu a fost niciodată cetatea mea. Și nici arcul nu a fost. Te vei descurca mai bine cu amândouă.

Simțeam că stau departe de ei. Până acum nu mai văzusem niciodată atât de limpede diferența de vârstă dintre ei. Fiul meu înflăcărat și bărbatul acesta care alesese să fie nimeni.

L-am condus pe Telegonus cu poverile sale până jos, pe țărm. Telemah și Penelopa și-au luat rămas-bun de la el și s-au tras deoparte. Am așteptat lângă fiul meu, însă de-abia dacă mă vedea. Fixase cu privirea linia subțire a orizontului.

Corabia a tras în golf. Era uriașă, cu parapetele proaspete, mirosind a rășină și a vopsele, cu pânza lucind nou-nouță. Matelotii lucrau ordonat și cu spor. Aveau bărbile îngrijite și trupurile călite și puternice. Când au lăsat podețul, s-au strâns însuflețiți lângă parapet.

Telegonus a pășit în față, să-i întâmpine. Stătea drept, strălucind în lumina soarelui. Arcturos i se așezase la picioare. Arcul tatălui său îi atârna pe umăr, cu coarda întinsă.

— Sunt Telegonus din Aiaia, le-a strigat, fiul unui erou măreț şi al unei zeițe şi mai mărețe. Bine-ați venit, căci însăşi Atena cu ochi cenuşii v-a adus la mine.

Matelоții s-au lăsat în genunchi. N-o să îndur, mi-am zis. O să-l apuc zdravăn şi n-o să-i mai dau drumul. Însă doar l-am mai îmbrățişat ultima oară, strângându-l bine, ca pentru a mi-l întipări în piele. Apoi l-am văzut ocupându-şi loul printre ei pe punte, profilat pe cer. Lumina țâşnea argintată din valuri. Am ridicat mâna binecuvântându-l şi mi-am oferit fiul lumii largi.

În următoarele zile, Penelopa şi Telemah s-au purtai cu mine de parcă eram din sticlă egipteană. Vorbeau înecet şi treceau tiptil pe lângă scaunul meu. Penelopa mă poftea să şed la războiul de țesut. Telemah se îngrijea să am pocalul întruna plin. Focul era mereu proaspăt înteţit. De-abia dacă luam aminte la toate acestea. Erau oameni buni, dar pentru mine parcă nici n-ar fi existat. Şi siropurile din cămară îmi ținuseră tovărăşie vreme mai lungă decât ei. M-am dus să-mi văd de ierburi, însă parcă mi se veştejeau între degete. Aerul mi se părea dezgolit fără vraja mea. Acum zeii puteau să se perinde pe aici după pofta inimii. Puteau să facă oric e N-aveam cum să-i opresc.

Zilele se făceau tot mai calde. Cerul s-a îmbunat, deschizându-se deasupra noastră cum se desface o poamă coaptă. Încă țineam lancea în odaia mea, rezemată de perete. M-am dus şi i-am scos teaca, ținând-o atât de aproape, încât suflam pe muchiile ei înveninate, însă fără să ştiu ce vreau de la ea. Îmi frecam pieptul de parcă frământam aluat de pâine.

— Te simți bine? m-a întrebat Telemah.

— Sigur că mă simt bine. Ce-aş putea să am? Nemuritorii nu se îmbolnăvesc.

M-am dus la plajă. Umblam cu grijă, de parcă aveam un prunc în brațe. Soarele lumina puternic la orizont. Îmi ardea spinarea, brațele şi fața. Nu-mi pusesem şalul. Nu mă arsese niciodată.

În jur se întindea insula mea. Ierburile mele, casa mea, animalele mele. Aşa va fi întotdeauna, mi-am zis, fără să se schimbe nimic. Nu conta dacă Penelopa şi Telemah erau oameni buni. Nu conta nici dacă rămâneau aici toată viața. Dacă ea mi-era prietena după care jinduisem, iar el mi-era altceva, totul ar trece cât ai clipi din ochi. S-ar ofili şi le-aş arde leşurile, uitându-mă cum se îngălbenesc şi se destramă amintirile mele cu ei, aşa cum s-ar destrăma totul, în curgerea nesfârşită a secolelor, până şi Dedal, până şi sângele vărsat de Minotaur, până şi poftele Scyllei. Până şi Telegonus. Şaizeci, şaptezeci de ani – la atât putea spera un muritor. Apoi ar pleca în lumea de jos, unde eu nu puteam să-l urmez, căci zeii sunt opusul morții. Am încercat să-mi închipui colinele şi pajiştile cenuşii, umbrele mişcându-se albe şi line prin ele. Unele mergeau de mână cu cei pe care-i iubiseră în viață, altele aşteptau, încredințate că într-o bună zi o să le vină perechea. Iar celor care nu iubiseră deloc şi care trăiseră cu durerea şi groaza în suflet, le rămânea Lethe, râul cel negru, din care puteau bea ca să uite. Era şi asta o mângâiere.

Mie nu-mi rămânea nimic. Aveam să trăiesc mai departe de-a lungul mileniilor fără şir, în timp ce toți cunoscuții mi se scurgeau printre degete şi nu-i mai aveam decât pe cei ca mine. Olimpienii şi titanii. Sora şi frații mei. Tata.

Atunci am simțit ceva înăuntrul meu. Era ca în vremurile de odinioară, când de-abia îmi descopeream farmecele şi dintr-odată mi se deschidea limpede o cale. Atâta amar de vreme mă frământasem şi luptasem, şi totuşi o parte din mine rămăsese încremenită, cum îmi spusese sora mea. Parcă auzeam făptura aceea palidă din bezna neagră a adâncurilor.

Atunci, fă-ți alta, copilă.

Nu m-am pregătit deloc. Dacă nu eram gata de-acum, când aveam să fiu? Nici măcar n-am urcat până-n vârf. N-avea decât să vină el aici, pe nisipurile mele galbene, şi mă privească în față.

— Tată, am zis, doresc să-ți vorbesc.

Capitolul 25

Helios nu venea de obicei când îl chemai, însă doar eram fiica rebelă, care câştigase coada lui Trygon. Zeii se dau în vânt după noutăți, cum am mai zis. Sunt curioşi ca pisicile.

A coborât din văzduh. Avea coroana pe cap, iar razele sale mi-au preschimbat plaja în aur curat. Veşmintele îi erau de purpură bogată ca sângele gros. Nici după secole nu i se schimbase un singur firicel. Rămăsese imaginea care mi se întipărise în suflet din naştere.

— Am venit, mi-a spus.

Glasul îi dogorea în valuri ca un rug.

— Vreau să pun capăt surghiunului, am zis.

— Nu se poate. Eşti pedepsită de-a pururi.

— Vreau să mergi la Zeus şi să-i vorbeşti în numele meu. Să-i spui că i-ai rămâne recunoscător dacă m-ar elibera.

Părea mai degrabă uluit decât mânios.

— De ce aş face una ca asta?

Puteam să-i răspund în multe feluri. Pentru că m-ai folosit întotdeauna ca să te tocmeşti cu alții. Deoarece i-ai văzut pe toți bărbații aceia şi, deşi ai ştiut ce erau, i-ai lăsat să arunce ancora pe insula mea. fiindcă nu ai venit când am fost călcată în picioare.

— Pentru că sunt fiica ta şi doresc să fiu liberă.

Nici n-a stat să se mai gândească.

— Ai rămas neascultătoare şi din cale-afară de obraznică. Mă chemi pentru fleacuri de-ale tale.

I-am privit chipul arzându-i de putere şi de virtute. Marele Veghetor din Ceruri. Salvatorul, cum i se mai spune Atoatevăzătorul. Purtătorul de Lumină, Bucuria Oamenirii îi dădusem o şansă. El nu-mi dăduse însă niciuna.

— Mai ştii, i-am spus, când l-au biciuit pe Prometeu în palatul tău?

— Desigur, a zis el mijind ochii.

— Am rămas cu el după ce voi, ceilalți, ați plecai. I am adus mângâiere şi am stat de vorbă.

Ochii săi îmi pârjoleau privirea.

— N-ai fi îndrăznit.

— Dacă nu mă crezi, n-ai decât să-l întrebi pe însuşi Prometeu. Sau pe Aietes. Deşi ar fi mare minune dacă ai reuşi să storci vreun adevăr de la el.

Începuse să mă usture pielea de la arşița lui, iar ochii îmi lăcrimau.

— Dacă ai făcut astfel, este cea mai cruntă trădare. Îți meriți surghiunul mai mult decât oricând. Chiar o pedeapsa şi mai mare, cea mai mare pe care ți-o pot găsi. Ne-am fi putut atrage mânia lui Zeus dintr-o toană prostească a ta.

— Da. Şi dacă nu faci ceva ca să-mi sfârşesc surghiunul o să-ți atragi din nou mânia lui Zeus din pricina mea. O să-i mărturisesc lui Zeus ce am făcut.

S-a încordat la față. Pentru prima oară de când eram pe lume, reuşisem să-l şochez.

— Zeus o să te nimicească.

— Probabil. Însă cred că mai întâi o să mă asculte. Şi te va învinovăți pe tine, căci ar fi trebuit să-ți ții mai bine limba în frâu. Desigur că-i voi spune şi altele. Toate uneltirile pe care te-am auzit că le discuți în şoaptă cu unchii. Cred că Zeus s-ar bucura să afle până unde se întinde răzvrătirea titanilor, nu-i aşa?

— Îndrăzneşti să mă ameninți?

Zeii ăştia, mi-am spus. Spun toți acelaşi lucru.

— Da.

Pielea tatei a strălucit dintr-odată orbitor. Glasul său îmi pârjolea oasele.

— Ai declanşa războiul.

— Sper. Mai bine să te văd doborât la pământ, tată, decât să mai stau prizonieră aici doar ca să-ți fie ție bine.

Mânia îi ardea atât de năprasnic, încât aerul se unduia în jur.

— Pot să te nimicesc doar cu un gând.

Era cea mai veche teamă a mea, mistuirea aceea albă. Am simțit cum îmi dă fiori. Însă ajunge. Până aici.

— Aşa este, am spus. Însă ai fost mereu prudent, tată. Ştii că i-am ținut piept Atenei. Am păşit în cele mai negre adâncuri. Nici nu ghiceşti ce farmece am urzit, ce otrăvuri am adunat ca să mă apăr de tine, cum aş putea abate împotrivă-ți propria putere. Cine ştie ce zace în mine? Chiar vrei să afli?

Vorbele au rămas atârnate în aer. Ochii îi erau două discuri de aur clocotitor, dar nu mi-am ferit privirea.

— Dacă mă învoiesc, mi-a spus el, e ultima favoare pe care ți-o voi face vreodată. Să nu mai vii să te rogi de mine.

— Tată, nu voi mai veni niciodată. Mâine plec de aici.

Nici n-o să mă întrebe încotro, n-o să vrea să ştie deloc.

Atâția ani îi cercetasem în copilărie chipul luminos, încercând să-i citesc gândurile, încercând să dibuiesc vreunul cu numele meu în el. Însă el era o harfă cu o singură strună, la care îşi cânta doar propria notă.

— Mereu ai fost cea mai rea dintre odraslele mele, a continuat el. Ai mare grijă să nu mă faci de ruşine.

— Am o idee şi mai bună. Eu voi face ce voi pofti, iar tu mă vei scoate de la numărătoare când vine vorba de odraslele tale.

Era țeapăn de mânie. Arăta de parcă înghițise un bolovan şi-i rămăsese în gât.

— Salutări mamei, i-am spus.

Şi-a încordat fălcile, scrâşnind din dinți, şi cu asta s-a făcut nevăzut.

Nisipurile galbene au pălit, revenind la culoarea lor obişnuită. Umbrele s-au întors. Am rămas nemişcată o clipă, inima izbindu-mi-se dezlănțuită de coşul pieptului. Însă dintr-odată mi-a trecut. Gândurile mi-au plutit uşoare deasupra pământului, pe deal în sus şi până în odaia mea, unde aştepta lancea, cu otrava ei albicioasă Ar fi trebuit să i-o înapoiez lui Trygon cu mult timp în urmă, însă o ținusem ca să mă apăr cu ea şi pentru încă ceva, deşi nu-mi dădusem seama ce anume. Acum ştiam în sfârşit pentru ce.

M-am dus acasă şi am găsit-o pe Penelopa şezând la războiul de țesut.

— E vremea să luăm o hotărâre. Am de făcut mai multe lucruri. Mâine plec şi nu ştiu când mă întorc. Te voi duce mai întâi în Sparta dacă doreşti să mergi acolo.

A ridicat ochii din tapiseria pe care o țesea. O mare furtunoasă, pe care un înotător se avânta în beznă.

— Şi dacă nu doresc?

— Atunci poți să rămâi aici.

Ținea suveica cu mare grijă, de parcă era o pasăre cu oscioarele goale pe dinăuntru.

— Nu aş fi... nepoftită aici? Ştiu că ai plătit scump din pricina mea.

Se referea la Telegonus. Încă îl jeleam, aveam să-l jelesc de-a pururi. Însă pâcla cenuşie se ridicase. Mă simţeam desprinsă de lucruri şi foarte lucidă, ca un şoim plutind în cel mai înalt eter.

— N-ar fi fost fericit niciodată aici.

— Dar a plecat cu Atena din pricina noastră.

Înainte mă duruse, însă doar în mândria mea.

— Nu e deloc cea mai rea dintre ei.

Ei, m-am auzit singură că spun.

— Te las să alegi singură, Penelopa. Ce vrei să faci?

O lupoaică s-a întins căscând.

— Nu vreau să mă întorc prea curând în Sparta, a zis Penelopa.

— Atunci vino, trebuie să te învăţ câte ceva.

Am dus-o la bucătărie, pe masa căreia înşiruisem borcănaşe şi sticluţe.

— Insula e vrăjită ca să le pară duşmănoasă corăbierilor. Va rămâne aşa şi în lipsa mea. Însă mateloţii sunt şi nesăbuiţi, iar cei mai nesăbuiţi dintre ei sunt adesea şi cei mai disperaţi. Licorile acestea nu sunt neapărat pentru farmece. Printre ele se află otrăvuri şi balsamuri vindecătoare. Acesta te adoarme. Şi i-am întins o sticluţă. Nu-şi face treaba pe loc, aşa că nu poţi să laşi totul pe ultima clipă. Va trebui să li-l torni în vin. Zece picături sunt de-ajuns. Crezi că o să poţi face asta?

A înclinat licoarea, cântărind-o în mână. Pe buze i s-a aşternut un surâs.

— Din câte-ţi aminteşti, am mai avut de-a face cu oaspeţi nepoftiţi.

Telemah nu a venit la masă. Nu contează, mi-am zis. Trecuse vremea când mă înmuiasem precum ceara. Acum îmi vedeam calea întinsă la picioare. Mi-am adunat lucrurile. Câteva haine de schimb şi o mantie, iar în rest, ierburi şi sticluţe. Am luat lancea şi am ieşit cu ea în noaptea caldă. Aveam de făcut vrăji, însă mai întâi voiam să mă duc la barcă. N-o mai văzusem de când se apucase Telemah de reparat şi voiam să mă încredinţez că poate face faţă unei călătorii. Peste mare şfichiuiau limbi de fulger şi briza aducea de departe miros de focuri. Era furtuna asupra căreia îi atrăsesem atenţia lui Telegonus că ar fi mai înţelept să aştepte trecerea ei, însă eu nu mă temeam. Până dimineaţă avea să se potolească.

Când am pus piciorul în peşteră, am făcut ochii mari. Nu-mi venea să cred că văd aceeaşi barcă. Acum era mai lungă şi cu prora refăcută şi îngustată. Catargul fusese prins mai temeinic, iar cârma — mai bine lucrată. I-am dat ocol. În faţă aveam acum un galion mic, o leoaică şezând cu botul căscat. Blana era lucrată după stilul răsăritean, se vedea fiecare şuviţă în parte, răsucită ca o cochilie de melc. Am dat să ating una cu mâna.

— Încă nu s-a întărit ceara, a zis el ieşind din întuneric. Întotdeauna am crezut că orice corabie trebuie să-şi aibă duhul ei la prora.

— E frumoasă.

Pescuiam în golf când a venit Helios. Toate umbrele s-au topit. Te-am auzit când ai vorbit cu el.

M-am simţit ruşinată ca pe vremuri. Pesemne că păruserăm tare perfizi, capricioşi şi cruzi amândoi. Mi-am coborât privirea spre barcă, ferindu-mă de ochii lui.

— Atunci ştii că nu mai sunt surghiunită şi mâine plec pe mare. Am întrebat-o pe mama ta dacă doreşte să meargă în Sparta sau să rămână. Te las şi pe tine să alegi.

Marea suna ca o suveică trecută printre iţele războiului. Stelele erau galbene ca perele coapte, atârnând grele pe crengi.

— Am fost supărat pe tine, mi-a spus el.

Am rămas mirată, simţind că-mi năvăleşte sângele în obraji.

— Supărat...

— Da. Ai crezut că o să plec cu Atena. După tot ce ţi-am zis până acum. Nu sunt nici fiul tău, nici tatăl meu. Ar fi trebuit să ştii că nu-mi doresc nimic din ce are Atena.

Îmi vorbea liniştit, dar îi simţeam mustrarea tăioasă.

— Îmi pare rău, am spus. Nu am crezut că cineva din lumea asta i-ar putea ţine piept firii sale zeieşti.

— Mă amuză să te aud tocmai pe tine vorbind astfel.

— Eu nu sunt un tânăr prinţ de la care se aşteaptă să înfăptuiască isprăvi măreţe.

— Se pune prea mult accent pe măreţie.

Mi-am trecut mâna peste laba cu ghearele scoase a leoaicei, simţind luciul lipicios al cerii.

— Întotdeauna făureşti lucruri frumoase pentru cei care te supără?

— Nu. Numai pentru tine.

Un fulger a licărit afară.

— Şi eu m-am supărat, am zis. Am crezut că de-abia aştepți să pleci.

— Nu ştiu cum ai putut să crezi aşa ceva. Ştii că nu pot să-mi ascund chipul.

Simțeam în nări mirosul dulce şi puternic de ceară.

— Când mi-ai povestit cum venea Atena la tine, am crezut că ți-e dor de ea. Că o țineai pentru tine, ca pe o inimă ascunsă.

— Am ținut-o pentru mine pentru că mi-era ruşine. Nu voiam să auzi că pe tata l-a preferat de la bun început.

E o neghioabă. Însă n-am spus-o cu glas tare.

— Nu vreau să merg în Sparta, a continuat. Nu vreau nici să rămân aici. Cred că ştii unde mi-ar plăcea să fiu.

— Nu poți veni cu mine. E primejdios pentru muritori.

— Presupun că e primejdios pentru oricine. Ştii ce față ai făcut? Nici tu nu poți să te ascunzi.

Ce față am făcut? îmi venea să-l întreb. Însă doar am zis:

— Îți părăseşti mama?

— O să trăiască bine aici. Va fi mulțumită.

Prin aer pluteau grăunțe de rumeguş parfumate. La fel îi mirosea pielea şi când cioplea în lemn. Am simțit dintr-odată că fac un lucru necugetat. Mă săturasem să mă tot frământ, să înduplec lumea şi să urzesc intrigi cu atâta grijă. Pentru unii era o a doua fire, însă nu şi pentru mine.

— Dacă vrei să mi te alături, n-o să te opresc, am spus. Plecăm în zori.

M-am pregătit de plecare. La fel a făcut şi el. Am muncit până a început să se deschidă cerul la culoare. Am umplut barca cu merinde cât cuprindea: brânză, orz rumenit, fructe uscate şi proaspete. Telemah a adus năvoade şi lopeți, parâme şi cuțite, prinzându-le bine la locul lor. Am împins barca până la mare pe role, până a tăiat lesne talazurile cu prora. Penelopa stătea pe țărm, să-şi ia rămas-bun. Telemah se dusese singur să-i dea de ştire că pleacă. Nu ştiu ce gândea, căci chipul n-a trădat-o deloc.

Telemah a întins pânza. Furtuna trecuse. Vânturile suflau prielnice şi ne-au purtat lunecând prin golf. M-am uitat în spate, la Aiaia. Era a doua oară în viață când o vedeam cum se face tot mai mică în urma mea. Întinderea de apă s-a căscat între noi şi țărmurile stâncoase i s-au îngustat tot mai mult Simțeam pe buze stropii de apă sărată. Ne înconjurau valurile prefirate argintiu. N-a căzut niciun trăsnet. Eram liberă.

Nu, mi-am zis. Nu încă.

— Încotro mergem? a zis Telemah aşteptând cu mâna pe cârmă.

Nu-i mai rostisem numele de când vorbisem cu tatăl său.

— Spre strâmtoare. Spre Scylla.

L-am văzut cum îmi cântăreşte cuvintele. A cârmit pe dată, cu mâini pricepute.

— Nu te temi?

— M-ai prevenit că e primejdios, a zis. Nu cred că mă ajută deloc să mă sperii.

Marea curgea pe lângă noi. Am trecut pe lângă insula pe care poposisem cu Dedal în drum spre Creta. Plaja era neschimbată şi am mai zărit un crâng de migdali. Plopul trăsnit în furtună pesemne că nu mai era de mult acolo.

În zare s-a ivit o pată aproape ştearsă, care se făcea tot mai mare ceas de ceas, întinzându-se ca fumul. Ştiam ce este.

— Coboară pânza, am spus. Mai avem ceva de făcut înainte.

Am prins la parapet doisprezece peşti, cât de mari am găsit. S-au zvârcolit împroşcând puntea cu stropi reci şi sărați. Le-am îndesat în guri câte un vârf de ierburi şi am rostit cuvântul. Şi s-a auzit vechiul trosnet, iar carnea a început să se sfâşie, până când n-au mai fost peşti, ci doisprezece berbeci graşi şi buimaci. Se împingeau unii în alții, cu ochii dați peste cap, îngrămădiți pe puntea neîncăpătoare, spre bucuria mea, căci altfel n-ar fi putut să stea pe picioare, fiindcă nu erau învățați cu ele.

Telemah a trebuit să păşească peste ei ca să ajungă la vâsle.

— S-ar putea să mă opintesc puțin.

— Nu vor sta aici mult timp.

— Au gust de carne de oaie? m-a întrebat el încruntat.

— Nu ştiu.

Din traista cu ierburi am scos un urcior pe care-l umplusem cu o seară în urmă. Era astupat cu ceară şi avea un mâner rotund. L-am legat cu o curea la gâtul celui mai mare berbec.

Am desfăcut pânza. Îl prevenisem pe Telemah că urma să ne învăluie ceața şi stropii valurilor, aşa că pregătise două vâsle, prinse în doi furcheți improvizați. Nu se mânuiau aşa bine, căci barca se bizuia pe pânzele sale, însă aveau să ne ajute să înaintăm dacă nu mai sufla deloc vântul.

— Trebuie să mergem mai departe, i-am zis. Orice s-ar întâmpla.

A încuviințat de parcă avea să fie un fleac. Eu ştiam însă că nu va fi aşa. Țineam lancea în mână, cu acul otrăvit în vârf, dar văzusem cât de iute se mişcă făptura. Pe vremuri îi spusesem lui Odiseu că nimeni nu-i poate ține piept. Şi totuşi venisem iar.

L-am atins uşor pe Telemah pe umăr, şoptind o vrajă. Am simțit cum îl învăluie nălucа: a dispărut, se vedea doar puntea pustie. Dacă te uitai mai bine, îl vedeai, dar avea să rămână ascuns privirilor ei grăbite. Telemah m-a privit fără să mă întrebe nimic. Se încredea în mine. M-am întors iute cu fața spre proră.

Fuioare de ceață ne-au învăluit. Părul mi s-a umezit şi peste valuri s-a auzit sorbirea vârtejului de apă. Oamenii îi ziceau acelei vâltori Caribda. Îşi atrăsese şi ea destui mateloți care încercaseră să scape de foamea Scyllei. Berbecii se lipiseră de mine. Nu scoteau niciun sunet, ca oile ade vărate. Mi se făcuse milă de ei.

Strâmtoarea ne-a apărut în față şi ne-a atras spre ea. M-am uitat la Telemah. Avea mâinile pe vâsle şi ochii în patru. Am simțit că mi se ridică părul pe ceafă. Ce făcusem? N-ar fi trebuit să-l aduc cu mine.

M-a izbit mirosul bine cunoscut după atâta vreme: putregai şi ură. Apoi a ieşit şi ea târându-se din ceața cenuşie. Capetele umflate îi lunecau cu un hârşâit pe piatră. Ochii roşii îi erau pironiți pe berbeci, cu mirosul lor greu de grăsime şi de frică.

— Vino-ncoace! i-am strigat.

A atacat. Şase boturi căscate au înşfăcat şase berbeci. S-a retras iute în ceața din spatele ei. Am auzit trosnetul oaselor. Pe peretele stâncii s-a prelins sângele.

Am apucat să-i arunc lui Telemah o privire. Vântul se potolise aproape de tot, iar acum vâslea avântat. Sudoarea îi lucea pe brațe.

Scylla s-a întors, legănându-şi răutăcioasă capetele. Între dinți i se vedeau smocuri de lână.

— Acum restul, am zis.

Abia mi-am terminat vorba, că i-a şi apucat pe ceilalți, de parcă se făcuseră nevăzuți. Printre ei se aflase şi berbecul cu urciorul la gât. Am încercat să ciulesc urechea ca nu aud cum se sfărâmă lutul între colți, însă, în afară de oase şi de carne, nu mai desluşeam nimic.

În seara dinainte mulsesem otrava lancei sub luna rece. Se scursese într-un firicel limpede în vasul de bronz lustruit. Adăugasem oregano cules din Creta acum atâta amar de vreme, rădăcină de chiparos, rocă pisată şi pământ din grădină, iar la urmă turnasem câteva picături roşii din sângele meu. Licoarea spumegase şi se făcuse galbenă. Cu ea umplusem urciorul şi-l astupasem cu ceară. De-acum poțiunea îi lunecase pe gâtlej, stropindu-i măruntaiele.

Crezusem că avea să-şi astâmpere cât de cât foamea cu cei doisprezece berbeci, dar, când s-a întors, avea o privire hulpavă, de parcă nu-şi potolea pântecele, ci mânia necurmată.

— Scylla! i-am strigat ridicând lancea. Sunt eu, Circe, fiica lui Helios, vrăjitoarea din Aiaia.

A scos un urlet care mi-a zgâriat timpanele, însă fără să pară că m-ar recunoaşte câtuşi de puțin.

— Cu mult timp în urmă te-am preschimbat din nimfa care erai, dându-ți înfățişarea asta. Acum am venit să închei, cu puterea lui Trygon, ceea ce am început atunci.

Şi, în aerul pâclos, am rostit cuvântul încărcat cu voința mea.

Scylla a sâsâit. În ochi nu i se citea niciun strop de curiozitate. Îşi legăna mai departe capetele, cercetând puntea în căutarea unui alt berbec. Îl auzeam pe Telemah cum se opinteşte la vâsle în spatele meu. Pânza atârna moale, numai el ne purta înainte.

Am văzut îndată când l-a zărit, dincolo de năluca în care-l acoperisem. A scos un geamăt de poftă.

— Nu! i-am arătat lancea. Muritorul se află sub ocrotirea mea. Vei suferi în chinuri o veşnicie dacă încerci să mi-l iei. Doar vezi că am coada lui Trygon.

A urlat iar, învăluindu-mă cu răsuflarea ei puturoasă şi pârjolitoare. De bucurie, îşi legăna şi mai tare capetele, înhăţau aerul, cu bale lungi atârnându-i din boturi. Se temea de lance, însă n-avea să se ţină prea mult departe. Începuse să se dea în vânt după carnea de muritor. Îi stârnea o poftă nestăpânită. M-a năpădit groaza. Puteam să jur că simţisem cum se leagă farmecul. Oare mă înşelasem? Frica îmi scălda umerii în sudoare. Trebuia să mă bat cu toate cele şase capete hulpave odată. Nu învăţasem niciodată să mă lupt. O să reuşească să-şi strecoare un cap pe lângă mine, iar Telemah... N-am îndrăznit să-mi duc gândul la capăt. Îmi storceam mintea după idei, toate în zadar: vrăji care n-ar fi putut nici s-o atingă, otrăvuri pe care nici nu le luasem cu mine, zei care nici nu mi-ar fi sărit în ajutor. Aş fi putut să-i zic lui Telemah să sară în apă şi să scape înotând cât mai departe, însă n-avea unde să se ducă. Nu se putea adăposti decât în vârtejul lacom al Caribdei.

M-am aţinut între ea şi Telemah, împungând aerul cu lancea, încordându-mi toţi nervii. Trebuie s-o rănesc înainte să treacă de mine, mi-am zis. Trebuie să-i strecor în sânge măcar un strop din otrava lui Trygon. M-am pregătit pentru lovitura finală.

N-a mai venit. Îşi mişca tare ciudat unul dintre boturi, tot căscându-l şi închizându-l la loc. Din adâncurile pieptului i-a ieşit un sunet de parcă se îneca. Printre colţi a început să verse o spumă galbenă.

— Ce e? l-am auzit pe Telemah. Ce se întâmplă?

N-aveam când să-i răspund. Şi-a târât restul trupului afară din ceaţă. Nu-l mai văzusem. Era uriaş, gelatinos. A început să alunece în josul peretelui de stâncă de deasupra noastră. Urla şi îşi agita căpăţânile, de parcă se chinuia să se salte înapoi pe stâncă. Dar se afunda şi mai tare, implacabil, ca şi cum o legasem cu bolovani. Acum i-am zărit capătul de sus al picioarelor, cele douăsprezece tentacule monstruoase care se întindeau lungi în ceaţă. Întotdeauna le ţinea ascunse, din câte îmi spusese Hermes, încolăcite în peşteră, printre oase şi resturi de carne învechită, ţinându-se bine cu ele de piatra peşterii când se repezea în jos să se hrănească, întorcându-se apoi la adăpost.

Capetele Scyllei clămpăneau scâncind din boturi, încercând să se muşte de gâturi. Pe pielea cenuşie avea dâre de spumă galbenă şi propriul sânge roşu. S-a auzit un huruit de bolovan târât pe pământ şi dintr-odată s-a prăvălit o formă cenuşie, spărgând valurile de lângă barcă. Puntea s-a aplecat brusc şi abia m-am ținut pe picioare. Când mi-am revenit, m-am pomenit că mă uit la unul dintre picioarele ei uriaşe. Îi atârna moale din trup, gros precum cel mai bătrân stejar din Aiaia, cu capătul scufundat în valuri.

Se desprindea de pe stâncă.

— Trebuie să plecăm, am zis. Acum. Se va întoarce.

Nici nu mi-am dus vorba la capăt, că s-a auzit iar hârşâitul acela.

Telemah m-a prevenit cu un strigăt. Piciorul a străpuns apa mai să atingă prora, astfel încât era să ne îngroape parapetul în valuri. M-am prăvălit în genunchi şi Telemah a fost azvârlit de la locul lui. A reuşit să se agațe de vâsle şi le-a potrivit cu mare trudă la locul lor. În jurul nostru, apele clocoteau scăldând puntea, iar barca se legăna amețitor. Deasupra capetelor noastre, Scylla țipa şi se zvârcolea. Picioarele grele o trăgeau şi mai în jos pe stâncă. Acum puteam să-i înfig sulița într-unul dintre capete, însă ea nici nu ne băga în seamă. Se muşca sălbatic de pielea moale de pe picioare, rănindu-se singură. Am şovăit o clipă, apoi am vârât bine coada lancei între proviziile de pe punte, să nu se rostogolească în haosul din jur. M-am dus lângă Telemah şi am pus mâna pe o vâslă.

— Haide.

Am vâslit din greu. S-a auzit iarăşi hârşâitul şi a mai căzut un picior, scăldând puntea în valuri uriaşe şi răsucind prora spre Caribda. O clipă am zărit hăul vâltorii, în care cădeau corăbii întregi. Telemah se agăța de cârmă, chinuindu-se să întoarcă barca.

— O parâmă, mi-a strigat el.

Am înşfăcat repede una. Telemah a înfăşurat-o de cârmă şi a tras de ea, căznindu-se să îndrepte barca spre ieşirea din strâmtoare. Scylla se legăna din tot trupul la două catarge deasupra noastră. Picioarele încă i se prăvăleau în apă, trăgând după ele trunchiul atârnat peste stâncă.

Zece, am numărat. Unsprezece.

— Trebuie să mergem!

Telemah îndreptase cârma. A legat-o bine şi am fugit la vâsle. Barca se legăna sub stâncă precum o frunză căzută pe luciul unei ape agitate. Valurile se îngălbeniseră. Ultimul picior i se agăța încă de peretele de piatră. Scylla se chinuia să se agațe de el, întinzându-se cât putea.

Şi-a dat drumul cu totul, izbindu-se de apă cu trupul său uriaş. Valul ne-a smuls vâslele din mâini şi apa rece şi sărată ne-a stropit din toate părțile. Am zărit cum ni mscufundă toate lucrurile în mare şi cum spuma albă înghite lancea lui Trygon. Pierderea m-a izbit drept în piept, însă n-aveam timp de pierdut. L-am înşfăcat pe Telemah de braț, aşteptându-mă ca puntea să crape sub noi din clipă în clipă însă bârnele zdravene au ținut, la fel ca parâma înfăşurată de cârmă. Ultimul val uriaş ne-a împins mult înainte, prin gura strâmtorii.

Caribda se auzea de acum mai slab şi în jur se întindea marea. M-am ridicat şi m-am uitat în urmă. La poalele peretelui de stâncă, unde se aflase Scylla, era un banc uriaş de nisip. Deasupra se mai desluşeau şase gâturi unduite, însă deja nu mai mişcau deloc. Se preschimbase în piatră.

Mai aveam mult până să tragem la mal. Mă dureau brațele şi spatele de parcă fusesem biciuită şi Telemah simțea probabil şi mai rău, însă pânza scăpase neatinsa ca prin minune şi ne-a purtat tot înainte. Soarele s-a cu fundat în mare şi noaptea s-a înălțat peste ape. Prin întunecimea străpunsă doar de stele am zărit uscatul şi am tras barca la țărm. Nu mai aveam nicio picătură de apa dulce, iar Telemah privea sfârşit în jur şi de-abia putea să vorbească. M-am dus să caut un râu şi i-am adus un vas plin, dintr-o piatră preschimbată. L-a golit pe dată şi a zăcut apoi atâta timp, că m-a cuprins teama, până când şi-a dres în sfârşit glasul şi m-a întrebat ce avem de mâncare. Apucasem să culeg nişte fructe de pădure şi prinsesem un peşte pe care-l rumeneam la frigare.

— Îmi pare rău că te-am pus într-o asemenea primejdie, i-am spus. Dacă n-ai fi fost tu, ne-ar fi făcut bucăți.

A încuviințat ostenit, mestecând. Era încă palid şi tras la față.

— Mă bucur că nu mai trebuie să trecem niciodată prin aşa ceva.

S-a întins pe nisip şi, răpus de oboseală, a adormit.

Era în siguranță acum, căci făcusem tabăra într-un loc retras, în spatele unei stânci, aşa că l-am lăsat să se odihnească şi am plecat să mă plimb pe țărm. Mi se părea că ne aflăm pe o insulă, dar nu eram sigură. Deasupra copacilor nu se înălța niciun vălătuc de fum şi, când am ciulit urechea, am auzit doar păsări de noapte şi susurul valurilor. Mai departe de coastă creşteau flori şi păduri dese, dar nu m-am dus într-acolo. Îmi apăruse iar înaintea ochilor mormanul bolovănos care mai rămăsese din Scylla. Acum chiar se sfârşise cu ea. Pentru prima oară în ultimele veacuri, nu mai eram legată de toată nefericirea şi jalea care izvorau din ea. Niciun suflet nu va mai porni spre lumea de dincolo cu numele meu scris pe el.

M-am întors cu fața la mare. Mă simțeam ciudat cu mâinile goale, fără să port cu mine lancea aceea. Simțeam cum îmi suflă vântul palmele goale, în aerul mirosind a sare şi a verdeață primăvăratică. Mi-am închipuit cum coada cenuşie se scufundă prin întuneric, în căutarea stăpânului ei. *Trygon, îți vei recăpăta coada. Am ținut-o prea mult, însă i-am găsit în sfârşit un folos.*

Valurile scăldau blând nisipul.

Am continuat să mă plimb prin aerul rece de parcă mă scăldam într-un iezer. Pierdusem totul, în afară de uneltele pe care Telemah le ținea într-un săculeț la brâu şi de traista mea cu farmece, pe care o legasem bine de talie. Va trebui să cioplim alte vâsle şi să refacem proviziile. Dar gândurile acelea puteam să le amân până mâine.

Am trecut pe lângă un păr încărcat cu flori albe. Un peşte a împroşcat stropi de apă în râul luminat de lună. Cu fiecare pas, mă simțeam tot mai uşoară, cuprinsă de emoție Mi-a luat o clipă s-o recunosc. Fusesem atât de multă vreme bătrână şi neînduplecată, încât părerile de rău şi anii săpaseră în mine ca într-un monolit. Însă era o simplă formă ca oricare alta, în care ajunsesem să mă tom singură. Nu eram obligată să rămân aşa.

Telemah încă dormea. Îşi ținea palmele împreunate copilăreşte sub bărbie. Vâslele i le roseseră până la sânge şi i le unsesem cu un balsam, ținându-i-le calde în poala mea. Avea degetele mai bătătorite decât îmi închipuisem, însă palmele îi erau netede. Pe Aiaia mă întrebasem adesea cum ar fi să-l ating.

A deschis ochii de parcă îmi rostisem gândul cu glas tare. Mă priveau limpezi cum i-i ştiam.

— Scylla n-a fost un monstru din născare, i-am spus. Eu am transformat-o.

Chipul îi era ascuns de umbrele azvârlite de flăcări.

— Cum s-a întâmplat?

O bucățică din mine mi-a strigat temătoare: *Dacă o să vor beşti, o să se facă pământiu la față şi o să te urască.* Însă m-am silit să nu mă las abătută. Dacă se făcea pământiu, se făcea şi gata. Nu mai aveam de gând să-mi țes pânzele ziua şi să le deşir noaptea, ca să nu iasă nimic, l-am istorisit totul, toate geloziile şi nebuniile, toate viețile pierdute din pricina mea.

— Numele ei, a zis el. Scylla. Înseamnă Sfârtecătoarea. Poate i-a fost sortit de la început să fie monstru, iar tu ai fost doar unealta destinului.

— Aşa te scuzi şi când vine vorba de slujnicele pe care le-ai spânzurat?

Parcă îl pălmuisem.

— Nu mă scuz deloc. O să trăiesc toată viața cu ruşinea aceea. Nu pot să desfac ce-am făcut, însă o să-mi doresc zi de zi să reuşesc.

— Aşa o să ştii că nu eşti ca tatăl tău.

— Da, a spus el tăios.

— Şi eu fac la fel. Nu încerca să-mi răpeşti părerea de rău.

A rămas multă vreme tăcut.

— Eşti înțeleaptă, a întrerupt el tăcerea.

— Dacă sunt, e doar pentru că am fost nesăbuită o sută de vieți la rând.

— Şi totuşi ai luptat pentru ceea ce ai iubit.

— Nu e mereu o binecuvântare. Trecutul meu e asemenea zilei de azi, plin de monştri şi de grozăvii de care nu vrea să audă nimeni.

M-a privit mai departe în ochi. Cumva, straniu, îmi amintea de Trygon. Avea o răbdare nepământeană.

— Eu vreau să aud, a spus el.

Mă ținusem departe de Telemah din atâtea motive: mama lui şi fiul meu, tatăl lui şi Atena. Pentru că eram zeiță, iar el era om. Însă atunci am înțeles dintr-odată că dincolo de toate acele motive se ascundea un soi de teamă. Şi n-am fost niciodată laşă.

Am întins mâna în aerul pe care-l respiram împreună şi l-am găsit.

Capitolul 26

Am rămas trei zile pe țărmul acela. N-am cioplit nicio vâslă şi n-am peticit nicio pânză. Am pescuit şi am cules doar fructele la care ajungeam întinzând mâinile. Mi-am lipit palma de pântecele lui, simțind cum se înalță şi coboară odată cu respirația. Avea umerii vânjoşi şi ceafa aspră şi arsă de soare.

I-am depănat până la urmă toate poveştile. La foc sau în lumina dimineții, când lăsam deoparte plăcerile. Uneori mi-a fost mai uşor decât mă aşteptasem. Cumva îmi făcea plăcere să i-l zugrăvesc pe Prometeu, să-i readuc la viață pe Dedal şi pe Ariadna. Însă cu altele mi-a fost mai greu, căci simțeam că mă copleşeşte un soi de mânie şi vorbele mi se acreau pe limbă. Cine se credea, de stătea acolo, aşteptând cu răbdare să-mi vărs tot năduful? Eram femeie în toată firea. Eram zeiță, îl depăşeam cu o mie de generații ca vârstă. Nu-mi trebuiau nici mila, nici atenția lui.

— Ei bine? îl luam din scurt. De ce nu zici nimic?

— Te ascult.

— Vezi? am spus la sfârşitul unei poveşti. Zeii sunt hâzi.

— Nu suntem din acelaşi sânge, mi-a răspuns. Asta mi-a zis odată o vrăjitoare.

În a treia zi a cioplit vâsle noi, iar eu am făcut rost de burdufuri preschimbate şi le-am umplut, apoi am cules fructe.

M-am uitat cum întinde pânza, cu pricepere şi cu uşurință, şi cum cercetează coca, să vadă dacă există vreo spărtură.

— Nu ştiu ce-a fost în capul meu, am zis, habar n-am să mânuiesc o barcă. Ce m-aş fi făcut dacă n-ai fi venit?

— Tot ai fi ajuns până la urmă, a râs el, doar că ți-ai fi pierdut o bucățică din veşnicie. Unde mergem acum?

— Pe un țărm aflat la răsărit de Creta. Există acolo un golfuleț pe jumătate nisipos, pe jumătate stâncos, iar mai departe – o pădurice rară şi coline. Deasupra capului îți apare pe la vremea asta Balaurul, ca să-ți arate parcă drumul.

A ridicat din sprâncene.

— Dacă mă duci destul de aproape, cred că o să-l nimeresc. Nu mă întrebi ce se află acolo? l-am întrebat privindu-l cercetător.

— Nu cred că vrei să te întreb.

Petrecuserăm împreună mai puțin de o lună, şi totuşi părea să mă cunoască mai bine decât oricare altul de pe lumea asta.

Călătoria a fost lină, vântul adia şi soarele încă nu-şi vărsa arşița pârjolitoare din toiul verii. Noaptea poposeam pe țărmul cel mai apropiat. Era învățat cu viața de cioban şi nici mie nu-mi lipseau vasele de aur şi de argint sau tapiseriile. Frigeam peştii şi căram fructele în poalele rochiei. Dacă dădeam de vreo casă, ne tocmeam să muncim pentru pâine, vin şi brânză. Telemah cioplea jucării pentru copii şi dregea bărci. Eu îmi aveam balsamurile şi, dacă-mi țineam capul acoperit, puteam să mă dau drept o negustoreasă de leacuri venită să le aline durerile şi frigurile. Îşi arătau recunoştința simplu şi sincer, la fel ca noi. Nu îngenunchea nimeni.

Cât plutea barca sub bolta albastră, stăteam pe scândurile punții, discutând despre oamenii pe care-i întâlniserăm, coastele pe lângă care treceam, delfinii care ne urmau jumătate din dimineață, zâmbindu-ne veseli şi înotând în jurul nostru.

— Ştiai, mi-a zis el, că, înainte să vin pe Aiaia, am plecat din Itaca o singură dată?

Am încuviințat.

— Am văzut Creta şi câteva insule când mergeam într-acolo. Întotdeauna mi-am dorit să merg în Egipt.

— Da, a spus el. Şi Troia, şi marile cetăți din Sumeria...

— Assur... Vreau să văd Etiopia. Şi ținuturile înghețate de la miazănoapte. Şi noul regat al lui Telegonus de la apus.

Ne-am uitat peste valuri şi între noi s-a lăsat tăcerea. Acum urma să spunem: Să mergem împreună. Însă eu nu puteam s-o fac, nici acum şi, poate, niciodată. Iar el avea să rămână tăcut, căci mă cunoştea bine.

— Crezi că mama ta se va mânia pe noi? am întrebat.

— Nu, a pufnit el. Pesemne că şi-a dat seama înaintea noastră.

— Nu m-aş mira ca la întoarcere să aflăm că a devenit vrăjitoare.

Întotdeauna mă bucuram să-l văd tresărind, să-i tulbur complet liniştea.

— Cum?

— Ah, da. Am văzut-o cum se uită la ierburile mele de când a venit. Aş fi învățat-o dacă aveam timp. Pun rămăşag pe ce vrei.

— Dacă eşti atât de sigură, nu vreau să pun niciun rămă şag cu tine.

Noaptea străbăteam văile şi clinurile pielii celuilalt, iar când dormea, stăteam întinsă lângă el, simțindu-i căldura mădularelor lipite de ale mele şi urmărindu-i zvâcnetul încet al pulsului la baza gâtului. Avea riduri la ochi şi pe gât. Când ne vedea lumea, credea că sunt mai tânără decât el. Însă deşi arătam şi vorbeam ca o muritoare, eram un peşte golit de sânge. Din apele mele îl vedeam lângă mine, cu tot cerul din spate, însă nu puteam să ies pe uscat.

Cu ajutorul Balaurului şi al lui Telemah, am reuşit până la urmă să dăm de vechiul meu liman. Când am ajuns în golful îngust era dimineață, iar carul tatei se afla la jumătatea drumului spre culme. Telemah a luat bolovanul care ne slujea de ancoră.

— Îl aruncăm sau tragem barca pe nisip?

— Îl aruncăm, am zis.

Veacuri de maree şi de furtuni preschimbaseră forma țărmului, dar tălpile mele încă îşi aminteau nisipul fin şi iarba aspră, presărată cu mărăcini. În depărtare pluteau fuioare de fum cenuşiu şi se auzeau tălăngi de capre. Am trecut pe lângă promontoriul stâncos pe care stăteam cu Aietes. Am trecut de pădurea în care am zăcut după ce m-a ars tata de vie, din care nu mai rămăsese decât un pâlc de pini rătăciți. Colinele pe care îl adusesem pe Glaucos erau încărcate de verdeața primăverii: albăstrele şi zambile, crini, violete şi iarba-osului, cu parfumul ei dulce. Iar în mijloc, mănunchiul de flori galbene care încolțiseră din sângele lui Cronos.

Un zumzet s-a înălțat spre mine, parcă întâmpinându-mă.

— Nu le atinge, i-am zis lui Telemah, însă nici nu mi-am dus vorba la capăt, că mi-am dat seama că era o prostie – florile n-aveau ce să-i facă, deja era el însuşi, nu i s-ar fi schimbat nici măcar un fir de păr.

Am dezgropat cu rădăcini cu tot, ajutându-mă de cuțit, toate tulpinile. Le-am învelit în fâşii de pânză, cu tot cu pământ, şi le-am pus în traistă. Nu mai aveam de ce să zăbovim acolo. Am ridicat ancora şi am îndreptat barca spre casă. Valurile şi insulele se perindau pe lângă mine, însă nici nu le vedeam. Eram țeapănă ca o arcaşă țintind cerul, în aşteptarea păsării ce avea să se ridice. În ultima seară, când eram atât de aproape de Aiaia, încât parcă-i simțeam în aerul sărat parfumul florilor, i-am istorisit povestea pe care i-o tăinuisem până atunci, aceea cu primii bărbați care sosiseră pe insula mea şi cum i-am pedepsit.

Stelele străluceau puternic, iar Hesperus ardea în vâlvătăi deasupra noastră.

— Nu ți-am povestit până acum pentru că nu voiam să ne afecteze.

— Rememorarea celor întâmplate nu te mai deranjează?

În bezna traistei mele simțeam vibrația florilor.

— Acum vreau să ştii adevărul, orice ar fi.

Briza sărată adia răvăşind iarba de la mal. Îmi ținea mâna la pieptul său. Îi simțeam baterea liniştită a sângelui.

— Nu te-am zorit, a spus el. Şi nu te voi zori nici acum. Ştiu că ai motive să nu-mi răspunzi. Dar dacă... Vreau să ştii că, dacă te duci în Egipt sau oriunde altundeva, vreau să vin cu tine.

Cu fiecare bătaie a inimii, viața lui îmi aparținea.

— Îți mulțumesc, am spus.

Penelopa ne-a întâmpinat pe țărmul Aiaiei. Soarele era sus pe cer şi insula înflorise toată, poamele creşteau pe crengile lor, verdeață nouă încolțise în fiecare văioagă şi văgăună. Părea în largul ei în belşugul acela, făcându-ne cu mâna şi strigându-ne, bucuroasă să ne revadă.

Dacă a observat cumva vreo schimbare în felul în care ne purtam unul cu altul, nu a spus nimic. Ne-a îmbrățișat pe amândoi. A trăit liniștită, a zis, fără niciun musafir, însă s-a mai întâmplat una-alta. Se născuseră câțiva pui de lei. Ceața acoperise golful din răsărit trei zile încheiate şi plouase atât de năprasnic, încât pârâul şi-a ieşit din matcă. Avea obrajii rumeniți. Am trecut pe lângă laurii cu frunze lucioase, pe lângă rododendroni, prin grădină şi am intrat pe uşile mari de stejar. Am tras în piept aerul casei mele, în care se simțea din plin mirosul curat de ierburi. Am simțit plăcerea pe care o cântau adesea aezii: plăcerea întoarcerii acasă.

În odaia mea, cearşafurile patului de aur erau proaspete cum le ştiam. Îl auzeam pe Telemah povestindu-i mamei sale despre Scylla. Am plecat să mă plimb desculță pe insulă. Simțeam pământul cald sub tălpi. Florile clătinau din căpşoarele lor colorate. Un leu m-a urmat şi s-a aşezat lângă mine. Oare îmi luam rămas-bun? Țintеam în sus, spre bolta vastă a cerului. La noapte, mi-am spus. La noapte, singură la lumina lunii.

M-am întors când apunea soarele. Telemah se dusese să prindă peşti pentru cină şi am stat cu Penelopa la masă. Degetele îi erau înverzite la vârfuri şi aerul mirosea a farmece.

— De mult mă întreb ceva, am deschis discuția. Când ne-am certat în legătură cu Atena, de unde ai ştiut că trebuie să îngenunchezi la picioarele mele? Că o să mă simt ruşinată?

— Ah. A fost o bănuială. Odiseu mi-a povestit odată ceva despre tine.

— Ce anume?

— Că nu mai văzuse nici un zeu care să se bucure atât de puțin că e zeu.

Am zâmbit. Până şi mort, tot mă lua prin surprindere.

— Presupun că e adevărat. Mi-ai zis că modela regate, dar mai modela şi gândurile oamenilor. Înaintea lui, toți eroii erau ca Heracle sau ca Iason. Acum, copiii o să se joace de-a călătorii pe mare, de-a cuceritorii ținuturilor potrivnice prin puterea istețimii şi a cuvintelor.

— S-ar bucura să afle asta.

Şi mie mi se părea la fel. După o clipă de tăcere, i-am privit mâinile pătate, pe care le ținea pe masă, în fața mea.

— Nu vrei să-mi spui cum stai cu vrăjitoria?

A zâmbit tainic, pentru sine.

— Ai avut dreptate. Ține mai mult de voință. De voință şi de muncă.

— Eu am sfârşit-o cu locul ăsta cumva. Ți-ar plăcea să fii tu vrăjitoarea din Aiaia în locul meu?

— Cred că da. Cred că mi-ar plăcea. Însă părul meu nu arată cum trebuie. Nu seamănă defel cu al tău.

— Poți să ți-l vopseşti.

S-a strâmbat.

— Voi spune că mi-a încărunțit de la vrăjitoriile mele de cotoroanță.

— Am râs amândouă. Terminase tapiseria şi o atârnase în spatele ei, pe perete. Înotătorul se avânta în adâncimile furtunoase.

— Dacă simți că-ți doreşti tovărăşie, spune-le zeilor să-şi trimită la tine fiicele obraznice. Cred că vei şti întocmai cum să te porți cu ele.

— O voi lua drept laudă, a zis ea frecând cu degetul o pată de pe masă. Dar fiul meu? O să plece cu tine?

Mi-am dat seama că de-acum aveam emoții.

— Dacă asta îşi doreşte...

— Tu ce-ți doreşti?

— Îmi doresc să vină. Dacă se poate. Însă mi-a mai rămas ceva de făcut. Încă nu ştiu cum o să decurgă lucrurile

Mă privea cu ochii ei cenuşii liniştiți. Avea fruntea boltită ca un templu. Grațioasă şi trainică.

— Telemah a fost un fiu bun mai mult decât ar fi trebuit. Acum trebuie să fie el însuşi. Şi-a pus mâna pe mâna mea. Amândouă ştim că nimic nu e sigur. Însă în nimeni nu m-aş încrede mai mult decât în tine când vine vorba de vreo sarcină de îndeplinit.

Am strâns vasele şi le-am spălat cu grijă, până au strălucit. Mi-am ascuțit cuțitele şi le-am pus la locul lor. Am şters mesele, am spălat podeaua. Când m-am întors, în sală ramăsese doar Telemah. Ne-am dus în poienița noastră îndrăgită, unde discutaserăm despre Atena acum o viață.

— Nu ştiu ce se va întâmpla când voi urzi farmecul pe care vreau să-l fac, am zis. Se poate să nu meargă deloc. Probabil că puterea lui Cronos nu va funcționa, odată extrasă din pământul ei.

— Atunci o să ne întoarcem. O să ne tot întoarcem până vei fi mulțumită.

Era atât de simplu! Voi face precum doreşti. Dacă aşa vei fi fericită, voi veni cu tine. Oare se poate să-ți plesnească inima în piept? Însă nu era de-ajuns să simți că-ți plesneşte inima şi aveam acum înțelepciunea s-o recunosc. L-am sărutat şi am plecat, lăsându-l acolo.

Capitolul 27

Broaştele se bălăceau în ştioalne, iar salamandrele dormeau în scobiturile stâncilor. În iezer se oglindeau chipul înjumătățit al lunii, gămăliile stelelor şi, la margini, aplecate spre ea, coroanele bogate ale copacilor.

Am îngenuncheat pe malul acoperit de iarbă deasă. Adusesem cu mine vechiul vas de bronz în care-mi făcusem vrăjile chiar de la început. Am întins pe jos florile, apoi le-am tăiat pe rând tulpinile şi le-am stors de sevă. Fundul vasului s-a întunecat, oglindind luna. Ultima floare n-am stors-o, ci am plantat-o acolo, pe malul luminat de soare în fiecare dimineață. Poate va creşte mare.

Îmi simțeam frica licărindu-mi ca apa. Florile acelea o preschimbaseră pe Scylla în monstru, deşi nu făcuse decât să strâmbe batjocoritor din nas. Şi Glaucos devenise tot un soi de monstru, firea zeiască alungându-i toată bunătatea din el. Mi-am amintit teama resimțită când îl născusem pe Telegonus: Oare ce făptură aşteaptă în mine? Închipuirea îmi înfățişa grozăvii. O să-mi crească țeste unsuroase şi dinți galbeni. O să mă duc întins până-n vale şi o să-l sfâşii pe Telemah în bucăți.

Totuşi, mi-am zis, poate n-o să se întâmple aşa. Probabil mi se vor îndeplini speranțele şi chiar mă voi duce cu Telemah în Egipt şi în alte locuri. O să străbatem mările în lung şi-n lat, o să ne câştigăm pâinea eu ca vrăjitoare şi el ca dulgher, iar când vom reveni într-o aşezare, oamenii vor ieşi din case să ne întâmpine. El le va drege corăbiile, iar eu voi face vrăji de alungare a țânțarilor şi a frigurilor. Vom îndrepta amândoi, cu onestitate şi cu plăcere, lumea aceasta.

Viziunea s-a deschis şi mai larg, ca o floare, la fel de limpede ca iarba rece de sub tălpile mele şi cerul negru de deasupra capului. Vom vedea Poarta Leilor din Micene, unde domnesc urmaşii lui Agamemnon, şi zidurile de piatră ale Troiei, răcorite de vânturile venite de pe vârfurile înzăpezite ale muntelui Ida. Vom merge călare pe elefanți şi prin noaptea deşertului, unde veghează zei care nici n-auziseră de titani sau de olimpieni, care nici nu ne văd măcar, aşa cum nu văd nici gâzele care trudesc în nisipul de la picioarele noastre. El o să-mi spună că-şi doreşte copii şi eu o să-i zic: „Nici nu ştii ce-mi ceri", la care el îmi va răspunde: „De astă dată nu eşti singură".

Aduc pe lume o fiică, apoi încă una. Penelopa mă ajută cu naşterea. Durerea îşi face simțită prezența, însă dispare. Cât sunt copilele încă mici, trăim pe insulă şi ne întoarcem adesea în vizită după aceea. Penelopa țese la război şi face farmece, cu nimfele plutindu-i în jur. Oricât de mult ar încărunți, nu pare să obosească deloc, o mai văd întorcându-şi ochii în zare, unde aşteaptă casa morților, cu sufletele ei.

Fiicele a căror viață mi-o imaginez nu seamănă defel cu Telegonus şi nici una cu cealaltă. Una fugăreşte leii, pe când cealaltă şade într-un colț, privind şi întipărindu-şi totul în minte. Nu ne mai încăpem în piele de dragoste pentru ele, le stăm la căpătâi, privindu-le chipurile adormite şi şuşotind despre ce-a făcut una sau cealaltă. Mergem să le cunoască şi Telegonus, care domneşte în livezile sale aurii. Sare de pe divan să ne îmbrățişeze pe toți şi ni-l prezintă pe căpitanul străjilor sale, un tânăr brunet care-i rămâne mereu aproape, încă nu s-a căsătorit şi poate n-o să se însoare niciodată, ne zice. Zâmbesc, închipuindu-mi cât de nemulțumită e Atena. Este atât de bine-crescut, şi totuşi tare şi neclintit precum zidurile cetății sale. Nu-mi fac griji pentru el.

Am îmbătrânit. Când mă uit în oglinda de bronz lustruit, îmi văd chipul ridat. M-am îngroşat în talie şi pielea a început să mi se lase. Când mă tai cu ierburile mele, rănile se vindecă mai greu. Uneori îmi place. Alteori simt o nemulțumire vanitoasă. Însă nu-mi doresc niciodată să mai fiu ca pe vremuri. Fireşte, carnea jinduieşte după pământ. Acolo şi trebuie să ajungă. Într-o zi va veni Hermes să mă ducă în sălile morților. De-abia dacă o să ne recunoaştem, căci eu voi avea părul alb, iar el se va învălui în tainele sale de Călăuză a Sufletelor, singura datorie pe care şi-o îndeplineşte cu solemnitate. Cred că o să-mi placă să-l văd aşa.

Ştiu cât de norocoasă sunt, am un noroc chior, dau pe dinafară, mă ia ameţeala când mă gândesc. Uneori mă trezesc în beznă, îngrozită de cât de fragilă e viaţa mea, de suflarea ei atât de slabă. Simt lângă mine pulsul soţului meu, iar copilele noastre sunt în paturi şi în pielea lor s-a întipărit şi cea mai mică julitură. Ar putea să-i ia vântul pe toţi, dar pe lumea asta există şi boli, nenorociri, monştri şi o mie de dureri de toate felurile. Nu uit nici de tata şi de neamul său, care ne atârnă deasupra capetelor, scânteind ca nişte săbii ascuţite, gata să ne străpungă carnea. Dacă nu ne vor lovi din răutate, tot ne vor lovi din cine ştie ce întâmplare sau toană. Răsuflarea mi se zbate în gât. Cum pot să-mi văd de viaţă cu povara nenorocirii care ne ameninţă pe toţi?

Atunci mă ridic şi mă duc la ierburile mele. Făuresc ceva, preschimb altceva. Sunt o vrăjitoare la fel de puternică, poate mai puternică decât înainte. Şi acesta-i tot un mare noroc. Nu mulţi sunt puternici, destinşi şi ocrotiţi ca mine. Telemah se ridică şi el din pat şi mi se alătură în întunericul cu miros de verdeaţă şi mă ţine de mână. Amândoi avem chipurile brăzdate de riduri în care ni se citesc însemnele anilor trecuţi.

— Circe, îmi spune, totul va fi bine.

Nu sunt cuvinte de oracol sau de profet. Aşa vorbeşti cu un copil. L-am auzit spunându-le acelaşi lucru şi fiicelor noastre când le legăna după vreun coşmar, ca să adoarmă din nou, când le bandaja tăieturile şi le oblojea orice beteşug. Îi cunosc pielea la atingere cum o cunosc pe a mea. Îi ascult răsuflarea caldă în aerul nopţii şi cumva mă alină. Nu vrea să-mi spună că nimic nu doare. Nu vrea să-mi spună că nu ne speriem de nimic. Ci doar atât: că suntem aici. Asta înseamnă să înoţi în valuri, să păşeşti pe pământ şi să-l simţi sub tălpi. Asta înseamnă să trăieşti.

Deasupra capului, constelaţiile se rotesc. Firea mea de zeiţă străluceşte ca ultimele raze de soare înainte să se scufunde în mare. Pe vremuri credeam că zeii sunt opusul morţii, însă acum îmi dau seama că sunt mai morţi decât orice altceva, căci sunt neschimbători şi totul li se scurge până la urmă printre degete.

Toată viaţa am privit înainte şi iată-mă ajunsă aici. Am glas de muritoare, de ce n-aş avea şi tot restul? îmi duc la buze vasul plin şi beau.

PERSONAJE

TITANII

Aietes: Fratele lui Circe şi regele-vrăjitor din Colhida, regat situat pe coasta de est a Mării Negre. Aietes a mai fost şi tatăl vrăjitoarei muritoare Medeea şi păzitorul Lânii de Aur înainte să i-o fure Iason şi argonauții, cu ajutorul Medeei.

Boreas: Personificarea vântului de nord. În unele mituri se face vinovat de moartea frumosului tânăr Hiacint. Frații săi erau Zefir (vântul de vest), Notus (vântul de sud) şi Eurus (vântul de est).

Calipso: Fiica titanului Atlas, care locuieşte pe insula Ogigia. În *Odiseea,* îl găzduieşte pe Odiseu după naufragiu. Îndrăgostindu-se de el, îl ține şapte ani pe insula ei, până când zeii îi poruncesc să-l lase să plece.

Circe: Vrăjitoare care a trăit pe insula Aiaia, fiica lui Helios şi a nimfei Perse. Numele provine, cel mai probabil, de la cuvântul grecesc pentru „şoim" sau „uliu". În *Odiseea,* îi preschimbă pe însoțitorii lui Odiseu în porci, însă, după o confruntare cu el, îl primeşte ca iubit şi îi îngăduie să rămână alături de ea, împreună cu oamenii săi, ajutându-i când pleacă iarăşi pe mare. Circe a dăinuit ca personaj literar, ajungând să inspire scriitori ca Ovidiu, James Joyce, Eudora Welty şi Margaret Atwood.

Helios: Zeul titan al soarelui. Tată cu multe odrasle, printre care se numără Circe, Aietes, Pasifae şi Perse, precum şi surorile lor vitrege, nimfele Faetusa şi Lampetia. Este cel mai adesea înfățişat în carul său tras de cai aurii, în care străbate cerul zi de zi. În *Odiseea,* îl roagă pe Zeus să-i nimicească pe companionii lui Odiseu după ce-i omoară junincile sacre.

Mnemosina: Zeița memoriei şi mama celor nouă muze.

Nereu: Străvechi zeu al mării, detronat de olimpianul Poseidon. Tatăl a numeroase divinități, printre care şi nimfa marină Tetis.

Oceanos: în poemele homerice, Oceanos este zeul titan al marelui râu cu apă dulce Oceanos, care înconjura lumea după credințele cele mai vechi. Ulterior a fost asociat cu marea şi cu apele sărate. Este bunicul după mamă al lui Circe şi tatăl a numeroase nimfe şi zei.

Pasifae: Sora lui Circe, o vrăjitoare puternică şi regină a Cretei, măritată cu Minos, fiul muritor al lui Zeus. Au împreună mai mulți copii, printre care Ariadna şi Fedra, şi rămâne însărcinată împerechindu-se printr-un vicleşug cu un taur alb sacru, dând naştere Minotaurului.

Perse: Nimfă oceanidă, una dintre fiicele lui Oceanos. Mama lui Circe şi soția lui Helios. În legendele mai târzii este asociată şi ea cu vrăjitoria.

Perses: Fratele lui Circe, asociat uneori cu Persia.

Prometeu: Titanul care i-a ajutat pe muritori încălcând porunca lui Zeus, încredințându-le darul focului şi, potrivit unor mituri, învățându-i meşteşugurile pe care se întemeiază civilizația umană. Drept pedeapsă, Zeus l-a legat cu lanțuri pe un pisc din Munții Caucaz, unde un vultur îi ciugulea în fiecare zi ficatul, care îi creştea la loc peste noapte.

Proteu: Zeu al mării care-şi schimba înfățişarea şi paznic al turmelor de foci ale lui Poseidon.

Selene: Zeița lunii, mătuşa lui Circe şi sora lui Helios. Trecea pe cerul nopții într-un car tras de cai argintii, iar soțul său era frumosul păstor Endymion, un muritor cufundat într-un somn etern, care-l ținea mereu tânăr.

Tethys: Soția titanidă a lui Oceanos şi bunica lui Circe. Asemenea soțului ei, a fost asociată la început cu apa dulce, însă ulterior a fost înfățişată drept zeiță a mării.

ZEII OLIMPIENI

Apollo: Zeul luminii, al muzicii, profețiilor şi medicinei. Fiul lui Zeus şi fratele geamăn al lui Artemis, susținându-i pe troieni în Războiul Troian.

Artemis: Zeița vânătorii, fiica lui Zeus şi sora lui Apollo. În *Odiseea* se menționează că a ucis-o pe prințesa Ariadna.

Atena: Preaputernica zeiță a înțelepciunii, țesutului şi artei războiului. I-a sprijinit înfocat pe greci în Războiul Troian şi l-a ocrotit pe vicleanul Odiseu. Apare atât în *Iliada,* cât şi în Odiseea. Se spune că este odrasla preferată a lui Zeus şi că s-a născut, din țeasta acestuia, deja matură, acoperită de o platoşă.

Dionis: Fiu al lui Zeus, zeul vinului, petrecerilor şi al extazului. I-a poruncit lui Tezeu s-o abandoneze pe prințesa Ariadna, pe care şi-o dorea de soție.

Hermes: Fiul lui Zeus şi al nimfei Maia, solul zeilor, precum şi zeul călătorilor şi al vicleşugurilor, al negoţului şi al hotarelor. De asemenea, conducea sufletele morţilor în lumea de jos. În unele legende, Hermes este strămoşul lui Odiseu, iar în *Odiseea* îl sfătuieşte pe acesta cum să ţină piept vrăjilor lui Circe.

Ilitia: Zeiţa naşterilor, care ajuta mamele în durerile facerii, dar avea şi puterea de a împiedica venirea pe lume a unui copil.

Zeus: Regele zeilor şi al oamenilor, care domneşte peste lume din tronul său de pe Muntele Olimp. A pornit la război împotriva titanilor pentru a se răzbuna pe tatăl său, Cronos, şi în cele din urmă pentru a-l descăuna. Tatăl a numeroşi zei şi muritori, printre care Atena, Apollo, Dionis, Heracle, Elena şi Minos.

MURITORII

Agamemnon: Cârmuitor din Micene, cel mai mare regat din Grecia. A fost căpetenia expediţiei grecilor la Troia, pentru a-i recăpăta fratelui său, Menelau, soţia. Certăreţ şi orgolios în cei zece ani de război, a fost ucis de soţia sa, Clitemnestra, după ce s-a întors acasă în Micene. În *Odiseea,* Odiseu stă de vorbă cu umbra lui în lumea de apoi.

Ahile: Fiul nereidei Tetis şi al regelui Peleu din Ftia, Ahile a fost cel mai măreţ războinic din generaţia sa, precum şi cel mai iute şi mai frumos. La vremea adolescenţei, Ahile a avut de ales între o viaţă lungă, petrecută în anonimat, şi o viaţă scurtă şi încărcată de faimă. A ales faima şi a plecat pe mare cu ceilalţi greci la Troia. Însă, în al nouălea an al războiului, s-a certat cu Agamemnon şi a refuzat să mai lupte, întorcându-se pe câmpul de luptă doar când iubitul său Patrocle a fost ucis de Hector. Pradă mâniei, l-a ucis pe marele războinic troian şi a murit ucis la rândul său de fratele lui Hector, Paris, cu ajutorul zeului Apollo.

Ariadna: Prinţesă cretană, fiica zeiţei Pasifae şi a semizeului Minos. Când a sosit eroul Tezeu să ucidă Minotaurul, l-a ajutat dându-i o sabie şi un ghem de aţă, pe care să-l răsfire în urmă pentru a-şi găsi ieşirea din Labirint după moartea făpturii. După aceea a fugit cu el, cu gând să se căsătorească, înainte să intervină Dionis.

Dedal: Meşter priceput, căruia i se atribuie mai multe invenții faimoase şi opere de artă din Antichitate, printre care o scenă de dans pentru Ariadna şi marele Labirint în care a închis Minotaurul. Ținut prizonier în Creta împreună cu fiul său, Icar, a născocit un plan de evadare construind două perechi de aripi din ceară şi din pene. A reuşit să scape cu Icar, însă acesta a zburat prea aproape de soare, iar ceara cu care erau prinse penele s-a topit. Băiatul a căzut în mare şi s-a înecat.

Elena: Conform legendelor, cea mai frumoasă femeie din lumea antică era regina Spartei, fiica reginei Leda şi a zeului Zeus preschimbat în lebădă. Mulți bărbați i-au cerut mâna, jurând apoi toți (la sugestia lui Odiseu) să susțină căsnicia bărbatului ieşit câştigător. I-a fost dată de soție lui Menelau, însă ulterior a fugit cu prințul troian Paris, ceea ce a provocat Războiul Troian. La finalul acestuia, s-a întors cu Menelau acasă în Sparta, unde, din câte ne spune Homer, l-a cunoscut pe fiul lui Odiseu, Telemah, care căuta să afle informații despre tatăl său.

Elpenor: Unul dintre matelotii lui Odiseu. În *Odiseea,* moare căzând de pe acoperişul casei lui Circe.

Euricleea: Bătrâna doică a lui Odiseu şi a lui Telemah. În *Odiseea,* spală picioarele lui Odiseu când se întoarce deghizat şi îl recunoaşte după cicatricea de la picior, cu care se alesese la o vânătoare de mistreți din tinerețe.

Euriloh: Membru al echipajului lui Odiseu şi vărul acestuia. În *Odiseea,* se ceartă adesea cu Odiseu şi îi convinge pe ceilalți să ucidă şi să mănânce junincile sacre ale lui Helios.

Glaucos: Pescar care se trezeşte preschimbat după ce a adormit într-o iarbă cu flori fermecate. O versiune a poveştii sale apare în *Metamorfozele* lui Ovidiu.

Hector: Fiul cel mai mare al lui Priam şi prințul moştenitor al Troiei, Hector era faimos pentru tărie şi pentru firea sa nobilă, dar şi pentru dragostea față de familie. În *Iliada,* Homer ni-l înfățişează într-o scenă emoționantă cu soția sa, Andromaca, şi fiul lor mezin, Astianax. Hector este ucis de Ahile ca să răzbune moartea iubitului Patrocle.

Heracle: Fiul lui Zeus şi cel mai faimos erou al epocii de aur. Cunoscut pentru forțele sale uluitoare, Heracle a fost silit să în-deplinească douăsprezece munci drept osândă din partea zeiței Hera, care îl ura pentru că era copilul din flori al lui Zeus.

Iason: Prințul cetății Iolcos. Uzurpat de pe tron de unchiul său Pelias, a pornit într-o aventură menită să-i dovedească valoarea aducând acasă Lâna de Aur păzită de regele-vrăjitor al Colhidei, Aietes. Cu ajutorul zeiței sale ocrotitoare Hera, Iason a făcut rost de o corabie, faimoasa Argo, şi de un echipaj de eroi numiți argonauții. Când a sosit în Colhida, regele Aietes l-a pus să treacă mai multe probe imposibile, printre care să înjuge doi tauri care scoteau flăcări pe nări. Fiica lui Aietes, vrăjitoarea Medeea, s-a îndrăgostit de Iason şi l-a ajutat să-şi îndeplinească sarcinile, după care au fugit împreună cu lâna.

Icar: Fiul marelui meşter Dedal. A evadat cu tatăl său din Creta zburând cu două perechi de aripi din ceară şi pene. Icar n-a ascultat când tatăl său l-a prevenit să nu zboare prea aproape de soare şi ceara i s-a topit pe aripi. Acestea s-au făcut bucăți şi Icar a căzut în mare.

Laerte: Tatăl lui Odiseu şi regele Itacăi. Deşi în *Odiseea* este încă în viață, s-a retras din palat pe proprietatea sa. Îl apără pe Odiseu de acuzațiile rudelor pețitorilor.

Medeea: Fiica regelui Aietes din Colhida şi nepoata lui Circe. Era vrăjitoare, ca tatăl şi mătuşa ei, iar când a venit Iason după Lâna de Aur, şi-a folosit puterile ca să-l ajute, cu condiția s-o ia cu el acasă, ca soție. Cei doi au fugit împreună, însă Aietes i-a urmărit şi Medeea nu a reuşit să scape de tatăl ei decât printr-un vicleşug sângeros. Povestea ei apare în mai multe opere antice şi moderne, printre care şi faimoasa tragedie a lui Euripide, *Medeea.*

Minos: Fiu al lui Zeus şi regele puternicului regat Creta. Soția sa, Pasifae, era zeiță şi mama Minotaurului. Minos i-a cerut Atenei ca tribut mai mulți copii cu care să hrănească monstrul. După moarte, Minos s-a bucurat de un rang însemnat în tărâmul umbrelor, ca judecător al celorlalte suflete.

Neoptolemos: Fiul lui Ahile, care a jucat un rol important în cucerirea Troiei. El l-a ucis pe Priam, regele cetății, şi, în unele repovestiri, pe Astianax, copilul în faşă al lui Hector, pentru a nu se răzbuna când va creşte mare.

Odiseu: Vicleanul prinț al Itacăi, favoritul zeiței Atena, soțul Penelopei şi tatăl lui Telemah. În Războiul Troian a fost unul dintre sfetnicii de frunte ai lui Agamemnon şi a născocit vicleşugul cu calul troian, prin care grecii au reuşit să obțină victoria. Călătoria sa spre casă, care a durat zece ani, constituie subiectul *Odiseei* lui Homer, în care se povestesc faimoasele sale pățanii cu ciclopul Polifem, vrăjitoarea Circe, monştrii Scylla şi Caribda şi Sirenele. Homer îi atribuie mai multe epitete epice, printre care *polymetis* („prea-vicleanul”), *polytropos* („întortocheatul”) şi *polytlas* („mult-încercatul”).

Patrocle: Preaiubitul tovarăş al eroului Ahile şi, în numeroase reiterări ale poveştii, iubitul său. În *Iliada,* hotărârea sa fatidică de a încerca să-i salveze pe greci îmbrăcându-se în armura lui Ahile pune în mişcare ultimul act al narațiunii. Când Patrocle este ucis de Hector, Ahile e afectat în asemenea măsură încât se răzbună crunt pe troieni, ceea ce îi aduce şi lui moartea. În *Odiseea,* Odiseu îl vede pe Patrocle la dreapta lui Ahile când coboară în tărâmul umbrelor.

Penelopa: Verişoara Elenei din Sparta, soția lui Odiseu, mama lui Telemah, cinstită pentru istețimea şi fidelitatea ei. Când Odiseu nu s-a întors acasă după război, a fost asaltată de pețitori, care i-au luat casa în stăpânire, încercând s-o silească să se mărite cu unul dintre ei. E faimoasă pentru că le-a promis că-şi va alege un bărbat dintre ei după ce termină de țesut un lințoliu. I-a amânat însă ani în şir, deşirând noapte de noapte tot ceea ce țesea ziua.

Telegonus: Fiul lui Odiseu şi al lui Circe, care a întemeiat, potrivit miturilor, cetățile Tusculum şi Praeneste din Italia.

Telemah: Singurul copil al lui Odiseu şi al Penelopei, prințul Itacăi. În **Odiseea,** Homer arată cum şi-a ajutat tatăl să-şi urzească şi să-şi pună în faptă răzbunarea împotriva pețitorilor care le ocupaseră casa.

Tezeu: Prințul Atenei, trimis în Creta printre cei paisprezece tineri promişi drept tribut pentru a potoli foamea cumplită a Minotaurului, în schimb, Tezeu a ucis Minotaurul cu ajutorul prințesei Ariadna.

MONŞTRII

Caribda: Un vârtej puternic de la marginea unei strâmtori înguste, chiar în fața monstrului Scylla. Corăbiile care voiau să scape de colții Scyllei erau înghițite cu totul.

Minotaurul: Numit după Minos, regele Cretei, Minotaurul era de fapt copilul reginei Pasifae şi al unui taur alb sacru. Dedal a construit Labirintul pentru a ține închis în el monstrul mâncător de oameni, iar Minos i-a cerut Atenei să trimită paisprezece băieți şi fete pentru a fi jertfiți Minotaurului. Printre ei se afla prințul atenian Tezeu, care a răpus fiara.

Polifem: Unul dintre ciclopi (uriaş cu un singur ochi) şi fiul lui Poseidon. În *Odiseea,* Odiseu şi însoțitorii săi ajung pe insula lui Polifem, pătrund în peştera acestuia şi încep să-i mănânce proviziile. Când Polifem îi prinde, îi ține prizonieri în peşteră şi înghite mai mulți mateloți de-ai lui Odiseu. Acesta îl păcăleşte pe monstru vorbindu-i prieteneşte şi prezentându-i-se cu numele Outis, „Nimeni". Pentru a evada, orbeşte monstrul şi, înainte să se îndepărteze cu corabia, îi dezvăluie numele său adevărat. Polifem îl roagă pe tatăl său, Poseidon, să-l pedepsească pe Odiseu.

Scylla: Potrivit lui Homer, monstru crud cu şase capete şi douăsprezece picioare, care se ascundea într-o peşteră săpată în peretele unei trecători înguste, în fața vârtejului Caribda. Când treceau corăbiile, se năpustea în jos şi înhăța câte un matelot în fiecare bot, înghițindu-i. Ulterior a fost înfățişată cu cap de femeie, coadă de monstru marin şi o haită de câini sălbatici țâşnindu-i din pântece. În *Metamorforzele* lui Ovidiu, Scylla era la început o nimfă preschimbată în monstru.

Sirenele: Adesea înfățişate cu cap de femeie şi corp de pasăre, Sirenele stăteau pe bancuri stâncoase şi cântau. Aveau voci atât de frumoase, încât mateloții îşi pierdeau mințile când le auzeau. În *Odiseea,* Circe îl sfătuieşte pe Odiseu să astupe cu ceară urechile oamenilor săi, pentru a trece în siguranță, iar el să se lege de catarg cu urechile libere, pentru a fi primul om scăpat cu viață după ce le-a auzit cântarea vrăjită.

MULȚUMIRI

Atâția oameni au sprijinit această carte în călătoria ei, încât mi-e imposibil să-i menționez aici pe toți. Aşa că trebuie să mă rezum să le mulțumesc din toată inima prietenilor, familiei, studenților, cititorilor şi tuturor pasionaților de poveşti din Antichitate care îmi vorbesc despre ele.

Îi mulțumesc lui Dan Burfoot pentru timpul acordat şi pentru sfaturile inteligente pe care mi le-a oferit pe marginea unei prime variante a romanului. Imense mulțumiri lui Jonah Ramu Cohen pentru entuziasmul manifestat întotdeauna față de munca mea şi pentru disponibilitatea de a citi cartea în multiplele ei variante şi de a discuta despre narațiune, mituri şi feminism.

Le mai sunt recunoscătoare mentorilor mei clasicişti, de la care mă inspir totodată, mai ales lui David Rich, Joseph Pucci şi Michael C.J. Putnam. Îi rămân, de asemenea, recunoscătoare pentru amabilitate lui David Elmer, care mi-a îngăduit să-l descos pe mai multe subiecte-cheie. Niciunul nu se face vinovat pentru felul în care am schimbat poveştile.

Multe mulțumiri lui Margo Rabb, Adam Rosenblatt şi Amandei Levinson, care m-au încurajat în timpul scrierii, la fel şi lui Sarah Yardney şi Michelle Wofsey Rowe. Îi mulțumesc cu mult drag fratelui meu, Tuli, şi soției sale, Beverly, pentru sprijinul lor constant.

Le rămân cât se poate de recunoscătoare celor de la Gatewood West pentru sfaturi, înțelepciunea lor decisivă şi toată căldura care m-a însoțit în această călătorie.

Îi rămân etern devotată redactorului meu extraordinar, Lee Boudreaux, pentru reacțiile sale sclipitoare şi îngăduitoare, pentru că a avut încredere în munca mea şi pentru că este o ființă sublimă în general. Mulțumesc, de asemenea, echipei fantastice: Pamela Brown, Carina Guiterman, Gregg Kulick, Karen Landry, Carrie Neill, Craig Young şi întregii edituri Little, Brown and Company. Mulțumiri foarte speciale şi minunatelor Judy Clain şi Reagan Arthur pentru entuziasm şi sprijin.

Îi sunt, de asemenea, foarte îndatorată divinei Alexandra Pringle şi întregii familii de la Bloomsbury, Marea Britanie: Ros Ellis, Madeleine Feeny, David Mann, Angelique Tran Van Sang, Amanda Shipp, Rachel Wilkie şi mulți alții.

Şi, ca întotdeauna, un milion de mulţumiri lui Julie Barer, care a rămas cea mai bună dintre toţi agenţii, iubitoare, inteligentă şi o apărătoare înfocată a cărţilor mele, mereu doritoare să mai citească o variantă, şi, mai mult decât atât, o prietenă grozavă. Mulţumesc mult întregii echipe de la The Book Group, în special lui Nicole Cunningham şi lui Jenny Meyer. Şi, desigur, minunatului Caspian Dennis şi lui Sandy Violette.

Nu există pe lume niciun cuvânt în stare să descrie adoraţia şi recunoştinţa pe care le-o port lui Jonathan şi Cathy Drake pentru dragostea, sprijinul şi grija lor deosebită ca bunici. Vă mulţumesc! Mulţumiri şi pentru Tina, B.J. şi Julia.

Toată dragostea şi aprecierea mea enormă minunatului meu tată vitreg, Gordon, şi mamei mele, Madeline, care mi-au făcut cunoscuţi clasicii, mi-au citit în fiecare zi cât am fost copil şi au sprijinit scrierea acestei cărţi într-o măsură mai mică sau mai mare, nu în ultimul rând oferindu-mi primul exemplu de *dux femina facti.*

Le datorez multă dragoste lui V. şi F., care mi-au preschimbat viaţa cu magia lor şi care nu şi-au pierdut răbdarea când am dispărut ore în şir. În cele din urmă, mulţumirile şi dragostea mea nemărginită pentru Nathaniel, al meu *sine qua non,* care mi-a fost alături pagină de pagină.